

Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ
Ετήσια Οικονομική Έκθεση
Χρήσης 1.1.2017- 31.12.2017

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση καταρτίσθηκε σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3556/2007 και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ στις 28 Μαρτίου 2018. Είναι αναρτημένη στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.titan.gr

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ Γ.Ε.ΜΗ: 224301000

Έδρα: Χαλκίδος 22^Α – 111 43 ΑΘΗΝΑ

Περιεχόμενα

	σελ.
1 Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου	5
2 Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	24
3 Επεξηγηματική Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου	47
4 Δήλωση Μελών Διοικητικού Συμβουλίου	50
5 Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	51
6 Οικονομικές Καταστάσεις	58
7 Μη Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	144
8 Στοιχεία και Πληροφορίες	204

Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου Χρήσης 01.01.2017- 31.12.2017

Επιχειρηματικό μοντέλο

Ο Όμιλος ΤΙΤΑΝ

Ο Όμιλος ΤΙΤΑΝ είναι ένας ανεξάρτητος παραγωγός τσιμέντου και άλλων δομικών υλικών με περισσότερα από 110 έτη ιστορίας. Οι δραστηριότητές του περιλαμβάνουν την παραγωγή, τη μεταφορά και τη διανομή τσιμέντου, σκυροδέματος, αδρανών υλικών, ιπτάμενης τέφρας, κονιαμάτων και άλλων δομικών υλικών.

Έχοντας έδρα την Ελλάδα, ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε 14 χώρες, οργανωμένες σε τέσσερις γεωγραφικούς τομείς: τις ΗΠΑ, την Ελλάδα μαζί με τη Δυτική Ευρώπη, τη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Ο Όμιλος συμμετέχει σε κοινοπραξίες στην Τουρκία και τη Βραζιλία.

Το 2017, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου ανήλθε σε €1.505,8 εκατ. και τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) σε €273,4 εκατ.. Στο τέλος του 2017 ο Όμιλος απασχολούσε συνολικά 5.432 εργαζόμενους (2016: 5.482).

Κυρίαρχος στόχος

Ο Τίτανας στοχεύει να αναπτυχθεί ως πολύ-περιφερειακή και καθιερωμένη δύναμη στη διεθνή αγορά των δομικών υλικών, συνδυάζοντας το επιχειρηματικό πνεύμα και την ανταγωνιστικότητα με τον σεβασμό για τον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον. Ο στόχος αυτός μεταφράζεται σε τέσσερις στρατηγικές προτεραιότητες:

- Γεωγραφική διαφοροποίηση: Διεύρυνση των δραστηριοτήτων του Ομίλου μέσω εξαγορών και εγκατάστασης νέων μονάδων σε νέες ελκυστικές αγορές.
- Καθετοποίηση δραστηριοτήτων: Επέκταση του Ομίλου σε άλλους παραγωγικούς τομείς στην αλυσίδα προϊόντων τσιμέντου.
- Συνεχής βελτίωση της ανταγωνιστικότητας: Εφαρμογή νέων αποτελεσματικών μεθόδων στις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου με

στόχο τη μείωση του κόστους και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του.

- Έμφαση στο ανθρώπινο δυναμικό και την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Φροντίδα και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και συνεχής βελτίωση των καλών σχέσεων με όλους τους εξωτερικούς και εσωτερικούς συμ-μετόχους.

Αξίες

Οι αξίες του Τίτανα εκπορεύονται από τις αρχές, τις πεποιθήσεις και το όραμα των ιδρυτών του το 1902. Αποτελούν τον πυρήνα της κουλτούρας και του οικογενειακού πνεύματος που χαρακτηρίζουν τον Τίτανα, και αποτελούν τα θεμέλια για τις δραστηριότητες και την ανάπτυξη του Ομίλου.

- Ακεραιότητα
 - Ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές
 - Διαφάνεια
 - Ανοιχτή επικοινωνία
- Γνώση
 - Διεύρυνση γνωστικού αντικειμένου
 - Επαγγελματισμός σε κάθε λειτουργία
 - Αριστεία στις βασικές ικανότητες
- Αξία στον πελάτη
 - Πρόβλεψη των αναγκών των πελατών
 - Καινοτόμες λύσεις
 - Προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας
- Δέσμευση έναντι στόχων
 - Αξία για τους μετόχους
 - Σαφήνεια στόχων
 - Υψηλές προδιαγραφές
- Συνεχής βελτίωση
 - Διάρκης μάθηση
 - Πρόθεση για αλλαγή
 - Ανταπόκριση στις προκλήσεις
- Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη
 - Προτεραιότητα στην ασφάλεια
 - Βιώσιμη ανάπτυξη
 - Σύμπραξη με τους συμ-μετόχους

Δημιουργία αξίας

Ο Τίτανας δημιουργεί αξία μέσω των προϊόντων του και των υπηρεσιών που εξυπηρετούν την ανάγκη για ασφαλή, ανθεκτικά, προσιτά και βιώσιμα έργα στέγασης και υποδομών. Οι βασικές δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν την εξόρυξη πρώτων υλών και τη μετατροπή τους σε δομικά προϊόντα, τη διανομή των προϊόντων στους πελάτες και τη μεταφορά τεχνογνωσίας και εμπειρίας μέσω συνεργασιών με πελάτες και επιχειρηματικούς εταίρους, τοπικές κοινωνίες και την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Οι βασικές πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται είναι ασβεστόλιθος, άργιλος, γύψος, αδρανή υλικά, ενέργεια και νερό. Ο Τιτάνας λειτουργεί επίσης συστήματα για την ανακύκλωση, επεξεργασία και αξιοποίηση των αποβλήτων ως εναλλακτικές πρώτες ύλες και δευτερογενή καύσιμα, προστατεύοντας πολύτιμους φυσικούς πόρους και μειώνοντας το αποτύπωμα του άνθρακα.

Οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης του Τιτάνα περιλαμβάνουν την παρακολούθηση, ένταξη και εφαρμογή στον Όμιλο των διεθνών τάσεων για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος συνολικά, με ιδιαίτερη έμφαση στο ανθρακικό αποτύπωμα, τόσο μέσα από βελτιώσεις στην παραγωγική διαδικασία όσο και μέσω της ανάπτυξης κλίνκερ χαμηλού ανθρακικού αποτυπώματος. Ο Τιτάνας, μέσα από μακροχρόνιες συνεργασίες με επιστημονικούς φορείς, όπως η Ευρωπαϊκή Ακαδημία Έρευνας για το Τσιμέντο (ECRA) και η ακαδημαϊκή κοινότητα, συμμετέχει σε προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης για νέες τεχνολογίες, μεθόδους και υλικά που μπορούν να μειώσουν το ανθρακικό αποτύπωμα σε όλη την εφοδιαστική αλυσίδα, σύμφωνα και με την Πρωτοβουλία για τις Συνέργειες για Τεχνολογίες Χαμηλού Ανθρακικού Αποτυπώματος (LCTPi), καθώς και τη Συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα (CoP 21).

Η οικονομική αξία που δημιουργήθηκε και διανεμήθηκε άμεσα στους βασικούς συμ-μετόχους κατά το 2017 είχε ως εξής:

- €281,6 εκατ. σε εργαζόμενους για μισθούς, συντάξεις και κοινωνικές παροχές, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων παροχών πέραν αυτών που προβλέπονται από τον νόμο.
- €942,9 εκατ. σε τοπικούς και διεθνείς προμηθευτές.
- €83,8 εκατ. σε φόρους στις κρατικές και τις τοπικές αρχές.
- €96,5 εκατ. στους μετόχους υπό τη μορφή μερισμάτων και δικαιωμάτων μειοψηφίας σε μετρητά.

Το 2017, οι επενδύσεις και οι λειτουργικές δαπάνες για περιβαλλοντικές βελτιώσεις ανήλθαν σε €27,5 εκατ.. Επιπλέον, ο Όμιλος διέθεσε €2,1 εκατ. για την υποστήριξη έργων στις τοπικές κοινότητες των περιοχών της δραστηριοποίησής του.

Οικονομικά Στοιχεία

Πορεία Εργασιών – Σημαντικά Γεγονότα

Το 2017 τα αποτελέσματα του Ομίλου TITAN συνέχισαν να καταγράφουν ισχυρά μεγέθη, γεγονός που οφείλεται κατά κύριο λόγο στη συνέχιση της δυναμικής πορείας της αγοράς στις ΗΠΑ. Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών παρέμεινε ουσιαστικά σταθερός και ανήλθε σε €1.505,8 εκ., καταγράφοντας οριακή κάμψη 0,2 % σε σύγκριση με

το 2016, ενώ τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) ανήλθαν σε €273,4 εκ. εμφανίζοντας κάμψη 1,9%. Τα έκτακτα γεγονότα (το πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου στην Αίγυπτο και στην Ελλάδα και ο τυφώνας Ίρμα στη Φλόριντα,) μείωσαν τα λειτουργικά κέρδη κατά €17 εκ. έναντι έκτακτων κονδυλίων ύψους €6,7 εκ. που είχαν επιβαρύνει τα αποτελέσματα του 2016. Επιπλέον, η σημαντική υποτίμηση της αιγυπτιακής λίρας στα τέλη του 2016 και η ενδυνάμωση του ευρώ έναντι του δολαρίου κατά τη διάρκεια του 2017, επηρέασαν αρνητικά τα φετινά αποτελέσματα. Με σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών θα ήταν υψηλότερος κατά €148 εκ. και τα λειτουργικά κέρδη, EBITDA, θα ήταν υψηλότερα κατά €18 εκ.

Τα καθαρά κέρδη μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας και την πρόβλεψη για φόρους (NPAT) ανήλθαν σε €42,7 εκ., σε σύγκριση με κέρδη €127,4 εκ. το 2016. Σημειώνεται ότι στα κέρδη του 2016 είχαν συμπεριληφθεί €90 εκ. από την αναγνώριση πρόσθετων φορολογικών απαιτήσεων από ζημιές παρελθουσών χρήσεων στις ΗΠΑ.

Το 2017, οι λειτουργικές ταμειακές ροές του Ομίλου ανήλθαν σε €118 εκ. μειωμένες κατά €7 εκ. σε σύγκριση με το 2016. Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου στις 31.12.2017 ανήλθε σε €723 εκ., υψηλότερος κατά €62 εκ. έναντι του δανεισμού στις 31.12.2016.

Τον Απρίλιο του 2017, υπεγράφη στο Λονδίνο νέα σύμβαση κοινοπρακτικού δανείου σε ευρώ και άλλα νομίσματα μεταξύ της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου Titan Global Finance PLC (TGF) και κοινοπραξίας τεσσάρων ελληνικών και τεσσάρων αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων, με την εγγύηση της Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν. Το συνολικό ύψος του ανέρχεται σε €300 εκατ. και έχει διάρκεια μέχρι τον Ιανουάριο του 2022. Το δάνειο θα χρησιμοποιηθεί για την αναχρηματοδότηση πιστωτικών γραμμών και για τη χρηματοδότηση γενικών εταιρικών σκοπών του Ομίλου.

Στις 16 Νοεμβρίου 2017 ολοκληρώθηκε η διάθεση ομολογιών συνολικής ονομαστικής αξίας €250 εκατ., λήξεως 2024 με ετήσιο επιτόκιο 2,375%, οι οποίες εκδόθηκαν από τη θυγατρική εταιρία του Ομίλου Titan Global Finance PLC με την εγγύηση της Εταιρίας. Οι νέες ομολογίες διαπραγματεύονται στην εποπτευόμενη από το Χρηματιστήριο της Ιρλανδίας αγορά, Global Exchange Market (GEM). Μέρος των κεφαλαίων που αντλήθηκαν από την έκδοση των ομολογιών χρησιμοποιήθηκαν για την εξαγορά από τον Εκδότη €126,6 εκατ. των ομολογιών λήξης Ιουλίου 2019 με τοκομερίδιο 4,25% πριν τη λήξη τους, σύμφωνα με την πρόταση εξαγοράς, καθώς επίσης για την εξυπηρέτηση γενικών εταιρικών σκοπών, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται η εξόφληση τραπεζικού και λοιπού δανεισμού.

Τον Ιανουάριο του 2018, ολοκληρώθηκε η διάθεση πρόσθετων εγγυημένων ομολογιών συνολικής

ονομαστικής αξίας €100 εκατ., από την Titan Global Finance PLC, αυξάνοντας έτσι το συνολικό ποσό ομολογιών έκδοσης Νοεμβρίου 2017 σε €350 εκατ.

Τα τελευταία χρόνια, ο Όμιλος έχει κατορθώσει να διαφοροποιήσει τις πηγές χρηματοδότησής του και συγχρόνως να μειώσει συστηματικά το κόστος δανεισμού του.

Τον Μάιο του 2017, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Standard & Poor's αναγνωρίζοντας τη βελτίωση των αποτελεσμάτων και τις προοπτικές του Ομίλου αναβάθμισε την πιστοληπτική ικανότητα του Τίτানা από «BB» σε «BB+» με σταθερή προοπτική.

Τα αποτελέσματα του Ομίλου για το 2017, επιτρέπουν στο Διοικητικό Συμβούλιο να προτείνει στην τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που έχει προγραμματιστεί για την 1η Ιουνίου 2018, τη διανομή μερίσματος €0,05 ανά μετοχή καθώς και την επιστροφή κεφαλαίου €0,50 ανά μετοχή. Τα τελικά ποσά που θα διανεμηθούν ανά μετοχή θα προσυζητηθούν κατά το ποσό που αντιστοιχεί στις ίδιες μετοχές που κατέχει η Εταιρία.

Η κοινή μετοχή της Εταιρίας έκλεισε στις 31.12.2017 στα €22,90 καταγράφοντας αύξηση 2,7% από τις 31.12.2016. Κατά την αντίστοιχη περίοδο, ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ) αυξήθηκε κατά 24,7%.

Ανασκόπηση Αγορών

Η Αμερική υπήρξε και το 2017 η κινητήρια δύναμη για την κερδοφορία του Ομίλου. Η ζήτηση για δομικά υλικά διατήρησε τη συνεχή ανοδική πορεία που έχει καταγράψει τα τελευταία χρόνια, στηριζόμενη στην οικονομική ανάπτυξη, τη βελτιωμένη εμπιστοσύνη καταναλωτών και επενδυτών, την αύξηση της απασχόλησης και των εισοδημάτων, τα χαμηλά επιτόκια και τη βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης των επί μέρους Πολιτειών όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Η Titan America επωφελήθηκε από τις συνθήκες της αγοράς εκμεταλλευόμενη την πλεονεκτική της θέση, χάρη στο εκτεταμένο πρόγραμμα επενδύσεων περίπου €240 εκ. που υλοποίησε τα τελευταία τρία χρόνια και που είχε ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της λειτουργικής της αποδοτικότητας και την επέκταση της παρουσίας της στους τομείς σκυροδέματος, αδρανών και ιπτάμενης τέφρας.

Τα αποτελέσματα επηρεάστηκαν από τις πρόσκαιρες επιπτώσεις που είχε για τον κατασκευαστικό κλάδο ο τυφώνας Ίρμα που έπληξε την πολιτεία της Φλόριντα τον Σεπτέμβριο 2017, καθώς επίσης από τις αντίξοες καιρικές συνθήκες που επικράτησαν ιδιαίτερα το τελευταίο τρίμηνο του έτους.

Συνολικά, το 2017 ο κύκλος εργασιών στις ΗΠΑ παρουσίασε αύξηση 9,9% και ανήλθε σε €873,2 εκ. ενώ τα λειτουργικά κέρδη (EBITDA) αυξήθηκαν κατά 27,5% και ανήλθαν σε €185,1 εκ.

Στην Ελλάδα το 2017 η οικοδομική δραστηριότητα περιορίστηκε περαιτέρω, μετά την ολοκλήρωση ορισμένων μεγάλων δημόσιων έργων στο πρώτο εξάμηνο του έτους. Η ιδιωτική οικοδομή παρέμεινε σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα, παρά την αύξηση της ζήτησης από τον ανερχόμενο τουριστικό κλάδο. Οι εξαγωγές συνεχίστηκαν με υψηλούς ρυθμούς, όμως η ενδυνάμωση του ευρώ έναντι του δολαρίου σε συνδυασμό με τις υψηλότερες τιμές των καυσίμων επηρέασαν τα περιθώρια κερδοφορίας. Τα αποτελέσματα επίσης επηρεάστηκαν από το κόστος αναδιάρθρωσης ύψους €4 εκ. λόγω του προγράμματος εθελουσίας εξόδου που προσφέρθηκε στους εργαζόμενους το 4ο τρίμηνο.

Συνολικά, ο κύκλος εργασιών του τομέα Ελλάδας και Δυτικής Ευρώπης το 2017 ανήλθε σε €248,7 εκ. και ήταν χαμηλότερος κατά 4,8% σε σύγκριση με το 2016. Τα λειτουργικά κέρδη (EBITDA) ανήλθαν σε €18,3 εκ. από €36,4 εκ. το 2016, παρουσιάζοντας πτώση 49,7% έναντι του προηγούμενου έτους.

Στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης η κατασκευαστική δραστηριότητα ανέκαμψε και η ζήτηση για δομικά υλικά σημείωσε αύξηση. Τα λειτουργικά περιθώρια ενισχύθηκαν από τους υψηλότερους όγκους, αλλά επιβαρύνθηκαν από το υψηλότερο ενεργειακό κόστος.

Στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, ο κύκλος εργασιών το 2017 παρουσίασε αύξηση 10,5% και ανήλθε σε €225,7 εκ., ενώ τα λειτουργικά κέρδη (EBITDA) βελτιώθηκαν κατά 1,2% και ανήλθαν σε €56,9 εκ..

Η Αίγυπτος επηρεάστηκε έντονα από τις συνέπειες της μεγάλης υποτίμησης της αιγυπτιακής λίρας το 2016. Η ζήτηση τσιμέντου στην αγορά παρουσίασε κάμψη 4,7% σε σύγκριση με το 2016. Το κόστος ενέργειας, το οποίο σε μεγάλο βαθμό τιμολογείται σε σκληρό νόμισμα, κατέγραψε σημαντική αύξηση, η οποία θα ήταν κατά πολύ υψηλότερη εάν δεν είχαν ολοκληρωθεί εγκαίρως οι επενδύσεις για τη λειτουργία των γραμμών παραγωγής με στερεά καύσιμα και δεν είχε αυξηθεί η χρήση εναλλακτικών καυσίμων. Οι τιμές πώλησης σημείωσαν βελτίωση σε τοπικό νόμισμα αλλά μεγάλη μείωση σε ευρώ και διαμορφώθηκαν σε επίπεδα που δεν αντισταθμίζουν την αύξηση του κόστους που προέκυψε από την υποτίμηση και τον υψηλό πληθωρισμό. Επιπλέον, τα αποτελέσματα του 2017 επιβαρύνθηκαν από το έκτακτο κόστος αναδιάρθρωσης μέσω προγράμματος εθελουσίας εξόδου ύψους €6,3 εκ. που προσφέρθηκε το 3ο τρίμηνο.

Ο κύκλος εργασιών στην Ανατολική Μεσόγειο το 2017 ανήλθε σε €158,2 εκ. και παρουσίασε πτώση 36,5%. Τα λειτουργικά κέρδη (EBITDA) ανήλθαν σε €13,2 εκ. παρουσιάζοντας μείωση 67,8% σε σύγκριση με το 2016.

Όσον αφορά τις κοινοπραξίες του Ομίλου, στη Βραζιλία η πορεία της ζήτησης το 2017 παρέμεινε πτωτική, με αισθητή όμως επιβράδυνση της πτώσης και άνοδο των τιμών το 2ο εξάμηνο του έτους, μετά τη

βελτίωση που κατέγραψαν κύριοι οικονομικοί δείκτες (ΑΕΠ, ιδιωτική κατανάλωση, πληθωρισμός κ.α.).

Τα καθαρά αποτελέσματα (NPAT) της θυγατρικής μας εταιρίας στη Βραζιλία τα οποία αναλογούν στον Όμιλο, ήταν ζημίες ύψους €9,5 εκ. το 2017.

Στην Τουρκία η ζήτηση αυξήθηκε, προερχόμενη από δημόσια έργα και έργα που υλοποιούνται με συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Ωστόσο, ο έντονος ανταγωνισμός μετά τη λειτουργία δύο νέων γραμμών παραγωγής στην περιοχή όπου δραστηριοποιείται η Adocim, περιόρισε τη δυνατότητα αύξησης των πωλήσεων, ενώ το κόστος παραγωγής επηρεάστηκε από τις υψηλότερες τιμές των καυσίμων. Παράλληλα, η διολίσθηση της τουρκικής λίρας επηρέασε περαιτέρω την κερδοφορία της Adocim.

Τα καθαρά κέρδη (NPAT) της θυγατρικής μας εταιρίας στην Τουρκία τα οποία αναλογούν στον Όμιλο, ανήλθαν σε €0,5 εκ. το 2017, έναντι €3,6 εκ. το 2016.

Προοπτικές για το 2018

Οι προοπτικές του Ομίλου για το 2018 διαφαίνονται κατάρχη θετικές, με κύριο μοχλό ανάπτυξης και κερδοφορίας την αγορά των ΗΠΑ και παρά τις προκλήσεις σε Αίγυπτο και Ελλάδα.

Στην Αμερική, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ένωσης τσιμεντοβιομηχανιών, PCA, η ζήτηση αναμένεται ότι θα παρουσιάσει συνεχή άνοδο την πενταετία 2018 – 2022. Ο κλάδος οικιστικών ακινήτων και τα κονδύλια για έργα υποδομής στις σημαντικότερες Πολιτείες όπου έχει παρουσία ο Τίτανας προβλέπεται να αυξηθούν, στηριζόμενα στα εύρωστα δημόσια οικονομικά και την αύξηση του πληθυσμού. Ο Τίτανας είναι σωστά τοποθετημένος για να εκμεταλλευτεί την άνοδο της αγοράς, έχοντας ισχυρή παρουσία σε επεκτεινόμενες μητροπολιτικές περιοχές και περίσσια παραγωγικού δυναμικού στις παραγωγικές εγκαταστάσεις του. Επιπλέον, θετική επίδραση στον κατασκευαστικό κλάδο εκτιμάται ότι θα έχει βραχυπρόθεσμα και η φορολογική μεταρρύθμιση που ψηφίστηκε στις αρχές του χρόνου.

Στην Ελλάδα η ζήτηση φέτος εκτιμάται πως θα κυμανθεί σε επίπεδα ακόμη χαμηλότερα του 2017, καθώς δεν προβλέπεται να εκκινήσουν νέα μεγάλα έργα βραχυπρόθεσμα και η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα παραμένει σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα, παρά την εμφάνιση ορισμένων έργων τουριστικού χαρακτήρα. Η παραγωγή τσιμέντου στην Ελλάδα και το 2018 θα διοχετευτεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της σε εξαγωγικούς προορισμούς.

Στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης το ενδιαφέρον που επιδεικνύει εκ νέου η Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη οικονομική ανάκαμψη δημιουργεί προσδοκίες για ήπια ανάπτυξη του κλάδου κατασκευών σε βάθος χρόνου. Τα

εργοστάσια του Ομίλου τα οποία λειτουργούν σε επίπεδα κατά πολύ χαμηλότερα της δυναμικότητάς τους, είναι έτοιμα να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της αγοράς με ανταγωνιστικούς όρους.

Στην Αίγυπτο, ο κλάδος τσιμέντου συνεχίζει να αντιμετωπίζει προκλήσεις. Η ζήτηση εκτιμάται ότι θα ανακάμψει, καθώς οι επιπτώσεις της υποτίμησης σταδιακά απορροφώνται, η οικονομία καταγράφει υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης, υλοποιούνται και ξεκινούν νέα μεγάλα και σημαντικά έργα. Όμως, η ήδη υπερβάλλουσα προσφορά αναμένεται να οξυνθεί με την επικείμενη είσοδο νέου παραγωγικού δυναμικού, η οποία θα συμπιέσει τους συντελεστές λειτουργίας των υφιστάμενων εργοστασίων. Η Titan Cement Egypt έχοντας εξελιχθεί σε έναν από τους πιο ανταγωνιστικούς παραγωγούς της χώρας, παραμένει προσηλωμένη στην περαιτέρω μείωση του κόστους παραγωγής και παράλληλα καταβάλλει προσπάθειες για την ουσιαστική βελτίωση των τιμών πώλησης.

Στην Τουρκία, εκτιμάται ότι η ζήτηση θα κινηθεί ανοδικά και το 2018, στηριζόμενη στη συνέχιση μεγάλων δημόσιων έργων και στα έργα που πραγματοποιούνται από συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Στη Βραζιλία, η βελτίωση μακρο-οικονομικών δεικτών και οι εκτιμήσεις για οικονομική ανάπτυξη στο άμεσο μέλλον, λειτουργούν ενθαρρυντικά για την επαναδραστηριοποίηση του κλάδου κατασκευών και δημιουργούν προσδοκίες για σταθεροποίηση και αρχή του κύκλου ανάκαμψης εντός του έτους.

Επενδύσεις και Εκποιήσεις

Οι επενδυτικές δαπάνες του Ομίλου το 2017, ανήλθαν σε €123 εκ., μειωμένες κατά €28 εκ. σε σύγκριση με το 2016 και κατά το μεγαλύτερο μέρος τους αφορούν επενδύσεις στις δραστηριότητες στις ΗΠΑ.

Οικονομικά Αποτελέσματα Εταιρίας

Το 2017 ο κύκλος εργασιών της «Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ» μειώθηκε κατά 10,9% στα €234 εκ., ενώ τα λειτουργικά κέρδη μειώθηκαν σε €15 εκ. από €30 εκ. το 2016. Τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους (NPAT) ανήλθαν το 2017 σε €13 εκ. έναντι €17 εκ. το 2016 και συμπεριλαμβάνουν μερίσματα €34 εκ. από θυγατρικές εταιρίες του εξωτερικού ενώ το 2016 το αντίστοιχο ποσό ήταν €29 εκ.

Ίδιες Μετοχές

Στις 31.12.2017, ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή της η Εταιρία ήταν 4.164.719 εκ., από τις οποίες, 4.054.246 ήταν κοινές και 110.473 προνομιούχες χωρίς ψήφο μετοχές. Η ονομαστική αξία των ανωτέρω μετοχών ανερχόταν σε €12.494.157, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 4,92% του

καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας. Τα δικαιώματα ψήφου από τις ίδιες κοινές μετοχές που είχε στην κατοχή της η Εταιρία αντιπροσωπεύουν ποσοστό 5,26% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας

Αγορά Ιδίων Μετοχών

Σε εκτέλεση της από 17.6.2016 απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και της από 17.6.2016 σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η Εταιρία προέβη το 2017 στην αγορά 222.356 ιδίων κοινών μετοχών, ονομαστικής αξίας €667.068 και αξίας κήσεως €4.563.765 καθώς και 24.959 ιδίων προνομιούχων μετοχών ονομαστικής αξίας €74.877 και αξίας κήσεως €386.736. Οι αγορασθείσες ίδιες μετοχές αντιπροσωπεύουν 0,29% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας.

Πώληση ιδίων μετοχών στα πλαίσια Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Το 2017, στα πλαίσια των εγκεκριμένων Προγραμμάτων Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών, η Εταιρία προέβη στην πώληση (εξω-χρηματιστηριακή) μεταβίβαση 39.787 κοινών ιδίων μετοχών της, σε στελέχη του Ομίλου TITAN που άσκησαν τα σχετικά δικαιώματά τους. Οι εν λόγω μετοχές ονομαστικής αξίας €119.361, αντιπροσωπεύουν ποσοστό 0,05% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας και η αξία πώλησής τους ήταν €397.870.

Σημαντικά Γεγονότα μετά την Ημερομηνία του Ισολογισμού

Τον Ιανουάριο του 2018, ολοκληρώθηκε η διάθεση πρόσθετων εγγυημένων ομολογιών ονομαστικής αξίας €100 εκατ., από την Titan Global Finance PLC, στο πλαίσιο της έκδοσης ομολογιών €250 εκατ. το Νοέμβριο του 2017 με τοκομερίδιο 2,375%, αυξάνοντας έτσι το συνολικό ποσό ομολογιών σε €350 εκατ. λήξεως Νοεμβρίου 2024.

Σημαντικές Συναλλαγές Μεταξύ Εταιρίας και Συνδεδεμένων Προσώπων

Οι συναλλαγές της Εταιρίας με συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα κατά την έννοια του ΔΛΠ 24 πραγματοποιήθηκαν υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς.

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών το 2017 και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στις 31.12.2017 για τον Όμιλο και την Εταιρία, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη εμφανίζονται στην σημείωση 32 των οικονομικών καταστάσεων.

Οι συνολικές αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης του Ομίλου ανήλθαν σε €7,0 εκ. σε σύγκριση με €8,2 εκ. το προηγούμενο έτος.

Δρώσα Οικονομική Μονάδα (Going Concern):

Το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπ' όψιν:

- Την οικονομική κατάσταση της Εταιρίας
- Τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η Εταιρία που θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρίας και στην κεφαλαιακή της επάρκεια
- Και το γεγονός ότι δεν εντοπίζονται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει λειτουργεί ως «δρώσα οικονομική μονάδα» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων

δηλώνει ότι εξακολουθεί να θεωρεί ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» και ότι δεν υφίστανται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει να εφαρμόζει ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων.

Βιωσιμότητα της Εταιρίας και του Ομίλου

Το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολόγησε τις προοπτικές της Εταιρίας λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα κατάστασή της και τους κυριότερους κινδύνους που αντιμετωπίζει σε βάθος πενταετίας, χρονικό διάστημα το οποίο κρίνει κατάλληλο για την εξαγωγή των σχετικών συμπερασμάτων. Συνεπώς, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την εύλογη προσδοκία ότι η Εταιρία θα είναι σε θέση να συνεχίσει να λειτουργεί και να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της, όταν αυτές καθίστανται απαιτητές κατά τη διάρκεια της ανωτέρω περιόδου.

Ετήσια Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου και Οικονομικές Καταστάσεις Χρήσης 2017

Το Διοικητικό Συμβούλιο δηλώνει ότι η Ετήσια Έκθεση του Δ.Σ. και οι Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017, λαμβανόμενες ως ενιαίο σύνολο, είναι αντικειμενικές, ισορροπημένες και κατανοητές και παρέχουν την απαιτούμενη πληροφόρηση στους μετόχους, για να εκτιμήσουν τις επιδόσεις, το επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική της Εταιρίας.

Ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων

Η ανασκόπηση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων του Ομίλου TITAN παρουσιάζεται πιο αναλυτικά στην Ενότητα 7 «Μη χρηματοοικονομικές καταστάσεις».

Το 2017 αποτελεί για τον Όμιλο TITAN το 15^ο συνεχόμενο έτος δημοσιοποίησης των μη χρηματοοικονομικών του επιδόσεων και των δράσεων σύμπραξης με τους βασικούς συμ-μετόχους του, με βάση τον διαφανή, ανοιχτό και γόνιμο διάλογο.

Η σύμπραξη με τους συμ-μετόχους αποτελεί για τον Όμιλο TITAN μία μακροπρόθεσμη, συνεχή διαδικασία, που διευκολύνει την αμοιβαία κατανόηση, χτίζει καλές σχέσεις, προωθεί κλίμα συναίνεσης σε θέματα κοινού συμφέροντος και ενεργοποιεί πολύπλευρες συνέργειες για να στηρίξει βιώσιμες λύσεις τόσο σε διεθνές, όσο και σε τοπικό επίπεδο.

Από το 2015, όταν ο Όμιλος αποφάσισε να ευθυγραμμίσει τη στρατηγική του για τη βιώσιμη ανάπτυξη με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ 2030) του ΟΗΕ, χρησιμοποιεί τους ΣΒΑ ως κοινή βάση διαλόγου και συνεργασίας με του συμ-μετόχους του.

Ουσιώδη θέματα

Η ανασκόπηση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων καλύπτει όλα τα θέματα που έχουν αξιολογηθεί ως ουσιώδη για τους βασικούς συμ-μετόχους του Ομίλου. Ο Τίτανας έχει υιοθετήσει την αξιολόγηση ουσιαστικών θεμάτων ως μία επαναλαμβανόμενη διαδικασία για τη διαμόρφωση και την υλοποίηση της στρατηγικής του για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η αξιολόγηση των ουσιαστικών θεμάτων είναι μια διαδικασία πέντε σταδίων, που συνδυάζει τα αποτελέσματα του διαλόγου με τους εσωτερικούς συμ-μετόχους με τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου και τα στοιχεία της άμεσης ανατροφοδότησης από εξωτερικούς συμ-μετόχους. Τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας χρησιμοποιούνται ως βάση για την ευθυγράμμιση των προτεραιοτήτων του Τίτανα με τις ανάγκες των συμ-μετόχων του, διασφαλίζοντας την εφαρμογή μιας περιεκτικής και συνεπούς στρατηγικής με στόχο τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του Ομίλου. Πρόκειται για μια διαδικασία που εξελίσσεται κατά τη διάρκεια ενός κύκλου τριών ή πέντε ετών, κατά την οποία οι αξιολογήσεις των ουσιαστικών θεμάτων που λαμβάνουν χώρα σε τοπικό επίπεδο χρησιμοποιούνται ως βάση για την αξιολόγηση των ουσιαστικών θεμάτων που θα λάβει χώρα σε επίπεδο Ομίλου και αντίστροφα. Τα κύρια στάδια της διαδικασίας αυτής τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ομίλου παρουσιάζονται στο παρακάτω διάγραμμα:

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ουσιαστικών θεμάτων κάθε έτους εμπλουτίζουν τον συνεχή διάλογο με τους συμ-μετόχους, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη αμοιβαίας κατανόησης, την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και συναίνεσης και συνεπώς στη συνεργασία σε όλα τα επίπεδα για την υλοποίηση βιώσιμων λύσεων.

Παρόλο που οι τρόποι διαβούλευσης με τους συμ-μετόχους διαφέρουν ανά περίπτωση ανάλογα με τις απαιτήσεις σε τοπικό επίπεδο, η Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Ομίλου συντονίζει την συλλογή και την ανάλυση των στοιχείων που παρέχουν οι συμ-μέτοχοι και την ενσωμάτωσή τους στην αξιολόγηση ουσιαστικών θεμάτων τόσο στο τοπικό όσο και στο επίπεδο Ομίλου.

Το 2017, η ολοκλήρωση των αξιολογήσεων ουσιαστικών θεμάτων στην Αλβανία (εργοστάσιο τσιμέντου ANTEA) και στην Τουρκία (εργοστάσιο τσιμέντου Tokat) καθώς και η επικαιροποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης ουσιαστικών θεμάτων του 2015 στις ΗΠΑ επιβεβαίωσε ότι τα θέματα που έχουν αναγνωρισθεί ως ουσιώδη από τον Όμιλο παραμένουν τα ίδια για το 2017, όπως δείχνει ο παρακάτω πίνακας.

Ουσιαστές θέμα για τον Όμιλο TITAN και τους βασικούς συμ-μετόχους	Συσχετισμός ουσιαστών θεμάτων με επιλεχθέντες Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)	Ενδεικτικοί Βασικοί Δείκτες Επίδοσης
Οικονομική ρευστότητα και πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης	SDG8, SDG17	Ταμειακές ροές· Κόστος δανεισμού
Περιβαλλοντική διαχείριση	SDG6, SDG7, SDG15, SDG17	Εκπομπές CO ₂ · εκπομπές σκόνης και αερίων· νερό και βιοποικιλότητα
Κλιματική αλλαγή	SDG7, SDG13, SDG17	Εκπομπές CO ₂ · εκπομπές σκόνης και αερίων· νερό και βιοποικιλότητα
Κυκλική οικονομία	SDG12, SDG17	Δευτερογενή καύσιμα και εναλλακτικές πρώτες ύλες
Υγεία και ασφάλεια	SDG3, SDG17	Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε απώλεια ωρών εργασίας (LTIFR) / ανθρωποώρες εκπαίδευσης σε θέματα ασφάλειας
Διαχείριση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	SDG4, SDG5, SDG17	Εφαρμογή «TITAN Leadership Platform» Ανθρωποώρες εκπαίδευσης ανά κατηγορία εργαζομένων, φύλο και ηλικιακή ομάδα
Βιώσιμότητα τοπικών κοινοτήτων	SDG4, SDG9, SDG11, SDG17	Προγράμματα σύμπραξης με τις τοπικές κοινότητες, προγράμματα μαθητείας και συμπράξεις με εκπαιδευτικά ιδρύματα.
Διακυβέρνηση, διαφάνεια και ηθική	SDG4, SDG8, SDG17	Ενσωμάτωση των πολιτικών του Ομίλου· Μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επιδόσεων – Ενότητα 7
Κοινωνικοί και πολιτικοί κίνδυνοι και αστάθεια	SDG8, SDG17	Επιχειρηματικό μοντέλο· Εταιρική διακυβέρνηση

Περιβαλλοντική διαχείριση

Ο Όμιλος TITAN αναγνωρίζει διαχρονικά τη διαχείριση του περιβάλλοντος ως ουσιαστές θέμα και έχει, ήδη από το 2005, δημοσιεύσει μετρήσιμους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους ώστε να παρακολουθεί την πρόοδο στις περιβαλλοντικές επιδόσεις του σύμφωνα με την «Ατζέντα για Δράση» της Πρωτοβουλίας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του κλάδου Τσιμέντου (CSI) του Παγκόσμιου Επιχειρηματικού Συμβουλίου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (WBCSD). Τα τελευταία 15 χρόνια, ο Τιτάνας επένδυσε περισσότερα από €220 εκατ. για να ενσωματώσει τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές και να επιτύχει ένα προηγμένο επίπεδο περιβαλλοντικών επιδόσεων. Αναβαθμίζοντας και εκσυγχρονίζοντας όλα τα εργοστάσια που έχει εξαγοράσει (με νέα σακόφιλτρα ή υβριδικά φίλτρα, εγκαταστάσεις επιλεκτικής μη καταλυτικής αναγωγής [SNCR], χώρους αποθήκευσης και συστήματα τροφοδοσίας δευτερογενών καυσίμων, ανακύκλωσης νερού και επεξεργασίας λυμάτων κ.ά.), ο Τιτάνας συνέβαλε ιδιαίτερα στην ενσωμάτωση προηγμένων διεθνών και βιομηχανικών προδιαγραφών στις αγορές όπου επεκτάθηκε. Οι συνεχείς προσπάθειες του Τιτάνα για βελτίωση των επιδόσεων του στον τομέα της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας οδήγησε επίσης στην αποφυγή σημαντικών εκπομπών αερίων ρύπων, όπως παρουσιάζονται παρακάτω:

Αποφυγή εκπομπών/ κατανάλωσης	2003-2017	Ισοδύναμα έτη εκπομπών των επιπέδων του 2003 που αποφεύχθηκαν	Εκτίμηση για το 2003-2020
Εκπομπές σκόνης	46.850 t	12	61.000t
Εκπομπές NO _x	196.200 t	6,5	262.100 t
Εκπομπές SO _x	28.770 t	6,5	36.530 t
Κατανάλωση νερού	21,3εκατ. m ³	3,5	31,7εκατ. m ³

Σημείωση: Η μεθοδολογία για τον υπολογισμό των εκπομπών που έχουν αποφευχθεί παρουσιάζεται λεπτομερώς στην Ενότητα 7 «Δείκτες μη Χρηματοοικονομικών Επιδόσεων».

Συστήματα περιβαλλοντικής και ενεργειακής διαχείρισης

Όλα τα εργοστάσια τσιμέντου του Ομίλου διαθέτουν συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης σύμφωνα με το πρότυπο ISO14001, εκτός αυτών που βρίσκονται στις Η.Π.Α. τα οποία έχουν υιοθετήσει ένα σύστημα σύμφωνο με τις τοπικές και ομοσπονδιακές κανονιστικές απαιτήσεις.

Το 2016, το εργοστάσιο τσιμέντου Tokat πιστοποιήθηκε σύμφωνα με το πρότυπο ενεργειακής αποδοτικότητας ISO50001, ενώ τα εργοστάσια τσιμέντου στην Ελλάδα εργάζονται με στόχο τη σχετική πιστοποίησή τους. Παράλληλα, την εφαρμογή συστημάτων βέλτιστης πρακτικής διαχείρισης της ενεργειακής κατανάλωσης εξετάζουν και τα εργοστάσια τσιμέντου του Τιτάνα στις ΗΠΑ (TITAN America) θα ακολουθήσουν.

Εκπομπές αερίων ρύπων ¹

Σε πλήρη ευθυγράμμιση με τις κατευθυντήριες οδηγίες του WBCSD/CSI και τις κλαδικές απαιτήσεις, ο Τιτάνας καταγράφει και δημοσιοποιεί τις εκπομπές αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου (CO₂) και τις εκπομπές κύριων ρύπων όπως σκόνη, NO_x και SO_x, χρησιμοποιώντας στις περισσότερες περιπτώσεις εξοπλισμό συνεχούς παρακολούθησης και καταγραφής. Όλοι οι δευτερεύοντες ρύποι ελέγχονται μέσω δειγματοληπτικών μετρήσεων εκτός από τις περιπτώσεις όπου απαιτείται διαφορετικά.

Οι περιβαλλοντικές επιδόσεις του Ομίλου στις εκπομπές κυρίων ρύπων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Όμιλος (εργοστάσια τσιμέντου)		
Εκπομπές αερίων ρύπων (g/t _{clinker})	2017	2016
Ειδικές εκπομπές σκόνης	19,9	23,9
Ειδικές εκπομπές NO _x	1.340,0	1.702,9
Ειδικές εκπομπές SO _x	199,0	205,6

Σημείωση: Οι συνολικές περιβαλλοντικές επιδόσεις του Ομίλου παρουσιάζονται λεπτομερώς στην Ενότητα 7

Η συνεχής μείωση που καταγράφεται στις εκπομπές αερίων ρύπων του Ομίλου προέρχεται από τις συνεχιζόμενες προσπάθειες βελτίωσης και τις επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες που πραγματοποιήθηκαν τις τελευταίες δύο δεκαετίες.

Βιοποικιλότητα και αποκατάσταση λατομείων και διαχείριση της γης

Η αποκατάσταση και η διαχείριση της βιοποικιλότητας των λατομείων αποτελούν βασικούς τομείς ενδιαφέροντος για τον Όμιλο. Τα αποτελέσματα της συνεχούς προσπάθειας του Ομίλου για μετριασμό των επιπτώσεων σε τοπικό επίπεδο από τη διαδικασία εξόρυξης πρώτων υλών παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Τοπικές επιπτώσεις	2017	2016
Αριθμός ενεργών λατομείων με υψηλής αξίας βιοποικιλότητα	10	8
Ενεργά λατομεία με σχέδια διαχείρισης βιοποικιλότητας, %	80%	75%
Ποσοστό ενεργών λατομείων με σχέδια αποκατάστασης, %	81%	87%
Ενεργά λατομεία με ISO 14001 ή παρόμοιο, %	81%	93%

Το 2017 νέα λατομεία εξαγοράστηκαν ή ξεκίνησαν να λειτουργούν, με αποτέλεσμα να μειωθεί προσωρινά το ποσοστό των λατομείων με σχέδια αποκατάστασης και αυτών με ISO 14001, έως ότου σχέδια/συστήματα διαχείρισης εγκατασταθούν σταδιακά και για αυτά. Τα τελευταία 15 χρόνια ο

Όμιλος έχει αναπτύξει και εγκαταστήσει σχέδια αποκατάστασης στα περισσότερα από τα λατομεία του, στοχεύοντας στην προστασία και τη διατήρηση του φυσικού κεφαλαίου και της ζωής στη στεριά (SDG 15). Η ανάπτυξη τέτοιων σχεδίων και για τα εναπομείναντα λατομεία θα συνεχίσει.

Από το 2012, ο Όμιλος έχει αξιολογήσει το καθεστώς και την αξία της βιοποικιλότητας σε όλα του τα λατομεία. Δέκα λατομεία έχουν αναγνωριστεί ως περιοχές υψηλής αξίας βιοποικιλότητας και σε οχτώ από αυτά έχουν εκπονηθεί Σχέδια Διαχείρισης Βιοποικιλότητας. Για τα εναπομείναντα δύο λατομεία, σε αυτό της Λέρου η μελέτη βιοποικιλότητας ξεκίνησε το 2017 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2018, ενώ η αντίστοιχη μελέτη στο λατομείο Αγρινίου προγραμματίζεται για την περίοδο 2018-19.

Παράλληλα, ο Τιτάνας προεδρεύει στην Ομάδα Έργου του CSI για την ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας για την αξιολόγηση των καθαρών επιπτώσεων (net impact) του κλάδου τσιμέντου στη βιοποικιλότητα, που θα αποτελεί ένα «εργαλείο» για τις εταιρείες-μέλη να κατανοήσουν, αξιολογήσουν και να αναφέρουν την καθαρή επίπτωσή τους στη βιοποικιλότητα, καθώς και να αναδείξουν τις θετικές επιπτώσεις για την βιοποικιλότητα μέσω της υλοποίησης σχεδίων αποκατάστασης και διαχείρισης λατομείων.

Διαχείριση νερού

Ο Τιτάνας αξιολογεί το νερό ως ένα ουσιώδες θέμα με υψηλή προτεραιότητα, σημαντικό τόσο για την επιχείρηση όσο και για τους βασικούς συμ-μετόχους. Οι δράσεις και οι πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει ο Όμιλος για το νερό έχουν οδηγήσει σε ουσιαστικές βελτιώσεις στον συγκεκριμένο τομέα. Έχοντας επενδύσει σε εγκαταστάσεις και συστήματα για τη βελτίωση της διαχείρισης του νερού κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες, ο Όμιλος έχει επιτύχει σημαντική μείωση της ειδικής κατανάλωσης νερού στα εργοστάσια τσιμέντου. Σχέδια συνεχούς βελτίωσης είναι επίσης σε εφαρμογή σε εργοστάσια σκυροδέματος και λατομεία αδρανών υλικών. Από το 2010, ο Τιτάνας έχει αναπτύξει και χρησιμοποιεί το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Νερού (IWMS) με σκοπό την παρακολούθηση και βελτιστοποίηση της χρήσης νερού καθώς και την αναφορά στοιχείων με συστηματικό τρόπο, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο του WBCSD/CSI για το νερό (το οποίο δημοσιοποιήθηκε το 2014).

Το 2017, οι συνολικές ποσότητες άντλησης και κατανάλωσης νερού σε επίπεδο Ομίλου σημείωσαν αύξηση σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κυρίως λόγω των αυξημένων αναγκών παραγωγής του Τιτάνα στην Αμερική.

¹ Για εκπομπές CO₂, βλ. «Κλιματική αλλαγή»

Επίπτωση στη χρήση φυσικών πόρων (νερό)	2017	2016
Όμιλος (σύνολο δραστηριοτήτων)		
Συνολική άντληση νερού, εκατ. m ³	35,4	30,5
Συνολική απόρριψη νερού, εκατ. m ³	24,9	21,4
Συνολική κατανάλωση νερού, εκατομμύρια m ³	10,5	9,1
Όμιλος (εργοστάσια τσιμέντου)		
Ειδική κατανάλωση νερού, lt/τόνο τσιμέντου	273,1	255,1
Ποσοστό εργοστασίων με σύστημα ανακύκλωσης νερού	92%	92%
Όμιλος (μονάδες παραγωγής αδρανών υλικών)		
Ποσοστό μονάδων με χρήση νερού στην παραγωγική διαδικασία	32%	28%
Ποσοστό μονάδων με σύστημα ανακύκλωσης νερού	83%	80%

Κλιματική αλλαγή

Οι κύριοι μοχλοί μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα για τον Όμιλο είναι η ενεργειακή αποδοτικότητα, η χρήση δευτερογενών καυσίμων και το μίγμα των πωλήσεων. Το 2017, η ειδική κατανάλωση θερμικής ενέργειας του Ομίλου παρέμεινε αμετάβλητη στα 848,2kcal/kg_{κλίνκερ} ((2016: 848,0kcal/kg_{κλίνκερ}). Η χρήση δευτερογενών καυσίμων αυξήθηκε οριακά στα 9,1%_{Θερμικής βάσης} (2016: 8,6%_{Θερμικής βάσης}) συμπεριλαμβανομένης τη χρήσης βιομάζας, η οποία αυξήθηκε στα 2,6%_{Θερμικής βάσης} (2016: 2,1%_{Θερμικής βάσης}).

Οι μικτές και καθαρές ειδικές εκπομπές CO₂ παρέμειναν στα ίδια επίπεδα με το 2016, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Κλιματική αλλαγή Όμιλος (εργοστάσια τσιμέντου)		
Εκπομπές CO ₂ (kg CO ₂ /t cementitious)	2017	2016
Καθαρές ειδικές εκπομπές CO ₂	698,9	699,5
Μεικτές ειδικές εκπομπές CO ₂	715,5	718,0

Οι καθαρές εκπομπές CO₂ που αποφεύχθηκαν μεταξύ 1990 και 2017 υπολογίστηκαν σε περίπου 25,0 εκατομμύρια τόνους CO₂, που αντιστοιχούν σε περίπου 3,5 έτη με βάση τα επίπεδα εκπομπών του 1990. Οι εκπομπές που θα έχουν αποφευχθεί μέχρι το 2020 υπολογίζεται να φτάσουν τα 31,9 εκατομμύρια τόνους CO₂.

Ο Τίτανας επιταχύνει τις προσπάθειές να βελτιώσει το ανθρακικό αποτύπωμα του Ομίλου. Η Ομιλική Πρωτοβουλία για τον Άνθρακα προωθεί την εφαρμογή επιπλέον σύγχρονων ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων και την αυξημένη χρήση δευτερογενών καυσίμων. Επιπλέον, καινοτόμες τεχνολογίες έχουν επιδειχθεί και αξιολογηθεί για μελλοντική εφαρμογή, συμπεριλαμβανομένων της συλλογής και μετατροπής του άνθρακα, συνδετικών υλικών χαμηλού αποτυπώματος CO₂, προασβεστοποιημένων αργιλικών υλικών και

τσιμεντοειδών υλικών με βελτιωμένες μονωτικές ιδιότητες.

Ο Τίτανας έχει αναγνωρίσει την κυκλική οικονομία ως καταλύτη για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και ουσιώδες θέμα για τη βιομηχανία, τους επιχειρηματικούς εταίρους και την κοινωνία ευρύτερα. Τα τελευταία χρόνια, ο Όμιλος συμμετέχει σε θυγατρικές που προάγουν την κυκλική οικονομία όπως η STET, η GAEA και η Ecorecovery.

Κυκλική οικονομία

Το 2017 ο Τίτανας αύξησε τη χρήση εναλλακτικών πρώτων υλών σε 5,5% του συνόλου των πρώτων υλών που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή κλίνκερ και τσιμέντου (2016: 5,1%). Στην Ελλάδα και τις ΗΠΑ, ο Τίτανας συνέχισε την υλοποίηση προγραμμάτων για τη συλλογή και ανάκτηση απορρίψεων σκυροδέματος και τη χρησιμοποίησή τους ως εναλλακτικές πρώτες ύλες για την παραγωγή κλίνκερ και τσιμεντόλιθων ή ως αδρανές υλικό για επιστρώσεις και άλλες χρήσεις.

Παρομοίως, η πρακτική της συν-επεξεργασίας δευτερογενών καυσίμων για την παραγωγή κλίνκερ συμβάλλει στην προστασία των μη ανανεώσιμων ορυκτών καυσίμων, επιτρέπει την ανάκτηση ενέργειας και ελαχιστοποιεί την ταφή, ενώ συμβάλλει ταυτόχρονα στη μείωση των εκπομπών CO₂. Η αποξηραμένη ιλύς βιολογικού καθαρισμού, η ιλύς διυλιστηρίων, τα ελαστικά οχημάτων και το στερεά απορριματογενή καύσιμα (RDF) χρησιμοποιούνται σε διαφορετικά εργοστάσια τσιμέντου του Ομίλου. Η συνολική κατανάλωση δευτερογενών καυσίμων «όπως παρελήφθησαν» (με υγρασία) του Ομίλου ήταν 202.757 τόνοι το 2017 σε σύγκριση με 163.537 τόνους το 2016).

Η θυγατρική του Ομίλου στις ΗΠΑ, ST Equipment & Technology (STET), αναπτύσσει και παράγει ειδικευμένο εξοπλισμό για τον εμπλουτισμό λεπτόκοκκων υλικών όπως ιπτάμενης τέφρα που παράγεται από θερμοηλεκτρικούς σταθμούς άνθρακα. Η Separation Technologies LLC (ST) παρέχει επιχειρηματικές λύσεις για την διαχείριση της ιπτάμενης τέφρας, ελαχιστοποιώντας έτσι την ανάγκη, το κόστος και τους κινδύνους που συνδέονται με την ταφή. Η ST παράγει επώνυμα προϊόντα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είτε ως εναλλακτικές πρώτες ύλες στην παραγωγή τσιμέντου και σκυροδέματος είτε για ανάκτηση ενέργειας.

Η STET αναπτύσσει και προωθεί τη χρήση μηδενικής κατανάλωσης νερού, ενεργειακά αποδοτικών και χαμηλών εκπομπών τεχνολογιών και έχει αναλάβει τη δέσμευση έναντι του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ για αντικατάσταση υδροβόρων διεργασιών επεξεργασίας βιομηχανικών ορυκτών με ρυθμό ενός εκατομμυρίου τόνων υλικών τροφοδοσίας μέχρι το 2018, στοχεύοντας να τον αυξήσει σε τρία εκατομμύρια τόνους έως το 2020.

Τέλος, το 2017, το 80,8% των αποβλήτων που παρήχθησαν από τον Όμιλο ως μέρος των καθημερινών δραστηριοτήτων του αποθηκεύτηκαν και στη συνέχεια διατέθηκαν μέσω εξουσιοδοτημένων εργολάβων με σκοπό την επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή ανάκτησή τους.

Υγεία και ασφάλεια

Η υγεία και η ασφάλεια αποτελούν ουσιαστικά θέματα για τον Τίτανα και τους βασικούς συμ-μετόχους του. Ο Όμιλος έχει δεσμευθεί να διασφαλίζει ένα υγιές και ασφαλές εργασιακό περιβάλλον για τους εργαζομένους και τους επιχειρηματικούς εταίρους του, ενώ παροτρύνει τους προμηθευτές και άλλους συνεργάτες να υιοθετήσουν παρόμοιες πρακτικές.

Η Διοίκηση του Ομίλου, από τη Διοικούσα Επιτροπή μέχρι τις Διευθύνσεις των παραγωγικών μονάδων, συμμετέχει ενεργά στην εφαρμογή της πολιτικής του Ομίλου για την υγεία και την ασφάλεια.

Οι συνθήκες και οι επιδόσεις ασφαλείας σε όλες τις εγκαταστάσεις του Ομίλου αξιολογούνται σε ετήσια βάση και τα ευρήματα χρησιμοποιούνται ως έναυσμα για προσπάθειες σε τοπικό ή Ομιλικό επίπεδο, ανάλογα με την περίπτωση. Ο Τίτανας επίσης υλοποιεί μακροπρόθεσμα προγράμματα εκπαίδευσης σε ζητήματα υγείας και ασφάλειας που απευθύνονται σε νέους, συμβάλλοντας στην κατάρτιση μιας γενιάς, η οποία θα βοηθήσει με τη σειρά της στη δημιουργία ενός πιο ασφαλούς και υγιούς περιβάλλοντος.

Κανένα θανατηφόρο ατύχημα δε σημειώθηκε στον Όμιλο. Άλλοι βασικοί δείκτες επιδόσεων παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Υγεία και ασφάλεια Όμιλος (σύνολο δραστηριοτήτων)		
	2017	2016
Αριθμός ατυχημάτων που οδήγησαν σε απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων και Εργολάβων (LTIs)	34	29
Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων (LTIFR)	2,41	1,92
Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργολάβων (LTIFR)	0,82	0,73
Καταγεγραμμένα παρ' ολίγον ατυχήματα	1.185	1.304
Ανθρωποώρες εκπαίδευσης για ζητήματα υγείας και ασφάλειας ανά εργαζόμενο	12,3	12,3

Προκειμένου να αντιμετωπίσει τα ζητήματα που προκύπτουν και να βελτιώσει τις επιδόσεις του στον τομέα της υγείας και ασφάλειας, ο Όμιλος σχεδίασε και υλοποίησε προγράμματα που στοχεύουν στην εξάλειψη συγκεκριμένων κινδύνων:

Η εκστρατεία ευαισθητοποίησης σε επίπεδο Ομίλου για την εφαρμογή της διαδικασίας ενεργειακής

απομόνωσης (Lock-out Tag-Out/ LOTO), η οποία άρχισε το 2016, έχει συμβάλει στη μείωση των σχετικών ατυχημάτων με απώλεια χρόνου εργασίας από 9 το 2015 σε 2 το 2016 και 1 το 2017. Η ίδια προσέγγιση εφαρμόστηκε με επιτυχία το 2017 στοχεύοντας σε μείωση των ατυχημάτων από ολισθήματα, παραπατήματα και πτώσεις (slip-trip-fall) σε μονάδες έτοιμου σκυροδέματος.

Το νέο σύστημα παρακολούθησης της υγείας σε σχέση με τη σκόνη, το εισπνεύσιμο κρυσταλλικό πυρίτιο και τον θόρυβο τέθηκε σε ισχύ από την αρχή του 2017 σε κλίμακα ομίλου, με στόχο την βελτιστοποίηση της διαδικασίας συλλογής και ταξινόμησης ατομικών στοιχείων στις επιχειρηματικές μονάδες.

Η διαδικασία ελέγχου θεμάτων υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος (HSE) σε επίπεδο Ομίλου επανασχεδιάστηκε, ώστε να συμπεριλάβει την βαθμολόγηση κάθε ευρήματος ξεχωριστά, καταλήγοντας σε μια συγκεντρωτική αξιολόγηση για την εγκατάσταση. Επίσης η διαδικασία ελέγχου συμπεριλαμβάνει τα έμμεσα ή ριζικά αίτια, κατηγοριοποιημένα και ιεραρχημένα ανάλογα με τη συχνότητά τους.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται επίσης στην πρόληψη σοβαρών ατυχημάτων μέσω της εκπαίδευσης. Η «Εκπαίδευση για την πρόληψη σοβαρών ατυχημάτων», μια εκπαιδευτική σειρά για όλον τον Όμιλο, η οποία εξετάζει σοβαρά περιστατικά και παρ' ολίγον ατυχήματα, άρχισε το 2016 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2018. Περαιτέρω εκπαίδευση στην ανάλυση των ριζικών αιτιών και την αναγνώριση κινδύνων θα γίνει το 2018.

Το 2017, τα εργοστάσια τσιμέντου του Τίτανα στην Ελλάδα φιλοξένησαν και πάλι εκπαιδευτικές συνεδρίες για φοιτητές Πολυτεχνικών Σχολών συνεχίζοντας τη θεμελιωμένη το 2012 πάγια συνεργασία τους με τον ευρωπαϊκό φοιτητικό οργανισμό «Board of European Students of Technology - BEST». Μέχρι σήμερα, στο πρόγραμμα έχουν συμμετάσχει περισσότεροι από 1.050 φοιτητές.

Παιδιά σχολικής ηλικίας παρακολούθησαν το πρόγραμμα «Ασφάλεια στο σπίτι» το οποίο συνεχίστηκε το 2017, εκπαιδύοντας πάνω από 60.000 παιδιά. Όλοι οι εκπαιδευτές ήταν εργαζόμενοι του Τίτανα που συμμετείχαν σε εθελοντική βάση.

Διαχείριση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού

Ο Τίτανας αναγνωρίζει ότι οι δεξιότητες, τα χαρίσματα και η δημιουργικότητα των ανθρώπων του επηρεάζουν τις επιδόσεις του Ομίλου και καθορίζουν τη μελλοντική του ανάπτυξη.

Ο Όμιλος υιοθέτησε από το 2016 τη νέα πλατφόρμα για την ηγεσία με τίτλο «Leading the Titan Way» που περιγράφει τις βασικές απαιτήσεις για ηγεσία και υψηλή απόδοση και η οποία έχει επίσης ενσωματωθεί σε μία νέα Διαδικασία Απόδοσης και Ανάπτυξης. Το 2017 υλοποιήθηκαν επιπρόσθετα τμήματα αυτής της

διαδικασίας, συμπεριλαμβάνοντας εξειδικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης και μία νέα διαδικασία βαθμονόμησης. Με αυτόν τον τρόπο, ο Όμιλος στοχεύει στην ενδυνάμωση της δέσμευσης των εργαζομένων, ενώ ταυτόχρονα προάγει την αξιοκρατία, την ισότητα των ευκαιριών και την πολυμορφία. Το 2017, 47% (2.619 εργαζόμενοι) του δυναμικού του Ομίλου ΤΙΤΑΝ συμμετείχε στη διαδικασία αξιολόγησης απόδοσης.

Προκειμένου να εντοπιστούν και να αντιμετωπιστούν με επιτυχία οι αναπτυξιακές ανάγκες που σχετίζονται με τη νέα πλατφόρμα ηγεσίας, ο Τίτανας εμπλούτισε το 2017 την ομάδα εξειδικευμένου προσωπικού του και δημιούργησε μία νέα Ομιλική υπηρεσία εκπαίδευσης και ανάπτυξης.

Το 2017 ο Όμιλος ξεκίνησε να εργάζεται για το σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός Συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού για όλο τον Όμιλο που θα απλοποιήσει τις διαδικασίες και θα βελτιώσει την εμπειρία των εργαζομένων σε σχέση με όλα τα ζητήματα προσωπικού, ενώ παράλληλα θα διευκολύνει και θα εναρμονίσει τις διαδικασίες διαχείρισης ανθρώπινων πόρων.

Εργαζόμενοι στον Όμιλο (κατά το τέλος του έτους)			
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Εργαζόμενοι (31 Δεκεμβρίου 2017)	5.432	4.783	649
Αποχωρήσεις	757	661	96
Προσλήψεις	707	584	123

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, η απασχόληση, όπως καταγράφηκε στο τέλος του 2017, εμφανίζεται ελαφρώς μειωμένη σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (2016: 5.482). Ο συνολικός ρυθμός αποχώρησης για τον Όμιλο διαμορφώθηκε για τον Όμιλο σε 14%.

Η εκπαίδευση και η ανάπτυξη των εργαζομένων είναι επίσης μία διαρκής προσπάθεια που ενθαρρύνει τη δια βίου μάθηση, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την επανεκπαίδευση που προετοιμάζει για το μέλλον. Ποσοστό μεγαλύτερο του 80% των εργαζομένων του Τίτανα συμμετείχε σε εκπαιδευτικά προγράμματα κατά τη διάρκεια του 2017, με την πλειοψηφία των ανθρωποπαρών εκπαίδευσης να επικεντρώνονται σε μη διευθυντικά στελέχη. Το μεγαλύτερο μέρος των ανθρωποπαρών εκπαίδευσης που υλοποιήθηκαν το 2017 αφορούσαν στην ασφάλεια στην εργασία, ενώ μία σχετική αύξηση καταγράφηκε στις ώρες εκπαίδευσης για την περιβαλλοντική διαχείριση, τη συμμόρφωση με τον Κώδικα Δεοντολογίας και τις πολιτικές σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Εκπαιδευτικά προγράμματα του Ομίλου ΤΙΤΑΝ για άμεσα απασχολούμενους		
	2017	2016
Εργαζόμενοι που εκπαιδεύτηκαν, (%)	85%	86%
Ανθρωποπαρές εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο (μ.ο.)	28	28
Ανθρωποπαρές εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο (γυναίκες, μ.ο.)	37	36
Επένδυση ανά εργαζόμενο, (€)	157,1	226

Βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών

Η σύμπραξη με την τοπική κοινωνία, στις περιοχές που δραστηριοποιείται ο Τίτανας, είναι μία πάγια πρακτική του Ομίλου που παρέχει το πλαίσιο για την ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης με τους τοπικούς συμ-μετόχους και τη δημιουργία αξίας για όλους.

Ο τρόπος που ο Τίτανας υλοποιεί την στρατηγική του μέσω ανάληψης δράσεων συζητήθηκε και αναλύθηκε περαιτέρω το 2017 σε διαβούλευση με τις τοπικές διοικήσεις των δραστηριοτήτων του. Τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας σηματοδοτούν μία κοινή προσέγγιση στη σύμπραξη με την κοινωνία, προσαρμοσμένη στις ανάγκες σε τοπικό επίπεδο, σύμφωνα με τις τοπικές συνθήκες.

Ο Όμιλος προσπαθεί να προάγει περαιτέρω την δική του ιδιαίτερη προσέγγιση στη σύμπραξη με την κοινωνία, με σεμνότητα και αυθεντικότητα, δίνοντας προτεραιότητα στις περιοχές όπου δραστηριοποιείται, αξιοποιώντας τον ενθουσιασμό, την ενέργεια και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού του.

Στα ουσιαστικά θέματα που ο Όμιλος έχει ενσωματώσει στα τοπικά σχέδια δράσης περιλαμβάνονται η ποιοτική εκπαίδευση, η ασφάλεια και το περιβάλλον, η απασχόληση και η οικονομική ανάπτυξη, η ανάπτυξη υποδομών και η διαχείριση αποβλήτων. Τα σχέδια επανεξετάζονται ετησίως, σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της διαβούλευσης με τους τοπικούς συμ-μετόχους, όπως αυτά προκύπτουν μέσω επιλεγμένων εκδηλώσεων, όπως επισκέψεις του κοινού στο εργοστάσιο, φόρουμ συμ-μετόχων και παρουσίαση των απολογισμών που απευθύνονται στους τοπικούς συμ-μετόχους.

Τα τελευταία δύο χρόνια, έχουν ενταθεί οι προσπάθειες του Ομίλου για την ενίσχυση της απασχόλησης και της προοπτικής μακροπρόθεσμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο, μέσω συνεργασιών με εκπαιδευτικά ιδρύματα και την ακαδημαϊκή κοινότητα. Το 2017, υπογράφηκαν περισσότερα από 300 σύμφωνα συνεργασίας, τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία 910 θέσεων πρακτικής άσκησης συνολικά στον Όμιλο 39 από τις οποίες οδήγησαν σε νέες προσλήψεις.

Επενδύοντας στα αποτελέσματα από τη συμμετοχή του στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία (European Pact for Youth), ο Όμιλος εισήγαγε το 2017 έναν Οδηγό προγραμμάτων ποιοτικής πρακτικής άσκησης (Quality Internships Guide), ο οποίος παρέχει καθοδήγηση σε πρακτικά ζητήματα που αφορούν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων πρακτικής άσκησης και μαθητείας, δίνοντας έμφαση στην παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης, επιχειρώντας να καλύψει τα κενά δεξιοτήτων. Ειδική έμφαση δίνεται στα παιδιά των εργαζομένων και στα μέλη των τοπικών κοινοτήτων των περιοχών όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Οι νέες πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν σε τοπικό επίπεδο μέσα στο 2017 περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, ένα νέο πρόγραμμα υποτροφιών για τα παιδιά των εργαζομένων της TITAN America, την επέκταση της συνεργασίας με τη ΜΚΟ «Teach for All» στη Βουλγαρία και την υποστήριξη νεοφυών επιχειρήσεων από το εργοστάσιο της Θεσσαλονίκης, στην Ελλάδα.

Το 2017, ο Όμιλος προχώρησε σε δωρεές συνολικού ύψους €2.083.370 σε μετρητά και σε είδος για προγράμματα ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών, κυρίως στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας και της ασφάλειας, του περιβάλλοντος, την καταπολέμηση της φτώχειας και της ανεργίας.

Δωρεές 2017 ανά χώρα	
Χώρα	Δωρεές, €
Αλβανία	103.076
Βουλγαρία	124.675
Αίγυπτος	502.161
ΠΓΔΜ	98.011
Ελλάδα	508.535
Κόσσοβο	258.256
Σερβία	133.643
Τουρκία	113.126
ΗΠΑ	241.887
Σύνολο Ομίλου	2.083.370

Διακυβέρνηση, διαφάνεια και ηθική

Το 2017, οι πολιτικές του Ομίλου που υιοθετήθηκαν ή αναθεωρήθηκαν το 2016 επικοινωνήθηκαν σε όλους τους εργαζομένους με όλα τα διαθέσιμα μέσα (intranet, παρουσιάσεις, πίνακες ανακοινώσεων). Νέα εκπαιδευτικά προγράμματα αναπτύχθηκαν και υλοποιήθηκαν από τη Νομική Διεύθυνση και τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου. Η εκπαίδευση απευθυνόταν σε Διευθυντές και σε στελέχη των Διευθύνσεων Ανθρώπινου Δυναμικού, Νομικών, Προμηθειών και Πωλήσεων (για περισσότερες πληροφορίες για την ενσωμάτωση των πολιτικών του Ομίλου σε τοπικό επίπεδο, βλ. σχετικό πίνακα στην Ενότητα 7).

Το 2017, ο Όμιλος επικύρωσε εκ νέου τη δέσμευσή του στην υποστήριξη του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ και στην προώθηση της εφαρμογής των

Απασχόληση Ομίλου TITAN από την τοπική κοινωνία 2017 (μέσος όρος)	
Χώρα	% απασχόλησης από την τοπική κοινωνία
Αλβανία	44%
Βουλγαρία	85%
Αίγυπτος	90%
FYROM	26%
Ελλάδα	90%
Κόσσοβο	65%
Σερβία	91%
Τουρκία	66%
Σύνολο Ομίλου	47%
* Σημείωση: Στοιχεία για άμεσα απασχολούμενους από την τοπική κοινωνία δεν είναι διαθέσιμα για τις ΗΠΑ.	

Δέκα Αρχών του Συμφώνου στη σφαίρα επιρροής του.

Επιπροσθέτως, από το 2007 ο Τιτάνας έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει την διασφάλιση σε εύλογο επίπεδο (reasonable assurance) των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων του, σύμφωνα με τα κριτήρια προηγμένου επιπέδου των κριτηρίων του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ και των κατευθυντήριων οδηγιών του WBCSD/CSI.

Η μακροχρόνια δέσμευση του Τιτάνα στη διαφάνεια αναγνωρίζεται από τους συμ-μετόχους του. Το 2017, ο Όμιλος κλήθηκε να μοιραστεί την εμπειρία του στη δημοσιοποίηση των μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών για τις επιδόσεις του, σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες 2013/34/EU και 2014/95/EU, τον Ελληνικό Νόμο 4403/2016, καθώς επίσης και τα διεθνή πρότυπα που ακολουθεί.

Το 2017, ο Τιτάνας συμμετείχε σε προσπάθειες του ΟΟΣΑ και των Ελληνικών Δημόσιων Αρχών για την ανάδειξη της σημασίας της διαφάνειας και της συνεργασίας στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Ο Όμιλος αξιοποιεί την ετήσια Έκθεση για τον δείκτη μέτρησης της αντίληψης για τη διαφθορά, που δημοσιοποιείται από την οργάνωση της Διεθνούς Διαφάνειας, ώστε να παρακολουθεί τον κίνδυνο έκθεσης των δραστηριοτήτων του στη δωροδοκία και τη διαφθορά. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Έκθεσης αυτής για το 2017, στις περισσότερες χώρες παρουσιάζεται αυξητική τάση του φαινομένου, εγείροντας ανησυχίες σχετικά με την επίπτωση στις επιχειρήσεις και του δικού τους ρόλου, γεγονός που φαίνεται να επηρεάζει την εμπιστοσύνη προς τους θεσμούς και τις επιχειρήσεις παγκοσμίως (Trust Barometer 2017).

Έκθεση των δραστηριοτήτων του Τίτানা ανά χώρα Σύμφωνα με τον Δείκτη αντίληψης της διαφθοράς 2017 (Διεθνής Διαφάνεια) (ταξινόμηση κατά CPI 2017 βαθμολογία)				
Χώρα	CPI 2017 βαθμολογία	CPI 2017 σειρά	CPI 2016 βαθμολογία	Αλλαγή σειράς
ΗΠΑ	75	16	18	βελτιώθηκε
Ελλάδα	48	59	69	βελτιώθηκε
Βουλγαρία	43	71	75	βελτιώθηκε
Σερβία	41	77	72	χειροτέρευσε
Τουρκία	40	81	75	χειροτέρευσε
Κόσοβο	39	85	95	βελτιώθηκε
Αλβανία	38	91	83	χειροτέρευσε
Βραζιλία	37	96	79	χειροτέρευσε
ΠΓΔΜ	35	107	90	χειροτέρευσε
Αίγυπτος	32	117	108	χειροτέρευσε

Πολυμορφία και ίσες ευκαιρίες

Ο Τίτνας έχει δεσμευθεί να παρέχει ίσες ευκαιρίες για όλους. Η πολυμορφία στο φύλο και στην ηλικία καταγράφεται τόσο στην απασχόληση (νέες προσλήψεις) και τη διοίκηση, όσο και στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Σε όλο τον Όμιλο, τα υψηλότερα ποσοστά γυναικών στη διοίκηση καταγράφηκαν εκ νέου το 2017 στη Σερβία (36%), στην Βουλγαρία (32%) αλλά και στην ΠΓΔΜ (28%).

Ο Τίτνας υποστηρίζει την ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων, προσφέροντας ευκαιρίες απασχόλησης στους ανθρώπους από τις τοπικές κοινωνίες των περιοχών όπου δραστηριοποιείται. Ειδικά στις περιπτώσεις των δραστηριοτήτων του Τίτανα στη Σερβία και την Αίγυπτο, το ποσοστό των εργαζομένων από την τοπική κοινωνία έφτασε το 90% της συνολικής απασχόλησης.

Πολυμορφία στον Όμιλο ΤΙΤΑΝ το 2017	
Απασχόληση	12% γυναίκες στο σύνολο απασχόλησης 10% γυναίκες από τις τοπικές κοινωνίες
Νέες προσλήψεις	17,5% γυναίκες 20% άνω των 50 ετών 28,5% κάτω των 30 ετών
Διοίκηση	16% γυναίκες στο σύνολο της διοίκησης 17% γυναίκες στο σύνολο των Διευθυντών
Εκπαίδευση	26% εκπαιδευμένων γυναικών άνω των 50 15% ανθρωποωρών εκπαίδευσης σε γυναίκες 37 Μ.Ο. ανθρωποωρών ανά εργαζόμενη γυναίκα
Σημείωση: Ο όρος σύνολο διοίκησης περιλαμβάνει Διευθυντές και Προϊσταμένους	

Τα εργασιακά δικαιώματα αποτελούν ουσιαστικές θέματα για όλους τους εργαζόμενους, τις ρυθμιστικές αρχές και τις τοπικές κοινωνίες. Οι πολιτικές του Ομίλου ΤΙΤΑΝ στοχεύουν στη διασφάλιση της ελευθερίας του

συνεταιρίζεσθαι των εργαζομένων. Τα σωματεία που ιδρύονται από εργαζόμενους συμμετέχουν σε διμερείς συναντήσεις με τη Διοίκηση σε ετήσια βάση, όπως και στο διάλογο με τους εταιρικούς συμ-μετόχους, σχετικά με σημαντικά θέματα που αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη. Σε περιπτώσεις όπου δεν έχει ιδρυθεί τοπικό σωματείο εργαζομένων, όπως στο εργοστάσιο Adocim στην Τουρκία, ο Τίτνας διασφαλίζει την εφαρμογή της νομοθεσίας και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Το 2017, το ποσοστό των εργαζομένων που συμμετέχουν σε σωματεία εργαζομένων μειώθηκε κατά 7%. Αυτό οφείλεται στη μείωση του αριθμού των εργαζομένων στην Αίγυπτο, οι περισσότεροι εκ των οποίων συμμετείχαν σε σωματείο.

Οι εκπρόσωποι των σωματείων στον Τίτνα έχουν το δικαίωμα να συγκαλούν συναντήσεις με τις κατά τόπους διοικήσεις, ώστε να διαβουλευονται πάνω στα θέματα που τους απασχολούν, να υποβάλλουν προτάσεις για βελτιώσεις και να διαπραγματεύονται συμφωνίες για διάφορα ζητήματα. Οι προτάσεις τους σχετικά με τις συνθήκες υγείας και ασφάλειας έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα.

Ανθρώπινα δικαιώματα

Η πολιτική του Ομίλου ΤΙΤΑΝ για τα ανθρώπινα δικαιώματα υπογραμμίζει τη δέσμευσή του σε όσα αναφέρονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του ΟΗΕ (UNDHR) και στις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO). Εναρμονίζοντας την πολιτική του με τις Δέκα Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου και τις Κατευθυντήριες Οδηγίες του ΟΗΕ για τις Επιχειρήσεις και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ο Τίτνας αναγνωρίζει ως πιο ουσιαστικά θέματα στη σφαίρα επιρροής του την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας, τα εργασιακά δικαιώματα και την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, όπως επίσης και το σεβασμό στην πολυμορφία και στις ίσες ευκαιρίες για όλους.

Με τη συμμετοχή του στην Πρωτοβουλία του ΟΗΕ για το Οικουμενικό Σύμφωνο διεθνώς και τοπικά, στις περιοχές όπου δραστηριοποιείται, ο Όμιλος προωθεί τη συνεργασία και τον διάλογο με τους συμ-μετόχους, αλλά συμβάλλει επίσης και στην αύξηση της ευαισθητοποίησης και την ενίσχυση της ικανότητας όλων να κατανοήσουν και να ανταποκριθούν στα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα ζητήματα.

Το 2017, ο Τίτνας συνεργάστηκε με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο CSR Europe και το Ελληνικό Δίκτυο CSR Hellas για την ανάπτυξη και υλοποίηση ενός νέου εκπαιδευτικού προγράμματος για εκπαιδευτές, που δίνει έμφαση στην εφαρμογή των Κατευθυντήριων Οδηγιών του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα στις επιχειρήσεις και στην εφοδιαστική αλυσίδα. Ο Όμιλος ξεκίνησε επίσης το 2017 να προετοιμάζεται για την εφαρμογή του Κανονισμού για την Προστασία των Προσωπικών δεδομένων που θα τεθεί σε ισχύ στις 22 Μαΐου 2018.

Όλα τα κέντρα δραστηριότητας του Ομίλου διαθέτουν μηχανισμούς αναφοράς παραπόνων. Στην Ελλάδα και στις ΗΠΑ, που καλύπτουν το 62% των εργαζομένων του Τίτανα, οι μηχανισμοί ανώνυμων παραπόνων παρέχονται με τη μορφή εμπιστευτικών τηλεφωνικών γραμμών και διαδικτυακών διευθύνσεων που επιτρέπουν στους εργαζόμενους να διατυπώσουν τις όποιες ανησυχίες τους απευθείας στα ανώτερα διοικητικά στελέχη. Αξιολογώντας θετικά την υφιστάμενη εμπειρία στις ΗΠΑ, όπου οι υπηρεσίες αυτές διατίθενται από ανεξάρτητους παρόχους αποφασίστηκε η διαδοχική επέκταση του συστήματος αυτού σε όλες τις περιοχές που αναπτύσσει δραστηριότητα ο Όμιλος.

Το 2017, τέσσερα περιστατικά καταγράφηκαν και αντιμετωπίστηκαν στις ΗΠΑ, δύο εκ των οποίων αφορούσαν ερωτήματα και προτάσεις βελτίωσης και δύο αφορούσαν ζητήματα παραβίασης της πολιτικής ίσων ευκαιριών. Όλα τα περιστατικά επιλύθηκαν πριν από το τέλος του 2017. Επίσης στην Ελλάδα, καταγράφηκαν δύο περιστατικά, και τα δύο παράπονα, και επιλύθηκαν πριν από το τέλος του έτους.

Διαχείριση της αλυσίδας αξίας

Το 2017, ο Τίτανας συνέχισε την εφαρμογή του προγράμματος μετασχηματισμού της διαδικασίας προμηθειών του Ομίλου. Ιδιαίτερο βάρος δόθηκε στις συνολικές δαπάνες για προμήθειες και ειδικά στον καταμερισμό ανάμεσα σε διεθνείς και τοπικούς προμηθευτές (σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, επιχειρηματικής μονάδας ή χώρας) με στόχο τη διασφάλιση της συνολικής επιχειρηματικής αποτελεσματικότητας μέσω βελτιωμένων διαδικασιών, προδιαγραφών, και διαχείρισης της ποιότητας και των κινδύνων. Στόχος είναι η βελτιστοποίηση του αριθμού των προμηθευτών, η καθιέρωση και διατήρηση μακροχρόνιων σχέσεων προστιθέμενης αξίας με τους προμηθευτές με έμφαση στη μείωση του «συνολικού κόστους», τη διαφάνεια και την επέκταση βιώσιμων πρακτικών στην αλυσίδα προμηθειών.

Οι κύριες κατηγορίες δαπανών του Ομίλου όπως στερεά καύσιμα, ηλεκτρικό ρεύμα και χημικά υλικά που αγγίζουν τα €200 εκατ. αντιμετωπίστηκαν ανάλογα, με αποτέλεσμα όχι μόνο σημαντική εξοικονόμηση αλλά και την εισαγωγή ενός πιο αποτελεσματικού στρατηγικού σχήματος και ενός

αποτελεσματικού μοντέλου συνεργασίας με τους κύριους συμ-μετόχους.

Στο πλαίσιο της διαρκούς προσπάθειας για βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης καθεμιάς από τις επιχειρήσεις του στις χώρες όπου δραστηριοποιείται, ο Τίτανας αξιολογεί και προάγει πρακτικές για τη συμπερίληψη απαιτήσεων σχετικών με τη βιώσιμη ανάπτυξη για τους προμηθευτές. Η διαδικασία ξεκίνησε το 2017, με τη διαδικασία προεπιλογής κατά τη διάρκεια μειοδοτικών διαγωνισμών σε επίπεδο Ομίλου με έμφαση στους διεθνείς προμηθευτές. Καταβάλλεται προσπάθεια ώστε να καλυφθούν όλοι οι τομείς της βιωσιμότητας, όπως το περιβάλλον, η υγεία και η ασφάλεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα και οι συνθήκες απασχόλησης. Ο Όμιλος αναζητά και προτιμά επιχειρηματικούς εταίρους οι οποίοι έχουν επίσης δεσμευτεί να εφαρμόζουν τις Δέκα Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ εντός της σφαίρας επιρροής τους. Η στήριξη των τοπικών κοινοτήτων στις περιοχές όπου βρίσκονται τα εργοστάσια του Τίτανα αποτελεί ζωτικό κομμάτι της εταιρικής φιλοσοφίας του Τίτανα. Για τα τοπικά υλικά και υπηρεσίες, ο Όμιλος επιδιώκει τη διατήρηση και περαιτέρω βελτίωση της συνεργασίας με τοπικούς προμηθευτές και εργολάβους.

Ο Οδηγός Προμηθειών του Ομίλου αναθεωρείται με σκοπό να προσδιορίσει τις ανάγκες του Τίτανα στην κάλυψη των κριτηρίων επιδόσεων βιωσιμότητας στις φάσεις της προεπιλογής και της επικύρωσης των συμβολαίων, πέρα από τις τυπικές προδιαγραφές ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών, με ρήτρες που αφορούν την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και θέματα υγείας και ασφάλειας.

Στοχεύοντας να αναπτύξει τυποποιημένες, περισσότερο αποτελεσματικές και αντικειμενικές μεθόδους αξιολόγησης προμηθευτών, η Aveitta Inc επιλέχθηκε ως ο κορυφαίος πάροχος λύσεων για τη διαχείριση κινδύνων που ενδέχεται να προκύψουν από την αλυσίδα αξίας για μια πιλοτική εφαρμογή στα εργοστάσια της TITAN America, όπου η πλατφόρμα της Aveitta υλοποιήθηκε και στα δύο εργοστάσια του Ομίλου στην Αμερική. Μετά την αρχική επιτυχία στις ΗΠΑ, ο Τίτανας σχεδιάζει να αξιολογήσει την πλατφόρμα της Aveitta ή κάποια ισοδύναμη για επιπλέον εφαρμογή και σε άλλες παραγωγικές μονάδες το 2018.

Μελλοντικοί στόχοι

Το 2017, ο Όμιλος έθεσε τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης για το 2020, φιλοδοξώντας να παραμείνει σε μεταξύ των καλύτερων επιχειρήσεων του κλάδου διεθνώς στον τομέα του περιβάλλοντος και να διατηρήσει τη δική του ιδιαίτερη προσέγγιση στην σύμπραξη με τις τοπικές κοινωνίες.

Για να στηρίξει τη μακροπρόθεσμη δέσμευσή του στην Ατζέντα 2030 για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) του ΟΗΕ, ο Όμιλος συνδέει άμεσα τους στόχους και τις προτεραιότητές του για το 2020 με τους ΣΒΑ που έχει αναγνωρίσει ως τους πιο συναφείς, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Στόχοι 2020 Επιδόσεων Βιώσιμης Ανάπτυξης		
Δείκτης	Στόχοι 2020	Σχετιζόμενος ΣΒΑ
Ειδικές καθαρές εκπομπές CO₂ (kg/t cementitious product)	Μείωση 20,0% (σε σχέση με το επίπεδο του 1990)	SDG 12 SDG 13 SDG 17
Ειδικές εκπομπές σκόνης (g/t clinker)	Μείωση 92,0% (σε σχέση με το επίπεδο του 2003*)	
Ειδικές εκπομπές NO_x (g/t clinker)	Μείωση 53,0% (σε σχέση με το επίπεδο του 2003*)	
Ειδικές εκπομπές SO_x (g/t clinker)	Μείωση 43,0 % (σε σχέση με το επίπεδο του 2003*)	
Ειδική κατανάλωση νερού (lt/t cement)	Μείωση 40,0% (σε σχέση με το επίπεδο του 2003*)	SDG 6 SDG 11 SDG 15 SDG 17
Βιοποικιλότητα και μέριμνα για τη διαχείριση της γης Ενεργά λατομεία (που ανήκουν εξ ολοκλήρου στον Όμιλο) με σχέδια αποκατάστασης Ενεργά λατομεία (που ανήκουν εξ ολοκλήρου στον Όμιλο) υψηλής αξίας βιοποικιλότητας με Σχέδια Διαχείρισης Βιοποικιλότητας	100% 100%	
Ενεργειακή αποδοτικότητα Πιστοποίηση εργοστασίων παραγωγής τσιμέντου σύμφωνα με το πρότυπο ISO 50001	50% της συνολικής δυναμικότητας παραγωγής κλίνκερ του Ομίλου να καλύπτεται από σύστημα ενεργειακής διαχείρισης ISO 50001	SDG 7 SDG 17
Μηδενικά Θανατηφόρα ατυχήματα Εργαζόμενοι, εργολάβοι και τρίτα μέρη	0	SDG 3 SDG 17
Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων που οδήγησαν σε απώλεια χρόνου εργασίας (LTIFR) Εργαζόμενοι	Να βρισκόμαστε στο πρώτο τεταρτημόριο επιδόσεων των μελών του WBCSD/CSI	
Όλες οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου να καλύπτονται από Σχέδια σύμπραξης με τις τοπικές κοινωνίες για τα ουσιαστικά θέματα και τις προτεραιότητες του Ομίλου		SDG 3 SDG 4 SDG 9 SDG 11 SDG 17

* 2003, ο Όμιλος TITAN γίνεται μέλος του WBCSD/CSI

Με τις επιδόσεις του ανάμεσα στις καλύτερες του κλάδου για εκπομπές σκόνης, SO_x and NO_x, ο Όμιλος στοχεύει να τις διατηρήσει και να εστιάσει περαιτέρω στη μείωση των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Η αναμενόμενη βελτίωση στις εκπομπές CO₂ σε επίπεδο Ομίλου βασίζεται σε μία δομημένη, επιστημονική μεθοδολογία ("Πρωτοβουλία του Τιτάνα για το CO₂"), η οποία αναπτύχθηκε το 2017 και θα υλοποιηθεί από το 2018.

Υιοθετώντας μια περισσότερο ολιστική προσέγγιση στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα, ο Τιτάνας στοχεύει ακόμα στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στις δραστηριότητές του και στη διατήρηση των άριστων επιδόσεων του στη διαχείριση και συνετή χρήση των υδάτινων πόρων, τη βιοποικιλότητα και την μέριμνα για την διαχείριση της γης.

Στον τομέα της ασφάλειας στην εργασία, ο Τιτάνας, έχοντας ήδη καταφέρει να μειώσει σημαντικά τον αριθμό των σοβαρών και δυνητικά σοβαρών ατυχημάτων, επιβεβαιώνει εκ νέου την διαχρονική του δέσμευση για επιδόσεις εντός του ανώτατου τεταρτημρίου επιδόσεων των μελών του WBCSD/CSI, όσον αφορά τον Δείκτη Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε απώλεια ωρών εργασίας (LTIFR).

Τα σχέδια δράσης του Ομίλου για τη σύμπραξη με τις τοπικές κοινωνίες θα αξιολογηθούν και θα αναθεωρηθούν με στόχο τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ανάλυσης των ουσιαστικών θεμάτων στο πλαίσιο των ΣΒΑ 2030.

Ο Όμιλος επεξεργάζεται ήδη τον οδικό χάρτη για τη βιώσιμη ανάπτυξή του με ορίζοντα το 2030, ώστε να ευθυγραμμίσει τα ουσιαστικά θέματά του με τους υπο-στόχους των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει τη φύση και την έκταση των κυριότερων κινδύνων, τους οποίους είναι διατεθειμένο να αναλάβει για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει αναθέσει την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου στην Επιτροπή Ελέγχου. Τα εν λόγω συστήματα πάντως έχουν σχεδιαστεί με στόχο τη διαχείριση και όχι την εξάλειψη των σχετικών κινδύνων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Επιτροπή Ελέγχου λαμβάνουν σε σταθερή βάση αναφορές από τη διοίκηση για τους κυριότερους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι δραστηριότητες του Ομίλου και για τα μέτρα που λαμβάνονται για τη διαχείριση/άμβλυνση των εν λόγω κινδύνων. Η διοίκηση υποχρεούται επίσης να εξετάζει εάν και σε ποιο βαθμό οι σημαντικοί κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ο Όμιλος αναγνωρίζονται, αξιολογούνται και τυγχάνουν αποτελεσματικής διαχείρισης.

Η διαχείριση κινδύνων έχει ενσωματωθεί στην καθημερινή λειτουργία του Τίτανα. Η αναγνώριση των κινδύνων αποτελεί μέρος της καθηκόντων της διοίκησης σε καθημερινή βάση, όπως επίσης η εις βάθος αξιολόγηση όλων των κινδύνων, οι οποίοι θα μπορούσαν να έχουν σημαντική επίδραση στις τρέχουσες ή μελλοντικές λειτουργικές δραστηριότητες του Ομίλου.

Η υπευθυνότητα και η σαφής κατανομή των ρόλων σε όλους τους τομείς της οργάνωσης του Ομίλου, αποτελούν μέρος της εφαρμοζόμενης πολιτικής διαχείρισης κινδύνων. Κατά συνέπεια, οι κίνδυνοι ανιχνεύονται γρήγορα από διάφορες πηγές και, με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η ταχεία και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.

Οι κατά τόπους επιχειρηματικές μονάδες και διάφορες ομιλικές Διευθύνσεις και λειτουργίες, όπως η Οικονομική Διεύθυνση Ομίλου, η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού, η Διεύθυνση Προμηθειών, η Νομική Διεύθυνση και η Διεύθυνση Βιωσιμότητας, έχουν την ευθύνη της θέσπισης των αναγκαίων πολιτικών και της διασφάλισης της συμμόρφωσης προς αυτές ολοκλήρου του Ομίλου. Παράλληλα, μέσω των προγραμμάτων ενημέρωσης και επιμόρφωσης που εφαρμόζονται σε όλες τις λειτουργίες του Ομίλου, οι αρχές και οι αξίες του Ομίλου ενσωματώνονται στην καθημερινή λειτουργία και ενισχύουν περαιτέρω την κουλτούρα διαχείρισης κινδύνων σε όλο τον Όμιλο.

Η αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων συστημάτων και πολιτικών τόσο σε επίπεδο λειτουργικών μονάδων όσο και σε επίπεδο Ομίλου ελέγχονται συστηματικά, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τα σχετικά πρότυπα του Ομίλου, και όπου διαπιστώνονται αδυναμίες, λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου ενημερώνει την Επιτροπή Ελέγχου σε τακτική βάση για την αποτελεσματικότητα των πολιτικών διαχείρισης κινδύνων και των συστημάτων εσωτερικών ελέγχων.

Το 2017 το Διοικητικό Συμβούλιο προέβη σε ενδελεχή αξιολόγηση των κυριότερων κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, περιλαμβανομένων και όσων θα μπορούσαν να απειλήσουν το επιχειρηματικό του μοντέλο, τη μελλοντική του απόδοση, φερεγγυότητα και ρευστότητα.

Κατά τη διάρκεια του 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολούθησε τις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων και τα εσωτερικά συστήματα ελέγχων και εξέτασε την αποτελεσματικότητά τους. Η εν λόγω εξέταση κάλυψε όλα τα σημαντικά εσωτερικά συστήματα ελέγχων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα συστήματα παρακολούθησης των οικονομικών στοιχείων και λειτουργιών καθώς επίσης τα συστήματα ελέγχων συμμόρφωσης.

Οι κυριότεροι κίνδυνοι

Η ενότητα αυτή παρουσιάζει τους κυριότερους κινδύνους και αβεβαιότητες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Στρατηγικοί και λειτουργικοί κίνδυνοι

Κυκλικότητα του κλάδου – Συνθήκες τοπικών αγορών

Η λειτουργική και οικονομική απόδοση του Ομίλου επηρεάζεται από τις γενικές οικονομικές συνθήκες που επικρατούν και το επίπεδο της οικιστικής, εμπορικής και κατασκευαστικής δραστηριότητας στις χώρες όπου δραστηριοποιείται.

Το επίπεδο της κατασκευαστικής δραστηριότητας στις τοπικές και εθνικές αγορές είναι εγγενώς κυκλικό και επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες, στους οποίους περιλαμβάνονται οι παγκόσμιες και εθνικές οικονομικές συνθήκες, ο καταμερισμός των κυβερνητικών πόρων για δημόσια έργα υποδομών, οι καιρικές συνθήκες και οι αυξομειώσεις των τιμών των καυσίμων και των πρώτων υλών.

Η στρατηγική διαφοροποίησης των αγορών και των προϊόντων που ακολουθεί ο Τίτανας, η διασπορά των δραστηριοτήτων σε 10 διαφορετικές χώρες και 5 ηπείρους, η δέσμευσή του για συνεχή έλεγχο του κόστους, ισχυρές ταμειακές ροές και πειθαρχημένη οικονομική διαχείριση, συμβάλλουν στο μετριασμό των κινδύνων που συνδέονται με την κυκλικότητα και τις συνθήκες των τοπικών αγορών.

Πολιτική και οικονομική αβεβαιότητα

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται και ενδέχεται να αναζητήσει ευκαιρίες ανάπτυξης σε χώρες και σε περιοχές με διαφορετικές και κατά καιρούς ταχέως μεταβαλλόμενες οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες. Αυτές οι συνθήκες ενδέχεται να περιλαμβάνουν πολιτικές αναταραχές, εμφύλιες διαμάχες, υποτίμηση τοπικού νομίσματος και άλλες μορφές αβεβαιότητας, και μπορούν να προκαλέσουν αναπάντεχες αλλαγές στο λειτουργικό και θεσμικό περιβάλλον. Αλλαγές αυτών των συνθηκών ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς τις δραστηριότητες, τις οικονομικές επιδόσεις και τις προοπτικές του Ομίλου.

Η διαδικασία του ετήσιου προϋπολογισμού και στρατηγικής επισκόπησης σε συνδυασμό με την τακτική παρακολούθηση των οικονομικών αποτελεσμάτων και προβλέψεων, βοηθούν στον εντοπισμό πολιτικών και οικονομικών γεγονότων που ενδέχεται να προκαλούν αβεβαιότητα όσον αφορά την οικονομική απόδοση. Όπου επηρεάζονται ανάλογες καταστάσεις, λαμβάνονται συγκεκριμένα μέτρα άμβλυνσης, με στόχο τη μέγιστη δυνατή προστασία των ανθρώπων και των τοπικών επενδύσεων του Τίτανα.

Κλιματική αλλαγή και εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου

Οι αλλαγές στη νομοθεσία και τις δημόσιες πολιτικές σε σχέση με την κλιματική αλλαγή ενδέχεται να προκαλέσουν αύξηση των κεφαλαιουχικών δαπανών και μείωση των μελλοντικών αποδόσεων και ευκαιριών στρατηγικής ανάπτυξης. Ειδικότερα, στις αγορές της ΕΕ, το σχετικό νομικό και κανονιστικό πλαίσιο ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές αυξήσεις στα κόστη συμμόρφωσης, περιορισμούς στις λειτουργίες και υποκατάσταση προϊόντων και συνδετικών υλών.

Παρακολουθούμε στενά τις νομοθετικές εξελίξεις και λαμβάνουμε προληπτικά μέτρα για την άμβλυνση των πιθανών αρνητικών συνεπειών. Παράλληλα, ο Τίτανας συνεχίζει τις προσπάθειές του να μειώσει το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα. Άλλα μέτρα άμβλυνσης περιλαμβάνουν τη χρήση εναλλακτικών πρώτων υλών και εναλλακτικών καυσίμων, την αύξηση της απόδοσης των καυσίμων, τη μείωση της κατανάλωσης θερμικής ενέργειας, την ανάπτυξη νέων προϊόντων και τη συνεχή καινοτομία σε όλη την αλυσίδα αξίας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη στρατηγική του Τίτανα για την κλιματική αλλαγή είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα μας:

http://www.titan-cement.com/UserFiles/File/csr/145211_TITAN_Group_Climate_Mitigation_Strategy.pdf

Κόστος παραγωγής

Η θερμική ενέργεια, η ηλεκτρική ενέργεια και οι πρώτες ύλες αποτελούν τους σημαντικότερους συντελεστές

κόστους του Ομίλου. Η μεταβλητότητα των τιμών των ορυκτών καυσίμων αποτελεί κίνδυνο που επηρεάζει το κόστος παραγωγής. Με στόχο τη μείωση του κόστους παραγωγής και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, ο Όμιλος επενδύει σε εξοπλισμό χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης και στη χρήση εναλλακτικών καυσίμων.

Η εξασφάλιση πρόσβασης στην απαιτούμενη ποσότητα και ποιότητα πρώτων υλών αποτελεί πρόσθετη προτεραιότητα κατά το σχεδιασμό των νέων επενδύσεων του Ομίλου. Ως προς τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις, λαμβάνεται μέριμνα για την εξασφάλιση επάρκειας κοιτασμάτων πρώτων υλών για όλη τη διάρκεια ζωής τους.

Ο Όμιλος επενδύει στη χρήση εναλλακτικών πρώτων υλών με στόχο τον σταδιακό περιορισμό της εξάρτησής του από φυσικές πρώτες ύλες. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος έχει θέσει συγκεκριμένους στόχους για την υποκατάσταση των φυσικών πρώτων υλών από εναλλακτικές πρώτες ύλες, όπως είναι τα φυσικά απόβλητα και παρακολουθεί στενά την επίτευξη αυτών των στόχων.

Υγεία και ασφάλεια στην εργασία

Η εξασφάλιση υγείας και ασφάλειας και η πρόληψη ατυχημάτων στην εργασία αποτελούν προτεραιότητα για τον Τίτανα. Η αριστεία στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας είναι ενσωματωμένη σε όλες τις δραστηριότητες και λειτουργίες του Τίτανα. Ο Όμιλος εφαρμόζει λεπτομερείς πολιτικές και διαδικασίες για την υγεία και την ασφάλεια, στις οποίες περιλαμβάνεται η κάλυψη όλων των παραγωγικών μονάδων από τεχνικούς ασφαλείας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εκπαίδευση και στη δημιουργία συνείδησης ασφαλείας, καθώς και στην αυστηρή εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών ασφαλείας.

Η Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας του Ομίλου προβλέπει αξιολόγηση όλων των περιστατικών, προληπτικό σχεδιασμό, καθορισμό συγκεκριμένων στόχων, εκπαιδευτικά προγράμματα και παρακολούθηση της προόδου που επιτυγχάνεται.

Σε συνδυασμό με όλα τα υπόλοιπα προληπτικά μέτρα, ο Όμιλος εφαρμόζει τακτικούς ελέγχους όλων των μονάδων παραγωγής και των εργοταξίων από τους τεχνικούς ασφαλείας του. Περισσότερες πληροφορίες για την υγεία και την ασφάλεια είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα μας:

<http://www.titan-cement.com/en/corporate-social-responsibility/care-for-our-people/occupational-health-and-safety/>

Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι

Ο Όμιλος υπόκειται σε αυστηρούς και διαρκώς εξελισσόμενους νόμους, κανονισμούς, πρότυπα και βέλτιστες πρακτικές σε σχέση με το περιβάλλον, που αφορούν, μεταξύ άλλων, την κλιματική αλλαγή, την ηχορύπανση, τον ατμοσφαιρικό αέρα, το νερό και το έδαφος, καθώς και τη διάθεση των αποβλήτων. Με

στόχο τη συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των λειτουργιών του, ο Τίτανας εφαρμόζει σε όλα τα εργοστάσια του Ομίλου συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης με στόχο την παρακολούθηση και την αναφορά των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων. Η περιβαλλοντική διαχείριση του Ομίλου θέτει στόχους για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων, την προστασία της βιοποικιλότητας, τη διαχείριση των υδάτων, την ανακύκλωση και την αποκατάσταση των λατομείων.

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, ο κίνδυνος νομικών διαδικασιών για ζητήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης δεν μπορεί να αποκλειστεί με ασφάλεια.

Περισσότερες πληροφορίες για την περιβαλλοντική πολιτική του Ομίλου είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα μας:

http://www.titan-cement.com/UserFiles/File/csr/144931_Group_Environmental_policy.pdf

Κίνδυνοι από τις φυσικές καταστροφές

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε χώρες, όπως η Ελλάδα, η Αίγυπτος, η Τουρκία και οι ΗΠΑ, οι οποίες έχουν έκθεση σε κινδύνους από φυσικά (κλιματικά και γεωλογικά) φαινόμενα, όπως σεισμοί, τυφώνες, και αμμοθύελλες.

Μεταξύ των μέτρων που λαμβάνονται από τον Όμιλο για τον μετριασμό των καταστροφικών συνεπειών από ανάλογα φαινόμενα, είναι η εφαρμογή αυστηρότερων κατασκευαστικών προδιαγραφών στα εργοστάσια που βρίσκονται στις περιοχές αυτές από τις προβλεπόμενες στο νόμο. Επιπλέον, ο Όμιλος διαθέτει σχέδια έκτακτης ανάγκης και εκπαιδεύει σχετικά τους εργαζομένους, με στόχο τη διασφάλιση της ακεραιότητας των υποδομών του και την προστασία της ζωής των εργαζομένων.

Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

Ο Όμιλος, λόγω της φύσης και της γεωγραφικής διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων του, εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, οι οποίοι σχετίζονται με το ξένο νόμισμα, τα επιτόκια, τη ρευστότητα, τη χρηματοδότηση και την πιστοληπτική ικανότητα, καθώς και με τους αντισυμβαλλομένους του. Τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους διαχειρίζεται η Οικονομική Διεύθυνση και η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου.

Ο Όμιλος δεν εκτελεί συναλλαγές κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή συναλλαγές που δε σχετίζονται με τις εμπορικές και επιχειρηματικές δραστηριότητές του.

Συναλλαγματικοί κίνδυνοι

Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους προέρχεται κυρίως από υπάρχουσες ή προσδοκώμενες ταμιακές ροές, καθώς και από εξαγορές/επενδύσεις εκφρασμένες σε νόμισμα διάφορο του ευρώ. Ο καθαρός συναλλαγματικός

κίνδυνος του Ομίλου προκύπτει κυρίως από τα Δολάρια ΗΠΑ, Λίρα Αιγύπτου, Δηνάριο Σερβίας, Λεκ Αλβανίας, Λίρα Αγγλίας, Ρεάλ Βραζιλίας και Λίρα Τουρκίας.

Η διαχείριση των συναλλαγματικών κινδύνων πραγματοποιείται με φυσικά αντισταθμιστικά μέσα (επενδύσεις σε μακροπρόθεσμα πάγια περιουσιακά στοιχεία, δανεισμός στο αντίστοιχο νόμισμα των δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται), με παράγωγα σε συνάλλαγμα/ανταλλαγή νομισμάτων και με προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα.

(Για περισσότερες λεπτομέρειες σας παραπέμπουμε στη Σημείωση 33 των Οικονομικών Καταστάσεων)

Κίνδυνοι επιτοκίου

Η διαχείριση της έκθεσης του Ομίλου σε μεταβολές των επιτοκίων και σε αυξημένο κόστος δανεισμού γίνεται με τη χρήση ενός συνδυασμού σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων και παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων επιτοκίου. Η σχέση σταθερών/κυμαινόμενων επιτοκίων στον συνολικό δανεισμό του Ομίλου διαμορφώνεται με βάση τις συνθήκες της αγοράς, τη στρατηγική και τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Ομίλου.

Την 31η Δεκεμβρίου 2017, η σχέση σταθερού/κυμαινόμενου επιτοκίου του Ομίλου, λαμβανομένων υπόψη των εκκρεμών συμβάσεων παραγωγών σε συνάλλαγμα/ανταλλαγής νομισμάτων και ανταλλαγής επιτοκίων, διαμορφώθηκε σε 82%/18% (31 Δεκεμβρίου 2016: 62%/38%).

(Για περισσότερες λεπτομέρειες σας παραπέμπουμε στη Σημείωση 33 των Οικονομικών Καταστάσεων)

Κίνδυνοι ρευστότητας

Ο Όμιλος, προκειμένου να διαχειρισθεί τον κίνδυνο ρευστότητας και να διασφαλίσει την εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών του υποχρεώσεων, διατηρεί επιπλέον των λειτουργικών ταμιακών ροών του, επαρκή μετρητά και άλλα ρευστά περιουσιακά στοιχεία και εκτενείς διαθέσιμες πιστωτικές γραμμές σε διεθνείς τράπεζες.

Η οικονομική κατάσταση του Ομίλου του επιτρέπει να έχει πρόσβαση σε διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές και να αντλεί την απαιτούμενη ρευστότητα.

Τον Μάιο 2017, η Standard and Poor's, αναγνωρίζοντας την ισχυρή ρευστότητα του Ομίλου και τη βελτίωση των αποτελεσμάτων και των προοπτικών του, αναβάθμισε την πιστοληπτική αξιολόγηση του Τίταν στο BB+ με σταθερή προοπτική.

Για περισσότερες λεπτομέρειες σας παραπέμπουμε στη Σημείωση 33 των Οικονομικών Καταστάσεων)

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τους αντισυμβαλλόμενους

Ο κίνδυνος που μπορεί να προκύψει από την αδυναμία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους έναντι του Ομίλου, μετριάζεται μέσω της θέσης προκαθορισμένων ορίων σε σχέση με τον επιτρεπόμενο βαθμό έκθεσης του Ομίλου σε κάθε μεμονωμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Την 31η Δεκεμβρίου 2017, η πλειονότητα της ρευστότητας του Ομίλου βρισκόταν σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υψηλής επενδυτικής πιστοληπτικής διαβάθμισης. Ομοίως, ο Όμιλος πραγματοποίησε συναλλαγές σε

παράγωγα μόνο με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υψηλής επενδυτικής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Ο Όμιλος εκτίθεται, επίσης, στον κίνδυνο που αφορά τις απαιτήσεις έναντι των πελατών του. Οι απαιτήσεις έναντι των πελατών προέρχονται κατά κύριο λόγο από μία ευρεία πελατειακή βάση. Η οικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται συνεχώς από τις επιχειρηματικές μονάδες και, όπου κρίνεται απαραίτητο, ζητείται πρόσθετη ασφάλεια για την κάλυψη της πιστωτικής έκθεσης. Την 31η Δεκεμβρίου 2017, όλες οι εκκρεμείς επισφαλείς απαιτήσεις καλύπτονταν επαρκώς από τις σχετικές προβλέψεις.

(Για περισσότερες λεπτομέρειες σας παραπέμπουμε στη Σημείωση 33 των Οικονομικών Καταστάσεων)

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί ειδικό τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 43ββ του Ν.2190/20, όπως ισχύει σήμερα.

Η Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ (η Εταιρία), με την από 16.12.2010 απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου έχει οικειοθελώς αποφασίσει να εφαρμόζει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου (ο Κώδικας). Αντίγραφο του Κώδικα (έκδοση Απριλίου 2016) ευρίσκεται αναρτημένο στον ιστότοπο του UK Financial Reporting Council (<https://www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/Corporate-Governance/UK-Corporate-Governance-Code-2014.pdf>). Μετάφραση αυτού στην Ελληνική Γλώσσα έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρίας (<http://www.titan-cement.com>) στη διεύθυνση http://www.titan-cement.com/UserFiles/File/omilos/190118_Code-company-government.pdf.

Η Εταιρία συμμορφώθηκε κατά τη διάρκεια του 2017 με τις διατάξεις του ανωτέρω Κώδικα με τις αποκλίσεις που αναφέρονται κατωτέρω στην παράγραφο Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, όπου και παρέχεται αιτιολόγηση των σχετικών αποκλίσεων.

Η Εταιρία, επί πλέον των διατάξεων του Κώδικα, συμμορφώθηκε κατά τη διάρκεια του 2017 με όλες τις σχετικές διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας (ήτοι του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει σήμερα και του Ν. 3016/2002).

Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

1. Αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου από εξωτερικό αξιολογητή (Διάταξη Β.6.2 του Κώδικα)

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέχρι σήμερα, δεν έχει αναθέσει την αξιολόγηση της απόδοσής του σε εξωτερικούς συμβούλους, διότι κρίνει ότι η εφαρμοζόμενη διαδικασία αξιολόγησης της λειτουργίας του από τα ίδια τα μέλη του, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της ατομικής απόδοσης ενός εκάστου, υπήρξε αποδοτική και αποτελεσματική. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο κρίνει ότι η διαδικασία ανώνυμης αυτο-αξιολόγησης επιτρέπει στα μέλη του να απαντήσουν με ειλικρίνεια και να υποδείξουν, χωρίς αναστολές, όλες τις αδυναμίες και δυσλειτουργίες που διαπιστώνουν και να προτείνουν τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των μελών του. Παρά τις ανωτέρω

διαπιστώσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, αρχής γενομένης από τη θητεία του τρέχοντος Συμβουλίου, να αναθέτει την αξιολόγηση της απόδοσής του, μία φορά κάθε τρία χρόνια, σε εξωτερικό σύμβουλο. Με δεδομένο ότι το Διοικητικό Συμβούλιο εξελέγη τον Ιούνιο 2016, οπότε και εισήλθαν τρία νέα μέλη, αποφασίστηκε να ανατεθεί η αξιολόγηση της απόδοσης του Συμβουλίου σε εξωτερικό αξιολογητή κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου, ήτοι το έτος 2018.

2. Το υφιστάμενο σύστημα αμοιβών για τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν περιλαμβάνει διατάξεις που να προβλέπουν τη δυνατότητα ανάκτησης μεταβλητών τημημάτων αποδοχών ή παρακράτησης της πληρωμής τέτοιων ποσών (διάταξη D.1.1 του Κώδικα).

Η Εταιρία κρίνει ότι αυτό δεν είναι αναγκαίο, διότι οι σχετικές αποδοχές καταβάλλονται μετά την ατομική αξιολόγηση της απόδοσης κάθε εκτελεστικού μέλους και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να υπερβούν τα προκαθορισμένα ανώτατα όρια επί των ετήσιων τακτικών αποδοχών τους.

Επιπλέον, παρόλο που τα υφιστάμενα προγράμματα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών προβλέπουν υποχρέωση διατήρησης ενός ελάχιστου αριθμού μετοχών ανάλογα με το ιεραρχικό επίπεδο του δικαιούχου, για όσο διάστημα το στέλεχος ή το εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου παραμένει στην Εταιρία, δεν περιλαμβάνουν υποχρέωση διακράτησης αριθμού μετοχών μετά την αποχώρηση του εκτελεστικού μέλους από τον Όμιλο Τίταν.

Αυτό δεν κρίθηκε απαραίτητο διότι α) τέσσερα από τα επτά εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ταυτίζονται με τον μετοχικό πυρήνα της Εταιρίας, ενώ τα υπόλοιπα εκτελεστικά μέλη έχουν μακρά υπηρεσία ως ανώτατα στελέχη του Ομίλου και β) όλα τα ανάλογα προγράμματα που έχει διαχρονικά εφαρμόσει η Εταιρία παρέχουν δικαιώματα με περίσκεψη και φειδώ και προβλέπουν μακρά χρονική περίοδο (τριών ετών) και αυστηρές προϋποθέσεις για την ωρίμανση και τη δυνατότητα άσκησής τους.

Διοικητικό Συμβούλιο**Βιογραφικά Σημειώματα Μελών Διοικητικού Συμβουλίου****ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ****ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

Μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 17η Ιουνίου 2016

Ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 18.5.2010 έως 17.6.2016 (2 Θητείες)

Μέλος της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Γεννήθηκε το 1951 στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου και έχει διατελέσει ανώτατο στέλεχος διεθνών επενδυτικών τραπεζών στο Λονδίνο (1977-1991) και έχει διευθύνει ελληνικές τράπεζες και θυγατρικές ξένων τραπεζών στην Ελλάδα (1991-2000). Υπήρξε Διευθύνων Σύμβουλος και Παγκόσμιος Επικεφαλής του Τομέα Εμπορικών και Επενδυτικών Τραπεζών για τη CITIGROUP από το Λονδίνο (1999-2004) και Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (2004-2009). Εξελέγη Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (2005-2009) και διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος εμπορικής τραπεζικής και εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. του επενδυτικού ομίλου EFG – Hermes Holding SAE (2010-2013).

Είναι Πρόεδρος και μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της ναυτιλιακής εταιρίας TSAKOS ENERGY NAVIGATION (TEN) LIMITED, εισηγμένης στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης, μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της EFG Hermes Holding SAE, εισηγμένης στα χρηματιστήρια Καΐρου και Λονδίνου, και μη εκτελεστικό μέλος της Credit Libanais SAL και της Τράπεζας Alfalah, εισηγμένης στο Χρηματιστήριο του Καράτσι, εκπροσωπώντας στο Δ.Σ. της Τράπεζας τον Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδοτήσεων (International Finance Corporation - IFC).

Είναι κάτοχος πτυχίων Μαθηματικών, Ναυπηγικής και Διοίκησης Επιχειρήσεων από ελληνικά και βρετανικά πανεπιστήμια.

ΝΕΛΛΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ**ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ**

Εκτελεστικό μέλος από την 24η Ιουνίου 1992

Γεννήθηκε το 1964 στην Αθήνα και υπήρξε Διευθυντής Εξωτερικών Σχέσεων του Ομίλου TITAN από το 1996 έως το 2016.

Προηγουμένως ήταν στέλεχος της Διεύθυνσης Πωλήσεων του Ομίλου TITAN (1990-1996) και στέλεχος της ΙΩΝΙΑ Α.Ε. (1989-1990).

Είναι Πρόεδρος του Ιδρύματος Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου.

Είναι, επίσης, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Τσιμεντοβιομηχανιών Ελλάδος και της Ν. Κανελλόπουλος - Χ. Αδαμαντιάδης Α.Ε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ**ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 24η Ιουνίου 1992.

Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρίας από το 1996.

Γεννήθηκε το 1962 στην Αθήνα και ξεκίνησε την καριέρα του ως σύμβουλος επιχειρήσεων στη McKinsey & Company Inc στις ΗΠΑ και στη Γερμανία.

Στον TITANA εργάζεται από το 1989.

Είναι Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), του Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) και της Ευρωπαϊκής Στρογγυλής Τράπεζας Βιομηχανών (ERT).

Σπούδασε Ηλεκτρολόγος – Μηχανικός (Dip. EL-Ing. ETH, 1985) στο Ομοσπονδιακό Πολυτεχνείο της Ζυρίχης και Διοίκηση Επιχειρήσεων στο Πανεπιστήμιο Harvard (MBA, 1987).

ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΛΑΚΙΔΗΣ**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΜΙΛΟΥ TITAN**

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 12η Ιανουαρίου 2016.

Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου TITAN και Ανώτερος Σύμβουλος Στρατηγικού Σχεδιασμού από το 2014.

Γεννήθηκε το 1954 στη Λευκωσία Κύπρου και ξεκίνησε την καριέρα του ως Επικεφαλής του Τμήματος Εταιρικής Χρηματοδότησης και Τοπικής Εταιρικής Τραπεζικής στη Citibank Ελλάδος (1979-1993). Το 1993 διετέλεσε Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και Αντιπρόεδρος της Τράπεζας ETEBA Α.Ε.

Την περίοδο 1994 – 2000 διετέλεσε Οικονομικός Διευθυντής του Ομίλου TITAN και ήταν υπεύθυνος εξαγορών στη Ν.Α. Ευρώπη και την Αμερική. Διετέλεσε, επίσης, εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της Εταιρίας (1998-2001).

Την περίοδο 2000 – 2007 διετέλεσε Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς και ήταν υπεύθυνος για την Επιχειρηματική και Λιανική Τραπεζική και για τις Διεθνείς Σχέσεις και Δραστηριότητες του ομίλου. Την περίοδο 2007 – 2013 διετέλεσε Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνου του Ομίλου EFG Eurobank Ergasias Α.Ε.

Είναι, επίσης, μέλος του Δ.Σ. της EUROBANK CYPRUS Ltd.

Σπούδασε Οικονομικά στο London School of Economics και είναι κάτοχος MBA από το London Business School.

ΔΩΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 14η Ιουνίου 2013 (2η Θητεία).

Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

Γεννήθηκε το 1950 στη Λάρνακα Κύπρου και ξεκίνησε την καριέρα του στην PriceWaterhouse (1975-1985). Στη συνέχεια εντάχθηκε στη διοικητική ομάδα της Ελληνικής Εταιρείας Εμφιαλώσεως (3Ε), όπου ανέλαβε Οικονομικός Διευθυντής του Βιομηχανικού Κλάδου του Ομίλου (1992-1995) και ακολούθως Αναπληρωτής Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου (1995-1996) και Οικονομικός Διευθυντής (1996-2000).

Την περίοδο 2001 – 2003 διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος της Frigoglass S.A.I.C. και την περίοδο 2003 – 2011 Διευθύνων Σύμβουλος του ομίλου της Coca-Cola Hellenic.

Σπούδασε οικονομικά στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, από όπου αποφοίτησε το 1974, με ειδίκευση στη Διοίκηση Επιχειρήσεων.

ΗΡΩ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος από την 17η Ιουνίου 2016 (1η Θητεία)

Πρόεδρος της Επιτροπής Αμοιβών

Μέλος της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1960. Από τον Δεκέμβριο του 2013 μέχρι τον Δεκέμβριο του 2017 κατείχε τη θέση της Εκτελεστικής Αντιπροέδρου και Διευθύνουσας Συμβούλου της Unilever Greece and Cyprus. Προηγουμένως ήταν Ανώτερη Εκτελεστική Αντιπρόεδρος της Unilever FOODSOLUTIONS GLOBAL, υπεύθυνη για τη Λατινική Αμερική, Νότια και Ανατολική Ευρώπη, Ρωσία και Τουρκία. Κατά τη διάρκεια της 33ετούς πορείας της στη Unilever ανέλαβε διάφορες θέσεις στο Marketing, τις Πωλήσεις και τη Γενική Διεύθυνση σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Θήτευσε ως μη εκτελεστικό μέλος στο Δ.Σ. της Τράπεζας Πειραιώς, καθώς επίσης στο Δ.Σ. του Ελληνο-Ολλανδικού Συνδέσμου (HEDA) και σε Δ.Σ. διαφόρων επαγγελματικών συνδέσμων, όπως της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ), του Ελληνικού Ινστιτούτου Marketing (ΕΙΜ), του Τομέα Ανάπτυξης Γυναικών Managers και Επιχειρηματιών (ΤΟΓΜΕ) και της Εταιρίας Ανωτάτων Στελεχών Επιχειρήσεων (ΕΑΣΕ).

Είναι μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), του Συνδέσμου Ελληνικών Επιχειρήσεων Τροφίμων (ΣΕΕΤ) και του Alumni Relations Board του Αμερικανικού Κολλεγίου

Ελλάδος και μέντορας στο Orange Grove της Ολλανδικής Πρεσβείας.

Είναι κάτοχος BA στο Marketing & Management από το Deree (ACG) και MSc στα Οικονομικά από το London School of Economics.

ΤΑΚΗΣ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 10η Μαΐου 2007

Γεννήθηκε το 1968 στην Αθήνα και διετέλεσε Διευθυντής Επενδυτικών Σχέσεων του Ομίλου TITAN από το 2001 έως τον Μάιο 2016.

Κατά την περίοδο 1995 – 2001 εργάστηκε σε διάφορες θέσεις της Οικονομικής Διεύθυνσης του Ομίλου TITAN. Προηγουμένως είχε εργασθεί ως οικονομικός αναλυτής στην AIG και στη Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων της EFG EUROBANK.

Είναι μέλος του Δ.Σ. των εταιριών Ν. Κανελλόπουλος Χ. Αδαμαντιάδης Α.Ε και Grivalia Properties Α.Ε.Ε.Α.Π.

Είναι, επίσης, μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης Εισηγμένων Εταιριών (ΕΝΕΙΣΕΤ).

Σπούδασε Οικονομικά (BA) στο Πανεπιστήμιο Brown και Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης / Stern School of Business, Η.Π.Α.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΙΔΗΣ

Ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 17η Ιουνίου 2016 (1η Θητεία)

Μέλος της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Γεννήθηκε το 1962 στην Αθήνα και είναι Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της εμπορικής εταιρίας βιομηχανικών ειδών «Χρυσαφίδης Α.Ε.», που ιδρύθηκε το 1882 και δραστηριοποιείται στις Βαλκανικές χώρες και στην Αφρική.

Είναι μέλος του Δ.Σ. της Aegean Airlines, του IOBE, του Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος και του Alba. Σήμερα είναι Γενικός Γραμματέας του ΣΕΒ και μέλος του Προεδρικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Yale στον Τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων.

Είναι κάτοχος BA στα Οικονομικά και Πολιτικές Επιστήμες από το Πανεπιστήμιο Yale, JD από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Yale και MBA από το Harvard Business School.

ΔΟΜΝΑ ΜΙΡΑΣΓΕΖΗ – ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ

Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 14η Ιουνίου 2013 (2η Θητεία)

Πρόεδρος της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Γεννήθηκε το 1960 στην Αθήνα και είναι Δικηγόρος, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Είναι επίσης εταίρος στη «Δικηγορική Εταιρία Μπερνίτσα».

Έχει εργασθεί ως επιστημονική συνεργάτης στην Ειδική Νομική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών (1986-1987) και στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών (1985-1990). Επίσης, έχει διατελέσει μέλος του Δ.Σ. του St. Catherine's British School (2009-2017).

Φοίτησε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (LLM) στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο από το London School of Economics.

ΙΩΑΝΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Ανεξάρτητο, Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 17η Ιουνίου 2016 (1η Θητεία)

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου

Γεννήθηκε το 1952 στην Αθήνα και είναι Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος της Ε.Ι. Παπαδόπουλος Α.Ε., Βιομηχανία Μπισκότων και Ειδών Διατροφής, η οποία ιδρύθηκε το 1922.

Είναι, επίσης, Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος των εταιριών Ελληνικά Τρόφιμα Α.Ε. και ΙΚΕ Ακίνητα Α.Ε.

Έχει σπουδάσει Χημεία Τροφίμων στην Αγγλία.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΠΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από την 23η Μαΐου 1995

Διευθύντρια Στρατηγικού Σχεδιασμού του Ομίλου ΤΙΤΑΝ από το 1997

Γεννήθηκε το 1966 στην Αθήνα – Ελλάδα και από το 1992 έως το 1997 ήταν στέλεχος της Διεύθυνσης Εξαγωγών του Ομίλου. Προηγουμένως, εργάστηκε στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) και στην εταιρία συμβούλων BOOZ, Allen & Hamilton στο Παρίσι.

Διετέλεσε μέλος του Δ.Σ. της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (από το 2010 έως τον Ιούλιο 2015), της εταιρίας Frigoglass (από το 2003 έως τον Φεβρουάριο 2015) και της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος (από το 2007 έως το 2009).

Είναι μέλος του Δ.Σ. της εταιρίας COCA - COLA HSC AG, του Ιδρύματος Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου και του ALBA Graduate Business School. Επίσης, είναι και μέλος του Συμβουλίου Επιτρόπων του Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος.

Σπούδασε Οικονομικά στο Κολλέγιο Swarthmore στις ΗΠΑ και Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο INSEAD, Fontainebleau στη Γαλλία.

ΠΕΤΡΟΣ ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ

Ανεξάρτητο, Μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από το 2010 (3η Θητεία)

Μέλος της Επιτροπής Αμοιβών

Γεννήθηκε το 1946 στην Αθήνα και υπήρξε Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Citigroup Inc.(1999-2004). Διετέλεσε, επίσης, μέλος της Διοικούσας Επιτροπής και Διευθυντής των Citicorp και Citibank, N.A. Από το 1992 έως το 1997 ήταν επικεφαλής των θυγατρικών παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών του ομίλου American International, των υπηρεσιών διαχείρισης διαθεσίμων του ομίλου, καθώς και των εργασιών διαχείρισης κινδύνων αγοράς και πιστωτικού κινδύνου. Διετέλεσε μέλος της εκτελεστικής επιτροπής και εταίρος της C.V. STARR. Έχει, επίσης, εργασθεί στην Chemical Bank (νυν JP Morgan Chase).

Έχει διατελέσει Πρόεδρος της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης Plan International and Childreach, Επίτροπος του Κολλεγίου Αθηνών στην Ελλάδα και μέλος του Δ.Σ. της Γενναδίου Βιβλιοθήκης.

Διαθέτει τρεις τίτλους σπουδών από το Πανεπιστήμιο Columbia: πτυχίο (BsC) και μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών (MBA) στη Διοίκηση Επιχειρήσεων και διδακτορικό (Ph.D.) στα Οικονομικά.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΗΣ

Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 14η Ιουνίου 2013 (2η Θητεία).

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου

Γεννήθηκε το 1964 στη Θεσσαλονίκη και είναι Καθηγητής Οικονομικών και Χρηματοοικονομικών στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Υπήρξε Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (2008-2012) και προηγουμένως Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και εκπρόσωπος της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενεργώντας ως Αναπληρωτής του Υπουργού Οικονομικών στα Συμβούλια του Eurogroup και του ECOFIN, καθώς και ως Αναπληρωτής Διοικητής της Παγκόσμιας Τράπεζας για την Ελλάδα. Επίσης, διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και του Ελληνικού Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους.

Δίδαξε στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Maryland, στις ΗΠΑ και σε άλλα Πανεπιστήμια και έχει εργασθεί ως Οικονομολόγος στην Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ (Federal Reserve) και ως Επισκέπτης Εμπειρογνομόνων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Είναι μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της Hellas Capital Leasing S.A and Credit M S.A.

Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Brandeis, στις ΗΠΑ (BA) στα Οικονομικά και Πληροφορική Επιστήμη και είναι κάτοχος διδακτορικού (PhD) στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο Yale.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΒΙΔΑΛΗΣ

Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 15η Ιουνίου 2011

Σύμβουλος Ομίλου επί θεμάτων Στρατηγικού Σχεδιασμού και Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Από το 2004 μέχρι την 15.6.2011 υπήρξε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.

Γεννήθηκε το 1954 στην Ουάσιγκτον, Η.Π.Α. και από το 1981 έως το 1998 εργάστηκε στην εταιρία Owens Corning στις Η.Π.Α. και από το 1994 έως το 1998 ήταν διαδοχικά Πρόεδρος των παγκόσμιων δραστηριοτήτων Συνθετικών Υλικών (Composites) και Μονωτικών Υλικών.

Υπήρξε Διευθύνων Σύμβουλος (2001-2011) και Εντεταλμένος Σύμβουλος / COO (1998-2001) της εταιρίας S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε. και μέλος του Δ.Σ. της για 15 χρόνια.

Είναι μέλος του Δ.Σ. της ALPHA BANK και της Future Pipe Industries στο Ντουμπάι.

Διετέλεσε Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) από το 2010 έως το 2014, Γενικός Γραμματέας του ΣΕΒ από το 2014 μέχρι τον Ιούνιο 2016 και Πρόεδρος της Επιτροπής του ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη από το 2008 μέχρι τον Ιούνιο 2016. Από το 2005 μέχρι το 2009 διετέλεσε Πρόεδρος του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (Σ.Μ.Ε.).

Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες (BA) και Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο Πανεπιστήμιο Harvard.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΖΑΡΚΑΛΗΣ

Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από την 14η Ιουνίου 2013

Διευθυντής Τομέα Η.Π.Α.

Γεννήθηκε το 1961 στην Αθήνα και υπήρξε Οικονομικός Διευθυντής του Ομίλου TITAN από το 2010 μέχρι τον Μάιο 2014, καθώς και Εντεταλμένος Σύμβουλος Επιχειρηματικής Ανάπτυξης και Στρατηγικού Σχεδιασμού του Ομίλου από το 2008 μέχρι το 2010.

Προηγουμένως, επί 18 χρόνια, εργάστηκε στην Dow Chemical Co, όπου κατείχε διάφορες διευθυντικές θέσεις με έδρα κυρίως στις ΗΠΑ και την Ελβετία. Μεταξύ άλλων, υπήρξε Αντιπρόεδρος της Dow Automotive, Διευθυντής Τομέα Ειδικότητας Πλαστικών & Ελαστομερών, Διευθυντής Συνθετικού Latex, κ.α.

Είναι απόφοιτος της Σχολής Χημικών Μηχανικών του Μετσόβιου Πολυτεχνείου (1985) και κάτοχος Master (Msc) από το State University της Πενσυλβάνια, ΗΠΑ (1987).

Σύσταση και τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

Ρόλος και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Εταιρίας. Κύριος ρόλος και καθήκον του Διοικητικού Συμβουλίου είναι να καθορίζει τους μακροπρόθεσμους στόχους, τη στρατηγική και τη διάθεση ανάληψης κινδύνων του Ομίλου, να παρέχει επιχειρηματική ηγεσία, να προσδιορίζει τις εταιρικές αρχές και αξίες, να διασφαλίζει την ύπαρξη και λειτουργία αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, να παρακολουθεί και να επιλύει περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ανωτάτων διευθυντικών στελεχών με τα συμφέροντα της Εταιρίας, να ελέγχει την απόδοση της Διοίκησης, να καθορίζει τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ανωτάτων διευθυντικών στελεχών και να διασφαλίζει εποικοδομητικό διάλογο με τους μετόχους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη λήψη αποφάσεων επί σημαντικών θεμάτων, όπως: η έγκριση των ετησίων, εξαμηνιαίων και ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας πριν τη δημοσίευσή τους, η έγκριση του ετησίου προϋπολογισμού, η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας στις ειδικές περιπτώσεις που αυτό επιτρέπεται από το νόμο και μετά τη λήψη σχετικής εξουσιοδότησης από τη Γενική Συνέλευση, η έγκριση έκδοσης ομολογιακών δανείων παράλληλα με την αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης και με την επιφύλαξη των άρθρων 8 και 9 του Ν. 3156/2003, η σύγκληση Γενικών Συνελεύσεων των Μετόχων, οι εισηγήσεις επί των θεμάτων της Γενικής Συνέλευσης, η κατάρτιση των Ετησίων Εκθέσεων Διαχείρισης και των λοιπών εκθέσεων, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, ο ορισμός των νομίμων εκπροσώπων και των ειδικών εκπροσώπων και υπευθύνων της Εταιρίας και ο ορισμός των εσωτερικών ελεγκτών της Εταιρίας.

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας και εξαιρουμένων των ανωτέρω αναφερόμενων περιπτώσεων όπου το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να ενεργεί συλλογικά ως σώμα, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να μεταβιβάσει μέρος των διοικητικών και αντιπροσωπευτικών εξουσιών του στην Εκτελεστική Επιτροπή, οι όροι λειτουργίας και το αντικείμενο της οποίας αναφέρονται κατωτέρω, ή σε ένα ή περισσότερα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, διευθυντές ή εργαζόμενους της Εταιρίας ή σε τρίτα πρόσωπα.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ασφαλισμένα για αστική ευθύνη έναντι τρίτων.

Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου διέπεται από τους εξής κανόνες:

Α. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν μπορεί να έχει περισσότερα από δεκαπέντε (15) μέλη

Β. Τα καθήκοντα του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου δεν ασκούνται από το ίδιο πρόσωπο

Γ. Εξαιρουμένου του Προέδρου, τουλάχιστον τα μισά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να είναι ανεξάρτητα

Δ. Τα ανεξάρτητα μέλη δεν θα πρέπει να μετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο για περισσότερο από εννέα χρόνια

Ε. Εάν ο Πρόεδρος κατά την εκλογή του δεν πληροί τα κριτήρια ανεξαρτησίας του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, θα πρέπει ο Αντιπρόεδρος να πληροί τα εν λόγω κριτήρια ανεξαρτησίας

ΣΤ. Τα ανεξάρτητα μέλη θα πρέπει να δεσμεύονται ότι θα αφιερώνουν τον απαιτούμενο χρόνο για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους

Το σημερινό Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας αποτελείται από δέκα πέντε (15) μέλη, τα οποία εξελέγησαν από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 17ης Ιουνίου 2016, με τριετή θητεία, η οποία λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2019.

Σε συμμόρφωση με τους ανωτέρω κανόνες, τα καθήκοντα του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και αυτά του Διευθύνοντος Συμβούλου ασκούνται από διαφορετικά πρόσωπα, οι δε αρμοδιότητές τους είναι διακριτές και ορίζονται ρητά στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρίας, ο οποίος έχει αποτυπωθεί εγγράφως και έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Στον Τίτανα κανένα πρόσωπο δεν έχει ατομικά απεριόριστη εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις.

Η πλειοψηφία των μελών του Δ.Σ., ήτοι τα 8 από τα 15 μέλη, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, είναι μη εκτελεστικά μέλη, ενώ τα 7 από αυτά είναι και ανεξάρτητα.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, κ. Αράπογλου, παρόλο που κατά τον χρόνο της εκλογής του ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου πληρούσε και εξακολουθεί μέχρι σήμερα να πληροί όλα τα κριτήρια ανεξαρτησίας που προβλέπει ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και το επιπρόσθετο κριτήριο ανεξαρτησίας που έχει θέσει η Εταιρία, σύμφωνα με το οποίο, τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν δύνανται να κατέχουν ποσοστό άνω του 0,1% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας, λόγω της διάταξης του άρθρου 4 παρ. 1 του Ελληνικού νόμου 3016/2002 περί εταιρικής διακυβέρνησης, σύμφωνα με την οποία θεωρείται ότι υπάρχει σχέση εξάρτησης μεταξύ προέδρου Δ.Σ. και εταιρίας, δεν μπορούσε να εκλεγεί ως ανεξάρτητο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατά τα λοιπά, ο κ.

Αράπογλου πληροί όλες τις προϋποθέσεις ανεξαρτησίας που θέτει και ο Ελληνικός νόμος.

Τα οκτώ μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι οι κ.κ. Ευστράτιος – Γεώργιος Αράπογλου, Ηρώ Αθανασίου, Δώρος Κωνσταντίνου, Αλέξανδρος Μακρίδης, Δόμνα Μιράσγεζη – Μπερνίτσα, Ιωάννα Παπαδοπούλου, Πλούταρχος Σακελλάρης και Πέτρος Σαμπατακάκης.

Επτά από τα δεκαπέντε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ήτοι οι κ.κ. Νέλλος Κανελλόπουλος, Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, Μιχαήλ Κολακίδης, Ευθύμιος Βιδάλης, Βασίλειος Ζαρκαλής, Τάκης – Παναγιώτης Κανελλόπουλος και Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου- Μπενεοπούλου, είναι εκτελεστικά μέλη.

Ανεξάρτητα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου

Η Γενική Συνέλευση της 17ης Ιουνίου 2016, μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης και του Διοικητικού Συμβουλίου, εξέλεξε επτά (7) μέλη, ήτοι τους κ.κ. Ηρώ Αθανασίου, Δώρο Κωνσταντίνου, Δόμνα Μιράσγεζη – Μπερνίτσα, Αλέξανδρο Μακρίδη, Ιωάννα Παπαδοπούλου, Πλούταρχο Σακελλάρη και Πέτρο Σαμπατακάκη, ως ανεξάρτητα μέλη.

Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη πληρούν όλες τις προϋποθέσεις ανεξαρτησίας που έχει θέσει ο νόμος 3016/2002 και ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου. Πληρούν, επίσης, το πρόσθετο κριτήριο ανεξαρτησίας που έχει θέσει η Εταιρία, σύμφωνα με το οποίο τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν πρέπει να κατέχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 0,1% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας.

Εν συνόλω, τα κριτήρια ανεξαρτησίας που ακολουθούνται από την Εταιρία αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο. Μπορεί κανείς να τα αναζητήσει και στην ιστοσελίδα της Εταιρίας <http://www.titan-cement.com> και συγκεκριμένα στη διεύθυνση: <http://www.titan-cement.com/el/titan-group/corporate-governance/board-of-directors>

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει:

1. να είναι ανεξάρτητα στον χαρακτήρα και στην κρίση τους και να μη συντρέχουν στο πρόσωπό τους περιστάσεις που θα μπορούσαν να θέσουν υπό αμφισβήτηση την ανεξαρτησία τους.
2. να μη κατέχουν άμεσα ή έμμεσα μετοχές που να αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο του 0,1% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας και να μην έχουν σχέση εξάρτησης με την Εταιρία ή με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα.
3. να μην είναι ή να μην έχουν διατελέσει Πρόεδρος ή Διευθύνων Σύμβουλος ή εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή στελέχη ή υπάλληλοι της Εταιρίας ή του Ομίλου κατά την τελευταία πενταετία.

4. να μη διατηρούν ή να μη διατηρούσαν, κατά την τελευταία τριετία, οποιαδήποτε ουσιαστική επιχειρηματική ή επαγγελματική σχέση, άμεσα ή έμμεσα, με την Εταιρία.

5. να μην έχουν λάβει ή να μη λαμβάνουν οποιαδήποτε πρόσθετη οικονομική παροχή από την Εταιρία πέραν της αμοιβής τους ως μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

6. να μη συμμετέχουν στα προγράμματα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών της Εταιρίας ή στο σύστημα ανταποδοτικών αμοιβών ή στα συνταξιοδοτικά προγράμματα της Εταιρίας.

7. να μην έχουν στενούς συγγενικούς δεσμούς με συμβούλους, διευθυντές ή ανώτερα στελέχη της Εταιρίας

8. να μη συμμετέχουν ως εκτελεστικά μέλη σε διοικητικά συμβούλια εταιριών στα οποία εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας μετέχουν ως ανεξάρτητα μέλη και γενικά να μη διατηρούν στενούς δεσμούς με άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μέσω κοινής ενασχόλησης σε άλλες εταιρίες ή όργανα.

9. να μην είναι εκπρόσωποι σημαντικών μετόχων.

10. να μην έχουν υπηρετήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο για περισσότερα από εννέα έτη από την ημερομηνία της πρώτης εκλογής τους.

Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου συνεδριάζουν μία φορά ανά έτος υπό τον Ανώτερο Ανεξάρτητο Διοικητικό Σύμβουλο, χωρίς την παρουσία του Προέδρου και των εκτελεστικών μελών, προκειμένου να αξιολογήσουν την απόδοση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, και τουλάχιστον μία φορά το έτος υπό τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών.

Χωριστές συνεδριάσεις, σύμφωνα με τα ανωτέρω, των ανεξάρτητων και των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου πραγματοποιήθηκαν την 14η Δεκεμβρίου 2017.

Ο ρόλος των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ήτοι οκτώ (8) μέλη επί συνόλου δεκαπέντε (15), είναι μη εκτελεστικά μέλη.

Ο ρόλος τους είναι να παρέχουν εποικοδομητική βοήθεια στην ανάπτυξη προτάσεων στρατηγικής, να ελέγχουν τις επιδόσεις της διοίκησης στην επίτευξη των συμφωνημένων στόχων και να εποπτεύουν τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θα πρέπει να ικανοποιούνται από την ακεραιότητα των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που παρέχονται από την Εταιρία και από την αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία των υφιστάμενων εσωτερικών συστημάτων χρηματοοικονομικών ελέγχων και

διαχείρισης κινδύνων. Επιπλέον, είναι αρμόδια να καθορίζουν το ύψος των αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και έχουν πρωταρχικό ρόλο για την επιλογή και, εφόσον απαιτείται, για την απομάκρυνση εκτελεστικών μελών και για την κατάρτιση σχεδίων διαδοχής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διάταξη Β.1.1. του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, προσδιόρισε ότι όλα τα μη εκτελεστικά μέλη του, ήτοι οι κ.κ. Ευστράτιος – Γεώργιος Αράπογλου, Ηρώ Αθανασίου, Δώρος Κωνσταντίνου, Αλέξανδρος Μακρίδης, Δόμνα Μιράσγεζη – Μπερνίτσα, Ιωάννα Παπαδοπούλου, Πλούταρχος Σακελλάρης και Πέτρος Σαμπτακάκης, είναι ανεξάρτητα σε χαρακτήρα και κρίση και δεν υφίστανται σχέσεις και συνθήκες που να καθιστούν πιθανό τον επηρεασμό της κρίσης τους.

Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα επτά (7) εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν την εκτελεστική ευθύνη της διοίκησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του Ομίλου. Έξι εξ αυτών, συμπεριλαμβανομένου του Διευθύνοντος Συμβούλου, προέρχονται από τον μετοχικό πυρήνα ή τα ανώτατα διοικητικά στελέχη του Ομίλου και παρέχουν τις υπηρεσίες τους στα πλαίσια σχετικών συμβάσεων εργασίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο κ. Δημήτριος Παπαλεξόπουλος είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου, ο κ. Μιχαήλ Κολακίδης είναι ο Οικονομικός Διευθυντής του Ομίλου, ο κ. Βασίλειος Ζαρκαλής είναι ο Διευθυντής των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του Ομίλου στις Η.Π.Α. και η κα Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου είναι η Διευθύντρια Στρατηγικού Σχεδιασμού του Ομίλου. Ο κ. Νέλλος Κανελλόπουλος σήμερα είναι Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ στο παρελθόν είχε διατελέσει Διευθυντής Εξωτερικών Σχέσεων της Εταιρίας. Ομοίως, ο κ. Τάκης – Παναγιώτης Κανελλόπουλος έχει διατελέσει Διευθυντής Επενδυτικών Σχέσεων Ομίλου.

Τέλος, ο κ. Ευθύμιος Βιδάλης παρέχει για περισσότερα από έξι έτη συμβουλευτικές υπηρεσίες στον Όμιλο σχετικά με τον στρατηγικό σχεδιασμό και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο κ. Ευστράτιος – Γεώργιος Αράπογλου, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, εξελέγη ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου στις 17.6.2016. Ο κ. Αράπογλου είχε διατελέσει Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος κατά την περίοδο 2013-2016 και έχει μακρά και διακεκριμένη πορεία στην εμπορική και επενδυτική τραπεζική στις Η.Π.Α., το Ηνωμένο Βασίλειο, την Αίγυπτο, την Τουρκία και την Ελλάδα.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου πληρούσε κατά την εκλογή του, και εξακολουθεί να πληροί μέχρι σήμερα, όλα τα

κριτήρια ανεξαρτησίας, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο Β.1.1. του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και την πρόσθετη προϋπόθεση ανεξαρτησίας που θέτει η Εταιρία και όλες τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τον νόμο 3016/2002, με εξαίρεση αυτή που ορίζει ότι ο πρόεδρος Δ.Σ. έχει σχέση εξάρτησης με την εταιρία και εκ μόνου του λόγου αυτού δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ανεξάρτητος.

Ο Πρόεδρος έχει την ευθύνη του ηγετικού ρόλου του Διοικητικού Συμβουλίου και της διασφάλισης της αποτελεσματικότητάς του, όσον αφορά κάθε τομέα των αρμοδιοτήτων του. Έχει επίσης την ευθύνη της προώθησης κουλτούρας ειλικρίνειας και διαλόγου μεταξύ των μελών διευκολύνοντας την ενεργή συμμετοχή των μη εκτελεστικών μελών και διασφαλίζοντας εποικοδομητικές σχέσεις μεταξύ εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών. Επιπλέον, έχει την ευθύνη της διασφάλισης της πρόσβασης των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε όλη την πληροφόρηση που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική άσκηση του εποπτικού και αποφασιστικού τους έργου.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει επίσης την ευθύνη της διευκόλυνσης της αποτελεσματικής επικοινωνίας με τους μετόχους.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου προεδρεύει των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και έχει την ευθύνη της ημερήσιας διάταξης και της διασφάλισης του αναγκαίου χρόνου για τη συζήτηση όλων των θεμάτων της. Επίσης, έχει την ευθύνη της διασφάλισης ότι όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν έγκυρη, έγκαιρη και αξιόπιστη πληροφόρηση για όλα τα θέματα επί των οποίων καλούνται να λάβουν αποφάσεις.

Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος

Με την από 17.6.2017 απόφασή του, το Διοικητικό Συμβούλιο όρισε ως Ανώτερο Ανεξάρτητο Διοικητικό Σύμβουλο τον κ. Δώρο Κωνσταντίνου. Υπό αυτή του την ιδιότητα, ο κ. Κωνσταντίνου έχει το καθήκον, εφόσον παρίσταται ανάγκη, να συνεπικουρεί τον Πρόεδρο στο έργο του και να λειτουργεί ως διαμεσολαβητής των υπόλοιπων μελών.

Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος είναι επίσης στη διάθεση των μετόχων, για κάθε ζήτημα ή ανησυχία τους, που δεν έχει επιλυθεί μέσω της επικοινωνίας τους με τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο ή άλλα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή για την επίλυση των οποίων δεν ενδίδνυται η επικοινωνία των μετόχων με τους ανωτέρω.

Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Στις ευθύνες του Γραμματέως του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται η διασφάλιση της καλής

ροής πληροφοριών στο πλαίσιο του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών, καθώς επίσης μεταξύ των ανώτερων διευθυντικών στελεχών και των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και η υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου στα ζητήματα διακυβέρνησης.

Ο Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των διαδικασιών του Διοικητικού Συμβουλίου με τη νομοθεσία και τους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρία. Οι συμβουλές και οι υπηρεσίες του παρέχονται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η κα Ελένη Παπαπάνου, δικηγόρος, Διευθύντρια της Νομικής Υπηρεσίας, είναι Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου από το 2006.

Συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει όσο συχνά απαιτείται προκειμένου να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του.

Με στόχο την επίτευξη της μέγιστης δυνατής απαρτίας, το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει στα τέλη Νοεμβρίου κάθε έτους τις ημερομηνίες των προγραμματισμένων συνεδριάσεων του για το επόμενο έτος.

Για τη λήψη αποφάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο απαιτείται αυτοπρόσωπη ή δι' αντιπροσώπου παρουσία των μισών πλέον ενός συμβούλων και απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων ή αντιπροσωπευόμενων συμβούλων. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας απαιτείται η αυτοπρόσωπη παρουσία τριών κατ' ελάχιστον συμβούλων.

Το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που αδυνατεί να παραστεί στη συνεδρίαση δικαιούται να ορίσει ως αντιπρόσωπό του άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο ψηφίζει στο όνομά του. Όμως, κάθε μέλος δικαιούται να εκπροσωπήσει ένα μόνο μέλος και να ψηφίσει στο όνομά του.

Τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αντιπροσωπεύονται μόνο από άλλα ανεξάρτητα μέλη ή από τον Πρόεδρο.

Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να παρίστανται, μετά από πρόσκληση του Προέδρου, στελέχη της Εταιρίας και του Ομίλου, εφόσον συζητούνται θέματα της αρμοδιότητάς τους.

Η ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων αποστέλλεται εγκαίρως, και σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον δύο εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, όπως ορίζει το Καταστατικό, μαζί με όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και τα απαραίτητα έγγραφα.

Σε κάθε συνεδρίαση υπογράφονται τα πρακτικά της προηγούμενης συνεδρίασης, τα οποία τηρεί ο Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου και στα οποία καταγράφονται, περιληπτικά, οι συζητήσεις και οι απόψεις που διατυπώνουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και οι αποφάσεις που ελήφθησαν.

Ανάδειξη υποψηφίων μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Η Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης έχει την ευθύνη της διεξαγωγής της διαδικασίας αναζήτησης υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, επί τη βάση αντικειμενικών κριτηρίων και λαμβάνοντας δεόντως υπ' όψιν τα πλεονεκτήματα της πολυμορφίας. Έχει επίσης την ευθύνη να κάνει σχετικές εισηγήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή αξιολογεί την απαιτούμενη ισορροπία ικανοτήτων, εμπειρίας, ανεξαρτησίας και γνώσεων μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και υπό το φως αυτής της αξιολόγησης, προετοιμάζει μία περιγραφή του ρόλου και των ικανοτήτων που απαιτούνται για την ανάδειξη κάθε υποψηφίου. Επιπλέον, εξετάζει αν υπάρχει ανάγκη για προοδευτική ανανέωση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίζει ότι οι επιλεγέντες υποψήφιοι από το Διοικητικό Συμβούλιο θα μπορούν να αφιερώνουν το χρόνο που απαιτείται για την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Για το λόγο αυτό, στην επιστολή που τους αποστέλλεται για την επιλογή τους ως υποψηφίων προσδιορίζεται μεταξύ άλλων και ο χρόνος που απαιτείται να αφιερώνουν για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Κατά την άσκηση των καθηκόντων της, η Επιτροπή δικαιούται, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να χρησιμοποιεί και τις υπηρεσίες ειδικών συμβούλων ή να δημοσιεύει αγγελίες.

Πολυμορφία Διοικητικού Συμβουλίου

Στον Τίτানা αναγνωρίζουμε τη σπουδαιότητα της προώθησης της πολυμορφίας τόσο στο πλαίσιο του Διοικητικού Συμβουλίου όσο και σε όλα τα επίπεδα του Ομίλου, ειδικότερα όσον αφορά το φύλο, αλλά και άλλες πτυχές, όπως το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό υπόβαθρο, την ηλικία, τον τόπο μόνιμης κατοικίας, την υπηκοότητα κ.α. Η Εταιρία μέσω της Πολιτικής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα την οποία εφαρμόζει, προωθεί την πολυμορφία σε όλες τις λειτουργίες του Ομίλου και υποστηρίζει τη στελέχωση και την εξέλιξη των εργαζομένων αποκλειστικά και μόνο με βάση την αξία τους. Ομοίως, το Διοικητικό Συμβούλιο προωθεί την πολυμορφία στη σύνθεσή του, καθώς και στη σύνθεση των Επιτροπών του, μέσω της επιλογής ως υποψηφίων περισσότερων γυναικών, καθώς επίσης προσώπων με διαφορετικές ηλικίες και διαφορετικό εκπαιδευτικό και επαγγελματικό υπόβαθρο. Έτσι, το 2016 διπλασιάστηκε ο αριθμός των γυναικών στο

Διοικητικό Συμβούλιο από 2 σε 4. Επιπλέον, ένα από τα τρία μέλη της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Αμοιβών και δύο από τα τρία μέλη της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι γυναίκες. Η πολυμορφία εντός του Διοικητικού Συμβουλίου διασφαλίστηκε επίσης μέσω της ισόρροπης ανάμιξης ακαδημαϊκών και επαγγελματικών προσόντων. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από μέλη που προέρχονται τόσο από τον τραπεζικό κλάδο, όσο και από τον χώρο των εταιριών και των επιχειρήσεων και των νομικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών, καθώς επίσης από την ακαδημαϊκή κοινότητα. Όσον αφορά τον τόπο διαμονής, δύο μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι μόνιμοι κάτοικοι των ΗΠΑ και δύο της Κύπρου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, στην ετήσια αξιολόγησή του, αξιολογεί επίσης και τον βαθμό πολυμορφίας εντός του Διοικητικού Συμβουλίου.

Υποχρεώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Με την ανάληψη των καθηκόντων τους, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνουν επίσημη εισαγωγική ενημέρωση. Παράλληλα και καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους, ο Πρόεδρος μεριμνά για τη συνεχή διεύρυνση των γνώσεων τους σε θέματα που έχουν σημασία για την Εταιρία και την αφορούν.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν μέρος στις προγραμματισμένες συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών στις οποίες συμμετέχουν και να αφιερώνουν το χρόνο που απαιτείται για την ικανοποιητική εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Για το σκοπό αυτό, οφείλουν να γνωστοποιούν στο Διοικητικό Συμβούλιο, πριν την εκλογή τους, τις λοιπές σημαντικές επαγγελματικές υποχρεώσεις τους και τις συμμετοχές τους σε διοικητικά συμβούλια άλλων εταιριών, με μία γενική αναφορά για το χρόνο που αυτές θα απαιτούν. Επίσης, οφείλουν να ενημερώνουν το Διοικητικό Συμβούλιο για κάθε σχετική μεταβολή των υποχρεώσεών τους.

Τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία συνδέονται με την Εταιρία με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή εντολής, δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε περισσότερα από δύο άλλα διοικητικά συμβούλια εισηγμένων εταιριών.

Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να γνωστοποιούν έγκαιρα στο Διοικητικό Συμβούλιο οποιοδήποτε γεγονός που ενδέχεται προκαλέσει μεταβολή της ιδιότητάς τους ως ανεξάρτητων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου υποχρεούνται να απέχουν από οποιαδήποτε συναλλαγή είτε για ίδιο λογαριασμό είτε για λογαριασμό τρίτου που σχετίζεται με μετοχές ή χρεωστικούς τίτλους της Εταιρίας ή εταιρίας του Ομίλου κατά τη διάρκεια μιας κλειστής περιόδου 30 ημερολογιακών ημερών πριν από την ανακοίνωση

των ενδιάμεσων και ετησίων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας.

Όλοι οι διευθυντές υποχρεούνται να απέχουν από οποιαδήποτε συναλλαγή για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου που σχετίζεται με μετοχές ή χρεωστικούς τίτλους της Εταιρίας ή εταιρίας του Ομίλου κατά τη διάρκεια μιας κλειστής περιόδου 30 ημερολογιακών ημερών πριν από την ανακοίνωση των ενδιάμεσων και ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας.

Σύγκρουση συμφερόντων

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου υποχρεούνται να ενημερώνουν αμέσως το Διοικητικό Συμβούλιο για την ύπαρξη ιδίων συμφερόντων τα οποία συγκρούονται, ή ενδέχεται να δημιουργήσουν σύγκρουση, με τα συμφέροντα της Εταιρίας ή συνδεδεμένων με την Εταιρία επιχειρήσεων. Δεδομένου δε ότι έχουν πρόσβαση σε προνομιακή πληροφόρηση, υποχρεούνται να μη χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές για την αγορά ή διάθεση, αμέσως ή εμμέσως, για τους ίδιους ή για τα τρίτα πρόσωπα, μετοχών ή χρεογράφων της Εταιρίας ή οποιασδήποτε Εταιρίας του Ομίλου. Υποχρεούνται, επίσης, να μην αποκαλύπτουν τις πληροφορίες αυτές σε άλλα πρόσωπα ούτε να παρακινούν τρίτους, με βάση τις εν λόγω προνομιακές πληροφορίες, να προβούν σε αγορές ή πωλήσεις μετοχών της Εταιρίας ή συνδεδεμένων με την Εταιρία επιχειρήσεων που είναι υπό διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά.

Επίσης, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να μην αποκτούν την ιδιότητα του μέλους Διοικητικού Συμβουλίου, στελέχους ή υπαλλήλου σε οικονομικές οντότητες που λειτουργούν ανταγωνιστικά προς την Εταιρία και γενικά να μην ενεργούν, χωρίς άδεια της Γενικής Συνέλευσης, για δικό τους λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, πράξεις που υπάγονται σε κάποιον από τους σκοπούς που επιδιώκει η Εταιρία. Σε περίπτωση που επέλθει οποιοδήποτε γεγονός από τα ανωτέρω, οφείλουν να ενημερώσουν αμέσως τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και να υποβάλουν την παραίτησή τους από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας.

Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου

Οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν συσταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο και αποτελούνται εξ ολοκλήρου από ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του, με την εξαίρεση της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης, της οποίας μέλος είναι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο οποίος είναι μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου δύνανται να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ειδικών, οικονομικών νομικών και λοιπών συμβούλων.

Επιτροπή Ελέγχου

Πρόεδρος: Δώρος Κωνσταντίνου, ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Τακτικά μέλη:

- Πλούταρχος Σακελλάρης, ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου
- Ιωάννα Παπαδοπούλου, ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Αναπληρωματικά μέλη:

- Αλέξανδρος Μακρίδης, ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου
- Πέτρος Σαμπατακάκης, ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται αποκλειστικά από ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία διαθέτουν, στο σύνολό τους, επαρκή γνώση του βιομηχανικού τομέα και, δύο τουλάχιστον, μεγάλη γνώση στη λογιστική και ελεγκτική.

Όλα τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου (τακτικά και αναπληρωματικά) εξελέγησαν από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 17ης Ιουνίου 2016.

Ο κύριος ρόλος και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου περιλαμβάνουν:

- τον έλεγχο της ακεραιότητας των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας και οποιασδήποτε επίσημης ανακοίνωσης αναφορικά με χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρίας
- την παρακολούθηση των εσωτερικών διαδικασιών χρηματοοικονομικού ελέγχου
- την παρακολούθηση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων
- τον έλεγχο και την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου της Εταιρίας
- την παρακολούθηση του εξωτερικού ελέγχου και της ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας των εξωτερικών ελεγκτών
- την υποβολή εισηγήσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο, προς έγκριση από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, σχετικά με την εκλογή, την επανεκλογή ή τη μη εκλογή του εξωτερικού ελεγκτή και την έγκριση της αμοιβής του
- την καθορισμό των όρων και της πολιτικής ανάθεσης μη ελεγκτικών υπηρεσιών στον εξωτερικό ελεγκτή και τη σχετική ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου
- την ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου για τον τρόπο με τον οποίο εκτελεί τα καθήκοντά της
- την παρακολούθηση της υφιστάμενης διαδικασίας εμπιστευτικής αναφοράς μέσω της

οποίας οι εργαζόμενοι αναφέρουν τυχόν παραβιάσεις του Κώδικα Δεοντολογίας της Εταιρίας και τη διασφάλιση της κατάλληλης και αντικειμενικής εξέτασης αυτών και της διενέργειας επαναληπτικών ελέγχων.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου και ο κανονισμός λειτουργίας της έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρίας <http://www.titan.gr/en/> στη διεύθυνση <http://www.titan-cement.com/el/titan-group/corporate-governance/board-of-directors-committees/audit-committee/>

Η Επιτροπή Ελέγχου πραγματοποιεί τουλάχιστον 4 τακτικές συνεδριάσεις ετησίως. Πραγματοποιεί, επίσης, έκτακτες συνεδριάσεις, όποτε κρίνεται αναγκαίο.

Περιγραφή των εργασιών της Επιτροπής Ελέγχου κατά τη διάρκεια του 2017

Κατά τη διάρκεια του 2017, η Επιτροπή Ελέγχου, ασκώντας τις αρμοδιότητές της, πραγματοποίησε επτά συνεδριάσεις, στις 20 Μαρτίου, 22 Μαρτίου, 9 Μαΐου, 26 Ιουλίου, 27 Σεπτεμβρίου, 30 Οκτωβρίου και 20 Νοεμβρίου 2017.

Η Επιτροπή εισηγήθηκε προς το Διοικητικό Συμβούλιο την έγκριση της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης του 2016, της εξαμηνιαίας έκθεσης και των ενδιάμεσων ανακοινώσεων για τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρίας

Επίσης, παρακολούθησε τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων και την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου της Εταιρίας. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης τον σχεδιασμό εσωτερικών ελέγχων του έτους 2017.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή παρέλαβε όλες τις εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου και ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο για τα σημαντικότερα ευρήματα και τον τρόπο αντιμετώπισής τους από τη διοίκηση. Η Επιτροπή πραγματοποίησε τακτικές συναντήσεις με τη Διευθύντρια Εσωτερικού Ελέγχου προκειμένου να συζητηθούν λειτουργικά και οργανωτικά θέματα. Επιπλέον, στην Επιτροπή υποβλήθηκαν, κατά τη διάρκεια του έτους, τριμηνιαίες εκθέσεις προόδου με αναφορά στα σημαντικότερα ευρήματα.

Η Επιτροπή Ελέγχου προέβη σε τακτικές αναφορές προς το Διοικητικό Συμβούλιο για τον τρόπο με τον οποίο εκτέλεσε τα καθήκοντά της.

Εξωτερικοί ελεγκτές

Το 2017, η Επιτροπή Ελέγχου πραγματοποίησε δύο ξεχωριστές συνεδριάσεις, στις 20 Μαρτίου και στις 26 Ιουλίου, με τους εξωτερικούς ορκωτούς ελεγκτές χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλων εργαζόμενων της Εταιρίας. Η Επιτροπή Ελέγχου αξιολόγησε την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας του εξωτερικού ελέγχου και παρακολούθησε την απόδοσή του. Η

Επιτροπή αξιολογώντας την εμπειρία και τις γνώσεις της ομάδας ελέγχου της PwC κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διαδικασία ελέγχου που εφαρμόστηκε από τους εξωτερικούς ελεγκτές ήταν αποτελεσματική. Η Επιτροπή, επιπλέον, διαπίστωσε την αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών.

Δεδομένου ότι η PwC έχει αναλάβει τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας μόλις από το 2015 και το επίπεδο ικανοποίησης για το έργο της είναι υψηλό, η Επιτροπή Ελέγχου εισηγήθηκε την επανεκλογή της ως εξωτερικής ελεγκτικής εταιρίας για το οικονομικό έτος 2017 (3ο συνεχόμενο έτος).

Κατόπιν ομόφωνης αποδοχής από το Διοικητικό Συμβούλιο της εισήγησης της Επιτροπής Ελέγχου, ο επανεκλογή της PwC για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου κατά το οικονομικό έτος 2017 εγκρίθηκε ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 12ης Μαΐου 2017.

Ομοίως, η Γενική Συνέλευση ενέκρινε ομόφωνα τις κατωτέρω αμοιβές της PwC για το οικονομικό έτος 2017:

- Για τον τακτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας, μέχρι ποσού €115.000 πλέον Φ.Π.Α.
- Για τον τακτικό έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, μέχρι ποσού €120.000 πλέον Φ.Π.Α.

Κατά τη διάρκεια του 2017, κατόπιν σχετικής έγκρισης της Επιτροπής Ελέγχου και των Γενικών Συνελεύσεων των θυγατρικών του Ομίλου, η PwC ανέλαβε τον υποχρεωτικό έλεγχο 45 θυγατρικών εταιριών του Ομίλου ανά τον κόσμο. Ανέλαβε, επίσης, τον έλεγχο της φορολογικής συμμόρφωσης της Εταιρίας και των θυγατρικών της στην Ελλάδα. Η συνολική αμοιβή της PwC για τις ανωτέρω υπηρεσίες, σύμφωνα με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά τον χρόνο ανάθεσης των σχετικών υπηρεσιών, υπολογίστηκε ότι θα ανέλθει στο ποσό των €1.250.000. Η συνολική αμοιβή που έλαβε τελικά η PwC, με βάση τον ανωτέρω υπολογισμό των ισοτιμιών, ανήλθε σε ποσό €1.247.000 (€1.196.000 το 2016).

Παροχή ελεγκτικών και μη ελεγκτικών υπηρεσιών από τους εξωτερικούς ορκωτούς ελεγκτές:

Το 2017, κατόπιν σχετικής έγκρισης της Επιτροπής Ελέγχου, η PwC παρέχε στον Όμιλο τις ακόλουθες πρόσθετες υπηρεσίες:

Ελεγκτικές υπηρεσίες:

Επιστολή Διασφάλισης («Assurance letter») για την έκδοση ομολογίων συνολικού ποσού €250 εκατομμυρίων τον Νοέμβριο 2017 από την Titan Global Finance Plc. Η αμοιβή της PwC για την παροχή αυτής της υπηρεσίας ανήλθε σε ποσό €95.000.

Μη ελεγκτικές υπηρεσίες:

1. Παροχή υπηρεσιών προς τη θυγατρική του Ομίλου Separation Technologies Canada Ltd σχετικά με τη συμμόρφωσή της προς την τοπική φορολογική νομοθεσία και για έκδοση πιστοποιητικού μη φορολογικού κατοίκου. Η αμοιβή της PwC για την παροχή αυτών των υπηρεσιών ανήλθε σε ποσό €15.852.
2. Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τη θυγατρική του Ομίλου Iapetus Limited. Η αμοιβή για την παροχή αυτών των υπηρεσιών ανήλθε σε ποσό €17.500.
3. Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών διασφάλισης ποιότητας στο πλαίσιο της Φάσης I του προγράμματος μετασχηματισμού και ενοποίησης των συστημάτων πληροφορικής του Ομίλου (Πρόγραμμα uniTe). Η αμοιβή της PwC για την παροχή αυτών των υπηρεσιών ανήλθε σε ποσό €200.000. Η Επιτροπή έκρινε εύλογη την επιλογή της PwC για την παροχή των ανωτέρω μη ελεγκτικών υπηρεσιών, διότι έχει γνώση του Ομίλου και υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας από την υλοποίηση σχετικών προγραμμάτων.
4. Άδεια στην θυγατρική μας Titan America LLC για ένα εργαλείο λογιστικής έρευνας απευθείας σύνδεσης για λογιστικές ανακοινώσεις από διάφορα αρμόδια όργανα. Η αμοιβή που καταβλήθηκαν στην PwC για την υπηρεσία αυτή ανήλθαν σε €976.

Συνολικά, η αμοιβή της PwC για την παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών κατά τη διάρκεια του 2017 ανήλθε σε ποσό €234.328 (έναντι ποσού €82.350 για το 2016), το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 18,79% της συνολικής αμοιβής που έλαβε για τον υποχρεωτικό έλεγχο της Εταιρίας και των θυγατρικών του Ομίλου.

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι οι ανωτέρω αμοιβές που έλαβε η PwC για την παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών είναι εντός των ορίων που έχει θέσει η Επιτροπή και δεν θέτουν σε αμφισβήτηση την ανεξαρτησία και ακεραιότητα της PwC κατά τη διενέργεια του εξωτερικού ελέγχου.

Η ανεξαρτησία των εξωτερικών ορκωτών ελεγκτών βεβαιώθηκε, επίσης, εγγράφως από την ίδια την PwC με επιστολή της προς την Επιτροπή Ελέγχου.

Η Επιτροπή Ελέγχου το 2018 θα εξακολουθήσει να εστιάζει την προσοχή της στη διαχείριση κινδύνων και ειδικότερα στη συστηματοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου και όλων των σημαντικών συστημάτων εσωτερικών ελέγχων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου.

Επιτροπή Αμοιβών

Πρόεδρος: Ηρώ Αθανασίου, ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Μέλη:

- Αλέξανδρος Μακρίδης, ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου
- Πέτρος Σαμπατακάκης, ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Επιτροπή Αμοιβών συγκροτείται αποκλειστικά από ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα μέλη της Επιτροπής Αμοιβών αποφασίστηκαν με την από 17.6.2016 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Έργο της Επιτροπής είναι η εισήγηση του ύψους της ετήσιας αμοιβής των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ανώτατων διευθυντικών στελεχών του Ομίλου με βάση την αποδοτικότητα τους και τη σπουδαιότητα της θέσης του και η τακτική αναθεώρηση της εφαρμοζόμενης από την Εταιρία πολιτικής αμοιβών σύμφωνα με τις τάσεις που επικρατούν στην αγορά σχετικά με τις αμοιβές και τη διαχείριση ανθρωπίνων πόρων. Η Επιτροπή εισηγείται, επίσης, το ύψος της ετήσιας αμοιβής των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με βάση το χρόνο που δεσμεύουν για την εκτέλεση των καθηκόντων τους και τις αρμοδιότητες του ρόλου τους.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή συνεδρίασε μία φορά στις 20 Απριλίου 2017. Κύριο θέμα της εν λόγω συνεδρίασης αποτέλεσε η διαμόρφωση της εισήγησής της για το ύψος των πάσης φύσεως ετήσιων αποδοχών για το έτος 2017 (ετήσιων μισθών, μεταβλητών αμοιβών, παροχών δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών και συνταξιοδοτικών προγραμμάτων) του Διευθύνοντος Συμβούλου και των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς, επίσης, και των ανωτάτων διευθυντικών στελεχών του Ομίλου συμπεριλαμβανομένης και της Διευθύντριας Εσωτερικού Ελέγχου.

Η Επιτροπή Αμοιβών εισηγήθηκε, επιπλέον, το ύψος της ετήσιας αμοιβής του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και των άλλων μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2017, με βάση την απόδοση, τη χρονική δέσμευση και τις αρμοδιότητες του ρόλου τους.

Οι ανωτέρω εισηγήσεις της Επιτροπής Αμοιβών έγιναν αποδεκτές από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι εισηγήσεις της Επιτροπής Αμοιβών για το ύψος των αμοιβών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών) για τη συμμετοχή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του Συμβουλίου για το 2017 υποβλήθηκαν για έγκριση στην Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Αμοιβών και ο κανονισμός λειτουργίας της έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρίας <http://www.titan-cement.com> στη διεύθυνση <http://www.titan-cement.com/el/titan-group/corporate-governance/board-of-directors-committees/remuneration-committee/>

Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Πρόεδρος: Δόμνα Μιράσγεζη – Μπερνίτσα, ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Μέλη:

- Ευστράτιος – Γεώργιος Αράπογλου, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου
- Ηρώ Αθανασίου, ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Επιτροπή συγκροτείται από τρία μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, από τα οποία δύο είναι ανεξάρτητα. Το τρίτο μέλος της Επιτροπής είναι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο οποίος είναι μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Η σημερινή σύνθεση της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης αποφασίστηκε με την από 17.6.2016 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα μέλη της Επιτροπής έχουν εμπειρία στον τομέα της διοίκησης επιχειρήσεων και της εταιρικής διακυβέρνησης.

Κύριο έργο της Επιτροπής είναι:

- να ηγείται της διαδικασίας ορισμού νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και να κάνει τις ανάλογες εισηγήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο
- να διασφαλίζει ότι υφίσταται επαρκής σχεδιασμός για τη διαδοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο και την ανώτερη διοίκηση
- να αξιολογεί την ισορροπία ικανοτήτων, εμπειρίας, ανεξαρτησίας και γνώσεων στο πρόσωπο των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και να διασφαλίζει την προσοδευτική και κατάλληλη ανανέωσή του
- να αναθεωρεί και παρακολουθεί τις πολιτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το 2017 η Επιτροπή συνεδρίασε μία φορά στις 23 Μαρτίου, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

α. Αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του για το 2016 με βάση το ετήσιο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης και υποβολή σχετικής αναφοράς στο Διοικητικό Συμβούλιο

β. Εξέταση του περιεχομένου της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που αποτέλεσε μέρος της Ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης για το έτος 2016.

γ. Εξέταση των υφιστάμενων σχεδίων διαδοχής του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου και των ανωτάτων στελεχών της Εταιρίας.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης και ο κανονισμός λειτουργίας της έχουν αναρτηθεί

στον ιστότοπο της Εταιρίας <http://www.titan.gr/en/στη διεύθυνση: http://www.titan-cement.com/el/titan-group/corporate-governance/board-of-directors-committees/nomination-and-corporate-governance-committee/>

Λοιπές επιτροπές στις οποίες συμμετέχουν μέλη του διοικητικού συμβουλίου

Επιπλέον των τριών ανωτέρω Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει συστήσει τις πιο κάτω Επιτροπές, οι οποίες συγκροτούνται από εκτελεστικά μέλη του και αρμόδια στελέχη της Εταιρίας.

Εκτελεστική Επιτροπή

Πρόεδρος: Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος

Μέλη:

- Μιχαήλ Κολακίδης, εκτελεστικό μέλος, Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου
- Βασίλειος Ζαρκαλής, εκτελεστικό μέλος, Διευθυντής Τομέα Αμερικής
- Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου, εκτελεστικό μέλος, Διευθύντρια Στρατηγικού Σχεδιασμού Ομίλου
- Σωκράτης Μπαλτζής, Διευθυντής Δραστηριοτήτων Αιγύπτου και Διεθνούς Εμπορίας Ομίλου
- Κωνσταντίνος Δερδεμέζης, Διευθυντής Δραστηριοτήτων Σερβίας, Π.Γ.Δ.Μ, Αλβανίας και Κοσσόβου
- Ιωάννης Κόλλας, Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ομίλου
- Χρήστος Παναγόπουλος, Διευθυντής Δραστηριοτήτων Τουρκίας και Βουλγαρίας
- Ιωάννης Πανιάρας, Γενικός Διευθυντής Τομέα Ελλάδας και Διευθυντής Εταιρικών Υποθέσεων Ομίλου
- Φωκίων Τασούλας, Διευθυντής Τεχνικής Διεύθυνσης Ομίλου

Η καθημερινή διοίκηση έχει ανατεθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στην Εκτελεστική Επιτροπή.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Εκτελεστική Επιτροπή, με Πρόεδρο τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, είναι το ανώτερο διοικητικό όργανο για όλα τα θέματα που αφορούν τη στρατηγική και τις δραστηριότητες του Ομίλου. Η Εκτελεστική Επιτροπή, ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, καλεί στις συνεδριάσεις της τα αρμόδια στελέχη του Ομίλου.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής και ο κανονισμός λειτουργίας της έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρίας <http://www.titan-cement.com> στη διεύθυνση:

<http://www.titan-cement.com/el/titan-group/corporate-governance/other-committees/executive-committee/>

Επιτροπή Βιωσιμότητας

Πρόεδρος: Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος

Μέλη:

- Νέλλος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτελεστικό μέλος
- Τάκης – Παναγιώτης Κανελλόπουλος, εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου
- Ευθύμιος Βιδάλης, εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου
- Φωκίων Τασούλας, Διευθυντής Τεχνικής Διεύθυνσης Ομίλου
- Ιωάννης Κόλλας, Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ομίλου

Συγκαλών τις συνεδριάσεις της Επιτροπής: Ιωάννης Πανιάρας, Γενικός Διευθυντής Τομέα Ελλάδας και Διευθυντής Εταιρικών Υποθέσεων Ομίλου

Σκοπός της Επιτροπής είναι η ενίσχυση της μακροπρόθεσμης τριπλής δέσμευσης του Ομίλου στην οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα, και η παροχή στην Εκτελεστική Επιτροπή στρατηγικής κατεύθυνσης επί θεμάτων βιωσιμότητας και εταιρικών σχέσεων.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Βιωσιμότητας και ο κανονισμός λειτουργίας της έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρίας <http://www.titan-cement.com> στη διεύθυνση:

<http://www.titan-cement.com/el/titan-group/corporate-governance/other-committees/sustainability-committee/>

Γνωμοδοτικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Ανδρέας Κανελλόπουλος, πρώην Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

Μέλη:

- Νέλλος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος, εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου
- Τάκης – Παναγιώτης Κανελλόπουλος, εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου
- Ευθύμιος Βιδάλης, εκτελεστικό μέλος Διοικητικού Συμβουλίου
- Μιχαήλ Σιγάλας, πρώην εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, πρώην Διευθυντής Τομέα του Ομίλου

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέστησε το νέο αυτό σώμα, για να εκφράζει την μακροπρόθεσμη άποψη των μετόχων. Το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο παρέχει συμβουλές στην Εκτελεστική Επιτροπή και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο, επί σημαντικών στρατηγικών αποφάσεων, επί τοποθετήσεων ανωτάτων στελεχών και εν γένει επί θεμάτων ειδικού ενδιαφέροντος για τους μετόχους.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρίας <http://www.titan-cement.com> στη διεύθυνση: <http://www.titan-cement.com/el/titan-group/corporate-governance/other-committees/advisory-council/>

Ατομική συμμετοχή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του το 2017 και στην Ετήσια Γενική Συνέλευση χρήσης 2016

Το 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο πραγματοποίησε έξι (6) τακτικές συνεδριάσεις στις 22 Μαρτίου, 10 Μαΐου, 12 Μαΐου, 27 Ιουλίου, 1 Νοεμβρίου και 14 Δεκεμβρίου.

Πίνακας με τις παρουσίες των μελών στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών του, καθώς και της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης κατά τη διάρκεια του 2016 παρατίθεται κατωτέρω:

	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπές	Ετήσια Γενική Συνέλευση
ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ- ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ	6/6	1/1	1/1
ΝΕΛΛΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ	6/6		1/1
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ	6/6		1/1
ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΛΑΚΙΔΗΣ	6/6		1/1
ΔΩΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	5/6	6/6	-
ΗΡΩ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	5/6	2/2	1/1
ΤΑΚΗΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ	6/6		1/1
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΙΔΗΣ	4/6	1/1	-
ΔΟΜΝΑ ΜΙΡΑΣΓΕΖΗ-ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ	6/6	1/1	1/1
ΙΩΑΝΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ	4/6	3/6	-
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ	6/6		1/1
ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΗΣ	6/6	6/6	1/1
ΠΕΤΡΟΣ ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ	5/6	1/1	-
ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΒΙΔΑΛΗΣ	6/6		1/1
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΖΑΡΚΑΛΗΣ	5/6		-

Αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για τη συμμετοχή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του το 2017

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαΐου 2017, κατόπιν της εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Αμοιβών, αποφάσισε να διατηρήσει σταθερές τις ετήσιες αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί το 2016. Μόνο για τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου, δεδομένων των αυξημένων καθηκόντων τους και του χρόνου που απαιτείται για την εκπλήρωσή τους, χορηγήθηκε αύξηση της αμοιβής τους κατά 20% από τα επίπεδα του 2016.

Ειδικότερα, οι αμοιβές που προεγκρίθηκαν για το 2017 έχουν ως εξής:

- μικτή αμοιβή ποσού €30.000 (2016: €30.000) για κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου,
- μικτή αμοιβή ποσού €80.000 (2016: €65.000) για τα τρία μέλη της Επιτροπής Ελέγχου, ήτοι μικτό ποσό €30.000 (2016: €25.000) για τον Πρόεδρο και μικτό ποσό €25.000 (2016: €20.000) για κάθε μέλος,
- μικτή αμοιβή ποσού €32.500 (2016: €32.500) για τα τρία μέλη της Επιτροπής Αμοιβών, ήτοι μικτό ποσό €12.500 (2016: €12.500) για τον Πρόεδρο και μικτό ποσό € 10.000 (2016: €10.000) για κάθε μέλος, και
- μικτή αμοιβή ποσού €32.500 (2016: €32.500) για τα τρία μέλη της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης, ήτοι μικτό ποσό €12.500 (2016: €12.500) για τον Πρόεδρο και μικτό ποσό € 10.000 (2016: €10.000) για κάθε μέλος.

Προγράμματα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών για τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη της Εταιρίας και του Ομίλου

Η Εταιρία, με στόχο την ταύτιση των μακροπρόθεσμων προσωπικών επιδιώξεων των ανώτερων στελεχών με τα συμφέροντα της Εταιρίας και των μετόχων της, έχει θεσπίσει και εφαρμόζει από το 2000 μέχρι σήμερα προγράμματα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών (Stock Option Plans). Όλα τα σχετικά προγράμματα (Πρόγραμμα 2000, 2004, 2007, 2010, 2014 και 2017) έχουν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, προβλέπουν τριετή περίοδο ωρίμανσης και δικαιούχοι τους είναι μόνο τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου. Τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν συμμετέχουν σε αυτά τα Προγράμματα.

Συνολικά, μέχρι σήμερα, στο πλαίσιο των ανωτέρω Προγραμμάτων, έχουν αποκτηθεί από περίπου 120 δικαιούχους (εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτερα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου) 1.318.369 κοινές μετοχές, που αντιπροσωπεύουν ποσοστό 1,55% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας.

Αξιζει να επισημανθεί ότι στο πλαίσιο των Προγραμμάτων 2014 και 2017, τα οποία είναι σε ισχύ σήμερα, η τιμή άσκησης των δικαιωμάτων ανέρχεται σε €10 ανά μετοχή, ενώ τα προηγούμενα Προγράμματα 2004, 2007 και 2010 προέβλεπαν ότι η τιμή άσκησης των δικαιωμάτων ανέρχονταν σε €4 ανά μετοχή.

Τα Προγράμματα 2014 και 2017, όπως και τα προηγούμενα, ευνοούν τη μακροχρόνια διακράτηση ενός σημαντικού αριθμού μετοχών της Εταιρίας από τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου. Σύμφωνα με την παραπάνω αρχή, οι δικαιούχοι των Προγραμμάτων ενθαρρύνονται να διατηρούν σε μετοχές της Εταιρίας ένα λογικό ποσό (που αντιστοιχεί σε ποσοστό των ετήσιων τακτικών αποδοχών τους) ανάλογα με την ιεραρχική τους θέση. Η μη συμμόρφωση με την ανωτέρω αρχή, μπορεί να εκτιμηθεί ως δυσμενής παράγοντας για τον καθορισμό των μελλοντικών δικαιωμάτων.

Τα Προγράμματα 2014 και 2017 έχουν σχεδιασθεί ώστε να λειτουργούν αποτρεπτικά ως προς την ανάληψη υπέρμετρων κινδύνων από τους δικαιούχους – εκτελεστικά μέλη και ανώτερα στελέχη της Εταιρίας – που σε περίπτωση ατυχούς έκβασης, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κατακρήμνιση της τιμής της μετοχής. Για το λόγο αυτό προϋποθέτουν

ελκυστική τιμή άσκησης δικαιωμάτων σε σχέση με την τιμή διαπραγματεύσεως κατά τη χορήγησή τους.

Λεπτομερής περιγραφή όλων των ανωτέρω Προγραμμάτων παρατίθεται στον ιστότοπο της Εταιρίας <http://www.titan.gr/> στη διεύθυνση: <http://ir.titan.gr/titan/app/cms?lang=en&page=programma.paroxis.dikaiomaton.proairesis.metoxon>

Συστήματα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων σε σχέση με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Τα κύρια χαρακτηριστικά των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων που ακολουθούνται κατά τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, με στόχο την αποφυγή σφαλμάτων και την παροχή αξιόπιστης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, είναι τα εξής:

Ο μηχανισμός διασφάλισης της αξιοπιστίας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου, επιτυγχάνεται μέσω του συνδυασμού των ενσωματωμένων διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, των εφαρμοζόμενων διαδικασιών χρηματοοικονομικού ελέγχου, των χρησιμοποιούμενων μηχανογραφικών συστημάτων και των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που παράγονται, διαβιβάζονται και ελέγχονται.

Κάθε μήνα, οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, αποστέλλουν χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά στοιχεία στη Διεύθυνση Ενοποίησης του Ομίλου και παρέχουν επεξηγηματικές πληροφορίες όπου χρειάζεται.

Για την ενοποίηση των οικονομικών αποτελεσμάτων και καταστάσεων, ο Όμιλος χρησιμοποιεί ένα εξειδικευμένο λογισμικό ενοποίησης, καθώς και ένα εξειδικευμένο λογισμικό για τις ενδοεταιρικές συναλλαγές. Τα παραπάνω εργαλεία έχουν ενσωματωμένους ελεγκτικούς μηχανισμούς και παραμέτρους σύμφωνα με τις ανάγκες του Ομίλου. Τέλος, τα παραπάνω εργαλεία χρησιμοποιούν βέλτιστες πρακτικές (best-practices) ενοποίησης, τις οποίες ο Όμιλος έχει σε μεγάλο βαθμό υιοθετήσει.

Η διοίκηση του Ομίλου, παρακολουθεί σε μηνιαία βάση τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, καθώς και τη διοικητική πληροφόρηση (Group Management Information – MI), πληροφορίες οι οποίες παράγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και συντάσσονται με τρόπο που να διευκολύνει την κατανόησή τους.

Η μηνιαία παρακολούθηση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και της διοικητικής πληροφόρησης του Ομίλου (MI), καθώς και η ανάλυσή τους από τα αρμόδια τμήματα, αποτελούν βασικό εργαλείο ελέγχου ποιότητας και ακεραιότητας των οικονομικών αποτελεσμάτων.

Οι εξωτερικοί ορκωτοί ελεγκτές του Ομίλου εξετάζουν τις εξαμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας,

του Ομίλου, καθώς και των σημαντικών θυγατρικών, και ελέγχουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των ανωτέρω. Επιπρόσθετα, οι εξωτερικοί ορκωτοί ελεγκτές του Ομίλου ενημερώνουν την Επιτροπή Ελέγχου για τα αποτελέσματα των ελέγχων τους.

Η Επιτροπή Ελέγχου, κατά τη διάρκεια των τριμηνιαίων συνεδριάσεων της πριν την οικονομική έκθεση, λαμβάνει την απαιτούμενη πληροφόρηση από τον Οικονομικό Διευθυντή και τα άλλα αρμόδια στελέχη του Ομίλου για τις επιδόσεις του Ομίλου, παρακολουθεί τους λογαριασμούς της Εταιρίας και τους ενοποιημένους λογαριασμούς του Ομίλου, καθώς επίσης τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο. Κατά τη διάρκεια αυτών των συνεδριάσεων, η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνεται, επίσης, για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων και εξετάζει την αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης κινδύνων.

Οι οικονομικές καταστάσεις (Εταιρικές και Ενοποιημένες) εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Επιτροπής Ελέγχου.

Εσωτερικός Έλεγχος

Ο εσωτερικός έλεγχος ασκείται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου, η οποία είναι ανεξάρτητη υπηρεσία, με δικό της έγγραφο κανονισμό λειτουργίας, και αναφέρεται απευθείας στην Ελεγκτική Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το έργο του εσωτερικού ελέγχου διενεργείται από 17 ειδικά στελέχη, με την απαιτούμενη κατάρτιση και εμπειρία για την άρτια εκτέλεση του έργου τους.

Ο πρωταρχικός ρόλος του Εσωτερικού Ελέγχου είναι η αξιολόγηση των εσωτερικών ελέγχων που υπάρχουν σε όλο το εύρος των λειτουργιών του Ομίλου ως προς την επάρκεια και την αποτελεσματικότητά τους. Στις αρμοδιότητες του εσωτερικού ελέγχου περιλαμβάνονται επίσης:

- η παρακολούθηση της εφαρμογής και της τήρησης του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, του Κώδικα Δεοντολογίας και του Καταστατικού της Εταιρίας, καθώς και των εφαρμοστέων νόμων σε όλες τις χώρες που λειτουργεί κι έχει δραστηριότητες ο Όμιλος,
- η αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας περιπτώσεων σύγκρουσης των συμφερόντων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή των διευθυντικών στελεχών με τα συμφέροντα της Εταιρίας, τις οποίες διαπιστώνει στο πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου,
- ο έλεγχος των σχέσεων και συναλλαγών της Εταιρίας με τα συνδεδεμένα με αυτή μέρη, κατά την έννοια του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 24, όπως ισχύει, και των σχέσεων της Εταιρίας με εταιρίες στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν με ποσοστό

τουλάχιστον 10% μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή μέτοχοι της Εταιρίας με ποσοστό τουλάχιστον 10%.

Κατά τη διάρκεια του 2017, ο Εσωτερικός Έλεγχος πραγματοποίησε 39 ελέγχους. 23 έλεγχοι ήταν προγραμματισμένοι, 3 ήταν ειδικοί, και 13 επαναληπτικοί. Όλες οι εκθέσεις για τους ανωτέρω ελέγχους υποβλήθηκαν στην Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην Επιτροπή Ελέγχου υποβλήθηκαν επίσης τριμηνιαίες εκθέσεις προόδου με αναφορά στα πιο σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων και των προγραμματισμένων ελέγχων, καθώς επίσης ο ετήσιος απολογισμός ελέγχων.

Κατά τη διάρκεια του 2017 η Επιτροπή Ελέγχου είχε τακτικές κατ' ιδίαν συναντήσεις με τη Διευθύντρια Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, κατά τις οποίες συζητήθηκαν λειτουργικά και οργανωτικά θέματα. Παρασχέθηκαν όλες οι ζητηθείσες πληροφορίες και ενημερώσεις σχετικά με τα εφαρμοζόμενα συστήματα ελέγχου, την αποτελεσματικότητά τους και την πορεία των ελέγχων. Μετά από τη σχετική έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τον σχεδιασμό ελέγχων για το 2018 και προσδιόρισε τις λειτουργίες και τα σημεία στα οποία θα πρέπει να επικεντρωθεί ο εσωτερικός έλεγχος.

Πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Τα πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου εμπεριέχονται, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 του ν. 3556/2007, στην Επεξηγηματική Έκθεση, η οποία αποτελεί τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και παρατίθεται ανωτέρω.

Γενικές Συνελεύσεις και δικαιώματα των Μετόχων

Αρμοδιότητες και τρόπος λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του Καταστατικού της Εταιρίας, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της Εταιρίας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την Εταιρία.

Η Γενική Συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για:

α) Τροποποιήσεις του Καταστατικού εκτός από εκείνες που σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/20 (άρθρο 11 παρ. 5, άρθρο 13 παρ. 2 και 13 και άρθρο 17β παρ. 4) αποφασίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

β) Αυξήσεις ή μειώσεις του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας, με εξαίρεση τις περιπτώσεις εκείνες που, σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 ή το Καταστατικό ή

τις διατάξεις άλλων νόμων, η αρμοδιότητα ανήκει στο Διοικητικό Συμβούλιο.

γ) Τη διάθεση των ετήσιων κερδών, εξαιρουμένης της περίπτωσης της περίπτωσης στ' της παρ. 2 του άρθρου 34 του Κ.Ν. 2190/20.

δ) Την εκλογή τακτικών και αναπληρωματικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 25 του Καταστατικού, που προβλέπουν εκλογή μελών από το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο σε αντικατάσταση μελών που παραιτήθηκαν, απεβίωσαν ή απώλεσαν την ιδιότητά τους για οποιοδήποτε λόγο, για το υπόλοιπο της θητείας των μελών που αντικαθίστανται και υπό την προϋπόθεση ότι η αντικατάσταση αυτών δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη που έχουν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση.

ε) Την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας και της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

στ) Την έκδοση ομολογιακών δανείων, εκ παραλλήλου με το σχετικό δικαίωμα του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καταστατικού.

ζ) Την εκλογή των ελεγκτών.

η) Την παράταση της διάρκειας, τη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση ή διάλυση της Εταιρίας.

θ) Το διορισμό εκκαθαριστών.

ι) Την άσκηση αγωγής κατά μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για υπέρβαση της εντολής τους ή για παράβαση του νόμου ή του Καταστατικού και

ια) Κάθε άλλο ζήτημα που αφορά την Εταιρία και καθορίζεται η αρμοδιότητά της από το νόμο ή από το Καταστατικό.

Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται τουλάχιστον μία φορά το έτος και το αργότερο εντός έξι μηνών από το τέλος της εταιρικής χρήσης (Ετήσια Γενική Συνέλευση). Ο τόπος σύγκλησης θα πρέπει να βρίσκεται εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων ή της ευρύτερης περιοχής της Αττικής ή σε οποιοδήποτε γειτονικό δήμο.

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης περιέχει την ακριβή διεύθυνση του τόπου όπου πραγματοποιείται, την ημερομηνία και ώρα της συνεδρίασης, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης διατυπωμένα με σαφήνεια, καθώς και ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου και τα έντυπα που χρησιμοποιεί η Εταιρία για το σκοπό αυτό.

Στο ελάχιστο περιεχόμενο της πρόσκλησης περιλαμβάνονται, επίσης, πληροφορίες για τα δικαιώματα μειοψηφίας και το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο μπορούν να ασκηθούν, την ημερομηνία καταγραφής, γνωστοποίηση του σημείου στο οποίο

είναι διαθέσιμο το πλήρες κείμενο εγγράφων και τα σχέδια αποφάσεων που προτείνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο για κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης και αναφορά στη διεύθυνση της ιστοσελίδας της Εταιρίας, όπου είναι διαθέσιμες όλες οι ανωτέρω πληροφορίες και τα έντυπα που πρέπει να χρησιμοποιηθούν από τους μετόχους για την ψήφο μέσω αντιπροσώπου.

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, η Πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Εταιρίας, καθώς και στις ιστοσελίδες του Χρηματιστηρίου Αθηνών και του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.), τουλάχιστον 20 ημερολογιακές ημέρες πριν την ημερομηνία σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης, χωρίς να καταμετράται σε αυτές η ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης και η ημερομηνία σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης. Παρόλα αυτά, η Εταιρία, σε συμμόρφωση προς τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, εξασφαλίζει ότι η πρόσκληση για την Ετήσια Γενική Συνέλευση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Εταιρίας τουλάχιστον 20 εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα σύγκλησης της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης.

Το πλήρες κείμενο της πρόσκλησης δημοσιεύεται επίσης σε ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης με εθνική και πανευρωπαϊκή εμβέλεια, με στόχο την αποτελεσματική διάχυση των πληροφοριών στο επενδυτικό κοινό και τη διασφάλιση της ταχείας και χωρίς διακρίσεις πρόσβασης σε αυτήν.

Δικαίωμα Παράστασης στις Γενικές Συνελεύσεις

Στη Γενική Συνέλευση δικαιούνται να συμμετέχουν όλοι οι μέτοχοι, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν στην κατοχή τους Μετοχές της Εταιρίας κατά την Ημέρα Καταγραφής, ήτοι κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης.

Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας γίνεται μέσω ηλεκτρονικής σύνδεσης με τα αρχεία της Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε. Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, αυτή η ηλεκτρονική βεβαίωση πρέπει να περιέλθει στην Εταιρία το αργότερο τρεις ημέρες πριν από την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης.

Η συμμετοχή στη Γενική Συνέλευση δεν προϋποθέτει τη δέσμευση των μετοχών του δικαιούχου ούτε την τήρηση άλλης διαδικασίας, που να περιορίζει τη δυνατότητα πώλησης και μεταβίβασης των μετοχών κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας καταγραφής και της ημερομηνίας της Γενικής Συνέλευσης.

Ακόμη κι αν οι μέτοχοι ή οι αντιπρόσωποί τους δεν καταφέρουν να προσκομίσουν εγκαίρως την ανωτέρω ηλεκτρονική βεβαίωση για τη μετοχική τους ιδιότητα, δύνανται να συμμετέχουν στη Γενική Συνέλευση μετά από σχετική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης.

Οι μέτοχοι δικαιούνται να παρίστανται στις Γενικές Συνελεύσεις είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ενός ή

περισσότερων αντιπροσώπων, μετόχων ή μη. Κάθε μέτοχος μπορεί να διορίζει μέχρι τρεις (3) αντιπροσώπους. Ωστόσο, αν ο μέτοχος κατέχει μετοχές της Εταιρίας, οι οποίες εμφανίζονται σε περισσότερους του ενός λογαριασμούς αξιών, ο περιορισμός αυτός δεν εμποδίζει τον μέτοχο να ορίζει διαφορετικούς αντιπροσώπους για τις μετοχές που εμφανίζονται στον κάθε λογαριασμό αξιών.

Αντιπρόσωπος που ενεργεί για περισσότερους μετόχους μπορεί να ψηφίζει διαφορετικά για κάθε μέτοχο.

Τα νομικά πρόσωπα μετέχουν στη Γενική Συνέλευση ορίζοντας ως εκπροσώπους τους μέχρι τρία (3) φυσικά πρόσωπα.

Οι αντιπρόσωποι διορίζονται ή ανακαλούνται με γνωστοποίηση προς την Εταιρία τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.

Τα έντυπα αντιπροσώπευσης είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Εταιρίας. Τα εν λόγω έντυπα παρέχουν τη δυνατότητα στους μετόχους να εξουσιοδοτούν τον αντιπρόσωπο τους είτε να ψηφίσουν υπέρ είτε κατά είτε να απέχουν από την ψηφοφορία ξεχωριστά για κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης. Στο έντυπο αντιπροσώπείας δηλώνεται σαφώς ότι ψήφος αποχής από την ψηφοφορία δεν αποτελεί ψήφο κατά το νόμο και δεν θα προσμετρηθεί στο σχηματισμό του ποσοστού των ψήφων υπέρ ή κατά μιας απόφασης.

Η Εταιρία διασφαλίζει ότι όλοι οι έγκυροι διορισμοί αντιπροσώπων που παραλαμβάνονται για τη Γενική Συνέλευση καταγράφονται και υπολογίζονται κατάλληλα.

Οι αντιπρόσωποι των μετόχων υποχρεούνται να γνωστοποιούν στην Εταιρία, πριν από την έναρξη της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, κάθε πληροφορία ή γεγονός που θα μπορούσε να προκαλέσει σύγκρουση με τα δικαιώματα των μετόχων που εκπροσωπούν.

Σύγκρουση συμφερόντων μπορεί να προκύψει ιδίως αν ο αντιπρόσωπος:

- α. είναι μέτοχος που ασκεί τον έλεγχο της Εταιρίας ή νομικό πρόσωπο ή οντότητα, η οποία ελέγχεται από τον μέτοχο αυτόν,
- β. είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή της διοίκησης της Εταιρίας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της Εταιρίας ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο, ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της Εταιρίας,
- γ. είναι υπάλληλος ή ορκωτός ελεγκτής της Εταιρίας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της Εταιρίας ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο, ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της Εταιρίας,
- δ. είναι σύζυγος ή συγγενής πρώτου βαθμού με ένα από τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται ανωτέρω.

Στην Ετήσια Γενική Συνέλευση θα πρέπει να παρίστανται όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και οι Πρόεδροι των Επιτροπών, ώστε να μπορούν να απαντήσουν σε ερωτήματα μετόχων.

Απαρτία – Πλειοψηφία

Σύμφωνα με τον νόμο και το Καταστατικό, η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Εάν δεν επιτευχθεί τέτοια απαρτία κατά την πρώτη συνεδρίασή της, η Συνέλευση συνέρχεται και πάλι μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την ημέρα της συνεδρίασης που ματαιώθηκε. Βρίσκεται δε τότε σε απαρτία οποιοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο σ' αυτήν τμήμα του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση.

Κατ' εξαίρεση, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν στη μεταβολή της εθνικότητας της Εταιρίας, στη μεταβολή του σκοπού της Εταιρίας, στην επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών ή επιτρέπεται κατ' εξαίρεση να αποφασιστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, στη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας, στη μεταβολή του τρόπου της διάθεσης των κερδών, στη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή λύση της Εταιρίας, στην παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που επιβάλλεται από το νόμο, η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση.

Μη συντελεσθείσης της ανωτέρω αυξημένης απαρτίας, η Γενική Συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την ημέρα της συνεδρίασης που ματαιώθηκε, βρίσκεται δε σε απαρτία όταν εκπροσωπείται σε αυτήν τουλάχιστον το ήμισυ (1/2) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Εάν δεν επιτευχθεί και αυτή η απαρτία, η Γενική Συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι (20) ημέρες, βρίσκεται δε σε απαρτία όταν εκπροσωπείται σ' αυτήν τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις, οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση.

Δικαίωμα ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις

Κάθε κοινή μετοχή της Εταιρίας παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου.

Δικαιώματα προνομιούχων μετόχων

Στις 27 Ιουνίου 1990, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας με την έκδοση προνομιούχων μετοχών χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Στους προνομιούχους μετόχους παραχωρήθηκαν τα κατωτέρω προνόμια:

A. Το δικαίωμα απόληψης, πριν από τους κοινούς μετόχους, πρώτου μερίσματος από τα κέρδη εκάστης χρήσης, σε περίπτωση δε μη διανομής μερίσματος ή διανομής μερίσματος μικρότερου του πρώτου, κατά μια ή περισσότερες χρήσεις, δικαίωμα προνομιακής καταβολής του πρώτου αυτού μερίσματος σωρευτικά και για τις χρήσεις αυτές, από τα κέρδη των επόμενων χρήσεων. Οι προνομιούχες χωρίς ψήφο μετοχές δικαιούνται πάντως, ισότιμα προς τις κοινές μετοχές, σε απόληψη του πρόσθετου μερίσματος που τυχόν θα διανεμηθεί με οποιαδήποτε μορφή. (Σημειώτεον πάντως ότι, μετά την τροποποίηση σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 8 του Ν. 3604/2007 των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 45 του ΚΝ 2190/20 περί των διανεμόμενων κερδών ανωνύμων εταιριών, καταργήθηκε η υποχρέωση διανομής ελάχιστου υποχρεωτικού πρώτου μερίσματος και ισχύει πλέον η υποχρεωτική διανομή του 35% των καθαρών κερδών της Εταιρίας. Συνεπώς, το προνόμιο απόληψης πρώτου μερίσματος έχει καταστεί άνευ αντικειμένου)

B. Σε περίπτωση λύσης ή εκκαθάρισης της Εταιρίας, στην προνομιακή απόδοση του κεφαλαίου που έχει καταβληθεί από τους μετόχους των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών, από το προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας. Οι κάτοχοι των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών δικαιούνται ισότιμα προς τους κατόχους κοινών μετοχών και περαιτέρω συμμετοχής, αναλογικά στο προϊόν της εκκαθάρισης, εάν αυτό είναι ανώτερο από το συνολικά καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο.

Σημειώτεον ότι, σύμφωνα με τον νόμο, οποιαδήποτε κατάργηση ή περιορισμός οποιουδήποτε ανωτέρω προνόμιου των προνομιούχων μετόχων, επιτρέπεται μόνο μετά από απόφαση της ιδιαίτερης Γενικής Συνέλευσης των προνομιούχων μετόχων, με πλειοψηφία των 2/3 του εκπροσωπούμενου προνομιούχου κεφαλαίου.

Δικαιώματα προτίμησης

Σε κάθε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας, που δεν γίνεται με εισφορά σε είδος, παρέχεται σε όλους τους Μετόχους δικαίωμα προτίμησης σε ολόκληρο το νέο κεφάλαιο ή το ομολογιακό δάνειο, αναλογικά με τη συμμετοχή τους στο υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο.

Σε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας με μετοχές μιας μόνο από τις κατηγορίες μετοχών που έχει εκδώσει η Εταιρία, το δικαίωμα προτίμησης παρέχεται στους μετόχους της άλλης κατηγορίας μόνο μετά τη μη άσκηση του δικαιώματος προτίμησης από τους μετόχους της κατηγορίας στην οποία ανήκουν οι νέες μετοχές.

Σύμφωνα με τον νόμο, το δικαίωμα προτίμησης μπορεί να περιορισθεί ή καταργηθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των αρ.παρ. 3 και 4 του άρθρου 29 και της παρ. 2 του άρθρου 31 του ΚΝ 2190/20.

Δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των Εκθέσεων του Διοικητού Συμβουλίου και των Ελεγκτών

Δέκα (10) ημέρες πριν από την Τακτική Γενική Συνέλευση, κάθε Μέτοχος μπορεί να ζητήσει τις ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας, καθώς και τις σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών.

Δικαιώματα Μειοψηφίας

1. Μετά από αίτηση οποιουδήποτε Μετόχου, που υποβάλλεται στην Εταιρία τουλάχιστον πέντε (5) πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της Εταιρίας, στο μέτρο που αυτές είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στην ιστοσελίδα της Εταιρίας, ιδίως με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των παραπάνω πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά.
2. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασης μέσα σε χρονικό διάστημα σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της σχετικής αίτησης στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Η σχετική αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη της αιτούμενης Γενικής Συνέλευσης. Εάν δεν συγκληθεί Γενική Συνέλευση από το διοικητικό συμβούλιο εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της σχετικής αίτησης, η σχετική αίτηση μπορεί να κατατεθεί ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, το οποίο εφαρμόζοντας τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ορίζει τον τόπο και χρόνο της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και την ημερήσια διάταξη αυτής.
3. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου,

- το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει πρόσθετα θέματα στην ημερήσια διάταξη Γενικής Συνέλευσης που έχει ήδη συγκληθεί, εφόσον η σχετική αίτηση περιέλθει σε αυτό τουλάχιστον δέκα πέντε (15) ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση. Τα πρόσθετα θέματα πρέπει να δημοσιεύονται ή να γνωστοποιούνται, με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση. Η αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη μαζί με την αιτιολόγηση ή το σχέδιο απόφασης που υποβλήθηκε στους μετόχους πρέπει να δημοσιεύεται με τον ίδιο τρόπο, όπως η αρχική ημερήσια διάταξη και να είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Εταιρίας, δεκατρείς (13) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.
4. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να θέσει στη διάθεση των μετόχων, με ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Εταιρίας, έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης, σχέδια αποφάσεων για θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη, αν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.
 5. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης υποχρεούται να αναβάλει μία μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση, τακτική ή έκτακτη, για όλα ή ορισμένα θέματα της ημερήσιας διάταξης, και να ορίσει νέα ημέρα για τη Γενική Συνέλευση, αυτή που ορίζεται στην αίτηση των Μετόχων, η οποία, όμως, δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες από την ημέρα της αναβληθείσας Γενικής Συνέλευσης.
 6. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώσει στην Γενική Συνέλευση, εφόσον είναι τακτική, τα ποσά που κατά την τελευταία διετία καταβλήθηκαν σε κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους διευθυντές της Εταιρίας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά, από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της Εταιρίας με αυτούς. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των παραπάνω πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά.
 7. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η λήψη απόφασης επί οιαδήποτε θέματος της ημερήσιας διάταξης Γενικής Συνέλευσης διενεργείται με ονομαστική κλήση.
 8. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών μπορεί να διατάξει τον έλεγχο της Εταιρίας, εάν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις των νόμων ή του Καταστατικού της Εταιρίας ή αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ελέγχου, πρέπει να υποβάλλεται εντός τριών (3) ετών από την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης εντός της οποίας τελέστηκαν οι καταγγελλόμενες πράξεις.
 9. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η οποία υποβάλλεται στην Εταιρία τουλάχιστον πέντε (5) πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της Εταιρίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο και με αιτιολόγηση, τα οποία αναγράφονται στα πρακτικά. Τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής των πληροφοριών, επιλύεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών.
 10. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας δύναται να διατάξει τον έλεγχο της Εταιρίας, εφόσον από την όλη πορεία αυτής συνάγεται ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση.

Δικαίωμα Μερίσματος

Σύμφωνα με το Καταστατικό, το ελάχιστο μέρισμα που διατίθεται υποχρεωτικά ετησίως από την Εταιρία ισούται με το ελάχιστο ετήσιο μέρισμα που προβλέπεται από το άρθρο 45 του Κ.Ν. 2190/20, το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 3 του Αναπτυξιακού Νόμου 148/1967 ανέρχεται τουλάχιστον σε ποσοστό 35% των καθαρών κερδών της Εταιρίας, μετά τις απαραίτητες παρακρατήσεις για τη δημιουργία τακτικού αποθεματικού.

Το μέρισμα πληρώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που εγκρίνει τις ετήσιες και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

Η ημέρα και ο τρόπος καταβολής του μερίσματος δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Εταιρίας, καθώς και στον τύπο.

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, τα μερίσματα που δεν αναζητούνται για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία κατά την οποία έγιναν απαιτητά, μεταβιβάζονται στο Ελληνικό Δημόσιο.

Δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθάρισης

Μετά το πέρας της εκκαθάρισης, οι εκκαθαριστές αποδίδουν τις εισφορές των Μετόχων σύμφωνα με το Καταστατικό. Το κεφάλαιο των προνομιούχων Μετόχων αποδίδεται κατά προτεραιότητα. Το

υπόλοιπο προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας διανέμεται σε όλους τους Μετόχους, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας.

Ευθύνη Μετόχων

Η ευθύνη των Μετόχων περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

Αποκλειστική αρμοδιότητα των Δικαστηρίων της Αθήνας – Εφαρμοστέο Δίκαιο

Κάθε Μέτοχος, ως προς τις σχέσεις του με την Εταιρία και ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας του, λογίζεται ότι έχει την κατοικία του στην έδρα της Εταιρίας και υπόκειται στην Ελληνική νομοθεσία.

Η Εταιρία ενάγεται ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων της Αθήνας. Κάθε διαφορά μεταξύ της Εταιρίας και των Μετόχων ή οποιουδήποτε τρίτου, υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Δικαστηρίων της Αθήνας.

Υπηρεσίες Ενημέρωσης και Εξυπηρέτησης των Μετόχων

Ο αποτελεσματικός διάλογος με τους Μετόχους αποτελεί προτεραιότητα και ο Τίτανας αφιερώνει σημαντικό χρόνο και πόρους για τη διασφάλιση της ενεργής συμμετοχής των μετόχων. Η ομάδα Επενδυτικών Σχέσεων, μαζί με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Οικονομικό Διευθυντή και άλλα ανώτερα στελέχη, πραγματοποιούν τακτικά συναντήσεις με θεσμικούς επενδυτές και συμμετέχουν σε Roadshows και συνέδρια του κλάδου. Επιπλέον, οι ανακοινώσεις των ετήσιων και των ενδιάμεσων αποτελεσμάτων συνοδεύονται από διαδικτυακές μεταδόσεις και τηλεδιασκέψεις για αναλυτές και επενδυτές.

• Επενδυτικές Σχέσεις

Η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων έχει την ευθύνη της παρακολούθησης των σχέσεων της Εταιρίας με τους Μετόχους της και το επενδυτικό κοινό και μεριμνά για την έγκαιρη, έγκυρη και ισότιμη ενημέρωση των επενδυτών και των οικονομικών αναλυτών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με στόχο την οικοδόμηση

μακροχρόνιας σχέσης με την επενδυτική κοινότητα και τη διατήρηση της υψηλής αξιοπιστίας του Ομίλου.

Διευθύντρια Επενδυτικών Σχέσεων: κα Αφροδίτη Σύλλα, οδός Χαλκίδος 22α, Τ.Κ. 11143, Αθήνα, τηλ.: +30 210-2591163, fax: +30 210-2591106, e-mail: ir@titan.gr

• Εξυπηρέτηση Μετόχων

Η Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων έχει την ευθύνη για την έγκαιρη ενημέρωση των μετόχων και τη διευκόλυνση της συμμετοχής τους στις Γενικές Συνελεύσεις και της άσκησης των δικαιωμάτων τους. Η Υπηρεσία αυτή είναι, επίσης, υπεύθυνη για την αλληλογραφία με τους μετόχους για διάφορα θέματα.

Επικεφαλής της Υπηρεσίας Εξυπηρέτησης Μετόχων: κα Νίτσα Κάλεση, οδός Χαλκίδος 22α, Τ.Κ. 111 43, Αθήνα, τηλ.: +30 210-2591257, fax: 210-2591238, e-mail: kalesin@titan.gr

• Εταιρικές Ανακοινώσεις

Η Εταιρία, ως εταιρία με μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο, υποχρεούται να δημοσιεύει ανακοινώσεις σε συμμόρφωση προς τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για την Κατάχρηση της Αγοράς, τους Ελληνικούς Νόμους 4443/2016 και 3556/2007 και τις αποφάσεις της Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Η δημοσίευση των ανωτέρω πληροφοριών γίνεται με τρόπο που διασφαλίζει την ταχεία και ισότιμη πρόσβαση σε αυτές από το επενδυτικό κοινό.

Όλες οι σχετικές δημοσιεύσεις/ανακοινώσεις είναι διαθέσιμες στις ιστοσελίδες του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Εταιρίας και κοινοποιούνται στην Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Η ιστοσελίδα της Εταιρίας είναι: www.titan-cement.com

Κωδικός Reuters : TTNr.AT, TTNm.AT

Κωδικός Bloomberg : TITK GA, TITP GA.

Εταιρικές Ανακοινώσεις: τηλ.: +30 210-2591257, fax: +30 210-2591238, e-mail: kalesin@titan.gr

Επεξηγηματική Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

(Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 του ν. 3556/2007)

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας ανέρχεται σε € 253.897.584 και διαιρείται σε 84.632.528 μετοχές, ονομαστικής αξίας € 3,00 εκάστης, εκ των οποίων 77.063.568 είναι κοινές μετοχές και αντιπροσωπεύουν ποσοστό 91,057% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου, και 7.568.960 είναι προνομιούχες μετοχές και αντιπροσωπεύουν ποσοστό 8,943% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου.

Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών (στην κατηγορία «Μεγάλης Κεφαλαιοποίησης»).

Από κάθε μετοχή απορρέουν όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που ορίζονται από τον Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρίας. Κάθε κοινή μετοχή παρέχει το δικαίωμα μίας ψήφου. Οι προνομιούχες μετοχές δεν παρέχουν δικαίωμα ψήφου.

Στους Προνομιούχους Μετόχους δόθηκαν, δυνάμει της από 27.6.1990 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, τα ακόλουθα προνόμια:

Α. Το δικαίωμα απόληψης, πριν από τους κοινούς μετόχους, πρώτου μερίσματος (6%) από τα κέρδη χρήσης, σε περίπτωση δε μη διανομής μερίσματος ή διανομής μερίσματος μικρότερου του πρώτου, κατά μια ή περισσότερες χρήσεις, δικαίωμα προνομιακής καταβολής του πρώτου αυτού μερίσματος, σωρευτικά και για τις χρήσεις αυτές, από τα κέρδη των επόμενων χρήσεων. Σε περίπτωση δε διανομής πρόσθετου μερίσματος με οποιαδήποτε μορφή, οι προνομιούχες μετοχές δικαιούνται, ισότιμα προς τις κοινές μετοχές, σε απόληψη πρόσθετου μερίσματος. Σημειώτέον πάντως ότι, μετά την τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 45 παρ. 2 του ΚΝ 2190/20 και τη θέσπιση υποχρεωτικής πλέον διανομής του 35% των καθαρών κερδών της Εταιρίας, το παραπάνω προνόμιο καταβολής πρώτου μερίσματος ποσοστού 6% των καθαρών κερδών στους Προνομιούχους Μετόχους έχει καταστεί άνευ αντικειμένου.

Β. Σε περίπτωση λύσης της Εταιρίας, το δικαίωμα προνομιακής απόδοσης του κεφαλαίου που έχει καταβληθεί από τους μετόχους των προνομιούχων μετοχών, από το προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας. Εάν το προϊόν της εκκαθάρισης είναι ανώτερο από το συνολικά καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο, οι κάτοχοι προνομιούχων μετοχών

δικαιούνται ισότιμα προς τους κατόχους κοινών μετοχών, και περαιτέρω συμμετοχής, αναλογικά, στο προϊόν της εκκαθάρισης.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και μεταβιβάζονται όπως ορίζει ο Νόμος. Το Καταστατικό της Εταιρίας δεν προβλέπει περιορισμούς στη μεταβίβασή τους.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 έως 11 του ν. 3556/2007

Την 31η Δεκεμβρίου 2017 οι ακόλουθοι μέτοχοι κατείχαν ποσοστό άνω του 5% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας, συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων ψήφου που αντιστοιχούν σε μετοχές των οποίων είναι συγκύριοι και περιέχονται σε κοινή επενδυτική μερίδα:

- Η εταιρία «ΕΔΥΒΕΜ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ», ποσοστό 11,03% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας,
- Ο κ. Ανδρέας Α. Κανελλόπουλος, ποσοστό 10,72% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας,
- Το «ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ», ποσοστό 9,98% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας,
- Ο κ. Λεωνίδας Α. Κανελλόπουλος, ποσοστό 6,25% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας, και
- Η Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, ποσοστό 5,26% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας. Πρόκειται για ίδιες μετοχές που έχει αποκτήσει η Εταιρία, τα δικαιώματα ψήφου των οποίων αναστέλλονται.

Στις 28 Μαρτίου 2018 οι μέτοχοι που κατέχουν ποσοστό άνω του 5% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας είναι ως άνω.

4. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρίας, οι οποίες να παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Με την εξαίρεση των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών, δεν προβλέπονται στο Καταστατικό της Εταιρίας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

6. Συμφωνίες μεταξύ των Μετόχων της Εταιρίας, οι οποίες είναι γνωστές στην Εταιρία και περιέχουν περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου

Η Εταιρία γνωρίζει ότι το Καταστατικό της δημόσιας Κυπριακής εταιρίας με την επωνυμία «ΕΔΥΒΕΜ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ

ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ», η οποία κατέχει συνολικά 8.498.847 κοινές μετοχές της Εταιρίας, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 11,03% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας και 4.302.947 προνομιούχες χωρίς ψήφο μετοχές, προβλέπει περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρίας που κατέχονται από την ΕΔΥΒΕΜ.

Μεταξύ των μετόχων της ΕΔΥΒΕΜ είναι ο κ. Ανδρέας Κανελλόπουλος, πρώην Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας κ.κ. Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, Νέλλος Κανελλόπουλος, Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου και Παναγιώτης - Τάκης Κανελλόπουλος

7. Κανόνες για τον διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για την τροποποίηση του Καταστατικού, που διαφοροποιούνται από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920

Η μόνη διαφοροποίηση του Καταστατικού της Εταιρίας από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιριών, όπως ισχύει σήμερα, αναφορικά με τον διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, περιλαμβάνεται στο άρθρο 25 παρ. 1 του Καταστατικού της Εταιρίας, στο οποίο προβλέπεται ότι «Σε περίπτωση που η Γενική Συνέλευση δεν έχει ορίσει αναπληρωματικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να εκλέγει νέα μέλη προς αντικατάσταση των μελών που παραιτήθηκαν, απεβίωσαν ή απώλεσαν την ιδιότητά τους για οποιοδήποτε λόγο, για το χρονικό διάστημα μέχρι τη λήξη της θητείας των προς αντικατάσταση μελών, υπό την προϋπόθεση ότι τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τουλάχιστον επτά (7)». Ο Κ.Ν. 2190/1920 επιτρέπει την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με απόφασή του, εάν ο αριθμός των υπόλοιπων μελών είναι μικρότερος, ήτοι εάν τα υπόλοιπα μέλη είναι τουλάχιστον τρία (3).

Οι διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρίας για την τροποποίησή του δεν διαφοροποιούνται από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920.

8. Αρμοδιότητα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών της Εταιρίας σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κ.Ν. 2190/20

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 3 του Καταστατικού της Εταιρίας, η Γενική Συνέλευση, με απόφασή της, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 20 του **Καταστατικού**, μπορεί να εκχωρεί στο Διοικητικό Συμβούλιο την εξουσία να αυξάνει με απόφασή του το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 1 εδ. γ' του Κ.Ν. 2190/1920 και με την επιφύλαξη της παρ. 4 του ίδιου άρθρου.

Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις άρθρου 13 παρ. 13 του Κ.Ν. 2190/1920, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3 και 4 και 31 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20, μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της Εταιρίας και του Ομίλου, με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης (options) απόκτησης μετοχών. Η ονομαστική αξία των μετοχών που διατίθενται δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας. Η Γενική Συνέλευση καθορίζει εάν η Εταιρία, για τους σκοπούς του προγράμματος, θα εκδώσει νέες μετοχές ή εάν θα χρησιμοποιήσει ίδιες μετοχές που έχουν αποκτηθεί σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κ.Ν. 2190/1920, καθώς και τον μέγιστο αριθμό των μετοχών που θα πωληθούν ή θα εκδοθούν, τη διάρκεια και τους δικαιούχους του προγράμματος και την τιμή άσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, που δεν ρυθμίζεται διαφορετικά από τη Γενική Συνέλευση και, ανάλογα με τον εάν το πρόγραμμα αφορά ίδιες μετοχές ή απαιτεί την έκδοση νέων μετοχών, παραδίδει στους δικαιούχους του προγράμματος τις μετοχές της Εταιρίας ή αποφασίζει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας και την έκδοση νέων μετοχών, οι οποίες παραδίδονται στους δικαιούχους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/20, μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, η Εταιρία δύναται να αποκτήσει ίδιες μετοχές, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, μέχρι ποσοστού 10% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης καθορίζει, επίσης, τους όρους και τις προϋποθέσεις των προγραμμάτων επαναγοράς, τον ανώτατο αριθμό των μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν, τη διάρκεια για την οποία χορηγείται η έγκριση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 24 μήνες, καθώς επίσης τα κατώτατα και ανώτατα όρια της τιμής απόκτησης.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω διατάξεων, δυνάμει της από 17.6.2016 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Εταιρίας, έχει χορηγηθεί άδεια για την αγορά από την Εταιρία ιδίων μετοχών της, κοινών και προνομιούχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 του Κ.Ν. 2190/1920. Ειδικότερα, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων ενέκρινε την εξαγορά ιδίων μετοχών μέχρι ποσοστού 10% του καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου, εντός χρονικού διαστήματος 24 μηνών από τη λήψη της ανωτέρω απόφασης, δηλαδή για το διάστημα από 18 Ιουνίου 2016 έως 17 Ιουνίου 2018, με ανώτατη τιμή αγοράς € 40 ανά μετοχή και κατώτατη τιμή αγοράς την ονομαστική αξία της μετοχής της Εταιρίας, εφόσον το Διοικητικό Συμβούλιο θα κρίνει την αγορά ιδίων μετοχών συμφέρουσα συγκριτικά με άλλες επενδυτικές ευκαιρίες και εφόσον θα το επιτρέπουν τα διαθέσιμα κεφάλαια της Εταιρίας.

Μέχρι σήμερα, κατ' εφαρμογήν της ανωτέρω από 17.6.2016 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, η Εταιρία έχει προβεί στην αγορά 1.584.093 ιδίων μετοχών της (1.442.014 κοινών μετοχών και 142.079 προνομιούχων μετοχών).

Την 28.3.2018, κατ' εφαρμογή της ανωτέρω από 17.6.2016 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και προγενέστερων σχετικών αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, το Συνολικό ποσό των μετοχών της Εταιρίας που κατέχει η Εταιρία ανέρχεται σε 4.199.862 μετοχές (4.051.864 κοινές μετοχές και 147.998 προνομιούχες μετοχές), που αντιπροσωπεύουν ποσοστό 4,96% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας.

9. Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής του ελέγχου της Εταιρίας κατόπιν δημόσιας πρότασης

Η Εταιρία δεν έχει συνάψει συμφωνίες οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής του ελέγχου της Εταιρίας, μόνο κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Πρέπει να σημειωθεί όμως, ότι υπάρχουν διάφορες δανειακές και άλλες συμβάσεις, οι οποίες προβλέπουν, ως είθισται σε ανάλογες συμβάσεις, σε περίπτωση αλλαγής του ελέγχου της Εταιρίας, δικαίωμα των αντισυμβαλλομένων της (δανειστριών τραπεζών, ομολογιούχων δανειστών ή άλλων) να ζητήσουν, ανάλογα με την περίπτωση, την άμεση αποπληρωμή των δανείων/ομολογιών ή την έξοδο τους από τις εταιρίες του Ομίλου, στις οποίες συμμετέχουν.

Οι σημαντικότερες σχετικές συμφωνίες, που περιλαμβάνουν όρο αλλαγής ελέγχου, είναι:

Α. Η Σύμβαση Ανακυκλούμενης Πίστωσης (Multicurrency Revolving Facility Agreement) μέχρι του ποσού των € 300 εκατομμυρίων μεταξύ της εταιρίας του Ομίλου Titan Global Finance Plc, μίας κοινοπραξίας δανειστριών τραπεζών και της Εταιρίας ως εγγυήτριας,

Β. Η έκδοση Ευρωπαϊκών Ομολογιών αρχικής ονομαστικής αξίας 350 εκατομμυρίων Ευρώ (υπολοίπου την 31η Δεκεμβρίου 2017 250 εκατομμυρίων Ευρώ) από την εταιρία του Ομίλου Titan Global Finance Plc με την εγγύηση της Εταιρίας,

Γ. Η έκδοση Ευρωπαϊκών Ομολογιών αρχικής ονομαστικής αξίας 300 εκατομμυρίων Ευρώ (υπολοίπου την 31η Δεκεμβρίου 2017 160,61 εκατομμυρίων Ευρώ) από την εταιρία του Ομίλου Titan Global Finance Plc με την εγγύηση της Εταιρίας,

Δ. Η έκδοση Ευρωπαϊκών Ομολογιών αρχικής ονομαστικής αξίας 300 εκατομμυρίων Ευρώ (υπολοίπου την 31η Δεκεμβρίου 2017 300 εκατομμυρίων Ευρώ) από την εταιρία του Ομίλου Titan Global Finance Plc με την εγγύηση της Εταιρίας,

Ε. Η Σύμβαση Ανακυκλούμενης Πίστωσης (Revolving Facility Agreement) μέχρι του ποσού των 50 εκατομμυρίων Δολαρίων Η.Π.Α. μεταξύ της εταιρίας του Ομίλου Titan America LLC, της Τράπεζας HSBC και της Εταιρίας ως εγγυήτριας,

ΣΤ. Η Σύμβαση Ανακυκλούμενης Πίστωσης (Revolving Facility Agreement) μέχρι του ποσού των 25 εκατομμυρίων Δολαρίων Η.Π.Α. μεταξύ της εταιρίας του Ομίλου Titan America LLC, της Τράπεζας Wells Fargo και της Εταιρίας ως εγγυήτριας,

Ζ. Η Σύμβαση Ανακυκλούμενης Πίστωσης (Revolving Facility Agreement) μέχρι του ποσού των 670 εκατομμυρίων Αιγυπτιακών Λιρών μεταξύ της εταιρίας του Ομίλου Beni Suef Cement Company S.A., κοινοπραξίας δανειστριών τραπεζών και της Εταιρίας ως εγγυήτριας,

Η. Η Σύμβαση Ανακυκλούμενης Πίστωσης (Revolving Facility Agreement) μέχρι του ποσού των 150 εκατομμυρίων Αιγυπτιακών Λιρών μεταξύ της εταιρίας του Ομίλου Alexandria Portland Cement Company S.A., της Τράπεζας HSBC Αιγύπτου και της Εταιρίας ως εγγυήτριας,

Θ. Η Σύμβαση Ανακυκλούμενης Πίστωσης (Revolving Facility Agreement) μέχρι του ποσού των 200 εκατομμυρίων Αιγυπτιακών Λιρών μεταξύ της εταιρίας του Ομίλου Alexandria Portland Cement Company S.A., της Τράπεζας HSBC Αιγύπτου και της Εταιρίας ως εγγυήτριας

Ι. Η Σύμβαση Ανακυκλούμενης Πίστωσης (Revolving Facility Agreement) μέχρι του ποσού των 400 εκατομμυρίων Αιγυπτιακών Λιρών μεταξύ της εταιρίας του Ομίλου Alexandria Portland Cement Company S.A., της Τράπεζας AHLI UNITED BANK και της Εταιρίας ως εγγυήτριας

ΙΑ. Η Συμφωνία Μετόχων μεταξύ της Εταιρίας, των εταιριών του Ομίλου Titan Egyptian Investments Limited και Alexandria Development Limited και της International Finance Corporation (IFC) σχετικά με τη συμμετοχή της τελευταίας με μειοψηφικό ποσοστό στην επένδυση του Τίτανα στην Αίγυπτο και

ΙΒ. Η Συμφωνία Μετόχων μεταξύ της Εταιρίας, των εταιριών του Ομίλου Titan Cement Cyprus Limited και Aemos Cement Limited και της International Finance Corporation (IFC) σχετικά με τη συμμετοχή της τελευταίας με μειοψηφικό ποσοστό στις επενδύσεις του Τίτανα στη Σερβία, ΠΓΔΜ και Κόσσοβο.

10. Συμφωνίες με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους εργαζόμενους της Εταιρίας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρίας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με τους εργαζομένους της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξ αιτίας δημόσιας πρότασης.

Δήλωση Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 of Νόμου 3556/2007)

Εξ όσων γνωρίζουμε,

Α. οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2017, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, εκλαμβανομένων ως σύνολο,

Β. η συνημμένη Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και την οικονομική θέση της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2018

Ευστράτιος – Γεώργιος
Αράπογλου
Πρόεδρος Δ.Σ

Δημήτριος Παπαλεξόπουλος
Διευθύνων Σύμβουλος

Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου
Διευθύντρια Στρατηγικού
Σχεδιασμού Ομίλου

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Ανώνυμη Εταιρεία Τσιμέντων Τιτάν»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Ανώνυμη Εταιρεία Τσιμέντων Τιτάν» (Εταιρεία ή/και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις εταιρικές και ενοποιημένες ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Εταιρεία και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ.(1) του Κανονισμού ΕΕ 537/2014.

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 32 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

*ΠΡΑΙΣΓΟΥΛΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία, Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι
Τ: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444, www.pwc.gr*

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχο μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Κύρια θέματα Ελέγχου

Πως αντιμετωπίστηκαν τα κύρια θέματα ελέγχου στον έλεγχο μας

Εκτίμηση απομείωσης Υπεραξίας (Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις)

Στην ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2017 ο Όμιλος εμφάνιζε στις Ασώματες Ακίνητοποιήσεις Υπεραξία ποσού €287.669 χιλιάδες η οποία έχει επιμεριστεί σε μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

Ο Όμιλος επιμετρά την Υπεραξία, στο κόστος κτήσης μείον τις οποιεσδήποτε συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών και ο έλεγχος απομείωσης πραγματοποιείται ετησίως ή συχνότερα εφόσον υπάρχουν γεγονότα ή συνθήκες που καταδεικνύουν ενδεχόμενη απομείωση στη λογιστική αξία της υπεραξίας σε σχέση με την ανακτήσιμη αξία αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα από το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 36. Η απομείωση αναγνωρίζεται απευθείας ως έξοδο στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και δεν αντιστρέφεται μεταγενέστερα.

Η Διοίκηση προσδιορίζει την ανακτήσιμη αξία κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών ως το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας της μείον το κόστος εκποίησης. Ο υπολογισμός της αξίας χρήσης κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών απαιτεί εκτίμηση από την πλευρά της Διοίκησης σχετικά με παραδοχές για τα μελλοντικά αποτελέσματα των ως άνω μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, όπως ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές, οι προβλεπόμενες ποσότητες και τιμές πωλήσεων, το μικτό περιθώριο κέρδους και τα επιτόκια προεξόφλησης. Οι παραδοχές αυτές ποικίλουν λόγω των διαφορετικών συνθηκών της αγοράς στις χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Αξιολογήσαμε τη συνολική διαδικασία ελέγχου απομείωσης που διενεργεί η Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένης και της διαδικασίας επισκόπησης και έγκρισης των μοντέλων υπολογισμού της αξίας χρήσης.

Διενεργήσαμε ελεγκτικές διαδικασίες προκειμένου να επιβεβαιώσουμε ότι ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας πραγματοποιήθηκε με βάση τις γενικότερα αποδεκτές μεθόδους, μαθηματικά ορθούς υπολογισμούς και ότι βασίζεται σε λογικές παραδοχές. Ο έλεγχος μας πραγματοποιήθηκε με την συμμετοχή στελεχών μας που εξειδικεύονται στις αποτιμήσεις προκειμένου να μας βοηθήσουν στις ακόλουθες ελεγκτικές διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τις βασικές παραδοχές του Ομίλου, όπως το ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές, τις προβλεπόμενες ποσότητες και τιμές πωλήσεων και το περιθώριο μικτού κέρδους που χρησιμοποιήθηκαν στις μελλοντικές ταμειακές ροές, συγκρίνοντας με τις τάσεις των κατά τόπους αγορών και με τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σε προηγούμενα χρόνια.
- Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της Διοίκησης, μέσω της σύγκρισης της πραγματικής απόδοσης, σε σχέση με προηγούμενες προβλέψεις.
- Διαπιστώσαμε ότι το προεξοφλητικό επιτόκιο ήταν εντός αποδεκτού εύρους, αξιολογώντας το κόστος κεφαλαίου και κόστος δανεισμού ανά μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και συγκρίνοντας τα επιτόκια προεξόφλησης με δεδομένα του κλάδου και της αγοράς.

Επιπλέον οι εμπορικές, επιχειρησιακές και οικονομικές προκλήσεις που υπάρχουν σε χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος αυξάνουν τον κίνδυνο απομείωσης της Υπεραξίας.

Επικεντρωθήκαμε σε αυτή την περιοχή τόσο λόγω του σημαντικού μεγέθους του κονδυλίου στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, όσο και λόγω των εκτιμήσεων και παραδοχών που χρησιμοποίησε η Διοίκηση στα πλαίσια του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε για την Υπεραξία.

Βάσει των αποτελεσμάτων του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε από τη Διοίκηση, στη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 αναγνωρίστηκε ζημιά από απομείωση υπεραξίας ποσού Ευρώ 1.396 χιλιάδες που αφορά στη γεωγραφική περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με επίδραση στο κονδύλι της Κατάστασης Αποτελεσμάτων «Απομειώσεις Ενσώματων και Ασώματων Ακίνητοποιήσεων που αναλογούν στο κόστος πωλήσεων».

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον έλεγχο απομείωσης της Υπεραξίας του Ομίλου αναφέρονται στις σημειώσεις 1.6 «Ασώματες ακίνητοποιήσεις», 2.1 «Απομείωση υπεραξίας και λοιπών μη χρηματοοικονομικών στοιχείων» και 13 «Ασώματες Ακίνητοποιήσεις».

Εκτίμηση απομείωσης των συμμετοχών σε θυγατρικές εταιρείες (Εταιρικές Οικονομικές καταστάσεις)

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, η Εταιρεία κατείχε συμμετοχές ύψους €778.805 χιλιάδες σε θυγατρικές εταιρείες που αποτιμώνται στο κόστος κτήσης, το οποίο προσαρμόζεται σε περίπτωση που απαιτείται απομείωση.

Η Διοίκηση εξετάζει σε ετήσια βάση εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές. Εάν μια επένδυση πρέπει να απομειωθεί, η Εταιρεία υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της επένδυσης και της λογιστικής αξίας.

Η Διοίκηση προσδιορίζει την ανακτήσιμη αξία ως το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειούμενης με το απαιτούμενο για την εκποίηση κόστος σύμφωνα με τις προβλέψεις του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 36.

Ο προσδιορισμός της αξίας χρήσης βασίζεται σε εκτιμήσεις της Διοίκησης και παραδοχές, όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές και αποδόσεις κάθε θυγατρικής εταιρείας και τα προεξοφλητικά επιτόκια που εφαρμόζονται στις προβλεπόμενες ταμειακές ροές. Επιπλέον, οι παραδοχές

- Εξετάσαμε τη μαθηματική ακρίβεια των μοντέλων ταμειακών ροών και συμφωνήσαμε τα σχετικά στοιχεία με τους εγκεκριμένους οικονομικούς προϋπολογισμούς.

Αξιολογήσαμε την επίδραση στην ανακτήσιμη αξία των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών μιας ενδεχόμενης μεταβολής των κύριων παραδοχών όπως ο ρυθμός ανάπτυξης, τα προεξοφλητικά επιτόκια, ο όγκος και οι τιμές πωλήσεων και τα μικτά περιθώρια κέρδους και διαπιστώσαμε ότι το περιθώριο μεταξύ λογιστικής και ανακτήσιμης αξίας είναι επαρκές.

Με βάση τις διαδικασίες που διενεργήσαμε, δεν εντοπίσαμε εξαιρέσεις και θεωρούμε ότι οι παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης βρίσκονταν εντός λογικού εύρους και οι σχετικές γνωστοποιήσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι επαρκείς.

Αξιολογήσαμε την εκτίμηση της Διοίκησης και τα προκύπτοντα συμπεράσματα σχετικά με τυχόν ενδείξεις απομείωσης στις επενδύσεις σε θυγατρικές.

Κατόπιν της ολοκλήρωσης των διαδικασιών που εφαρμόστηκαν για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, αξιολογήσαμε την ανάλυση της Διοίκησης, σύμφωνα με την οποία τα ανακτήσιμα ποσά των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, όπως προσδιορίστηκαν στα πλαίσια του ελέγχου απομείωσης της υπεραξίας, συσχετίστηκαν με τις αντίστοιχες συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες.

Για τις συμμετοχές στις θυγατρικές εταιρείες με ενδείξεις απομείωσης διενεργήσαμε τις ελεγκτικές διαδικασίες που περιγράφονται στο κύριο θέμα ελέγχου «Εκτίμηση απομείωσης υπεραξίας».

αυτές ποικίλουν λόγω των διαφορετικών συνθηκών της αγοράς στις χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Επικεντρωθήκαμε σε αυτή την περιοχή τόσο λόγω του σημαντικού μεγέθους των επενδύσεων σε θυγατρικές, όσο και λόγω των εκτιμήσεων και παραδοχών που χρησιμοποίησε η Διοίκηση στα πλαίσια του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε για τις συμμετοχές αυτές.

Στην χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2017 αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €178 χιλιάδες σε σχέση με τις συμμετοχές της Εταιρείας στην Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε. και Αιολική Ν.Ε με επίδραση στο κονδύλι της Κατάστασης Αποτελεσμάτων «Έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων».

Σημειώσεις: 1.2 «Ενοποίηση» και 14 «Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες».

Από τη διενέργεια των παραπάνω ελεγκτικών διαδικασιών, δεν προέκυψαν εξαιρέσεις. Επιπλέον διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις της Σημείωσης 14 «Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες» είναι επαρκείς.

Ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις)

Όπως γνωστοποιείται στις σημειώσεις 8 «Φόρος Εισοδήματος» και 18 «Αναβαλλόμενη φορολογία» των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, η αναβαλλόμενη φορολογική θέση του Ομίλου συμπεριλαμβάνει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού €80,8 εκ. που αναλογεί σε πραγματοποιηθείσες φορολογικές ζημιές €284,5 εκ.

Η Διοίκηση αξιολογεί σε κάθε περίοδο αναφοράς, την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, βασιζόμενη στα εκτιμώμενα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σύμφωνα με τους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς ανά εταιρεία.

Επικεντρώσαμε την προσοχή μας στο συγκεκριμένο θέμα λόγω της σημαντικότητας του σχετικού κονδυλίου στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, καθώς και του αυξημένου επιπέδου εκτίμησης της Διοίκησης σχετικά με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη.

Με τη βοήθεια εξειδικευμένων σε φορολογικά θέματα στελεχών μας, διενεργήσαμε τις ακόλουθες ελεγκτικές διαδικασίες, αναφορικά με την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων:

- Αξιολογήσαμε τις διαθέσιμες φορολογικές ζημιές που δύναται να μεταφερθούν προς συμψηφισμό με μελλοντικά φορολογητέα κέρδη,
- Λάβαμε υπόψιν την επιτρεπόμενη περίοδο όπου προβλέπεται η δυνατότητα μεταφοράς φορολογικών ζημιών με βάση τις κατά τόπους ισχύουσες φορολογικές διατάξεις,
- Αξιολογήσαμε τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη που έχει προσδιορίσει η Διοίκηση, εξετάζοντας τους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς και τον αναμενόμενο ρυθμό αύξησης των ετήσιων φορολογητέων κερδών και συγκρίνοντας με ιστορικά επιτευχθέντα αποτελέσματα και προβλέψεις του κλάδου.

Με βάση τις ελεγκτικές μας διαδικασίες, δεν εντοπίστηκαν εξαιρέσεις αναφορικά με την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων επί των διαθέσιμων φορολογικών ζημιών και οι σχετικές γνωστοποιήσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι επαρκείς.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, που περιέχονται στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Επεξηγηματική Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου, οι Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και οι Μη Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (αλλά δεν περιλαμβάνουν οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στην παρούσα παράγραφο της Έκθεσής μας δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τον Κωδ. Ν. 2190/1920, και ότι έχει συνταχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 43ββ του Κωδ.2190/1920 Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2017 αντιστοιχούν στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις,
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του Κωδ. Ν. 2190/1920,
- Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία και τον Όμιλο «Ανώνυμη Εταιρεία Τιμέντων Τιτάν» και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου και στις Άλλες Πληροφορίες τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 19/06/2015 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 3 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Οικονομικές Καταστάσεις

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας από τις σελίδες 59 έως και 143 εγκρίθηκαν κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 28 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

ΕΥΣΤΡΑΠΙΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΘ. ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ
Α.Δ.Τ. ΑΒ309500

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Θ. ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ031353

Ο Οικονομικός Διευθυντής
Ομίλου

Ο Οικονομικός
Διευθυντής Ελλάδος

Ο Διευθυντής Ενοποίησης

ΜΙΧΑΗΛ ΗΡ. ΚΟΛΑΚΙΔΗΣ
Αρ. Διαβ. Κ00373844

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Δ. ΔΙΚΑΙΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ291692
Α.Μ. Αδείας Ο.Ε.Ε. Α/64870

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Σ. ΝΤΑΝΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΝ023225
Α.Μ. Αδείας Ο.Ε.Ε. Α/15068

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Σημ.	Όμιλος		Εταιρία	
		Για το έτος που έληξε την 31/12		Για το έτος που έληξε την 31/12	
		2017	2016	2017	2016
Κύκλος εργασιών	3	1.505.803	1.509.153	233.805	262.475
Κόστος πωλήσεων	5	-1.070.349	-1.072.139	-182.851	-199.836
Μικτά κέρδη προ αποσβέσεων και απομειώσεων		435.454	437.014	50.954	62.639
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	4	10.631	8.972	15.847	15.470
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	5	-125.459	-122.108	-44.526	-43.276
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	5	-22.570	-21.628	-253	-271
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης	4	-24.615	-23.651	-7.218	-4.476
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων		273.441	278.599	14.804	30.086
Αποσβέσεις που αναλογούν στο κόστος πωλήσεων	11,13,27	-106.209	-109.421	-14.445	-13.572
Αποσβέσεις που αναλογούν στα έξοδα διοικητικής λειτουργίας και διάθεσης	11,13,27	-6.085	-6.872	-1.272	-1.181
Απομειώσεις ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων που αναλογούν στο κόστος πωλήσεων	11,13	-4.135	-10.814	-2.150	-
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		157.012	151.492	-3.063	15.333
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων		162	1.926	34.377	29.379
Έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων		-	-	-178	-
Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	6.i	899	2.900	2	24
Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	6.ii	-65.033	-67.303	-16.161	-22.333
(Ζημίες)/κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	6.iii	-22.326	-25.982	-3.096	303
Συμμετοχή στις (ζημίες)/κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	15	-7.488	492	-	-
Κέρδη προ φόρων		63.226	63.525	11.881	22.706
(Μείον)/πλέον: Φόρος εισοδήματος	8	-18.929	63.805	1.510	-5.887
Κέρδη μετά από φόρους		44.297	127.330	13.391	16.819
Τα καθαρά κέρδη αναλογούν σε :					
Μετόχους της Εταιρίας		42.680	127.444		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		1.617	-114		
		44.297	127.330		
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	9	0,5292	1,5612		
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - προσαρμοσμένα (σε €)	9	0,5256	1,5521		

Οι βασικές οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να διαβάζονται σε συνδυασμό με τις συνοδευτικές σημειώσεις.

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Σημ.	Όμιλος		Εταιρία	
		Για το έτος που έληξε την 31/12		Για το έτος που έληξε την 31/12	
		2017	2016	2017	2016
Κέρδη χρήσης		44.297	127.330	13.391	16.819
Λοιπές συνολικές ζημιές:					
Λοιπές συνολικές ζημιές που μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:					
Επίδραση ισοτιμιών από την μετατροπή οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών εταιριών σε ξένο νόμισμα					
		-110.229	-200.509	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές για συναλλαγές που έχουν χαρακτηριστεί ως μέρος της καθαρής επένδυσης σε θυγατρική εταιρία που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό					
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί		-8.753	-40.174	-	-
		1.969	9.039	-	-
		-6.784	-31.135	-	-
Ζημιές από αποτίμηση στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων					
		-577	-556	-	-461
Ανατινάζονση στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί		-	322	-	322
		-	40	-	40
		-577	-194	-	-99
Καθαρές λοιπές συνολικές ζημιές που μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:		-117.590	-231.838	-	-99
Στοιχεία που δεν μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:					
Αναπροσαρμογή περιουσιακών στοιχείων					
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί	12	252	577	150	-
	18	-73	-	-43	-
		179	577	107	-
Επανεκτίμηση ζημιών από προγράμματα καθορισμένων παροχών					
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί	25	-112	-1.475	-589	-2.067
	18	-182	624	170	599
		-294	-851	-419	-1.468
Συμμετοχή στις λοιπές συνολικές ζημιές συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών					
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί		-6	-13	-	-
		1	1	-	-
		-5	-12	-	-
Καθαρές λοιπές συνολικές ζημιές που δεν μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:		-120	-286	-312	-1.468
Λοιπές συνολικές ζημιές μετά από φόρους		-117.710	-232.124	-312	-1.567
Σύνολο συγκεντρωτικών (ζημιών)/εισοδημάτων μετά από φόρους		-73.413	-104.794	13.079	15.252
Αναλογούν σε:					
Μετόχους της Εταιρίας		-70.161	-61.137		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		-3.252	-43.657		
		-73.413	-104.794		

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Σημ.	Όμιλος		Εταιρία	
		31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Ενεργητικό					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	11	1.466.046	1.573.235	252.944	242.777
Επενδυτικά ακίνητα	12	12.130	9.820	8.937	9.126
Ασώματες ακινητοποιήσεις	13	345.971	375.116	8.093	4.458
Συμμετοχές σε θυγατρικές	14	-	-	778.805	862.657
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	15	160.904	170.803	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	33,34	1.434	1.386	-	-
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	16	517	1.065	122	122
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	17	11.442	12.638	3.375	3.219
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	18	2.926	20.971	-	-
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		2.001.370	2.165.034	1.052.276	1.122.359
Αποθέματα	19	258.204	248.924	65.410	57.768
Απαιτήσεις και προπληρωμές	20	179.634	196.108	67.849	75.892
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	33,34	2.012	1	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	21	154.247	179.710	29.323	11.218
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		594.097	624.743	162.582	144.878
Σύνολο Ενεργητικού		2.595.467	2.789.777	1.214.858	1.267.237
Ίδια Κεφάλαια και Υποχρεώσεις					
Μετοχικό κεφάλαιο 84.632.528 μετοχές των €3,00 (2016:€4,00)	22	253.897	338.530	253.897	338.530
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	22	22.826	22.826	22.826	22.826
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	22	3.003	2.978	3.003	2.978
Ίδιες μετοχές	22	-105.384	-101.453	-105.384	-101.453
Λοιπά αποθεματικά	23	723.716	839.364	540.288	538.403
Κέρδη εις νέο		409.155	374.106	29.502	25.985
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν σε μετόχους της μητρικής Εταιρίας		1.307.213	1.476.351	744.132	827.269
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		62.459	76.465	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (α)		1.369.672	1.552.816	744.132	827.269
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	24	820.382	710.965	379.218	310.678
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	18	39.644	56.597	6.078	12.438
Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών	25	32.440	33.961	15.410	15.870
Προβλέψεις	26	30.172	22.498	6.944	4.215
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	27	6.711	5.952	3.795	3.788
Σύνολο μακροπροθέσμων υποχρεώσεων		929.349	829.973	411.445	346.989
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	24	56.825	129.499	32	42.442
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	28	228.433	266.584	50.981	44.439
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		2.630	3.754	-	-
Προβλέψεις	26	8.558	7.151	8.268	6.098
Σύνολο βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων		296.446	406.988	59.281	92.979
Σύνολο υποχρεώσεων (β)		1.225.795	1.236.961	470.726	439.968
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων (α+β)		2.595.467	2.789.777	1.214.858	1.267.237

Οι βασικές οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να διαβάζονται σε συνδυασμό με τις συνοδευτικές σημειώσεις.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Ίδια Κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους της Εταιρίας

	Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Προνομιούχες μετοχές	Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	Κοινές ίδιες μετοχές	Προνομιούχες ίδιες μετοχές	Λοιπά αποθεματικά (σημ.23)	Υπόλοιπο κερδών	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	308.254	22.826	30.276	1.807	-78.960	-117	1.017.304	285.504	1.586.894	118.391	1.705.285
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	127.444	127.444	-114	127.330
Λοιπές συνολικές ζημιές	-	-	-	-	-	-	-188.581	-	-188.581	-43.543	-232.124
Σύνολο συγκεντρωτικών (ζημιών)/εισοδημάτων χρήσης	-	-	-	-	-	-	-188.581	127.444	-61.137	-43.657	-104.794
Διανεμηθέντα μερίσματα (σημ. 10, 15.3)	-	-	-	-	-	-	-	-25.390	-25.390	-4.500	-29.890
Αγορά ιδίων μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	-	-24.265	-928	-	-	-25.193	-	-25.193
Πώληση - διάθεση ιδίων μετοχών για πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης (σημ. 22)	-	-	-	-	2.817	-	-	-2.381	436	-	436
Αναλογία της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής εταιρίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.695	6.695
Πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	1.620	-	-	-	-	1.620	-	1.620
Αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών θυγατρικής (σημ. 31)	-	-	-	-	-	-	-1.254	-	-1.254	-89	-1.343
Εξαγορά μη ελέγχουσας συμμετοχής	-	-	-	-	-	-	5	370	375	-375	-
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών (σημ. 23)	-	-	-	-449	-	-	11.890	-11.441	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	308.254	22.826	30.276	2.978	-100.408	-1.045	839.364	374.106	1.476.351	76.465	1.552.816
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	308.254	22.826	30.276	2.978	-100.408	-1.045	839.364	374.106	1.476.351	76.465	1.552.816
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	42.680	42.680	1.617	44.297
Λοιπές συνολικές ζημιές	-	-	-	-	-	-	-112.841	-	-112.841	-4.869	-117.710
Σύνολο συγκεντρωτικών (ζημιών)/εισοδημάτων χρήσης	-	-	-	-	-	-	-112.841	42.680	-70.161	-3.252	-73.413
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου (σημ. 10, 22)	-77.064	-	-7.569	-	-	-	-	-	-84.633	-	-84.633
Διανεμηθέντα μερίσματα (σημ. 10, 15.3)	-	-	-	-	-	-	-	-8.463	-8.463	-3.867	-12.330
Αγορά ιδίων μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	-	-4.564	-387	-	-	-4.951	-	-4.951
Πώληση - διάθεση ιδίων μετοχών για πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης (σημ. 22)	-	-	-	-	1.020	-	-	-622	398	-	398
Έξοδα για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιριών	-	-	-	-	-	-	-	-481	-481	-	-481
Πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	1.433	-	-	-	-	1.433	-	1.433
Αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών θυγατρικής (σημ. 31)	-	-	-	-	-	-	-1.532	-	-1.532	-864	-2.396
Αναλογία της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής εταιρίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	807	807
Εξαγορά μη ελέγχουσας συμμετοχής (σημ. 30)	-	-	-	-	-	-	-	-748	-748	-6.830	-7.578
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών (σημ. 23)	-	-	-	-1.408	-	-	-1.275	2.683	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	231.190	22.826	22.707	3.003	-103.952	-1.432	723.716	409.155	1.307.213	62.459	1.369.672

Οι βασικές οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να διαβάζονται σε συνδυασμό με τις συνοδευτικές σημειώσεις.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (συνέχεια)

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία

	Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Προνομιούχες μετοχές	Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	Κοινές ίδιες μετοχές	Προνομιούχες ίδιες μετοχές	Λοιπά αποθεματικά (σημ.23)	Υπόλοιπο κερδών	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	308.254	22.826	30.276	1.807	-78.960	-117	519.750	56.708	860.544
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	16.819	16.819
Λοιπές συνολικές ζημιές	-	-	-	-	-	-	-1.567	-	-1.567
Σύνολο συγκεντρωτικών (ζημιών)/εισοδημάτων χρήσης	-	-	-	-	-	-	-1.567	16.819	15.252
Διανεμηθέντα μερίσματα κοινών και προνομιούχων μετοχών (σημ. 10)	-	-	-	-	-	-	-	-25.390	-25.390
Αγορά ιδίων μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	-	-24.265	-928	-	-	-25.193
Πώληση - διάθεση ιδίων μετοχών για πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης (σημ. 22)	-	-	-	-	2.817	-	-	-2.381	436
Πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	1.620	-	-	-	-	1.620
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών (σημ. 23)	-	-	-	-449	-	-	20.220	-19.771	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	308.254	22.826	30.276	2.978	-100.408	-1.045	538.403	25.985	827.269
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	308.254	22.826	30.276	2.978	-100.408	-1.045	538.403	25.985	827.269
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	13.391	13.391
Λοιπές συνολικές ζημιές	-	-	-	-	-	-	-312	-	-312
Σύνολο συγκεντρωτικών (ζημιών)/εισοδημάτων χρήσης	-	-	-	-	-	-	-312	13.391	13.079
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου (σημ. 10, 22)	-77.064	-	-7.569	-	-	-	-	-	-84.633
Διανεμηθέντα μερίσματα κοινών και προνομιούχων μετοχών (σημ. 10)	-	-	-	-	-	-	-	-8.463	-8.463
Αγορά ιδίων μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	-	-4.564	-387	-	-	-4.951
Πώληση - διάθεση ιδίων μετοχών για πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης (σημ. 22)	-	-	-	-	1.020	-	-	-622	398
Πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών (σημ. 22)	-	-	-	1.433	-	-	-	-	1.433
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών (σημ. 23)	-	-	-	-1.408	-	-	2.197	-789	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	231.190	22.826	22.707	3.003	-103.952	-1.432	540.288	29.502	744.132

Οι βασικές οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να διαβάζονται σε συνδυασμό με τις συνοδευτικές σημειώσεις.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

(Ποσά σε χιλιάδες €)

(Ποσά σε χιλιάδες €)

		Όμιλος		Εταιρία	
		Για το έτος που έληξε την 31/12		Για το έτος που έληξε την 31/12	
Σημ.		2017	2016	2017	2016
Ταμειακές Ροές Λειτουργικών Δραστηριοτήτων					
	Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση	240.453	275.283	29.259	41.840
	Καταβεβλημένοι φόροι εισοδήματος	-14.359	-6.065	-3.422	-326
	Σύνολο εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	226.094	269.218	25.837	41.514
Ταμειακές Ροές Επενδυτικών Δραστηριοτήτων					
	Πληρωμές για την απόκτηση ενσώματων ακινητοποιήσεων	-119.950	-148.294	-27.924	-20.115
	Πληρωμές για την απόκτηση ασώματων ακινητοποιήσεων	-2.568	-2.262	-2.930	-1.080
	Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων και επενδυτικών παγίων	1.467	1.024	95	220
	Μερίσματα εισπραχθέντα	4.686	5.266	30.458	28.579
	Πληρωμές για την απόκτηση θυγατρικών εταιριών	-	-11.781	-	-
	Πληρωμές για την συμμετοχή σε ίδρυση συγγενούς εταιρίας και κοινοπραξίας	-21.106	-84.953	-	-
	Μείωση/(αύξηση) μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	-	-	84.133	-18.000
	Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	-28.678	-2.234	-	-
	Καθαρές (πληρωμές)/εισπράξεις λόγω (αγορών)/πωλήσεων επενδυτικών τίτλων	-29	2.128	-	2.128
	Τόκοι εισπραχθέντες	854	1.059	2	24
	Σύνολο (εκροών)/εισροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	-165.324	-240.047	83.834	-8.244
	Σύνολο ταμειακών ροών μετά από τις επενδυτικές δραστηριότητες (α)+(β)	60.770	29.171	109.671	33.270
Ταμειακές Ροές Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων					
	Εισπραξη από την μη ελέγχουσα συμμετοχή λόγω ίδρυσης θυγατρικής εταιρίας	807	-	-	-
	Πληρωμές λόγω μείωσης μετοχικού κεφαλαίου Μητρικής Εταιρίας	-84.136	-	-84.136	-
	Πληρωμές για την απόκτηση ιδίων μετοχών	-4.951	-25.193	-4.951	-25.193
	Εισπράξεις από την πώληση ιδίων μετοχών	398	436	398	436
	Εισπράξεις κρατικών επιχορηγήσεων	209	-	208	-
	Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	-60.183	-64.713	-22.591	-23.774
	Μερίσματα και αποθεματικά πληρωθέντα σε μετόχους	-8.438	-25.243	-8.438	-25.243
	Παραγραφέντα μερίσματα υπέρ Ελληνικού Δημοσίου	-23	-24	-23	-24
	Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	-3.868	-5.281	-	-
	Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	691.159	674.505	122.645	220.601
	Εξοφλήσεις δανείων	-613.538	-511.820	-94.266	-177.906
	Σύνολο (εκροών)/εισροών από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες (γ)	-82.564	42.667	-91.154	-31.103
	Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α)+(β)+(γ)	-21.794	71.838	18.517	2.167
	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	179.710	121.733	11.218	8.626
	Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών	-3.669	-13.861	-412	425
	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	154.247	179.710	29.323	11.218

Οι βασικές οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να διαβάζονται σε συνδυασμό με τις συνοδευτικές σημειώσεις.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων (Ενοποιημένες και Εταιρικές)

	Σελίδα
1. Γενικές πληροφορίες και σύνοψη των σημαντικών λογιστικών αρχών	67
1.1 Βάση κατάρτισης	67
1.2 Ενοποίηση	70
1.3 Μετατροπή ξένου νομίσματος	73
1.4 Ενσώματες ακινητοποιήσεις	74
1.5 Επενδυτικά ακίνητα	75
1.6 Ασώματες ακινητοποιήσεις	76
1.7 Δαπάνες απογύμνωσης λατομείων	77
1.8 Απομείωση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων (εξαιρουμένης της υπεραξίας)	77
1.9 Μισθώσεις	78
1.10 Αποθέματα	78
1.11 Εμπορικές απαιτήσεις	78
1.12 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	78
1.13 Μετοχικό κεφάλαιο	79
1.14 Δανειακές υποχρεώσεις	79
1.15 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	79
1.16 Παροχές σε εργαζομένους	80
1.17 Κρατικές επιχορηγήσεις	81
1.18 Δικαιώματα εκπομπής ρύπων CO ₂	82
1.19 Προβλέψεις	82
1.20 Αποκατάσταση περιβάλλοντος χώρου/λατομείων και δαπάνες περιβαλλοντικής αποκατάστασης	82
1.21 Αναγνώριση εσόδων	83
1.22 Διανομή μερισμάτων	83
1.23 Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα	83
1.24 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	83
1.25 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων	84
1.26 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	84
1.27 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνου	85
1.28 Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	86
1.29 Κόστος δανεισμού	87
1.30 Εμπορικές υποχρεώσεις	87
1.31 Έκτακτα κονδύλια	87
2. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	87
2.1 Απομείωση υπεραξίας και λοιπών μη χρηματοοικονομικών στοιχείων	88
2.2 Φόρος εισοδήματος	88
2.3 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	88
2.4 Ζωή ενσώματων ακινητοποιήσεων και υπολειμματικές αξίες	88
2.5 Πρόβλεψη καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας για αποθέματα	88
2.6 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	88
2.7 Πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος	88
2.8 Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού	89
2.9 Πρόβλεψη αναδιοργάνωσης	89
2.10 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	89
2.11 Συνενώσεις επιχειρήσεων	89
2.12 Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων	89
2.13 Εύλογη αξία των παροχών βάσει μετοχών	89
2.14 Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών	89
2.15 Δικαιώματα προαίρεσης	89
2.16 Πηγές αβεβαιότητας εκτιμήσεων	89
2.17 Δρώσα οικονομική μονάδα (going concern)	89

	Σελίδα
3. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα	90
4. Άλλα έσοδα και έξοδα εκμετάλλευσης	93
5. Έξοδα ανά κατηγορία	93
6. Χρηματοοικονομικά έξοδα	94
7. Δαπάνες προσωπικού	94
8. Φόρος εισοδήματος	95
9. Κέρδη ανά μετοχή	96
10. Μερίσματα και επιστροφή κεφαλαίου	96
11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	97
12. Επενδυτικά ακίνητα	100
13. Ασώματες ακινητοποιήσεις	101
14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	104
15. Συμμετοχές σε συγγενείς, κοινοπραξίες και θυγατρικές εταιρίες	107
16. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	110
17. Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	110
18. Αναβαλλόμενη φορολογία	110
19. Αποθέματα	115
20. Απαιτήσεις και προπληρωμές	115
21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	116
22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	116
23. Λοιπά αποθεματικά	120
24. Δανεισμός	122
25. Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών	125
26. Προβλέψεις	128
27. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	129
28. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	129
29. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	130
30. Συνενώσεις επιχειρήσεων και απόκτηση μη ελέγχουσας συμμετοχής	131
31. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις	132
32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	134
33. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου	137
34. Επιμέτρηση εύλογης αξίας	141
35. Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	143
36. Μεταγενέστερα γεγονότα	143

1. Γενικές πληροφορίες και σύνοψη των σημαντικών λογιστικών αρχών

Η Ανώνυμη Εταιρία Τσιμέντων Τιτάν (εφεξής η Εταιρία) και οι θυγατρικές επιχειρήσεις της (συνολικά ο Όμιλος) δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, εμπορία και διανομή μιας μεγάλης ποικιλίας δομικών υλικών, όπως τσιμέντο, έτοιμο σκυρόδεμα, αδρανή, τσιμεντόλιθους, κονιάματα και ιπτάμενη τέφρα. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια, την Αίγυπτο, την Τουρκία, τις Η.Π.Α. και τη Βραζιλία.

Πληροφορίες σχετικά με τη δομή του Ομίλου παρέχονται στη σημείωση 14, ενώ πληροφορίες για τις συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρίας με τα συνδεδεμένα μέρη παρέχονται στη σημείωση 32.

Η Εταιρία είναι Ελληνική Ανώνυμη Εταιρία με αριθμό Γενικού Εμπορικού Μητρώου: 224301000, (πρώην αριθμό μητρώου Α.Ε. 6013/06/Β/86/90), με έδρα την Αθήνα επί της οδού Χαλκίδος 22Α Τ.Κ. 111 43 και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας (εφεξής οι οικονομικές καταστάσεις) εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Μαρτίου 2018.

Σύνοψη των σημαντικών λογιστικών αρχών

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν για την κατάρτιση αυτών των οικονομικών καταστάσεων διατυπώνονται παρακάτω:

1.1. Βάση κατάρτισης

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Οι ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής ΔΠΧΑ) του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (εφεξής ΣΔΛΠ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με την αποτίμηση των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, των επενδυτικών ακινήτων και των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων σε εύλογη αξία.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση για τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Οι τομείς που απαιτούν υψηλότερου βαθμού κρίση ή είναι εξαιρετικά πολύπλοκοι ή οι τομείς όπου οι

υποθέσεις και οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις, αναφέρονται στις σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις στη σημείωση 2.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της προηγούμενης χρήσης, εκτός από την υιοθέτηση των νέων προτύπων και διερμηνειών, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική για τις περιόδους μετά την 1 Ιανουαρίου 2017.

1.1.1. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο την 1η Ιανουαρίου 2017 και δεν επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας

ΔΛΠ 7 (Τροποποιήσεις) “Γνωστοποιήσεις”

Οι τροποποιήσεις εισάγουν υποχρεωτικές γνωστοποιήσεις που παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές των υποχρεώσεων που προέρχονται από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις) “Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με την αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που έχουν προκύψει από δάνεια που επιμετρώνται στην εύλογη αξία.

1.1.2. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ και δεν υιοθετήθηκαν νωρίτερα από τον Όμιλο και την Εταιρία

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμόζεται σήμερα. Το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο τρέχον μοντέλο του ΔΛΠ 39.

Ο Όμιλος και η Εταιρία θα εφαρμόσουν το πρότυπο από την 1 Ιανουαρίου 2018 αναδρομικά, χωρίς να αναθεωρήσουν τις συγκριτικές πληροφορίες των προηγούμενων ετών, εκτός από τη λογιστική αντιστάθμιση.

Το 2017, ο Όμιλος και η Εταιρία δεν έχουν εφαρμόσει λογιστική αντιστάθμισης και δεν θα επιλέξουν να εφαρμόσουν λογιστική αντιστάθμισης την 1 Ιανουαρίου 2018 σύμφωνα με το νέο πρότυπο. Συνεπώς, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν την παρούσα πολιτική τους για τη λογιστική αντιστάθμισης, αν και θα εξετάσουν την έναρξη της λογιστικής αντιστάθμισης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΧΠΑ 9, όταν μία νέα σχέση αντιστάθμισης προκύψει.

Στη διάρκεια του 2017, ο Όμιλος και η Εταιρία ολοκλήρωσαν την μελέτη τους για τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 για την ταξινόμηση και επιμέτρηση (συμπεριλαμβανομένου των απομειώσεων), καταλήγοντας ότι η πλειοψηφία των χρηματοοικονομικών μέσων τους θα λογιστικοποιούνται με τρόπο παρόμοιο του ΔΛΠ 39.

Συγκεκριμένα, η εξέταση του επιχειρηματικού μοντέλου και των χαρακτηριστικών των ταμειακών ροών δεν επηρεάζει την ταξινόμηση και την επιμέτρηση των εμπορικών και άλλων απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρίας, που θα συνεχίζουν να αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος.

Ωστόσο, τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ύψους €0,5 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2017, που αποτελούνται από μετοχές μη διαπραγματεύσιμες σε αγορές κεφαλαίου και από κεφάλαια εξωτερικού σε ακίνητα, θα ταξινομούνται και θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους μέσω αποτελεσμάτων.

Την ίδια ταξινόμηση και επιμέτρηση θα υιοθετήσει η Εταιρία για τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της ύψους €0,1 εκατ., που αποτελούνται από μετοχές μη διαπραγματεύσιμες σε αγορές κεφαλαίου.

Επίσης, εξετάστηκε η επίδραση του νέου μοντέλου απομείωσης. Ο Όμιλος και η Εταιρία καθόρισαν ότι οι εμπορικές απαιτήσεις τους και τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τους έχουν γενικά χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο. Ο Όμιλος θα αναγνωρίσει αύξηση πρόβλεψης επισφαλειών, ύψους περίπου €0,5 εκατ., ενώ η Εταιρία δεν θα έχει καμία επίδραση από την εφαρμογή του νέου μοντέλου της αναμενόμενης ζημιάς.

Τέλος, στις 30 Νοεμβρίου 2017, η Εταιρία σύναψε τροποποιητική σύμβαση με θυγατρική εταιρία του Ομίλου, αλλάζοντας τους όρους του ενδοομιλικού δανείου. Κατά τη μετάβαση στο νέο πρότυπο, την 1.1.2018 η επιμέτρηση της ενδοομιλικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης θα έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση ζημιάς της τάξης των €0,9 εκατ. στο υπόλοιπο κερδών της Εταιρίας.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) "Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης" (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Ο Όμιλος δεν μπορεί να εφαρμόσει νωρίτερα τις τροποποιήσεις καθώς δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο του 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιριών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

Ο Όμιλος και η Εταιρία θα υιοθετήσουν το πρότυπο την 1 Ιανουαρίου 2018 χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο, δηλαδή η επίδραση από τη μετάβαση θα αναγνωριστεί συσσωρευτικά στα «Κέρδη εις νέο», ενώ τα συγκριτικά ποσά δεν θα επαναδιατυπωθούν.

Ωστόσο, Ο Όμιλος και η Εταιρία δεν περιμένουν καμία επίδραση στην κερδοφορία, την ρευστότητα ή την χρηματοοικονομική θέση τους όταν θα εφαρμόζουν το ΔΧΠΑ 15 για πρώτη φορά. Επομένως, δεν θα γίνει καμία προσαρμογή στα «Κέρδη εις νέο» την 1 Ιανουαρίου 2018.

Το 2017, ο Όμιλος και η Εταιρία εξέτασαν ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα συμβολαίων με πελάτες, με σκοπό να εντοπίσουν αλλαγές στο χρόνο ή στο ποσό αναγνώρισης εσόδων. Οι μελέτες έγιναν σε συμβόλαια που δεν θα είχαν ολοκληρωθεί την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής και εξετάστηκαν ροές εσόδων από πωλήσεις τσιμέντου, σκυροδέματος, αδρανών υλικών, διαχωριστών ιπτάμενης τέφρας, τσιμεντόλιθων και άλλων υλικών από τσιμέντο. Οι αξιολογήσεις έδειξαν ότι καμία προσαρμογή δεν απαιτείται κατά τη μετάβαση.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης.

Στο στάδιο αυτό, ο Όμιλος και η Εταιρία δεν μπορούν να εκτιμήσουν τις επιπτώσεις του νέου προτύπου στις οικονομικές καταστάσεις τους καθώς δεν έχουν οριστικοποιήσει όλες τις λεπτομέρειες της αξιολόγησής τους για την εφαρμογή του ΔΧΠΑ 16. Ο Όμιλος και η Εταιρία σχεδιάζουν να υιοθετήσουν το νέο πρότυπο την ημερομηνία που πρέπει να εφαρμοστεί (1.1.2019).

ΔΠΧΑ 17 “Ασφαλιστήρια συμβόλαια” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021)

Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση και παρουσίαση των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Σκοπός του προτύπου είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες οι οποίες να παρουσιάζουν την εύλογη εικόνα σχετικά με αυτά τα συμβόλαια. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) “Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018)

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που

εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) “Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα: α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα.

ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) “Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

IAS 28 (Τροποποιήσεις) “Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες

συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 22 “Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πώς προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Η Διερμηνεία δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 “Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές. Η Διερμηνεία δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2014 – 2016)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε δύο ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 12 “Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες”

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με το ότι η υποχρέωση για παροχή των γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12 έχει εφαρμογή σε συμμετοχές σε οντότητες που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενες προς πώληση, εκτός της υποχρέωσης για παροχή συνοπτικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017.

ΔΛΠ 28 “Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες”

Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων

κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση. Η τροποποίηση εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 “Συνενώσεις επιχειρήσεων”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πώς μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 “Από κοινού συμφωνίες”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πώς μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 “Φόροι εισοδήματος”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πώς μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρώμες μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

IAS 23 “Κόστος δανεισμού”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πώς μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

1.2. Ενοποίηση

Θυγατρικές

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας και των θυγατρικών εταιριών της. Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρίες (συμπεριλαμβανομένου και των εταιριών ειδικού σκοπού) στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρία όταν εκτίθεται σε, ή έχει δικαιώματα σε, μεταβλητές αποδόσεις της εταιρίας λόγω της συμμετοχής του στην εταιρία αυτή και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του στην εταιρία αυτή.

Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στον Όμιλο και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος παύει να υφίσταται.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της εξαγοράς για τη λογιστικοποίηση της συνένωσης επιχειρήσεων. Το τίμημα της εξαγοράς για την απόκτηση μιας θυγατρικής εταιρίας υπολογίζεται ως το σύνολο των εύλογων αξιών των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται, των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται προς τους πρώην μετόχους και των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν από τον Όμιλο. Το τίμημα της εξαγοράς περιλαμβάνει επίσης την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που προκύπτουν από μια συμφωνία ενδεχόμενου ανταλλάγματος.

Σε μια συνένωση επιχειρήσεων οι συναφείς με την εξαγορά δαπάνες εξοδοποιούνται. Τα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία που αποκτούνται, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Εάν υπάρχει, ο Όμιλος αναγνωρίζει μη ελέγχουσα συμμετοχή στην θυγατρική είτε στην εύλογη αξία, είτε στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της αποκτηθείσας εταιρίας.

Στην περίπτωση που μία απόκτηση πραγματοποιείται σε επιμέρους στάδια, η τρέχουσα αξία της συμμετοχής που κατείχε ο Όμιλος στην αποκτηθείσα εταιρία επαναμετράται στην εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την επαναμέτρηση της εύλογης αξίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Κάθε ενδεχόμενο τίμημα, που δίνεται από τον Όμιλο, αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του την ημερομηνία της εξαγοράς. Μεταγενέστερες αλλαγές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος, που θεωρήθηκε στοιχείο του ενεργητικού ή υποχρέωση, αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 είτε στην κατάσταση των αποτελεσμάτων, είτε ως μεταβολή στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Το ενδεχόμενο τίμημα που χαρακτηρίστηκε ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται ως την τελική τακτοποίησή του μέσω της καθαρής θέσης.

Η υπεραξία είναι το υπερβάλλον ποσό του συνόλου του τιμήματος που καταβλήθηκε, του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσα συμμετοχή και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρία, έναντι της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Εφόσον η εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε είναι μεγαλύτερη του συνόλου του τιμήματος εξαγοράς, της μη ελέγχουσας συμμετοχής που αναγνωρίστηκε και της εύλογης αξίας της

προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρία το κέρδος από τη συναλλαγή αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση των αποτελεσμάτων (σημ. 1.6).

Τυχόν κέρδος ή ζημία καθώς και κάθε στοιχείο της κατάστασης συνολικού εισοδήματος κατανέμεται στους μετόχους της μητρικής και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα το υπόλοιπο των μη ελεγχουσών συμμετοχών να καταστεί αρνητικό.

Στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρίας, οι συμμετοχές σε θυγατρικές εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν.

Οι συμμετοχές σε θυγατρικές απομειώνονται, όταν η τρέχουσα αξία τους υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους. Η ανακτήσιμη αξία της συμμετοχής είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας της συμμετοχής μείον των εξόδων πώλησης και της αξίας χρήσης της (value in use). Οι συμμετοχές της Εταιρίας σε θυγατρικές ελέγχονται για απομείωση ετησίως.

Η αξία κτήσης προσαρμόζεται έτσι ώστε να ενσωματώνει τις αλλαγές στο τίμημα από τροποποιήσεις του ενδεχόμενου τιμήματος.

Οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών συντάσσονται την ίδια ημερομηνία και χρησιμοποιούν τις ίδιες λογιστικές αρχές με την Μητρική Εταιρία. Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές, τα υπόλοιπα και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημίες στις συναλλαγές μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται.

Αλλαγές του ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες χωρίς μεταβολή στο καθεστώς ελέγχου

Οι συναλλαγές με τις μη ελέγχουσες συμμετοχές που έχουν ως αποτέλεσμα την διατήρηση του ελέγχου μιας θυγατρικής από τον Όμιλο θεωρούνται συναλλαγές μεταξύ των ιδιοκτητών. Η διαφορά μεταξύ του καταβληθέντος τιμήματος και του μέρους της λογιστικής αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής εταιρίας που αποκτήθηκε αναγνωρίζεται επίσης, στα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από την πώληση σε κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

Πώληση θυγατρικών εταιριών

Όταν ο Όμιλος παύει να έχει τον έλεγχο μιας θυγατρικής εταιρίας και εφόσον συνεχίζει να διατηρεί οποιαδήποτε συμμετοχή σε αυτήν, τότε η συμμετοχή επαναμετράται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία που παύει ο έλεγχος και οποιαδήποτε διαφορά σε σχέση με την τρέχουσα αξία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο αναγνωρίζεται ως συγγενής επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο

ενεργητικού στην εύλογη αυτή αξία. Επιπλέον, κάθε ποσό που αναγνωρίστηκε προηγουμένως στα λοιπά συνολικά εισοδήματα σχετικά με την εταιρία αυτή, λογιστικοποιείται με την ίδια μέθοδο που θα εφαρμόζε ο Όμιλος στη περίπτωση που θα εκποιούσε απευθείας τα στοιχεία του ενεργητικού της ή τις υποχρεώσεις της. Το γεγονός αυτό μπορεί να σημαίνει ότι τα ποσά που προηγουμένως αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναταξινομούνται στα αποτελέσματα χρήσης.

Από κοινού συμφωνίες

Οι επενδύσεις σε από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται ως από κοινού δραστηριότητες, είτε ως κοινοπραξίες και η ταξινόμηση εξαρτάται από τα συμβατικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή. Ο Όμιλος αξιολόγησε τη φύση των επενδύσεων του σε από κοινού συμφωνίες και αποφάσισε ότι αποτελούν κοινοπραξίες. Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται βάσει της μεθόδου της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης και μετά προσαρμόζονται με το ποσοστό του Ομίλου πάνω στα κέρδη (ή τις ζημιές) και στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των κοινοπραξιών. Όταν το ποσοστό του Ομίλου στις ζημιές μιας κοινοπραξίας είναι ίσο ή υπερβαίνει τη συμμετοχή του σε αυτή την κοινοπραξία (η οποία περιλαμβάνει κάθε μακροπρόθεσμη συμμετοχή που, στην ουσία, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης του Ομίλου σε αυτή), ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προχωρήσει σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις κοινοπραξίες. Επίσης απαλείφονται και οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, εκτός εάν υπάρχουν ενδείξεις από τη συναλλαγή για την απομείωση του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάστηκε.

Οι λογιστικές αρχές των κοινοπραξιών έχουν τροποποιηθεί, όποτε κρίθηκε απαραίτητο για να είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των κοινοπραξιών συμπίπτει με αυτή της Μητρικής Εταιρίας.

Στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας, οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις ζημιές απομείωσης, εφόσον υπάρχουν.

Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς επιχειρήσεις αποκαλούνται οι νομικές οντότητες στις οποίες ο Όμιλος έχει σημαντική

επιρροή, αλλά δεν ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους (συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα στα δικαιώματα ψήφου με ποσοστό 20% ή και περισσότερο). Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης. Οι επενδύσεις του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις εμπεριέχουν την υπεραξία (καθαρή από οποιοδήποτε ζημία από απαξίωση) που προέκυψε κατά την εξαγορά.

Σύμφωνα με την μέθοδο της καθαρής θέσης, η συμμετοχή του Ομίλου στα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν μετά την εξαγορά των συγγενών εταιριών αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και η συμμετοχή του Ομίλου επί των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα του Ομίλου με την ταυτόχρονη μεταβολή της λογιστικής αξίας της επένδυσης. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημιές μιας συγγενούς επιχείρησης ισούται ή υπερβαίνει την αξία της επένδυσής του, τότε ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει αναλάβει νομικές ή συμβατικές υποχρεώσεις ή πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό της εταιρίας αυτής.

Εάν το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε μία συγγενή εταιρία μειωθεί, αλλά συνεχίζει να διατηρεί σημαντική επιρροή, τότε από τα ποσά που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μόνο η αναλογία που αντιστοιχεί στο ποσοστό της μείωσης της συμμετοχής καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης.

Σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης της συμμετοχής στη συγγενή εταιρία. Σε αυτή τη περίπτωση, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης της συμμετοχής του ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της και της τρέχουσας αξίας της. Η αξία απομείωσης αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στον λογαριασμό «συμμετοχή στα κέρδη/(ζημιές) συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών».

Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιριών, αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις μόνο κατά το ποσοστό που αναλογεί στο αντισυμβαλλόμενο μη συνδεδεμένο με τον Όμιλο μέρος. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις εταιρίες αυτές. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές απαλείφονται επίσης, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ένδειξη απομείωσης του στοιχείου ενεργητικού που μεταφέρθηκε.

Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί, όποτε κρίθηκε απαραίτητο, για να είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των συγγενών συμπίπτει με αυτή της μητρικής Εταιρίας.

Στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας, οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν.

Δεσμεύσεις για την αγορά μεριδίων που κατέχει η μη ελέγχουσα συμμετοχή.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας απόκτησης ορισμένων θυγατρικών, ο Όμιλος έχει χορηγήσει στη μη ελέγχουσα συμμετοχή το δικαίωμα να απαιτήσει από τον Όμιλο την εξαγορά των μετοχών της βάσει προκαθορισμένων όρων (δικαίωμα προαίρεσης για πώληση). Η μη ελέγχουσα συμμετοχή μπορεί να είναι είτε διεθνείς οργανισμοί, είτε ιδιώτες επενδυτές που είναι κυρίως οικονομικοί ή βιομηχανικοί επενδυτές ή πρώην μέτοχοι της εξαγορασθείσας εταιρίας (σημ. 31).

Ο Όμιλος προκειμένου να αναγνωρίσει αυτά τα δικαιώματα εφαρμόζει την ακόλουθη πολιτική:

- Απόδοση στην μη ελέγχουσα συμμετοχή του μεριδίου της στα κέρδη ή τις ζημίες της περιόδου/χρήσης, καθώς και άλλων μεταβολών των ιδίων κεφαλαίων.
- Σε κάθε ημερομηνία δημοσίευσης γίνεται αναταξινόμηση της αξίας καθαρής θέσης σε χρηματοοικονομική υποχρέωση, που αναλογεί στην μη ελέγχουσα συμμετοχή, σαν να πραγματοποιήθηκε η εξαγορά την ημερομηνία αυτή.

Οποιαδήποτε διαφορά προκύπτει μεταξύ της εύλογης αξίας της υποχρέωσης, βάσει του δικαιώματος προαίρεσης, και της αναταξινομημένης αξίας της μη ελέγχουσας συμμετοχής λογίζεται στο τέλος της περιόδου/χρήσης, με βάση την πολιτική που εφαρμόζει ο Όμιλος για τις εξαγορές μη ελεγχουσών συμμετοχών.

Εφόσον το δικαίωμα ασκηθεί, το ποσό που αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση κατά την ημερομηνία αυτή θα εξαλειφθεί από την καταβολή της τιμής εξάσκησης. Εάν το δικαίωμα πώλησης λήξει χωρίς να εξασκηθεί, τότε οι λογαριασμοί θα αντιστραφούν καθώς η μη ελέγχουσα συμμετοχή θα επαναταξινομηθεί πίσω στα ίδια κεφάλαια και η χρηματοοικονομική υποχρέωση θα διαγραφεί.

1.3. Μετατροπή ξένου νομίσματος

Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου επιμετρούνται βάσει του τοπικού νομίσματος που ισχύει στη χώρα όπου δραστηριοποιούνται, το οποίο αποτελεί και το λειτουργικό τους νόμισμα. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ

(€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρίας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

Συναλλαγές και υπόλοιπα λογαριασμών

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρησιμοποίηση των συναλλαγματικών ισοτιμιών (τρέχουσες ισοτιμίες) που επικρατούν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών ή της αποτίμησης όταν τα στοιχεία επανεκτιμώνται. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη ή ζημίες) που προκύπτουν από τον διακανονισμό των ανωτέρω συναλλαγών καθώς και από τη μετατροπή στο τέλος της χρήσης των νομισματικών στοιχείων («monetary items») από το ξένο νόμισμα στο λειτουργικό νόμισμα, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός εάν χαρακτηρίζονται ως μέσα αντιστάθμισης της καθαρής επένδυσης εκμετάλλευσης στο εξωτερικό, οπότε καταχωρούνται απευθείας στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Όταν η σχετική επένδυση εκποιείται, το σωρευτικό ποσό αναταξινομείται στα αποτελέσματα.

Οι συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από ενδο-ομιλικά δάνεια και απαιτήσεις που έχουν χαρακτηριστεί ως μέρος της καθαρής επένδυσης μιας οικονομικής οντότητας σε θυγατρική εταιρία που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό, θα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων των ατομικών οικονομικών καταστάσεων της οικονομικής οντότητας ή στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της θυγατρικής εταιρίας που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό, ανάλογα με την περίπτωση. Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, τέτοιου είδους συναλλαγματικές διαφορές θα αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και θα ενσωματώνονται στο λογαριασμό των λοιπών αποθεματικών “αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών για συναλλαγές που έχουν χαρακτηριστεί ως μέρος της καθαρής επένδυσης σε θυγατρική εταιρία που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό”.

Όταν η αποπληρωμή των ενδο-ομιλικών μακροπροθέσμων δανείων και απαιτήσεων έχει προγραμματιστεί ή είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί στο προβλεπτό μέλλον, τότε οι συναλλαγές αυτές παύουν να αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε θυγατρική εταιρία που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό. Οι συναλλαγματικές διαφορές που έχουν δημιουργηθεί ως την ημερομηνία της από-αναγνώρισης αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και μετά την ημερομηνία αυτή αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κατά την πώληση της θυγατρικής εταιρίας, οι σωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές στα λοιπά αποθεματικά θα αναταξινομούνται από τα αποθεματικά στα αποτελέσματα χρήσης.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, που αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης ως μέρος των κερδών/ζημιών εύλογης αξίας. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, όπως τα διαθέσιμα προς πώληση χρεόγραφα, καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Εταιρίες του Ομίλου

Οι οικονομικές καταστάσεις όλων των εταιριών του Ομίλου (εκτός από εκείνες που λειτουργούν σε υπερπληθωριστικές οικονομίες) οι οποίες έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου, μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου ως ακολούθως:

- Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού για κάθε κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της εκάστοτε κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.
- Τα έσοδα και έξοδα της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης της κάθε εταιρίας μετατρέπονται σύμφωνα με τις μέσες ισοτιμίες της εκάστοτε περιόδου (εκτός εάν η μέση ισοτιμία δεν είναι λογική προσέγγιση της συσσωρευμένης επίδρασης των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών, στην οποία περίπτωση τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των συναλλαγών).
- Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τα παραπάνω καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και ακολούθως περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια και συγκεκριμένα στο αποθεματικό "συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής".
- Κατά την πώληση (μερική ή ολική) θυγατρικής εταιρίας που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό, οι αναλογούσες σωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές που υπάρχουν στο αποθεματικό "συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής" των ιδίων κεφαλαίων, μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσης και συμμετέχουν στο υπολογισμό του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση. Κατά τη μερική πώληση θυγατρικής εταιρίας που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό, αποδίδεται στη μη ελέγχουσα συμμετοχή η αναλογία των συσσωρευμένων συναλλαγματικών διαφορών.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την αποτίμηση των δανείων των παραπάνω θυγατρικών εταιριών, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως μέσα αντιστάθμισης των επενδύσεων του Ομίλου

στο εξωτερικό, μεταφέρονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και περιλαμβάνονται στις "συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου" στα λοιπά αποθεματικά.

Η υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογη αξία που προκύπτουν κατά την εξαγορά θυγατρικών που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό καταχωρούνται ως στοιχεία ενεργητικού/παθητικού της θυγατρικής εξωτερικού και μετατρέπονται με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας αναφοράς. Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

1.4. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις επιμετρούνται στο κόστος κτήσης μείον συσσωρευμένων αποσβέσεων και τυχόν ζημιών απομείωσης, εκτός από την κατηγορία "γήπεδα/οικόπεδα" (δεν περιλαμβάνονται τα λατομεία) που επιμετρούνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν ζημιές απομείωσης.

Το κόστος κτήσης ενσώματων ακινητοποιήσεων συμπεριλαμβάνει όλες τις δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση των ενσώματων παγίων στοιχείων και το κόστος περιβαλλοντικής αποκατάστασης, στο βαθμό που αυτό έχει καταχωρηθεί ως πρόβλεψη (βλέπε παράγραφο 1.20). Μεταγενέστερες δαπάνες προστίθενται είτε στη λογιστική αξία του ενσώματου παγίου στοιχείου, ή καταχωρούνται ως ξεχωριστό ενσώματο πάγιο στοιχείο μόνο στην περίπτωση όπου υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ότι από το συγκεκριμένο ενσώματο πάγιο θα προκύψουν για την οικονομική οντότητα μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες και το κόστος τους μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Η αναπόσβεστη αξία του μέρους του ενσώματου παγίου που αντικαθίσταται παύει να αναγνωρίζεται. Οι επισκευές και οι συντηρήσεις χρεώνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, καθώς αυτές πραγματοποιούνται. Οι μεταγενέστερες δαπάνες, αποσβένονται στη μικρότερη χρονική διάρκεια που προκύπτει: μεταξύ της υπολειπόμενης ωφέλιμης ζωής του σχετικού περιουσιακού στοιχείου και του χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη βελτίωση του ενσώματου παγίου.

Οι αποσβέσεις για όλες τις ενσώματες ακινητοποιήσεις, εκτός των λατομείων και των γηπέδων/οικοπέδων, υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη διάρκεια ωφέλιμης ζωής των σημαντικότερων κατηγοριών ενσώματων παγίων είναι ως ακολούθως:

Κτίρια	Μέχρι 50 έτη
Μηχανήματα – Τεχνικές εγκαταστάσεις – Λοιπός μηχ/κος εξοπλισμός	Μέχρι 40 έτη
Μεταφορικά μέσα	5 με 20 έτη

Κτίρια	Μέχρι 50 έτη
Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένου των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του σχετικού εξοπλισμού και το ενσωματωμένο λογισμικό για την λειτουργία του εξοπλισμού)	2 με 10 έτη
Μικρής αξίας πάγια	Μέχρι 2 έτη

Η απόσβεση των εκτάσεων/γηπέδων, όπου είναι εγκατεστημένα λατομεία, γίνεται σύμφωνα με την μέθοδο της μονάδας παραγωγής (ρυθμός εξάντλησης των αποθεμάτων). Η εξάντληση των αποθεμάτων καταγράφεται καθώς η διαδικασία εξόρυξης προχωρεί σύμφωνα με τη μέθοδο της ανά μονάδας παραγωγής. Τα υπόλοιπα γήπεδα δεν αποσβένονται.

Οι υπολειμματικές αξίες καθώς και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων επανεξετάζονται και αναπροσαρμόζονται στο τέλος κάθε χρήσης, εφόσον κριθεί σκόπιμο. Όταν η αναπόσβεστη αξία ενός ενσώματου παγίου είναι μεγαλύτερη από την ανακτήσιμη αξία, τότε η αξία του παγίου αναπροσαρμόζεται στο ύψος του ανακτήσιμου ποσού (περισσότερες πληροφορίες στην παράγραφο 1.8 - απομείωση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων εξαιρουμένης της υπεραξίας).

Κάθε στοιχείο των ενσώματων ακινητοποιήσεων και κάθε σημαντικό μέρος αυτών που αρχικά αναγνωρίστηκε, αποαναγνωρίζεται κατά την πώλησή του, ή όταν κανένα μελλοντικό οικονομικό όφελος δεν αναμένεται από τη χρήση του ή την πώλησή του. Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από την πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων, προσδιορίζονται από τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ του εσόδου από την πώληση και της αναπόσβεστης αξίας, όπως αυτή εμφανίζεται στα λογιστικά βιβλία και συμπεριλαμβάνονται στο λειτουργικό αποτέλεσμα.

Οι τόκοι που προέρχονται από δάνεια που συνάφθηκαν ειδικά ή γενικά για την χρηματοδότηση της κατασκευής ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, κεφαλαιοποιούνται στη χρήση στην οποία προκύπτουν, κατά την διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου των ενσώματων παγίων, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης (σημ. 1.29).

1.5. Επενδυτικά ακίνητα

Ως επενδυτικά ακίνητα ορίζονται τα ακίνητα που προορίζονται για μακροπρόθεσμες αποδόσεις ενοικίου ή για κεφαλαιουχικά κέρδη ή και για τα δύο και δεν χρησιμοποιούνται από καμία θυγατρική εταιρία του Ομίλου. Τα ακίνητα, που ιδιοχρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, αξιοποιούνται για τις παραγωγικές ή διοικητικές ανάγκες του και δεν θεωρούνται επενδυτικά ακίνητα. Αυτό αποτελεί και το κριτήριο διαχωρισμού των ακινήτων μεταξύ των

επενδυτικών και των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων.

Τα επενδυτικά ακίνητα απεικονίζονται αρχικά στο ιστορικό κόστος κτήσης, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών άμεσων δαπανών απόκτησης και των εξόδων δανεισμού, όπου αυτό είναι εφικτό (σημ. 1.29).

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα επενδυτικά ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Η εύλογη αξία αντανακλά τις συνθήκες της αγοράς την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων και καθορίζεται από τη Διοίκηση ή ανεξάρτητους εκτιμητές σε ετήσια βάση. Η καλύτερη ένδειξη της εύλογης αξίας ενός ακινήτου δίνεται από την τρέχουσα τιμή ομοειδών ακινήτων στην ίδια περιοχή και στην ίδια κατάσταση με το επενδυτικό ακίνητο, σε μία αγορά που οι συναλλαγές πραγματοποιούνται με έντονο ρυθμό, ενώ ισχύουν ίδιοι όροι μίσθωσης και οι λοιπές συνθήκες (συγκρίσιμες συναλλαγές). Όταν δεν υπάρχουν ταυτόσημες συνθήκες, ο Όμιλος συνυπολογίζει και προσμετρά τις διαφορές από τα συγκρινόμενα ακίνητα, είτε αυτές εμφανίζονται στην περιοχή, τη φύση και την κατάσταση του ακινήτου, είτε στους συμβατικούς όρους μίσθωσης και στα λοιπά συμβόλαια που σχετίζονται με το ακίνητο.

Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από τη μεταβολή της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στον λογαριασμό «Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης» ή «Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης» την περίοδο που πραγματοποιείται.

Οι μεταγενέστερες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται στην λογιστική αξία, μόνο όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που σχετίζονται με τις δαπάνες αυτές, θα εισέλθουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Όλες οι άλλες δαπάνες για επισκευές και συντηρήσεις χρεώνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, καθώς πραγματοποιούνται. Όταν μέρος ενός επενδυτικού ακινήτου αντικαθίσταται, η τρέχουσα αξία του συγκεκριμένου μέρους παύει να αναγνωρίζεται.

Η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων δεν αντανακλά τις μελλοντικές κεφαλαιουχικές δαπάνες που θα βελτιώσουν ή θα ενισχύσουν τα ακίνητα αυτά, ενώ επίσης δεν αντανακλά τα συναφή μελλοντικά οφέλη από αυτές τις δαπάνες, πέρα από αυτές τις δαπάνες ή τα οφέλη που κάθε λογικός συμμετέχων στην αγορά θα λάμβανε υπόψη του, ώστε να προσδιορίσει την αξία του ακινήτου.

Όταν ο Όμιλος εκποιεί ένα ακίνητο στην εύλογη αξία του, σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν στην αγορά, η τρέχουσα αξία του ακινήτου προσαρμόζεται, αμέσως πριν από την εκποίηση, στην τιμή πώλησης και η διαφορά λογιστικοποιείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως καθαρό κέρδος /ζημία από την επιμέτρηση σε εύλογη αξία

του επενδυτικού ακινήτου. Τα επενδυτικά ακίνητα παύουν να αναγνωρίζονται, όταν εκποιούνται.

Στην περίπτωση που ένα επενδυτικό ακίνητο ιδιοχρησιμοποιηθεί, αναταξινόμείται ως ενσώματη ακινητοποίηση. Η εύλογη αξία του ακινήτου κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης αποτελεί το τεκμαρτό κόστος κτήσης για την περαιτέρω λογιστικοποίησή του.

Στην περίπτωση που μία ενσώματη ακινητοποίηση χαρακτηριστεί ως επενδυτικό ακίνητο, επειδή η χρήση του μεταβλήθηκε, εφαρμόζονται οι λογιστικές αρχές του ΔΛΠ 16 μέχρι και την ημερομηνία της μεταφοράς του σε επενδυτικό ακίνητο και έκτοτε υπολογίζεται στην εύλογη αξία του. Το επενδυτικό ακίνητο εκτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και το κέρδος ή η ζημία από την αναπροσαρμογή του στην εύλογη αξία, δηλαδή η διαφορά μεταξύ εύλογης και τρέχουσας αξίας, αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια, σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, ως επανεκτίμηση της αξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων. Το κέρδος της αποτίμησης αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, εκτός εάν υπάρχει προγενέστερη ζημία απομείωσης του ακινήτου. Στην περίπτωση αυτή, το κέρδος από την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στο βαθμό που αντιλογίζει μια προγενέστερη ζημία απομείωσης και οποιοδήποτε επιπλέον κέρδος από την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η ζημία από την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

1.6. Ασώματες ακινητοποιήσεις

Υπεραξία

Η υπεραξία που προκύπτει από την απόκτηση θυγατρικής εταιρίας ορίζεται ως το υπερβάλλον ποσό του συνόλου του τιμήματος εξαγοράς και του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσα συμμετοχή στην αποκτηθείσα εταιρία και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, έναντι της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Αν το άθροισμα του συνολικού τιμήματος εξαγοράς, της μη ελέγχουσας συμμετοχής που αναγνωρίστηκε και της εύλογης αξίας της προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρία είναι μικρότερο από την εύλογη αξία της καθαρής θέσης της θυγατρικής που αποκτήθηκε σε περίπτωση μίας συμφέρουσας αγοράς, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. Η υπεραξία απεικονίζει τις μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες από περιουσιακά στοιχεία που δεν μπορούν μεμονωμένα να προσδιοριστούν και να αναγνωριστούν κατά τις συνενώσεις των επιχειρήσεων.

Η υπεραξία δεν υπόκειται σε απόσβεση. Μετά την αρχική αναγνώρισή της, αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις οποιεσδήποτε σωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Για τους σκοπούς διενέργειας του ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται, κατά την ημερομηνία απόκτησης, σε κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών (ή ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών) που αναμένεται ότι θα επωφεληθεί από τις συνέργειες της συνένωσης. Κάθε μονάδα (ή ομάδα αυτών) στην οποία έχει κατανομηθεί η υπεραξία, αποτελεί το μικρότερο επίπεδο παρακολούθησης της υπεραξίας μέσα στην οικονομική οντότητα για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης. Η υπεραξία παρακολουθείται για λόγους εσωτερικής διαχείρισης σε επίπεδο λειτουργικού τομέα.

Ο επανέλεγχος της απομείωσης γίνεται ετησίως (ακόμα κι αν δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης), ή συχνότερα, εφόσον γεγονότα ή αλλαγές στις υπάρχουσες καταστάσεις υποδηλώνουν ενδεχόμενη απομείωση. Η τρέχουσα αξία της υπεραξίας συγκρίνεται με το ανακτήσιμο ποσό, που είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης. Κάθε απομείωση αναγνωρίζεται απευθείας ως έξοδο και δεν αναστρέφεται μεταγενέστερα.

Στην περίπτωση που η υπεραξία κατανέμεται σε μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και μέρος της δραστηριότητας αυτής της μονάδας εκποιηθεί, η υπεραξία που σχετίζεται με το μέρος της δραστηριότητας που εκποιήθηκε συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία αυτής, όταν καθορίζεται το κέρδος ή η ζημία από την πώληση. Στην περίπτωση αυτή, η υπεραξία που εκποιήθηκε υπολογίζεται με βάση τις σχετικές αξίες της εκποιούμενης δραστηριότητας και του μέρους της μονάδας ταμειακών ροών που διατηρήθηκε.

Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις που αποκτώνται ξεχωριστά καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος. Οι ασώματες ακινητοποιήσεις που αποκτήθηκαν ως μέρος επιχειρηματικών συνενώσεων αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι ασώματες ακινητοποιήσεις επιμετρούνται στο ιστορικό κόστος μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις σωρευμένες ζημιές απομείωσης. Εσωτερικά δημιουργημένα άυλα περιουσιακά πάγια, εκτός των κεφαλαιοποιημένων δαπανών ανάπτυξης, δεν κεφαλαιοποιούνται και οι δαπάνες (σημείωση 1.7) καταχωρούνται στα αποτελέσματα της περιόδου/χρήσης, όπου αυτές πραγματοποιούνται.

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις του Ομίλου έχουν πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή.

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις με πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους και αξιολογούνται για απομείωση, όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι κάποια άυλα περιουσιακά στοιχεία ενδέχεται να έχουν υποστεί απομείωση. Η ωφέλιμη ζωή και η μέθοδος απόσβεσης για τις ασώματες ακινητοποιήσεις με πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή επανεξετάζονται τουλάχιστον κάθε περίοδο/χρήση κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Αλλαγές στην αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή ή στον αναμενόμενο τρόπο ανάλωσης των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών από κάθε άυλο περιουσιακό στοιχείο αντιμετωπίζονται ως αλλαγή στις λογιστικές εκτιμήσεις. Η δαπάνη της απόσβεσης των ασώματων ακινητοποιήσεων με πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή αναγνωρίζεται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων στην κατηγορία του εξόδου, που συνάδει με τη λειτουργία του ασώματου αυτού παγίου.

Τα μηχανογραφικά λογισμικά προγράμματα και οι σχετικές άδειες που αποκτώνται ξεχωριστά κεφαλαιοποιούνται με βάση τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την απόκτηση και την εγκατάσταση των συγκεκριμένων λογιστικών, όταν αυτά αναμένεται να δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη στον Όμιλο πέρα της μιας οικονομικής χρήσης. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδο καθώς προκύπτουν.

Οι μέθοδοι απόσβεσης που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για τις ασώματες ακινητοποιήσεις συνοψίζονται ως εξής:

	Μέθοδος Απόσβεσης	Ωφέλιμη Ζωή
Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, εμπορικά σήματα και πελατειακές σχέσεις	Σταθερή	Μέχρι 20 έτη
Άδειες παραγωγής και εκμετάλλευσης (άδειες εξόρυξης)	Σταθερή/ μέθοδος της μονάδας παραγωγής	Μικρότερο των: περιόδου αδείας και της εκτιμώμενης ζωής του υποκείμενου λατομείου ή της μεθόδου της μονάδας παραγωγής
Δαπάνες ανάπτυξης (λατομεία με σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης)	Σημείωση 1.7	Σημείωση. 1.7
Λογισμικό υπολογιστών	Σταθερή	3 με 7 έτη

Τα κέρδη ή οι ζημιές που προέρχονται από τη διαγραφή λόγω εκποίησης μιας ασώματης ακινητοποίησης, υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την εκποίηση και της τρέχουσας αξίας του παγίου, και καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

1.7. Δαπάνες απογύμνωσης λατομείων

Οι δαπάνες απογύμνωσης λατομείων περιλαμβάνουν την απομάκρυνση των υπερκείμενων και άλλων άχρηστων υλικών. Οι δαπάνες απογύμνωσης πραγματοποιούνται κατά την δημιουργία ενός λατομείου πριν αρχίσει η παραγωγική διαδικασία και κεφαλαιοποιούνται ως εξής:

Στην περίπτωση που οι σχετικές δαπάνες πραγματοποιούνται σε λατομείο ιδιοκτησίας του Ομίλου, οι δαπάνες απογύμνωσης συμπεριλαμβάνονται στην τρέχουσα αξία του σχετικού λατομείου, στην αντίστοιχη κατηγορία των ενσώματων ακινητοποιήσεων και ακολούθως αποσβένονται στη διάρκεια της ζωής του λατομείου σύμφωνα με τη μέθοδο της μονάδας παραγωγής (ρυθμός εξάντλησης των αποθεμάτων). Στην περίπτωση που οι δαπάνες απογύμνωσης πραγματοποιούνται σε λατομείο το οποίο μισθώνεται από τον Όμιλο με σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης, οι δαπάνες απογύμνωσης περιλαμβάνονται στις «Δαπάνες ανάπτυξης» στην ομάδα των ασώματων ακινητοποιήσεων και αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της διάρκειας μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής του λατομείου.

1.8. Απομείωση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων (εξαιρούμενης της υπεραξίας)

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν απεριόριστη διάρκεια ζωής (π.χ. γη που δεν σχετίζεται με λατομεία) δεν υπόκεινται σε απόσβεση και ελέγχονται ετησίως για τυχόν απομείωση. Για τα ενσώματα και ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Όταν η αναπόσβεστη αξία των ενσώματων και ασώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, τότε το επιπλέον ποσό αφορά ζημία απομείωσης και καταχωρείται απευθείας ως έξοδο στα αποτελέσματα. Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να προσδιοριστούν ξεχωριστά. Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός της υπεραξίας, που έχουν υποστεί απομείωση επανεξετάζονται για πιθανό αντιλογισμό της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων.

Η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του περιουσιακού στοιχείου μείον των εξόδων πώλησης και της αξίας χρήσης.

1.9. Μισθώσεις

Όταν εταιρία του Ομίλου είναι ο μισθωτής

Οι μισθώσεις, στις οποίες ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες της ιδιοκτησίας παραμένουν στον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα ποσά που καταβάλλονται για την εξόφληση των δόσεων των ανωτέρω μισθώσεων (καθαρά από τυχόν κίνητρα που λαμβάνει ο μισθωτής) καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, με σταθερή μέθοδο, σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Οι μισθώσεις που αφορούν ενσώματες ακινητοποιήσεις για τις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιαστικά όλες τις ωφέλειες και όλους τους κινδύνους της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία που προκύπτει μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων, καθένα εκ των οποίων προσδιορίζεται κατά την έναρξη της μίσθωσης.

Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις χρεώνεται στα αποτελέσματα σε όλη τη διάρκεια μίσθωσης, ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο για το υπόλοιπο της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης σε κάθε περίοδο. Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις που αποκτήθηκαν με σύναψη χρηματοδοτικών μισθώσεων αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων ή της διάρκειας μίσθωσής τους.

Οι μισθώσεις ταξινομούνται σε χρηματοδοτικές ή λειτουργικές κατά την ημερομηνία σύναψης της μίσθωσης.

Όταν εταιρία του Ομίλου είναι ο εκμισθωτής

Μισθώσεις στις οποίες μια εταιρία του Ομίλου δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της ιδιοκτησίας, χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Όταν τα περιουσιακά στοιχεία εκμισθώνονται στα πλαίσια λειτουργικών μισθώσεων, παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης σύμφωνα με τη φύση του κάθε περιουσιακού στοιχείου.

Το έσοδο της μίσθωσης από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Τα αρχικά άμεσα κόστη που πραγματοποιούνται κατά τη διαπραγμάτευση μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και

αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην ίδια βάση με τα έσοδα από μισθώματα.

Τα ενδεχόμενα μισθώματα αναγνωρίζονται ως έσοδο την περίοδο κατά την οποία κερδίζονται.

1.10. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος κτήσης προσδιορίζεται με τη μέθοδο του σταθμικού μέσου όρου. Το κόστος των ετοιμών προϊόντων και της παραγωγής σε εξέλιξη αποτελείται από το κόστος των πρώτων υλών, το άμεσο εργατικό κόστος, τις λοιπές άμεσες δαπάνες και τα γενικά βιομηχανικά έξοδα που συνδέονται με την παραγωγή (σύμφωνα με την κανονική παραγωγική δυναμικότητα) ενώ δεν συμπεριλαμβάνεται το κόστος δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών, μειωμένη με το εκτιμώμενο κόστος ολοκλήρωσης της πώλησης και των εξόδων διάθεσης.

Κατάλληλες προβλέψεις σχηματίζονται για απαξιωμένα, άχρηστα και με πολύ χαμηλή κίνηση στην αγορά αποθέματα. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία και οι λοιπές ζημίες από αποθέματα καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την περίοδο που εμφανίζονται.

1.11. Εμπορικές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις είναι υπόλοιπα οφειλόμενα από τους πελάτες για την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών σε αυτούς από τη συνήθη δραστηριότητα του Ομίλου. Εάν η είσπραξη των υπολοίπων αυτών αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός ενός έτους ή και λιγότερο (ή και περισσότερο εάν αποτελεί το γεγονός αυτό μέρος του κανονικού λειτουργικού κύκλου της επιχειρηματικής δραστηριότητας), τότε οι απαιτήσεις ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Εάν όχι, τότε ταξινομούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Οι εμπορικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και ύστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης.

1.12. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Στην κατάσταση ταμειακών ροών, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά, καταθέσεις όψεως, βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και υπεραναλήψεις από τραπεζικούς λογαριασμούς, αν αυτές υπάρχουν. Οι υπεραναλήψεις απεικονίζονται στο παθητικό στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Τα στοιχεία των διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων έχουν αμελητέο κίνδυνο μεταβολής στην αξία.

1.13. Μετοχικό κεφάλαιο

(α) Οι κοινές και προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου μετοχές εμφανίζονται στο μετοχικό κεφάλαιο στα ίδια κεφάλαια. Το μετοχικό κεφάλαιο απεικονίζει την αξία των μετοχών της Εταιρίας που έχουν εκδοθεί και είναι σε κυκλοφορία. Το τίμημα που καταβλήθηκε πλέον της ονομαστικής αξίας ανά μετοχή καταχωρείται στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» στα ίδια κεφάλαια.

(β) Πρόσθετες δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με την έκδοση νέων μετοχών ή δικαιωμάτων προαίρεσης καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια αφαιρετικά από το προϊόν της έκδοσης, καθαρά από φόρους.

(γ) Όταν η Εταιρία ή οι θυγατρικές της αγοράσουν μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας (ίδιες μετοχές), το ποσό που καταβλήθηκε συμπεριλαμβανόμενης οποιασδήποτε δαπάνης, καθαρό από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, μέχρι ακύρωσης ή πώλησης των μετοχών. Όταν οι ίδιες μετοχές στη συνέχεια πωληθούν κάθε σχετικό κέρδος ή ζημία καθαρό από οποιαδήποτε άμεση για την συναλλαγή επιπρόσθετη δαπάνη και από φόρους, καταχωρείται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

1.14. Δανειακές υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, καθαρές από τα άμεσα έξοδα σύναψής τους (τραπεζικά έξοδα και προμήθειες). Στις περιόδους που ακολουθούν, οι δανειακές υποχρεώσεις αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Όποια διαφορά προκύψει μεταξύ των εισπράξεων (καθαρών από τα σχετικά έξοδα συναλλαγών) και της αξίας εξόφλησης, καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια του δανεισμού, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Οι προμήθειες που πληρώνονται κατά την έναρξη της σύμβασης δανεισμού αναγνωρίζονται ως έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής όταν είναι πιθανό ότι ένα μέρος ή ολόκληρο το δάνειο θα εκταμιευθεί. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση της προμήθειας αναβάλλεται μέχρι την εκταμίευση του δανείου. Όταν δεν υπάρχει κάποια ένδειξη ότι η εκταμίευση μέρους ή ολόκληρου του δανείου είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί, η προμήθεια κεφαλαιοποιείται σαν προπληρωμή και αποσβένεται κατά τη διάρκεια του σχετικού δανεισμού. Οι δανειακές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες εκτός από τις περιπτώσεις που ο Όμιλος έχει το ανεπιφύλακτο δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς.

1.15. Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο φόρος της χρήσης αποτελείται από τον τρέχοντα φόρο και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από τις περιπτώσεις που αφορούν στοιχεία που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση. Στην περίπτωση αυτή, ο φόρος αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση, αντίστοιχα.

Ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών νόμων που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων στις χώρες που η Εταιρία και οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου δραστηριοποιούνται και παράγουν φορολογητέο εισόδημα. Η διοίκηση αξιολογεί περιοδικά τις θέσεις που λαμβάνονται στις φορολογικές δηλώσεις, όταν η ισχύουσα φορολογική νομοθεσία υπόκειται σε ερμηνείες και δημιουργεί προβλέψεις, όπου χρειάζεται, με βάση τα ποσά που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με τη χρήση της μεθόδου της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και των αντίστοιχων ποσών που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Ωστόσο, δεν αναγνωρίζονται οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αν προκύπτουν από την αρχική αναγνώριση της υπεραξίας. Εάν ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προκύπτει από την αρχική αναγνώριση ενός στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού, σε συναλλαγή άλλη εκτός από εκείνη της συνένωσης επιχειρήσεων και κατά την οποία συναλλαγή, δεν επηρεάζονται ούτε τα λογιστικά ούτε τα φορολογητέα κέρδη και ζημίες, δεν καταχωρείται.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για προσωρινές φορολογητέες διαφορές, που προέρχονται από επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις, εκτός εάν ο Όμιλος είναι σε θέση να ελέγξει την αντιστροφή των προσωρινών διαφορών και αναμένεται ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αντιστραφούν στο προσεχές μέλλον. Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις εκπεστές προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις κατά την έκταση στην οποία αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά θα αναστραφεί στο μέλλον και θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της

προσωρινής διαφοράς. Η αναβαλλόμενη φορολογία εισοδήματος προσδιορίζεται με τη χρήση των φορολογικών συντελεστών (και νόμων) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπίζεται κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων και οι οποίοι αναμένεται να εφαρμοστούν, όταν η σχετική αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση θα ανακτηθεί ή η σχετική αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση θα τακτοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις με τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις σχετίζονται με φόρους εισοδήματος που επιβάλλονται από την ίδια φορολογική αρχή, είτε αφορά την ίδια φορολογητέα οντότητα, είτε διαφορετικές φορολογητέες οντότητες στις οποίες υπάρχει η πρόθεση να τακτοποιήσουν τα υπόλοιπα σε καθαρή βάση.

1.16. Παροχές σε εργαζομένους

(α) Συνταξιοδότηση και άλλες υποχρεώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο Όμιλος έχει διάφορα συνταξιοδοτικά και λοιπά προγράμματα παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων και προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και καθορισμένων εισφορών, σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που ισχύουν στις χώρες που ο Όμιλος δραστηριοποιείται. Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται ένα πρόγραμμα συνταξιοδότησης στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος καταβάλλει σταθερές εισφορές σε μία ξεχωριστή οντότητα. Ο Όμιλος δε θα έχει καμία νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση να καταβάλλει πρόσθετες εισφορές στην περίπτωση που οι πόροι του ταμείου δε θα είναι επαρκείς, ώστε να καταβάλλει στους εργαζομένους παροχές για την υπηρεσία τους που αφορά την τρέχουσα περίοδο καθώς και προηγούμενες περιόδους. Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα συνταξιοδότησης ή πρόγραμμα λοιπών παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία που δεν είναι πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών.

Τυπικά, τα προγράμματα καθορισμένων παροχών ορίζουν ένα συγκεκριμένο ποσό ως καταβολή σύνταξης/παροχής, το οποίο θα λάβει ένας υπάλληλος στην συνταξιοδότησή του. Συνήθως, το ποσό αυτό εξαρτάται από έναν ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και η αποζημίωση.

Η υποχρέωση σχετικά με τα προγράμματα καθορισμένων παροχών που αναγνωρίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη

παροχή κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή υπολογίζεται με την προεξόφληση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών χρησιμοποιώντας επιτόκια εταιρικών ομολόγων υψηλής ποιότητας, που εκφράζονται στο νόμισμα στο οποίο η παροχή θα πληρωθεί και που έχουν διάρκεια που προσεγγίζει τη διάρκεια της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης το νωρίτερο μεταξύ της:

- Ημερομηνίας πραγματοποίησης της τροποποίησης ή της περικοπής
- Ημερομηνίας αναγνώρισης από τον Όμιλο του κόστους της σχετικής αναδιάρθρωσης

Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης. Ο Όμιλος αναγνωρίζει στα παρακάτω κονδύλια της κατάστασης αποτελεσμάτων τις ακόλουθες μεταβολές στην υποχρέωση καθορισμένης παροχής:

- Κόστος υπηρεσίας που αποτελείται από τρέχον κόστος υπηρεσίας και κόστος προϋπηρεσίας, κέρδη και ζημίες περικοπών και μη συνηθισμένους διακανονισμούς στα άλλα έσοδα/έξοδα εκμετάλλευσης
- Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα ή έξοδα στα χρηματοοικονομικά έξοδα

Επανεκτιμήσεις, που αποτελούνται από τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες, την επίδραση του ανώτατου ορίου των περιουσιακών στοιχείων, εξαιρουμένων των καθαρών τόκων (δεν έχει εφαρμογή στον Όμιλο) και την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος (εκτός τόκων), αναγνωρίζονται αμέσως στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης με την ανάλογη χρέωση ή πίστωση των αποτελεσμάτων εις νέον μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων της περιόδου που πραγματοποιούνται. Οι επανεκτιμήσεις δεν αναταξινόμούνται στα αποτελέσματα χρήσης σε μεταγενέστερες περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, ο Όμιλος καταβάλλει εισφορές σε δημόσια ή ιδιωτικά ασφαλιστικά ταμεία είτε υποχρεωτικά, είτε βάσει σύμβασης, είτε εθελοντικά. Από την στιγμή που οι εισφορές καταβληθούν, ο Όμιλος δεν έχει υποχρέωση πρόσθετης καταβολής εισφορών. Οι τακτικές εισφορές αναγνωρίζονται σαν κόστος παροχών σε εργαζομένους όταν αυτές καθίστανται πληρωτέες. Οι προπληρωμένες εισφορές αναγνωρίζονται σαν περιουσιακό στοιχείο κατά την

έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή επιστροφή χρημάτων.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης καθίστανται καταβλητέες όταν η απασχόληση ενός εργαζομένου τερματιστεί από τον Όμιλο πριν την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης ή όταν ένας εργαζόμενος αποδέχεται την εθελουσία έξοδο με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές.

Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: α) όταν ο όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά για αυτές τις παροχές και β) όταν η εταιρία αναγνωρίζει έξοδα από αναδιοργάνωση που είναι στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 στα οποία περιλαμβάνεται η πληρωμή παροχών τερματισμού της απασχόλησης. Στην περίπτωση που γίνεται μια προσφορά ενθάρρυνσης εθελούσιας αποχώρησης, οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης υπολογίζονται βάσει του αριθμού των εργαζομένων που αναμένεται να αποδεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά το τέλος της ημερομηνίας κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων προεξοφλούνται στη παρούσα αξία τους.

(γ) Προγράμματα συμμετοχής των εργαζομένων στη διανομή των κερδών («profit sharing») και πρόσθετων αμοιβών λόγω απόδοσης («bonus»)

Η υποχρέωση για παροχές προς τους εργαζομένους με τη μορφή συμμετοχής στην διανομή των κερδών και προσθέτων αμοιβών λόγω απόδοσης καταχωρείται στις λοιπές προβλέψεις όταν ισχύουν οι επόμενες συνθήκες:

- υπάρχει ένα επίσημο πρόγραμμα και τα καταβλητέα ποσά να έχουν προσδιοριστεί πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων, ή
- οι προηγούμενες πρακτικές έχουν δημιουργήσει την προσδοκία στους εργαζόμενους ότι θα τους καταβληθεί επίδομα απόδοσης/συμμετοχής στα κέρδη και το ποσό μπορεί να προσδιοριστεί πριν από την δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων.

(δ) Παροχές δικαιωμάτων προαίρεσης

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών χορηγούνται σε συγκεκριμένα διευθυντικά στελέχη με έκπτωση σε σχέση με την χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών, στις αντίστοιχες ημερομηνίες των χορηγήσεων και μπορούν να εξασκηθούν σε αυτές τις τιμές. Τα δικαιώματα πρέπει να εξασκηθούν μέσα σε δώδεκα μήνες από την αντίστοιχη περίοδο κατοχύρωσης. Τα προγράμματα έχουν συμβατική διάρκεια τριών ετών.

Η εύλογη αξία των υπηρεσιών των εργαζομένων, στους οποίους παρέχεται δικαίωμα προαίρεσης αγοράς μετοχών, αναγνωρίζεται ως δαπάνη στην διάρκεια της περιόδου κατοχύρωσης, που είναι η περίοδος κατά την οποία όλοι οι ειδικοί όροι κατοχύρωσης πρέπει να ικανοποιούνται. Το σύνολο της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου κατοχύρωσης, προσδιορίζεται με βάση την εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παρέχονται, προσδιορισμένη κατά την ημερομηνία χορήγησης:

- Λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς (για παράδειγμα, την τιμή της μετοχής)
- Εξαιρουμένης της επίδρασης, εφόσον υφίσταται, οποιωνδήποτε προϋποθέσεων κατοχύρωσης που δεν διέπονται από συνθήκες της αγοράς (για παράδειγμα, κερδοφορία, στόχοι πωλήσεων και παραμονή του προσωπικού για συγκεκριμένη περίοδο) και
- Συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης οποιωνδήποτε προϋποθέσεων που δεν αποτελούν προϋποθέσεις κατοχύρωσης (για παράδειγμα, η απαίτηση από το προσωπικό να φυλάσσει ή να διακρατεί για μια συγκεκριμένη περίοδο τις μετοχές)

Στο τέλος κάθε ημερομηνίας κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος επανεξετάζει τις εκτιμήσεις του για τον αριθμό των δικαιωμάτων προαίρεσης που αναμένεται να κατοχυρωθούν με βάση τις προϋποθέσεις κατοχύρωσης που δεν διέπονται από συνθήκες της αγοράς καθώς και τις προϋποθέσεις υπηρεσίας και αναγνωρίζει τις τυχόν διαφορές από τις αρχικές εκτιμήσεις, στο κόστος πωλήσεων και στα διοικητικά έξοδα, στην κατάσταση αποτελεσμάτων με αντίστοιχη επίδραση σε ειδικό λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την εξάσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης, η Εταιρία εκδίδει νέες μετοχές. Τα ποσά που εισπράττονται μειωμένα με τα έξοδα συναλλαγής καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο.

1.17. Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς προβλεπόμενους όρους.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, καταχωρούνται σε μεταβατικούς λογαριασμούς και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσώματων παγίων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως κρατικές επιχορηγήσεις επόμενων χρήσεων και μεταφέρονται

ως έσοδα στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο σύμφωνα με την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

1.18. Δικαιώματα εκπομπής ρύπων CO₂

Οι εκπομπές CO₂ αναγνωρίζονται με βάση τη μέθοδο της καθαρής υποχρέωσης, σύμφωνα με την οποία, ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρέωση από εκπομπές CO₂, όταν οι πραγματικές εκπομπές υπερβαίνουν τα κατανομημένα από την Ευρωπαϊκή Ένωση δικαιώματα εκπομπής. Ο Όμιλος επέλεξε να επιμετρά την καθαρή υποχρέωση στην βάση της χρονικής περιόδου για την οποία έχει το ανέκκλητο δικαίωμα επί των σωρευτικών δικαιωμάτων ρύπων που έχει λάβει. Τα δικαιώματα που αγοράζονται πλέον των απαιτούμενων για την κάλυψη των ελλειμμάτων, αναγνωρίζονται ως ασώματες ακινητοποιήσεις. Έσοδα που προκύπτουν από την πώληση επιχορηγούμενων δικαιωμάτων εκπομπής αναγνωρίζονται ως μείωση του κόστους πωλήσεων.

1.19. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις είναι υποχρεώσεις αβέβαιου χρόνου ή ποσού. Η αναγνώριση των προβλέψεων γίνεται όταν υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων, είναι πιθανό να απαιτηθεί μια εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης και το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Όταν ο Όμιλος αναμένει να αποζημιωθεί για μια πρόβλεψη, π.χ. από ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, και υπάρχει κατ' ουσία βεβαιότητα για την είσπραξη της αποζημίωσης, τότε η συγκεκριμένη αποζημίωση καταχωρείται ως ξεχωριστή απαίτηση. Η δαπάνη που σχετίζεται με κάθε πρόβλεψη παρουσιάζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων, καθαρή από κάθε αποζημίωση. Προβλέψεις δεν αναγνωρίζονται για μελλοντικές λειτουργικές ζημιές. Ο Όμιλος δημιουργεί πρόβλεψη για επαχθείς συμβάσεις όταν η οικονομική ωφέλεια που αναμένεται να προκύψει από αυτές τις συμβάσεις, είναι μικρότερη από τα αναπόφευκτα έξοδα συμμόρφωσης προς τις συμβατικές υποχρεώσεις.

Οι προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν ποινές από πρόωρη λήξη μισθώσεων και πληρωμές τερματισμού απασχόλησης εργαζομένων, και καταχωρούνται στην περίοδο εκείνη που δημιουργείται για τον Όμιλο νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση της πληρωμής. Δαπάνες συνδεδεμένες με τις συνθήκες δραστηριότητες του Ομίλου, δε εγγράφονται ως προβλέψεις προκαταβολικά.

Όταν η επίδραση του χρόνου στην αξία του χρήματος είναι σημαντική, οι προβλέψεις επιμετρώνται στην παρούσα αξία των δαπανών που αναμένεται να απαιτηθούν για τον διακανονισμό της υποχρέωσης, χρησιμοποιώντας ως επιτόκιο προεξόφλησης ένα προ-φόρου επιτόκιο, που αντανάκλα τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για την διαχρονική αξία του χρήματος και τους συναφείς

με την υποχρέωση κινδύνους. Η αύξηση της πρόβλεψης από την πάροδο του χρόνου αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομικό έξοδο.

1.20. Αποκατάσταση περιβάλλοντος χώρου/ λατομείων και δαπάνες περιβαλλοντικής αποκατάστασης

Οι εταιρίες του Ομίλου υποχρεούνται να αποκαταστήσουν τις λατομικές εκτάσεις και τις τοποθεσίες εξόρυξης που εκμεταλλεύτηκαν στο τέλος της παραγωγικής ζωής, σε αποδεκτή κατάσταση από τις αρμόδιες αρχές και με συνέπεια προς τις περιβαλλοντικές αρχές του Ομίλου. Οι προβλέψεις για την περιβαλλοντική αποκατάσταση αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων και υπάρχει η πιθανότητα να απαιτηθεί μια εκροή πόρων, η οποία μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, προκειμένου να γίνει ο διακανονισμός της υποχρέωσης.

Οι προβλέψεις που σχετίζονται με περιβαλλοντικές καταστροφές αντιπροσωπεύουν τις εκτιμήσεις για τις μελλοντικές δαπάνες αποκατάστασης. Ο υπολογισμός των μελλοντικών δαπανών για αυτές τις υποχρεώσεις είναι περίπλοκος και απαιτεί από τη Διοίκηση να προβεί σε κρίσεις και εκτιμήσεις.

Οι εκτιμήσεις των δαπανών αυτών βασίζονται στην αξιολόγηση των τρεχουσών διαθέσιμων στοιχείων σε σχέση με καθεμία περιοχή και εκτιμούν παράγοντες όπως η υπάρχουσα τεχνολογία, η υφιστάμενη νομοθεσία και η προηγούμενη εμπειρία σε αποκατάσταση περιοχών. Εγγενείς αβεβαιότητες υπάρχουν σε τέτοιες εκτιμήσεις κυρίως λόγω αγνώστων συνθηκών, αλλαγών των κυβερνητικών κανονισμών και του νομικού πλαισίου σχετικά με την υποχρέωση, παράτασης στη διάρκεια αποκατάστασης και της απαιτούμενης τεχνολογίας. Οι προβλέψεις για αποκατάσταση του περιβάλλοντος αντανάκλουν τη διαθέσιμη πληροφορία, που διαθέτει η διοίκηση την χρονική στιγμή που προσδιορίζει τις υποχρεώσεις της και προσαρμόζεται περιοδικά καθώς η αποκατάσταση εξελίσσεται ή γίνεται διαθέσιμη επιπρόσθετη τεχνική ή νομική πληροφόρηση.

Οι εκτιμώμενες δαπάνες που σχετίζονται με δραστηριότητες αποκατάστασης επιμετρώνται στην παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών εκροών που αναμένονται να επέλθουν. Όταν η επίδραση της παρόδου του χρόνου δεν είναι σημαντική, η πρόβλεψη υπολογίζεται βάσει μη προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Όταν η υποχρέωση αποκατάστασης του περιβάλλοντος προκύπτει από τις εργασίες ανάπτυξης ενός λατομείου/ορυχείου ή σχετίζεται με τον παροπλισμό των υφιστάμενων ενσώματων ακινητοποιήσεων, τότε η πρόβλεψη μπορεί να κεφαλαιοποιηθεί ως μέρος του κόστους των ακινητοποιήσεων (ενσώματων ή ασώματων). Το κεφαλαιοποιημένο κόστος αποσβένεται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των περιουσιακών

στοιχείων και τυχόν μεταβολές στην καθαρή παρούσα αξία των αναμενόμενων υποχρεώσεων αποκατάστασης, περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά έξοδα, εκτός εάν προκύπτουν από αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις επιμέτρησης της υποχρέωσης.

1.21. Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο και τα σχετικά ποσά μπορούν να επιμετρηθούν αξιόπιστα. Τα έσοδα αποτιμούνται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ή εισπρακτέου ανταλλάγματος και αντιπροσωπεύουν τα ποσά που είναι απαιτητά από την πώληση των αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, καθαρά από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), τις επιστροφές και τις εκπτώσεις.

Τα έσοδα από τις πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν οι σημαντικοί κίνδυνοι και οι ωφέλειες που απορρέουν από την κυριότητα των αγαθών μεταβιβάζονται στον αγοραστή (συνήθως με την παράδοση και την αποδοχή από μέρους του) και η είσπραξη των αντίστοιχων ποσών είναι σχεδόν βέβαιη.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών σε σχέση με το σύνολο τους.

Τα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της μίσθωσης.

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των δανείων ή απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται έσοδα από τόκους με το ίδιο επιτόκιο (αρχικό πραγματικό επιτόκιο) επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα είσπραξής τους έχει θεμελιωθεί.

1.22. Διανομή μερισμάτων

Τα μερίσματα προς τους μετόχους της Εταιρίας καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις ως υποχρέωση την περίοδο εκείνη στην οποία η πρόταση διανομής από τη Διοίκηση εγκρίνεται από την ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων.

1.23. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα

Η πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα παρουσιάζεται με την ίδια δομή όπως και η

εσωτερική πληροφόρηση που παρέχεται στον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων είναι το πρόσωπο (ή το σύνολο των προσώπων) το οποίο αποφασίζει την κατανομή των πόρων σε κάθε λειτουργικό τομέα και προβαίνει σε εκτίμηση των λειτουργικών αποτελεσμάτων των τομέων.

Για λόγους διοικητικής πληροφόρησης, ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους εξής τέσσερις λειτουργικούς τομείς: Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη, Βόρεια Αμερική, Νοτιοανατολική Ευρώπη και Ανατολική Μεσόγειος. Κάθε τομέας αποτελείται από ένα σύνολο χωρών. Για την ομαδοποίηση των θυγατρικών του Ομίλου στους λειτουργικούς τομείς λαμβάνεται υπόψη η δραστηριότητά τους και η εγγύτητα του οικονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται. Ο επικεφαλής διευθυντής κάθε τομέα απευθύνεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου. Επιπλέον, η Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου είναι οργανωμένη αντίστοιχα στους λειτουργικούς τομείς, προκειμένου να διενεργείται αποτελεσματικά ο οικονομικός έλεγχος και η παρακολούθηση της απόδοσης των τομέων.

1.24. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ταξινόμηση

Ο Όμιλος ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις παρακάτω κατηγορίες: στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στα δάνεια και στις απαιτήσεις και στα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Η ταξινόμηση εξαρτάται από το σκοπό απόκτησης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η διοίκηση καθορίζει την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική ημερομηνία αναγνώρισής τους.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων είναι περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται για εμπορικούς σκοπούς. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντάσσεται σε αυτή την κατηγορία εφόσον αποκτήθηκε με κύριο σκοπό την πώλησή του σε βραχύ χρονικό διάστημα. Επίσης, τα παράγωγα προϊόντα κατατάσσονται ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς, εκτός εάν έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας ταξινομούνται στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εφόσον αναμένεται να πουληθούν εντός 12 μηνών, διαφορετικά ταξινομούνται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Δάνεια και Απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις και τα δάνεια είναι μη-παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε μια ενεργή αγορά και συμπεριλαμβάνονται στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός εάν λήγουν σε περισσότερο από 12 μήνες μετά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Τότε συμπεριλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτελούν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία είτε έχουν ταξινομηθεί σε αυτήν την κατηγορία, είτε δεν εντάσσονται σε καμία άλλη κατηγορία. Τα στοιχεία αυτά συμπεριλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός εάν λήγουν σε λιγότερο από 12 μήνες ή η Διοίκηση σκοπεύει να τα πουλήσει εντός 12 μηνών από την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων.

Αναγνώριση και επιμέτρηση

Οι αγορές και οι πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής, την ημερομηνία δηλαδή στην οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πουλήσει το στοιχείο. Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους προσαυξημένη με τα κόστη συναλλαγών. Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, ενώ τα κόστη συναλλαγών εξοδοποιούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται όταν τα δικαιώματα προσόδου των ταμειακών ροών από την επένδυση λήγουν ή έχουν μεταφερθεί και ο Όμιλος έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κατοχής τους. Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται ακολουθώντας στην εύλογη αξία. Δάνεια και απαιτήσεις επιμετρώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα κέρδη ή οι ζημιές που προέρχονται από μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εμφανίζονται

στην κατάσταση αποτελεσμάτων την περίοδο που πραγματοποιούνται.

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των νομισματικών και μη νομισματικών διαθέσιμων προς πώληση αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Όταν τα διαθέσιμα προς πώληση, πουληθούν ή απομειωθούν, οι σωρευτικές μεταβολές της εύλογης αξίας που καταχωρήθηκαν στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα μερίσματα από διαθέσιμους προς πώληση συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εφόσον το δικαίωμα του Ομίλου να λάβει το μερίσμα κατοχυρωθεί.

1.25. Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, όταν υπάρχει το νομικά εκτελεστό δικαίωμα να συμψηφιστούν τα αναγνωρισμένα ποσά και παράλληλα υπάρχει η πρόθεση να διακανονιστούν σε καθαρή βάση ή να αναγνωριστεί η απαίτηση και να πραγματοποιηθεί ο διακανονισμός ως προς την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νομικά εκτελεστό δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να ασκείται κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών καθώς και σε περιπτώσεις αθέτησης των υποχρεώσεων, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρίας ή του αντισυμβαλλόμενου.

1.26. Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος

Ο Όμιλος αξιολογεί στο τέλος της κάθε περιόδου κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ή μία ομάδα τέτοιων στοιχείων, έχει απομειωθεί. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ή μία ομάδα τέτοιων στοιχείων, είναι απομειωμένο και οι ζημιές απομείωσης έχουν πραγματοποιηθεί, αν και μόνο αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις για απομείωση ως αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου («ζημιολόγο γεγονός») και το γεγονός αυτό (ή τα γεγονότα) έχει επίδραση στις μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, ή της ομάδας αυτών των στοιχείων, και η επίδραση μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Ενδείξεις απομείωσης μπορεί να αποτελούν ότι οι οφειλότες, ή μια ομάδα οφειλετών, αντιμετωπίζουν σοβαρή οικονομική δυσχέρεια, αδυναμία πληρωμής τόκων ή κεφαλαίου, πιθανότητα να περιέλθουν σε καθεστώς πτώχευσης ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης και όπου υπάρχουν

παρατηρήσιμα δεδομένα, που υποδηλώνουν ότι υπάρχει μια μετρήσιμη μείωση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές. Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι υπάρχει ζημιά απομείωσης που αφορά δάνεια και απαιτήσεις, το ποσό της ζημίας επιμετρώνται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων των μελλοντικών πιστωτικών ζημιών που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται και το ποσό της ζημίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειώνεται και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετιστεί με ένα γεγονός μετά την αρχική αναγνώριση της απομείωσης (όπως είναι η βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του οφειλέτη), η αντιστροφή της προηγούμενης αναγνωρισθείσας ζημιάς απομείωσης αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

β) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αξιολογεί στο τέλος κάθε περιόδου κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ή μία ομάδα τέτοιων στοιχείων, έχει απομειωθεί.

Στην περίπτωση συμμετοχικών τίτλων που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση, μία σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία της επένδυσης κάτω από το κόστος αποτελεί ένδειξη ότι τα περιουσιακά στοιχεία έχουν απομειωθεί. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις η συσσωρευμένη ζημία – υπολογισμένη ως η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της παρούσας εύλογης αξίας, μείον τυχόν ζημίες απομείωσης στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα – μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Οι ζημίες απομείωσης που αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και αφορούν σε συμμετοχικούς τίτλους δεν αντιστρέφονται μέσω της ενοποιημένης κατάστασης αποτελεσμάτων.

Εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός ομολόγου διαθέσιμου προς πώληση αυξάνεται και η αύξηση αυτή μπορεί αντικειμενικά να συσχετιστεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την καταχώρηση της ζημίας απομείωσης στα αποτελέσματα, η ζημία απομείωσης αντιστρέφεται μέσω της ενοποιημένης κατάστασης αποτελεσμάτων.

1.27. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνου

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της συναλλαγής και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Τα παράγωγα καταχωρούνται ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική.

Τα κέρδη ή η ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων, λογίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από το αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης ταμειακών ροών, το οποίο αναγνωρίζεται στην κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων και στη συνέχεια μεταφέρεται στα αποτελέσματα της χρήσης όταν η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωρισθεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Για τους σκοπούς της λογιστικής αντιστάθμισης, οι αντισταθμίσεις ταξινομούνται ως εξής:

- Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας, όταν γίνεται αντιστάθμιση του κινδύνου σε μεταβολές στην εύλογη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης ή μιας μη αναγνωρισμένης εταιρικής δέσμευσης.
- Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, όταν γίνεται αντιστάθμιση του κινδύνου στη μεταβλητότητα των ταμειακών ροών σε σχέση με ένα αναγνωρισμένο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ή σε σχέση με μία εξαιρετικά πιθανή μελλοντική συναλλαγή.
- Αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές εξωτερικού.

Κατά την αρχική αναγνώριση της συναλλαγής, ο Όμιλος καταγράφει αναλυτικά τη σχέση αντιστάθμισης μεταξύ του μέσου αντιστάθμισης και του στοιχείου που αντισταθμίζεται, καθώς και τον σκοπό και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου που εξυπηρετείται μέσω της σύναψης της αντιστάθμισης.

Η τεκμηρίωση περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του μέσου αντιστάθμισης και του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή της συναλλαγής, τη φύση του κινδύνου που αντισταθμίζεται και τον τρόπο που η εταιρία θα αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα των μεταβολών στην εύλογη αξία του μέσου αντιστάθμισης για τον συμψηφισμό του κινδύνου από μεταβολές της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή των ταμειακών ροών που αφορούν τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Οι αντισταθμίσεις αυτές αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματικές στην επίτευξη του συμψηφισμού των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών και αξιολογούνται συνεχώς για να προσδιοριστεί η επιτυχία της αποτελεσματικότητάς τους σε όλη τη διάρκεια των χρήσεων για τις οποίες έχουν οριστεί.

Η εύλογη αξία ενός παραγώγου ως μέσου αντιστάθμισης καταχωρείται είτε ως μη

κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο ή ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση, όταν το υπόλοιπο χρονικό διάστημα μέχρι την λήξη του αντισταθμιζόμενου στοιχείου είναι μεγαλύτερο από 12 μήνες, είτε ως κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο ή βραχυπρόθεσμη υποχρέωση αν το υπόλοιπο μέχρι τη λήξη είναι λιγότερο από 12 μήνες.

Οι αντισταθμίσεις που πληρούν τα απαραίτητα κριτήρια της λογιστικής αντιστάθμισης λογιστικοποιούνται ως εξής:

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας («fair value hedges»)

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που έχουν προσδιοριστεί ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, μαζί με τις μεταβολές της εύλογης αξίας του αντισταθμισμένου στοιχείου του ενεργητικού ή του παθητικού που μπορούν να αποδοθούν στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται. Το κέρδος (ή η ζημία) που σχετίζεται τόσο με το αποτελεσματικό, όσο και τη μη αποτελεσματικό μέρος των συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων που αντισταθμίζουν δάνεια σταθερού επιτοκίου, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας» ή «Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας».

Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών («cash flow hedges»)

Το αποτελεσματικό μέρος της μεταβολής της εύλογης αξίας των παραγώγων που έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών («cash flow hedge») αναγνωρίζονται μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος στην καθαρή θέση και συγκεκριμένα στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου». Το κέρδος ή η ζημία που σχετίζεται με το μη αποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης στον λογαριασμό «έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας» ή «έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας».

Τα ποσά που συσσωρεύονται στα ίδια κεφάλαια αναταξινομούνται στα αποτελέσματα της περιόδου κατά την οποία το αντισταθμιζόμενο στοιχείο επηρεάζει τα αποτελέσματα.

Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήξει ή πουληθεί ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια της αντιστάθμισης λογιστικής αλλά η συναλλαγή που αντισταθμίζεται αναμένεται ακόμα να συμβεί τότε το μη πραγματοποιηθέν σωρευτικό κέρδος ή ζημία, που έχει διαμορφωθεί ως εκείνη τη στιγμή παραμένει στα ίδια κεφάλαια και μεταφέρεται στα αποτελέσματα όταν η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Αν η προβλεπόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται να συμβεί, το σωρευτικό κέρδος ή ζημία που παρουσιάζονταν στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται απευθείας στα «άλλα έσοδα/έξοδα

εκμετάλλευσης» στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης

Οι αντισταθμίσεις καθαρών επενδύσεων σε θυγατρικές εξωτερικού λογιστικοποιούνται παρόμοια με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών.

Όταν το αντισταθμιστικό μέσο είναι παράγωγο, οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία προκύπτει από το μέσο αντιστάθμισης και σχετίζεται με το αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης, αναγνωρίζεται στις συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου στα λοιπά αποθεματικά. Το κέρδος ή η ζημία που σχετίζεται με το μη αποτελεσματικό μέρος, καταχωρείται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που το αντισταθμιστικό μέσο δεν είναι παράγωγο (για παράδειγμα, σύναψη δανείου σε ξένο νόμισμα), τα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγματικές διαφορές κατά την μετατροπή του δανείου, που αντισταθμίζει αυτή την επένδυση (συμπεριλαμβανομένου του μη αποτελεσματικού μέρους της αντιστάθμισης), στο νόμισμα αναφοράς καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια και συγκεκριμένα στις συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου στα λοιπά αποθεματικά.

Τα κέρδη ή οι ζημιές που συσσωρεύτηκαν στα ίδια κεφάλαια περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν η θυγατρική εταιρία του εξωτερικού πουληθεί μερικώς ή ολικώς. Τα λοιπά αποθεματικά του Ομίλου περιλαμβάνουν και κέρδη που προήλθαν από δραστηριότητες αντιστάθμισης αυτού του είδους που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν.

Παράγωγα που δεν πληρούν τους όρους της λογιστικής αντιστάθμισης

Ορισμένες συναλλαγές παραγώγων δε πληρούν τους όρους ώστε να εφαρμοστούν σε αυτές οι σχετικές διατάξεις των Δ.Π.Χ.Α. που αφορούν τον λογιστικό χειρισμό παραγώγων αντιστάθμισης κινδύνων. Τα κέρδη ή οι ζημιές από την μεταβολή της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, που δεν είναι μέρος μιας σχέσης αντιστάθμισης κινδύνου, καταχωρούνται στα «Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας» ή «Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας» ή «Κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές» της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης στην οποία προκύπτουν.

1.28. Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ή κατά περίπτωση το μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή το μέρος μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) διαγράφονται όταν:

- Τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών ροών έχουν λήξει ή
- Ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα μία υποχρέωση προς τρίτους να πληρώσει τις συγκεκριμένες ταμειακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό την μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης.
- Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο και παράλληλα είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ή (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όπου ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών πόρων από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά παράλληλα δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ή τον έλεγχο του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου, τότε το στοιχείο του ενεργητικού αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο. Αναγνωρίζεται, επίσης, μια αντίστοιχη υποχρέωση.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή η οποία έχει τη μορφή εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου στοιχείου αποτιμάται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ του αρχικού υπολοίπου του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού που μπορεί ο Όμιλος να κληθεί να καταβάλει.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού: Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο παθητικού παύει να αναγνωρίζεται όταν η σχετική υποχρέωση απαλλάσσεται, ακυρώνεται ή έχει λήξει. Στην περίπτωση που ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο παθητικού αντικαθίσταται από άλλο του ίδιου δανειστή με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή όπου οι όροι μιας υπάρχουσας υποχρέωσης έχουν ουσιαστικά τροποποιηθεί, η ανταλλαγή αυτή ή η τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώρισης μιας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες τρέχουσες αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

1.29. Κόστος δανεισμού

Τα γενικά κόστη δανεισμού καθώς και τα κόστη δανεισμού που έχουν αναληφθεί ειδικά για την αγορά, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου, που πληροί τις προϋποθέσεις, κεφαλαιοποιούνται στο κόστος του περιουσιακού στοιχείου, μέχρις ότου το στοιχείο να είναι ουσιαστικά έτοιμο για χρήση ή για πώληση. Περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι ένα περιουσιακό στοιχείο για το οποίο απαιτείται

εκτεταμένη χρονική περίοδος, προκειμένου να είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προσδιορίζεται ή την πώληση. Όλα τα υπόλοιπα κόστη δανεισμού εξοδοποιούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων με την πραγματοποιήσή τους. Τα κόστη δανεισμού αποτελούνται από τους τόκους και άλλες δαπάνες που μια οικονομική οντότητα πραγματοποιεί σε σχέση με το δανεισμό κεφαλαίων.

1.30. Εμπορικές υποχρεώσεις

Εμπορικές υποχρεώσεις είναι υποχρεώσεις πληρωμής για αγαθά ή υπηρεσίες που αποκτήθηκαν από προμηθευτές κατά τις συνήθεις δραστηριότητες του Ομίλου. Οι εμπορικές υποχρεώσεις καταχωρούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εφόσον η εξόφληση τους πραγματοποιηθεί εντός του επόμενου έτους (ή και περισσότερο αν το χρονικό αυτό διάστημα αποτελεί τον κανονικό λειτουργικό κύκλο της επιχείρησης). Εφόσον όχι, τότε παρουσιάζονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και στη συνέχεια αποτιμούνται στο αναπόσβεστο κόστος τους χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

1.31. Έκτακτα κονδύλια

Τα έκτακτα κονδύλια παρουσιάζονται διακριτά στις οικονομικές καταστάσεις, όπου αυτό είναι αναγκαίο, ώστε να δοθεί επιπλέον πληροφόρηση για την οικονομική επίδοση του Ομίλου. Πρόκειται για σημαντικά στοιχεία εσόδων ή εξόδων που εμφανίζονται διακριτά λόγω της σπουδαιότητας της φύσης τους ή του μεγέθους τους. Παραδείγματα τέτοιων έκτακτων κονδυλίων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα κέρδη ή οι ζημιές από την πώληση μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων, τα έξοδα αναδιοργάνωσης και άλλα ασυνήθιστα κέρδη ή ζημιές.

2. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών από πλευράς την Διοίκησης, οι οποίες επηρεάζουν τις γνωστοποιήσεις που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Η Διοίκηση σε συνεχή βάση αξιολογεί τις εκτιμήσεις και τις παραδοχές αυτές, οι οποίες κυρίως περιλαμβάνουν τις περιπτώσεις από 2.1 έως 2.17 που παρατίθενται κατωτέρω.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις αξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό εύλογες συνθήκες.

Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές είναι η βάση για την λήψη αποφάσεων σχετικά με τις λογιστικές αξίες

των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν είναι άμεσα διαθέσιμες από άλλες πηγές. Οι προκύπτουσες λογιστικές εκτιμήσεις, εξ ορισμού, σπάνια θα ταυτιστούν απόλυτα με τα αντίστοιχα πραγματικά αποτελέσματα. Οι εκτιμήσεις και οι υποθέσεις που ενέχουν ουσιαστικό κίνδυνο να προκαλέσουν σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτήσεων και υποχρεώσεων εντός της επόμενης χρήσης παρατίθενται παρακάτω.

2.1. Απομείωση υπεραξίας και λοιπών μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η Διοίκηση εξετάζει σε ετήσια βάση εάν υφίσταται κάποια ένδειξη απομείωσης της υπεραξίας, σύμφωνα με τη λογιστική πρακτική της παραγράφου 1.6. Τα ανακτήσιμα ποσά των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών προσδιορίζονται σύμφωνα με τους υπολογισμούς της αξίας χρήσης (value in use). Οι βασικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά τον υπολογισμό παρατίθενται επιπλέον στη σημείωση 13. Οι παραπάνω υπολογισμοί απαιτούν τη χρήση εκτιμήσεων που σχετίζονται με τα μελλοντικά κέρδη και τα επιτόκια προεξόφλησης.

Τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ελέγχονται για απομείωση οποτεδήποτε γεγονότα ή αλλαγές σε καταστάσεις δείχνουν ότι η λογιστική αξία τους μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη, σύμφωνα με τη λογιστική αρχή που περιγράφεται στην παράγραφο 1.8.

2.2. Φόρος εισοδήματος

Οι εταιρίες του Ομίλου υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες φορολογίας εισοδήματος. Προκειμένου να προσδιοριστεί η πρόβλεψη του Ομίλου για τους φόρους εισοδήματος απαιτείται σημαντική υποκειμενική κρίση. Κατά την κανονική ροή των εργασιών της επιχείρησης λαμβάνουν χώρα πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής υπολογισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Στην περίπτωση που οι τελικοί φόροι που προκύπτουν μετά από τους φορολογικούς ελέγχους είναι διαφορετικοί από τα ποσά που αρχικά είχαν καταχωρηθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τις προβλέψεις για αναβαλλόμενους φόρους στην χρήση που ο προσδιορισμός των φορολογικών διαφορών έλαβε χώρα.

2.3. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίζονται λόγω των αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, στο βαθμό που είναι πιθανό ότι τα φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα στο μέλλον για να χρησιμοποιηθούν έναντι των ζημιών αυτών. Σημαντικές εκτιμήσεις της Διοίκησης απαιτούνται για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί, με βάση τον πιθανό χρόνο και το ύψος των μελλοντικών φορολογητέων κερδών σε συνδυασμό με το φορολογικό προγραμματισμό της οντότητας. Επιπλέον

λεπτομέρειες σχετικά με τους φόρους αναφέρονται στη σημείωση 8.

2.4. Ζωή ενσώματων ακινητοποιήσεων και υπολειμματικές αξίες

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η πραγματική ωφέλιμη ζωή των ακινητοποιήσεων αποτιμάται σε ετήσια βάση και ενδέχεται να διαφέρει λόγω διαφόρων παραγόντων. Συνεπώς, παράγοντες όπως η τεχνολογική καινοτομία, η διάρκεια ζωής των προϊόντων, η ζωή του λατομείου και η συντήρηση προγραμμάτων λαμβάνονται υπόψη στην επανεκτίμηση της ζωής των ακινητοποιήσεων.

2.5. Πρόβλεψη καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας για αποθέματα

Σύμφωνα με την λογιστική αρχή που αναφέρεται στην παράγραφο 1.10, η πρόβλεψη για την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των αποθεμάτων, αποτελεί την καλύτερη εκτίμηση της Διοίκησης, με βάση τις ιστορικές τάσεις των πωλήσεων και την θεώρησή της για την ποιότητα και τον όγκο των αποθεμάτων, στο βαθμό που τα διαθέσιμα αποθέματα κατά την ημερομηνία του ισολογισμού θα πουληθούν κάτω του κόστους.

2.6. Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις

Ο Όμιλος απομειώνει την αξία των εμπορικών απαιτήσεων του όταν υπάρχουν δεδομένα ή ενδείξεις οι οποίες καταδεικνύουν ότι η είσπραξη έκαστης απαίτησης στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος δεν είναι πιθανή. Η διοίκηση του Ομίλου περιοδικά επανεκτιμά την επάρκεια της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις με βάση παράγοντες όπως την πιστωτική της πολιτική, αναφορές από τη νομική υπηρεσία για πρόσφατες εξελίξεις σε υποθέσεις που αυτή χειρίζεται, καθώς και την εκτίμηση/κρίση της για την επίδραση λοιπών παραγόντων στην εισπραξιμότητα των απαιτήσεων.

2.7. Πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος

Ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη για αποκατάσταση περιβάλλοντος και πιο συγκεκριμένα, πρόβλεψη για μελλοντικές αποκαταστάσεις εδαφικών εκτάσεων, οι οποίες έχουν προσβληθεί ως αποτέλεσμα της μέχρι την ημερομηνία αναφοράς δραστηριότητας και απορρέουν, είτε από την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία, ή από δεσμευτικές πρακτικές του Ομίλου. Η πρόβλεψη για αποκατάσταση περιβάλλοντος επανεξετάζεται σε ετήσια βάση. Αντανακλά την παρούσα αξία του αναμενόμενου κόστους αποκατάστασης, χρησιμοποιώντας εκτιμώμενες ταμειακές ροές και υπολογίζεται βάσει της μέχρι την ημερομηνία αναφοράς προσβληθείσας επιφάνειας εδαφικής έκτασης και του μέσου κόστους αποκατάστασης ανά μετρική μονάδα εδάφους, σε επίπεδο περιοχής εδαφικής όχλησης. Δεδομένης της πολυπλοκότητας των υπολογισμών και του σημαντικού αριθμού παραδοχών που εμπεριέχονται σε αυτούς, η Διοίκηση κατά την ημερομηνία

αναφοράς προσπαθεί να εκτιμήσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο την παρούσα αξία της εν λόγω υποχρέωσης.

2.8. Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού

Οι υποχρεώσεις για αποζημίωση του προσωπικού υπολογίζονται βάσει αναλογιστικών μεθόδων η διενέργεια των οποίων απαιτεί από τη Διοίκηση να εκτιμήσει συγκεκριμένες παραμέτρους όπως η μελλοντική αύξηση των αμοιβών των εργαζομένων, το επιτόκιο προεξόφλησης των εν λόγω υποχρεώσεων, το ποσοστό αποχώρησης των εργαζομένων κλπ. Η Διοίκηση προσπαθεί, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς όπου η εν λόγω πρόβλεψη αναθεωρείται, να εκτιμά με όσο το δυνατό καλύτερο τρόπο τις παραμέτρους αυτές.

2.9. Πρόβλεψη αναδιοργάνωσης

Ο Όμιλος εκτιμά το επίπεδο της απαιτούμενης πρόβλεψης για αναδιοργάνωση με βάση την προηγούμενη εμπειρία, καθώς και με άλλους ειδικούς, σχετικούς παράγοντες.

2.10. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η ύπαρξη ενδεχόμενων υποχρεώσεων απαιτεί από τη Διοίκηση τη συνεχή διενέργεια παραδοχών και αξιολογικών κρίσεων αναφορικά με την πιθανότητα μελλοντικά γεγονότα να συμβούν ή να μη συμβούν καθώς και της επίδρασης που τα γεγονότα αυτά μπορεί να έχουν στη δραστηριότητα του Ομίλου.

2.11. Συνενώσεις επιχειρήσεων

Κατά την απόκτηση μιας εταιρίας ή επιχειρηματικής δραστηριότητας, πραγματοποιείται ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας και της ωφέλιμης διάρκειας ζωής των αποκτηθέντων ενσώματων και ασωμάτων περιουσιακών στοιχείων, όπου απαιτείται η χρήση εκτιμήσεων. Μελλοντικά γεγονότα θα μπορούσαν να προκαλέσουν αλλαγές στις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον Όμιλο, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου. Περισσότερες πληροφορίες για τη συνένωση επιχειρήσεων αναφέρονται στην παράγραφο 1.2.

2.12. Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων

Η αποτίμηση των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων βασίζεται στις θέσεις της αγοράς κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Η αξία των παραγώγων μεταβάλλεται σε καθημερινή βάση και τα απολογιστικά ποσά μπορεί να διαφέρουν ουσιωδώς από την αξία τους κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με χρηματοοικονομικά μέσα αναφέρονται στην παράγραφο 1.27.

2.13. Εύλογη αξία των παροχών βάσει μετοχών

Η εύλογη αξία που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ποσού που θα εξοδοποιηθεί ως παροχή με βάση τίτλους μετοχών υπόκειται σε ένα βαθμό αβεβαιότητας. Ο Όμιλος πρέπει να υπολογίσει την εύλογη αξία των μέσων που

διακανονίζονται σε μετρητά και έχουν χορηγηθεί στους εργαζομένους σύμφωνα με τους όρους των προγραμμάτων δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών. Οι εύλογες αυτές αξίες υπολογίζονται με την εφαρμογή ενός μοντέλου αποτίμησης, το οποίο βασίζεται σε εκτιμήσεις, και λαμβάνει υπόψη ορισμένες εγγενώς αβέβαιες παραδοχές. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τους υπολογισμούς αναφέρονται περαιτέρω στη σημείωση 22. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις παροχές βάσει μετοχών δίνονται στην παράγραφο 1.166.

2.14. Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών

Η χρησιμοποίηση του μέσου σταθμισμένου αριθμού των μετοχών αποδίδει την πιθανότητα μεταβολής του ποσού του μετοχικού κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της χρήσης, λόγω του μεγαλύτερου ή του μικρότερου αριθμού μετοχών που παραμένουν σε κυκλοφορία κάθε στιγμή. Η κρίση απαιτείται για τον προσδιορισμό του αριθμού των μετοχών και το χρόνο έκδοσής τους. Ο υπολογισμός του σταθμισμένου μέσου αριθμού μετοχών έχει επιπτώσεις στον υπολογισμό των βασικών και προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή.

2.15. Δικαιώματα προαίρεσης

Δικαιώματα προαίρεσης χορηγήθηκαν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου Antea Cement SHA, που τις επιτρέπουν να πουλούν τη συμμετοχή τους στην ANTEA Cement SHA, σε μελλοντικές ημερομηνίες. Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει την εύλογη αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών, που είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών τιμών προαίρεσης, στις λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, με αντίστοιχη εγγραφή μείωσης των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Η παρούσα αξία, ο χρόνος των αναμενόμενων συναλλαγών και τα αντίστοιχα ποσά πρέπει να προσδιορίζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

2.16. Πηγές αβεβαιότητας εκτιμήσεων

Δεν υπάρχουν σημαντικές παραδοχές οι οποίες να έγιναν σχετικά με το μέλλον ή άλλες πηγές αβεβαιότητας των εκτιμήσεων και που να μπορούν να προκαλέσουν σημαντικό κίνδυνο για ουσιώδη προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος.

2.17. Δρώσα οικονομική μονάδα (going concern)

Η Διοίκηση λαμβάνοντας υπ' όψιν: α) την οικονομική κατάσταση της Εταιρίας, β) τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η Εταιρία που θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρίας και στην κεφαλαιακή της επάρκεια και γ) το γεγονός ότι δεν εντοπίζονται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει λειτουργεί ως «δρώσα οικονομική

μονάδα» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων, δηλώνει ότι εξακολουθεί να θεωρεί ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» και ότι δεν υφίστανται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει να εφαρμόζει ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων.

3. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα

Για λόγους διοικητικής πληροφόρησης, ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους εξής τέσσερις λειτουργικούς τομείς: Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη, Βόρεια Αμερική, Νοτιοανατολική Ευρώπη και Ανατολική Μεσόγειος. Κάθε λειτουργικός τομέας αποτελείται από ένα σύνολο χωρών. Για την ομαδοποίηση των θυγατρικών του Ομίλου στους λειτουργικούς τομείς λαμβάνεται υπόψη κυρίως η γεωγραφική τους θέση.

Ο επικεφαλής διευθυντής κάθε τομέα απευθύνεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου. Επιπλέον, η Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου είναι οργανωμένη ανά τομέα, προκειμένου να διενεργείται αποτελεσματικά ο οικονομικός έλεγχος και η παρακολούθηση της απόδοσης των τομέων.

Η διοίκηση παρακολουθεί ξεχωριστά τα λειτουργικά αποτελέσματα των επιχειρηματικών μονάδων του Ομίλου, προκειμένου να λαμβάνει αποφάσεις, να κατανέμει τους διαθέσιμους πόρους καθώς και να αξιολογεί την απόδοσή τους. Η απόδοση των λειτουργικών τομέων κρίνεται με βάση τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων.

Πληροφόρηση ανά λειτουργικό τομέα

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2017				
	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Μικτός κύκλος εργασιών	312.851	873.435	233.695	158.188	1.578.169
Πωλήσεις μεταξύ τομέων	-64.120	-219	-8.027	-	-72.366
Κύκλος εργασιών	248.731	873.216	225.668	158.188	1.505.803
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων	18.277	185.098	56.895	13.171	273.441
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων	-23.381	-57.785	-24.928	-10.335	-116.429
(Ζημίες)/κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	-5.104	127.313	31.967	2.836	157.012
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	304.884	612.825	303.368	244.969	1.466.046
Ασώματες ακινητοποιήσεις	26.832	196.242	60.976	61.921	345.971
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	15.425	9.883	8.819	2.024	36.151
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	233.737	177.828	108.824	73.708	594.097
Σύνολο ενεργητικού τομέων εκτός κοινοπραξιών	580.878	996.778	481.987	382.622	2.442.265
Συμμετοχές σε κοινοπραξίες (σημ. 15)					153.202
Σύνολο ενεργητικού					2.595.467
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	311.410	375.203	79.594	163.142	929.349
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	64.076	86.270	57.801	88.299	296.446
Σύνολο Υποχρεώσεων	375.486	461.473	137.395	251.441	1.225.795
Αγορές μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού (σημ. 11,12,13)	29.643	68.297	13.876	10.702	122.518
Πρόβλεψη για απόκτηση άδειας κατασκευής γραμμής παραγωγής	-	-	-	6.380	6.380
Απομείωση ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 11)	-2.151	-588	-	-	-2.739
Απομείωση/διαγραφή υπεραξίας (σημ. 13)	-	-	-1.396	-	-1.396
Απομείωση/(αντιστροφή απομείωσης) για επισφάλειες (σημ. 20)	637	-497	302	-82	360
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις (σημ. 15)	857	2.865	3.980	-	7.702
Στοιχεία ενεργητικού επιπρόσθετου προγράμματος παροχών (σημ. 17,25)	-	4.169	-	-	4.169

Οι αγορές μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού περιλαμβάνουν προσθήκες ενσώματων ακινητοποιήσεων, επενδυτικών παγίων, ασώματων ακινητοποιήσεων.

Η δαπάνη για απομείωση εμπεριέχεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο κύκλος εργασιών περιλαμβάνει πωλήσεις αγαθών και παροχής υπηρεσιών. Υπάρχουν και πωλήσεις μεταξύ διαφορετικών λειτουργικών τομέων. Το σύνολο του ενεργητικού και οι αγορές παγίων της κάθε εταιρίας παρουσιάζονται στο λειτουργικό τομέα στον οποίο ανήκει η εταιρία.

Οι συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα μεταξύ των τομέων γίνονται σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στη σημείωση 32.

3. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα (συνέχεια)**Πληροφόρηση ανά επιχειρησιακή δραστηριότητα**

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2017		
	Τσιμέντο	Έτοιμο σκυρόδεμα, αδρανή υλικά και τσιμεντόλιθοι	Λοιπές δραστηριότητες
Κύκλος εργασιών	844.959	653.263	7.581
			1.505.803

Η δραστηριότητα του τσιμέντου περιλαμβάνει, το τσιμέντο και συναφή με το τσιμέντο υλικά.

Οι κοινές επιχειρηματικές δραστηριότητες στους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου είναι η παραγωγή και εμπορία τσιμέντου, έτοιμου σκυροδέματος, αδρανών υλικών και υπηρεσίες μεταφορών.

Ο τομέας Ελλάδας και Δυτικής Ευρώπης δραστηριοποιείται επιπλέον στην παραγωγή και εμπορία ετοιμών κονιαμάτων και στη ρυθμιζόμενη αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ο τομέας Β. Αμερικής περιλαμβάνει την παραγωγή και εμπορία τσιμεντόλιθων και την επεξεργασία και εμπορία ιπτάμενης τέφρας. Τέλος, οι τομείς Νοτιοανατολικής Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου δραστηριοποιούνται και στην επεξεργασία εναλλακτικών καυσίμων.

Στις λοιπές δραστηριότητες περιλαμβάνονται οι μεταφορικές δραστηριότητες και η δραστηριότητα στη ρυθμιζόμενη αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Ελλάδα. Καμία από αυτές δεν έχει το απαιτούμενο μέγεθος ώστε να αναλύεται χωριστά.

Στα πλαίσια της δραστηριοποίησης της Εταιρίας στην Ελληνική αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας, η Εταιρία έχει λάβει την υπ. Αρ. 731/13-10-14 Άδεια Ηλεκτρικής Ενέργειας από την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ). Εντός του 2017 δεν πραγματοποίησε πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας ενώ το 2016 η Εταιρία πραγματοποίησε πωλήσεις ύψους €1.726 χιλ. στον Λειτουργό Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΛΑΓΗΕ).

Η Εταιρία πραγματοποίησε προς την θυγατρική εταιρία της Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε. πωλήσεις τσιμέντου και αδρανών υλικών οι οποίες προσέγγισαν το 2017 το 9,9% (2016: 7,35%) του συνολικού κύκλου εργασιών της.

Σε επίπεδο Ομίλου ο κύκλος εργασιών προέρχεται από ένα σύνολο πελατών εκ των οποίων κανένας μεμονωμένα δεν αντιπροσωπεύει ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 10%.

Πληροφόρηση ανά λειτουργικό τομέα

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2016			
	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος
Μικτός κύκλος εργασιών	327.726	794.575	204.610	249.201
Πωλήσεις μεταξύ τομέων	-66.400	-223	-336	-
Κύκλος εργασιών	261.326	794.352	204.274	249.201
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων	36.366	145.174	56.215	40.844
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων	-27.990	-55.913	-25.446	-17.758
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	8.378	89.260	30.769	23.085
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	304.544	686.354	308.612	273.725
Ασώματες ακινητοποιήσεις	23.392	223.843	63.458	64.423
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	13.636	31.894	8.649	315
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	217.362	216.450	108.330	82.601
Σύνολο ενεργητικού τομέων εκτός κοινοπραξιών	558.934	1.158.541	489.049	421.064
Συμμετοχές σε κοινοπραξίες (σημ. 15)				162.189
Σύνολο ενεργητικού				2.789.777
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	189.664	380.638	95.361	164.310
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	127.004	140.672	49.827	89.485
Σύνολο Υποχρεώσεων	316.668	521.310	145.188	253.795

3. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα (συνέχεια)

Πληροφόρηση ανά λειτουργικό τομέα

(ποσά σε χιλιάδες €)	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2016				
	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Αγορές μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού (σημ. 11,12,13)	24.608	78.458	16.240	31.250	150.556
Απομείωση ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 11)	-5.162	-	-	-	-5.162
Απομείωση ασώματων ακινητοποιήσεων- εξαιρουμένης της υπεραξίας (σημ. 13)	-376	-	-	-	-376
Απομείωση/διαγραφή υπεραξίας (σημ. 13)	-2.510	-	-2.766	-	-5.276
(Αντιστροφή απομείωσης)/απομείωση για επισφάλειες (σημ. 20)	-917	-433	487	276	-587
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις (σημ. 15)	742	4.321	3.551	-	8.614
Στοιχεία ενεργητικού επιπρόσθετου προγράμματος παροχών (σημ. 17, 25)	-	4.364	-	-	4.364

Οι αγορές μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού περιλαμβάνουν προσθήκες ενσώματων ακινητοποιήσεων, επενδυτικών παγίων, ασώματων ακινητοποιήσεων.

Η δαπάνη για απομείωση εμπεριέχεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Πληροφόρηση ανά επιχειρησιακή δραστηριότητα

(ποσά σε χιλιάδες €)	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2016		
	Τσιμέντο	Έτοιμο σκυρόδεμα, αδρανή και τσιμεντόλιθοι	Λοιπές δραστη- ριότητες
Κύκλος εργασιών	907.451	592.880	8.822
			1.509.153

Συμφωνία κέρδους

Τα έσοδα/έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας καθώς και τα κέρδη/ζημιές από την αποτίμηση σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν επιμερίζονται στους λειτουργικούς τομείς, καθώς η διαχείρισή τους γίνεται από τον Όμιλο.

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος	
	2017	2016
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	157.012	151.492
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων	162	1.926
Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	899	2.900
Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	-65.033	-67.303
Ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	-22.326	-25.982
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιριών (σημ.15)	1.540	1.577
Συμμετοχή στις ζημιές κοινοπραξιών (σημ. 15)	-9.028	-1.085
Κέρδη προ φόρων	63.226	63.525

4. Άλλα έσοδα και έξοδα εκμετάλλευσης

(ποσά σε χιλιάδες €)

Πωλήσεις ακατάλληλων υλικών
Έσοδα από αποζημιώσεις
Έσοδα από επιχορηγήσεις/επιδότησεις
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους
Έσοδα από ενοίκια

Κέρδη από πώληση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων και επενδυτικών παγίων (σημ. 29)

Κέρδη από αποτίμηση εύλογης αξίας επενδυτικών παγίων (σημ. 12)

Έσοδα από διοικητικές υπηρεσίες σε θυγατρικές εταιρίες

Έκτακτα κονδύλια

Διάφοροι έκτακτοι φόροι - τέλη

Λοιπά έσοδα

Σύνολο άλλων εσόδων εκμετάλλευσης

Λοιπές προβλέψεις

Ζημίες από πώληση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων και επενδυτικών παγίων (σημ. 29)

Ζημία από αποτίμηση εύλογης αξίας επενδυτικών παγίων (σημ. 12)

Απαξίωση αποθεμάτων (σημ. 19)

Δαπάνη αποζημίωσης προσωπικού λόγω αποχώρησης από την υπηρεσία

Δαπάνες αναδιοργάνωσης

Διαγραφή αποθεμάτων και λοιπών χρεωστών

Έκτακτα κονδύλια

Διάφοροι έκτακτοι φόροι - τέλη

Λοιπά έξοδα

Σύνολο άλλων εξόδων εκμετάλλευσης

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Πωλήσεις ακατάλληλων υλικών	1.590	901	213	338
Έσοδα από αποζημιώσεις	288	301	-	-
Έσοδα από επιχορηγήσεις/επιδότησεις	68	198	68	198
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους	1.713	2.460	298	443
Έσοδα από ενοίκια	2.466	2.662	1.220	1.265
Κέρδη από πώληση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων και επενδυτικών παγίων (σημ. 29)	-	-	47	63
Κέρδη από αποτίμηση εύλογης αξίας επενδυτικών παγίων (σημ. 12)	863	-	12	-
Έσοδα από διοικητικές υπηρεσίες σε θυγατρικές εταιρίες	-	-	12.840	12.536
Έκτακτα κονδύλια	-	441	-	-
Διάφοροι έκτακτοι φόροι - τέλη	1.587	895	-	-
Λοιπά έσοδα	2.056	1.114	1.149	627
Σύνολο άλλων εσόδων εκμετάλλευσης	10.631	8.972	15.847	15.470
Λοιπές προβλέψεις	-212	-4.240	-152	-1.063
Ζημίες από πώληση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων και επενδυτικών παγίων (σημ. 29)	-2.075	-3.337	-26	-11
Ζημία από αποτίμηση εύλογης αξίας επενδυτικών παγίων (σημ. 12)	-	-243	-351	-335
Απαξίωση αποθεμάτων (σημ. 19)	-1.957	-122	-1.548	160
Δαπάνη αποζημίωσης προσωπικού λόγω αποχώρησης από την υπηρεσία	-2.158	-3.067	-915	-1.416
Δαπάνες αναδιοργάνωσης	-11.365	-6.749	-3.322	-
Διαγραφή αποθεμάτων και λοιπών χρεωστών	-1.110	-	-	-
Έκτακτα κονδύλια	-729	-1.229	-	-
Διάφοροι έκτακτοι φόροι - τέλη	-1.631	-1.470	-	-
Λοιπά έξοδα	-3.378	-3.194	-904	-1.811
Σύνολο άλλων εξόδων εκμετάλλευσης	-24.615	-23.651	-7.218	-4.476

Για τη χρήση που έληξε την 31.12.2017

Τα έκτακτα κονδύλια αφορούν δαπάνες που προκλήθηκαν κυρίως λόγω του τυφώνα "Ιρμα" στη Φλόριντα των ΗΠΑ.

Οι δαπάνες αναδιοργάνωσης αφορούν κόστη προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου από όλους του λειτουργικούς τομείς του Ομίλου. Τα ποσά των €1,6 εκατ. για τον Όμιλο και €0,8 εκατ. για την Εταιρία θα διακανονιστούν εντός του 2018.

Για τη χρήση που έληξε την 31.12.2016

Τα έκτακτα κονδύλια-έσοδα αφορούν αποζημίωση που έλαβε η Titan America LLC στις ΗΠΑ από τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα αποζημιώσεων, εξαιτίας της διαρροής πετρελαίου της BP στο κόλπο του Μεξικού το 2010 (Oil Spill Claim Program).

Τα έκτακτα κονδύλια-έξοδα αφορούν δαπάνες που προκλήθηκαν λόγω κατάρρευσης του ικρίωματος σε προγραμματισμένη συντήρηση στις εργοστασιακές εγκαταστάσεις του Ομίλου στο Pennsuso των ΗΠΑ.

Οι δαπάνες αναδιοργάνωσης αφορούν κόστη προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου από όλους του λειτουργικούς τομείς του Ομίλου.

5. Έξοδα ανά κατηγορία

(ποσά σε χιλιάδες €)

Δαπάνες προσωπικού και συναφή έξοδα (σημ.7)
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα
Κόστος ενέργειας
Διακύμανση αποθεμάτων των ετοιμών και ημιτελών προϊόντων
Έξοδα διανομής
Αμοιβές - παροχές τρίτων
Λοιπά έξοδα
Σύνολο εξόδων ανά κατηγορία

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Δαπάνες προσωπικού και συναφή έξοδα (σημ.7)	-280.450	-269.939	-55.748	-53.912
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα	-372.161	-376.242	-47.295	-52.389
Κόστος ενέργειας	-231.111	-228.795	-57.101	-55.750
Διακύμανση αποθεμάτων των ετοιμών και ημιτελών προϊόντων	16.863	5.497	4.871	-3.452
Έξοδα διανομής	-162.916	-149.343	-37.345	-40.056
Αμοιβές - παροχές τρίτων	-124.166	-129.451	-22.712	-25.760
Λοιπά έξοδα	-64.437	-67.602	-12.300	-12.064
Σύνολο εξόδων ανά κατηγορία	-1.218.378	-1.215.875	-227.630	-243.383

Συμπεριλαμβάνονται σε:

Κόστος πωλήσεων
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης

Κόστος πωλήσεων	-1.070.349	-1.072.139	-182.851	-199.836
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-125.459	-122.108	-44.526	-43.276
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	-22.570	-21.628	-253	-271
Σύνολο	-1.218.378	-1.215.875	-227.630	-243.383

6. Χρηματοοικονομικά έξοδα

(ποσά σε χιλιάδες €)

i) Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Έσοδα από τόκους και συναφή έσοδα

Κέρδη από την αποτίμηση παραγώγων στην εύλογη αξία

Σύνολο εσόδων χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
869	1.569	2	24
30	1.331	-	-
899	2.900	2	24

ii) Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Έξοδα από τόκους και συναφή έξοδα

Χρηματοοικονομικό κόστος αναλογιστικών μελετών (σημ. 25)

Επαύξηση προεξόφλησης προβλέψεων για αποκατάσταση λατομείων και λοιπών προβλέψεων (σημ. 26)

Τόκοι από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Σύνολο εξόδων χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
-63.839	-65.992	-15.883	-22.041
-510	-533	-238	-249
-240	-268	-40	-43
-444	-510	-	-
-65.033	-67.303	-16.161	-22.333

iii) (Ζημίες)/κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

(Ζημίες)/κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Κέρδη/(ζημίες) από την αποτίμηση παραγώγων στην εύλογη αξία

Σύνολο (ζημιών)/κερδών από συναλλαγματικές διαφορές

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
-55.907	-24.367	-3.096	303
33.581	-1.615	-	-
-22.326	-25.982	-3.096	303

7. Δαπάνες προσωπικού

(ποσά σε χιλιάδες €)

Αποδοχές και λοιπές παροχές προσωπικού

Εργοδοτικές εισφορές

Εύλογη αξία αμοιβών προσωπικού που σχετίζονται με την χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης (σημ. 29)

Αποζημιώσεις προσωπικού, προγράμματα καθορισμένων παροχών και λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές σε εργαζομένους (σημ. 4,6,25)

Σύνολο δαπανών προσωπικού

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
254.798	244.121	46.237	44.334
24.219	24.198	9.223	8.890
1.433	1.620	974	1.376
14.033	10.349	4.475	1.665
294.483	280.288	60.909	56.265

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου απασχολούνται υπό το καθεστώς της πλήρους απασχόλησης και κατανέμονται σε:

Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη

Βόρεια Αμερική

Νοτιοανατολική Ευρώπη

Ανατολική Μεσόγειος

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
1.157	1.185	811	842
2.198	2.049	-	-
1.253	1.282	-	-
824	966	-	-
5.432	5.482	811	842

8. Φόρος εισοδήματος

(ποσά σε χιλιάδες €)

Τρέχων φόρος
Αναβαλλόμενος φόρος (σημ. 18)
Επίδραση της αλλαγής του ομοσπονδιακού φορολογικού συντελεστή στις Η.Π.Α. (σημ. 18)
Διαφορές φορολογικού ελέγχου και λοιποί φόροι μη εκπιπτόμενοι
Πρόβλεψη λοιπών φόρων

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
8.495	7.737	-	-
12.784	-71.869	-6.233	5.559
-7.905	-	-	-
3.278	327	2.638	328
2.277	-	2.085	-
18.929	-63.805	-1.510	5.887

Ο φόρος εισοδήματος, που αναλογεί στα κέρδη του Ομίλου, διαφέρει από το ποσό που θα προέκυπτε εάν εφαρμόζονταν ο ονομαστικός φορολογικός συντελεστής που ισχύει στην χώρα στην οποία έχει έδρα η Εταιρία, ως ακολούθως:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Κέρδη προ φόρων
Φόρος υπολογιζόμενος βάσει του θεσπισμένου φορολογικού συντελεστή που ισχύει στην έδρα της Μητρικής εταιρίας 29% (2016: 29%)

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
63.226	63.525	11.881	22.706
18.336	18.422	3.445	6.585
-4.001	-7.159	-9.969	-8.490
17.579	14.137	985	1.715
4.723	-	4.723	-
832	327	-	328
-7.905	-	-	-
-	1.165	-	-
-	4.350	-	4.350
-4.489	-4.615	-	-
3.388	1.638	-	-
-1.163	799	257	786
-7.902	-93.274	-	-
-469	405	-951	613
18.929	-63.805	-1.510	5.887

Προσαρμογές στο φόρο σε σχέση με:

Έσοδα μη υποκείμενα σε φόρο
Δαπάνες μη εκπιπόμενες για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος
Φόροι για αποθεματικά βάσει Ν.3220/2004
Λοιποί φόροι
Επίδραση της αλλαγής του ομοσπονδιακού φορολογικού συντελεστή στις Η.Π.Α. (σημ. 18)
Επίδραση μη αναγνώρισης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών
Συμφηφισμός αφορολόγητων αποθεματικών με φορολογικές ζημιές
Φορολογικές ελαφρύνσεις αναπτυξιακών νόμων
Επίδραση από τους διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος
Προσαρμογές φόρου εισοδήματος προηγούμενων χρήσεων
Χρησιμοποίηση μη αναγνωρίσιμων ζημιών προηγούμενων χρήσεων
Λοιπές διαφορές

Πραγματική φορολογική επιβάρυνση

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για τη μεταφορά εις νέο των αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, στο βαθμό που είναι πιθανόν ότι μελλοντικά φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα έναντι των οποίων οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές μπορεί να χρησιμοποιηθούν. Ο καθορισμός του ποσού της μεταφερόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτεί την κρίση της διοίκησης ως προς την εκτίμηση της μελλοντικής κερδοφορίας καθώς και τον βαθμό ανάκτησης των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών (σημ. 2.3).

Ορισμένες εταιρίες του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν συσσωρεύσει φορολογικές ζημιές συνολικού ύψους €295,3 εκατ. (2016: €441,2 εκατ.). Οι συγκεκριμένες εταιρίες έχουν αναγνωρίσει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €80,8 εκατ. (2016: €156,2 εκατ.) που αναλογεί σε ζημιές ύψους €284,5 εκατ. (2016: €393,7 εκατ.), σύμφωνα με τα προϋπολογιστικά μελλοντικά φορολογητέα εισοδήματα, που βασίζονται σε εγκεκριμένους προϋπολογισμούς (σημ. 18).

Για τις υπολειπόμενες φορολογικές ζημιές €10,8 εκατ. δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, καθώς κρίθηκε ότι σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 12, δεν πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης. Από τις παραπάνω φορολογικές ζημιές, ποσό ύψους €4,7 εκατ. δύναται να χρησιμοποιηθεί έως και τη χρήση 2018, ποσό ύψους €3,3 εκατ. έως και τη χρήση 2022, ενώ ποσό ύψους €2,8 εκατ. μπορεί να μεταφερθεί επ' αόριστον.

Η θυγατρική εταιρία του ομίλου στις ΗΠΑ, Titan America LLC (TALLC), αναγνώρισε στις οικονομικές καταστάσεις του 2016 αναβαλλόμενο φορολογικό έσοδο με αντίστοιχη αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €89,6 εκατ.. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του οφέλους σχετίζεται με την αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μεταφερόμενες, μη αναγνωρισμένες καθαρές λειτουργικές ζημιές που δημιουργήθηκαν σε περιόδους πριν από το 2016. Μετά από συνεχείς βελτιώσεις στην κερδοφορία το 2016 και σε συνδυασμό με τις ευνοϊκές προβλέψεις για τα έτη 2017-2019, η διοίκηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εκτίμηση της κερδοφορίας για την TALLC παρέχει επαρκή και αντικειμενικά επαληθεύσιμα στοιχεία, ώστε να αποφασιστεί ότι πλέον η μελλοντική κερδοφορία υπερβαίνει τις αρνητικές ενδείξεις που υπήρχαν από τις σωρευτικές ζημιές των προηγούμενων χρήσεων.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2017, οι ΗΠΑ ενέκριναν φορολογική μεταρρύθμιση, η οποία ισχύει για τις οικονομικές χρήσεις μετά το 2017. Για το λόγο αυτό, η TALLC αναγνώρισε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €7,9 εκατ. από την αναπροσαρμογή καθαρών αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων στο νέο αναβαλλόμενο φορολογικό συντελεστή.

Η Εταιρία την 31.12.2017 αναγνώρισε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €4,5 εκατ. (2016: €6,6 εκατ.), επί μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών καθώς έκρινε ότι πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης. Οι φορολογικές ζημιές της Εταιρίας δύνανται να χρησιμοποιηθούν σταδιακά έως και τη χρήση 2018.

Το ποσό πρόβλεψης φόρου της Εταιρίας αφορά την καταβολή ποσού €2,1 εκατ. λόγω επιστροφής κρατικών ενισχύσεων, οι οποίες κρίθηκαν ασύμβατες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο (Ν.4099/2012).

9. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή προκύπτουν με διαίρεση των καθαρών κερδών που αναλογεί στους Μετόχους, διά του μέσου σταθμισμένου αριθμού των σε κυκλοφορία κοινών και προνομιούχων μετοχών κατά τη διάρκεια της χρήσης, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι κοινές και προνομιούχες μετοχές που αγοράστηκαν από την Εταιρία και οι οποίες εμφανίζονται ως ίδιες μετοχές (σημ. 22).

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

Καθαρό κέρδος χρήσης που αναλογεί στους μετόχους της Α.Ε. Τσιμεντών Τιτάν

Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών

Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία προνομιούχων μετοχών

Συνολικός σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών για τον υπολογισμό των βασικών κερδών ανά μετοχή

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
42.680	127.444	13.391	16.819
73.174.841	74.088.601	73.174.841	74.088.601
7.476.152	7.543.158	7.476.152	7.543.158
80.650.993	81.631.759	80.650.993	81.631.759
0,5292	1,5612	0,1660	0,2060

Βασικά κέρδη ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή (σε €)

Τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή (diluted earnings per share) υπολογίζονται αναπροσαρμόζοντας το σταθμισμένο μέσο αριθμό των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών, με τις επιδράσεις όλων των δυνητικών τίτλων των μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές. Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών αποτελούν τη μοναδική κατηγορία δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές, που έχει η Εταιρία. Όσον αφορά στα προαναφερθέντα δικαιώματα, γίνεται υπολογισμός του αριθμού των μετοχών που θα μπορούσαν να είχαν αποκτηθεί στην εύλογη αξία (οριζόμενη ως η μέση ετήσια χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών της Εταιρίας) με βάση την αξία των δικαιωμάτων συμμετοχής, που σχετίζονται με τα υφιστάμενα προγράμματα δικαιωμάτων απόκτησης μετοχών. Ο αριθμός των μετοχών που προκύπτει από τον παραπάνω υπολογισμό συγκρίνεται με τον αριθμό των μετοχών που θα μπορούσαν να είχαν εκδοθεί σε περίπτωση άσκησης των δικαιωμάτων. Η διαφορά που προκύπτει, προστίθεται στον παρανομαστή ως έκδοση κοινών μετοχών χωρίς αντάλλαγμα. Τέλος, καμία αναπροσαρμογή δε γίνεται στα κέρδη (αριθμητής).

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

Καθαρό κέρδος χρήσης που αναλογεί σε μετόχους της Α.Ε. Τσιμεντών Τιτάν για υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή

Σταθμισμένος μέσος αριθμός κοινών μετοχών για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή

Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών

Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία προνομιούχων μετοχών

Συνολικός σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
42.680	127.444	13.391	16.819
73.174.841	74.088.601	73.174.841	74.088.601
551.891	477.658	551.891	477.658
7.476.152	7.543.158	7.476.152	7.543.158
81.202.884	82.109.417	81.202.884	82.109.417
0,5256	1,5521	0,1649	0,2048

Προσαρμοσμένα κέρδη ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή (σε €)

10. Μερίσματα και επιστροφή κεφαλαίου

Για τη χρήση που έληξε την 31.12.2017

Στις 12 Μαΐου 2017, η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων ενέκρινε τη διανομή μερίσματος συνολικού ποσού €8.463.253 ήτοι €0,10 ανά μετοχή και επιστροφή κεφαλαίου συνολικού ποσού €84.632.528 ήτοι €1,00 ανά μετοχή. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 8 του νόμου 2190/1920, τα τελικά ποσά που διανεμήθηκαν ανά μετοχή προσαυξήθηκαν κατά το ποσό που αντιστοιχούσε στις ίδιες μετοχές που κατείχε η Εταιρία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που έχει προγραμματιστεί για την 1η Ιουνίου 2018, τη διανομή μερίσματος συνολικού ποσού €4.231.626 ήτοι €0,05 ανά μετοχή και επιστροφή κεφαλαίου συνολικού ποσού €42.316.264 ήτοι €0,50 ανά μετοχή. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 8 του νόμου 2190/1920, τα τελικά ποσά που θα διανεμηθούν ανά μετοχή θα προσαυξηθούν κατά το ποσό που αντιστοιχεί στις ίδιες μετοχές που κατέχει η Εταιρία.

Για τη χρήση που έληξε την 31.12.2016

Στις 17 Ιουνίου 2016 η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρίας ενέκρινε τη διανομή μερίσματος συνολικού ποσού €25.390 χιλ. που αντιστοιχούσε σε ποσό €0,30 ανά μετοχή (κοινή και προνομιούχο), το οποίο προσαυξημένο αναλογικά με το μέρισμα που αντιστοιχούσε στις ίδιες μετοχές που κατείχε η Εταιρία ανήλθε σε ποσό €0,30989 ανά μετοχή και μετά την παρακράτηση από την Εταιρία φόρου 10% για λογαριασμό του Μετόχου, το τελικό ποσό που έλαβε ο Μέτοχος ανήλθε σε €0,27890 ανά μετοχή.

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Ποσά προηγούμενης χρήσης 2016	Γήπεδα-Οικόπεδα	Λατομεία	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης	301.422	145.061	212.862	951.932	45.212	10.361	127.458	1.794.308
Αγορές	416	5.575	421	6.014	750	691	127.423	141.290
Αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία λόγω εξαγοράς υφιστάμενης κοινοπραξίας (σημ. 30)	3.242	-	4.399	5.099	-	-	-	12.740
Προσθήκες λόγω εξαγοράς κοινοπραξίας (σημ. 30)	1.585	-	1.562	10.113	-	33	87	13.380
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία) (σημ. 29)	-56	-	-169	-2.587	-172	-26	-1.194	-4.204
Μεταφορά παγίων από/σε άλλη κατηγορία ενσώματων παγίων	309	2.680	13.073	81.640	13.499	1.683	-114.643	-1.759
Μεταφορά από αποθέματα (σημ. 19)	-	-	-	667	24	-	-	691
Μεταφορά σε ασώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 13)	-	-	-	-	-	-17	-3.083	-3.100
Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων σε επενδυτικά ακίνητα μετά από αναπροσαρμογή αξίας	-11	-	-	-	-	-	-	-11
Μεταφορά από/σε λοιπούς λογαριασμούς	-	-	-	47	-	-	-39	8
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-3.433	-7.568	-11.550	-72.390	-8.983	-2.474	-	-106.398
Απομείωση ενσώματων παγίων (σημ. 29)	-	-	-738	-3.502	-	-7	-915	-5.162
Συναλλαγματικές διαφορές	-53.053	2.790	-35.704	-173.517	324	-354	-26.800	-286.314
Υπόλοιπο λήξης	250.421	148.538	184.156	803.516	50.654	9.890	108.294	1.555.469
Πάγια με χρηματοδοτική μίσθωση								
Υπόλοιπο έναρξης	-	-	-	183	11.229	-	-	11.412
Αγορές	-	-	-	91	6.913	-	-	7.004
Μεταφορά σε ιδιότητα πάγια	-	-	-	-	1.759	-	-	1.759
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-	-	-58	-3.094	-	-	-3.152
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-19	762	-	-	743
Υπόλοιπο λήξης	-	-	-	197	17.569	-	-	17.766
31 Δεκεμβρίου 2016								
Αξία κτήσης	289.445	221.782	381.369	1.694.682	242.693	57.514	109.210	2.996.695
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-37.127	-73.244	-196.457	-886.982	-174.470	-47.617	-	-1.415.897
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης ενσώματων παγίων	-1.897	-	-756	-3.987	-	-7	-916	-7.563
Αναπόσβεστη αξία	250.421	148.538	184.156	803.713	68.223	9.890	108.294	1.573.235

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2017	Γήπεδα-Οικόπεδα	Λατομεία	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης	250.421	148.538	184.156	803.516	50.654	9.890	108.294	1.555.469
Αγορές	375	7.771	1.098	14.120	229	824	95.533	119.950
Εξαγορά θυγατρικής (σημ. 30)	-	-	978	-	-	-	-	978
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία) (σημ. 29)	-132	-	-930	-600	-93	-47	-1.734	-3.536
Μεταφορά παγίων από/σε άλλη κατηγορία ενσώματων παγίων	13.030	1.757	13.028	71.675	17.430	3.709	-120.629	-
Μεταφορά από αποθέματα (σημ. 19)	-	-	-	233	-	-	-	233
Μεταφορά από/σε ασώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 13)	-	348	-67	-	-	-	-813	-532
Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων σε επενδυτικά ακίνητα μετά από αναπροσαρμογή αξίας	-220	-	-975	-	-	-	-	-1.195
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-3.554	-8.335	-10.586	-67.803	-11.087	-2.611	-	-103.976
Απομείωση ενσώματων παγίων (σημ. 29)	-588	-	-	-2.145	-	-5	-1	-2.739
Συναλλαγματικές διαφορές	-23.215	-15.507	-8.842	-49.631	-4.990	-301	-8.659	-111.145
Υπόλοιπο λήξης	236.117	134.572	177.860	769.365	52.143	11.459	71.991	1.453.507
Πάγια με χρηματοδοτική μίσθωση								
Υπόλοιπο έναρξης	-	-	-	197	17.569	-	-	17.766
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-	-	-57	-3.251	-	-	-3.308
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-6	-1.913	-	-	-1.919
Υπόλοιπο λήξης	-	-	-	134	12.405	-	-	12.539
31 Δεκεμβρίου 2017								
Αξία κτήσης	274.741	207.705	376.053	1.651.913	227.261	58.662	71.991	2.868.326
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-36.373	-73.133	-197.438	-876.281	-162.713	-47.191	-	-1.393.129
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης ενσώματων παγίων	-2.251	-	-755	-6.133	-	-12	-	-9.151
Αναπόσβεστη αξία	236.117	134.572	177.860	769.499	64.548	11.459	71.991	1.466.046

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία

Ποσά προηγούμενης χρήσης 2016

	Λατομεία	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης	810	4.289	52.206	155.171	656	6.627	17.665	237.424
Αγορές	-	411	290	8.385	474	444	10.111	20.115
Πωλήσεις/διαγραφές (αναπόσβεστη αξία) (σημ. 29)	-	-5	-	-	-12	-33	-	-50
Μεταφορά παγίων από/σε άλλη κατηγορία ενσώματων παγίων	-	-	2.259	11.340	-	509	-14.108	-
Μεταφορά σε ασώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	-60	-60
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-63	-	-2.292	-11.221	-165	-958	-	-14.699
Πρόβλεψη αποξήλωσης	-	-	-	47	-	-	-	47
Υπόλοιπο λήξης	747	4.695	52.463	163.722	953	6.589	13.608	242.777
31 Δεκεμβρίου 2016								
Αξία κτήσης	1.656	4.695	99.805	348.671	3.740	27.534	13.608	499.709
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-909	-	-47.339	-184.463	-2.787	-20.945	-	-256.443
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης ενσώματων παγίων	-	-	-3	-486	-	-	-	-489
Αναπόσβεστη αξία	747	4.695	52.463	163.722	953	6.589	13.608	242.777

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2017

	747	4.695	52.463	163.722	953	6.589	13.608	242.777
Υπόλοιπο έναρξης	747	4.695	52.463	163.722	953	6.589	13.608	242.777
Αγορές	-	214	185	15.413	60	785	11.267	27.924
Πωλήσεις/διαγραφές (αναπόσβεστη αξία) (σημ. 29)	-	-	-	-4	-62	-8	-	-74
Μεταφορά παγίων από/σε άλλη κατηγορία ενσώματων παγίων	-	-	761	6.453	-	1.531	-8.745	-
Μεταφορά σε ασώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	-8	-8
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-63	-	-2.435	-11.970	-161	-984	-	-15.613
Απομείωση ενσώματων παγίων (σημ. 29)	-	-	-	-2.145	-	-5	-	-2.150
Πρόβλεψη αποξήλωσης	-	-	5	118	-	12	-47	88
Υπόλοιπο λήξης	684	4.909	50.979	171.587	790	7.920	16.075	252.944
31 Δεκεμβρίου 2017								
Αξία κτήσης	1.656	4.909	100.754	370.648	3.244	29.843	16.075	527.129
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-972	-	-49.772	-196.430	-2.454	-21.918	-	-271.546
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης ενσώματων παγίων	-	-	-3	-2.631	-	-5	-	-2.639
Αναπόσβεστη αξία	684	4.909	50.979	171.587	790	7.920	16.075	252.944

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

Πωλήσεις παγίων

Όμιλος

Στη διάρκεια του 2017, ο Όμιλος εισέπραξε €1,5 εκατ. (2016: €0,9 εκατ.) από την εκποίηση ενσώματων ακινητοποιήσεων συνολικής αναπόσβεστης αξίας €3,5 εκατ. (2016: €4,2 εκατ.), αναγνωρίζοντας ως ζημιά το ποσό των €2,1 εκατ. (2016: €3,3 εκατ.) στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (σημ. 4).

Εταιρία

Στη διάρκεια του 2017, η Εταιρία εισέπραξε €95 χιλ. (2016: €102 χιλ.) από την εκποίηση ενσώματων ακινητοποιήσεων συνολικής αναπόσβεστης αξίας €74 χιλ. (2016: €50 χιλ.), αναγνωρίζοντας ως κέρδος το ποσό των €21 χιλ. (2016: €52 χιλ.) στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (σημ. 4).

Απομειώσεις παγίων

Το 2017, ο Όμιλος εμφάνισε απομείωση ύψους €2,2 εκατ. λόγω απομείωσης μηχανολογικού εξοπλισμού στον τομέα της Ελλάδας και Δυτικής Ευρώπης και €0,6 εκατ. λόγω απομείωσης εδαφικής έκτασης στον τομέα της Βορείου Αμερικής.

Τα ανωτέρω πάγια απομειώθηκαν καθώς η ανακτήσιμη αξία τους ήταν μικρότερη από την αναπόσβεστη. Η ανακτήσιμη αξία είναι η εύλογη αξία του παγίου μείον τα έξοδα πώλησής του και καθορίζεται χρησιμοποιώντας την τιμή πώλησης, στην οποία θα αγόραζε το πάγιο ένας ανεξάρτητος αγοραστής. Η τιμή αυτή δεν καθορίζεται σε μια ενεργή αγορά και κατατάσσεται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Το 2016, ο Όμιλος εμφάνισε απομείωση ύψους €5,2 εκατ. κυρίως λόγω απομείωσης μηχανολογικού εξοπλισμού στον τομέα της Ελλάδας και Δυτικής Ευρώπης.

Υποθήκες

Επί των παγίων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη. Επί των παγίων περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής εταιρίας Adocim Marmara Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.Ş στην Τουρκία υπάρχει υποθήκη ύψους €4,6 εκατ. προς εξασφάλιση δανεισμού της.

12. Επενδυτικά ακίνητα

Τα ακίνητα που εκμισθώνονται μεταξύ των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου δεν συμμετέχουν στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων, αλλά εμφανίζονται στην κατηγορία των ενσώματων ακινητοποιήσεων της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου. Τα επενδυτικά ακίνητα έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία όπως αυτή έχει εκτιμηθεί από ανεξάρτητους εξωτερικούς ορκωτούς εκτιμητές, μέλη του σώματος ορκωτών εκτιμητών και πιστοποιημένους κατά TEGoVA (the European Group of Valuers' Associations) & RICS (Royal Institution of Chartered Surveyors).

(ποσά σε χιλιάδες €)

Υπόλοιπο έναρξης

Πωλήσεις

Καθαρά κέρδη/(ζημιά) από την αποτίμηση στην εύλογη αξία (σημ. 4)

Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων από ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια μετά από αναπροσαρμογή αξίας

Συναλλαγματικές διαφορές

Υπόλοιπο λήξης

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
9.820	9.548	9.126	9.461
-	-77	-	-
863	-243	-339	-335
1.447	588	150	-
-	4	-	-
12.130	9.820	8.937	9.126

(ποσά σε χιλιάδες €)

Έσοδα από ενοίκια προερχόμενα από επενδυτικά ακίνητα

Άμεσα λειτουργικά έξοδα (συμπεριλαμβανομένου επισκευών και συντηρήσεων) που δεν επέφεραν έσοδα από ενοίκια

Καθαρό κέρδος από τα επενδυτικά ακίνητα σε εύλογη αξία

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
406	326	155	135
-7	-45	-	-22
399	281	155	113

Για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων της Εταιρίας χρησιμοποιήθηκε κυρίως η μέθοδος των συγκριτικών στοιχείων ή τιμών αγοράς. Κατά την εκτίμηση ελήφθησαν υπόψη η τοποθεσία του ακινήτου, η επιφάνεια, το πολεοδομικό καθεστώς της περιοχής, τα δίκτυα και παροχές/υποδομές, η κατάσταση συντήρησης των ακινήτων, η εμπορευσιμότητα και τεχνικές προδιαγραφές κατασκευής όπου υπάρχουν κτίσματα καθώς και τυχόν ύπαρξη περιβαλλοντικών θεμάτων.

13. Ασώματες ακινητοποιήσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

	Αρχική υπεραξία	Απομείωση υπεραξίας	Σύνολο υπεραξίας	Άδειες παραγωγής & εκμ/σης	Δαπάνες ανάπτυξης	Σήματα	Πελατεια- κές σχέσεις	Λοιπά ασώματα πάγια	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	386.622	-10.216	376.406	21.439	314	26.303	25.531	6.349	456.342
Προσθήκες	-	-	-	305	-	-	-	1.957	2.262
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία)	-	-	-	-	-	-80	-	-	-80
Προσθήκες λόγω εξαγοράς	86	-	86	-	-	-	-	-	86
Λοιπές μεταφορές	-	-	-	91	-	-	-	-	91
Μεταφορά από/σε άλλη κατηγορία ασώματων παγίων	-	-	-	-119	-	-	-	119	-
Μεταφορά από ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 11)	-	-	-	-	-	-	2.043	1.057	3.100
Απομειώσεις (σημ. 29)	-	-5.276	-5.276	-	-	-	-	-376	-5.652
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-	-	-553	-	-1.465	-4.182	-834	-7.034
Συναλλαγματικές διαφορές	-52.280	-	-52.280	-4.215	1	-5.297	-11.280	-928	-73.999
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	334.428	-15.492	318.936	16.948	315	19.461	12.112	7.344	375.116

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	334.428	-15.492	318.936	16.948	315	19.461	12.112	7.344	375.116
Προσθήκες	-	-	-	6.470	8	-	-	2.470	8.948
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία) (σημ. 29)	-	-	-	-	-	-	-	-6	-6
Προσθήκες λόγω εξαγοράς	3	-	3	-	-	-	-	-	3
Μεταφορά από/σε άλλη κατηγορία ασώματων παγίων	-	-	-	58	-	-	-	-58	-
Μεταφορά από/σε ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 11)	-	-	-	2	-255	-	-	785	532
Λοιπές μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-	1.634	1.634
Απομειώσεις (σημ. 29)	-	-1.396	-1.396	-	-	-	-	-	-1.396
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-	-	-487	-	-855	-3.131	-800	-5.273
Συναλλαγματικές διαφορές	-29.874	-	-29.874	-436	-	-2.033	-1.059	-185	-33.587
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	304.557	-16.888	287.669	22.555	68	16.573	7.922	11.184	345.971

Τα λοιπά ασώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως λογισμικά ηλεκτρονικών υπολογιστών.

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία

	Σήματα	Λοιπά ασώματα πάγια	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	81	3.531	3.612
Προσθήκες	-	1.080	1.080
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία)	-80	-38	-118
Μεταφορά από ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 11)	-	60	60
Λοιπές μεταφορές	-	91	91
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-267	-267
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	1	4.457	4.458
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	1	4.457	4.458
Προσθήκες	-	2.930	2.930
Μεταφορά από ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ. 11)	-	8	8
Λοιπές μεταφορές	-	986	986
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-	-289	-289
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	1	8.092	8.093

13. Ασώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Η υπεραξία, η οποία προκύπτει κατά την ενοποίηση επιχειρήσεων που προέρχονται από εξαγορά, έχει καταμεριστεί στις ακόλουθες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (MTP) ανά γεωγραφική περιοχή.

Υπόλοιπο υπεραξίας (ανά γεωγραφική περιοχή):

(ποσά σε χιλιάδες €)

	2017	2016
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	10.209	10.209
Βόρεια Αμερική	182.383	207.489
Νοτιοανατολική Ευρώπη	52.788	53.923
Ανατολική Μεσόγειος	42.289	47.315
	287.669	318.936

Η πρόβλεψη απομείωσης της υπεραξίας έχει επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Βασικές παραδοχές

Η ανακτήσιμη αξία μίας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας χρήσης της (value in use). Ο υπολογισμός αυτός χρησιμοποιεί προβλέψεις ταμειακών ροών προ-φόρων, βασισμένες σε οικονομικούς προϋπολογισμούς, οι οποίοι έχουν εγκριθεί από τη διοίκηση και καλύπτουν πενταετή περίοδο. Οι ταμειακές ροές πέραν της πενταετούς περιόδου εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας τις εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.

Η αξία χρήσης για τις μονάδες που παράγουν ταμειακές ροές επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τους εξής βασικούς παράγοντες

- Ποσότητες πωλήσεων
- Τιμές πωλήσεων
- Μικτό περιθώριο κέρδους
- Ρυθμός ανάπτυξης χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της αναγωγής των ταμειακών ροών πέραν της περιόδου της πρόβλεψης και
- Επιτόκια προεξόφλησης

Ποσότητες πωλήσεων:

Οι παραδοχές των ποσοτήτων όπως εκτιμήθηκαν από τις τοπικές διοικήσεις, προέρχονται από τις προβλέψεις των πωλήσεων. Οι προβλέψεις αυτές βασίζονται σε παράγοντες όπως: οι επιδόσεις κατά το παρελθόν, οι εκτιμήσεις ανάπτυξης της τοπικής αγοράς, τα έργα υποδομής στα οποία η εταιρία θα συμμετάσχει (δημόσιες επενδύσεις), κτλ. Στις ΗΠΑ, ο ρυθμός ανάπτυξης του όγκου πωλήσεων βασίζεται επίσης σε δημοσιευμένη έρευνα του κλάδου, ενώ λαμβάνονται υπόψη δημογραφικές τάσεις όπως (μεταξύ άλλων παραγόντων) η ανάπτυξη του πληθυσμού, η σύνθεση των νοικοκυριών και η παραγωγή στις πολιτείες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Επιπροσθέτως, στον μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης έχουν ληφθεί υπόψη η αναλογία τσιμέντου στο σκυρόδεμα, η οποία ιστορικά διαφέρει από πολιτεία σε πολιτεία ανάλογα με τους κανόνες οικοδόμησης, η διαθεσιμότητα σε πρώτες ύλες και άλλοι παράγοντες.

Τιμές πωλήσεων:

Οι παραδοχές των τιμών πώλησης που δόθηκαν από τις τοπικές διοικήσεις αποτελούν τις καλύτερες εκτιμήσεις τους για τις τιμές πώλησης των αγαθών. Οι παράγοντες που έχουν ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των προβλέψεων αυτών αφορούν τον πληθωρισμό, την εμπιστοσύνη στο προϊόν, το ρυθμό ανάπτυξης της τοπικής αγοράς, τον ανταγωνισμό και την αύξηση του κόστους παραγωγής κτλ. Ο Όμιλος εκτιμά τους παρακάτω μέσους ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης πωλήσεων για την πενταετή περίοδο.

Ρυθμός ανάπτυξης πωλήσεων

	2017	2016
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	7,5% - 14,4%	2,7% - 18,2%
Βόρεια Αμερική	4,5% - 7,4%	4,2% - 9,4%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	2,8% - 5,2%	4,5% - 5%
Ανατολική Μεσόγειος	15%	12,7%

13. Ασώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

Μικτό περιθώριο κέρδους:

Συμπεριλαμβάνει όλα τα σχετικά κόστη που συνθέτουν το κόστος πωληθέντων στα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνεται και η εξέλιξη του κόστους ενέργειας. Ο Όμιλος εκτιμά τους παρακάτω μέσους ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης του μικτού περιθωρίου κέρδους για την πενταετή περίοδο:

Ρυθμός ανάπτυξης μικτού περιθωρίου κέρδους

	2017	2016
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	5,4% - 27,2%	2,9% - 25,4%
Βόρεια Αμερική	3,9% - 10,4%	5,6% - 12,4%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	4,6% - 15,6%	9,5% - 16,6%
Ανατολική Μεσόγειος	50,9%	23,7%

Ρυθμός ανάπτυξης στο διηλεκές:

Οι παράγοντες που έχουν ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των ρυθμών ανάπτυξης στο διηλεκές είναι οι εκτιμήσεις από τις τοπικές κεντρικές τράπεζες στις χώρες που ο Όμιλος δραστηριοποιείται, καθώς ο ρυθμός αυτός σχετίζεται με τη μελλοντική ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών και με την αλληλεπίδραση μεταξύ της ανάπτυξης της οικονομίας και της ανάπτυξης του κλάδου των κατασκευών.

Ρυθμός ανάπτυξης στο διηλεκές

	2017	2016
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	3%	3%
Βόρεια Αμερική	2% - 3%	2% - 4%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	2%	2%
Ανατολική Μεσόγειος	4%	3,5%

Επιτόκια προεξόφλησης:

Τα επιτόκια προεξόφλησης αντιπροσωπεύουν τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς για τους εξατομικευμένους κινδύνους κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, έχοντας λάβει υπόψη τη χρονική αξία του χρήματος και τους μοναδικούς κινδύνους των παγίων που δεν συνυπολογίστηκαν στις εκτιμήσεις των ταμειακών ροών. Ο υπολογισμός των επιτοκίων προεξόφλησης βασίζεται στις συγκεκριμένες συνθήκες που λειτουργεί ο Όμιλος και οι λειτουργικοί τομείς του και εξάγεται από το μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίων (ΜΣΚΚ). Το μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίων συνυπολογίζει τόσο τον δανεισμό, όσο και τα ίδια κεφάλαια. Το κόστος των ιδίων κεφαλαίων προκύπτει από την προσδοκώμενη απόδοση που έχουν οι επενδυτές του Ομίλου για την επένδυσή τους. Το κόστος του δανεισμού βασίζεται στο επιτόκιο των δανείων που ο Όμιλος πρέπει να εξυπηρετήσει. Ο ειδικός κίνδυνος της χώρας ενσωματώνεται με την εφαρμογή εξατομικευμένων παραγόντων ευαισθησίας "βήτα". Οι δείκτες ευαισθησίας "βήτα" αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς.

Επιτόκια προεξόφλησης

	2017	2016
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	5,9%	9,5%
Βόρεια Αμερική	5,1% - 5,8%	4,7% - 5,6%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	3,1% - 6,7%	4,8% - 15,4%
Ανατολική Μεσόγειος	16,5%	17,7%

Ανάλυση ευαισθησίας των ανακτήσιμων ποσών

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, ο Όμιλος ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΤΡ) σε σχέση με μια λογική και πιθανή αλλαγή σε κάποιες από τις βασικές παραδοχές (ενδεικτικά αναφέρεται η αλλαγή μιας εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης ή στον ρυθμό ανάπτυξης στο διηλεκές).

Απομείωση Υπεραξίας

Ο ετήσιος έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας του 2017 είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση απομείωσης ύψους €1,4 εκατ., που αναγνωρίστηκε στον τομέα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, καθώς η τρέχουσα αξία μιας εμπορικής εταιρίας του Ομίλου υπερέβη την ανακτήσιμη αξία της. Ο υπολογισμός της αξίας χρήσης (value in use) καθορίστηκε με ένα επιτόκιο προεξόφλησης 3,1%.

Το 2016, η σημαντική μείωση της εμπορικής βιωσιμότητας ενός σταθμού διανομής τσιμέντου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη επέφερε απομείωση υπεραξίας ποσού €2,8 εκατ.. Ο υπολογισμός της αξίας χρήσης καθορίστηκε με ένα επιτόκιο προεξόφλησης 8,2%. Επιπλέον, η ζήτηση σε δομικά υλικά και προϊόντα σκυροδέματος σημείωσε σημαντική πτώση στην Ελλάδα, λόγω των δυσμενών οικονομικών συνθηκών, με αποτέλεσμα να σημειωθεί μείωση στην ποσοτική ανάπτυξη σε σχέση με προγενέστερες προβλέψεις. Για το λόγο αυτό, ο Όμιλος κατέγραψε ζημία απομείωσης υπεραξίας ύψους €2,5 εκατ., βασισμένη στον υπολογισμό της αξίας χρήσης που καθορίστηκε με ένα επιτόκιο προεξόφλησης 9,5%.

14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Όνομα θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών	Χώρα που δραστηριοποιείται	Αντικείμενο εργασίας	2017		2016	
			% συμμετοχής (*)		% συμμετοχής (*)	
			Άμεση	Έμμεση	Άμεση	Έμμεση
Μέθοδος πλήρους ενοποίησης						
Ανώνυμη Εταιρία Τσιμέντων Τιτάν	Ελλάδα	Παραγωγή τσιμέντου	Μητρική Εταιρία		Μητρική Εταιρία	
Αιολική Ν.Ε.	Ελλάδα	Ναυτιλιακή	100,000	-	100,000	-
Αιτωλικά Λατομεία Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	63,723	-	63,723
Αλμπασέμ Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρία	99,996	0,004	99,996	0,004
Αρκτίας Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	Ελλάδα	Σκυρόδεμα και αδρανή	99,910	0,090	99,910	0,090
Ιντερπιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρία	99,999	0,001	99,999	0,001
ΚΤΗΜΕΤ Α.Ε. (1)	Ελλάδα	Αδρανή	-	-	-	100,000
Πορφυρίων Α.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας	-	100,000	-	100,000
Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	54,930	45,070	54,930	45,070
Λατομεία Κοινότητας Ταγαράδων Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	79,928	-	79,928
Λατομεία Βαχού Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Σίγμα Μπετόν Α.Ε.Τ.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Τιτάν Τσιμέντα Ατλαντικού Α.Β.Ε.Ε.	Ελλάδα	Εταιρία συμμετοχών	43,947	56,053	43,947	56,053
Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρία	99,960	0,040	99,960	0,040
Brazcem Participacoes S.A. (2)	Βραζιλία	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	94,000
Double W & Co OOD	Βουλγαρία	Λιμάνι	-	99,989	-	99,989
Granitoid AD	Βουλγαρία	Εμπορική εταιρία	-	99,760	-	99,760
Gravel & Sand PIT AD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	99,989	-	99,989
Trojan Cem EOOD	Βουλγαρία	Εμπορική εταιρία	-	83,599	-	83,599
Zlatna Panega Beton EOOD (1)	Βουλγαρία	Σκυρόδεμα	-	-	-	99,989
Zlatna Panega Cement AD	Βουλγαρία	Παραγωγή τσιμέντου	-	99,989	-	99,989
Green Alternative Energy Assets EAD	Βουλγαρία	Εναλλακτικά καύσιμα	-	100,000	-	100,000
Titan Investment EAD (3)	Βουλγαρία	Εταιρία αναπτυξιακών και επενδυτικών δραστηριοτήτων	-	99,989	-	-
Cementi ANTEA SRL	Ιταλία	Εμπορική εταιρία	-	80,000	-	80,000
Cementi Crotone S.R.L.	Ιταλία	Εισαγωγή και διανομή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
Fintitan SRL	Ιταλία	Εισαγωγή και διανομή τσιμέντου	100,000	-	100,000	-
Separation Technologies Canada Ltd	Καναδάς	Επεξεργασία ιπτάμενης τέφρας	-	100,000	-	100,000
Aemos Cement Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
Alvacim Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Balkcem Ltd (1)	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	-	-	88,151
East Cement Trade Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Feronia Holding Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Iapetos Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
KOCEM Limited	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Terret Enterprises Ltd (1)	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	-	-	88,151
Themis Holdings Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Titan Cement Cyprus Limited	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151
Tithys Ltd (1)	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	-	-	88,151
Alexandria Portland Cement Co. S.A.E	Αίγυπτος	Παραγωγή τσιμέντου	-	82,513	-	82,513
Beni Suef Cement Co.S.A.E.	Αίγυπτος	Παραγωγή τσιμέντου	-	82,513	-	82,513
GAEA -Green Alternative Energy Assets	Αίγυπτος	Εναλλακτικά καύσιμα	-	64,825	-	64,825
Titan Beton & Aggregate Egypt LLC	Αίγυπτος	Αδρανή	-	83,118	-	83,118
Sharr Beteiligungs GmbH	Γερμανία	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151
Arresa Marine Co (3)	Νήσοι Μάρσαλ	Ναυτιλιακή	-	100,000	-	-
Adocim Marmara Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	Τουρκία	Επεξεργασία και εμπορία τσιμέντου	-	100,000	-	100,000

14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Όνομα θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών	Χώρα που δραστηριοποιείται	Αντικείμενο εργασίας	2017		2016	
			% συμμετοχής (*)		% συμμετοχής (*)	
			Άμεση	Έμμεση	Άμεση	Έμμεση
Μέθοδος πλήρους ενοποίησης						
Titan Cement U.K. Ltd	Μ.Βρετανία	Εισαγωγή και διανομή τσιμέντου	100,000	-	100,000	-
Titan Global Finance PLC	Μ.Βρετανία	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	100,000	-	100,000	-
Alexandria Development Co.Ltd	Μ.Βρετανία	Εταιρία συμμετοχών	-	82,717	-	82,717
Titan Egyptian Inv. Ltd	Μ.Βρετανία	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Carolinas Cement Company LLC	ΗΠΑ	Εταιρία αναπτυξιακών και επενδυτικών δραστηριοτήτων	-	100,000	-	100,000
Essex Cement Co. LLC	ΗΠΑ	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Markfield America LLC	ΗΠΑ	Ασφαλιστική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Massey Sand and Rock Co	ΗΠΑ	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Mechanicsville Concrete LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Metro Redi-Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Miami Valley Ready Mix of Florida LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Pennsuko Cement Co. LLC	ΗΠΑ	Παραγωγή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
Roanoke Cement Co. LLC	ΗΠΑ	Παραγωγή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
S&W Ready Mix Concrete Co. Inc.	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
S&W Ready Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Separation Technologies LLC	ΗΠΑ	Επεξεργασία ιπτάμενης τέφρας	-	100,000	-	100,000
Standard Concrete LLC	ΗΠΑ	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
ST Mid-Atlantic LLC	ΗΠΑ	Επεξεργασία ιπτάμενης τέφρας	-	100,000	-	100,000
ST Equipment & Technology LLC	ΗΠΑ	Πώληση εξοπλισμού επεξεργασίας ιπτάμενης τέφρας	-	100,000	-	100,000
ST Equipment & Technology Trading Company LLC	ΗΠΑ	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Summit Ready-Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Titan Florida LLC	ΗΠΑ	Παραγωγή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
Titan Mid-Atlantic Aggregates LLC	ΗΠΑ	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Titan Virginia Ready Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Titan America LLC	ΗΠΑ	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Trusa Realty LLC	ΗΠΑ	Κτηματομεσιτική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Tyson Material Transport LLC (4)	ΗΠΑ	Εταιρία μεταφορών	-	-	-	100,000
Cementara Kosjeric AD	Σερβία	Παραγωγή τσιμέντου	-	88,151	-	88,151
Stari Silo Company DOO	Σερβία	Εμπορική εταιρία	-	88,151	-	88,151
TCK Montenegro DOO	Μαυροβούνιο	Εμπορική εταιρία	-	88,151	-	88,151
Esha Material DOOEL	Π.Γ.Δ.Μ.	Αδρανή	-	88,151	-	88,151
GAEA Zelena Alternative Enerjia DOOEL	Π.Γ.Δ.Μ.	Εναλλακτικά καύσιμα	-	100,000	-	100,000
MILLCO-PCM DOOEL	Π.Γ.Δ.Μ.	Εκμίσθωση μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού	-	88,151	-	88,151
Rudmak DOOEL	Π.Γ.Δ.Μ.	Εμπορική εταιρία	-	88,151	-	88,151
Usje Cementarnica AD	Π.Γ.Δ.Μ.	Παραγωγή τσιμέντου	-	83,599	-	83,599
Vesa DOOL	Π.Γ.Δ.Μ.	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Cement Plus LTD	Κοσσυφοπέδιο	Εμπορική εταιρία	-	57,297	-	57,297
Esha Material LLC	Κοσσυφοπέδιο	Αδρανή	-	88,151	-	88,151
Kosovo Construction Materials L.L.C.	Κοσσυφοπέδιο	Αδρανή	-	88,151	-	88,151
Sharrcem SH.P.K.	Κοσσυφοπέδιο	Παραγωγή τσιμέντου	-	88,151	-	88,151
Alba Cemento Italia, SHPK	Αλβανία	Εμπορική εταιρία	-	80,000	-	80,000
Antea Cement SHA	Αλβανία	Παραγωγή τσιμέντου	-	80,000	-	80,000
GAEA Enerjia Alternative e Gjeller Sh.p.k.	Αλβανία	Εναλλακτικά καύσιμα	-	100,000	-	100,000
Dancem APS	Δανία	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Aeas Netherlands B.V.	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151
Colombus Properties B.V.	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
Holtitan B.V. (4)	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	-	-	-	88,151
Salentijn Properties1 B.V.	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
Titan Cement Netherlands BV	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	-	88,151	-	88,151

14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Όνομα θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών	Χώρα που δραστηριοποιείται	Αντικείμενο εργασίας	2017		2016	
			% συμμετοχής (*)		% συμμετοχής (*)	
			Άμεση	Έμμεση	Άμεση	Έμμεση
Μέθοδος ενοποίησης καθαρής θέσης						
Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	Τουρκία	Παραγωγή τσιμέντου	-	50,000	-	50,000
Companhia Industrial De Cimento Apodi (5)	Βραζιλία	Παραγωγή τσιμέντου	-	50,000	-	47,000
Apodi Concretos Ltda (5)	Βραζιλία	Σκυρόδεμα	-	50,000	-	47,000
ASH Venture LLC	ΗΠΑ	Επεξεργασία ιπτάμενης τέφρας	-	33,000	-	33,000
Ecorecovery A.E. (5)	Ελλάδα	Υπηρεσίες εκπόνησης τεχνικών μελετών για εγκαταστάσεις στερεών και υγρών αποβλήτων	-	48,000	-	40,000
Karierni Materiali Plovdiv AD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	48,711	-	48,711
Karierni Materiali AD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	48,764	-	48,764
Vris OOD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	48,764	-	48,764

(*) Ποσοστό ελέγχου και συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι εκθέσεις ελέγχου του νόμιμου ελεγκτή και οι εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου των εταιριών, οι οποίες ενοποιούνται στον Όμιλο και δεν είναι εισηγμένες και οι οποίες αντιπροσωπεύουν αθροιστικά ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών ή ενοποιημένου ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων μετά την αφαίρεση της αναλογίας των μετοχών της μειοψηφίας (σύμφωνα με το άρθρο 1γ της απόφασης 8/754/14.4.2016) αναρτώνται στη διεύθυνση του διαδικτύου: <http://ir.titan.gr/el/financialfigures.financial.accounts.subsidiaries>

Σημαντικές αλλαγές στη δομή του Ομίλου

Οικονομική χρήση 2017

- 1) Συγχωνεύσεις των θυγατρικών εταιριών Balkcem Ltd, Tithys Ltd, Zlatna Panega Beton EOOD, Terret Enterprises Ltd και KTHMET A.E. από τις μητρικές τους
- 2) Αύξηση του ποσοστού συμμετοχής θυγατρικής εταιρίας (σημ. 30)
- 3) Εξαγορά των θυγατρικών Titan Investment EAD και Arresa Marine Co (σημ. 30)
- 4) Εκκαθάριση των θυγατρικών εταιριών Holtitan BV και Tyson Material Transport LLC
- 5) Αύξηση του ποσοστού συμμετοχής σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες (σημ. 15)

Κίνηση συμμετοχών της Εταιρίας σε θυγατρικές της

(ποσά σε χιλιάδες €)

Συμμετοχές σε θυγατρικές την 1η Ιανουαρίου

(Μείωση)/αύξηση μετοχικού κεφαλαίου σε θυγατρικές εταιρίες

Πρόβλεψη υποτίμησης συμμετοχών

Λοιπά

Συμμετοχές σε θυγατρικές την 31η Δεκεμβρίου

2017	2016
862.657	844.762
-84.133	17.651
-178	-
459	244
778.805	862.657

15. Συμμετοχές σε συγγενείς, κοινοπραξίες και θυγατρικές εταιρίες

15.1 Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης τις παρακάτω εταιρίες:

α) Karierni Materiali Plovdiv AD με ποσοστό 48,711% (31.12.2016: 48,711%), Karierni Materiali AD με ποσοστό 48,764% (31.12.2016: 48,764%), Vris OOD με ποσοστό 48,764% (31.12.2016: 48,764%). Οι προαναφερθείσες εταιρίες εδρεύουν στη Βουλγαρία και δραστηριοποιούνται στον κλάδο των αδρανών.

β) ASH Venture LLC με ποσοστό 33% (31.12.2016: 33%), με αντικείμενο εργασίας την επεξεργασία και αγοροπωλησία ιπτάμενης τέφρας και έδρα στις ΗΠΑ.

γ) Ecorecovery A.E. με ποσοστό 48% (31.12.2016: 40%), αντικείμενο εργασίας την επεξεργασία, διαχείριση και εμπορία στερεών αποβλήτων για την παραγωγή εναλλακτικών καυσίμων και έδρα την Ελλάδα. Στις 11 Ιανουαρίου 2017, ο Όμιλος εξαγόρασε επιπλέον ποσοστό 8% της Ecorecovery A.E. καταβάλλοντας τίμημα €160 χιλ..

Καμία από τις παραπάνω εταιρίες δεν είναι εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά.

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στη συνεισφορά των συγγενών εταιριών στα κέρδη προ φόρων του Ομίλου, έκρινε ότι καθεμία από τις συγγενείς εταιρίες ξεχωριστά είναι επουσιώδης και για το λόγο αυτό γνωστοποιεί στον παρακάτω πίνακα συγκεντρωτικά το ποσοστό του για αυτές τις συγγενείς εταιρίες:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης κατά την 31 Δεκεμβρίου

	2017	2016
Στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	39.526	44.558
Στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	7.160	7.588
Σύνολο ενεργητικού	46.686	52.146
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.039	2.105
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	10.523	10.547
Σύνολο υποχρεώσεων	12.562	12.652
Ίδια κεφάλαια	34.124	39.494

Συμμετοχή του Ομίλου στην λογιστική αξία των συγγενών εταιριών

	7.702	8.614
--	-------	-------

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικού εισοδήματος για το έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου

Κύκλος εργασιών	20.172	19.549
Κέρδη μετά από φόρους	3.850	3.717
Λοιπές συνολικές ζημιές χρήσης	-11	-23
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων χρήσης μετά από φόρους	3.839	3.694

Συμφωνία των συνοπτικών οικονομικών πληροφοριών

Λογιστική αξία συμμετοχής την 1η Ιανουαρίου	8.614	8.515
Κέρδη χρήσης	1.540	1.577
Λοιπές συνολικές ζημιές χρήσης	-5	-12
Αλλαγή ποσοστού συμμετοχής	209	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	-	400
Μερίσματα	-2.168	-1.984
Συναλλαγματικές διαφορές	-488	118
Λογιστική αξία συμμετοχής την 31η Δεκεμβρίου	7.702	8.614

15. Συμμετοχές σε συγγενείς, κοινοπραξίες και θυγατρικές εταιρίες (συνέχεια)**15.2 Συμμετοχές σε κοινοπραξίες**

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, ο Όμιλος ενσωμάτωσε στις οικονομικές καταστάσεις του με τη μέθοδο της καθαρής θέσης την Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S. με ποσοστό συμμετοχής 50% (31.12.2016: 50%) και έδρα την Τουρκία. Ο Όμιλος ασκεί τον έλεγχο από κοινού στην κοινοπραξία και ως εκ τούτου εφαρμόζει τη μέθοδο ενοποίησης καθαρής θέσης. Η Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S. δραστηριοποιείται στην παραγωγή τσιμέντου.

Επιπλέον, η Companhia Industrial De Cimento Apodi ενσωματώθηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με ποσοστό 50% (31.12.2016: 47%). Ο Όμιλος ασκεί τον έλεγχο από κοινού στην κοινοπραξία και για το λόγο αυτόν εφαρμόζει τη μέθοδο ενοποίησης καθαρής θέσης. Η Apodi εδρεύει στη Βραζιλία και δραστηριοποιείται στην παραγωγή τσιμέντου. Κατά την διάρκεια του 2017, το ποσοστό του Ομίλου στην Apodi αυξήθηκε λόγω της εξαγοράς της μη ελέγχουσας συμμετοχής της θυγατρικής εταιρίας Brazcem Participacoes S.A. (σημ. 30).

Στις 31 Μαΐου 2016, η Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S. συνέστησε την εταιρία Adocim Cimento Beton Marmara Sanayi ve Ticaret A.S. στην Τουρκία, στην οποία ο Όμιλος συμμετέχει με ποσοστό 50%. Ο Όμιλος ενσωμάτωσε την ανωτέρω εταιρία στις οικονομικές καταστάσεις του με τη μέθοδο της καθαρής θέσης μέχρι τις 22 Αυγούστου 2016, ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος εξαγόρασε το υπόλοιπο 50% των μετοχών της.

Το διάστημα από 1.6.2016 έως 21.8.2016, που η κοινοπραξία ενσωματώνονταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, εμφάνισε πωλήσεις €2.865 χιλ. και ζημιές μετά φόρων €175 χιλ., εκ των οποίων €88 χιλ. αναγνωρίστηκαν στα ενοποιημένα αποτελέσματα.

Καμία από τις παραπάνω εταιρίες δεν είναι εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά.

Παρακάτω παραθέτονται συνοπτικά οικονομικά στοιχεία των κοινοπραξιών, βασισμένα στις οικονομικές καταστάσεις τους:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης κατά την 31η Δεκεμβρίου

Στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού
Λοιπά στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Σύνολο ενεργητικού

Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Σύνολο υποχρεώσεων**Ίδια κεφάλαια****Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικού εισοδήματος****Κύκλος εργασιών**

Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων

Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Φόρος εισοδήματος

Κέρδη/(ζημιές) μετά από φόρους

Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων/(ζημιών) χρήσης μετά από φόρους

Συμφωνία των συνοπτικών οικονομικών πληροφοριών**Λογιστική αξία συμμετοχής την 1η Ιανουαρίου**

Κέρδη/(ζημιές) χρήσης

Μερίσματα

Απόκτηση κοινοπραξίας

Συμμετοχή στην αύξηση κεφαλαίου

Αλλαγή ποσοστού συμμετοχής

Μεταβολή λόγω αναδιοργάνωσης

Ενδο-ομιλικές απαλοιφές

Συναλλαγματικές διαφορές

Λογιστική αξία συμμετοχής την 31η Δεκεμβρίου

	Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.		Companhia Industrial De Cimento Apodi	
	2017	2016	2017	2016
Στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	37.996	47.590	212.004	241.467
Λοιπά στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	31.752	34.284	25.356	41.088
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	73	98	4.665	907
Σύνολο ενεργητικού	69.821	81.972	242.025	283.462
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	12.948	21.374	110.890	153.501
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	-	4.126	3.003
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	697	662	635	1.643
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	19.569	16.188	48.249	73.420
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	12.973	10.089	11.361	12.661
Σύνολο υποχρεώσεων	46.187	48.313	175.261	244.228
Ίδια κεφάλαια	23.634	33.659	66.764	39.234
Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικού εισοδήματος	1.1 - 31.12.2017	1.1 - 31.12.2016	1.1 - 31.12.2017	1.10 - 31.12.2016
Κύκλος εργασιών	57.202	72.787	74.735	18.612
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων	-2.658	-3.460	-9.806	-2.143
Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	39	2.078	2.210	652
Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	-3.685	-11.016	-17.813	-5.689
Φόρος εισοδήματος	-223	-1.769	-1.619	-2.981
Κέρδη/(ζημιές) μετά από φόρους	906	7.169	-20.089	-9.236
Σύνολο συγκεντρωτικών εισοδημάτων/(ζημιών) χρήσης μετά από φόρους	906	7.169	-20.089	-9.236
Συμφωνία των συνοπτικών οικονομικών πληροφοριών	2017	2016	2017	2016
Λογιστική αξία συμμετοχής την 1η Ιανουαρίου	54.345	73.993	107.844	-
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης	488	3.585	-9.515	-4.617
Μερίσματα	-2.358	-2.934	-	-
Απόκτηση κοινοπραξίας	-	-	-	105.705
Συμμετοχή στην αύξηση κεφαλαίου	-	-	28.678	1.834
Αλλαγή ποσοστού συμμετοχής	-	-	-	87
Μεταβολή λόγω αναδιοργάνωσης	-	-10.348	-	-
Ενδο-ομιλικές απαλοιφές	-1	35	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-10.044	-9.986	-16.235	4.835
Λογιστική αξία συμμετοχής την 31η Δεκεμβρίου	42.430	54.345	110.772	107.844

15. Συμμετοχές σε συγγενείς, κοινοπραξίες και θυγατρικές εταιρίες (συνέχεια)

15.3 Θυγατρικές εταιρίες με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχονται σε €62.459 χιλ. (31.12.2016: €76.465 χιλ.), εκ των οποίων €35.726 χιλ. (31.12.2016: €43.345 χιλ.) αφορούν την Alexandria Development Co Ltd και τις θυγατρικές εταιρίες της και €27.209 χιλ. (31.12.2016: €26.928 χιλ.) την Titan Cement Cyprus Limited και τις θυγατρικές εταιρίες της. Οι υπόλοιπες μη ελέγχουσες συμμετοχές δεν είναι σημαντικές.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις οικονομικές πληροφορίες των θυγατρικών, στις οποίες οι μη ελέγχουσες συμμετοχές κατέχουν σημαντικό ποσοστό (σημείωση 14).

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Alexandria Development Co.Ltd - Ενοποιημένα στοιχεία *		Titan Cement Cyprus Limited - Ενοποιημένα στοιχεία *	
	2017	2016	2017	2016
Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης κατά την 31η Δεκεμβρίου				
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	389.588	414.064	115.107	115.140
Στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	63.313	73.474	66.416	63.528
Σύνολο ενεργητικού	452.901	487.538	181.523	178.668
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	158.344	148.293	4.140	4.029
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	88.000	94.333	16.650	16.923
Σύνολο υποχρεώσεων	246.344	242.626	20.790	20.952
Ίδια κεφάλαια	206.557	244.912	160.733	157.716
Που αναλογούν σε :				
Μετόχους της Εταιρίας	170.831	201.567	133.524	130.788
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	35.726	43.345	27.209	26.928
Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικού εισοδήματος για το έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου				
Κύκλος εργασιών	142.564	244.341	141.745	134.101
(Ζημίες)/κέρδη μετά από φόρους	-18.569	-21.018	31.393	26.105
Λοιπές συνολικές (ζημίες)/εισοδήματα χρήσης	-25.902	-252.395	1.302	-374
Σύνολο συγκεντρωτικών (ζημιών)/εισοδημάτων χρήσης μετά από φόρους	-44.471	-273.413	32.695	25.731
Σύνολο συγκεντρωτικών (ζημιών)/εισοδημάτων που αναλογούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές	-7.668	-48.660	4.182	4.069
Διανεμηθέντα μερίσματα στις μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	644	3.867	3.856
Συνοπτική κατάσταση ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου				
Ταμειακές Ροές Λειτουργικών Δραστηριοτήτων	9.131	45.539	35.961	39.270
Ταμειακές Ροές Επενδυτικών Δραστηριοτήτων	-16.635	-29.579	-9.395	-9.087
Ταμειακές Ροές Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων	11.974	-9.330	-25.543	-28.889
Καθαρή αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.470	6.630	1.023	1.294
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	11.046	17.796	30.821	29.555
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών	-1.455	-13.380	97	-28
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	14.061	11.046	31.941	30.821

* Ενοποιημένα στοιχεία πριν από τις απαλοιφές με τον ευρύτερο Όμιλο

16. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Υπόλοιπο έναρξης	1.065	3.319	122	2.281
Αγορές	30	-	-	-
Πωλήσεις	-1	-2.020	-	-2.020
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας	-577	-234	-	-139
Υπόλοιπο λήξης	517	1.065	122	122

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία αναλύονται σε:

Μακροπρόθεσμα	517	1.065	122	122
	517	1.065	122	122

Τα υπόλοιπα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτελούνται κυρίως από μετοχές μη διαπραγματεύσιμες σε αγορές κεφαλαίου και κεφάλαια εξωτερικού σε ακίνητα.

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία, αποτιμώνται στην εύλογη αξία, κατά την ημερομηνία ισολογισμού (σημ. 34).

17. Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Εγγυήσεις	2.966	2.987	2.575	2.597
Στοιχεία ενεργητικού επιπρόσθετου προγράμματος παροχών (σημ. 25)	4.169	4.364	-	-
Γραμμάτια εισπρακτέα	-	459	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	4.307	4.828	800	622
	11.442	12.638	3.375	3.219

18. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται επί των προσωρινών διαφορών, σύμφωνα με τη μέθοδο της υποχρέωσης, με τη χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρίες του Ομίλου.

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ανακτήσιμες:				
-μετά από 12 μήνες	-112.462	-201.834	-14.162	-18.941
-μέσα σε 12 μήνες	-19.281	-17.737	-9.563	-3.803
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις για χρήση:				
-μετά από 12 μήνες	165.335	248.755	27.677	30.122
-μέσα σε 12 μήνες	3.126	6.442	2.126	5.060
Καθαρή αναβαλλόμενη υποχρέωση	36.718	35.626	6.078	12.438

18. Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φόρων μετά από συμψηφισμούς έχει ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Υπόλοιπο έναρξης, καθαρή αναβαλλόμενη υποχρέωση	35.626	162.980	12.438	7.518
Χρέωση στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (σημ. 8)	12.784	-71.869	-6.233	5.559
Επίδραση της αλλαγής του ομοσπονδιακού φορολογικού συντελεστή στις Η.Π.Α. (σημ. 8)	-7.905	-	-	-
Φόρος που λογίζεται στην καθαρή θέση μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-1.715	-9.704	-127	-639
Προσθήκες λόγω εξαγοράς υφιστάμενης κοινοπραξίας (σημ. 30)	-	1.605	-	-
Αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία λόγω εξαγοράς υφιστάμενης κοινοπραξίας (σημ.30)	-	2.062	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-2.072	-49.448	-	-
Υπόλοιπο λήξης, καθαρή αναβαλλόμενη υποχρέωση	36.718	35.626	6.078	12.438

Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων (πριν από συμψηφισμούς)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	122.894	167.061	29.609	32.568
Κοιτάσματα ορυκτών	19.802	33.866	-	-
Ασώματες ακινητοποιήσεις	32.132	47.461	26	52
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	-8.841	-62	-	-
Προβλέψεις	-342	1.455	-	1.800
Συμμετοχές	584	1.392	-	-
Απαιτήσεις και προπληρωμές	351	351	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	161	635	156	631
Προπληρωθέντα έξοδα	860	1.476	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	12	131	12	131
Λοιπά	565	1.471	-	-
	168.178	255.237	29.803	35.182

Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (πριν από συμψηφισμούς)

Ασώματες ακινητοποιήσεις	-3.188	-8.125	-	-
Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-3.611	-3.598	-3.031	-2.979
Αποθέματα	-4.039	-4.213	-3.054	-2.615
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-7.996	-10.133	-4.469	-4.602
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-8.248	-8.364	-2.354	-1.584
Μεταφορά φορολογικών ζημιών (σημ. 8)	-80.833	-156.206	-4.490	-6.582
Φορολογικά μεταφερόμενες δαπάνες τόκων	-2.057	-222	-2.006	-222
Αναβαλλόμενα έσοδα	-866	-1.280	-	-
Μακροπρόθεσμος δανεισμός και υποχρεώσεις από μισθώσεις	-3.439	-7.070	-	-
Κρατικές επιχορηγήσεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-1.070	-1.123	-1.070	-1.123
Προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	-15.392	-19.007	-3.251	-3.037
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-14	-8	-	-
Λοιπά	-707	-262	-	-
	-131.460	-219.611	-23.725	-22.744
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	36.718	35.626	6.078	12.438

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει ένα νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα συγχώνευσης των τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων με τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και εφόσον οι αναβαλλόμενοι φόροι τελούν υπό το ίδιο φορολογικό καθεστώς.

18. Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων (πριν από τον συμψηφισμό των υπολοίπων που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία) κατά τη διάρκεια της χρήσης, έχει ως ακολούθως:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος**Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)**

	1 Ιανουαρίου 2017	Χρέωση/(Πίστωση) στα αποτελέσματα	Χρέωση/(Πίστωση) στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος	Συναλλαγματικές διαφορές	31 Δεκεμβρίου 2017
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	167.061	-32.163	73	-12.077	122.894
Κοιτάσματα ορυκτών	33.866	-10.578	-	-3.486	19.802
Ασώματες ακινητοποιήσεις	47.461	-10.439	-	-4.890	32.132
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	-62	-7.102	-1.969	292	-8.841
Προβλέψεις	1.455	-1.797	-	-	-342
Συμμετοχές	1.392	-679	-	-129	584
Απαιτήσεις και προπληρωμές	351	-	-	-	351
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	635	-474	-	-	161
Προπληρωθέντα έξοδα	1.476	-464	-	-152	860
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	131	-119	-	-	12
Λοιπά	1.471	-937	-	31	565
	255.237	-64.752	-1.896	-20.411	168.178

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)

Ασώματες ακινητοποιήσεις	-8.125	4.201	-	736	-3.188
Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-3.598	-13	-	-	-3.611
Αποθέματα	-4.213	59	-	115	-4.039
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-10.133	1.565	181	391	-7.996
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-8.364	-208	-	324	-8.248
Μεταφορά φορολογικών ζημιών (σημ. 8)	-156.206	61.094	-	14.279	-80.833
Φορολογικά μεταφερόμενες δαπάνες τόκων	-222	-1.836	-	1	-2.057
Αναβαλλόμενα έσοδα	-1.280	275	-	139	-866
Μακροπρόθεσμος δανεισμός και υποχρεώσεις από μισθώσεις	-7.070	2.946	-	685	-3.439
Κρατικές επιχορηγήσεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-1.123	53	-	-	-1.070
Προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	-19.007	1.981	-	1.634	-15.392
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-8	-6	-	-	-14
Λοιπά	-262	-480	-	35	-707
	-219.611	69.631	181	18.339	-131.460
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	35.626	4.879	-1.715	-2.072	36.718

18. Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων (πριν από τον συμψηφισμό των υπολοίπων που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία) κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης, έχει ως ακολούθως:
(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)

	1 Ιανουαρίου 2016	Χρέωση/(Πίστωση) στα αποτελέσματα	Χρέωση/(Πίστωση) στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος	Προσθήκες λόγω εξαγοράς υφιστάμενης κοινοπραξίας (σημ. 30)	Αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία λόγω εξαγοράς υφιστάμενης κοινοπραξίας (σημ.30)	Συναλλαγματικές διαφορές	31 Δεκεμβρίου 2016
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	212.717	189	-	1.605	2.062	-49.512	167.061
Κοιτάσματα ορυκτών	33.588	-785	-	-	-	1.063	33.866
Ασώματες ακινητοποιήσεις	47.372	3.432	-	-	-	-3.343	47.461
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	9.149	-1.254	-9.039	-	-	1.082	-62
Προβλέψεις	1.454	2	-	-	-	-1	1.455
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	31	-31	-	-	-	-	-
Συμμετοχές	2.756	-1.403	-	-	-	39	1.392
Απαιτήσεις και προπληρωμές	351	-	-	-	-	-	351
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	417	218	-	-	-	-	635
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	40	-	-40	-	-	-	-
Προπληρωθέντα έξοδα	1.367	61	-	-	-	48	1.476
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	-	131	-	-	-	-	131
Λοιπά	1.948	-431	150	-	-	-196	1.471
	311.190	129	-8.929	1.605	2.062	-50.820	255.237

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)

Ασώματες ακινητοποιήσεις	-10.534	2.624	-	-	-	-215	-8.125
Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-3.500	-98	-	-	-	-	-3.598
Αποθέματα	-4.169	-20	-	-	-	-24	-4.213
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-10.225	973	-775	-	-	-106	-10.133
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-8.352	85	-	-	-	-97	-8.364
Μεταφορά φορολογικών ζημιών (σημ. 8)	-74.146	-82.684	-	-	-	624	-156.206
Φορολογικά μεταφερόμενες δαπάνες τόκων	-13.336	12.930	-	-	-	184	-222
Αναβαλλόμενα έσοδα	-938	-296	-	-	-	-46	-1.280
Μακροπρόθεσμος δανεισμός και υποχρεώσεις από μισθώσεις	-4.941	-1.873	-	-	-	-256	-7.070
Κρατικές επιχορηγήσεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-1.186	63	-	-	-	-	-1.123
Προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	-16.630	-3.734	-	-	-	1.357	-19.007
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-25	17	-	-	-	-	-8
Λοιπά	-228	15	-	-	-	-49	-262
	-148.210	-71.998	-775	-	-	1.372	-219.611
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	162.980	-71.869	-9.704	1.605	2.062	-49.448	35.626

18. Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων (πριν από τον συμψηφισμό των υπολοίπων που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία) κατά τη διάρκεια της χρήσης, έχει ως ακολούθως:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία**Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)**

	1 Ιανουαρίου 2017	Χρέωση/(Πίστωση) στα αποτελέσματα	χρέωση/(πιστωση) στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού	31 Δεκεμβρίου 2017
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	32.567	-3.001	43	29.609
Ασώματες ακινητοποιήσεις	52	-26	-	26
Προβλέψεις	1.800	-1.800	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	632	-476	-	156
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	131	-119	-	12
	35.182	-5.422	43	29.803

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)

Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-2.979	-52	-	-3.031
Αποθέματα	-2.615	-439	-	-3.054
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-1.584	-770	-	-2.354
Κρατικές επιχορηγήσεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-1.123	53	-	-1.070
Προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	-3.037	-214	-	-3.251
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-4.602	303	-170	-4.469
Φορολογικά μεταφερόμενες δαπάνες τόκων	-222	-1.784	-	-2.006
Μεταφορά φορολογικών ζημιών (σημ. 8)	-6.582	2.092	-	-4.490
	-22.744	-811	-170	-23.725
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	12.438	-6.233	-127	6.078

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων (πριν από τον συμψηφισμό των υπολοίπων που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία) κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης, έχει ως ακολούθως:

	1 Ιανουαρίου 2016	Χρέωση/(Πίστωση) στα αποτελέσματα	Χρέωση/(Πίστωση) στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος	31 Δεκεμβρίου 2016
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)				
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	35.055	-2.488	-	32.567
Ασώματες ακινητοποιήσεις	127	-75	-	52
Προβλέψεις	1.800	-	-	1.800
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	416	216	-	632
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	31	-31	-	-
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	40	-	-40	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	-	131	-	131
	37.469	-2.247	-40	35.182

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)

Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-2.979	-	-	-2.979
Αποθέματα	-2.549	-66	-	-2.615
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-1.144	-440	-	-1.584
Κρατικές επιχορηγήσεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-1.186	63	-	-1.123
Προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	-2.292	-745	-	-3.037
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-3.794	-209	-599	-4.602
Φορολογικά μεταφερόμενες δαπάνες τόκων	-2.094	1.872	-	-222
Μεταφορά φορολογικών ζημιών (σημ. 8)	-13.913	7.331	-	-6.582
	-29.951	7.806	-599	-22.744
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	7.518	5.559	-639	12.438

19. Αποθέματα

(ποσά σε χιλιάδες €)

Αποθέματα

Πρώτες ύλες, υλικά και ανταλλακτικά

Πρόβλεψη για απαξίωση πρώτων υλών, υλικών και ανταλλακτικών

Έτοιμα προϊόντα

Πρόβλεψη για απαξίωση ετοιμών προϊόντων

Μεταφορά σε ενσώματες ακινητοποιήσεις (σημ.11)

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
180.665	182.470	57.406	53.034
-6.206	-5.102	-4.300	-3.297
87.968	75.477	13.542	8.723
-3.990	-3.230	-1.238	-692
258.437	249.615	65.410	57.768
-233	-691	-	-
258.204	248.924	65.410	57.768

Ανάλυση προβλέψεων για απαξίωση αποθεμάτων

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου

Προσθήκες χρήσης (σημ. 4, 29)

Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη (σημ. 4, 29)

Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη

Αναταξινόμηση από λογαριασμούς αποθεμάτων

Συναλλαγματικές διαφορές

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
8.332	9.487	3.989	4.150
2.095	425	1.647	81
-138	-303	-98	-150
-106	-1.374	-	-92
213	939	-	-
-200	-842	-	-
10.196	8.332	5.538	3.989

Δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη επί των αποθεμάτων.

20. Απαιτήσεις και προπληρωμές

(ποσά σε χιλιάδες €)

Πελάτες

Επιταγές εισπρακτέες

Απαιτήσεις από συνδεόμενα μέρη (σημ.32)

Πρόβλεψη για επισφάλειες

Σύνολο εμπορικών απαιτήσεων

Προκαταβολές σε προμηθευτές

Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος

Απαιτήσεις από Φ.Π.Α. και λοιπούς φόρους

Προπληρωμές και λοιπές απαιτήσεις

Λοιπές απαιτήσεις από συνδεόμενα μέρη (σημ.32)

Πρόβλεψη για επισφάλειες

Σύνολο λοιπών απαιτήσεων

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
109.220	123.175	16.804	28.657
31.590	27.190	10.863	11.041
-	-	12.466	16.568
-25.381	-26.899	-2.250	-2.194
115.429	123.466	37.883	54.072
3.250	11.337	159	139
2.993	1.227	1.323	382
12.599	7.126	7.665	2.519
47.133	54.759	7.584	10.472
11	15	14.514	9.642
-1.781	-1.822	-1.279	-1.334
64.205	72.642	29.966	21.820
179.634	196.108	67.849	75.892

20. Απαιτήσεις και προπληρωμές (συνέχεια)

Στις 31 Δεκεμβρίου η χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων έχει ως εξής:

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν είναι απομειωμένα	62.403	69.135	25.413	34.651
Είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα				
< 30 ημέρες	20.422	15.910	2.127	3.213
30-60 ημέρες	8.746	7.508	695	1.289
60-90 ημέρες	3.942	4.867	378	1.137
90-120 ημέρες	1.899	2.477	324	74
>120 ημέρες	18.017	23.569	8.946	13.708
	115.429	123.466	37.883	54.072

Οι ανωτέρω απαιτήσεις καλύπτονται από εγγυήσεις/εξασφαλίσεις, οι οποίες ανέρχονται για τον Όμιλο σε €26.500 χιλ. (31.12.2016: €27.289 χιλ.) και για την Εταιρία σε €8.463 χιλ. (31.12.2016: €10.390 χιλ.) (σημ. 31).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, οι παραπάνω εγγυήσεις/εξασφαλίσεις καλύπτουν πραγματικό πιστωτικό κίνδυνο για τον Όμιλο €18.082 χιλ. (2016: €9.981 χιλ.) και για την Εταιρία €4.304 χιλ. (2016: €4.748 χιλ.).

Ο λογαριασμός απαιτήσεων από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη δεν είναι τοκοφόρος και συνήθως διακανονίζεται σε 30-170 ημέρες για τον Όμιλο και την Εταιρία.

Ανάλυση πρόβλεψης για επισφάλειες εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	28.721	29.850	3.528	4.246
Προσθήκες χρήσης (σημ. 29)	2.599	2.316	151	47
Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη (σημ. 29)	-2.239	-2.903	-150	-275
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	-1.454	-905	-	-490
Αναταξινόμηση από λοιπούς λογαριασμούς απαιτήσεων/υποχρεώσεων	-	17	-	-
Προσθήκη λόγω εξαγορών	-	344	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-465	2	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	27.162	28.721	3.529	3.528

Οι μεμονωμένες απαιτήσεις που απομειώθηκαν, αφορούν κυρίως χονδρέμπορους, οι οποίοι βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική θέση. Εκτιμήθηκε ότι ένα μέρος των απαιτήσεων αναμένεται να ανακτηθεί.

21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Ταμείο	96	245	24	144
Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	154.151	179.465	29.299	11.074
	154.247	179.710	29.323	11.218

Οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις αποτελούνται από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας. Τα πραγματικά επιτόκια καθορίζονται σύμφωνα με τα κυμαινόμενα επιτόκια και διαπραγματεύονται κατά περίπτωση.

22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

(ποσά σε χιλιάδες €, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά)

	Όμιλος & Εταιρία	
	2017	2016
Ο συνολικός αριθμός των εγκεκριμένων μετοχών είναι:		
Κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας €3,00 (2016: €4,00)	77.063.568	77.063.568
Προνομιούχες μετοχές ονομαστικής αξίας €3,00 (2016: €4,00)	7.568.960	7.568.960
	84.632.528	84.632.528

22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά)

	Κοινές μετοχές		Προνομιούχες μετοχές		Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο €'000	Σύνολο	
	Αριθμός μετοχών	€'000	Αριθμός μετοχών	€'000		Αριθμός μετοχών	€'000
Μετοχές που έχουν εκδοθεί και πλήρως καταβληθεί							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	77.063.568	308.254	7.568.960	30.276	22.826	84.632.528	361.356
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	77.063.568	308.254	7.568.960	30.276	22.826	84.632.528	361.356
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου	-	-77.064	-	-7.569	-	-	-84.633
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	77.063.568	231.190	7.568.960	22.707	22.826	84.632.528	276.723

	Κοινές μετοχές		Προνομιούχες μετοχές		Σύνολο	
	Αριθμός μετοχών	€'000	Αριθμός μετοχών	€'000	Αριθμός μετοχών	€'000
Ίδιες μετοχές						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	2.760.593	78.960	5.919	117	2.766.512	79.077
Αγορά ιδίων μετοχών	1.219.658	24.265	79.595	928	1.299.253	25.193
Πώληση ιδίων μετοχών	-108.574	-2.817	-	-	-108.574	-2.817
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	3.871.677	100.408	85.514	1.045	3.957.191	101.453
Αγορά ιδίων μετοχών	222.356	4.564	24.959	387	247.315	4.951
Πώληση ιδίων μετοχών	-39.787	-1.020	-	-	-39.787	-1.020
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	4.054.246	103.952	110.473	1.432	4.164.719	105.384

Η χρηματιστηριακή μέση τιμή των κοινών μετοχών της Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν ήταν για το 2017 €23,01 (2016: €19,63) και η χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος την 31 Δεκεμβρίου 2017 ήταν €22,90 (31.12.2016: €22,30).

Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς κοινών μετοχών παρέχονται στα ανώτερα στελέχη. Οι μεταβολές στον αριθμό των υφισταμένων δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς των μετοχών έχουν ως εξής:

	Πρόγραμμα 2017	Πρόγραμμα 2014	Πρόγραμμα 2010
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	-	558.520	147.233
Δικαιώματα που παραχωρήθηκαν	-	303.150	-
Δικαιώματα που εξασκήθηκαν	-	-	-108.574
Δικαιώματα που διαγράφηκαν	-	-1.650	-38.659
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	-	860.020	-
Δικαιώματα που παραχωρήθηκαν	263.680	-	-
Δικαιώματα που εξασκήθηκαν	-	-39.787	-
Δικαιώματα που δεν ωρίμασαν	-	-125.378	-
Δικαιώματα που διαγράφηκαν	-5.570	-48.073	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	258.110	646.782	-

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών στο τέλος του χρόνου έχουν τους ακόλουθους όρους:

Ημερομηνία λήξης	Πρόγραμμα 2017		Πρόγραμμα 2014	
	€ 10		€ 10	
	2017	2016	2017	2016
2020	-	-	55.482	245.890
2021	-	-	301.020	310.980
2022	-	-	290.280	303.150
2023	258.110	-	-	-
	258.110	-	646.782	860.020

22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (συνέχεια)

Πρόγραμμα 2014

Στις 20 Ιουνίου 2014, εγκρίθηκε από την Γενική Συνέλευση της Εταιρίας η θέσπιση νέου τριετούς Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών. Στα πλαίσια αυτού, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας δικαιούται να χορηγήσει δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μέχρι 1.000.000 κοινών μετοχών, με τιμή διάθεσης ίση με €10,00 ανά μετοχή. Δικαιούχοι του προγράμματος είναι τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας, τα διευθυντικά και ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και τα αντίστοιχα στελέχη των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών εντός και εκτός Ελλάδος, καθώς και περιορισμένος αριθμός επιπλέον στελεχών που ξεχωρίζουν συστηματικά για την απόδοση και τις μεγάλες δυνατότητες εξέλιξής τους.

Η περίοδος ωρίμανσης των δικαιωμάτων εκείνων που χορηγήθηκαν κατά τα έτη 2014, 2015 και 2016, είναι τριετής και τα σχετικά δικαιώματα καθίστανται ώριμα τον Δεκέμβριο των ετών 2016, 2017 και 2018 αντίστοιχα, εφόσον ο δικαιούχος εξακολουθεί να έχει σχέση εξαρτημένης εργασίας με την Εταιρία ή με συνδεδεμένη με αυτή εταιρία. Με την πάροδο του τριετούς χρόνου ωρίμανσης, ο οριστικός αριθμός δικαιωμάτων που θα δικαιούνται να ασκήσουν τελικά οι δικαιούχοι θα προσδιορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, εντός του Α' τετραμήνου των ετών 2017, 2018 και 2019 αντίστοιχα και θα εξαρτάται:

α) Κατά το ήμισυ, ανάλογα με τον μέσο όρο απόδοσης του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων (ROACE) τριετίας σε σχέση με τον στόχο της κάθε τριετίας, όπως αυτός θα έχει καθοριστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο πριν από τη χορήγηση των σχετικών δικαιωμάτων.

β) Κατά το υπόλοιπο ήμισυ, ανάλογα με τη συνολική απόδοση της κοινής μετοχής της Εταιρίας σε σχέση με τον μέσο όρο της συνολικής απόδοσης των μετοχών προκαθορισμένων εταιριών παραγωγής τσιμέντου διεθνώς.

Οι δικαιούχοι θα δικαιούνται να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, εν όλω ή εν μέρει, εντός των πέντε πρώτων εργάσιμων ημερών κάθε μήνα, καταβάλλοντας στην Εταιρία τα ανάλογα ποσά, μέχρι την ημερομηνία λήξης των δικαιωμάτων, ήτοι μέχρι τον Δεκέμβριο του τρίτου έτους μετά το έτος τελικού προσδιορισμού τους.

Ο λογιστικός χειρισμός των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν από το νέο πρόγραμμα έγινε σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 2 "Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών".

Κατά τις χρήσεις 2014, 2015 και 2016 παραχωρήθηκαν 250.190, 313.080 και 303.150 δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών αντίστοιχα.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2014, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με την Διωνυμική Μέθοδο και το μοντέλο αποτίμησης Monte Carlo Simulation, ήταν €7,39 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή των προαναφερόμενων μεθόδων ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €25,32, το ποσοστό απώλειας δικαιωμάτων λόγω αποχώρησης στελεχών 9,2%, η μεταβλητότητα της τιμής μετοχής (volatility) 47,2%, η μερισματική απόδοση 0,376% και το επιτόκιο EU Benchmark (Deutsche Bund) Government bond yield τριετίας 0,083%.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2015, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με την Διωνυμική Μέθοδο και το μοντέλο αποτίμησης Monte Carlo Simulation, ήταν €4,14 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή των προαναφερόμενων μεθόδων ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €19,55, το ποσοστό απώλειας δικαιωμάτων λόγω αποχώρησης στελεχών 9,2%, η μεταβλητότητα της τιμής μετοχής (volatility) 40,61%, η μερισματική απόδοση 0,59% και το επιτόκιο EURIBOR ενός έτους 0,166%.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2016, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με την Διωνυμική Μέθοδο και το μοντέλο αποτίμησης Monte Carlo Simulation, ήταν €5,17 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή των προαναφερόμενων μεθόδων ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €20,38, το ποσοστό απώλειας δικαιωμάτων λόγω αποχώρησης στελεχών 9,2%, η μεταβλητότητα της τιμής μετοχής (volatility) 42,80%, η μερισματική απόδοση 0,87% και το επιτόκιο EURIBOR ενός έτους -0,15%.

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017, εκ των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2014, 2015 και 2016 έχουν διαγραφεί 4.300, 12.060 και 12.870 αντίστοιχα. Αναφορικά με τα δικαιώματα που χορηγήθηκαν το 2014, δεν ωρίμασαν και συνεπώς ακυρώθηκαν 125.378.

Εκ των δικαιωμάτων που χορηγήθηκαν το 2014, ωρίμασαν και ακυρώθηκαν 25.243 ενώ 55.482 παραμένουν ανεκτέλεστα. Τα υπόλοιπα 39.787 δικαιώματα, τα οποία αντιπροσώπευαν ποσοστό 0,04% του συνόλου των μετοχών του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, εξασκήθηκαν από 50 στελέχη του Ομίλου, εκ των οποίων ένα είναι εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Το συνολικό κόστος των πωληθέντων Ιδίων Μετοχών ανήλθε σε €1.020 χιλ. Η διάθεση των αντιστοίχων μετοχών πραγματοποιήθηκε (εξωχρηματιστηριακή μεταβίβαση) με τιμή διάθεσης κάθε μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι €10,00 ανά μετοχή και συνολικό τίμημα €398 χιλ.. Η ζημιά που πραγματοποιήθηκε από τη διάθεση των μετοχών αυτών στα στελέχη ανήλθε σε €622 χιλ. και αναγνωρίστηκε στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους της Μητρικής Εταιρίας.

22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (συνέχεια)

Πρόγραμμα 2017

Στις 12 Μαΐου 2017, εγκρίθηκε από την Γενική Συνέλευση της Εταιρίας η θέσπιση νέου τριετούς Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών. Στα πλαίσια αυτού, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας δικαιούται να χορηγήσει δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μέχρι 1.000.000 κοινών μετοχών, με τιμή διάθεσης ίση με €10,00 ανά μετοχή. Δικαιούχοι του προγράμματος είναι τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας, τα διευθυντικά και ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και τα αντίστοιχα στελέχη των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών εντός και εκτός Ελλάδος, καθώς και περιορισμένος αριθμός επιπλέον στελεχών που ξεχωρίζουν συστηματικά για την απόδοση και τις μεγάλες δυνατότητες εξέλιξής τους.

Η περίοδος ωρίμανσης των δικαιωμάτων εκείνων που χορηγήθηκαν το έτος 2017 και εκείνων που θα χορηγηθούν κατά τα έτη 2018 και 2019, είναι τριετής και τα σχετικά δικαιώματα καθίστανται ώριμα τον Δεκέμβριο των ετών 2019, 2020 και 2021 αντίστοιχα, εφόσον ο δικαιούχος εξακολουθεί να έχει σχέση εξαρτημένης εργασίας με την Εταιρία ή με συνδεδεμένη με αυτή εταιρία. Με την πάροδο του τριετούς χρόνου ωρίμανσης, ο οριστικός αριθμός δικαιωμάτων που θα δικαιούνται να ασκήσουν τελικά οι δικαιούχοι θα προσδιορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, εντός του Α' τετραμήνου των ετών 2020, 2021 και 2022 αντίστοιχα και θα εξαρτάται κατά το ήμισυ:

α) από τον μέσο όρο απόδοσης του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων (ROACE) τριετίας σε σχέση με τον στόχο της κάθε τριετίας και

β) από τη συνολική απόδοση της κοινής μετοχής της Εταιρίας σε σχέση με τον μέσο όρο της συνολικής απόδοσης των μετοχών προκαθορισμένων εταιριών παραγωγής τσιμέντου διεθνώς

Οι δικαιούχοι θα δικαιούνται να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, εν όλω ή εν μέρει, εντός των πέντε πρώτων εργάσιμων ημερών κάθε μήνα, καταβάλλοντας στην Εταιρία τα ανάλογα ποσά, μέχρι την ημερομηνία λήξης των δικαιωμάτων, ήτοι μέχρι τον Δεκέμβριο του τρίτου έτους μετά το έτος τελικού προσδιορισμού τους.

Ο λογιστικός χειρισμός των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν από το νέο πρόγραμμα έγινε σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 2 "Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών".

Κατά την διάρκεια της χρήσης 2017 παραχωρήθηκαν 263.680 δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών αντίστοιχα.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2017, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με την Διωνυμική Μέθοδο και το μοντέλο αποτίμησης Monte Carlo Simulation, ήταν €6,6 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή των προαναφερόμενων μεθόδων ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €25,8, το ποσοστό απώλειας δικαιωμάτων λόγω αποχώρησης στελεχών 4,5%, η μεταβλητότητα της τιμής μετοχής (volatility) 42,82%, η μερισματική απόδοση 0,9% και το επιτόκιο EURIBOR ενός έτους -0,127%.

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017, εκ των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2017 έχουν διαγραφεί 5.570.

23. Λοιπά αποθεματικά

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικό αποθεματικό	Έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικά ειδικών διατάξεων και νόμων	Αποθεματικό αναπροσαρ- μογών	Αποθεματικό αναλογιστικών διαφορών	Συν/κές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου	Συν/κές διαφορές μετατροπής	Σύνολο λοιπών αποθεματικών
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	93.112	569.227	301.075	117.563	50.386	1.001	41.115	-156.175	1.017.304
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημίες)	-	-	-	-	289	-863	-	-188.007	-188.581
Αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών θυγατρικής και μεταφορά σε αποθεματικά	-	-	-	-	-1.254	-	-	-	-1.254
Εξαγορά μη ελέγχουσας συμμετοχής	1	-	-	-	-	-	-	4	5
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών	3.388	3.643	32.219	-23.809	-3.876	-	-	325	11.890
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	96.501	572.870	333.294	93.754	45.545	138	41.115	-343.853	839.364
Λοιπές συνολικές ζημίες	-	-	-	-	-398	-299	-	-112.144	-112.841
Αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών θυγατρικής και μεταφορά σε αποθεματικά	-	-	-	-	-1.532	-	-	-	-1.532
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών	-2.682	7	1.408	4.780	-4.334	-	-	-454	-1.275
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2017	93.819	572.877	334.702	98.534	39.281	-161	41.115	-456.451	723.716

Εταιρία

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικό αποθεματικό	Έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικά ειδικών διατάξεων και νόμων	Αποθεματικό αναπροσαρ- μογών	Αποθεματικό αναλογιστικών διαφορών	Συν/κές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου	Σύνολο λοιπών αποθεματικών
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	69.952	3.550	289.182	105.379	2.508	832	48.347	519.750
Λοιπές συνολικές ζημίες	-	-	-	-	-99	-1.468	-	-1.567
Μεταφορά από κέρδη προηγούμενων χρήσεων	2.998	-	31.773	-	-	-	-	34.771
Μεταφορά από δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	-	-	449	-	-	-	-	449
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών	-	-	-	-15.000	-	-	-	-15.000
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	72.950	3.550	321.404	90.379	2.409	-636	48.347	538.403
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημίες)	-	-	-	-	106	-418	-	-312
Μεταφορά από κέρδη προηγούμενων χρήσεων	789	-	-	-	-	-	-	789
Μεταφορά από δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	-	-	1.408	-	-	-	-	1.408
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	73.739	3.550	322.812	90.379	2.515	-1.054	48.347	540.288

23. Λοιπά αποθεματικά (συνέχεια)

Ορισμένες από τις εταιρίες του Ομίλου υποχρεούνται, σύμφωνα με την εμπορική νομοθεσία της χώρας στην οποία εδρεύουν, να σχηματίσουν Τακτικό αποθεματικό υπολογιζόμενο ως ποσοστό επί των ετήσιων καθαρών τους κερδών. Το ανωτέρω αποθεματικό δε δύναται να διανεμηθεί κατά τη διάρκεια λειτουργίας της Εταιρίας.

Τα "Έκτακτα Αποθεματικά" περιλαμβάνουν κυρίως αποθεματικά που έχουν σχηματισθεί από κέρδη προηγούμενων χρήσεων και κατ' εφαρμογή ειδικών νόμων, από την Εταιρία και από ορισμένες θυγατρικές του Ομίλου. Για τα περισσότερα από τα ανωτέρω αποθεματικά έχει εξαντληθεί η φορολογική υποχρέωση ή έχουν απαλλαχθεί οριστικά από τη φορολογία και επομένως η διανομή τους δεν δημιουργεί περαιτέρω φορολογική επιβάρυνση για τον Όμιλο και την Εταιρία. Βάσει της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης της 17 Ιουνίου 2016, τα Έκτακτα Αποθεματικά αυξήθηκαν κατά €31,8 εκατ. λόγω μεταφοράς από το "υπόλοιπο κερδών".

Τα "Αποθεματικά Ειδικών Διατάξεων και Νόμων", σύμφωνα την Ελληνική φορολογική νομοθεσία, εξαιρούνται του φόρου εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι δε θα διανεμηθούν στους μετόχους.

Η διανομή του υπολοίπου των ανωτέρω αποθεματικών μπορεί να πραγματοποιηθεί ύστερα από την έγκριση των μετόχων σε τακτική συνέλευση και εφόσον έχει καταβληθεί ο αναλογών φόρος. Επίσης, ορισμένα από τα αποθεματικά αυτά έχουν διαφορετική φορολογική επιβάρυνση αν κεφαλαιοποιηθούν από ότι σε περίπτωση που αυτά διανεμηθούν. Ο Όμιλος δεν προτίθεται να διανείμει το υπόλοιπο των συγκεκριμένων αποθεματικών και επομένως δεν έχει προβεί σε υπολογισμό φόρου εισοδήματος που θα προέκυπτε στην περίπτωση διανομής.

Το "Αποθεματικό Αναπροσαρμογών" απαρτίζεται κυρίως από: α) την εύλογη αξία των ενσωμάτων και ασωμάτων ακινητοποιήσεων ποσού €40,3 εκατ. (2016: €42,8 εκατ.) που αναλογούσε στην συμμετοχή του Ομίλου στην κοινοπρακτική εταιρία στην Αίγυπτο Lafarge-Titan Egyptian Investments Ltd, μέχρι την ημερομηνία της πλήρους εξαγοράς της από τον Όμιλο και β) τη χρεωστική διαφορά που προέκυψε μεταξύ της εύλογης αξίας και της τρέχουσας αξίας από την αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών της ANTEA Cement SHA ποσού €1,4 εκατ. (2016: €0,2 εκατ.).

Το "Αποθεματικό Αναλογιστικών Διαφορών" απεικονίζει την επανεκτίμηση κερδών και ζημιών (αναλογιστικά κέρδη/ζημιές) που προκύπτει από τις αναλογιστικές μελέτες που εκτελεί ο Όμιλος στις θυγατρικές του για τα διάφορα προγράμματα παροχών στους εργαζομένους (σημ. 25).

Το "Αποθεματικό Συναλλαγματικών Διαφορών Μετατροπής" απεικονίζει τις συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν από την μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών του Ομίλου σε ξένο νόμισμα.

Επιπλέον περιλαμβάνει το αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών για συναλλαγές που έχουν χαρακτηριστεί ως μέρος της καθαρής επένδυσης σε θυγατρική εταιρία που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό. Το 4ο τρίμηνο του 2016, η θυγατρική εταιρία του Ομίλου Titan Egyptian Investment Ltd (TEIL) αποφάσισε να ανανεώσει το δάνειο των €76,9 εκατ., που είχε συνάψει κατά τη διάρκεια του 2010 με τη θυγατρική εταιρία της στην Αίγυπτο, Alexandria Portland Cement Co. S.A.E. (APCC). Σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική του, ο Όμιλος αναγνώρισε στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις το παραπάνω δάνειο ως μέρος της καθαρής επένδυσης στην Αιγυπτιακή θυγατρική εταιρία. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, το αποθεματικό αυτό είχε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €25,3 εκατ. (2016: €23,2 εκατ.).

Το "Αποθεματικό Συναλλαγματικών Διαφορών Αντιστάθμισης Κινδύνου" απεικονίζει τις συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν από τη μετατροπή σε ευρώ των δανείων σε ξένο νόμισμα, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως μέσα αντιστάθμισης κινδύνου επενδύσεων του Ομίλου στο εξωτερικό. Επίσης, απεικονίζει τις συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν από την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών για συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.

24. Δανεισμός

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Βραχυπρόθεσμος				
Τραπεζικός δανεισμός	11.035	6.915	32	13
Τραπεζικός δανεισμός σε ξένο νόμισμα	43.186	31.746	-	-
Ομολογιακά δάνεια	-	87.938	-	-
Δανειακές υποχρεώσεις από συνδεδεμένα μέρη	-	-	-	42.429
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	2.604	2.900	-	-
	56.825	129.499	32	42.442
Μακροπρόθεσμος				
Τραπεζικός δανεισμός	24.901	30.766	-	-
Τραπεζικός δανεισμός σε ξένο νόμισμα	61.812	62.655	-	-
Ομολογιακά δάνεια	722.569	601.893	-	-
Δανειακές υποχρεώσεις από συνδεδεμένα μέρη	-	-	379.218	310.678
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	11.100	15.651	-	-
	820.382	710.965	379.218	310.678
Σύνολο δανεισμού	877.207	840.464	379.250	353.120

Η εταιρία διαθέτει τις παρακάτω δανειακές συμβάσεις με τη θυγατρική εταιρία του Ομίλου Titan Global Finance PLC:

-Ανακυκλούμενη γραμμή πίστωσης €184,0 εκατ. (έτος λήξης: 2022, επιτόκιο: κυμαινόμενο)

-Δανειακή σύμβαση €150,0 εκατ. (έτος λήξης: 2021, επιτόκιο: σταθερό)

-Δανειακή σύμβαση €110,2 εκατ. (έτος λήξης: 2024, επιτόκιο: σταθερό)

Λήξη μακροπρόθεσμου δανεισμού:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Από 1 έως 2 έτη	177.968	39.588	-	51.736
Από 2 έως 3 έτη	17.734	300.672	-	109.535
Από 3 έως 4 έτη	317.478	17.492	146.189	-
Από 4 έως 5 έτη	28.716	316.899	123.725	149.407
Περισσότερο από 5 έτη	267.386	20.663	109.304	-
	809.282	695.314	379.218	310.678

Λήξη υποχρεώσεων από χρηματοοικονομικές μισθώσεις:

	Όμιλος	
	2017	2016
(ποσά σε χιλιάδες €)		
Από 1 έως 2 έτη	14	83
Από 2 έως 3 έτη	68	39
Από 3 έως 4 έτη	6.057	96
Από 4 έως 5 έτη	4.961	8.498
Περισσότερο από 5 έτη	-	6.935
	11.100	15.651

Στις 19 Ιανουαρίου 2017, η TGF αποπλήρωσε στη λήξη τους €88 εκατ. των εγγυημένων ομολογιών ετησίου επιτοκίου 8,75%.

Τον Απρίλιο του 2017, υπεγράφη στο Λονδίνο νέα σύμβαση κοινοπρακτικού δανείου σε ευρώ και άλλα νομίσματα μεταξύ της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου Titan Global Finance PLC (TGF) και κοινοπραξίας τεσσάρων ελληνικών και τεσσάρων αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων, με την εγγύηση της Α.Ε. Τιμνέντων Τιτάν. Το συνολικό ύψος του ανέρχεται σε €300 εκατ. και έχει διάρκεια μέχρι τον Ιανουάριο του 2022. Το δάνειο θα χρησιμοποιηθεί για την αναχρηματοδότηση πιστωτικών γραμμών και για τη χρηματοδότηση γενικών εταιρικών σκοπών του Ομίλου.

Στις 16 Νοεμβρίου 2017 ολοκληρώθηκε η διάθεση ομολογιών συνολικής ονομαστικής αξίας €250 εκατ., λήξεως 2024 με ετήσιο επιτόκιο 2,375%, οι οποίες εκδόθηκαν από τη θυγατρική εταιρία του Ομίλου Titan Global Finance PLC με την εγγύηση της Εταιρίας. Οι νέες ομολογίες διαπραγματεύονται στην εποπτευόμενη από το Χρηματιστήριο της Ιρλανδίας αγορά, Global Exchange Market (GEM).

Μέρος των κεφαλαίων που αντλήθηκαν από την έκδοση των ομολογιών χρησιμοποιήθηκαν για την εξαγορά από τον Εκδότη €126,6 εκατ. των ομολογιών λήξης Ιουλίου 2019 με τοκομερίδιο 4,25% πριν τη λήξη τους, σύμφωνα με την πρόταση εξαγοράς, καθώς επίσης για την εξυπηρέτηση γενικών εταιρικών σκοπών, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται η εξόφληση τραπεζικού και λοιπού δανεισμού.

24. Δανεισμός (συνέχεια)

Οι σταθμισμένοι μέσοι όροι των πραγματικών επιτοκίων, με τα οποία επιβαρύνθηκαν τα αποτελέσματα, είναι τα ακόλουθα:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Δανεισμός (USD)	4,44%	4,49%	-	-
Δανεισμός (EGP)	19,78%	13,81%	-	-
Δανεισμός (BGN)	2,51%	2,73%	-	-
Δανεισμός (LEK)	3,96%	4,85%	-	-
Δανεισμός (TRY)	14,47%	12,13%	-	-
Δανεισμός (€)	3,43%	5,22%	3,63%	4,80%
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (USD)	3,07%	3,06%	-	-
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (CAD)	4,00%	4,00%	-	-
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (EUR)	2,89%	-	-	-

Τραπεζικός δανεισμός σε ξένο νόμισμα (συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις):

	Όμιλος	
	Ποσά σε Ευρώ ισοδύναμα	
	2017	2016
USD	208.710	215.538
TRY	3.255	1.915
EGP	78.116	62.141
BGN	14.439	15.421
LEK	23.622	30.516
CAD	-	2
GBP	30	73

Ο Όμιλος έχει τις ακόλουθες μη χρησιμοποιηθείσες ανοικτές πιστωτικές διευκολύνσεις:

(ποσά σε χιλιάδες €)	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Κυμαινόμενο επιτόκιο:				
- Ληξιπρόθεσμα εντός ενός έτους	188.057	192.154	96.814	98.105
- Ληξιπρόθεσμα πέραν του ενός έτους	314.330	319.944	59.826	130.654

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται ως εξής:

(ποσά σε χιλιάδες €)	Όμιλος	
	2017	2016
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις - ελάχιστη πληρωμή		
Έως 1 έτος	2.997	3.452
Από 1 έως 5 έτη	12.019	15.271
Πάνω από 5 έτη	-	1.789
Μελλοντικές χρηματοοικονομικές δαπάνες από χρηματοδοτικές μισθώσεις	15.016	20.512
Παρούσα αξία των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	-1.312	-1.961
	13.704	18.551

Το 2017, οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου δε σύναψαν νέα συμβόλαια χρηματοοικονομικής μίσθωσης. Το 2016, η θυγατρική εταιρία του Ομίλου στις Η.Π.Α., Titan America LLC (TALLC), σύναψε νέα συμβόλαια χρηματοοικονομικής μίσθωσης συνολικού κεφαλαίου €7,5 εκατ., εξαετούς διάρκειας και μέσου επιτοκίου 3,19%.

24. Δανεισμός (συνέχεια)

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2017	Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Χρηματοοικονομικές μισθώσεις	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης	695.165	126.272	18.551	-1.387	12.060	850.661
Ταμειακές ροές	203.713	-149.427	-2.790	31.067	-61.744	20.819
Αλλαγές εύλογης αξίας	-	-	-	-33.581	-	-33.581
Μεταφορά μεταξύ χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	-82.290	82.650	-	-	-360	-
Μεταβολές χρεωμένες στα χρηματοοικονομικά έξοδα	3.319	-	-	-	57.399	60.718
Λοιπές αλλαγές	-2.113	-	-	-	-	-2.113
Συναλλαγματικές διαφορές για συναλλαγές που έχουν χαρακτηριστεί ως μέρος της καθαρής επένδυσης σε θυγατρική εταιρία που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό	8.753	-	-	-	-	8.753
Συναλλαγματικές διαφορές	-17.337	-5.272	-2.057	454	-193	-24.405
Υπόλοιπο λήξης	809.210	54.223	13.704	-3.447	7.162	880.852

Εταιρία

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2017	Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Χρηματοοικονομικές μισθώσεις	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης	310.678	42.442			4.408	357.528
Ταμειακές ροές	103.698	-78.449	-	-	-17.887	7.362
Μεταφορά μεταξύ χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	-36.000	36.000	-	-	-	-
Μεταβολές χρεωμένες στα χρηματοοικονομικά έξοδα	842	39	-	-	14.159	15.040
Υπόλοιπο λήξης	379.218	32	-	-	680	379.930

25. Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών

Ελλάδα

Η ελληνική εργατική νομοθεσία προβλέπει η αποζημίωση για αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης να βασίζεται στα χρόνια υπηρεσίας των εργαζομένων στην εταιρία λαμβάνοντας υπόψη τις αποδοχές τους κατά την ημερομηνία αποχώρησης. Ο Όμιλος χορηγεί μεγαλύτερη αποζημίωση για αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης, από εκείνη που ορίζει ο νόμος. Οι αποζημιώσεις λόγω αποχώρησης για συνταξιοδότηση δεν χρηματοδοτούνται από ειδικά κεφάλαια, όμως οι υποχρεώσεις που προέρχονται από τέτοιου είδους δεσμεύσεις αποτιμώνται με αναλογιστικές μελέτες, που εκπονούνται από ανεξάρτητες αναλογιστικές εταιρίες. Η τελευταία αναλογιστική μελέτη πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2017. Οι βασικές υποθέσεις που υιοθετήθηκαν για την εκπόνηση της μελέτης αυτής ήταν ένα επιτόκιο προεξόφλησης της τάξης του 1,5% (2016: 1,5%), ένα μέσο ποσοστό αύξησης των μισθών 1,75% (2016: 1,75%) και συνταξιοδοτικής αποζημίωσης βάσει των διατάξεων Ν. 2112/1920 και Ν.4093/2012.

ΗΠΑ

Στις θυγατρικές του Ομίλου στις ΗΠΑ υφίστανται προγράμματα καθορισμένων παροχών καθώς και λοιπά προγράμματα συνταξιοδοτικών παροχών. Η μέθοδος λογιστικοποίησης των τελευταίων, οι υποθέσεις για την αποτίμηση τους και η συχνότητα των αποτιμήσεων, είναι παρόμοιες με εκείνες των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών.

Όλα τα προγράμματα καθορισμένων συνταξιοδοτικών παροχών των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου στην Αμερική, εκτός από ένα, έχουν σταματήσει να δέχονται νέα μέλη καθώς επίσης και να προσμετρούν από την ημερομηνία αυτή, έτη θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Τέλος υπάρχει ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών για μετά την έξοδο από την υπηρεσία (για ορισμένους εν ενεργεία καθώς και πρώην εργαζόμενους) όπου οι δικαιούχοι του προγράμματος αυτού, λαμβάνουν παροχές όπως είναι η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από την ημερομηνία της πρόωρης συνταξιοδότησης έως και την ημερομηνία που θεμελιώνεται δικαίωμα πλήρους συνταξιοδότησης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 τα προγράμματα των στοιχείων ενεργητικού των θυγατρικών του Ομίλου στις ΗΠΑ αποτελούνται από επενδύσεις κατά προσέγγιση 58% (2016: 58%) σε μετοχές που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές και 42% (2016: 42%) σε σταθερές επενδύσεις (ομόλογα Η.Π.Α. και διεθνή). Το επιτόκιο προεξόφλησης που υιοθετήθηκε για την εκπόνηση της μελέτης για τα συνταξιοδοτικά προγράμματα των θυγατρικών του Ομίλου στις ΗΠΑ ήταν 3,5% (2016: 4%).

Επιπρόσθετο πρόγραμμα παροχών

Σκοπός του προγράμματος είναι η σύσταση ενός μη χρηματοδοτούμενου προγράμματος αναβαλλόμενων αμοιβών για ορισμένο αριθμό υψηλόμισθων στελεχών σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει στις ΗΠΑ. Για το σκοπό αυτό οι θυγατρικές εταιρίες στις ΗΠΑ δημιούργησαν ένα επικουρικό ταμείο, ώστε να προωθήσουν την πληρωμή των συγκεκριμένων αμοιβών στους συμμετέχοντες μέσω του προγράμματος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα αυτό οι συμμετέχοντες μπορούν να αναβάλλουν ένα ποσοστό από 0% έως και 20% των αμοιβών τους για το ισχύον έτος. Τα προγράμματα στοιχείων ενεργητικού ήταν συνολικά €4.169 χιλ. και €4.364 χιλ. στο τέλος του 2017 και 2016 αντίστοιχα και συμπεριλαμβάνονται στα λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης (σημ. 17). Δεν υπήρχαν έξοδα για το πρόγραμμα αυτό στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016.

25. Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών (συνέχεια)

Τα ποσά, τα οποία αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και αφορούν τα προγράμματα καθορισμένων συνταξιοδοτικών παροχών και λοιπών καθορισμένων παροχών, έχουν ως εξής:

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	2.490	1.860	763	994
Χρηματοοικονομικό κόστος	909	964	238	249
Πρόβλεψη κόστους υπηρεσίας επόμενου έτους λόγω προγραμμάτων οικειοθελούς αποχώρησης	1.565	2.460	806	-
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων	-399	-431	-	-
	4.565	4.853	1.807	1.243
Επιπρόσθετες καθορισμένες παροχές που πληρώθηκαν πέραν των προβλεπόμενων	347	445	228	422
Επιπρόσθετες καθορισμένες παροχές που πληρώθηκαν πέραν των προβλεπόμενων στο πλαίσιο προγραμμάτων οικειοθελούς αποχώρησης	9.453	5.051	2.440	-
	14.365	10.349	4.475	1.665
Ποσά που επιβάρυναν τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων	13.855	9.816	4.237	1.416
Ποσά που επιβάρυναν τα έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας (σημ. 6)	510	533	238	249
	14.365	10.349	4.475	1.665
Ποσά που επιβάρυναν την κατάσταση αποτελεσμάτων				
Αναλογιστικές ζημιές που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων	112	1.475	589	2.067
	14.477	11.824	5.064	3.732
Παρούσα αξία της υποχρέωσης κατά την λήξη της χρήσης	46.502	49.297	15.410	15.870
Μείον στοιχεία ενεργητικού προγραμμάτων Αμερικής	-14.062	-15.336	-	-
	32.440	33.961	15.410	15.870

Ανάλυση της υποχρέωσης που καταχωρήθηκε στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Υπόλοιπο έναρξης	33.961	31.018	15.870	13.087
Συνολική δαπάνη	14.365	10.349	4.475	1.665
Επανεκτίμηση ζημιών που αναγνωρίστηκαν στις λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα	112	1.475	589	2.067
Λοιπά	-719	59	-838	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-390	-1	-	-
Πληρωμές παροχών κατά την διάρκεια της χρήσης	-14.889	-8.939	-4.686	-949
Υπόλοιπο λήξης	32.440	33.961	15.410	15.870

Μεταβολές στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού προγραμμάτων παροχών των ΗΠΑ:

	Όμιλος	
	2017	2016
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού στην αρχή της περιόδου	15.336	15.410
Αναμενόμενη απόδοση	1.460	664
Εισφορές εταιρίας	274	423
Έξοδα διαχείρισης	-207	-245
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	-936	-1.411
Συναλλαγματική διαφορά	-1.865	495
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού στο τέλος της περιόδου	14.062	15.336

25. Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών (συνέχεια)

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει μία ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας για σημαντικές παραδοχές:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Παραδοχές**Επίδραση στο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών:**

Επιτόκιο προεξόφλησης

Μισθοδοσία

Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης

Επίδραση στο κόστος τρέχουσας υπηρεσίας:

Επιτόκιο προεξόφλησης

Μισθοδοσία

Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης

Επίδραση στο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών:

Επιτόκιο προεξόφλησης

Μισθοδοσία

Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης

Επίδραση στο κόστος τρέχουσας υπηρεσίας:

Επιτόκιο προεξόφλησης

Μισθοδοσία

Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης

	Όμιλος		Εταιρία	
	1,0% αύξηση	1,0% μείωση	1,0% αύξηση	1,0% μείωση
Ποσά κλειόμενης χρήσης 2017				
Επιτόκιο προεξόφλησης	-3.252	3.581	-1.556	1.844
Μισθοδοσία	2.163	-1.867	1.820	-1.566
Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης	91	-78	-	-
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2016				
Επιτόκιο προεξόφλησης	-3.366	3.996	-1.557	1.845
Μισθοδοσία	2.171	-1.873	1.820	-1.567
Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης	111	-96	-	-
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2015				
Επιτόκιο προεξόφλησης	-30	35	-86	108
Μισθοδοσία	147	-122	113	-91
Έξοδα υγειονομικής περίθαλψης	6	-5	-	-

Οι αναλύσεις ευαισθησίας έχουν καθοριστεί με βάση μια μέθοδο που δείχνει την επίδραση στο πρόγραμμα των καθορισμένων παροχών, ως αποτέλεσμα λογικών μεταβολών στις βασικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αναμενόμενες μελλοντικές πληρωμές που προκύπτουν από τα προγράμματα καθορισμένων παροχών έχουν ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Έως 1 έτος	3.403	2.821	1.940	1.428
Μεταξύ 1 και 5 έτη	6.856	7.441	1.659	1.868
Μεταξύ 5 και 10 έτη	11.334	11.767	4.422	4.777
Από 10 έτη και πέραν	31.177	33.521	11.496	11.145
Συνολικές αναμενόμενες πληρωμές	52.770	55.550	19.517	19.218

Τα συστατικά στοιχεία των αναλογιστικών ζημιών που επανεκτιμήθηκαν και αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα για τις οικονομικές χρήσεις 2017 και 2016 παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Προϋπηρεσία	1.139	-619	589	41
Αναλογιστικές παραδοχές (χρηματοοικονομικές)	132	2.635	-	2.026
Αναλογιστικές παραδοχές (δημογραφικές)	-76	-308	-	-
Επανεκτίμηση ζημιών στα προγράμματα παροχών	1.195	1.708	589	2.067
Επανεκτίμηση κερδών των στοιχείων ενεργητικού προγραμμάτων παροχών	-1.083	-230	-	-
Επανεκτίμηση ζημιών χρήσης	112	1.478	589	2.067

26. Προβλέψεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

	1 Ιανουαρίου 2017	Προσθήκες χρήσης	Μη χρησιμοποιη- θείσα πρόβλεψη	Επαύξηση προεξόφλησης προβλέψεων	Χρησιμοποιη- θείσα πρόβλεψη	Συναλλαγμα- τικές διαφορές	31 Δεκεμβρίου 2017
Πρόβλεψη για αποκατάσταση λατομείων	α	17.191	1.369	-1.786	237	-75	15.830
Πρόβλεψη για λοιπούς φόρους	β	1.784	2.277	-	-	-95	3.966
Πρόβλεψη για ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές αποφάσεις	γ	1.055	7.115	-442	-	-322	7.289
Λοιπές προβλέψεις	δ	9.619	8.381	-1.105	3	-4.998	11.645
		29.649	19.142	-3.333	240	-5.395	38.730
	1 Ιανουαρίου 2016	Προσθήκες χρήσης	Μη χρησιμοποιη- θείσα πρόβλεψη	Επαύξηση προεξόφλησης προβλέψεων	Χρησιμοποιη- θείσα πρόβλεψη	Συναλλαγμα- τικές διαφορές	31 Δεκεμβρίου 2016
Πρόβλεψη για αποκατάσταση λατομείων	α	16.155	2.072	-1.613	265	-38	17.191
Πρόβλεψη για λοιπούς φόρους	β	2.830	249	-72	-	-250	1.784
Πρόβλεψη για ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές αποφάσεις	γ	1.421	172	-	-	-40	1.055
Λοιπές προβλέψεις	δ	7.410	7.709	-4.971	3	-68	9.619
		27.816	10.202	-6.656	268	-1.585	29.649
	2017	2016					
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	30.172	22.498					
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	8.558	7.151					
	38.730	29.649					

Εταιρία

Εταιρία

		1 Ιανουαρίου 2017	Προσθήκες χρήσης	Μη χρησιμοποιη- θείσα πρόβλεψη	Επαύξηση προεξόφλησης προβλέψεων	Χρησιμοποιη- θείσα πρόβλεψη	31 Δεκεμβρίου 2017
Προβλέψεις για αποκατάσταση λατομείων	α	2.433	51	-10	37	-113	2.398
Πρόβλεψη για ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές αποφάσεις	γ	132	2.236	-	-	-	2.368
Λοιπές προβλέψεις	δ	7.748	8.503	-974	3	-4.834	10.446
		10.313	10.790	-984	40	-4.947	15.212

		1 Ιανουαρίου 2016	Προσθήκες χρήσης	Μη χρησιμοποιη- θείσα πρόβλεψη	Επαύξηση προεξόφλησης προβλέψεων	Χρησιμοποιη- θείσα πρόβλεψη	31 Δεκεμβρίου 2016
Προβλέψεις για αποκατάσταση λατομείων	α	2.119	319	-	40	-45	2.433
Πρόβλεψη για ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές αποφάσεις	γ	-	132	-	-	-	132
Λοιπές προβλέψεις	δ	5.785	6.796	-100	3	-4.736	7.748
		7.904	7.247	-100	43	-4.781	10.313

	2017	2016
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	6.944	4.215
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	8.268	6.098
	15.212	10.313

α. Αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία της εκτιμώμενης δαπάνης για αποκατάσταση των λατομείων μέχρι την παύση της λειτουργίας τους, καθώς και άλλων παρόμοιων υποχρεώσεων. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη αναμένεται να χρησιμοποιηθεί σε διάστημα από 1 έως 50 έτη.

β. Αφορά πρόβλεψη για την κάλυψη μελλοντικών διαφορών από φορολογικούς ελέγχους για λοιπούς φόρους. Η χρησιμοποίησή της αναμένεται να γίνει μέσα στα επόμενα 5 έτη.

γ. Αφορά δαπάνες που ενδέχεται να προκύψουν στο μέλλον για τακτοποίηση δικαστικών διεκδικήσεων από τρίτους έναντι των εταιριών του Ομίλου, κυρίως των θυγατρικών εταιριών του στην Αίγυπτο. Οι δικαστικές αυτές υποθέσεις αφορούν αποζημιώσεις προσωπικού, προνόμια προσωπικού που αποχώρησε σε προηγούμενα έτη, απαιτήσεις αποτίμησης μετοχών κτλ. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη αναμένεται να χρησιμοποιηθεί κυρίως στους επόμενους 12 μήνες.

δ. Αφορά διάφορες προβλέψεις για κινδύνους εκ των οποίων κανένας μεμονωμένα δεν είναι ουσιώδης για τον Όμιλο. Για την Εταιρία η συγκεκριμένη κατηγορία προβλέψεων περιέχει μεταξύ άλλων, πρόβλεψη για επιπρόσθετες αμοιβές (bonus) του προσωπικού. Οι συγκεκριμένες προβλέψεις αναμένεται να χρησιμοποιηθούν σε διάστημα από 1 έως 20 έτη.

27. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Κρατικές επιχορηγήσεις	4.636	4.690	3.669	3.646
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.075	1.262	126	142
	6.711	5.952	3.795	3.788

Η ανάλυση των κρατικών επιχορηγήσεων έχει ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Μακροπρόθεσμες	4.636	4.690	3.669	3.646
Βραχυπρόθεσμες (σημ. 28)	78	78	-	-
	4.714	4.768	3.669	3.646

Υπόλοιπο έναρξης

Προσθήκες
Αποσβέσεις (σημ. 29)

Υπόλοιπο λήξης

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
	4.768	5.059	3.646	3.859
Προσθήκες	209	-	208	-
Αποσβέσεις (σημ. 29)	-263	-291	-185	-213
	4.714	4.768	3.669	3.646

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους, όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς όρους.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις, που προορίζονται για αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων, καταχωρούνται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και λογίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, σύμφωνα με τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των αντίστοιχων επιχορηγούμενων παγίων.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις, που αφορούν δαπάνες, αναβάλλονται και καταχωρούνται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, όταν καταχωρείται και η επιχορηγούμενη δαπάνη, έτσι ώστε να υπάρχει αντιστοίχιση του εσόδου με τη δαπάνη.

28. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Προμηθευτές	131.885	148.530	20.811	23.924
Υποχρεώσεις σε συνδεδεμένα μέρη (σημ. 32)	79	344	16.643	5.685
Λοιπές υποχρεώσεις	18.563	15.573	5.172	4.055
Οφειλόμενο τίμημα για ολοκλήρωση εξαγοράς κοινοπραξίας (σημ. 15)	-	12.772	-	-
Έξοδα χρήσης δεδουλευμένα και αγορές υπό τακτοποίηση	41.808	42.307	1.424	750
Δεδουλευμένοι τόκοι	7.163	12.060	680	4.408
Υποχρεώσεις σε ασφαλιστικούς οργανισμούς	3.623	3.623	2.660	2.603
Προκαταβολές πελατών	8.614	18.054	378	445
Μερίσματα πληρωτέα	965	969	268	266
Κρατικές επιχορηγήσεις (σημ. 27)	78	78	-	-
Λοιποί φόροι	15.655	12.274	2.945	2.303
	228.433	266.584	50.981	44.439

Στις λοιπές υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνονται μεταφορικά τσιμέντου και πρώτων υλών, καθώς επίσης και παρεπόμενες παροχές στο προσωπικό.

Οι όροι και συνθήκες των ανωτέρω χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων έχουν ως εξής:

Οι προμηθευτές δεν είναι τοκοφόρος λογαριασμός και συνήθως διακανονίζεται σε 10-180 ημέρες για τον Όμιλο και την Εταιρία.

Οι λοιπές υποχρεώσεις δεν είναι τοκοφόρος λογαριασμός και συνήθως διακανονίζονται σε ένα μήνα για τον Όμιλο και την Εταιρία.

29. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

(ποσά σε χιλιάδες €)

Κέρδη μετά από φόρους

Προσαρμογές των κερδών σε σχέση με τις εξής συναλλαγές:

Φόροι (σημ. 8)

Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 11)

Αποσβέσεις ασώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 13)

Αποσβέσεις κρατικών επιχορηγήσεων (σημ. 27)

Δαπάνη απομείωσης στοιχείων ενεργητικού (σημ. 11,13)

Καθαρές ζημιές/(κέρδη) από πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 4)

Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις που χρεώθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων (σημ. 20)

Πρόβλεψη για απαξίωση αποθεμάτων (σημ. 19)

Πρόβλεψη για αποκατάσταση λατομείων (σημ. 26α)

Πρόβλεψη για επίδικες απαιτήσεις (σημ. 26γ)

Λοιπές προβλέψεις

Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης (σημ. 25)

Μείωση αξίας επενδυτικών παγίων (σημ. 12)

Απομείωση συμμετοχών

Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων

Έσοδα από μερίσματα

Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας (σημ. 6)

Έξοδα από τόκους και συναφή έξοδα (σημ. 6)

(Κέρδη)/ζημιές από χρηματοοικονομικά εργαλεία (σημ. 6)

Ζημιές/(κέρδη) από συναλλαγματικές διαφορές (σημ. 6)

Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών (σημ. 7)

Συμμετοχή στα κέρδη συνδεδεμένων εταιριών και κοινοπραξιών (σημ. 15)

Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης:

(Αύξηση)/μείωση αποθεμάτων

(Αύξηση)/μείωση απαιτήσεων από πελάτες και λοιπούς λογαριασμούς

(Αύξηση)/μείωση λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων

(Μείωση)/αύξηση τρεχουσών υποχρεώσεων

Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση

Στην κατάσταση ταμειακών ροών οι εισπράξεις από την πώληση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων και επενδυτικών παγίων υπολογίζονται ως ακολούθως:

Αναπόσβεστη αξία κατά την ημερομηνία πώλησης

Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από πωλήσεις (σημ. 4)

Εισπράξεις από πωλήσεις

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Κέρδη μετά από φόρους	44.297	127.330	13.391	16.819
Προσαρμογές των κερδών σε σχέση με τις εξής συναλλαγές:				
Φόροι (σημ. 8)	18.929	-63.805	-1.510	5.887
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 11)	107.284	109.550	15.613	14.699
Αποσβέσεις ασώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 13)	5.273	7.034	289	267
Αποσβέσεις κρατικών επιχορηγήσεων (σημ. 27)	-263	-291	-185	-213
Δαπάνη απομείωσης στοιχείων ενεργητικού (σημ. 11,13)	4.135	10.814	2.150	-
Καθαρές ζημιές/(κέρδη) από πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων (σημ. 4)	2.075	3.337	-21	-52
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις που χρεώθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων (σημ. 20)	360	-587	1	-719
Πρόβλεψη για απαξίωση αποθεμάτων (σημ. 19)	1.957	122	1.549	-161
Πρόβλεψη για αποκατάσταση λατομείων (σημ. 26α)	-180	724	-35	314
Πρόβλεψη για επίδικες απαιτήσεις (σημ. 26γ)	293	172	151	132
Λοιπές προβλέψεις	7.279	4.655	1.770	2.092
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης (σημ. 25)	4.565	4.853	317	716
Μείωση αξίας επενδυτικών παγίων (σημ. 12)	-863	243	339	335
Απομείωση συμμετοχών	-	-	178	-
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων	-	-1.580	-	-107
Έσοδα από μερίσματα	-162	-346	-34.377	-29.272
Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας (σημ. 6)	-869	-1.569	-2	-24
Έξοδα από τόκους και συναφή έξοδα (σημ. 6)	64.283	66.502	15.883	22.041
(Κέρδη)/ζημιές από χρηματοοικονομικά εργαλεία (σημ. 6)	-33.611	284	-	-
Ζημιές/(κέρδη) από συναλλαγματικές διαφορές (σημ. 6)	55.907	24.367	1.869	-1.021
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών (σημ. 7)	1.433	1.620	974	1.376
Συμμετοχή στα κέρδη συνδεδεμένων εταιριών και κοινοπραξιών (σημ. 15)	7.488	-492	-	-
Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης:				
(Αύξηση)/μείωση αποθεμάτων	-28.520	-5.091	-9.192	13.075
(Αύξηση)/μείωση απαιτήσεων από πελάτες και λοιπούς λογαριασμούς	-7.037	-48.341	10.760	-5.589
(Αύξηση)/μείωση λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	1.350	-344	-2	37
(Μείωση)/αύξηση τρεχουσών υποχρεώσεων	-14.950	36.122	9.349	1.208
Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση	240.453	275.283	29.259	41.840
Αναπόσβεστη αξία κατά την ημερομηνία πώλησης	3.542	4.361	74	168
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από πωλήσεις (σημ. 4)	-2.075	-3.337	21	52
Εισπράξεις από πωλήσεις	1.467	1.024	95	220

30. Συνενώσεις επιχειρήσεων και απόκτηση μη ελέγχουσας συμμετοχής

Ποσά χρήσης 2017

Την 1 Ιανουαρίου 2017 ο Όμιλος ολοκλήρωσε την εξαγορά του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρίας Titan Investment EAD, η οποία κατά την ημερομηνία εξαγοράς είχε καθαρή θέση €978 χιλ., διαγράφοντας απαιτήσεις ύψους €980 χιλ. και αναγνωρίζοντας υπεραξία ύψους €2 χιλ.. Η παραπάνω εταιρία εδρεύει στην Βουλγαρία, δραστηριοποιείται στην κατασκευή και εμπορία ακινήτων και ενσωματώνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Στις 8 Μαρτίου 2017, ο Όμιλος απέκτησε το 100% της εταιρίας Arresa Marine CO καταβάλλοντας τίμημα €0,5 χιλ. και αναγνωρίζοντας ισόποση υπεραξία. Η αποκτηθείσα εταιρία είναι δραστηριοποιείται στον ναυτιλιακό τομέα με έδρα στις νήσους Μάρσαλ και ενοποιείται με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την ημερομηνία απόκτησής της.

Στις 30 Αυγούστου 2017, ο Όμιλος ολοκλήρωσε την εξαγορά του συνόλου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στη θυγατρική εταιρία του Brazcem Participacoes S.A. καταβάλλοντας συνολικά τίμημα ύψους €7,6 εκατ..

Ποσά χρήσης 2016

Στις 22 Αυγούστου 2016, ο Όμιλος εξαγόρασε το υπόλοιπο 50% των μετοχών της κοινοπραξίας Adocim Marmara Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S., με τίμημα €11,7 εκατ.. Από την ίδια ημερομηνία η ανωτέρω εταιρία ενσωματώνεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης αντί της μεθόδου καθαρής θέσης.

Την 1 Σεπτεμβρίου 2016, ο Όμιλος απέκτησε τις εταιρίες Esha Material DOOEL στην ΠΓΔΜ και Esha Material LLC στο Κόσοβο με καθαρή θέση €5,0 χιλ., καταβάλλοντας το ποσό των €89,0 χιλ. και αναγνωρίζοντας υπεραξία ύψους €84,0 χιλ.. Από την ίδια ημερομηνία οι παραπάνω εταιρίες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Την 1 Σεπτεμβρίου 2016, ο Όμιλος εξαγόρασε την βραζιλιάνικη εταιρία Benim Empreendimentos e Participacoes S.A. έναντι του ποσού των €2,0 χιλ., που ήταν ίσο με την καθαρή θέση κατά την ημερομηνία εξαγοράς της. Στις 2 Σεπτεμβρίου 2016 η παραπάνω εταιρία μετονομάστηκε σε Brazcem Participacoes S.A. και ενσωματώθηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων της Adocim Marmara Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S., όπως αυτά έχουν αποτιμηθεί κατά την ημερομηνία απόκτησής της, παρατίθενται παρακάτω:

(ποσά σε χιλιάδες €)		Εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς
Ενεργητικό		
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		26.143
Αποθέματα		1.010
Απαιτήσεις και προπληρωμές		7.006
Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα		28
Σύνολο ενεργητικού		34.187
Υποχρεώσεις		
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις		5.041
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		3.667
Λοιπές υποχρεώσεις και φόροι πληρωτέοι		2.031
Σύνολο υποχρεώσεων		10.739
Συνολική αναγνωρίσιμη καθαρή θέση σε εύλογη αξία		23.448
Υπεραξία που προκύπτει κατά την εξαγορά (σημ. 13)		2
Συνολικό τίμημα εξαγοράς		23.450
Ταμειακές ροές για την εξαγορά		
Αρχικό κόστος συμμετοχής		10.245
Κέρδος από την επανεκτίμηση της αρχικής συμμετοχής στην εύλογη αξία (*)		1.480
Εύλογη αξία του 50% της αρχικής συμμετοχής στην κοινοπραξία		11.725
Τίμημα εξαγοράς για το υπόλοιπο 50% που τακτοποιήθηκε με μετρητά		11.725
Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα που αποκτήθηκαν κατά την εξαγορά θυγατρικής		-28
		11.697
Συνολικό τίμημα εξαγοράς		23.422

(*) Συμπεριλαμβάνεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στον λογαριασμό "Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων"

31. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εγγυήσεις σε τρίτα μέρη για λογαριασμό θυγατρικών
Εγγυητικές επιστολές τραπεζών για εξασφάλιση υποχρεώσεων
Λοιπές εγγυήσεις

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
-	-	641.497	874.835
27.906	28.808	3.375	4.499
947	3.512	-	-
28.853	32.320	644.872	879.334

Επίδικες υποθέσεις στην Αίγυπτο

A. Υποθέσεις Ιδιωτικοποιήσεων

1. Το 2011, δύο πρώην εργαζόμενοι της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου στην Αίγυπτο Beni Suef Cement Company S.A. (η BSCC) άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου του Καΐρου, με αίτημα την ακύρωση της ιδιωτικοποίησης της εταιρίας, που είχε πραγματοποιηθεί το 1999, μέσω της πώλησης των μετοχών της, μετά από δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό, στην πλειοδότη γαλλική εταιρία Financiere Lafarge. Σήμερα το 99,98% περίπου της BSCC ανήκει στην εταιρία του Ομίλου TITAN Alexandria Portland Cement Company S.A. (η APCC), η οποία είναι εισηγμένη στο Αιγυπτιακό Χρηματιστήριο. Στις 15 Φεβρουαρίου 2014 το Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση, με την οποία απερρίφθη εξ ολοκλήρου το ανωτέρω αίτημα ακύρωσης της πώλησης των μετοχών και ιδιωτικοποίησης της BSCC. Η απόφαση προβλέπει όμως την επαναπρόσληψη εργαζομένων που είχαν αποχωρήσει από την BSCC στα πλαίσια προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου. Κατά της απόφασης ασκήθηκαν εφέσεις ενώπιον του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου τόσο από την BSCC όσο και από τους πρώην εργαζομένους – προσφεύγοντες. Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο με την από 19.1.2015 απόφασή του ανέστειλε την εκδίκαση των εφέσεων μέχρις ότου αποφανθεί το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο επί της συνταγματικότητας του νόμου 32/2014 που προβλέπει τη διαδικασία προσφυγής κατά συμβάσεων του Κράτους με επενδυτές. Η αναστολή της εκδίκασης της υπόθεσης συνεχίζεται μέχρι σήμερα και δεν έχει υπάρξει κάποια εξέλιξη. Κατά την άποψη των δικηγόρων της BSCC η εν λόγω προσφυγή στερείται οιασδήποτε νομικής και πραγματικής βάσης.

2. Τον Ιούνιο 2013, κοινοποιήθηκε στην εταιρία BSCC νέα προσφυγή, η οποία είχε ασκηθεί ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου του Καΐρου και η οποία είχε ως αίτημα, όπως και στην ανωτέρω υπόθεση, την ιδιωτικοποίηση της BSCC και την ακύρωση της πώλησης των μετοχών της στην εταιρία Financiere Lafarge. Στις 25 Ιουνίου 2015, το Δικαστήριο παρέπεμψε την υπόθεση για εκδίκαση στο 7ο Τμήμα του, όπου δεν έχει οριστεί μέχρι σήμερα δικάσιμος για τη συζήτηση της υπόθεσης. Κατά την άποψη των δικηγόρων της BSCC και η εν λόγω προσφυγή στερείται οιασδήποτε νομικής και πραγματικής βάσης.

3. Το 2012, ένας πρώην εργαζόμενος της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου στην Αίγυπτο Alexandria Portland Cement Company SA (APCC) άσκησε προσφυγή ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων της Αλεξάνδρειας κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας της Αιγύπτου, του Πρωθυπουργού, του Υπουργού Επενδύσεων, του Υπουργού Βιομηχανίας, του Κυβερνήτη της Αλεξάνδρειας, του Διευθυντή των Ορυχείων Salinas Project και του Διευθυντή του Τμήματος Ορυχείων και Λατομείων στην Αλεξάνδρεια, με αίτημα την ακύρωση της πώλησης των μετοχών της APCC προς τον Όμιλο Blue Circle Cement Group, που είχε πραγματοποιηθεί το έτος 1999. Η APCC δεν είχε περιληφθεί στους καθ'ών η προσφυγή. Η συζήτηση της υπόθεσης έχει επανειλημμένα αναβληθεί και την 31.1.2015 το Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση με την οποία ανεστάλη η εκδίκαση της υπόθεσης, αρχικά μέχρι την 28.5.2016 και στη συνέχεια μέχρι την 15.10.2016, υπό την προϋπόθεση, μέχρι την ημερομηνία αυτή να έχει αποφανθεί το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο επί της συνταγματικότητας του νόμου 32/2014 που προβλέπει τη διαδικασία προσφυγής κατά συμβάσεων του Κράτους με επενδυτές. Ήδη η υπόθεση παραπέμφθηκε για εκδίκαση στο Διοικητικό Δικαστήριο του Καΐρου (1ο Τμήμα Επενδύσεων), όπου όμως δεν έχει οριστεί ακόμα δικάσιμος. Κατά την άποψη των δικηγόρων της APCC η αγωγή στερείται νομικής και ουσιαστικής βασιμότητας.

4. Τον Μάιο 2013, τρεις πρώην εργαζόμενοι της APCC άσκησαν νέα, παρόμοια με την ανωτέρω προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου της Αλεξάνδρειας, με αίτημα την ακύρωση της πώλησης των μετοχών της APCC στον Όμιλο Blue Circle Cement Group. Η εν λόγω προσφυγή στρέφεται κατά του Πρωθυπουργού της Αιγύπτου, του Υπουργού Επενδύσεων, του Προέδρου της Αιγυπτιακής Εταιρίας Χαρτοφυλακίου για Χημικές Βιομηχανίες, του Προέδρου του Κεντρικού Οργανισμού Ελεγκτών και κατά των νομίμων εκπροσώπων των εταιριών APCC και Blue Circle. Η συζήτηση της υπόθεσης έχει επανειλημμένα αναβληθεί και μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί απόφαση. Κατά την άποψη των δικηγόρων της APCC και η εν λόγω προσφυγή στερείται οιασδήποτε νομικής και πραγματικής βάσης.

31. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις (συνέχεια)

Β. Λοιπές υποθέσεις

1. Ένας κάτοικος της περιοχής όπου βρίσκεται το εργοστάσιο της Alexandria Portland Cement Company SA (APCC) άσκησε προσφυγή ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων της Αλεξάνδρειας κατά του Κυβερνήτη της Αλεξάνδρειας, του Διοικητή της Περιφέρειας El-Agamy, του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Υπουργού Περιβάλλοντος, του επικεφαλής της Αρχής Περιβαλλοντικών Θεμάτων της Αλεξάνδρειας, του επικεφαλής της Αρχής Βιομηχανικής Ανάπτυξης και της APCC, με αίτημα την ακύρωση της διοικητικής πράξης της αρμόδιας Αιγυπτιακής Αρχής, με την οποία χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας της 5ης γραμμής παραγωγής του εργοστασίου της εν λόγω εταιρίας στην Αλεξάνδρεια, διότι δήθεν εκδόθηκε κατά παράβαση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Την 25.5.2014, το δικαστήριο αποφάσισε να παραπέμψει την υπόθεση λόγω έλλειψης αρμοδιότητας στο Διοικητικό Πρωτοδικείο του Καΐρου, ενώπιον του οποίου η υπόθεση έχει επανειλημμένα αναβληθεί. Στις 24.10.2015 το Δικαστήριο παρέπεμψε την υπόθεση προς εκδίκαση σε άλλο τμήμα του. Η συζήτηση της υπόθεσης αναβλήθηκε επανειλημμένα και νέα δικάσιμος για έκδοση απόφασης ορίστηκε η 18.4.2018. Κατά την άποψη των δικηγόρων της APCC η άδεια λειτουργίας του εργοστασίου έχει εκδοθεί νομίμως και σε πλήρη συμμόρφωση με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς της Αιγύπτου.

2. Το 2007, η θυγατρική εταιρία του Ομίλου στην Αίγυπτο Beni Suef Cement Company S.A. (BSCC), απέκτησε έναντι ποσού 134,5 εκατομμυρίων Αιγυπτιακών λιρών, την άδεια κατασκευής δεύτερης γραμμής παραγωγής μετά από πλειοδοτικό διαγωνισμό που προκήρυξε η Αρχή Εμπορίου και Βιομηχανίας. Στη συνέχεια η Αρχή Βιομηχανικής Ανάπτυξης της Αιγύπτου αποφάσισε μονομερώς ότι το τίμημα της άδειας θα πρέπει να ανέλθει σε 251 εκατομμύρια Αιγυπτιακές λίρες. Η εταιρία τον Οκτώβριο του 2008, άσκησε προσφυγή κατά της ανωτέρω απόφασης ενώπιον των Διοικητικού Δικαστηρίου με αίτημα να της κατακυρωθεί η άδεια έναντι ποσού 500 Αιγυπτιακών λιρών. Επικουρικώς, εφόσον το Δικαστήριο απορρίψει το ανωτέρω αίτημά της, η εταιρία ζήτησε το τίμημα κατακύρωσης της άδειας να ανέλθει σε 134,5 εκατομμύρια Αιγυπτιακές λίρες, ποσό το οποίο είχε προσφέρει στο διαγωνισμό. Το Δικαστήριο με την υπ' αριθμ. 2626/63 JY απόφασή του απέρριψε την ανωτέρω προσφυγή της θυγατρικής του Ομίλου, η οποία ήδη άσκησε έφεση ενώπιον του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου κατά της απορριπτικής απόφασης, με αίτημα να εξαφανισθεί η εκδοθείσα απόφαση και να γίνει δεκτή η προσφυγή της. Κατά την άποψη των δικηγόρων της BSCC, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο να ορίσει ως τίμημα της άδειας το ποσό κατακύρωσης της άδειας στον πλειοδοτικό διαγωνισμό, δηλαδή το ποσό των 134,5 εκατομμυρίων Αιγυπτιακών λιρών.

3. Ο μη κυβερνητικός οργανισμός Nile Agriculture Organization, έχει προσφύγει στα δικαστήρια εναντίον της εταιρίας Beni Suef Cement Company S.A. (BSCC), ζητώντας αποζημίωση ύψους 300 εκατομμυρίων Αιγυπτιακών λιρών, ισχυριζόμενος ότι η εταιρία έχει καταπατήσει έκταση ιδιοκτησίας του. Όμως, η διεκδικούμενη έκταση έχει από πολλών ετών παραχωρηθεί νομίμως στην BSCC από την αρμόδια Αιγυπτιακή αρχή New Urban Communities Agency (NUCA) και από το 1988 η BSCC διατηρεί άδειες εκμετάλλευσης των λατομείων που βρίσκονται σε αυτή. Η δικάσιμος της υπόθεσης αναβλήθηκε για την 1.4.2018 για έκδοση απόφασης. Κατά την άποψη των δικηγόρων της BSCC η πιθανότητα απόρριψης της ανωτέρω προσφυγής είναι μεγάλη.

Δικαιώματα προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών της Antea

Ο Όμιλος είχε χορηγήσει στους μετόχους μη ελέγχουσας συμμετοχής (International Finance Corporation - IFC) το δικαίωμα να ζητήσουν την εξαγορά από τον Όμιλο του ποσοστού τους στην ANTEA Cement SHA (Antea), βάσει προκαθορισμένων όρων. Την 31η Δεκεμβρίου 2017 η αξία του δικαιώματος, που λήγει το 2019, ανέρχεται σε €12,1 εκατ. (31.12.2016: €9,7 εκατ.).

Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι οικονομικές χρήσεις των εταιριών του Ομίλου, των οποίων δεν έχει διενεργηθεί φορολογικός έλεγχος, παρατίθενται αναλυτικά στη σημείωση 35.

Ενδεχόμενες απαιτήσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εγγυητικές επιστολές τραπεζών για εξασφάλιση απαιτήσεων από πελάτες (σημ. 20)

Λοιπές εξασφαλίσεις απαιτήσεων πελατών (σημ. 20)

Εξασφαλίσεις για λοιπές απαιτήσεις

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
19.440	20.904	8.463	10.390
7.060	6.385	354	354
26.500	27.289	8.817	10.744
1.410	1.421	1.410	1.421
27.910	28.710	10.227	12.165

31. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις (συνέχεια)

Ανειλημμένες υποχρεώσεις

Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις

Οι συμβατικές δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές δαπάνες κατά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής θέσης οι οποίες δεν αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις, έχουν ως ακολούθως:

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
2.227	702	-	-

Ανειλημμένες υποχρεώσεις αγορών

Συμβάσεις αγοράς ενέργειας (φυσικό αέριο, ηλεκτρική ενέργεια κλπ.)

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
1.019	600	-	-

Επίσης, οι θυγατρικές του Ομίλου στις ΗΠΑ έχουν συμφωνήσει να αγοράζουν πρώτες ύλες και υλικά για τις ανάγκες της παραγωγικής διαδικασίας στη Φλόριντα. Το συμβόλαιο προβλέπει την αγορά αδρανών μέσα από μια πολυετή συμφωνία στις επικρατούσες αγοραίες τιμές.

Ανειλημμένες υποχρεώσεις λειτουργικής μίσθωσης - όπου ο Όμιλος είναι ο μισθωτής

Ο Όμιλος εκμισθώνει μεταφορικά μέσα, ενσώματες ακινητοποιήσεις και άλλον εξοπλισμό στο πλαίσιο μη ακυρώσιμων εκμισθώσεων που έχουν συμφωνηθεί. Τα συμβόλαια μίσθωσης εμπεριέχουν διάφορες ρήτρες, διατάξεις καθώς και δικαιώματα ανανέωσης.

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Έως 1 έτος

Μεταξύ 1 και 5 έτη

Από 5 έτη και πάνω

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
11.679	9.517	737	672
27.356	25.040	1.354	1.367
7.462	7.864	-	-
46.497	42.421	2.091	2.039

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν είναι η μητρική Εταιρία του Ομίλου. Διάφορες συναλλαγές με συνδεδεμένες επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται από την Εταιρία και τις θυγατρικές της κατά τη διάρκεια του έτους. Οι πωλήσεις και αγορές από και προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις γίνονται με τους όρους που ισχύουν στην αγορά. Τα υπόλοιπα των λογαριασμών που εμφανίζονται στο τέλος της χρήσης δεν έχουν καλυφθεί με εγγυήσεις και η τακτοποίησή τους γίνεται ταμειακά. Οι συναλλαγές μεταξύ των εταιριών που ανήκουν στον Όμιλο (ενδοομιλικές) απαλείφονται κατά την ενοποίηση των οικονομικών καταστάσεων τους.

Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των συναλλαγών με συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια του έτους:

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2017			
Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
-	284	11	64
-	-	-	15
-	284	11	79

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (συνέχεια)

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2017			
	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Αιολική Ν.Ε.	1	-	-	252
Αλμπασέμ Α.Ε.	2	-	-	-
Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	26.488	18.908	9.038	16.173
Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	6.048	-	2.176	-
Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	5	12	3	-
Adocim Marmara Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	619	-	-	-
Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	271	-	221	-
Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	2	-	-	-
Fintitan SRL	294	-	-	-
Cementi Crotone S.R.L.	-	-	-	-
Titán Cement U.K. Ltd	15.125	-	-	1
Usje Cementarnica AD	7.988	-	829	-
Beni Suef Cement Co.S.A.E.	2.087	-	3.403	-
Alexandria Portland Cement Co. S.A.E	1.215	4	1.516	4
Cementara Kosjeric AD	980	-	279	-
Zlatna Panega Cement AD	1.054	-	222	-
Titán America LLC	5.619	-	1.481	2
Essex Cement Co. LLC	39.640	-	1.369	12
Roanoke Cement Co. LLC	4.690	-	-	-
Titán Florida LLC	12.281	1	-	-
KTHMET A.E.	-	3	-	-
Antea Cement SHA	3.964	-	1.053	-
Titán Global Finance PLC	-	15.525	788	380.203
Sharrcem SH.P.K.	1.469	-	356	-
Titán Beton & Aggregate Egypt LLC	6	-	25	-
Iapetos Ltd	4.816	-	4.799	-
Salentijn Properties1 B.V.	2.100	-	-	-
Aemos Cement Ltd	28.267	-	3	-
Λοιπές θυγατρικές	15	-	3	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	284	11	64
Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-	-	15
	165.046	34.737	27.575	396.726

Οι Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνουν €12.467 χιλ. (2016: €16.568 χιλ.) οι οποίες προέρχονται από πωλήσεις προϊόντων και €6.834 χιλ. (2016: €6.975 χιλ.) από παροχή διοικητικών υπηρεσιών σε θυγατρικές του Ομίλου οι τελευταίες των οποίων αποτελούν μέρος των λοιπών απαιτήσεων από συνδεδεμένα μέρη (σημ. 20). Οι συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη πραγματοποιούνται στα πλαίσια εκτέλεσης μεμονωμένων συμβάσεων, είναι βραχυπρόθεσμης φύσης και δεν είναι τοκοφόρες.

Όμιλος	Ποσά προηγούμενης χρήσης 2016			
	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	624	-	344
Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-	15	-
	-	624	15	344

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (συνέχεια)

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Εταιρία	Ποσά προηγούμενης χρήσης 2016			
	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Αιολική Ν.Ε.	1	-	-	252
Αλμπασέμ Α.Ε.	2	-	-	-
Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	19.994	8.024	8.368	4.838
Ιντερπιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	6.543	-	1.265	-
Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	3	-	1	-
Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	2.208	-	7	-
Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	2	-	-	-
Finititan SRL	8.378	-	2.990	-
Cementi Crotone S.R.L.	336	-	84	-
Titan Cement U.K. Ltd	21.358	35	2.499	-
Usje Cementarnica AD	8.239	-	730	-
Beni Suef Cement Co.S.A.E.	1.852	-	3.592	-
Alexandria Portland Cement Co. S.A.E	1.053	11	2.126	-
Cementara Kosjeric AD	937	-	188	-
Zlatna Panega Cement AD	887	-	143	-
Titan America LLC	5.058	7	1.499	2
Essex Cement Co. LLC	34.888	105	1.054	12
Roanoke Cement Co. LLC	2.420	-	299	-
Titan Florida LLC	6.614	-	-	-
KTHMET A.E.	-	2	-	-
Antea Cement SHA	1.617	-	265	-
Titan Global Finance PLC	-	21.490	459	357.996
Sharcem SH.P.K.	1.476	-	268	-
Titan Beton & Aggregate Egypt LLC	11	-	19	-
Iapetos Ltd	-	-	795	-
Λοιπές θυγατρικές	13	-	3	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	624	-	344
Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-	15	-
	123.890	30.298	26.669	363.444

Διοικητικό Συμβούλιο

Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου
Μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

	2017	2016
Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου	7	7
Μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου	8	8

Αμοιβές διευθυντικού προσωπικού, μελών Δ.Σ. και επιτροπών

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Μισθοί και λοιπές βραχυπρόθεσμες παροχές	7.034	8.187	7.034	8.187

Το διευθυντικό προσωπικό περιλαμβάνει μέλη της εκτελεστικής επιτροπής.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση ενέκρινε, στις 12 Μαΐου 2017, την αμοιβή των εξωτερικών ορκωτών ελεγκτών για το οικονομικό έτος 2017. Για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας, η αμοιβή καθορίστηκε στις €115 χιλ. και για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στις €120 χιλ.. Επιπρόσθετα, οι εξωτερικοί ορκωτοί ελεγκτές επιλέχθηκαν από την εν λόγω Τακτική Γενική Συνέλευση, ως ελεγκτές και σε άλλες 45 θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου σε παγκόσμια κλίμακα. Οι ελεγκτές ανέλαβαν επίσης και την έκδοση του Φορολογικού Πιστοποιητικού για την Εταιρία και τις θυγατρικές της εταιρίες που εδρεύουν στην Ελλάδα. Η συνολική αμοιβή για τις προαναφερθείσες υπηρεσίες, με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την περίοδο του διορισμού τους, ανήλθαν σε €1.247 χιλ. (2016: €1.196 χιλ.).

Το 2017, ύστερα από την έγκριση της Ελεγκτικής Επιτροπής, οι εξωτερικοί ορκωτοί ελεγκτές παρέλαβαν ελεγκτικές υπηρεσίες με αμοιβή €95 χιλ. (2016: €29 χιλ.), καθώς και για υπηρεσίες που δεν σχετίζονταν με τον τακτικό έλεγχο αμειβόμενοι με το ποσό των €234 χιλ. (2016: €82 χιλ.).

33. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου**Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου**

Ο Όμιλος, λόγω της φύσης και της γεωγραφικής διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων του, εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους. Οι παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου του Ομίλου διαχειρίζονται από τα τμήματα της Οικονομικής Διεύθυνσης και της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Ομίλου, με στόχο να ελαχιστοποιήσει τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις των διακυμάνσεων των αγορών στη χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου. Ο Όμιλος δεν εκτελεί συναλλαγές κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή συναλλαγές που δε σχετίζονται με τις εμπορικές, επενδυτικές ή δανειοληπτικές δραστηριότητές του.

α) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος, επιπλέον των λειτουργικών του ταμειακών ροών, διατηρεί επαρκή μετρητά και άλλα ρευστά περιουσιακά στοιχεία, όπως και εκτενείς δεσμευτικές πιστωτικές γραμμές με αρκετές διεθνείς τράπεζες προκειμένου να διασφαλίσει την εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών του υποχρεώσεων. Το τμήμα της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Ομίλου ελέγχει την χρηματοδότηση του Ομίλου καθώς και την διαχείριση των ρευστών περιουσιακών στοιχείων του.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις ημερομηνίες λήξης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31η Δεκεμβρίου 2017 & 2016, βάσει των πληρωμών που απορρέουν από τις σχετικές συμβάσεις, σε μη προεξοφλημένες τιμές.

(ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Δανεισμός
Λοιπές μακροπρόθεσμες
υποχρεώσεις
Προμηθευτές και λοιπές
υποχρεώσεις

Ποσά χρήσης 2017					
Λιγότερο από 1 μήνα	1 με 6 μήνες	6 με 12 μήνες	1 με 5 έτη	>5 έτη	Σύνολο
5.680	49.423	26.176	652.886	281.607	1.015.772
-	-	-	2.394	-	2.394
132.656	55.035	9.859	-	-	197.550
138.336	104.458	36.035	655.280	281.607	1.215.716
Ποσά χρήσης 2016					
100.579	36.979	20.891	848.027	31.172	1.037.648
-	-	-	1.262	-	1.262
162.378	63.798	4.276	-	-	230.452
262.957	100.777	25.167	849.289	31.172	1.269.362

Εταιρία

Δανεισμός
Λοιπές μακροπρόθεσμες
υποχρεώσεις
υποχρεώσεις

Ποσά χρήσης 2017					
Λιγότερο από 1 μήνα	1 με 6 μήνες	6 με 12 μήνες	1 με 5 έτη	>5 έτη	Σύνολο
374	5.822	6.202	313.584	112.932	438.914
-	-	-	61	65	126
17.278	27.718	-	-	-	44.996
17.652	33.540	6.202	313.645	112.997	484.036
Ποσά χρήσης 2016					
46.881	3.340	5.846	341.721	-	397.788
-	-	-	142	-	142
25.484	9.197	-	-	-	34.681
72.365	12.537	5.846	341.863	-	432.611

Ο Δανεισμός περιλαμβάνει τα υπόλοιπα των δανείων (ανεξόφλητο κεφάλαιο) συμπεριλαμβανομένων των τόκων με σταθερό και κυμαινόμενο επιτόκιο μέχρι την λήξη τους.

Τα ποσά που περιγράφονται ως "λιγότερο από 1 μήνα" στον δανεισμό αφορούν ως συνήθως άμεσα καταβληθείσες αδέσμευτες βραχυπρόθεσμες γραμμές κεφαλαίου κίνησης και δεδουλευμένους τόκους.

β) Κίνδυνος της αγοράς

Ο κίνδυνος της αγοράς αποτελείται από τρεις κύριους κινδύνους: τον συναλλαγματικό κίνδυνο, τον κίνδυνο τιμών, όπως για παράδειγμα τον κίνδυνο τιμών εμπορευμάτων, και τον κίνδυνο επιτοκίων.

Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους προέρχεται από υπάρχουσες ή προσδοκώμενες ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα (εισαγωγές/εξαγωγές) καθώς και από επενδύσεις σε χώρες του εξωτερικού.

Η διαχείριση των συναλλαγματικών κινδύνων αντιμετωπίζεται με τη χρήση φυσικών αντισταθμιστικών μέσων, με παράγωγα ανταλλαγής νομισμάτων και με προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα. Για επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες εξωτερικού, που είναι εκτεθειμένες σε συναλλαγματικό κίνδυνο μετατροπής, χρησιμοποιείται ως φυσικό αντισταθμιστικό μέσο ο δανεισμός στο αντίστοιχο νόμισμα των περιουσιακών στοιχείων που χρηματοδοτούνται.

Παρόλα αυτά, μέρος του δανεισμού των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου στις Η.Π.Α., Αίγυπτο, Αλβανία και Τουρκία, γίνεται σε διαφορετικό νόμισμα (Ευρώ) από το νόμισμα λειτουργίας τους. Ο Όμιλος επανεξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα την αναχρηματοδότησή τους σε τοπικό νόμισμα μαζί με συναλλαγές αντιστάθμισης συναλλαγματικού κινδύνου.

33. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

Μετά τη χορήγηση πενταετούς δανείου σταθερού επιτοκίου ύψους €177 εκατ. από την Titan Global Finance PLC (TGF) τον Ιούλιο 2014 (χρήση των εσόδων των €300 εκατ. ομολογιών λήξης Ιουλίου 2019), η Titan America LLC (TALLC) προχώρησε στη σύναψη συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων (CCS) με δύο πιστωτικά ιδρύματα, μετατρέποντας ουσιαστικά το ευρώ-δάνειο σταθερού επιτοκίου σε δολαριακό δάνειο κυμαινόμενου επιτοκίου βασισμένο σε LIBOR εξαμήνου. Η σύναψη των παραπάνω συμφωνιών εκτελέστηκε με σκοπό την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου επί του κεφαλαίου, αλλά και επί των τόκων, που προκύπτει από την ισοτιμία €/€ και συνδέεται με το παραπάνω δάνειο.

Τον Ιούλιο 2016, η TALLC προχώρησε στη σύναψη συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων (IRS) με δύο πιστωτικά ιδρύματα, μετατρέποντας ουσιαστικά το δολαριακό δάνειο κυμαινόμενου επιτοκίου βασισμένο σε LIBOR εξαμήνου σε δολαριακό δάνειο σταθερού επιτοκίου. Η σύναψη των παραπάνω συμφωνιών εκτελέστηκε με σκοπό την αντιστάθμιση των μεταβαλλόμενων πληρωμών δολαριακών τόκων. Συμπερασματικά, οι όροι των συμφωνιών του CCS και IRS καταλήγουν στην μετατροπή του ευρώ-δανείου σταθερού επιτοκίου σε δολαριακό δάνειο σταθερού επιτοκίου με ισχύουσα ημερομηνία 10 Ιανουαρίου 2017.

Επιπλέον, τον Μάρτιο του 2017, η TALLC προχώρησε στη σύναψη προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος μελλοντικής εκπλήρωσης (FX forward) ευρώ-δολαρίου μέχρι τον Ιούνιο του 2017 και από τον Ιούνιο μέχρι τον Οκτώβριο του 2017, καθώς και από τον Οκτώβριο μέχρι τον Ιανουάριο του 2018, για την αντιστάθμιση αντίστοιχου συναλλαγματικού κινδύνου.

Τέλος, τον Μάρτιο του 2017, η TALLC προχώρησε στη σύναψη συμφωνίας ανταλλαγής κυμαινόμενων τιμών πετρελαίου σε σταθερή τιμή πετρελαίου (oil swap) σε μηνιαία βάση και μέχρι τον Δεκέμβριο του 2017.

Η συνολική έκθεση (εύλογες αξίες και συμφωνίες πιστωτικής στήριξης) όλων των ανωτέρω συμφωνιών (CCS/IRS/FX Forward/Oil swap) στις 31 Δεκεμβρίου 2017 αναγνωρίστηκε ως περιουσιακό στοιχείο στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης με το ποσό των €3.446 χιλ. (31.12.2016: περιουσιακό στοιχείο ύψους €1.387 χιλ.).

Ανάλυση ευαισθησίας σε μεταβολές συναλλάγματος

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις μεταβολές στα κέρδη του Ομίλου προ φόρων και στην καθαρή του θέση, σε πιθανές αλλαγές κυμαινόμενων ισοτιμιών σε: Δολάριο ΗΠΑ, Δηνάριο Σερβίας, Λίρα Αιγύπτου, Λίρα Αγγλίας, Λίρα Τουρκίας, Λεκ Αλβανίας και Ρεάλ Βραζιλίας κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές.

	Ξένο νόμισμα	Αύξηση/ μείωση ξένου νομίσματος έναντι €	Επίδραση στα κέρδη προ φόρων	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
		€		
Ποσά χρήσης 2017	USD	5%	4.304	28.198
		-5%	-3.894	-25.513
	RSD	5%	714	1.800
		-5%	-646	-1.629
	EGP	5%	-940	11.793
		-5%	851	-10.670
	GBP	5%	153	318
		-5%	-139	-288
	TRY	5%	-72	1.431
		-5%	65	-1.294
	ALL	5%	199	2.564
		-5%	-180	-2.319
	BRL	5%	-473	8.354
		-5%	428	-7.559
Ποσά χρήσης 2016	USD	5%	3.517	33.082
		-5%	-3.182	-29.932
	RSD	5%	610	1.647
		-5%	-552	-1.491
	EGP	5%	-1.130	14.674
		-5%	1.023	-13.276
	GBP	5%	86	204
		-5%	-78	-184
	TRY	5%	204	1.973
		-5%	-185	-1.785
	ALL	5%	3	2.333
		-5%	-3	-2.111
	BRL	5%	-152	6.006
		-5%	138	-5.434

Σημ.: Ο υπολογισμός της "Επίδρασης στα Κέρδη προ φόρων" βασίζεται στις μεταβολές του μέσου όρου των ισοτιμιών συναλλάγματος της χρονιάς, ενώ ο υπολογισμός της "Επίδρασης στα ίδια κεφάλαια" βασίζεται στις μεταβολές των ισοτιμιών συναλλάγματος κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

33. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

Η σχέση σταθερών προς κυμαινόμενων επιτοκίων του καθαρού δανεισμού του Ομίλου διαμορφώνεται σύμφωνα με τις συνθήκες αγοράς, τη στρατηγική και τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Ομίλου. Περιστασιακά, υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα επιτοκίου, προκειμένου να μετριασθεί ο σχετικός κίνδυνος και να εξισορροπηθεί ο συνδυασμός σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων του δανεισμού του Ομίλου.

Μετά την αποπληρωμή των €88 εκατ. ομολογιών με 8,75% κουπόνι λήξης Ιανουαρίου 2017, και μετά την έκδοση των €250 εκατ. ομολογιών λήξης Νοεμβρίου 2024, οι οποίες αναχρηματοδότησαν πριν τη λήξη τους μέρος των €287 εκατ. ομολογιών σταθερού επιτοκίου με 4,25% κουπόνι, και λαμβάνοντας υπόψη τις συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων των Cross Currency swaps και Interest Rate Swaps, η σχέση σταθερών προς κυμαινόμενων επιτοκίων του δανεισμού του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχεται σε 84%/ 16% (31 Δεκεμβρίου 2016: 62%/ 38%).

Οι επιπτώσεις των διακυμάνσεων των επιτοκίων στα αποτελέσματα χρήσης και στις ταμειακές ροές των λειτουργικών δραστηριοτήτων του Ομίλου είναι περιορισμένες, όπως αυτό φαίνεται και στην ακόλουθη ανάλυση ευαισθησίας:

Ανάλυση ευαισθησίας των δανείων του Ομίλου σε μεταβολές επιτοκίων

(ποσά σε χιλιάδες €)

		Μεταβλητότητα επιτοκίων (+/-)	Επίδραση στα κέρδη προ φόρων (-/+)
Ποσά χρήσης 2017	EUR	1,0%	189
	USD	1,0%	184
	BGN	1,0%	146
	EGP	1,0%	792
	ALL	1,0%	240
	TRY	1,0%	16
Ποσά χρήσης 2016	EUR	1,0%	187
	USD	1,0%	2.487
	BGN	1,0%	156
	EGP	1,0%	630
	ALL	1,0%	309
	TRY	1,0%	19

σημ.: Ο παραπάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την θετική επίπτωση των εισπραχθέντων τόκων από τις καταθέσεις.

Οι τάσεις των επιτοκίων και η διάρκεια των χρηματοδοτικών αναγκών παρακολουθούνται προϋπολογιστικά και επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση.

γ) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις από πελάτες προέρχονται κυρίως από μια μεγάλη, ευρεία πελατειακή βάση. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από τις εταιρίες του Ομίλου.

Όπου κρίνεται κατάλληλο, ζητείται επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης. Για ειδικούς πιστωτικούς κινδύνους γίνονται προβλέψεις για ζημιές από απαξίωση. Στις 31 Δεκεμβρίου του 2017, δεν υπάρχει κανένας χρεωστικός ουσιαστικός επισφαλής πιστωτικός κίνδυνος, που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια πρόβλεψη επισφαλούς απαίτησης.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, που μπορεί να προκύψει από αδυναμία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τον Όμιλο όσον αφορά τις τοποθετήσεις, τις επενδύσεις και τα συμβόλαια χρηματοοικονομικών παραγώγων, μετριάζεται κάνοντας χρήση προ-εγκεκριμένων ορίων στο βαθμό έκθεσης σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Αυτά τα προ-εγκεκριμένα όρια καθορίζονται από τις πολιτικές της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Ομίλου. Στις 31 Δεκεμβρίου του 2017, η πλειονότητα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και τα χρηματοοικονομικά παράγωγα μέσα διεξήχθησαν με χρηματοοικονομικά ιδρύματα υψηλής επενδυτικής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου ήταν σε προθεσμιακές καταθέσεις και λογαριασμούς όψεως σε υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ανάλυση των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων παρατίθεται στη σημ. 21.

33. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου

δ) Διαχείριση κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Ομίλου είναι η διατήρηση υγιών δεικτών κεφαλαίου ώστε να υποστηρίζονται οι δραστηριότητες του Ομίλου και να μεγιστοποιείται η αξία των μετόχων.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται συντηρητικά την διάρθρωση του κεφαλαίου του με τον δείκτη μόχλευσης, όπως προκύπτει από τη σχέση συνολικών υποχρεώσεων και συνολικών ιδίων κεφαλαίων καθώς και τη σχέση καθαρού δανεισμού και κερδών προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων.

Η πολιτική του Ομίλου είναι να διατηρήσει την αναλογία μόχλευσης σύμφωνα με ένα προφίλ υψηλού επιπέδου φερεγγυότητας. Στον καθαρό δανεισμό, περιλαμβάνονται τοκοφόρα δάνεια μείον ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

(ποσά σε χιλιάδες €)

Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις (σημ. 24)

Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις (σημ. 24)

Δανεισμός

Μείον: Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα (σημ. 21)

Καθαρός δανεισμός

Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων

Σύνολο υποχρεώσεων

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων

Όμιλος		Εταιρία	
2017	2016	2017	2016
820.382	710.965	379.218	310.678
56.825	129.499	32	42.442
877.207	840.464	379.250	353.120
154.247	179.710	29.323	11.218
722.960	660.754	349.927	341.902
273.441	278.599	14.804	30.086
1.225.795	1.236.961	470.726	439.968
1.369.672	1.552.816	744.132	827.269

34. Επιμέτρηση εύλογης αξίας

Παρακάτω παρουσιάζεται μία σύγκριση, ανά κατηγορία, των λογιστικών και εύλογων αξιών χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου και της Εταιρίας, τα οποία απεικονίζονται στη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης την 31η Δεκεμβρίου:

	Όμιλος				Εταιρία			
	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία								
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία (σημ. 16)	517	1.065	517	1.065	122	122	122	122
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία (σημ. 17)	7.273	8.274	7.273	8.274	2.749	2.727	2.749	2.727
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	3.446	1.387	3.446	1.387	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις								
Μακροπρόθεσμος δανεισμός (σημ. 24)	820.382	710.965	849.276	737.873	379.218	310.678	388.995	322.419
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός (σημ. 24)	56.825	129.499	56.825	129.843	32	42.442	32	42.608
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (σημ. 27)	2.394	1.492	2.394	1.492	126	142	126	142
Δικαίωμα προαίρεσης (σημ. 31)	12.054	9.658	12.054	9.658	-	-	-	-

Σημείωση: Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αποτελούνται από προθεσμιακά συμβόλαια ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων (CCS), συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων, προθεσμιακά συμβόλαια νομισμάτων μελλοντικής εκπλήρωσης και συμβόλαια ανταλλαγής εμπορευμάτων.

Η διοίκηση εκτίμησε ότι τα ταμειακά διαθέσιμα και οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις, οι πελάτες, οι προμηθευτές, οι τραπεζικές υπεραναλήψεις και οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (με εξαίρεση του δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής) προσεγγίζουν τη λογιστική αξία τους, κυρίως λόγω των βραχυπρόθεσμων λήξεών τους.

Ιεραρχία εύλογης αξίας

Ο Όμιλος και η Εταιρία χρησιμοποιούν την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων ανά μέθοδο αποτίμησης:

Επίπεδο 1: με βάση διαπραγματευσίμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: με βάση τις τεχνικές αποτίμησης για τις οποίες όλα τα δεδομένα που έχουν σημαντική επίδραση στην εύλογη αξία είναι ορατά, είτε άμεσα είτε έμμεσα, ενώ περιλαμβάνει και τεχνικές αποτίμησης με διαπραγματευσίμες τιμές σε λιγότερο ενεργές αγορές για όμοια ή παρόμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 3: με βάση τις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούν δεδομένα που έχουν σημαντική επίδραση στην εύλογη αξία και δεν βασίζονται σε εμφανή δεδομένα της αγοράς.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει την ιεραρχία της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016.

(ποσά σε χιλ. €)

Στοιχεία του ενεργητικού	Όμιλος		Εταιρία		Ιεραρχία εύλογης αξίας
	Εύλογη αξία		Εύλογη αξία		
	2017	2016	2017	2016	
Επενδυτικά ακίνητα	12.130	9.820	8.937	9.126	Επίπεδο 3
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	517	1.065	122	122	Επίπεδο 3
Λοιπά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	3.446	1.387	-	-	Επίπεδο 2
Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	849.276	737.873	388.995	322.419	Επίπεδο 2
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	56.825	129.843	32	42.608	Επίπεδο 2
Δικαίωμα προαίρεσης (σημ. 31)	12.054	9.658	-	-	Επίπεδο 3

Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν υπήρξαν μεταφορές εντός και εκτός του επιπέδου 3 για την μέτρηση της εύλογης αξίας.

34. Επιμέτρηση εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων του επιπέδου 3 επιμετράται στον Όμιλο και την Εταιρία από ανεξάρτητους εξωτερικούς ορκωτούς εκτιμητές (σημ. 12).

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αποτελείται από την αξία στην οποία το μέσο θα μπορούσε να διαπραγματευτεί σε μία τρέχουσα συναλλαγή μεταξύ συναινούντων μερών, διαφορετική από μια αναγκαστική εκκαθάριση ή πώληση. Οι παρακάτω μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των εύλογων αξιών:

Επίπεδο 2

Ο μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος δανεισμός του επιπέδου 2 αξιολογείται από τον Όμιλο και την Εταιρία με βάση παραμέτρους όπως επιτόκια, ειδικούς παράγοντες κινδύνου της χώρας, ή τρέχουσες τιμές κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Ειδικότερα για τον μακροπρόθεσμο δανεισμό, χρησιμοποιούνται αξίες που καθορίζονται από την αγορά, ή από τους διαμεσολαβητές για εξειδικευμένα ή παρόμοια χρηματοπιστωτικά μέσα.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα του επιπέδου 2 αποτελούνται από προθεσμιακά συμβόλαια νομισμάτων μελλοντικής εκπλήρωσης, προθεσμιακά συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων διαφορετικών νομισμάτων (CCS), προθεσμιακά συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων ίδιων νομισμάτων (IRS) και προθεσμιακά συμβόλαια ανταλλαγής τιμών πετρελαίου.

Ο Όμιλος και η Εταιρία χρησιμοποιούν διάφορες μεθόδους και παραδοχές, οι οποίες βασίζονται στις συνθήκες αγοράς που επικρατούν σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Τα εν λόγω συμβόλαια έχουν επιμετρηθεί σε εύλογη αξία χρησιμοποιώντας: α) μελλοντικές συναλλαγματικές ισοτιμίες που διαπραγματεύονται στην ενεργή αγορά, β) προθεσμιακά επιτόκια που προέρχονται από παρατηρήσιμες καμπύλες απόδοσης, γ) προθεσμιακές τιμές πετρελαίου που προέρχονται από παρατηρήσιμες καμπύλες απόδοσης, όπως διαπραγματεύονται στην ενεργή αγορά.

Επίπεδο 3

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του επιπέδου 3 αφορούν κυρίως επενδύσεις σε επενδυτικά κεφάλαια ακινήτων του εξωτερικού, στα οποία ο Όμιλος δεν κατέχει σημαντικό ποσοστό. Η αποτίμησή τους γίνεται με βάση τις οικονομικές τους καταστάσεις, οι οποίες απεικονίζουν τα περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους.

Το δικαίωμα προαίρεσης του επιπέδου 3 αποτελείται από το δικαίωμα προαίρεσης πώλησης (put option), που ο Όμιλος έχει χορηγήσει στη μη ελέγχουσα συμμετοχή της θυγατρικής εταιρίας του στην Αλβανία, ANTEA Cement SHA και λήγει το 2019. Το δικαίωμα προαίρεσης επιμετρείται χρησιμοποιώντας ένα μοντέλο προεξόφλησης ταμειακών ροών. Η αποτίμηση απαιτεί από την διοίκηση την υιοθέτηση ορισμένων παραδοχών για τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα του μοντέλου. Μερικά από τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα:

	2018-2019	2017-2019
Ρυθμός ανάπτυξης μικτού περιθωρίου κέρδους	-4,3%	17,4%
Επιτόκιο προεξόφλησης	8,0%	8,2%

Εκτός από τα ανωτέρω, οι προϋπολογιστικές ταμειακές ροές για τα επόμενα δύο έτη είναι, επίσης, ένα σημαντικό μη παρατηρήσιμο δεδομένο του μοντέλου επιμέτρησης της εύλογης αξίας. Η διοίκηση αξιολογεί τακτικά μια σειρά από ενδεχόμενες εναλλακτικές επιλογές για τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα και προσδιορίζει την επίδρασή τους στην συνολική εύλογη αξία.

Η αύξηση τόσο των προϋπολογιστικών ταμειακών ροών, όσο και της μεταβολής του μικτού περιθωρίου τους για τις επόμενες περιόδους θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της εύλογης αξίας του δικαιώματος προαίρεσης πώλησης. Αντίθετα, η αύξηση του επιτοκίου προεξόφλησης, που χρησιμοποιείται στην προεξόφληση των προϋπολογιστικών ταμειακών ροών θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της εύλογης αξίας του δικαιώματος προαίρεσης πώλησης.

Τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα δεν είναι αλληλένδετα. Η εύλογη αξία του δικαιώματος προαίρεσης πώλησης (put option) δεν παρουσιάζει σημαντική ευαισθησία σε λογικές αλλαγές των προϋπολογιστικών ταμειακών ροών ή του επιτοκίου προεξόφλησης, αλλά παρουσιάζει ευαισθησία σε λογικές αλλαγές της μεταβολής του μικτού περιθωρίου κέρδους, όπως φαίνεται και στον ακόλουθο πίνακα:

Ανάλυση ευαισθησίας σε μεταβολές ρυθμού ανάπτυξης του μικτού περιθωρίου κέρδους:

(Ποσά σε χιλ. €)

Αύξηση κατά το ήμισυ του ρυθμού ανάπτυξης του μικτού περιθωρίου κέρδους:

Μείωση κατά το ήμισυ του ρυθμού ανάπτυξης του μικτού περιθωρίου κέρδους:

Επίδραση στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας
803
-810

35. Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

(1) Ανώνυμη Εταιρία Τσιμέντων Τιτάν	2011-2017	Aeas Netherlands B.V.	2010-2017
(2) Αιολική Ν.Ε.	-	Titan Cement U.K. Ltd	2017
(1) Αλμπασέμ Α.Ε.	2011-2017	(3) Titan America LLC	2014-2017
(1) Αρκτίας Α.Ε.	2011-2017	Separation Technologies Canada Ltd	2013-2017
(1) Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	2011-2017	Star Silo Company DOO	2008-2017
(1) Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	2011-2017	Cementara Kosjeric AD	2006-2017
(1) Πορφυρίων Α.Ε.	2011-2017	TCK Montenegro DOO	2007-2017
(1) Λατομεία Βαχού Α.Ε.	2011-2017	Double W & Co OOD	2007-2017
(1) Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	2010-2017	Granitoid AD	2007-2017
(1) Λατομεία Κοινότητας Ταγαράδων Α.Ε.	2011-2017	Gravel & Sand PIT AD	2005-2017
(1) Αιτωλικά Λατομεία Α.Ε.	2011-2017	Zlatna Panega Beton EOOD	2010-2017
(1) Σίγμα Μπετόν Α.Ε.Τ.Ε.	2011-2017	Zlatna Panega Cement AD	2010-2017
(1) Τιτάν Τσιμέντα Ατλαντικού Α.Β.Ε.Ε.	2011-2017	Titan Investment EAD	2017
(1) Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	2011-2017	Cement Plus LTD	2014-2017
(1) ΚΤΗΜΕΤ Α.Ε.	2011-2017	Rudmak DOOEL	2006-2017
Aemos Cement Ltd	2012-2017	Esha Material LLC	2016-2017
Alvacim Ltd	2010-2017	Esha Material DOOEL	2016-2017
Balkcem Ltd	2012-2017	Usje Cementarnica AD	2009-2017
Iapetos Ltd	2007-2017	Titan Cement Netherlands BV	2010-2017
Rea Cement Ltd	2012-2017	Alba Cemento Italia, SHPK	2012-2017
Themis Holdings Ltd	2012-2017	Antea Cement SHA	2015-2017
Tithys Ltd	2012-2017	Sharr Beteiligungs GmbH	2011-2017
Feronia Holding Ltd	2007-2017	Kosovo Construction Materials L.L.C.	2010-2017
Vesa DOOL	2006-2017	Sharrcem SH.P.K.	2011-2017
Trojan Cem EOOD	2010-2017	(2) Alexandria Development Co.Ltd	-
Dancem APS	2012-2017	Alexandria Portland Cement Co. S.A.E	2010-2017
Titan Global Finance PLC	2007-2017	Gaea Green Alternative Energy Assets Limited	2012-2017
Terret Enterprises Ltd	2012-2017	Beni Suef Cement Co.S.A.E.	2009-2017
Salentijn Properties I B.V.	2010-2017	East Cement Trade Ltd	2006-2017
Titan Cement Cyprus Limited	2011-2017	Titan Beton & Aggregate Egypt LLC	2010-2017
KOCEM Limited	2007-2017	(2) Titan Egyptian Inv. Ltd	-
Fintitan SRL	2015-2017	Green Alternative Energy Assets EAD	2012-2017
Cementi Crotone S.R.L.	2013-2017	GAEA Zelena Alternative Enerjia DOOEL	2013-2017
Cementi ANTEA SRL	2010-2017	GAEA Enerjia Alternative e Gjelber Sh.p.k.	2014-2017
Colombus Properties B.V.	2010-2017	GAEA -Green Alternative Energy Assets	2015-2017
Brazcem Participacoes S.A.	2016-2017	MILLCO-PCM DOOEL	2016-2017
Holtitan B.V.	2010-2017	Adocim Marmara Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	-

(1) Για τις χρήσεις 2011-2013, για τις παραπάνω εταιρίες έχει εκδοθεί Φορολογικό Πιστοποιητικό χωρίς επιφύλαξη από τους Τακτικούς Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 82 παρ. 5 του Ν.2238/1994. Επίσης, για τις χρήσεις 2014-2016 έχει εκδοθεί Φορολογικό Πιστοποιητικό χωρίς επιφύλαξη από τους Τακτικούς Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές σύμφωνα με το άρθρο 65Α παρ. 1 Ν. 4174/2013. Σημειώνεται ότι τα Διοικητικά Δικαστήρια, με βάση πρόσφατες αποφάσεις τους για αντίστοιχες περιπτώσεις (ενδεικτικά: ΣΤΕ 1738/2017, ΣΤΕ 675/2017, αλλά και Τρ. ΔΕΦΑΘ 1490/2016), έχουν αποφανθεί ότι η χρήση 2011 έχει παραγραφεί για φορολογικούς σκοπούς (παραγραφή πενταετίας).

(2) Υπόκειται σε ειδικό φορολογικό καθεστώς.

(3) Οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στις ΗΠΑ ενσωματώνονται στον υπο-όμιλο Titan America LLC (σημ. 14).

36. Μεταγενέστερα γεγονότα

Τον Ιανουάριο του 2018, ολοκληρώθηκε η διάθεση πρόσθετων εγγυημένων ομολογιών ονομαστικής αξίας €100 εκατ., από την Titan Global Finance PLC, στο πλαίσιο της έκδοσης ομολογιών €250 εκατ. το Νοέμβριο του 2017, αυξάνοντας έτσι το συνολικό ποσό ομολογιών σε €350 εκατ. λήξεως Νοεμβρίου 2024.

Στις 19 Φεβρουαρίου 2018, η θυγατρική του Ομίλου στις Η.Π.Α., Titan America LLC (TALLC), υπέβαλλε στην τράπεζα New York Mellon Trust Company, N.A. την απαιτούμενη ειδοποίηση για την εξαγορά των ομολογιών Miami-Dade County Industrial Revenue Bonds, Series 2004, στις 2 Απριλίου 2018. Οι ομολογίες αυτές, ποσού €18,2 εκατ., συμπεριλαμβάνονται στα "Ομολογιακά δάνεια" της σημείωσης 24 και είχαν αρχική ημερομηνία λήξης 26 Απριλίου 2034.

Δήλωση Επαλήθευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων

Μετάφραση της

Δήλωσης επαλήθευσης ανεξάρτητου ελεγκτή προς την Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ

Η Εταιρία ERM Certification and Verification Services (ERM CVS) προσελήφθη από την Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ για να επαληθεύσει την εγκυρότητα των πληροφοριών που παρατίθενται παρακάτω και παρουσιάστηκαν στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση Χρήσης 1.1.2017 – 31.12.2017 και στην Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού 2017 του Ομίλου ΤΙΤΑΝ. Το παρόν έγγραφο είναι μετάφραση από το πρωτότυπο που συντάχθηκε στην αγγλική γλώσσα.

Σύνοψη Δέσμευσης	
Πεδίο Διασφάλισης:	- Κατά πόσον οι μη χρηματοοικονομικές δημοσιοποιήσεις που παρουσιάζονται στην Ενότητα 1: «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» και τα στοιχεία που αφορούν την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου 2017 έως 31 Δεκεμβρίου 2017 και σημειώνονται με αστερίσκο (*) στην Ενότητα 7, «Μη Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Επιδόσεων» στους πίνακες με τίτλο «Περιβαλλοντικές επιδόσεις» και «Κοινωνικές επιδόσεις» παρουσιάζονται ορθώς ως προς όλες τις ουσιώδεις πλευρές τους, σύμφωνα με τα κριτήρια δημοσιοποίησης. - Κατά πόσον οι δημοσιοποιήσεις των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων [http://www.titan-cement.com/integrated_report_2017_GR.pdf] ευθυγραμμίζονται με: - Το «Πρωτόκολλο για τον υπολογισμό και τη δημοσιοποίηση των εκπομπών CO₂ και ενέργειας στη βιομηχανία τσιμέντου» της Πρωτοβουλίας WBCSD/ CSI (έκδοση 3.0, Μάιος 2011) - Τις «Κατευθυντήριες οδηγίες της Πρωτοβουλίας WBCSD/CSI για την παρακολούθηση και δημοσιοποίηση ατμοσφαιρικών εκπομπών στην βιομηχανία τσιμέντου» (έκδοση 2, Μάρτιος 2012 για εκπομπές SO_x, NO_x και σκόνης) - Τις «Κατευθυντήριες οδηγίες για τη μέτρηση και δημοσιοποίηση επιδόσεων σχετικών με την ασφάλεια της εργασίας στη βιομηχανία τσιμέντου» της Πρωτοβουλίας WBCSD/ CSI (έκδοση 4, Μάιος 2013) - Το «Πρωτόκολλο για τη δημοσιοποίηση επιδόσεων για το νερό» της Πρωτοβουλίας WBCSD/CSI (έκδοση 2014) - Κατά πόσον η Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού 2017 καλύπτει τα κριτήρια του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών που σχετίζονται με το «προηγμένο επίπεδο Αναφοράς Προόδου».
Κριτήρια Δημοσιοποίησης:	Κατευθυντήριες οδηγίες της Πρωτοβουλίας WBCSD/CSI που περιλαμβάνονται στο πεδίο που αναφέρεται παραπάνω Κριτήρια του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ για το προηγμένο επίπεδο Αναφορών Προόδου (CoP) Γλωσσάρι και Κατευθυντήριες Οδηγίες για την δημοσιοποίηση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων του Ομίλου ΤΙΤΑΝ στην Ενότητα 7 της Ενιαίας Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης και της Ενιαίας Ετήσιας Έκθεσης Απολογισμού 2017
Πρότυπο Διασφάλισης:	Μεθοδολογία διασφάλισης της ERM CVS, η οποία βασίζεται στο Διεθνές Πρότυπο σχετικά με τις Δεσμεύσεις Αξιοπιστίας (ISAE 3000).
Επίπεδο Διασφάλισης:	Εύλογη διασφάλιση
Συναφείς Ευθύνες:	Ο ΤΙΤΑΝ έχει την ευθύνη για την κατάρτιση των πιο πάνω Ετήσιων Εκθέσεων Απολογισμού, καθώς και για τη συγκέντρωση και παρουσίαση των στοιχείων που περιλαμβάνονται σε αυτούς. Η ERM CVS έχει την ευθύνη να παρέχει συμπεράσματα σχετικά με το συμφωνημένο πεδίο επαλήθευσης, βασιζόμενη στις ενέργειες ελέγχου που διενεργούνται και στην εφαρμογή της επαγγελματικής της κρίσης.

Τα συμπεράσματά μας:

Υποβάλλαμε σε έλεγχο επιλεγμένα στοιχεία βιωσιμότητας όπως αναφέρονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση του Ομίλου TITAN και στην Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού 2017 όπως ορίζονται παραπάνω στην ενότητα «Πεδίο». Κατά τη γνώμη μας:

- Οι δημοσιοποιήσεις μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων και τα δεδομένα που αναφέρονται παραπάνω λεπτομερώς στο Πεδίο παρουσιάζονται εύλογα ως προς όλες τις ουσιώδεις πλευρές τους, σύμφωνα με τα Κριτήρια Δημοσιοποίησης.
- Οι σχετικές μη χρηματοοικονομικές δημοσιοποιήσεις των Εκθέσεων είναι σύμφωνες με:
 - (α) Το «Πρωτόκολλο για τον υπολογισμό και τη δημοσιοποίηση των εκπομπών CO₂ και ενέργειας στη βιομηχανία τσιμέντου» της Πρωτοβουλίας WBCSD/ CSI (έκδοση 3.0, Μάιος 2011)
 - (β) Τις «Κατευθυντήριες οδηγίες της WBCSD/CSI για την παρακολούθηση και δημοσιοποίηση ατμοσφαιρικών εκπομπών στην βιομηχανία τσιμέντου» (έκδοση 2, Μάρτιος 2012 για εκπομπές SO_x, NO_x and σκόνης)
 - (γ) Τις «Κατευθυντήριες οδηγίες για τη μέτρηση και δημοσιοποίηση επιδόσεων σχετικών με την ασφάλεια της εργασίας στη βιομηχανία τσιμέντου» της Πρωτοβουλίας WBCSD/CSI (έκδοση 4, Μάιος 2013)
 - (δ) Το «Πρωτόκολλο για τη δημοσιοποίηση επιδόσεων για το νερό» της Πρωτοβουλίας WBCSD/CSI (έκδοση 2014)
- Η Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού 2017 καλύπτει τα κριτήρια του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ για το προηγμένο επίπεδο Αναφορών Προόδου (CoP)

Οι ενέργειες εύλογης επαλήθευσης στις οποίες έχουμε προβεί

Μία διεπιστημονική ομάδα ειδικών στη βιώσιμη ανάπτυξη, το φαινόμενο του θερμοκηπίου και την επαλήθευση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων πραγματοποίησε τις εξής ενέργειες:

- Έλεγχο των δημοσιευμάτων από μέσα επικοινωνίας και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης με στόχο τον εντοπισμό σχετικών θεμάτων βιωσιμότητας κατά την περίοδο αναφοράς
- Έλεγχο των εσωτερικών κατευθυντήριων οδηγιών, συμπεριλαμβανομένων των συντελεστών μετατροπής, των εκτιμήσεων και των συμπερασμάτων και των σχετικών υποθέσεων
- Μια αρχική τηλεδιάσκεψη με τα κεντρικά γραφεία του Ομίλου TITAN στην Αθήνα, με σκοπό να κατανοήσουμε τυχόν αλλαγές στην στρατηγική βιωσιμότητας, τα συστήματα δημοσιοποίησης, τις διαδικασίες, τους εσωτερικούς ελέγχους και τις ευθύνες του Ομίλου κατά τη διάρκεια του 2017.
- Επισκέψεις στα γραφεία των επιχειρήσεων του Ομίλου TITAN στην Αθήνα και στα γραφεία του TITAN America με σκοπό να κατανοήσουμε την διαχείριση βιωσιμότητας σε επίπεδο επιχειρηματικής μονάδας συμπεριλαμβανομένων της σύμπραξης με τους συμ-μετόχους, την αξιολόγηση των ουσιωδών θεμάτων, την εφαρμογή της επιχειρηματικής στρατηγικής, τη διαχείριση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών ζητημάτων και άλλων τομέων, όπως οι προμήθειες.
- Επισκέψεις σε εγκαταστάσεις του Ομίλου στην Ελλάδα (Θεσσαλονίκη) και ΗΠΑ ((Pennsuco, Florida) με σκοπό να επαληθεύσουμε τις πηγές στοιχείων που αποτελούν τη βάση για τους δείκτες μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων και για να επιθεωρήσουμε τις τοπικές δραστηριότητες που αφορούν την διαχείριση περιβάλλοντος και ασφάλειας, τα εργασιακά και τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη σύμπραξη με τους συμ-μετόχους και την κοινότητα. Οι δύο εν λόγω εγκαταστάσεις συνέβαλαν περίπου στο 18% των εκπομπών CO₂ κατά την περίοδο αναφοράς.
- Την αξιολόγηση των συμπερασμάτων αναγνωρισμένων τρίτων φορέων επαλήθευσης των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου του Πεδίου 1 οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της Ε.Ε. (EU ETS). Αυτές παρείχαν κάλυψη ενός επιπρόσθετου περίπου 32% των εκπομπών του Ομίλου TITAN.
- Μία αναλυτική ανασκόπηση και έλεγχος πεδίου για τα στοιχεία του έτους, που καταχωρήθηκαν από όλα τα κέντρα δραστηριότητας και συμπεριλήφθηκαν στις ενοποιημένες καταστάσεις μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- Μια δεύτερη επίσκεψη στα κεντρικά γραφεία του Ομίλου TITAN στην Αθήνα, με σκοπό:
 - ο Την ανασκόπηση των ενεργειών και των αποτελεσμάτων της σύμπραξης με τους συμ-μετόχους και της Αξιολόγησης Ουσιωδών Θεμάτων του Ομίλου TITAN
 - ο Την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών ελέγχων σχετικά με την ακρίβεια και την πληρότητα των εταιρικών ενοποιημένων αποτελεσμάτων για τους σχετικούς μη χρηματοοικονομικούς δείκτες.
 - ο Τη συγκέντρωση πρόσθετων στοιχείων μέσω συνεντεύξεων με στελέχη της διοίκησης (συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων Περιβάλλοντος, Ασφάλειας, Ανθρώπινου Δυναμικού, Νομικών Υπηρεσιών, Εσωτερικού Ελέγχου και Προμηθειών) και τον έλεγχο των τεκμηρίων τα οποία υποστηρίζουν τους ισχυρισμούς της διοίκησης οι οποίοι καλύπτονται από την δέσμευσή μας.
- Επισκόπηση της παρουσίασης των δημοσιοποιήσεων των σχετικών με το πεδίο εργασίας μας στην Έκθεση και στον Απολογισμό με σκοπό την εξασφάλιση συνέπειας.

Θεωρούμε ότι τα στοιχεία επαλήθευσης που αποκομίσαμε είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν μία βάση για τη γνώμη μας.

Τα όρια της δέσμευσής μας

Η αξιοπιστία των επαληθευμένων στοιχείων υπόκειται σε εγγενείς αβεβαιότητες δεδομένων των διαθέσιμων μεθόδων για τον καθορισμό, τον υπολογισμό ή την εκτίμηση των πληροφοριών που αποτελούν τη βάση τους. Είναι σημαντικό τα συμπεράσματα της επαλήθευσής μας να γίνουν κατανοητά σε αυτό το πλαίσιο. Η Δήλωση επαλήθευσής μας δεν παρέχει επαλήθευση για τη διατήρηση και την αξιοπιστία της ιστοσελίδας, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων που χρησιμοποιήθηκαν για να επιτευχθεί, ιδιαίτερα σε οποιοσδήποτε αλλαγές μπορεί να έχουν εμφανιστεί στα στοιχεία από την πρώτη φορά που δημοσιεύθηκαν.

Οι παρατηρήσεις μας

Παραδώσαμε στον Τίτানা μία ξεχωριστή, λεπτομερή Αναφορά προς τη Διοίκηση. Χωρίς να επηρεάζονται τα συμπεράσματα που παρουσιάζονται πιο πάνω, έχουμε τις εξής βασικές παρατηρήσεις:

- Κατά τη διάρκεια του 2017 ο Όμιλος TITAN συνέχισε την υλοποίηση των εταιρικών πολιτικών του στις περιοχές δραστηριότητάς του, προχωρώντας μεταξύ άλλων στη μετάφραση αυτών στις τοπικές γλώσσες και στην πραγματοποίηση σχετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Συστήνουμε την ανάπτυξη συγκρίσιμων και ελέγξιμων στόχων επίδοσης (πέρα από την τοπική νομοθεσία και τις τοπικές συνθήκες της αγοράς) για να είναι δυνατή η παρακολούθηση της συνεπούς εφαρμογής των πολιτικών του Ομίλου σε βάθος χρόνου και σε όλες τις επιχειρήσεις και να μπορεί να μετρηθεί η ευθυγράμμιση με τις πολιτικές του Ομίλου μέσω εσωτερικών ελέγχων και ελέγχων από τρίτα μέρη.
- Ο μηχανισμός ανεξάρτητων (ανώνυμων) καταγγελιών σε επίπεδο Ομίλου καλύπτει προς το παρόν την Ελλάδα και τις ΗΠΑ όπου περιλαμβάνεται το 62% των εργαζομένων του Ομίλου. Συστήνουμε να δοθεί προτεραιότητα στην σταδιακή επέκταση ενός ανώνυμου συστήματος τηλεφωνικών γραμμών άμεσης επικοινωνίας στην τοπική γλώσσα σε όλες τις χώρες που δραστηριοποιείται ο TITAN, με σκοπό να βελτιωθούν οι ευκαιρίες αναφοράς πιθανών περιστατικών μη συμμόρφωσης, ειδικά σε σχέση με τη διαφθορά και τις συγκρούσεις συμφερόντων σε χώρες όπου τα συγκεκριμένα ζητήματα έχουν αναγνωριστεί ως θέματα υψηλού κινδύνου.

Jennifer Iansen-Rogers
Partner, Head of Corporate Assurance
26 March 2018
ERM Certification and Verification Services, London
www.ermcvs.com Email: post@ermcvs.com

Η ERM CVS είναι μέλος του Ομίλου ERM. Το έργο που αναλαμβάνει η ERM CVS για τους πελάτες της σχετίζεται αποκλειστικά με δραστηριότητες ανεξάρτητης επαλήθευσης και εκπαίδευσης ελεγκτών. Οι διαδικασίες μας σχεδιάζονται και υλοποιούνται, με σκοπό να διασφαλίσουμε ότι το έργο που αναλαμβάνουμε για τους πελάτες μας είναι αμερόληπτο και δεν υπόκειται σε πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων. Η ERM CVS και οι εργαζόμενοι που ανέλαβαν το έργο της διασφάλισης δεν παρέχουν σχετικές συμβουλευτικές υπηρεσίες στην Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ υπό οποιαδήποτε μορφή.

Αρχές και όρια της ανασκόπησης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων

Η ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων του Ομίλου TITAN που παρουσιάζεται στην Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου Χρήσης 01.01.2017 – 31.12.2017 και αναφέρεται στα θέματα που έχουν αξιολογηθεί και ιεραρχηθεί ως πιο ουσιώδη για τις δραστηριότητες του Ομίλου και τους κύριους συμ-μετόχους του. Για τη δημοσιοποίηση των θεμάτων που χαρακτηρίζονται ως ουσιώδη ο Τίτανας εφαρμόζει τα κριτήρια «Προηγμένου επιπέδου» του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ για την έκδοση Αναφορών Προόδου (Communication on Progress ή «CoP») καθώς και τις κατευθυντήριες οδηγίες και τα πρωτόκολλα της Πρωτοβουλίας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον κλάδο Τσιμέντου (CSI).

Το πλαίσιο για την δημοσιοποίηση των ουσιωδών θεμάτων και τη σύμπραξη με τους συμ-μετόχους, όπως αναφέρονται σε αυτήν την Έκθεση, βασίζονται στις οδηγίες δημοσιοποίησης G4-17 έως G4-27 των κατευθυντήριων οδηγιών του προτύπου GRI G4.

Η ανασκόπηση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου 2017 έχει ελεγχθεί και επαληθευτεί σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια από την εταιρία ανεξάρτητων ελεγκτών ERM CVS (η «Δήλωση επαλήθευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων ανεξάρτητου ελεγκτή» βρίσκεται στην παρούσα ενότητα).

Προσδιορισμός περιεχομένου της ανασκόπησης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων

Το περιεχόμενο της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2017, σε ό,τι αφορά τις μη χρηματοοικονομικές επιδόσεις, συνάδει με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των ουσιωδών θεμάτων του Ομίλου τα οποία παρουσιάζονται με τους τίτλους και τη σειρά με την οποία ιεραρχήθηκαν κατά τη διαδικασία αξιολόγησής τους. Τα όρια της αναφοράς για κάθε ένα από τα ουσιώδη θέματα καθορίζονται από τις αρχές της ουσιαστικότητας (materiality) και της συμμετοχικότητας (inclusiveness), ώστε τα περιεχόμενα της Έκθεσης να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των συμ-μετόχων, να παρέχουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις των προηγούμενων ετών και να διασφαλίζεται η συνοχή, η ισορροπία και η ακρίβεια των πληροφοριών.

Ο υπολογισμός των δεδομένων που συνθέτουν τους μη χρηματοοικονομικούς δείκτες επίδοσης που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση, αναφορά και επαλήθευση των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης έχει πραγματοποιηθεί με τους ορισμούς και τη μεθοδολογία που περιγράφεται σε αυτή την Ενότητα με περαιτέρω ανάλυση ου ενιαίου συστήματος που εφαρμόζει ο Όμιλος, τις σχετικές Κατευθυντήριες

Οδηγίες και το Γλωσσάρι συναφών με τη Βιωσιμότητα Ορισμών.

Ανεξάρτητος έλεγχος

Ο Τίτανας έχει δεσμευτεί στη διενέργεια ανεξάρτητου ελέγχου και επαλήθευσης των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων του από ειδικούς ελεγκτές σε «εύλογο επίπεδο» (reasonable assurance) ήδη από το 2007 με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας, της συνέπειας και της αξιοπιστίας των πληροφοριών που παρέχει προς τους συμ-μετόχους του. Επιπλέον, επιδιώκει τη συνεχή βελτίωση των επιδόσεων του ακούγοντας προσεκτικά τους συμ-μετόχους και λαμβάνοντας υπόψη τις υποδείξεις των ανεξάρτητων ελεγκτών σχετικά με τις δραστηριότητες, τις επιπτώσεις και τις δεσμεύσεις του στο πλαίσιο της επίτευξης των επιχειρηματικών του στόχων για βιώσιμη ανάπτυξη.

Το 2017, η επαλήθευση της ανασκόπησης των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων και δεικτών του Ομίλου ανατέθηκε στην εταιρεία ERM CVS και η λεπτομερής «Δήλωση Διασφάλισης» περιλαμβάνεται στην παρούσα ενότητα. Μετά την ολοκλήρωση της διетуός ανάθεσης για την επαλήθευση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων του Ομίλου, ο Τίτανας ζήτησε από την ERM CVS να συνεχίσει να του παρέχει υπηρεσίες επαλήθευσης για το 2018 και το 2019.

Ο έλεγχος και η επαλήθευση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων πραγματοποιήθηκε στο αγγλικό κείμενο. Για αυτόν τον λόγο, αλλά και για να διατηρηθεί η ομοιομορφία, η σειρά εμφάνισης των χωρών στους πίνακες αυτής της ενότητας είναι αυτή που χρησιμοποιείται στο αγγλικό κείμενο (δηλαδή ταξινομημένη αλφαβητικά κατά το αγγλικό αλφάβητο).

Αντικείμενο της ανασκόπησης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων και δεικτών 2017

Βάση της παρούσας ανασκόπησης αποτελούν τα δεδομένα των επιδόσεων που παρέχονται από όλες τις θυγατρικές του Ομίλου TITAN, εκτός από τη νέα κοινοπραξία στη Βραζιλία.

Η συγκέντρωση στοιχείων και οι δείκτες που αφορούν τις επιδόσεις στον τομέα της περιβαλλοντικής διαχείρισης, έχουν υπολογιστεί σύμφωνα με τους ορισμούς που παρέχουν οι κατευθυντήριες οδηγίες της Πρωτοβουλίας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον κλάδο Τσιμέντου (CSI) για τις άεριες εκπομπές, τις εκπομπές CO₂ και την κατανάλωση ενέργειας. Η βάση υπολογισμού αυτών των δεικτών παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα ως εξής:

Βάση υπολογισμού δεικτών περιβαλλοντικής επίδοσης 2016 - 2017 Ομίλου TITAN				
Περιοχή	Χώρα	Εργοστάσιο	Συμμετοχή 2016	Συμμετοχή 2017
ΗΠΑ		Pennsuco	100.00%	100.00%
		Roanoke	100.00%	100.00%
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Ελλάδα	Ελευσίνα	100.00%	100.00%
		Καμάρι	100.00%	100.00%
		Πάτρα	100.00%	100.00%
		Θεσσαλονίκη	100.00%	100.00%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	Αλβανία	Antea	100.00%	100.00%
	Βουλγαρία	Zlatna Panega	100.00%	100.00%
	ΠΓΔΜ	Usje	100.00%	100.00%
	Κόσοβο	Sharr	100.00%	100.00%
	Σερβία	Kosjeric	100.00%	100.00%
Ανατολική Μεσόγειος	Αίγυπτος	Alexandria	100.00%	100.00%
		Beni Suef	100.00%	100.00%
	Τουρκία	Tokat	50.00%	50.00%
		Antalya	50.00%	50.00%
		Marmara	100.00%	100.00%

Μονάδες 2017 Ομίλου TITAN	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	ΗΠΑ	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Εργοστάσια τσιμέντου	3	2	5	3	13
Μονάδες άλεσης	1	0	0	2	3
Λατομεία	26	7	20	17	70
για παραγωγή Α υλών για εργοστάσια τσιμέντου	13	2	18	16	49
για παραγωγή αδρανών	13	5	2	1	21
Μονάδες ετοιμού σκυροδέματος	27	84	8	5	125
Σταθμοί διανομής	8	14	1	2	25
τσιμέντου	8	10	1	2	21
αδρανών	0	4	0	0	4
Μονάδες παραγωγής τσιμεντόλιθων	0	10	0	0	10
Μονάδες παραγωγής ξηρών κονιαμάτων	1	0	0	0	1
Μονάδες επεξεργασίας ιπτάμενης τέφρας	0	6	0	0	6
Μονάδες παραγωγής απορριματογενούς δευτερογενούς καυσίμου	0	0	1	1	2
Σύνολο	66	124	35	30	255

Ο υπολογισμός των βασικών δεικτών περιβαλλοντικών επιδόσεων βασίζεται στα

ενοποιημένα αποτελέσματα από τα εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου, τις μονάδες άλεσης και τα

συνδεδεμένα με αυτά λατομεία. Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο του Κιότο, το έτος αναφοράς για τις εκπομπές CO₂ είναι το 1990. Για όλους τους υπόλοιπους δείκτες περιβαλλοντικών επιδόσεων, ως έτος αναφοράς χρησιμοποιείται το έτος 2003, ως το πρώτο κατά το οποίο ο Όμιλος δημοσιοποίησε σχετικές πληροφορίες.

Οι εκπομπές αερίων και η κατανάλωση φυσικών πόρων που αποφεύχθηκαν υπολογίστηκαν βάσει των ιστορικών πληροφοριών, οι οποίες αφορούν την ετήσια παραγωγή και τις επιδόσεις καθενός από τα εργοστάσια τσιμέντου και άλεσης του Ομίλου. Οι πληροφορίες που δεν ήταν διαθέσιμες υπολογίστηκαν ανά περίπτωση, είτε χρησιμοποιώντας γραμμική παρεμβολή ανάμεσα στα διαθέσιμα στοιχεία είτε διατηρώντας τις επιδόσεις άλλων ετών σε σχέση με πληροφορίες που αφορούσαν αναβαθμίσεις εξοπλισμού. Για τις εκπομπές CO₂, ως έτος αναφοράς χρησιμοποιείται το 1990 σύμφωνα με το Πρωτόκολλο του Κιότο, ενώ για τις υπόλοιπες αέρια εκπομπές, καθώς και τους φυσικούς πόρους, το έτος αναφοράς είναι το 2003. Οι εγκαταστάσεις που λειτούργησαν κατά το έτος αναφοράς ελήφθησαν υπ' όψη στους υπολογισμούς μας κάνοντας χρήση του ποσοστού αναφοράς που διατηρούσε ο Όμιλος ΠΙΤΑΝ κατά το τέλος του 2017. Για μια συγκεκριμένη περίοδο, οι συσσωρευθείσες ποσότητες υπολογίστηκαν αθροίζοντας τις ποσότητες που αποφεύχθηκαν ετησίως. Οι ποσότητες που αποφεύχθηκαν ετησίως υπολογίστηκαν ως το γινόμενο της διαφοράς ανάμεσα στην πραγματική ποσότητα που εκλύθηκε και την ποσότητα που θα είχε εκλυθεί εάν η επίδοση ήταν αυτή του έτους αναφοράς επί την παραγωγή του αντίστοιχου έτους.

Οι δείκτες που αφορούν την ασφάλεια έχουν επίσης υπολογιστεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Πρωτοβουλίας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον κλάδο Τσιμέντου (CSI).

Οι δείκτες κοινωνικών επιδόσεων υπολογίζονται σύμφωνα με το ενοποιημένο σύστημα διαχείρισης της δημοσιοποίησης των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων, το οποίο αποτελείται από μία πλατφόρμα λογισμικού εσωτερικής ανάπτυξης, τη βάση δεδομένων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, για όλες τις διαδικασίες συλλογής στοιχείων και συγχωνεύσεων, και το γλωσσάρι με τους βασικούς όρους και ορισμούς στους οποίους βασίζονται οι υπολογισμοί στοιχείων που αφορούν τις κοινωνικές επιδόσεις και το οποίο παρουσιάζεται στην παρούσα ενότητα.

Ειδικότερα, για τους δείκτες που αφορούν την απασχόληση πρέπει να σημειωθούν τα παρακάτω :

- Η μέτρηση της απασχόλησης στη Βουλγαρία δεν περιλαμβάνει τις Karieri Materiali AD, Karieri AD και Vris OOD.
- Η μέτρηση για την Ελλάδα δεν περιλαμβάνει την Ecorecovery SA. Επίσης, με τον όρο 'Ελλάδα'

προσδιορίζονται οι τοπικές επιχειρήσεις όπως και το επιχειρησιακό κέντρο του Ομίλου.

- Η μέτρηση για την Τουρκία περιλαμβάνει την Adocim Cemento Beton Sanayi ve Ticaret AS (50% ΠΙΤΑΝ) και την Adocim Marmara Cemento Beton Sanayi ve Ticaret AS (100% ΠΙΤΑΝ)
- Στις μετρήσεις για τις ΗΠΑ περιλαμβάνονται και οι Ash venture, Fly Ash Separation Technologies και STET Trading Company LLC.

Σχετικά με τις αναφορές στον όρο «Διοίκηση του Πιτάν» σε αυτόν υπολογίζεται το σύνολο των ασκούντων διοίκηση στους οποίους περιλαμβάνονται «Προϊστάμενοι» και τ «Διευθυντές».

Όλες οι κοινωνικές επενδύσεις, όπως η εκπαίδευση και οι δωρεές που παρουσιάζονται στην ανασκόπηση, δεν περιλαμβάνουν το σχετιζόμενο με αυτές κόστος λειτουργίας και διοίκησης.

Οι δωρεές από τις θυγατρικές του Πιτάν συγκεντρώνονται μέσω της πλατφόρμας λογισμικού του Ομίλου σε τοπικά νομίσματα. Η μετατροπή σε ευρώ υπολογίστηκε με βάση τις νομισματικές ισοτιμίες της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017, ως εξής:

Ισοτιμίες νομισμάτων της 31 ^{ης} Δεκεμβρίου 2017	
Αλβανία – Λεκ	132.9500
Αίγυπτος– Λίρα	21.3378
Ευρώ	1.0000
ΠΓΔΜ – Δηνάριο	61.4950
Σερβία – Δηνάριο	118.4727
Τουρκία – Λίρα	4.5464
ΗΠΑ – Δολλάριο	1.1993
Κόσοβο	1.000
Βουλγαρία	1.000

Οι δωρεές σε είδος υπολογίζονται με βάση τις τιμές πώλησης για τα προϊόντα του Ομίλου, τις τιμές αγοράς για τα δέντρα και άλλα φυτά και την αξία της αγοράς για πλήρως υποτιμημένο εξοπλισμό και σε καθαρή λογιστική αξία (κόστος απόκτησης μείον τις υποτιμήσεις) για μερικώς υποτιμημένο εξοπλισμό, όπως ορίζεται από τα κατά τόπους λογιστικά συστήματα και νομοθεσίες.

Ο όρος «τοπικός» προσδιορίζει τη διοικητική περιφέρεια εντός της οποίας βρίσκεται ένα εργοστάσιο τσιμέντου, μία μονάδα παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος, ένα λατομείο, ένας σταθμός διανομής, γραφεία της εταιρείας ή άλλες εγκαταστάσεις που ανήκουν στον Όμιλο ή σε κάποια από τις θυγατρικές του. Ως τοπικοί προμηθευτές ορίζονται οι πάροχοι υλικών, προϊόντων και υπηρεσιών, οι οποίοι έχουν την έδρα τους στην ίδια γεωγραφική αγορά με τον αναφερόμενο οργανισμό

(π.χ. δεν γίνονται διεθνείς πληρωμές προς τον προμηθευτή).

Μεταβολές στη διάρθρωση

Η δημοσιοποίηση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων εξελίσσεται συνεχώς. Σκοπός είναι να παρέχεται σε όλους τους συμ-μετόχους μία σαφής και , πλήρη εικόνα των πολιτικών του Τίτανα μαζί με τις σχετικές πληροφορίες και τα δεδομένα για τις επιδόσεις που επιτυγχάνονται κάθε χρόνο σε σχέση με τα ουσιώδη θέματα.

Νέα στοιχεία στην παρούσα Έκθεση είναι :

- Τα περιεχόμενα και ο τίτλος της Ενότητας 7 «Μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επιδόσεων»
- Οι πρόσθετες πληροφορίες στην Ενότητα 7, οι οποίες σχετίζονται με τις μη χρηματοοικονομικές επιδόσεις και οι οποίες προηγούμενως περιλαμβάνονταν στο Ευρετήριο GRI του Τίτανα.
- Οι αλλαγές στα περιεχόμενα της ανασκόπησης για την εφαρμογή των Δέκα Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου (CoP) για το 2017 σύμφωνα με τα σχετικά κριτήρια για την Αναφορά Προόδου (CoP) .
- Το γλωσσάρι βασικών όρων και ορισμών του Ομίλου ΤΙΤΑΝ για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων, όπως παρουσιάζεται στην παρούσα ενότητα.

Δημοσιοποίηση και ανατροφοδότηση από τους συμ-μετόχους

Η ανασκόπηση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων απευθύνεται στους κύριους συμ-μετόχους και συγκεκριμένα τους μετόχους, τους εργαζόμενους, τους πελάτες, τους προμηθευτές, τις κυβερνητικές και ρυθμιστικές αρχές, τις τοπικές κοινότητες και τις ΜΚΟ.

Επίσης, απευθύνεται σε πιθανούς επενδυτές, αναλυτές και κάθε άλλον ενδιαφερόμενο. Τα σχόλια όλων είναι ευπρόσδεκτα στην ηλεκτρονική διεύθυνση csr@titan.gr.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά, παρακαλούμε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας www.titan-cement.com ή να επικοινωνήσετε με τη Μαρία Αλεξίου, Διευθύντρια Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης Ομίλου ΤΙΤΑΝ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση csr@titan.gr ή στη διεύθυνση Χαλκίδος 22Α, 111 43 Αθήνα, Ελλάδα.

Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ

Ο Τίτανας δηλώνει ότι η παρούσα ανασκόπηση πληροί τα κριτήρια «Προηγμένου επιπέδου» του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ για την έκδοση Αναφορών Προόδου (CoP), όπως και τις κατευθυντήριες οδηγίες για τη μέτρηση και δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων της Πρωτοβουλίας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον κλάδο τσιμέντου (WBCSD/CSI). Η ανασκόπηση ενσωματώνει τα κριτήρια «Προηγμένου επιπέδου» στην παρούσα ενότητα και θα είναι επίσης διαθέσιμη

μέσω της ιστοσελίδας του Οικουμενικού Συμφώνου (www.unglobalcompact.org), μετά τον Ιούλιο του 2018.

Περισσότερες λεπτομέρειες για το αντικείμενο και τα όρια της επαλήθευσης περιλαμβάνονται στην «Δήλωση Επαλήθευσης ανεξάρτητου ελεγκτή», στην παρούσα ενότητα.

Ενοποιημένο σύστημα του Τίτανα για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων

Η δημοσιοποίηση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιδόσεων βασίζεται σε ένα ενοποιημένο σύστημα που αναπτύχθηκε από τον Όμιλο ΤΙΤΑΝ και αναθεωρήθηκε εντός του 2017 και το οποίο διευκολύνει τη διαδικασία συλλογής, συγκέντρωσης και αναφοράς των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων σε όλο το εύρος του Ομίλου, σε πλήρη ευθυγράμμιση με τη στρατηγική βιωσιμότητας του Τίτανα και τις υποχρεώσεις του, και πιο συγκεκριμένα τα κριτήρια προηγμένου επιπέδου του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ (UNGC CoP).

Ο Τίτανας δημοσιοποιεί τα στοιχεία των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων του στους συμ-μετόχους καλύπτοντας τα περισσότερα ουσιώδη θέματα που σχετίζονται με την κοινωνία, το περιβάλλον και την εταιρική διακυβέρνηση, χρησιμοποιώντας διεθνή και κλαδικά πρότυπα και βέλτιστες πρακτικές μαζί με τη δεκάχρονη πείρα του στην ανεξάρτητη επαλήθευση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων με εύλογη διασφάλιση.

Γλωσσάρι και Κατευθυντήριες οδηγίες για τη δημοσιοποίηση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων

Όλοι οι όροι και οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή και μέτρηση δεδομένων που αφορούν τις μη χρηματοοικονομικές επιδόσεις του Ομίλου βασίζονται στις κατευθυντήριες οδηγίες που παρέχονται από εταίρους που συμμετέχουν στις συλλογικές πρωτοβουλίες στις οποίες έχει δεσμευθεί να συμμετέχει και ο Τίτανας.

Ειδικότερα, για την αναφορά των επιδόσεων στους τομείς του περιβάλλοντος και της υγείας και ασφάλειας, οι κατευθυντήριες οδηγίες, οι όροι και οι ορισμοί χρησιμοποιούνται όπως αυτοί εμφανίζονται στα πιο πρόσφατα σχετικά έντυπα και τις πηγές που αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα, καθώς επίσης και στο γλωσσάρι του Τίτανα όπως παρουσιάζεται στις σελίδες που ακολουθούν.

Παρόμοια, για την αναφορά των κοινωνικών επιδόσεων, οι βασικοί όροι και ορισμοί χρησιμοποιούνται όπως αυτοί εμφανίζονται στις σχετικές πηγές που αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα, αλλά και στο γλωσσάρι που βρίσκεται στις σελίδες που ακολουθούν:

Συνεργασίες του Τίτωνα	Αρχές/Οδηγίες/Δεσμεύσεις/Πηγές
Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ (UNGC)	Οι Δέκα Αρχές και τα κριτήρια του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ για το προηγμένο επίπεδο Αναφορών Προόδου (CoP) GC Advanced CoP submission guide CoP Policy
Παγκόσμιο Επιχειρηματικό Συμβούλιο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, Πρωτοβουλία για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον κλάδο τσιμέντου (WBCSD/CSI)	Κλαδικές οδηγίες για τη δημοσιοποίηση στοιχείων περιβαλλοντικών επιδόσεων • CSI: The Cement CO₂ and Energy Protocol, v.3.1 (2011) • CSI Guidelines for Quarry Rehabilitation (2011) • CSI Biodiversity Management Plan (BMP) Guidance (2014) • CSI Guidelines for Emissions Monitoring and Reporting in the Cement Industry, v.2.0 (2012) • CSI Protocol for Water Reporting (2014) • CSI Guidance on Good Practices for Water Accounting (2016) • CSI Guidelines for Co-Processing Fuels and Raw Materials in Cement Manufacturing, v.2.0 (2014) and companion document: Creating solutions for safe, resource-efficient waste management (CSI, 2014) • WBCSD publications for the circular economy (2016-2017): CEO Guide to the circular economy, 8 Business cases for the circular economy • The WBCSD Natural Capital Protocol (2015-2016) • The WBCSD Natural Capital Protocol Toolkit • CSI Guidelines for Environmental & Social Impact Assessment (2016) • CSI Cement Sector Scope 3 GHG Accounting and Reporting Guidance (2016) • WBCSD: The Global Water Tool • WBCSD: The Integrated Biodiversity Assessment Tool (IBAT) • WBCSD/CSI: A Sectoral Approach - Greenhouse gas mitigation in the cement industry • WBCSD: Low Carbon Technology Partnerships Initiative (LCTPI) • WBCSD/CSI: Environmental Product Declaration (EPD) Κλαδικές οδηγίες για τη δημοσιοποίηση στοιχείων κοινωνικών επιδόσεων • CSI: Recommended Good Practice(s) for (a) Driving Safety and (b) Contractor Safety, (2009) • CSI Guidelines for Measuring and Reporting on Safety, amended version 2013 • CSI Health Management Handbook, 2015 • CSI: Sustainable supply chain management principles and guides (3 documents), 2016
Άλλες διεθνείς πηγές και έντυπα για τις βέλτιστες πρακτικές	Πηγές σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιδόσεις • World Resources Institute • United Nations Framework Convention on Climate Change • Kyoto Protocol • Rio Declaration on Environment and Development (1992), United Nations Conference on Environment and Development • Montreal Protocol (THE MONTREAL PROTOCOL ON SUBSTANCES THAT DEplete THE OZONE LAYER) • Business and Biodiversity Offsets Program (BBOP) • Convention on Biological Diversity • The European Cement Association (CEMBUREAU) • The Economics of Ecosystems and Biodiversity (TEEB) • International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN) • International Energy Agency (IEA) • Inter-Governmental Panel on Climate Change (IPCC) • World Health Organization (WHO) • The EU Emissions Trading System (EU ETS) • Intended Nationally Determined Contributions (INDCs) • The Ellen MacArthur Foundation; (ref. report: "Towards the Circular Economy") Πηγές σχετικά με τις κοινωνικές επιδόσεις και την εταιρική διακυβέρνηση • The European Pact for Youth • European Quality Charter on Internships and Apprenticeships • The International Integrated Reporting Council (IIRC): Principles for Integrated Reporting • International Labor Organization (ILO): ILO Convention 138, 'Minimum Age Convention', 1973; Collective Bargaining Convention, 154, 1981; Forced Labor Convention, 29, 1930; Indigenous and Tribal Peoples Convention, 169, 1991; Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work (Guiding principles on Business and Human Rights, United Nations Human Rights, 2011) • Transparency International: Business Principles for Countering Bribery 2013 • Organization for Economic Co-operation and Development (OECD): Guidelines for multinational enterprises, 2011 • United Nations: Guiding Principles on Business and Human Rights, Implementing the United Nations- "Protect, Respect and Remedy" Framework', 2011; Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, 2007; Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, 1966; Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW), 1979; Convention on the Rights of the Child, 1989; International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families, 1990; Universal Declaration of Human Rights, 1948; International Covenant on Civil and Political Rights, 1966; International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 1966; International Bill of Human Rights;

	• National Safety Council, USA; Occupational Safety and Health Administration (OSHA) of the USA Department of Labor; OSHA Forms for recording work-related injuries and illnesses (instructions only); What's the OSHA Difference? First Aid Incidents vs. Recordable Incidents; • World Health Organization (WHO); The Brundtland Commission • SustainAbility.com • International Finance Corporation (IFC): Performance Standards, 2012 • Danish Institute for Human Rights, June 2006 • ISO26000:2010 • OHSAS 18001:2007
--	---

Απών: Ο εργαζόμενος που απουσιάζει από την εργασία λόγω οποιασδήποτε αιτίας, και όχι μόνο ως αποτέλεσμα τραυματισμού ή ασθένειας που σχετίζεται με την εργασία. Δεν περιλαμβάνονται οι προβλεπόμενες άδειες απουσίας, π.χ. άδεια για διακοπές ή σπουδές, άδεια μητρότητας ή πατρότητας ή άδεια πένθους. Ο TITAN παρακολουθεί τον αριθμό των χαμένων ανθρωποημερών εργασίας ως εξής: (α) ανθρωποημέρες που χάνονται λόγω προβλήματος υγείας που προέκυψε κατά την εργασία – ιατρικά δικαιολογημένο, (β) Ανθρωποημέρες που χάνονται λόγω ατυχήματος που οδήγησε σε απώλεια χρόνου εργασίας εργαζομένων (LTI) (γ) Ανθρωποημέρες που χάνονται λόγω προβλήματος υγείας που προέκυψε κατά την εργασία – ιατρικά αδικαιολόγητο, (δ) Άλλο. Στην βάση δεδομένων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, ο χρήστης οφείλει να καταγράψει τον (απόλυτο) αριθμό ημερών που χάθηκαν.

Βραβείο και/ή διάκριση: Ο Τιτάνας παρακολουθεί τις βραβεύσεις και τις διακρίσεις σε όλο το εύρος του Ομίλου, συγκεντρώνοντας στοιχεία από κάθε μονάδα ή BU (Business Unit). Πρόκειται για βραβεία ή άλλα πιστοποιητικά διάκρισης που χορηγούνται προς τιμήν ενός επιτεύγματος ή μίας άριστης επίδοσης σε έναν συγκεκριμένο τομέα.

Γονική άδεια: Άδεια που χορηγείται σε άνδρες και γυναίκες εργαζομένους στη βάση της γέννησης ενός παιδιού. Αυτή δεν πρέπει να συγχέεται με την βραχεία άδεια τοκετού που χορηγείται λόγω της πραγματικής γέννησης του παιδιού (για παράδειγμα, στην περίπτωση της Ελλάδας η βραχεία άδεια τοκετού είναι τρεις ημέρες).

Εκπαίδευση: Ο όρος εκπαίδευση αναφέρεται σε (α) όλους τους τύπους επαγγελματικής εκπαίδευσης και καθοδήγησης (β) Τις εκπαιδευτικές άδειες μετ' αποδοχών που παρέχει ο υπό αναφορά οργανισμός στους εργαζομένους του, (γ) Την κατάρτιση ή εκπαίδευση από εξωτερικές πηγές το κόστος της οποίας καλύπτεται εν μέρει ή συνολικά από τον υπό αναφορά οργανισμό· (δ) Την εκπαίδευση σε συγκεκριμένα ζητήματα όπως η υγεία και ασφάλεια, και (ε) ο όρος εκπαίδευση δεν περιλαμβάνει την εκμάθηση εντός των εγκαταστάσεων από τους επόπτες.

- **Εκπαιδευμένοι εργαζόμενοι ή εργολάβοι** είναι ο απόλυτος αριθμός των ανθρώπων που συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Δεν λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των συμμετοχών

(επαναλήψεων) για κάθε εργαζόμενο. Κατά τη μηνιαία καταγραφή των εκπαιδευμένων εργαζομένων στην βάση δεδομένων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης δεν πρέπει να υπάρχουν διπλές μετρήσεις, όταν ένας εργαζόμενος συμμετείχε σε περισσότερες από μία εκπαιδευτικές εκδηλώσεις/συνεδρίες κλπ. Συνεπώς, ο χρήστης οφείλει να καταγράψει τον αριθμό των νέων εργαζομένων που εκπαιδεύτηκαν και να μην καταγράψει τους ίδιους, ακόμα και αν παρακολουθούν άλλο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

- **Ειδικές σημειώσεις σχετικά με την εκπαίδευση στον Όμιλο TITAN:**
 - ο Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν προγράμματα εκπαίδευσης τα οποία διεξάγονται στον χώρο εργασίας ή σε ειδικές τάξεις, προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με τις ώρες που έχει καταγράψει το τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού) ημέρες εκπαίδευσης για αρχική εκμάθηση και μεταπτυχιακές σπουδές οι οποίες καλύπτονται από την εταιρεία.
 - ο Μία εκπαιδευτική ώρα διαρκεί 45-60 λεπτά. Χρονική διάρκεια μικρότερη των 45 λεπτών δεν συνιστά εκπαιδευτική ώρα.
 - ο Ο απόλυτος αριθμός των εκπαιδευμένων εργαζομένων δεν λαμβάνει υπόψη τον αριθμό των συμμετοχών (επαναλήψεων) για κάθε εργαζόμενο.
 - ο Εκπαιδευτικές ώρες: Ο χρόνος που καταμετράται σε ώρες αφιερωμένες στην εκπαίδευση. Υπολογισμός: το γινόμενο του αριθμού των συμμετεχόντων επί τον συνολικό αριθμό ωρών που δαπανήθηκαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Η διάρκεια ενός εκπαιδευτικού προγράμματος υπολογίζεται από τη στιγμή που ξεκινάει η εκπαίδευση μέχρι την ολοκλήρωσή της (χωρίς να αφαιρούνται τα διαλείμματα). Οι εκπαιδευτικές ώρες πρέπει να αναφέρονται κατά φύλο και κατηγορία εργαζομένων.
 - ο Εκπαιδευτικά αντικείμενα (αλφαβητικά) μέχρι το τέλος του 2017:
 - ο Ανθρώπινα δικαιώματα: Εξειδικευμένα προγράμματα που καλύπτουν θέματα τα οποία αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα.
 - ο Ασφάλεια: Αυτό το εκπαιδευτικό αντικείμενο αφορά την εκπαίδευση προσωπικού ασφαλείας σε ζητήματα ασφαλείας (τεχνικές και/ή ζητήματα διαχείρισης) για παράδειγμα τον έλεγχο πλήθους, την πυρασφάλεια, την

προστασία από κακόβουλες ενέργειες, τις ασκήσεις ασφαλείας στις εγκαταστάσεις κλπ. (Βλ. επίσης «προσωπικό ασφαλείας»).

- ο Τεχνογνωσία και βασικές ικανότητες σε τεχνικά θέματα: Τεχνική επαγγελματική κατάρτιση που σχετίζεται με τις βασικές δραστηριότητες της εταιρείας όπως την τεχνολογία παραγωγής τσιμέντου, σκυροδέματος, αδρανών υλικών, ξηρού κονιάματος, ιπτάμενης τέφρας και τσιμεντόλιθων.
- ο Διαχείριση και διοικητικές δεξιότητες: το εύρος των δεξιοτήτων (ανθρώπινες δεξιότητες, δεξιότητες επιρροής, δεξιότητες στρατηγικής διαχείρισης κλπ.) οι οποίες απαιτούνται από ένα διευθυντικό στέλεχος, ώστε να συντονίζει, να διευθύνει και να αναπτύσσει το ανθρώπινο δυναμικό, να επικοινωνεί μαζί του, καθώς και να επιβλέπει τις εργασίες.
- ο Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN: Εκπαίδευση που αφορά την κατανόηση του Κώδικα Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN.
- ο Μη-τεχνικές δεξιότητες και εξειδίκευση: Η αποκτημένη γνώση που σχετίζεται με το αντικείμενο εργασίας και τον επιστημονικό κλάδο του συμμετέχοντος εργαζόμενου και συνδέεται με μη τεχνικές λειτουργικές δραστηριότητες, όπως το ανθρώπινο δυναμικό, οι οικονομικές και λειτουργικές δραστηριότητες, η τεχνολογία και οι επικοινωνίες, κλπ.
- ο Ξένες γλώσσες: γλώσσες διαφορετικές από τη μητρική γλώσσα του εκπαιδευόμενου.
- ο Περιβάλλον: συστήματα φροντίδας και διαχείρισης περιβάλλοντος και συναφή αντικείμενα που σχετίζονται με την περιβαλλοντική φροντίδα και τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπως επίσης και με την ποιότητα.
- ο Υγεία και ασφάλεια: Εκπαίδευση σε ζητήματα υγείας και ασφάλειας η οποία απευθύνεται σε εργαζόμενους και εργολάβους. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του WBCSD/CSI, περιλαμβάνει επίσης ζητήματα υγείας και ασφάλειας εκτός εργασίας. Θα πρέπει να περιλαμβάνει το πρόγραμμα αρχικής εκμάθησης των «οκτώ ωρών» ανά νέο εργαζόμενο σε κάθε εργοστάσιο. Η αναφορά γίνεται κατά φύλο.
- ο Άλλο: Εξειδικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης τα οποία δεν εμπίπτουν στις προαναφερθείσες κατηγορίες.
- **Συνολικό κόστος επένδυσης σε εκπαιδευτικά προγράμματα προς εργαζόμενους:** Περιλαμβάνει το κόστος του εκπαιδευτή (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων μετακίνησης του εκπαιδευτή), το κόστος φιλοξενίας των συμμετεχόντων (π.χ. καφέ, σνακ). Το κόστος του εκπαιδευτικού υλικού (π.χ. τα εγχειρίδια), οποιοδήποτε άλλο κόστος για υλικά ή εξοπλισμό (π.χ. οπτικοακουστικά μέσα και υλικά)

που σχετίζονται με την εκτέλεση του εκπαιδευτικού προγράμματος. Δεν περιλαμβάνεται το μισθολογικό κόστος των συμμετεχόντων (αυτό θα πρέπει πάντα να αναφέρεται όταν γίνεται η παρουσίαση των σχετικών δεδομένων). Η αναφορά γίνεται κατά φύλο.

Συνολικό κόστος επένδυσης σε εκπαιδευτικά προγράμματα για εργολάβους: Περιλαμβάνει το κόστος εκπαιδευτή (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων μετακίνησης του/της), το κόστος φιλοξενίας των συμμετεχόντων (π.χ. καφέ, σνακ), το κόστος του εκπαιδευτικού υλικού (π.χ. τα εγχειρίδια), οποιοδήποτε άλλο κόστος για υλικά ή εξοπλισμό (π.χ. οπτικοακουστικά μέσα και υλικά) που σχετίζονται με την εκτέλεση του εκπαιδευτικού προγράμματος. Η αναφορά γίνεται κατά φύλο.

Δωρεές και/ή επενδύσεις στις τοπικές κοινότητες: Οι συνολικές επενδύσεις προς τις τοπικές κοινότητες αναφέρονται σε πραγματικές δαπάνες που έγιναν κατά την περίοδο αναφοράς και όχι σε δεσμεύσεις. Ένας οργανισμός μπορεί να υπολογίσει τις επενδύσεις που έγιναν προς τις τοπικές κοινότητες ως το άθροισμα των εθελοντικών δωρεών συν τις επενδύσεις κεφαλαίων στην ευρύτερη τοπική κοινότητα, όπου οι ωφελούμενοι κατέχουν εξωτερική θέση ως προς τον οργανισμό. Σημειώσεις: Οι εθελοντικές δωρεές και οι επενδύσεις κεφαλαίων στην ευρύτερη τοπική κοινότητα όπου οι ωφελούμενοι κατέχουν εξωτερική θέση προς τον οργανισμό μπορούν να περιλαμβάνουν: (α) συνεισφορές σε φιλανθρωπικές δράσεις, ΜΚΟ και ερευνητικά κέντρα (που δεν σχετίζονται με την εμπορική έρευνα και ανάπτυξη του οργανισμού) (β) κεφάλαια προς υποστήριξη των υποδομών της τοπικής κοινότητας, όπως εγκαταστάσεις αναψυχής (γ) τα άμεσα κόστη κοινωνικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων καλλιτεχνικών και εκπαιδευτικών εκδηλώσεων. Κατά τη δημοσιοποίηση των επενδύσεων σε υποδομές, ένας οργανισμός μπορεί να συμπεριλάβει τα κόστη προϊόντων και εργασίας επιπρόσθετα προς τις δαπάνες κεφαλαίου για τη στήριξη εγκαταστάσεων και προγραμμάτων. Ένα παράδειγμα στήριξης σε εγκαταστάσεις ή προγράμματα μπορεί να αφορά τον οργανισμό ο οποίος χρηματοδοτεί την καθημερινή λειτουργία μίας δημόσιας εγκατάστασης. Οι επενδύσεις στην τοπική κοινότητα αποκλείουν νομικές και εμπορικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες όπου ο σκοπός της επένδυσης είναι αποκλειστικά εμπορικός. Οι επενδύσεις στην τοπική κοινότητα αποκλείουν κάθε επένδυση σε υποδομές η οποία καθοδηγείται πρωταρχικά από βασικές επιχειρηματικές ανάγκες ή διευκολύνει τις επιχειρηματικές λειτουργίες ενός οργανισμού. Οι επενδύσεις σε υποδομές οι οποίες καθοδηγούνται πρωταρχικά από βασικές επιχειρηματικές ανάγκες μπορούν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την κατασκευή ενός δρόμου που οδηγεί σε ένα ορυχείο ή ένα εργοστάσιο. Ο υπολογισμός της επένδυσης μπορεί να περιλαμβάνει υποδομές κατασκευασμένες εκτός του πλαισίου των κυρίων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του οργανισμού, όπως ένα σχολείο

ή ένα νοσοκομείο για εργάτες και τις οικογένειές τους. Οδηγία TITAN: Ο Όμιλος παρακολουθεί τις δωρεές ανά χώρα και ανά είδος (σε μετρητά και σε είδος), στο τέλος της περιόδου αναφοράς.

Επαγγελματική ασθένεια: Ασθένεια η οποία προκύπτει από μια εργασιακή κατάσταση ή δραστηριότητα ή από έναν τραυματισμό κατά την εργασία. Παραδείγματα εργασιακών καταστάσεων που μπορούν να προκαλέσουν επαγγελματικές ασθένειες μπορούν να συμπεριλαμβάνουν το στρες ή την τακτική έκθεση σε επιβλαβείς χημικές ουσίες. **Ποσοστό επαγγελματικών ασθενειών:** Η συχνότητα εμφάνισης επαγγελματικών ασθενειών σε σχέση με τον συνολικό χρόνο που δαπανήθηκε από όλους τους εργάτες κατά την περίοδο αναφοράς. Το ποσοστό εμφάνισης επαγγελματικών ασθενειών μπορεί να υπολογιστεί για μια συγκεκριμένη κατηγορία εργατών (π.χ.εργαζόμενους).

Εργαζόμενοι: Εργαζόμενος είναι ένα άτομο το οποίο, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, αναγνωρίζεται ως εργαζόμενος του οργανισμού υπό αναφορά, διατηρώντας είτε μία θέση πλήρους ή μερικής απασχόλησης είτε μία προσωρινή θέση εργασίας για μια συγκεκριμένη περίοδο κατά την οποία αμείβεται. Ο Όμιλος TITAN παρακολουθεί διάφορα στοιχεία σχετικά με την εργασία, καλύπτοντας τις υποχρεώσεις αναφοράς και δημοσιοποίησης σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας όπου βρίσκονται οι κεντρικές εγκαταστάσεις του, το CSI και το Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ, ως εξής:

- **Εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης** ορίζεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική που αφορά το ωράριο εργασίας (όπως η εθνική νομοθεσία που ορίζει ότι "πλήρους απασχόληση" σημαίνει η ελάχιστη απασχόληση εννέα μηνών ανά έτος και 30 ωρών ανά εβδομάδα). Ο αριθμός εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης πρέπει να προκύπτει από τα δεδομένα της επιχειρηματικής μονάδας (εργαζόμενοι που έχουν χρεωθεί στο κέντρο κόστους της εγκατάστασης)· π.χ. εάν ο αριθμός των εργαζόμενων την τελευταία ημέρα κάθε μήνα σε περίοδο ενός έτους είναι 100 τον Ιανουάριο, τον Φεβρουάριο και το Μάρτιο, 95 τον Απρίλιο και το Μάιο, 115 τον Ιούνιο, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, 110 τον Σεπτέμβριο, τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο και 108 τον Δεκέμβριο, ο κατ' έτος αριθμός των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης ισούται με $[(100 \times 3) + (95 \times 2) + (115 \times 3) + (110 \times 3) + 108] / 12 = 106.08$. Η βάση δεδομένων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στρογγυλοποιεί τον τελικό αριθμό, ώστε να μην υπάρχουν δεκαδικά ψηφία. Η κατανομή των δεδουλευμένων ωρών εργασίας των ατόμων στα εργοστάσια, τα κεντρικά γραφεία ή άλλη τοποθεσία ακολουθεί τη χρέωση των αποδοχών των εργαζομένων στα αντίστοιχα κέντρα κόστους, όχι τη φυσική τοποθεσία όπου εκτελούν τα καθήκοντά τους.

- **Εργαζόμενος μερικής απασχόλησης** είναι ένας εργαζόμενος του οποίου οι ώρες εργασίας ανά εβδομάδα, μήνα ή χρόνο είναι λιγότερες από τις ώρες που ορίζουν την «πλήρη απασχόληση» σύμφωνα με τα παραπάνω. Ο αριθμός των εργαζόμενων μερικής απασχόλησης θα πρέπει να λαμβάνεται από τα δεδομένα προσωπικού της επιχείρησης (εργαζόμενοι χρεωμένοι στο κέντρο κόστους της εγκατάστασης). Για τα ετήσια δεδομένα, οφείλεται να ληφθούν υπόψη τα ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης (FTEs) με τον υπολογισμό τους να γίνεται σύμφωνα με τον παραπάνω δεδομένο ορισμό. Όσον αφορά τα ζητήματα υγείας και ασφάλειας και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες των WBCSD/CSI, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης, π.χ. εάν 10 εργαζόμενοι έχουν εργαστεί με σχέσεις μερικής απασχόλησης για το 50% του χρόνου τους επί 6 μήνες, ο ετήσιος αριθμός των εργαζόμενων μερικής απασχόλησης ισούται προς $10 \times 0,50 \times (6/12) = 2,50$.
- **Ειδικές σημειώσεις για την απασχόληση στον Όμιλο TITAN:**
 - ο (α) Η απασχόληση στη Βουλγαρία δεν συμπεριλαμβάνει τις Karieri Materiali AD, Karieri AD and Vris OOD, (β) Στην Ελλάδα δεν περιλαμβάνεται η απασχόληση στην Ecorecovery SA. Επίσης, ο όρος «Ελλάδα» περιλαμβάνει τόσο τις τοπικές επιχειρήσεις όπως και το εταιρικό κέντρο του Ομίλου (γ) Στην Τουρκία περιλαμβάνεται οι Adocim Cemento Beton Sanayi ve Ticaret AS (50% TITAN) και Adocim Marmara Cemento Beton Sanayi ve Ticaret AS (100% TITAN). (δ) Στις ΗΠΑ περιλαμβάνονται οι Ash venture, Fly Ash Separation Technologies, και STET Trading Company LLC.
 - ο Ο Όμιλος TITAN παρακολουθεί την άμεση απασχόληση ως εξής: (α) απασχόληση κατά το τέλος τους έτους: ο αριθμός των εργαζόμενων την 31^η Δεκεμβρίου του έτους αναφοράς· χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών των εργαζομένων· (β) μέσος όρος απασχόλησης της βάσης δεδομένων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης: (α) είναι ο αριθμός που εκφράζει τον μέσο όρο των εργαζόμενων ή τον μέσο όρο των καταμετρήσεων ανά έτος, συμπεριλαμβανόμενου του προσωπικού που παραμένει στην επιχείρηση για διάστημα μικρότερο του ενός μήνα· υπολογίζεται δε ως εξής: Ο αριθμός των εργαζομένων διαιρείται δια του 12. Το πηλίκο είναι η μέση απασχόληση της 12μηνιαίας περιόδου αναφοράς· (γ) για τους δείκτες ασφάλειας, ο μέσος όρος απασχόλησης υπολογίζεται ως ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης (δες παρακάτω 'ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης'), με τον μέσο όρο του αριθμού των εργαζομένων πλήρους και

μερικής απασχόλησης, και όχι σύμφωνα με την καταμέτρηση.

- **Κατηγορία εργαζομένων** είναι η ταξινόμηση εργαζομένων κατά επίπεδο (π.χ. ανώτερα διοικητικά στελέχη, μεσαία στελέχη) και κατά αρμοδιότητα (όπως τεχνικοί, διοικητικοί, εργαζόμενοι στην παραγωγή). Για τον Τίτανα, ισχύουν οι εξής κατηγορίες εργαζομένων: (α) Διευθυντές: Περιφερειακοί διευθυντές, επικεφαλής επιχειρηματικών μονάδων ή γενικοί διευθυντές, που αναφέρονται άμεσα σε επικεφαλής επιχειρηματικών μονάδων ή Γενικούς Διευθυντές (π.χ. αντιπρόεδροι ή λειτουργικοί διευθυντές) · (β) Προϊστάμενοι; Επόπτες, επαγγελματίες (π.χ. Διευθυντές εσωτερικών ελέγχων, διευθυντές συντήρησης) · (γ) Στέλεχη (διοικητικό/τεχνικό προσωπικό, συμπεριλαμβανομένου του τομέα υπηρεσιών logistics): Προσωπικό γραφείου, μηχανικοί (π.χ. Μηχανικοί παραγωγής, αντιπρόσωποι πωλήσεων, λογιστές κλπ) · (δ) Εργατοτεχνίτες και υπάλληλοι
- **Ρυθμός ανανέωσης προσωπικού** είναι ο αριθμός των εργαζομένων που εγκαταλείπουν τον οργανισμό εθελοντικά ή λόγω απόλυσης, συνταξιοδότησης ή θανάτου κατά την υπηρεσία · ο ρυθμός ανανέωσης προσωπικού πρέπει να αναφέρεται ανά «ηλικιακή ομάδα» και φύλο. Υπολογισμός: Ο ρυθμός ανανέωσης προσωπικού ισούται με το γινόμενο του αριθμού των (καταμετρημένων) εργαζομένων στο τέλος της περιόδου αναφοράς επί 100 (με σκοπό να προκύψει μία ποσοστιαία αξία). Ο αριθμός των εργαζομένων που αποχώρησαν και ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων υπολογίζονται σε περίοδο ενός ημερολογιακού έτους
- **Ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης:** Μερικές φορές εμφανίζεται με τα αρχικά FTE, και είναι μια μονάδα που αφορά τη μέτρηση των υπό απασχόληση ατόμων με τρόπο που τα καθιστά συγκρίσιμα, παρόλο που ενδέχεται να εργάζονται διαφορετικό αριθμό ωρών ανά εβδομάδα. Η τιμή υπολογίζεται διαιρώντας το μέσο όρο των αριθμών εργασίας δια του μέσου όρου των ωρών ενός εργαζόμενου πλήρους απασχόλησης. Ο αριθμός ωρών εργασίας ενός εργαζομένου πλήρους απασχόλησης ορίζεται σύμφωνα με την τοπική νομοθεσία.
- **Τοπικός εργαζόμενος** είναι ένα άτομο που διαβιώνει στην ίδια τοποθεσία (κοινότητα, περιφέρεια, χώρα) με τις εν λειτουργία εγκαταστάσεις. Για λόγους αναφοράς, ο ΤΙΤΑΝ ορίζει (δημοσιοποιεί) σε κάθε χώρα κατά πόσο ο όρος τοπικός αναφέρεται σε i) Κοινότητα ii) Περιφέρεια ή iii) Χώρα
- **Προσλήψεις νέων εργαζομένων** είναι η διαδικασία με την οποία οι νέοι εργαζόμενοι συνδέονται για πρώτη φορά με τον οργανισμό · το σύνολο νέων προσλήψεων πρέπει να αναφέρεται ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο.
- **Δεδουλευμένες ώρες** από τους εργαζόμενους : Ο συνολικός αριθμός ωρών εργασίας των

εργαζομένων ορίζεται ως το σύνολο των δεδουλευμένων ωρών όλων των ανθρώπων που που εμπίπτουν στο αντικείμενο της αναφοράς ασφαλείας του CSI, συμπεριλαμβανομένων όλων των υπερωριών και εξαιρουμένων των ημερών άδειας. Οι ώρες εκπαίδευσης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στο αριθμό των ωρών που αναφέρονται. Τα δεδομένα θα πρέπει να προέρχονται από τα αρχεία της εγκατάστασης, με τη φύλαξη των οποίων είναι επιφορτισμένο το τμήμα προσωπικού.

Εργολάβοι:

- **Εργολάβος** ονομάζεται μία εταιρεία ή ένα άτομο, που δεν είναι εταιρεία του Τίτανα ή εργαζόμενος του Τίτανα, αλλά έχει μισθωθεί από μία εταιρεία του Τίτανα για να φέρει σε πέρας ορισμένο έργο, είτε σε βραχυπρόθεσμη (συγκεκριμένη θέση εργασίας) είτε σε μακροπρόθεσμη βάση (όπως οι οδηγοί ή τα μέλη των συνεργιών καθαρισμού). Ο ορισμός καλύπτει όλα τα επίπεδα των υπεργολάβων. Ειδικότερα, τα έργα που υλοποιούνται από έναν εργολάβο, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων υλοποιούνται εντός των περιοχών όπου επιχειρεί και/ή ελέγχει η Εταιρεία. Τα έργα που εκτελούνται από εργολάβους στους χώρους της εταιρείας και κατά τις δραστηριότητες μεταφοράς που εκτελούνται παντού βρίσκονται κάτω υπό την εποπτεία του Τίτανα, όσον αφορά τους τομείς της υγείας και της ασφάλειας.
- **Υπεργολάβος:** είναι μία εταιρεία ή ένα άτομο, που δεν είναι εταιρεία ή εργαζόμενος του Τίτανα, αλλά έχει μισθωθεί από έναν συνεργαζόμενο με τον Τίτανα εργολάβο για να φέρει σε πέρας ένα συγκεκριμένο έργο, που αποτελεί μέρος σύμβασης με μία εταιρεία του Τίτανα. Μπορούν να υπάρχουν περισσότερα από ένα επίπεδα υπεργολάβων, οι οποίοι όλοι θεωρούνται εργολάβοι.
- **Σύμβαση** είναι μία επίσημη συμφωνία ανάμεσα σε μία εταιρεία του Ομίλου ΤΙΤΑΝ και έναν εργολάβο, η οποία (σύμβαση) τον υποχρεώνει να εκτελέσει ένα προσυμφωνημένο εύρος ορισμένου έργου ή εργασιών, ασχέτως προς τον τρόπο πληρωμής (όπως εφάπαξ ποσό, πληρωμή με την παράδοση, τιμή ανά μονάδα, χρόνο και υλικά ή προσαυξημένο κόστος). Από αυτόν τον ορισμό εξαιρούνται οι ανεξάρτητες εξωτερικές υπηρεσίες, όπου δεν ασκείται διαχειριστικός έλεγχος από τον Τίτανα στους τομείς της ασφάλειας και της παροχής υπηρεσιών.
- **Προμηθευτής** είναι ένας οργανισμός ή άτομο που παρέχει ένα προϊόν ή μία υπηρεσία. Ο όρος «εργολάβος» μπορεί να χρησιμοποιηθεί με την ίδια σημασία, αλλά ειδικότερα σε σχέση με υπηρεσίες που παρέχονται από έναν οργανισμό ή άτομο και όπου στην πλειονότητα των περιπτώσεων εντός των περιοχών όπου επιχειρεί και/ή ελέγχει και έχει στην ιδιοκτησία της η εταιρεία. Ο όρος «προμηθευτής», στην τρέχουσα

ορολογία, είναι ευρύτερος και ουσιαστικά καλύπτει και τους εργολάβους.

- **Παγκόσμιος προμηθευτής:** Ένας προμηθευτής λογίζεται ως παγκόσμιος όταν παρέχει προϊόντα ή υπηρεσίες σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές. Οι περισσότεροι παγκόσμιος προμηθευτές συνεργάζονται με τοπικούς προμηθευτές για την εκτέλεση του έργου, δημιουργώντας μία πολυεπίπεδη αλυσίδα προμηθειών.
- **Τοπικοί προμηθευτές:** Ένας προμηθευτής λογίζεται ως τοπικός όταν παρέχει προϊόντα ή υπηρεσίες προς την εταιρεία σε ένα περιορισμένο εύρος γεωγραφικής περιοχής, όπως μία χώρα – ή κράτος στην περίπτωση των ΗΠΑ – ή σε μία τοποθεσία που συνορεύει με τις επιχειρήσεις της εταιρείας (κοινότητα ή άλλο). Σε αυτό το πλαίσιο, τοπικοί προμηθευτές είναι όλοι οι προμηθευτές που δεν θεωρούνται παγκόσμιος. Επιπλέον, οι τοπικοί προμηθευτές είναι οι προμηθευτές που έχουν την έδρα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους και είναι καταχωρημένοι στα φορολογικά μητρώα της ίδιας περιοχής όπου λειτουργεί η εταιρεία ή της ίδιας γεωγραφικής περιοχής όπου παρέχονται οι υπηρεσίες προς την εταιρεία, σύμφωνα με τον παρόντα ορισμό.
- **Έλεγχος προμηθευτή** είναι μία τυπική καταγεγραμμένη διαδικασία η οποία εφαρμόζει μια σειρά από κριτήρια επιδόσεων ως έναν από τους παράγοντες που καθορίζουν κατά πόσο θα προχωρήσει η σχέση με έναν προμηθευτή.
- **Διαχείριση βιώσιμης εφοδιαστικής αλυσίδας:** Η διαχείριση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων και η ενθάρρυνση των πρακτικών καλής εταιρικής διακυβέρνησης σε όλον τον κύκλο ζωής των προϊόντων και υπηρεσιών.
- **Τρίτο μέρος (ή Τρίτοι)** θεωρείται κάθε άτομο που δεν εμπίπτει στις κατηγορίες του εργαζόμενου ή του εργολάβου / υπεργολάβου. Ο όρος τρίτο μέρος καλύπτει, χωρίς να περιορίζεται σε αυτούς, πελάτες και επισκέπτες των τοποθεσιών της εταιρείας (είτε προσκεκλημένους για ειδικό σκοπό είτε όχι), οδηγούς ή επιβάτες ή άλλους χρήστες των δρόμων οι οποίοι εμπλέκονται σε τροχαία ατυχήματα με οχήματα της εταιρείας εκτός των εγκαταστάσεών της. Αυτά τα ατυχήματα αναφέρονται μόνο αν υπάρχει υπαιτιότητα της εταιρείας ή του εργαζόμενου (ή εργολάβου/υπεργολάβου), εργατών σε εγκαταστάσεις άλλου, για παράδειγμα σε εργοτάξια που εμπλέκονται σε ατυχήματα, αλλά μόνο αν υπάρχει υπαιτιότητα της εταιρείας ή εργαζόμενου (εργολάβων ή υπεργολάβων). Όταν οι μεταφορές εκτελούνται ως ανεξάρτητη υπηρεσία (για παράδειγμα από μία ταχυδρομική υπηρεσία), οι σχετικοί οδηγοί μπορούν να θεωρηθούν τρίτοι.
- **Δεδουλευμένες ώρες** από τους εργολάβους/υπεργολάβους ονομάζονται όλες οι δεδουλευμένες ώρες όλου του προσωπικού

των εργολάβων/υπεργολάβων, που εκτελεί δραστηριότητες σε χώρους εγκαταστάσεων της εργασίας, συμπεριλαμβανομένων όλων των υπερωριών και εξαιρουμένων των ημερών αργίας. Σημειώσεις: (α) Οι ώρες εκπαίδευσης πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στον αριθμό των ωρών που αναφέρονται (β) η αναφορά των ωρών εργασίας των συμβασιούχων οδηγών φορτηγών που ασχολούνται με εργασίες φόρτωσης/εκφόρτωσης για εισερχόμενες ή εξερχόμενες δραστηριότητες υπηρεσιών logistics εξαιρείται, έστω και αν εκτελούνται στους χώρους των εγκαταστάσεων της εταιρείας. Αν ένας οδηγός φορτηγού έχει ένα ατύχημα το οποίο οδήγησε σε απώλεια ωρών εργασίας (LTI) κατά τη διάρκεια τέτοιων δραστηριοτήτων, το συγκεκριμένο ατύχημα (LTI) οφείλει να καταχωρηθεί ως LTI εντός χώρου της εταιρείας, έστω και αν δεν σχετίζονται ώρες με αυτή την δραστηριότητα. (γ) εθνικές αργίες, άδειες μητρότητας, ασθένειες ή παθήσεις που σχετίζονται με την εργασία δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στον αριθμό των ωρών που αναφέρονται, (δ) τα δεδομένα θα πρέπει να προέρχονται από τα καταχωρημένα δεδομένα του εργοστασίου. Αν οι δεδουλευμένες ώρες εργασίας δεν καταγράφονται, τότε οφείλουν να υπολογιστούν με τη μέγιστη δυνατή ακρίβεια.

Κέντρο κόστους: Κέντρο κόστους είναι η μικρότερη οργανωτική ομάδα που αντιπροσωπεύει μία σαφώς προσδιορισμένη περιοχή όπου εμφανίζονται τα κόστη και συγκεντρώνονται όλα τα έξοδα. Ο ορισμός ενός κέντρου κόστους μπορεί να βασίζεται σε λειτουργικές απαιτήσεις, κριτήρια κατανομής, φυσική τοποθεσία ή ευθύνη για κόστη. Κάθε κέντρο κόστους συνήθως διαθέτει έναν μεμονωμένο ιδιοκτήτη επιχείρησης, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του πραγματικού κόστους. Τα κέντρα κόστους κατά κανόνα χρησιμοποιούνται για να συγκρατηθεί το συνολικό κόστος.

Μαθητεία: Μαθητείες ονομάζονται οι μορφές αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (IVET) που συνδυάζουν και εναλλάσσουν την εκπαίδευση στην εταιρία (περίοδοι πρακτικής άσκησης στον χώρο εργασίας) με την εκπαίδευση στο σχολείο (περίοδοι θεωρητικής/πρακτικής εκπαίδευσης παρεχόμενης σε κάποια σχολή ή κέντρο εκπαίδευσης) και η επιτυχής ολοκλήρωση των οποίων οδηγεί σε πτυχία πιστοποίησης αναγνωρισμένα από το κράτος. Πολύ συχνά υφίσταται συμβατική σχέση ανάμεσα στον εργοδότη και τον μαθητευόμενο. Η μαθητεία μπορεί να παρέχεται σε δευτεροβάθμιο και τριτοβάθμιο επίπεδο (γυμνάσιο, λύκειο ή ανώτερη εκπαίδευση). Η διάρκεια μιας μαθητείας πρέπει να είναι από τρεις μήνες έως ένα χρόνο.

Παιδί: Ο Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN, αναφέρει την Σύμβαση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εργασίας αρ. 138 για την «Μικρότερη ηλικία απασχόλησης '37'», η οποία αναφέρεται τόσο στην παιδική εργασία όσο και στους νεαρούς

εργαζόμενους. Ο ΤΙΤΑΝ επιτρέπει την απασχόληση μόνο για άτομα μεγαλύτερα των 18 ετών. Για να αποφύγει τον κίνδυνο της παιδικής εργασίας, ο ΤΙΤΑΝ έχει επιβάλλει αυστηρές προδιαγραφές στους εργολάβους του και δεν τους επιτρέπει να αναλάβουν εργασία με τη βοήθεια οποιουδήποτε ατόμου κάτω των 18. Όλοι οι εργολάβοι είναι υποχρεωμένοι να παρουσιάσουν έναν πλήρη κατάλογο που παρουσιάζει το προφίλ και την εκπαίδευση των εργαζομένων τους προτού τους ανατεθεί οποιαδήποτε συμβατική εργασία. Όλοι οι εργολάβοι λαμβάνουν γνώση της πολιτικής του Τιτάνα κατά της παιδικής εργασίας και υπόκεινται σε τακτικούς ελέγχους για να διαπιστωθεί ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τις προδιαγραφές του Τιτάνα.

Περίοδος αναφοράς: Συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που καλύπτεται από τα στοιχεία που δημοσιεύονται. Για τον Τιτάνα, η περίοδος αναφοράς είναι το έτος που αρχίζει τον Ιανουάριο και τελειώνει τον Δεκέμβριο.

Προσωπικό ασφαλείας είναι αυτό που αποτελείται από άτομα που απασχολούνται για τους σκοπούς της φρουράς της περιουσίας του οργανισμού, τον έλεγχο του πλήθους, την πρόληψη απωλειών και τη συνοδεία προσώπων, προϊόντων και τιμαλφών.

Συμμετοχές ως μέλος και συνεργασίες: Συμμετοχή ως μέλος είναι συμμετοχή σε έναν οργανισμό, ίδρυμα ή δίκτυο επί πληρωμή. **Συνεργασία** είναι μια επίσημη ή ανεπίσημη δέσμευση για εργασία ή ανάληψη δράσεων από κοινού με άλλες εταιρείες ή οργανισμούς, χωρίς την προϋπόθεση αντιτίμου.

Συμ-μέτοχοι είναι άτομα ή ομάδες οι οποίες έχουν συμφέρον από κάθε απόφαση ή δραστηριότητα ενός οργανισμού και/ή βλέπουν του εαυτούς να επηρεάζονται δυνητικά ή να μπορούν να επηρεάσουν τις επιχειρήσεις του Ομίλου σε τοπική, εθνική ή διεθνή κλίμακα. Για τον Τιτάνα, οι συμ-μέτοχοι μπορούν να περιλαμβάνουν εργαζόμενους και/ή εργατικά σωματεία, κρατικές υπηρεσίες, ρυθμιστικές αρχές, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), ακαδημαϊκά ιδρύματα, ερευνητικές ομάδες, πελάτες, προμηθευτές, θρησκευτικές ομάδες, αυτόχθονες πληθυσμοί, νεολαία και μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Τοπική κοινότητα: Άτομα ή ομάδες ανθρώπων που ζουν και/ή εργάζονται σε κάθε περιοχή επηρεάζεται οικονομικά, κοινωνικά ή περιβαλλοντικά (θετικά ή αρνητικά) από τις επιχειρήσεις του οργανισμού. Η τοπική κοινότητα μπορεί να ποικίλλει από ανθρώπους που ζουν σε περιοχές οι οποίες γειτνιάζουν με τις επιχειρήσεις (πράγμα πιθανό για εργοστάσια τσιμέντου) μέχρι απομονωμένους οικισμούς σε μεγάλη απόσταση από τις επιχειρήσεις που μπορεί να δέχονται τις επιπτώσεις αυτών των επιχειρήσεων. Επιπλέον ο ορισμός της τοπικής κοινότητας μπορεί να επεκταθεί ώστε να καλύψει περιφερειακές γεωγραφικές περιοχές, όταν αναφέρεται σε εγκαταστάσεις έτοιμου σκυροδέματος, λατομεία για την παραγωγή αδρανών υλικών και πρώτων υλών

γενικότερα και άλλες εγκαταστάσεις όπως τερματικοί σταθμοί κλπ.

Χαμένες εργάσιμες ημέρες είναι ημερολογιακές ημέρες. Υπολογίζονται ως η διαφορά ανάμεσα στην ημερομηνία επιστροφής στην εργασία (ως αποτέλεσμα τραυματισμού ή ατυχήματος που οδήγησε σε απώλεια χρόνου εργασίας – LTI), μείον μία ημερολογιακή ημέρα. Είναι κοινώς αποδεκτό ότι η καταμέτρηση των χαμένων εργάσιμων ημερών παύει με την επιστροφή του τραυματισμένου ατόμου σε περιορισμένη (ή ελαφρά) εργασία ή κανονική εργασία (υπό τον όρο ότι το τελευταίο είναι νομικά αποδεκτό και ιατρικά εγκεκριμένο στην εν λόγω χώρα). Σε περίπτωση που η επιστροφή είναι η ημέρα/βάρδια αμέσως μετά τον τραυματισμό, τότε δεν υπάρχει ατύχημα που οδήγησε σε απώλεια χρόνου εργασίας, καθώς δεν υπάρχουν χαμένες εργάσιμες ημέρες. Παρ' όλα αυτά πρέπει να σημειωθεί ότι οι απαιτήσεις αναφοράς σε εθνικό επίπεδο ενδέχεται να διαφέρουν από τους ορισμούς του CSI όπως περιγράφονται παραπάνω. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι απαιτήσεις αναφοράς σε εθνικό επίπεδο πρέπει να καλύπτονται σε κάθε περίπτωση.

Περιβαλλοντικές επιδόσεις

Πίνακας 1: Όμιλος TITAN – Σύνολο δραστηριοτήτων ¹						
WB/CSD/CSI	Περιγραφή	2013	2014	2015	2016	2017
Επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους	Εξορυχθείσες πρώτες ύλες	29,2	29,5	30,3	32,2	33,7
	για την παραγωγή τσιμέντου, εκατομμύρια μετρικοί τόνοι (υγρή βάση)	20,5	18,2	19,0	19,5	20,7
	για την παραγωγή αδρανών υλικών, εκατομμύρια μετρικοί τόνοι (υγρή βάση)	8,7	11,3	11,3	12,7	13,0
	Πρώτες ύλες που καταναλώθηκαν					
	για την παραγωγή τσιμέντου, εκατομμύρια μετρικοί τόνοι (ξηρή βάση)	20,2	18,2	20,0	21,7	22,6
	για την παραγωγή έτοιμου σκυροδέματος, ξηρών κονιαμάτων και τσιμεντόλιθων, εκατομμύρια μετρικοί τόνοι (υγρή βάση) ²	6,0	6,9	8,0	8,7	10,7
	Συνολική κατανάλωση θερμότητας, TJ	43.907	40.093	44.333	47.316	49.192
	Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, TJ	6.113	5.698	6.101	6.652	6.805
	*Συνολική κατανάλωση νερού, εκατομμύρια m ³	9,4	8,4	9,1	9,1	10,5
	Ανακυκλωμένα (εξωτερικά) απορρίμματα, μετρικοί τόνοι	248.940	353.600	294.000	413.553	255.228
	Επαναχρησιμοποιημένα (εξωτερικά) απορρίμματα, μετρικοί τόνοι				9.683	4.395
	Ανακτημένα (εξωτερικά) απορρίμματα, μετρικοί τόνοι				3.438	81
Άντληση νερού ανά πηγή Εκατομμύρια m ³	Υπόγεια ύδατα	26,0	27,0	28,0	26,8	31,4
	Νερό από δημόσια δίκτυα	0,9	0,9	1,0	1,0	1,3
	Όμβρια ύδατα	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	Επιφανειακά ύδατα	1,7	1,0	1,2	1,0	1,0
	Χρήση νερού αποστράγγισης λατομείων	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
	Ωκεάνια ή θαλάσσια ύδατα	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3
	Υγρά απόβλητα	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
	*Σύνολο	29,9	30,4	31,8	30,5	35,4
Απόρριψη νερού ανά αποδέκτη Εκατομμύρια m ³	Επιφάνεια (ποταμός, λίμνη)	19,3	20,6	21,3	20,0	23,5
	Ωκεανός ή θάλασσα	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3
	Επεξεργασία εκτός εγκαταστάσεων	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	Σύνολο	20,5	22,0	22,7	21,4	24,9
Τοπικές επιπτώσεις και βιοποικιλότητα	Ενεργά λατομεία με υψηλή αξία βιοποικιλότητας ^(1,3)	8	8	8	8	10
	Ενεργά λατομεία με σχέδια διαχείρισης βιοποικιλότητας ^(2,3)	3	3	6	6	8
	Ενεργά λατομεία με σχέδια διαχείρισης βιοποικιλότητας ^(2,3) , %	37,5	37,5	75,0	75,0	80,0
	Εγκαταστάσεις με σχέδια σύμπτυξης με την τοπική κοινότητα, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	Ενεργά λατομεία με σχέδια αποκατάστασης ⁽³⁾ , %	79,0	80,0	82,0	87,0	81,0
	Ενεργά λατομεία (πλήρους ιδιοκτησίας) με ISO 14001 ή παρόμοιο, %	94,0	94,0	96,0	93,0	81,0
Σημειώσεις 1) Τα στοιχεία βασίζονται στο ποσοστό συμμετοχής το συγκεκριμένο έτος. 2) Τα στοιχεία πριν το έτος 2015 έχουν αναθεωρηθεί για να αντιστοιχούν στην κατανάλωση εξορυγμένων πρώτων υλών. 3) Ενεργά λατομεία που βρίσκονται εντός, περικλείουν ή γειτνιάζουν με περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως περιοχές υψηλής αξίας ως προς την βιοποικιλότητα. 4) Τοποθεσίες με υψηλής αξίας βιοποικιλότητα όπου εφαρμόζονται σχέδια διαχείρισης της βιοποικιλότητας. 5) Από το 2011, η έννοια των ενεργών λατομείων που ανήκουν εξ' ολοκλήρου στον Ίτινα έχει επεκταθεί για να καλύπτει τόσο τα λατομεία που ανήκουν σε εργοστάσια τσιμέντου όσο και τα λατομεία που αφορούν την παραγωγή αδρανών. * Στοιχεία 2017 που έχουν συμπεριληφθούν στον έλεγχο και την επαλήθευση από την ERM Certification and Verification Services (H «Δήλωση επαλήθευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων ανεξάρτητου ελεγκτή» της ERM CVS βρίσκεται στην παρούσα ενότητα)						

Πίνακας 2: Όμιλος TITAN – Επιδόσεις εργοστασίων τσιμέντου και συνδεδεμένων λατομείων						
WBCSD/CSI	Περιγραφή	2013	2014	2015	2016	2017
Κλιματική αλλαγή	*Συνολικές μεικτές άμεσες εκπομπές CO ₂ , εκατ. μετρικοί τόνοι	10,2	9,5	10,5	11,4	11,9
	*Συνολικές καθαρές άμεσες εκπομπές CO ₂ , εκατ. μετρικοί τόνοι	10,1	9,4	10,3	11,1	11,6
	*Ειδικές μεικτές άμεσες εκπομπές CO ₂ , kg/τόνο Προϊόντος	664,3	674,4	706,1	718,0	715,5
	*Ειδικές καθαρές άμεσες εκπομπές CO ₂ , kg/τόνο Προϊόντος	657,3	662,3	691,6	699,5	698,9
	Συνολικές έμμεσες ⁽⁴⁾ εκπομπές CO ₂ εκατ. μετρικοί τόνοι	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
Δευτερογενή καύσιμα και πρώτες ύλες	*Υποκατάσταση με δευτερογενή καύσιμα, %θερμικής βάσης	4,30	6,65	6,75	8,58	9,05
	*Βιομάζα στο μείγμα καυσίμου, %θερμικής βάσης	1,63	2,22	1,57	2,14	2,59
	Εναλλακτικές πρώτες ύλες (κλίνκερ και τσιμέντο), %ξηρής βάσης	6,1	7,0	5,5	5,1	5,5
	Αναλογία κλίνκερ προς τσιμέντο	0,844	0,831	0,847	0,844	0,837
Άλλες αέριες εκπομπές	*Συνολικό ποσοστό κάλυψης εκπομπών, %	-	61,8	75,1	82,5	77,6
	*Ποσοστό κάλυψης εκπομπών με συνεχείς μετρήσεις, %	-	80,9	53,5	52,8	81,7
	*Σύνολο σκόνης, μετρικοί τόνοι	524	416	438	316	273
	*Ειδικές εκπομπές σκόνης, g/τόνο κλίνκερ	42,2	37,0	35,7	23,9	19,9
	*Ποσοστό κάλυψης εκπομπών σκόνης, %	-	100,0	92,9	100,0	100,0
	*Σύνολο NO _x , μετρικοί τόνοι	22.785	18.088	20.927	22.473	18.409
	*Ειδικές εκπομπές NO _x , g/τόνο κλίνκερ	1.832,5	1.610,4	1.705,8	1.702,9	1.340,0
	*Ποσοστό κάλυψης εκπομπών NO _x , %	-	100,0	100,0	100,0	100,0
	*Σύνολο SO _x , μετρικοί τόνοι	2.351	2.969	2.527	2.713	2.733
	*Ειδικές εκπομπές SO _x , g/τόνο κλίνκερ	189,1	264,3	206,0	205,6	199,0
	*Ποσοστό κάλυψης εκπομπών SO _x , %	-	88,9	100,0	100,0	100,0
	Σύνολο TOC, μετρικοί τόνοι	-	325	394	607	708
	Ειδικές εκπομπές TOC, g/τόνο κλίνκερ	-	29,0	32,1	46,0	51,5
	Ποσοστό κάλυψης εκπομπών TOC, %	-	89,0	98,7	100,0	100,0
	Σύνολο PCDD/F, mg	-	366	253	160	342
	Ειδικές εκπομπές PCDD/F, ng/τόνο κλίνκερ	-	32,6	20,6	12,1	24,9
	Ποσοστό κάλυψης, εκπομπών PCDD/F, %	-	81,6	96,7	100,0	89,1
	Σύνολο Hg, kg	-	514	522	760	477
	Ειδικές εκπομπές Hg, mg/τόνο κλίνκερ	-	45,7	42,6	57,6	34,7
	Ποσοστό κάλυψης, %	-	91,9	100,0	90,0	95,9
	Σύνολο (Cd and Tl), kg	-	190	208	351	243
	Ειδικές εκπομπές (Cd and Tl), mg/τόνο κλίνκερ	-	16,9	16,8	26,6	17,7
	Ποσοστό κάλυψης, %	-	72,2	78,5	82,5	77,6
	Σύνολο (Sb, As, Pb, Cr, Co, Cu, Mn, Ni and V), kg	-	2.485	5.378	4.804	3.734
	Ειδικές εκπομπές (Sb, As, Pb, Cr, Co, Cu, Mn, Ni and V), mg/τόνο κλίνκερ	-	221,3	439,2	364,0	271,8
	Ποσοστό κάλυψης, %	-	72,2	78,5	82,5	77,6
Επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους	Συνολική κατανάλωση θερμικής ενέργειας, TJ					
	*Εργοστασίων τσιμέντου, συνδεδεμένων και συνεργαζόμενων λατομείων	43.497	39.506	43.965	46.855	48.786
	Εργοστασίων παραγωγής και άλεσης τσιμέντου, συνδεδεμένων και συνεργαζόμενων λατομείων	43.504	39.512	43.970	46.862	48.792

Πίνακας 2: Όμιλος TITAN – Επιδόσεις εργοστασίων τσιμέντου και συνδεδεμένων λατομείων						
WBCSD/CSI	Περιγραφή	2013	2014	2015	2016	2017
	*Ενεργειακή απόδοση, kcal/kg ^{κλίνκερ}	835,5	840,1	856,0	848,0	848,2
	Σύνολο δευτερογενών καυσίμων, μετρικοί τόνοι	89.170	122.790	127.665	163.537	202.757
	Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, GWh					
	*Εργοστασίων τσιμέντου και συνδεδεμένων λατομείων	1.581	1.481	1.600	1.751	1.796
	Εργοστασίων τσιμέντου, συνδεδεμένων και συνεργαζόμενων λατομείων	1.581	1.481	1.600	1.752	1.796
	*Συνολική κατανάλωση νερού, εκατομμύρια m ³	4,3	3,8	3,9	3,8	4,3
	*Ειδική κατανάλωση νερού, lt/τόνο ^{τσιμέντου}	315,5	305,4	287,1	255,1	273,1
	Κατανάλωση πρώτων υλών, μετρικοί τόνοι					
	Σύνολο εξορυχθεισών πρώτων υλών	20,2	18,2	20,0	21,7	22,6
	Σύνολο εναλλακτικών πρώτων υλών	1,3	1,4	1,2	1,2	1,3
NOTES 1) Οι έμμεσες εκπομπές CO₂ σχετίζονται με τις εκπομπές που προκαλούνται κατά την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται στις εγκαταστάσεις μας. Για τον υπολογισμό αυτών των εκπομπών, χρησιμοποιούνται παράγοντες εκπομπής που παρέχονται από τους προμηθευτές ενέργειας ή άλλες δημόσιες πηγές. Σε περίπτωση που σχετικά δεδομένα δεν διατίθενται, χρησιμοποιούνται τα πιο πρόσφατα δεδομένα που διαθέτει το CSI. * Στοιχεία 2017 που έχουν συμπεριληφθεί στον έλεγχο και την επαλήθευση από την ERM Certification and Verification Services (Η «Δήλωση επαλήθευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων ανεξάρτητου ελεγκτή» της ERM CVS βρίσκεται στην παρούσα ενότητα)						

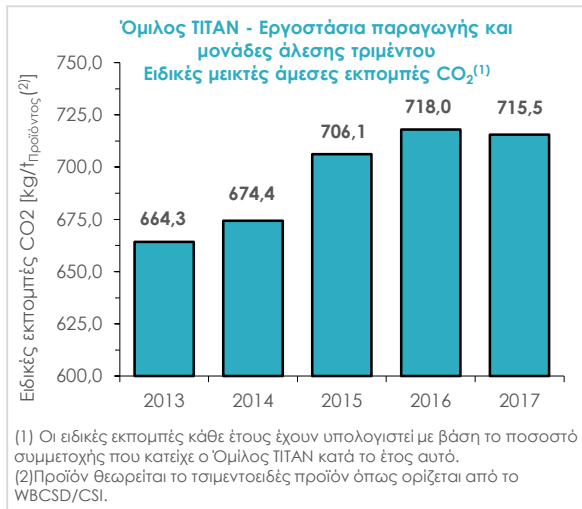
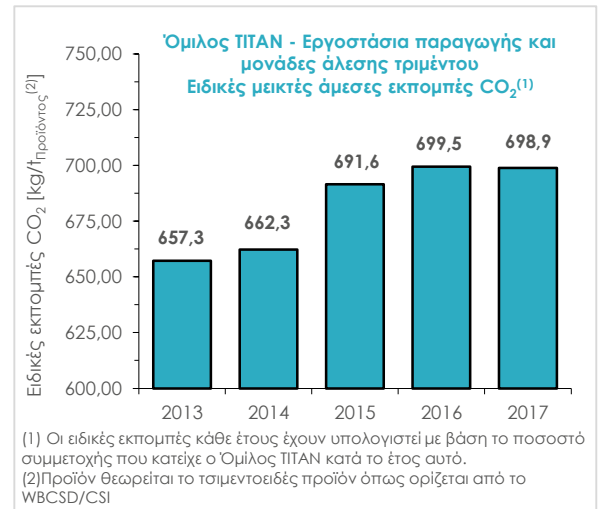
Πίνακας 3: Λατομεία Ομίλου TITAN με υψηλή αξία βιοποικιλότητας					
Μονάδα	Χώρα	Τοποθεσία	Έκταση (τετ. χλμ.)	Είδος δραστηριότητας	Κατάσταση
Λατομείο Pennsuco	ΗΠΑ	Miami Dade, Φλόριντα	24,69	Εξόρυξη Α' Υλών για παραγωγή τσιμέντου και αδρανών υλικών	Εντός περιοχής προστασίας οικοσυστημάτων γλυκού νερού (υγρότοποι), σε τοπικό/πολιτειακό επίπεδο
Λατομείο Center Sand	ΗΠΑ	Clermont, Φλόριντα	2,75	Εξόρυξη Α' Υλών για παραγωγή αδρανών υλικών	Παρακείμενο σε περιοχή προστασίας χερσαίων οικοσυστημάτων, σε τοπικό/πολιτειακό επίπεδο
Λατομείο Corkscrew	ΗΠΑ	Naples, Φλόριντα	2,44	Εξόρυξη Α' Υλών για παραγωγή αδρανών υλικών	Παρακείμενο σε περιοχή προστασίας οικοσυστημάτων γλυκού νερού (υγρότοποι), σε τοπικό/πολιτειακό επίπεδο
Λατομείο Zlatna Panega	Βουλγαρία	Zlatna Panega	0,95	Εξόρυξη Α' Υλών για παραγωγή τσιμέντου	Μερικώς εντός περιοχής NATURA 2000 για την προστασία χερσαίων οικοσυστημάτων (ΕΖΔ)
Λατομείο Ξυλοκερατιά	Ελλάδα	Μήλος, Κυκλάδες	0,64	Εξόρυξη Α' Υλών για παραγωγή τσιμέντου	Εντός/παρακείμενο σε περιοχή NATURA 2000 για την προστασία χερσαίων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων (ΕΖΔ/ΖΕΠ)
Λατομεία Άψαλος (Δυτικά και Ανατολικά)	Ελλάδα	Άψαλος, Πέλλα	0,08	Εξόρυξη Α' Υλών για παραγωγή τσιμέντου	Εντός περιοχής NATURA 2000 για την προστασία χερσαίων οικοσυστημάτων (ΖΕΠ)
Λατομεία Άσπρα Χώματα (I + II)	Ελλάδα	Άψαλος, Πέλλα	0,14	Εξόρυξη Α' Υλών για παραγωγή τσιμέντου	Εντός περιοχής NATURA 2000 για την προστασία χερσαίων οικοσυστημάτων (ΖΕΠ)
Λατομείο Ρέθυμνο	Ελλάδα	Ρέθυμνο, Κρήτη	0,34	Εξόρυξη Α' Υλών για παραγωγή αδρανών υλικών	Εντός περιοχής προστασίας χερσαίων οικοσυστημάτων, σε εθνικό επίπεδο
Λατομείο Λέρος	Ελλάδα	Λέρος, Δωδεκάνησα	0,23	Εξόρυξη Α' Υλών για παραγωγή αδρανών υλικών	Εντός περιοχής προστασίας χερσαίων οικοσυστημάτων, σε εθνικό επίπεδο
Λατομείο Αγρίνιο	Ελλάδα	Αγρίνιο, Αιτωλοακαρνανία	0,96	Εξόρυξη Α' Υλών για παραγωγή αδρανών υλικών	Εντός περιοχής προστασίας χερσαίων οικοσυστημάτων, σε εθνικό επίπεδο

Πίνακας 4: Μείγμα καυσίμων (Για την παραγωγή κλίνκερ και τσιμέντου)	% θερμιδικής βάσης
Συμβατικά ορυκτά καύσιμα	
Ανθρακας ανθρακίτης και απόβλητα άνθρακα	29,69
Πετρελαϊκός άνθρακας	51,12
Λιγνίτης	1,46
Άλλα στερεά ορυκτά καύσιμα	6,70
Μαζούτ	0,74
Πετρέλαιο κίνησης (ντίζελ)	0,56
Βενζίνη	0,01
LPG (Υγροποιημένο αέριο πετρελαίου ή υγροποιημένο προπάνιο)	0,05
Φυσικό αέριο	0,63
Δευτερογενή ορυκτά και μεικτά καύσιμα	
Μεταχειρισμένα ελαστικά αυτοκινήτων	2,10
RDFs συμπεριλαμβανομένων πλαστικών	0,78
Εμποτισμένο πριονίδι	0,52
Μικτά βιομηχανικά απόβλητα	1,06
Άλλα καύσιμα προερχόμενα από ορυκτά ή μικτά απόβλητα (στερεά)	3,97
Καύσιμα από βιομάζα	
Ξηρή λυματολάσπη	0,08
Ξύλο, μη-εμποτισμένο πριονίδι	0,46
Γεωργικά, οργανικά απορρίμματα	0,08

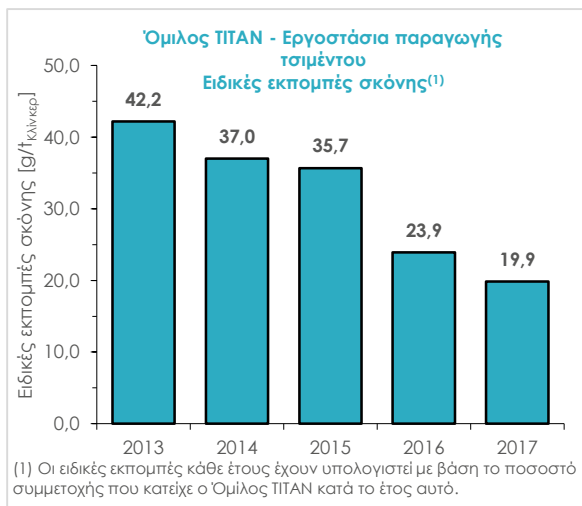
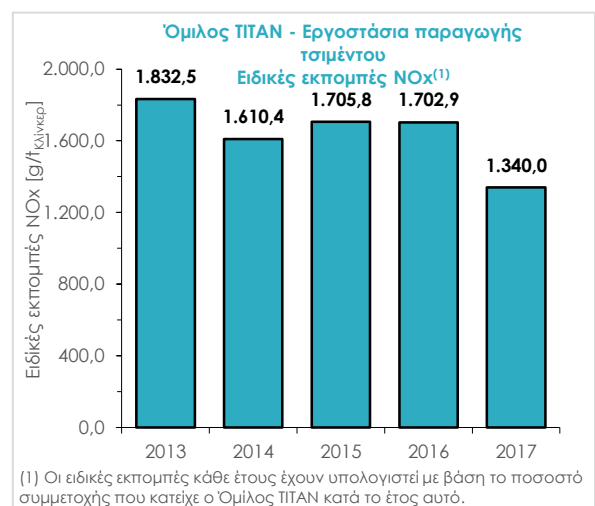
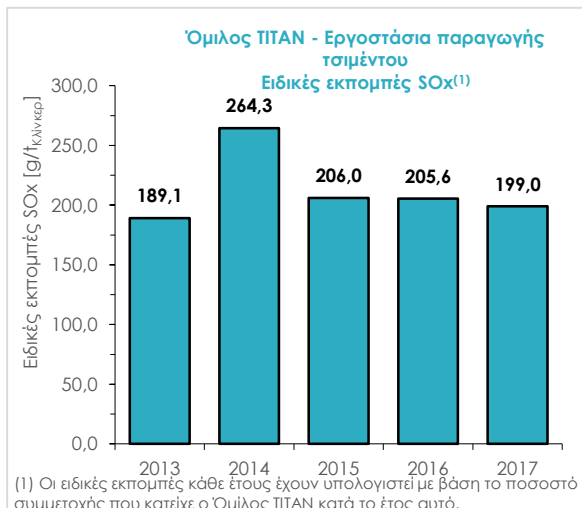
Πίνακας 5: Εναλλακτικές πρώτες ύλες (για την παραγωγή κλίνκερ και τσιμέντου)	Μετρικοί τόνοι (Ξηρή βάση)	Πίνακας 6: Εξορυχθείσες πρώτες ύλες (για την παραγωγή κλίνκερ και τσιμέντου)	Μετρικοί τόνοι (Ξηρή βάση)
Βιομηχανική γύψος	64.424	Ασβεστόλιθος	16.109.179
Απολείψματα σιδήρου	9.685	Μάργα	2.158.694
Φαγιαλίτης	8.409	Αργίλος	2.022.399
Ασβεστόλιθος (απόρριμμα/παραπροϊόν)	39.166	Μείγμα Μάργας/Αργίλου	46.497
Ιπτάμενη τέφρα (υγρή)	132.023	Αργιλοπυριτικά	832.581
Ιπτάμενη τέφρα (ξηρή)	434.980	Καολίνης	1.618
Τέφρα πυθμένα	82.101	Γύψος	678.015
Πυριτική τέφρα	26.557	Οξειδία σιδήρου	170.007
Σκωρία υψικαμίνου	47.472	Φυσικές ποζολάνες	236.843
Αερόψυκτη σκωρία	69.827	Βωξίτες	73.393
Υδρόψυκτη σκωρία	46.530	Άσβεστος	1.679
Σκωρία μολύβδου	1.180	Άμμος	224.925
Σκωρία χάλυβα	107.210	Mineralizers (π.χ. CaF ₂)	4.736
Σκωρία (άλλη)	35.632	Άλλα	14.658
Σκόνη φίλτρων κλιβάνου	8.232	Σύνολο	22.575.224
Σκόνη παράκαμψης (by-pass) κλιβάνου	7.786		
Υλικά κατεδαφίσεων/επιστροφές σκυροδέματος	49.814		
FeSO ₄ *7H ₂ O	6.463		
FeSO ₄ *1H ₂ O	2.989		
Σκόνη χαλκού	7.499		
Άλλα	125.799		
Σύνολο	1.313.778		

Πίνακας 7: Διάθεση αποβλήτων	Σύνολο μετρικοί τόνοι	Μη-επικίνδυνα μετρικοί τόνοι	Επικίνδυνα μετρικοί τόνοι	%
Καύση	34	11	23	0,01
Ταφή	61.088	60.800	288	19,02
Άλλο	402	381	21	0,13
Ανάκτηση (συμπεριλαμβανομένης και της ανάκτησης ενέργειας)	81	57	24	0,03
Ανακύκλωση	255.228	254.789	439	79,45
Επαναχρησιμοποίηση	4.395	4.395	0	1,37
Αποθήκευση	4	0	4	0,00
Σύνολο	321.232	320.432	800	100,00
%	100,00	99,75	0,25	

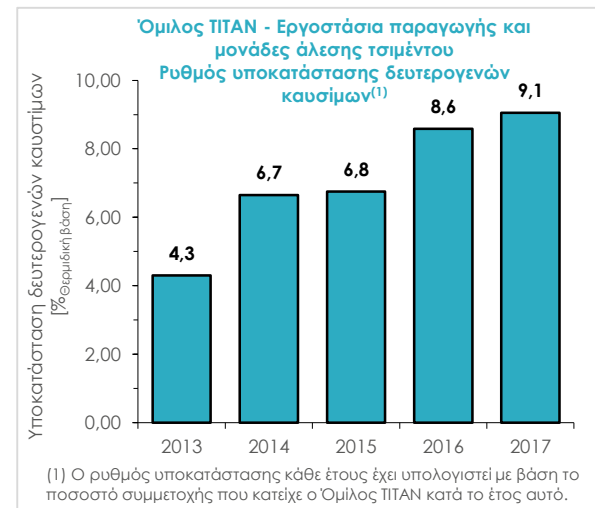
Πίνακας 8: Περιβαλλοντικές δαπάνες (σε εκατομμύρια €)	Εργοστάσια τσιμέντου και συναφή λατομεία	Μονάδες αδρανών και συναφή λατομεία	Μονάδες ετοιμού σκυροδέματος	Άλλες μονάδες	Σύνολο	%
Περιβαλλοντική διαχείριση	12,0	2,3	1,1	0,4	15,8	57,45
Αναδάσωση	0,4	0,0	0,0	0,1	0,5	1,82
Αποκατάσταση	0,4	0,1	0,0	0,0	0,5	1,82
Περιβαλλοντική εκπαίδευση και ενημέρωση	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2	0,73
Εφαρμογή τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον	7,2	0,9	0,4	0,1	8,6	31,27
Διαχείριση αποβλήτων	1,2	0,0	0,5	0,2	1,9	6,91
Σύνολο	21,3	3,3	2,0	0,9	27,5	100,00
	77,45	12,00	7,27	3,27	100,00	

Διάγραμμα 1: Ειδικές μεικτές άμεσες εκπομπές CO₂Διάγραμμα 2: Ειδικές καθαρές άμεσες εκπομπές CO₂

Διάγραμμα 3: Ειδικές εκπομπές σκόνης

Διάγραμμα 4: Ειδικές εκπομπές NO_xΔιάγραμμα 5: Ειδικές εκπομπές SO_x

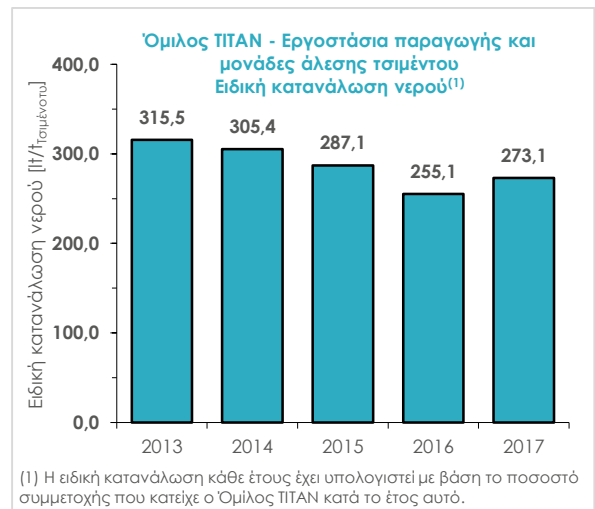
Διάγραμμα 6: Βαθμός υποκατάστασης δευτερογενών καυσίμων

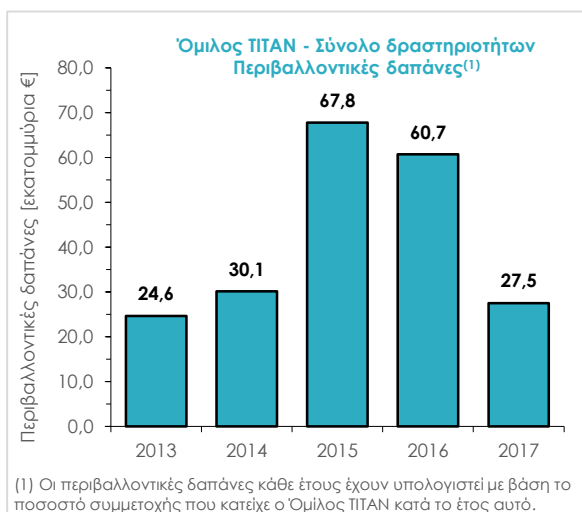
Διάγραμμα 7: Ειδική κατανάλωση θερμικής ενέργειας

Διάγραμμα 8: Ειδική κατανάλωση νερού

Διάγραμμα 9: Περιβαλλοντικές δαπάνες

Κοινωνικές επιδόσεις

Υγεία και ασφάλεια

Πίνακας 9: Όμιλος TITAN – Επιδόσεις συνόλου δραστηριοτήτων						
WBCSD/CSI	Περιγραφή	2013	2014	2015	2016	2017
Υγεία και Ασφάλεια	*Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων εργαζομένων	0	0	1	0	0
	*Δείκτης συχνότητας θανατηφόρων ατυχημάτων εργαζομένων	0,00	0,00	1,80	0,00	0,00
	*Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων εργολάβων	1	1	1	0	0
	Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων τρίτων μερών	1	1	0	1	0
	*Αριθμός ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων (LTIs)	5	18	23	22	27
	*Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων (LTIFR)	0,47	1,65	2,00	1,92	2,41
	*Αριθμός χαμένων εργάσιμων ημερών εργαζομένων	191	1.481	1.624	897	1.220
	*Δείκτης Σοβαρότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων	17,8	135,6	141,4	78,2	109,0
	* Αριθμός ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργολάβων (LTIs)	7	8	11	7	7
	Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργολάβων (LTIFR)	0,76	0,87	1,10	0,73	0,82
Όμιλος TITAN – Επιδόσεις δραστηριοτήτων παραγωγής τσιμέντου						
WBCSD/CSI	Περιγραφή	2013	2014	2015	2016	2017
Υγεία και Ασφάλεια	*Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων εργαζομένων	0	0	1	0	0
	*Δείκτης Συχνότητας θανατηφόρων ατυχημάτων εργαζομένων	0,00	0,00	2,68	0,00	0,00
	*Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων εργολάβων	1	1	1	0	0
	Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων τρίτων μερών	1	1	0	0	0
	*Αριθμός ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργαζομένων (LTIs)	2	8	13	11	16
	*Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων (LTIFR)	0,28	1,10	1,75	1,54	2,41
	*Αριθμός χαμένων εργάσιμων ημερών εργαζομένων	110	494	936	313	1.014
	*Δείκτης Σοβαρότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων	15,3	67,6	126,0	43,8	152,8
	* Αριθμός ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργολάβων (LTIs)	6	8	7	2	6
* Στοιχεία 2017 που έχουν συμπεριληφθεί στον έλεγχο και την επαλήθευση από την ERM Certification and Verification Services (Η «Δήλωση επαλήθευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων ανεξάρτητου ελεγκτή» της ERM CVS βρίσκεται στην παρούσα ενότητα)						

Πίνακας 10: Στοιχεία υγείας και ασφάλειας ανά περιοχή

Περιγραφή	Όμιλος	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	ΗΠΑ	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος
Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων εργαζομένων	0	0	0	0	0
Δείκτης συχνότητας θανατηφόρων ατυχημάτων εργαζομένων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων εργολάβων	0	0	0	0	0
Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων τρίτων μερών	0	0	0	0	0
Ατυχήματα που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων (LTIs)	27	2	12	10	3
Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων (LTIFR)	2,41	0,93	2,47	4,26	1,63
Αριθμός χαμένων εργάσιμων ημερών εργαζομένων	1.220	23	257	870	70
Δείκτης Σοβαρότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων	109,0	10,7	52,9	370,6	38,0
Ατυχήματα που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργολάβων (LTIs)	7	3	0	2	2
Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργολάβων (LTIFR)	0,82	1,42	0,00	1,23	0,45

Πίνακας 11: Στοιχεία υγείας και ασφάλειας ανά δραστηριότητα

Περιγραφή	Όμιλος	Δραστηριότητα τσιμέντου	Δραστηριότητα αδρανών	Δραστηριότητα έτοιμου σκυροδέματος	Άλλη δραστηριότητα
Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων εργαζομένων	0	0	0	0	0
Δείκτης συχνότητας θανατηφόρων ατυχημάτων εργαζομένων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων εργολάβων	0	0	0	0	0
Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων τρίτων μερών	0	0	0	0	0
Ατυχήματα που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων (LTIs)	27	16	3	7	1
Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων (LTIFR)	2,41	2,41	4,50	2,10	1,80
Αριθμός χαμένων εργάσιμων ημερών εργαζομένων	1.220	1.014	140	49	17
Δείκτης Σοβαρότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργαζομένων	109,0	152,8	209,8	14,7	30,7
Ατυχήματα που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργολάβων (LTIs)	7	6	0	1	0
Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που οδήγησαν σε Απώλεια Χρόνου Εργασίας Εργολάβων (LTIFR)	0,82	0,86	0,00	0,91	0,00

Απασχόληση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού

Πίνακας 12: Απασχόληση (όπως καταγράφηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2017)									
Χώρα	2013	2014	2015	2016	2017			% στον Όμιλο 2017	% μεταβολής 2016-2017
					Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο		
Αλβανία	207	198	199	201	174	19	193	3,55%	-4,0%
Βουλγαρία	289	288	287	290	204	78	282	5,19%	-2,8%
Αίγυπτος	773	767	767	661	478	30	508	9,35%	-23,1%
FYROM	331	314	301	284	235	40	275	5,06%	-3,2%
Greece	1.125	1.165	1.176	1.185	975	182	1.157	21,30%	-2,4%
Kosovo	495	408	406	289	268	16	284	5,23%	-1,7%
Σερβία	262	236	233	218	181	38	219	4,03%	0,5%
Τουρκία	242	258	289	305	290	26	316	5,82%	3,6%
Αμερική	1.731	1.867	1.996	2.049	1.978	220	2.198	40,46%	7,3%
Σύνολο	5.455	5.501	5.654	5.482	4.783	649	5.432	100%	-0,9%

Πίνακας 13: Ρυθμός ανανέωσης της απασχόλησης 2017 (όπως καταγράφεται στις 31 Δεκεμβρίου 2017)											
Χώρα	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο	Σύνολο εργαζόμενων που αποχώρησαν	Εργαζόμενοι που αποχώρησαν ανά ηλικιακή ομάδα						Ρυθμός αποχώρησης συνολικά
					Κάτω των 30		30-50		Άνω των 50		
					A	Γ	A	Γ	A	Γ	
Αλβανία	174	19	193	30	4	1	11	7	5	2	16%
Βουλγαρία	204	78	282	40	8	8	9	3	10	2	14%
Αίγυπτος	478	30	508	179	2	4	44	4	125	0	35%
ΠΓΔΜ	235	40	275	22	1	0	2	1	14	4	8%
Ελλάδα	975	182	1.157	62	2	0	16	4	36	4	5%
Κόσοβο	268	16	284	7	0	1	1	0	5	0	2%
Σερβία	181	38	219	12	3	3	3	1	2	0	5%
Τουρκία	290	26	316	28	8	0	15	3	2	0	9%
ΗΠΑ	1.978	220	2.198	377	44	12	158	18	111	7	17%
Σύνολο	4.783	649	5.432	757	76	32	271	45	314	19	14%
					108		316		333		

Πίνακας 14: Νέες προσλήψεις 2017

Χώρα	Σύνολα Νέων προσλήψεων 2017		Κάτω των 30		30-50		Άνω των 30		Σύνολο χώρας
	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες	
Αλβανία	19	3	12	2	5	1	2	0	22
Βουλγαρία	18	14	10	10	6	4	2	0	32
Αίγυπτος	22	4	13	2	8	1	1	1	26
ΠΓΔΜ	8	4	3	3	5	1	0	0	12
Ελλάδα	24	10	10	5	10	5	4	0	34
Κόσοβο	2	0	0	0	0	0	2	0	2
Σερβία	7	6	5	6	2	0	0	0	13
Τουρκία	36	5	22	3	13	2	1	0	41
ΗΠΑ	413	61	69	17	233	35	111	9	474
Σύνολο	584	123	148	53	306	60	130	10	707
	707		201		366		140		

Πίνακας 15: Εργαζόμενοι 2017, μέσος όρος ανά χώρα

Χώρα	2017 Σύνολο	2017 Άντρες	2017 Γυναίκες	2017 % γυναικών στην απασχόληση	% Απασχόλησης στον Όμιλο ανά χώρα
Αλβανία	196	174	22	11,22%	3,53%
Βουλγαρία	295	215	80	27,12%	5,31%
Αίγυπτος	606	573	33	5,45%	10,91%
ΠΓΔΜ	277	236	41	14,80%	4,99%
Ελλάδα	1.186	1.000	186	15,68%	21,36%
Κόσοβο	286	270	16	5,59%	5,15%
Σερβία	218	181	37	16,97%	3,93%
Τουρκία	310	284	26	8,39%	5,58%
ΗΠΑ	2.178	1.966	212	9,73%	39,23%
Σύνολο	5.552	4.899	653	11,76%	100,00%

Πίνακας 16: Ποσοστό γυναικών στη διοίκηση 2017 (μέσοι όροι)

Χώρα	Διοίκηση Σύνολο	Άντρες	Γυναίκες	% γυναικών στη διοίκηση της χώρας	Μ.Ο. Απασχόλησης 2017	% γυναικών στην απασχόληση της χώρας
Αλβανία	30	27	3	10,00%	196	1,53%
Βουλγαρία	37	25	12	32,43%	295	4,07%
Αίγυπτος	34	33	1	2,94%	606	0,17%
ΠΓΔΜ	25	18	7	28,00%	277	2,53%
Ελλάδα	239	203	36	15,06%	1.186	3,04%
Κόσοβο	18	16	2	11,11%	286	0,70%
Σερβία	28	18	10	35,71%	218	4,59%
Τουρκία	32	25	7	21,88%	310	2,26%
ΗΠΑ	156	140	16	10,26%	2.178	0,73%
Σύνολο	599	505	94	15,69%	5.552	1,69%

Πίνακας 17: Εργαζόμενοι, μέσος

Τύπος απασχόλησης	2017	2016
Πλήρους απασχόλησης	5.461	5.526
Μερικής απασχόλησης	35	27
Ορισμένου χρόνου απασχόλησης	56	59
Σύνολο	5.552	5.612

Πίνακας 18: Εργαζόμενοι 2017, μέσος όρος ανά κατηγορία και γένος

Χώρα	Προϊστάμενοι			Διευθυντές			Στελέχη (διοικητικό/τεχνικό προσωπικό)			Εργατοτεχνίτες και υπάλληλοι		
	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αλβανία	21	1	22	6	2	8	45	16	61	102	2	104
Βουλγαρία	20	10	30	5	2	7	41	46	87	146	21	167
Αίγυπτος	25	1	26	8	0	8	193	32	225	348	0	348
ΠΓΔΜ	14	6	20	4	1	5	60	31	91	158	3	161
Ελλάδα	158	25	183	45	11	56	339	112	451	458	38	496
Κόσσοβο	11	2	13	5	0	5	68	11	79	185	3	188
Σερβία	16	9	25	2	1	3	43	20	63	120	7	127
Τουρκία	23	7	30	2	0	2	68	19	87	191	0	191
ΗΠΑ	112	12	124	28	4	32	347	163	510	1.479	33	1.512

Πίνακας 19: Εργαζόμενοι 2017, μέσος όρος ανά τύπο απασχόλησης και γένος

Χώρα	Πλήρους απασχόλησης			Μερικής απασχόλησης			Ορισμένου χρόνου			Σύνολα		
	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αλβανία	173	22	195	1	0	1	0	0	0	174	22	196
Βουλγαρία	206	77	283	4	1	5	5	2	7	215	80	295
Αίγυπτος	573	33	606	0	0	0	0	0	0	573	33	606
ΠΓΔΜ	236	41	277	0	0	0	0	0	0	236	41	277
Ελλάδα	973	174	1.147	5	0	5	22	12	34	1.000	186	1.186
Κόσσοβο	270	16	286	0	0	0	0	0	0	270	16	286
Σερβία	178	35	213	0	0	0	3	2	5	181	37	218
Τουρκία	281	26	307	1	0	1	2	0	2	284	26	310
ΗΠΑ	1.939	208	2.147	22	1	23	5	3	8	1.966	212	2.178
Σύνολο	4.829	632	5.461	33	2	35	37	19	56	4.899	653	5.552

Πίνακας 20: Εργαζόμενοι 2017, μέσος όρος από την τοπική κοινωνία

Χώρα	Άμεση απασχόληση 2017			Άμεση απασχόληση 2017 από την τοπική κοινωνία			% Άμεσης απασχόλησης από την τοπική κοινωνία
	Σύνολο	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άντρες	Γυναίκες	
Αλβανία	196	174	22	86	84	2	43,88%
Βουλγαρία	295	215	80	250	187	63	84,75%
Αίγυπτος	606	573	33	543	510	33	89,60%
ΠΓΔΜ	277	236	41	71	63	8	25,63%
Ελλάδα	1.186	1.000	186	1.062	885	177	89,54%
Κόσσοβο	286	270	16	185	178	7	64,69%
Σερβία	218	181	37	198	169	29	90,83%
Τουρκία	310	284	26	204	187	17	65,81%
ΗΠΑ	2.178	1.966	212	N/A	N/A	N/A	N/A
Σύνολο	3.374	2.933	441	2.599	2.263	336	77,03%

Σημειώσεις: (α) Τα στοιχεία της απασχόλησης από την τοπική κοινωνία για τις ΗΠΑ δεν είναι διαθέσιμα., (β) Τα ποσοστά έχουν υπολογιστεί χωρίς να έχουν συμπεριληφθεί τα στοιχεία απασχόλησης των ΗΠΑ.

Πίνακας 21: Συμμετοχή σε Σωματεία εργαζομένων 2017						
Χώρα	Σύνολο εργαζομένων, (μέλη Σωματείων)	Άντρες, μέλη Σωματείων	Γυναίκες, μέλη Σωματείων	% Ανδρών μελών Σωματείων	% Γυναικών μελών Σωματείων	% εργαζόμενων μελών Σωματείων
Αλβανία	95	94	1	54%	5%	48%
Βουλγαρία	93	66	27	31%	34%	32%
Αίγυπτος	306	298	8	52%	24%	50%
ΠΓΔΜ	216	196	20	83%	49%	78%
Ελλάδα	521	428	93	43%	50%	44%
Κόσοβο	222	215	7	80%	44%	78%
Σερβία	156	142	14	78%	38%	72%
Τουρκία	0	0	0	0%	0%	0%
ΗΠΑ	173	172	1	9%	0%	8%
Σύνολο	1.782	1.611	171	33%	26%	32%

Εκπαίδευση

Πίνακας 22: Εκπαίδευση εργαζόμενων 2017

Χώρα	Αριθμός εργαζόμενων (Μ.Ο.) 2017	Σύνολο εκπαιδευμένων εργαζόμενων 2017	Εκπαιδευμένοι άντρες 2017	Εκπαιδευμένες γυναίκες 2017	% εκπαιδευμένων γυναικών στο σύνολο των εκπαιδευμένων εργαζόμενων 2017	% εκπαιδευμένων γυναικών στο σύνολο της απασχόλησης 2017
Αλβανία	196	214	190	24	11%	12%
Βουλγαρία	295	314	224	90	29%	31%
Αίγυπτος	606	547	520	27	5%	4%
ΠΓΔΜ	277	268	232	36	13%	13%
Ελλάδα	1.186	1.128	960	168	15%	14%
Κόσοβο	286	287	271	16	6%	6%
Σερβία	218	225	186	39	17%	18%
Τουρκία	310	234	218	16	7%	5%
ΗΠΑ	2.178	1.500	1.081	380	26%	17%
Σύνολο	5.552	4.717	3.882	796	17%	14%

Πίνακας 23: Εκπαίδευση εργαζόμενων 2017 ανά κατηγορία και γένος

Country	Προϊστάμενοι			Διευθυντές			Διοικητικό/Τεχνικό προσωπικό			Εργατοτεχνίτες και υπάλληλοι			Σύνολο		
	A	Γ	Σύνολο	A	Γ	Σύνολο	A	Γ	Σύνολο	A	Γ	Σύνολο	A	Γ	Σύνολο
Αλβανία	22	2	24	6	2	8	55	19	74	107	1	108	190	24	214
Βουλγαρία	19	10	29	5	2	7	48	55	103	152	23	175	224	90	314
Αίγυπτος	28	1	29	5	1	6	175	25	200	312	0	312	520	27	547
ΠΓΔΜ	16	5	21	3	1	4	62	22	84	151	8	159	232	36	268
Ελλάδα	158	26	184	36	10	46	332	106	438	434	26	460	960	168	1.128
Κόσοβο	11	2	13	2	0	2	67	14	81	191	0	191	271	16	287
Σερβία	13	9	22	2	1	3	50	22	72	121	7	128	186	39	225
Τουρκία	28	4	32	2	0	2	49	12	61	139	0	139	218	16	234
ΗΠΑ	220	21	241	62	38	100	450	289	739	387	33	420	1.119	381	1.500
Σύνολο	515	80	595	123	55	178	1.288	564	1.852	1.994	98	2.092	3.920	797	4.717

Πίνακας 24: Ποσοστά κατάρτισης εργαζόμενων στη διοίκηση 2017

Ποσοστό κατάρτισης εργαζόμενων στη διοίκηση στο σύνολο κατάρτισης των εργαζόμενων	16,39%
Ποσοστό κατάρτισης γυναικών στο σύνολο κατάρτισης εργαζόμενων στη διοίκηση	17,46%
Ποσοστό κατάρτισης γυναικών στη διοίκηση στο σύνολο κατάρτισης εργαζόμενων	2,86%

Πίνακας 25: Εκπαιδευμένοι εργαζόμενοι στη διοίκηση 2017

Χώρα	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αλβανία	28	4	32
Βουλγαρία	24	12	36
Αίγυπτος	33	2	35
ΠΓΔΜ	19	6	25
Ελλάδα	194	36	230
Κόσοβο	13	2	15
Σερβία	15	10	25
Τουρκία	30	4	34
ΗΠΑ	282	59	341
Σύνολο	638	135	773

Πίνακας 26: Εκπαιδευμένοι εργαζόμενοι 2017 ανά χώρα και ηλικιακή ομάδα – Σύνολα

Χώρα	Κάτω των 30	30-50	Άνω των 50
Αλβανία	57	132	25
Βουλγαρία	38	205	71
Αίγυπτος	38	354	155
ΠΓΔΜ	35	86	147
Ελλάδα	42	783	303
Κόσοβο	32	74	181
Σερβία	16	116	93
Τουρκία	66	153	15
ΗΠΑ	120	822	558
Σύνολο	444	2.725	1.548

Πίνακας 27: Εκπαιδευμένοι εργαζόμενοι 2017 ανά ηλικιακή ομάδα

Country	Κάτω των 30			30-50			Άνω των 50			Σύνολο	Σύνολο	Σύνολα χωρών
	Σύνολο	A	Γ	Σύνολο	A	Γ	Σύνολο	A	Γ	A	Γ	
Αλβανία	57	48	9	132	118	14	25	24	1	190	24	214
Βουλγαρία	38	24	14	205	150	55	71	50	21	224	90	314
Αίγυπτος	38	32	6	354	334	20	155	154	1	520	27	547
ΠΓΔΜ	35	29	6	86	71	15	147	132	15	232	36	268
Ελλάδα	42	29	13	783	662	121	303	269	34	960	168	1.128
Κόσοβο	32	27	5	74	67	7	181	177	4	271	16	287
Σερβία	16	9	7	116	95	21	93	82	11	186	39	225
Τουρκία	66	58	8	153	145	8	15	15	0	218	16	234
ΗΠΑ	120	96	24	822	585	237	558	438	120	1.119	381	1.500
Σύνολο	444	352	92	2.725	2.227	498	1.548	1.341	207	3.920	797	4.717

Πίνακας 28: Ανθρωποώρες εκπαίδευσης και κατανομή τους ανά εργαζόμενο 2017

Χώρα	Σύνολο ανθρωποωρών εκπαίδευσης			Μ.Ο. Απασχόλησης 2017			Μ.Ο. ανθρωποωρών 2017			% ανθρωπο-ωρών στον Όμιλο
	Σύνολο (ώρες) 2017	Α	Γ	Σύνολο	Α	Γ	Ανά Α	Ανά Γ	Ανά εργαζόμενο	
Αλβανία	10.538	9.799	739	196	174	22	56	34	54	6,77%
Βουλγαρία	18.379	12.235	6.144	295	215	80	57	77	62	11,81%
Αίγυπτος	17.959	16.454	1.505	606	573	33	29	46	30	11,54%
ΠΓΔΜ	11.259	8.663	2.596	277	236	41	37	63	41	7,24%
Ελλάδα	42.168	35.473	6.695	1.186	1.000	186	35	36	36	27,10%
Κόσοβο	9.884	9.198	686	286	270	16	34	43	35	6,35%
Σερβία	7.964	5.927	2.037	218	181	37	33	55	37	5,12%
Τουρκία	12.803	12.169	634	310	284	26	43	24	41	8,23%
ΗΠΑ	24.633	21.754	2.879	2.178	1.966	212	11	14	11	15,83%
Σύνολο	155.587	131.672	23.915	5.552	4.899	653	27	37	28	100,00%

Πίνακας 29: Ανθρωποώρες εκπαίδευσης 2017 και μεταβολή τους σε σχέση με το 2016

Χώρα	Σύνολο 2017	A 2017	Γ 2017	Χώρα	Σύνολο 2016	A 2016	Γ 2016	Μεταβολή Σύνολο	Μεταβολή A	Μεταβολή Γ
Αλβανία	10.538	9.799	739	Αλβανία	10.046	9.237	809	4,90%	6,08%	-8,65%
Βουλγαρία	18.379	12.235	6.144	Βουλγαρία	18.359	12.767	5.592	0,11%	-4,17%	9,87%
Αίγυπτος	17.959	16.454	1.505	Αίγυπτος	18.640	17.066	1.574	-3,65%	-3,59%	-4,38%
ΠΓΔΜ	11.259	8.663	2.596	ΠΓΔΜ	14.926	12.194	2.732	-24,57%	-28,96%	-4,98%
Ελλάδα	42.168	35.473	6.695	Ελλάδα	43.867	38.800	5.067	-3,87%	-8,57%	32,13%
Κόσοβο	9.884	9.198	686	Κόσοβο	12.027	10.989	1.038	-17,82%	-16,30%	-33,91%
Σερβία	7.964	5.927	2.037	Σερβία	8.178	6.457	1.721	-2,62%	-8,21%	18,36%
Τουρκία	12.803	12.169	634	Τουρκία	15.520	13.122	2.398	-17,51%	-7,26%	-73,56%
ΗΠΑ	24.633	21.754	2.879	ΗΠΑ	16.647	14.493	2.154	47,97%	50,10%	33,66%
Σύνολα	155.587	131.672	23.915	Σύνολο	158.210	135.125	23.085	-1,66%	-2,56%	3,60%

Πίνακας 30: Ανθρωποώρες εκπαίδευσης ανά θέμα 2017 και μεταβολή τους σε σχέση με το 2016

Θέμα εκπαίδευσης	2017	2016	% Μεταβολή	% στο σύνολο	
				2017	2016
Περιβάλλον: συστήματα φροντίδας και διαχείρισης	4.801	3.647	31,64%	3,09%	2,31%
Ξένες γλώσσες	6.772	12.493	-45,79%	4,35%	7,90%
Υγεία και ασφάλεια	68.200	69.317	-1,61%	43,83%	43,81%
Ανθρώπινα δικαιώματα	211	55	283,64%	0,14%	0,03%
Διαχείριση και διοικητικές δεξιότητες	19.883	23.248	-14,47%	12,78%	14,69%
Μη τεχνικές δεξιότητες και εξειδίκευση	27.725	18.517	49,73%	17,82%	11,70%
Άλλα	4.716	8.885	-46,92%	3,03%	5,62%
Φύλαξη	754	653	15,47%	0,48%	0,41%
Τεχνογνωσία και βασικές ικανότητες σε τεχνικά θέματα	22.217	21.331	4,15%	14,28%	13,48%
Κώδικας δεοντολογίας Ομίλου ΠΙΤΑΝ	308	64	381,25%	0,20%	0,04%
Σύνολο	155.587	158.210	-1,66%	100,00%	100,00%

Πίνακας 31: Ανθρωποώρες εκπαίδευσης γυναικών 2017 και μεταβολή τους σε σχέση με το 2016

Χώρα	2017	2016	% μεταβολής
Αλβανία	739	809	-8,65%
Βουλγαρία	6.144	5.592	9,87%
Αίγυπτος	1.505	1.574	-4,38%
ΠΓΔΜ	2.596	2.732	-4,98%
Ελλάδα	6.695	5.067	32,13%
Κόσοβο	686	1.038	-33,91%
Σερβία	2.037	1.721	18,36%
Τουρκία	634	2.398	-73,56%
ΗΠΑ	2.879	2.154	33,66%
Σύνολα	23.915	23.085	3,60%

Πίνακας 32: Ανθρωποώρες εκπαίδευσης ανά θέμα, κατά χώρα και γένος 2017

Θέμα	Αλβανία		Βουλγαρία		Αίγυπτος		ΠΓΔΜ		Ελλάδα		Κόσοβο		Σερβία		Τουρκία		ΗΠΑ		Σύνολο ωρών	% στο σύνολο ωρών
	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ	A	Γ		
Περιβάλλον	171	16	52	87	160	0	782	233	1.334	83	252	28	502	148	901	46	6	0	4,801	3,09%
Ξένες γλώσσες	452	0	1.352	1.670	345	0	0	0	651	436	512	43	614	465	116	116	0	0	6,772	4,35%
Υγεία και ασφάλεια	3.514	105	7.195	2.205	7.287	90	3.292	318	11.398	534	5.355	249	2.382	266	8,861	85	14,383	681	68,200	43,83%
Ανθρώπινα δικαιώματα	142	57	0	0	0	0	8	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	211	0,14%
Διοίκηση	1.565	313	396	291	6.825	1.087	947	465	1.271	264	472	72	1,193	662	628	102	2,519	811	19,883	12,78%
Μη τεχνικές δεξιότητες	454	190	499	626	615	328	1.190	720	15.505	5.020	0	0	128	235	0	0	1,535	680	27,725	17,82%
Άλλα	0	0	0	0	40	0	893	597	0	0	1,485	196	512	170	0	0	434	389	4,716	3,03%
Φύλαξη	0	0	0	0	0	0	0	0	750	4	0	0	0	0	0	0	0	0	754	0,48%
Τεχνογνωσία	3.483	56	2.741	1.265	1.182	0	1.551	259	4.564	354	1,122	98	360	39	1,663	285	2,877	318	22,217	14,28%
Κώδικας δεοντολογίας	18	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	236	52	0	0	0	0	308	0,20%
Σύνολο ωρών	9.799	739	12.235	6.144	16.454	1.505	8.663	2.596	35.473	6.695	9,198	686	5,927	2,037	12,169	634	21,754	2,879	155.587	
	10.538		18.379		17.959		11.259		42.168		9.884		7.964		12.803		24.633			

Πίνακας 33: Κόστος εκπαίδευσης ανά χώρα σε ευρώ 2017

Χώρα	Μ.Ο. Απασχόλησης 2017	Συνολικό κόστος (ευρώ)	Συνολικό κόστος ανά εργαζόμενο (ευρώ)	% κόστους σε ευρώ	Συνολικό κόστος εκπαίδευσης ανδρών (ευρώ)	Συνολικό κόστος εκπαίδευσης γυναικών (ευρώ)
Αλβανία	196	€ 75.438	€ 384.9	8,65%	€ 64.161	€ 11.277
Βουλγαρία	295	€ 66.682	€ 226.0	7,65%	€ 44.848	€ 21.834
Αίγυπτος	606	€ 111.713	€ 184.3	12,81%	€ 102.386	€ 9.327
ΠΓΔΜ	277	€ 41.044	€ 148.2	4,71%	€ 31.750	€ 9.294
Ελλάδα	1.186	€ 343.553	€ 289.7	39,40%	€ 275.634	€ 67.919
Κόσοβο	286	€ 40.402	€ 141.3	4,63%	€ 35.739	€ 4.663
Σερβία	218	€ 66.879	€ 306.8	7,67%	€ 42.193	€ 24.686
Τουρκία	310	€ 11.915	€ 38.4	1,37%	€ 8.571	€ 3.344
ΗΠΑ	2.178	€ 114.366	€ 52.5	13,12%	€ 75.078	€ 39.289
Σύνολα	5.552	€ 871.992	€ 157.1		€ 680.359	€ 191.633

Σύμπτυξη με τους συμ-μετόχους

Πίνακας 34: Προσδιορισμός και όρια των ουσιαστών θεμάτων του Ομίλου TITAN			
Ουσιαστές θέματα	Επιμέρους θέματα	Όρια μέσα στον οργανισμό	Όρια έξω από τον οργανισμό
Οικονομική ρευστότητα και πρόσβαση σε χρηματοδότηση Η πρόσβαση στη τραπεζική πίστη και στη χρηματοδότηση από τις κεφαλαιαγορές παρέχει ρευστότητα ικανή να καλύψει τις υποχρεώσεις μας, να επεκτείνει τις αναπτύξει τη βιώσιμότητα των επιχειρήσεών μας και να ανταποκριθεί σε όποιες προκλήσεις προκύψουν. SDG4, SDG8, SDG17	Οικονομία: Οικονομικές επιδόσεις	Ομιλος TITAN	Εργαζόμενοι, κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες, προμηθευτές
	Η πρόσβαση σε μονάδες τραπεζικής πίστης και χρηματοδότηση από κεφαλαιαγορές είναι ουσιαστικής για την βιώσιμη λειτουργία και ανάπτυξη των επιχειρήσεών μας	Ομιλος TITAN	Εργολάβοι, κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες, προμηθευτές
	Οικονομία: Παρουσία στην αγορά	Ομιλος TITAN, όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Εργολάβοι, κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες, προμηθευτές
Εταιρική διακυβέρνηση, διαφάνεια και ηθική Η διασφάλιση της καλής εταιρικής διακυβέρνησης και η διατήρηση της ακεραιότητας και της διαφάνειας στις επιχειρήσεις μας σημαίνει τη συμμόρφωση προς τον Κώδικα Δεοντολογίας μας, τη διασφάλιση της ηθικής επιχειρηματικότητας, την υπεύθυνη lobbying και τη διασφάλιση ότι οι προμηθευτές μας κάνουν το ίδιο. SDG4, SDG8, SDG17	Εταιρική διακυβέρνηση	Ομιλος TITAN, όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Όλοι οι προμηθευτές and εργολάβοι, κυβερνήσεις, εταίροι σε κοινοπραξίες, τοπικές κοινότητες, ΜΚΟ
	Οικονομία: Πρακτικές προμηθειών	Ομιλος TITAN, όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Όλοι οι προμηθευτές and εργολάβοι
	Κοινωνία-ανθρώπινα δικαιώματα: Επένδυση	Όλοι οι εργαζόμενοι του Τίτανα	Εργολάβοι, προσωπικό ασφαλείας
	Κοινωνική-ανθρώπινα δικαιώματα: Πρακτικές ασφαλείας	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Εργολάβοι, προσωπικό ασφαλείας, προμηθευτές
	Κοινωνική-ανθρώπινα δικαιώματα: Ανθρώπινα δικαιώματα και μηχανισμοί καταγγελίας παραβιάσεών τους	Ομιλος TITAN	Εργολάβοι, κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες και οργανισμοί, προμηθευτές
	Κοινωνική-κοινωνία: Καταπολέμηση της διαφθοράς	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Εργολάβοι, εταίροι σε κοινοπραξίες, προμηθευτές
	Κοινωνία: Δημόσια πολιτική	Ομιλος TITAN	Κυβερνήσεις
	Κοινωνία – Υπευθυνότητα στην παραγωγή προϊόντων: Επικοινωνία και μάρκετινγκ	Ομιλος TITAN	Πελάτες, κυβερνήσεις
	Κοινωνία: Αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά	Ομιλος TITAN	Εταίροι σε κοινοπραξίες
	Κοινωνία : Αξιολόγηση των προμηθευτών ως προς τις επιπτώσεις στην κοινωνία	Ομιλος TITAN, όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Εργολάβοι, προμηθευτές

Πίνακας 34: Προσδιορισμός και όρια των ουσιωδών θεμάτων του Ομίλου TITAN

	Κοινωνία – Εργασιακές πρακτικές και αξιοπρεπής εργασία: Αξιολόγηση των προμηθευτών ως προς τις εργασιακές πρακτικές	Ομίλος TITAN, όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τιτάνα	Εργολάβοι, προμηθευτές
	Κοινωνία – Ανθρώπινα δικαιώματα: Αξιολόγηση προμηθευτών ως προς τα ανθρώπινα δικαιώματα	Ομίλος TITAN, όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τιτάνα	Εργολάβοι, προμηθευτές
	Περιβάλλον: Αξιολόγηση προμηθευτών ως προς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον †	Ομίλος TITAN, όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τιτάνα	Όλοι οι προμηθευτές και εργολάβοι
	Κοινωνία: Δημόσια πολιτική	Ομίλος TITAN	Κυβερνήσεις
Βιωσιμότητα των τοπικών κοινοτήτων Ο TITAN εργάζεται με σκοπό την οικοδόμηση μιας περιεκτικής σχέσης μέσω της συνεχούς του δέσμευσης με τους συμ-μετόχους σε όλα τα επίπεδα. Σε επίπεδο εγκατάστασης, η οικοδόμηση ισχυρών δεσμών με τις τοπικές κοινότητες αποτελεί μέρος αυτή της στρατηγικής και είναι το κλειδί για την ικανότητα να μοιραστούμε άμεση και έμμεση αξία με τους συμ-μετόχους μας. SDG4, SDG9, SDG11, SDG17	Οικονομία: Έμμεσες οικονομικές επιπτώσεις	Ομίλος TITAN	Εργολάβοι, κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες and προμηθευτές
	Κοινωνία: Τοπικές κοινότητες	Ομίλος TITAN, όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τιτάνα	Εργολάβοι, κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες and προμηθευτές
	Οικονομία: Παρουσία στην αγορά	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τιτάνα	Εργολάβοι, κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες and προμηθευτές
	Κοινωνία: Συμμόρφωση	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τιτάνα	Πελάτες, τοπικές κοινότητες, ΜΚΟ, ρυθμιστικές αρχές
	Περιβάλλον: Μηχανισμοί καταγγελίας παραβιάσεων που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος	Όλες οι εγκαταστάσεις του Τιτάνα	Τοπικές κοινότητες πλησίον επιχειρήσεων του Τιτάνα, αντιπροσωπευτικοί οργανισμοί των τοπικών κοινωνιών
	Κοινωνία: Μηχανισμός καταγγελίας περιστατικών με επιπτώσεις στην κοινωνία	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τιτάνα	Εργολάβοι, κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες, τοπικοί οργανισμοί
	Οικονομία: Οικονομικές επιδόσεις	Ομίλος TITAN	Εργαζόμενοι, κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες, προμηθευτές
Κλιματική αλλαγή Αναγνωρίζουμε οι επιχειρήσεις μας και η βιομηχανία τσιμέντου εν γένει συμβάλλει στην κλιματική αλλαγή, γι' αυτό περιορίζουμε τις εκπομπές CO ₂ σε πλήρη ευθυγράμμιση με το Πρωτόκολλο του Κυότο και εργαζόμαστε από κοινού με τους peers μας για την περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητάς μας. SDG7, SDG13, SDG17	Περιβάλλον: Ενεργειακή απόδοση	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τιτάνα	Πελάτες, κυβερνήσεις, ΜΚΟ, προμηθευτές
	Περιβάλλον: Εκπομπές	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τιτάνα	Κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες, ΜΚΟ
Κυκλική οικονομία	Περιβάλλον: Λύματα και απόβλητα	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τιτάνα, GAFA	Τοπικές κοινότητες, ΜΚΟ, ρυθμιστικές αρχές

Πίνακας 34: Προσδιορισμός και όρια των ουσιαστών θεμάτων του Ομίλου TITAN

Για να κατασκευάσουμε τα προϊόντα μας χρησιμοποιούμε έναν αριθμό από πόρους όπως πρώτες ύλες, παραδοσιακά και δευτερογενή καύσιμα, νερό και ενέργεια, όπως και απόβλητα. Μπορούμε να στηρίξουμε την κυκλική οικονομία και να έχουμε θετική επίπτωση επαναχρησιμοποιώντας και ανακυκλώνοντας τα προϊόντα μας και αυξάνοντας τη χρήση δευτερογενών καυσίμων. Η καινοτομία και η αντισυμβατική σκέψη είναι το κλειδί για την υποστήριξη συστημάτων κλειστού βρόχου. SDG12, SDG17	Περιβάλλον: Πρώτες ύλες	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτানা, GAEA	Πελάτες, τοπικές κοινότητες, ΜΚΟ, ρυθμιστικές αρχές, προμηθευτές
Υγεία και Ασφάλεια Ο Τίτανας δεσμεύεται να διατηρεί όλους τους εργαζομένους, τους εργολάβους και τους εργαζόμενους τρίτων μερών ασφαλείς και υγιείς. Αυτό σημαίνει ότι διασφαλίζουμε πως τα προϊόντα μας είναι ασφαλή στη χρήση και ότι μεταφέρονται με ασφάλεια στα εργοτάξια των πελατών μας. SDG3, SDG17	Κοινωνία – Εργασιακές πρακτικές και αξιοπρεπής εργασία: Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία	Όλοι οι εργαζόμενοι του Τίτানা	Εργολάβοι, πελάτες, τρίτα μέρη, προμηθευτές
	Κοινωνία – Υπευθυνότητα στην παραγωγή προϊόντων. Υγεία και Ασφάλεια των πελατών	Όμιλος TITAN	Πελάτες
Διαχείριση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού Υπεύθυνη εργοδοσία σημαίνει παροχή ευκαιριών εκπαίδευσης και ανάπτυξης, ίσες αμοιβές για γυναίκες και άνδρες, υιοθέτηση της πολυμορφίας σε ένα εργασιακό περιβάλλον ελεύθερο από διακρίσεις και παρενοχλήσεις και υποστήριξη των εργαζομένων για την άσκηση της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και των συλλογικών διαπραγματεύσεων. SDG4, SDG5, SDG17	Κοινωνία – Εργασιακές πρακτικές και αξιοπρεπής εργασία: Απασχόληση	Όλοι οι εργαζόμενοι του Τίτানা	Εργολάβοι, προμηθευτές
	Κοινωνία – Εργασιακές πρακτικές και αξιοπρεπής εργασία: Κατάρτιση και εκπαίδευση	Όλοι οι εργαζόμενοι του Τίτানা	Εργολάβοι, προμηθευτές
	Κοινωνία – Εργασιακές πρακτικές και αξιοπρεπής εργασία: Πολυμορφία και ίσες ευκαιρίες	Όλοι οι εργαζόμενοι του Τίτানা	Εργολάβοι, προμηθευτές
	Οικονομία: Παρουσία στην αγορά	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτানা	Εργολάβοι, κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες, προμηθευτές
	Κοινωνία – Εργασιακές πρακτικές και αξιοπρεπής εργασία: Μηχανισμοί καταγγελίας περιστατικών που συνδέονται με εργασιακές πρακτικές	Όλοι οι εργαζόμενοι του Τίτানা	Εργολάβοι, προμηθευτές
	Κοινωνία – ανθρώπινα δικαιώματα: Καταπολέμηση των διακρίσεων	Όμιλος TITAN	Εργολάβοι, προμηθευτές
	Κοινωνία – ανθρώπινα δικαιώματα: Ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και συλλογικές διαπραγματεύσεις	Όμιλος TITAN	Εργολάβοι, προμηθευτές
	Κοινωνία – ανθρώπινα δικαιώματα: Παιδική εργασία και καταναγκαστική εργασία	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτানা	Εργολάβοι, προμηθευτές

Πίνακας 34: Προσδιορισμός και όρια των ουσιωδών θεμάτων του Ομίλου TITAN

	Κοινωνία – ανθρώπινα δικαιώματα: Αξιολόγηση	Όμιλος TITAN	Εργολάβοι, εταίροι σε κοινοπραξίες, προμηθευτές
Διαχείριση περιβάλλοντος Ο Τίτάνας διασφαλίζει ότι ακολουθεί πιστά τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και παραμένει εστιασμένος στη βελτίωση των επιδόσεων του και στη διατήρηση της άδειας λειτουργίας του. SDG6, SDG7, SDG15, SDG17	Περιβάλλον: Βιοποικιλότητα	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Περιοχές οι οποίες δυνητικά επηρεάζονται από τις δραστηριότητές μας εκτός των επιχειρήσεων μας και των λατομείων μας
	Περιβάλλον: Συμμόρφωση	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες, τοπικοί οργανισμοί
	Περιβάλλον: Συνολικά	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Τοπικές κοινότητες, κυβερνήσεις
	Περιβάλλον: Μηχανισμοί καταγγελίας περιστατικών παραβίασης της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Τοπικές κοινότητες στις περιοχές των επιχειρήσεων του Τίτανα, αντιπροσωπευτικοί οργανισμοί της τοπικής κοινωνίας
	Περιβάλλον: Νερό	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Τοπικές κοινότητες, κυβερνήσεις
	Περιβάλλον: Μεταφορά αγαθών και υπηρεσιών	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Πελάτες, τοπικές κοινότητες, προμηθευτές
	Περιβάλλον: Μεταφορά αγαθών και υπηρεσιών	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Πελάτες, τοπικές κοινότητες, προμηθευτές
Κοινωνικοί και πολιτικοί κίνδυνοι, αστάθεια Ο Τίτάνας σχεδιάζει να διατηρήσει τον έλεγχο και την κανονική λειτουργία των επιχειρήσεων του κατά τη διάρκεια πολιτικής αστάθειας, ταραχών, εξεγέρσεων και άλλων καταστάσεων που οδηγούν σε ακραία ρευστότητα. Εργαζόμαστε για την διασφάλιση των κατά τόπους επενδύσεων του Τίτανα προστατεύοντας τους ανθρώπους μας, τους επιχειρηματικούς μας εταίρους και τις τοπικές κοινότητες που γειτνιάζουν με τις επιχειρήσεις μας. SDG8, SDG17	Κοινωνία: Τοπικές κοινότητες	Όλες οι εν λειτουργία εγκαταστάσεις του Τίτανα	Τοπικές κοινότητες
	Κοινωνία: Δημόσια πολιτική	Όμιλος TITAN	Κυβερνήσεις
Εκτός από τα ουσιώδη θέματα όπως αυτά προέκυψαν από τη μελέτη ουσιαστικότητας, ο Όμιλος επέλεξε να δημοσιοποιήσει πληροφορίες και για τα παρακάτω ζητήματα, τα οποία επηρεάζουν τη στρατηγική του			
Άλλα θέματα – μη ουσιώδη	Επιμέρους θέματα	Όρια μέσα στον οργανισμό	Όρια έξω από τον οργανισμό
Βιώσιμα προϊόντα και υπηρεσίες: Ο Τίτάνας συνεργάζεται με τους συμ-μετόχους, για να αναπτύξει πιο βιώσιμα προϊόντα, για τη δημιουργία αξίας μέσω του τσιμέντου, όπως η ProAsh,	Περιβάλλον: Προϊόντα και υπηρεσίες	GAEA, Όμιλος TITAN	Πελάτες, ΜΚΟ, Κυβερνήσεις, Κοινωνία

Πίνακας 35: Σύμπραξη με τους συμ-μετόχους 2017				
Ομάδα συμ-μετόχων	Τρόπος σύμπραξης	Συχνότητα σύμπραξης	Θέματα ενδιαφέροντος και ζητήματα που τέθηκαν	Διαδικασίες που υλοποιήθηκαν
Επιχειρηματικοί εταίροι και προμηθευτές	Πολιτική προμηθειών και πρακτική εκπαίδευση Κατευθυντήριες οδηγίες ασφαλείας προς τους εργολάβους	Μακροπρόθεσμη	Βιωσιμότητα τοπικών κοινοτήτων Κυκλική οικονομία Εταιρική διακυβέρνηση, διαφάνεια και ηθική	Συνεδρίες οικοδόμησης επαγρύπνησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων μέσω επιχειρηματικών ενώσεων και δικτύων Συνυπολογισμός κριτηρίων βιωσιμότητας στην διαδικασία προεπιλογής των προμηθευτών Εξέταση των βέλτιστων πρακτικών του κλάδου
Πελάτες	Έρευνες ικανοποίησης πελατών Δραστηριότητες Marketing Συμβουλές έργου και υποστήριξη προϊόντων Διμερείς συναντήσεις	Ετήσια Διαρκής υποστήριξη προϊόντων μέσω του Τεχνικού Τμήματος και του Τμήματος Πωλήσεων Διαρκής αξιολόγηση και αιτήματα για ανάπτυξη νέων προϊόντων μέσω έρευνας και ανάπτυξης	Υπηρεσίες και αξιοπιστία Ποιότητα και συνθήκες πληρωμής Καινοτομία Κυκλική οικονομία	Ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών Επέκταση των συνεργασιών για την υποστήριξη πρωτοβουλιών έρευνας και ανάπτυξης Συμπλήρωση ερωτηματολογίων για αξιολόγηση βιωσιμότητας
Εργαζόμενοι	Διαχείριση επιδόσεων Έρευνες εργαζομένων Ανασκοπήσεις και αξιολογήσεις βιωσιμότητας	Ετήσια Διαρκής Ανά 3-5 έτη, ετήσια	Υγεία και ασφάλεια Διαχείριση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού Αμοιβές, επιδόματα και αναγνώριση Ώρες ευκαιρίας και πολυμορφία Επικοινωνία και σύμπραξη Βιωσιμότητα τοπικών κοινοτήτων	Συνεργασία με το Διεθνές Συμβούλιο Ολοκληρωμένων Αναφορών (IIRC) με στόχο την αύξηση διαφάνειας και με την υπ'αίρεση με σκοπό τη βελτίωση της διαχείρισης δεδομένων και την εσωτερική διαλειτουργική συνεργασία με στόχο τη βελτίωση της εσωτερικής επικοινωνίας και δεξιοτήτων μέσω ενημερώσεων intranet, ομάδων εστίασης και εξειδικευμένων εργαστηρίων
Επενδυτές και αναλυτές	AGM, roadshows και συνέδρια Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα και παρουσίαση προς επενδυτές Ιστοσελίδα διασύνδεσης με τους επενδυτές, ετήσιοι απολογισμοί Τηλεδιάσκεψες και διμερείς συναντήσεις	Διαρκής Τριμηνιαία Ετήσια	Ευκαιρίες για ανάπτυξη και κλιματική μεταβολή Διαφάνεια και ευθυγράμμιση στη δημοσιοποίηση Συνεπής, έγκαιρες και ακριβείς δημοσιοποιήσεις Δέσμευση σε προηγμένα πρότυπα δημοσιοποίησης και υπευθυνότητας Ανθρώπινα δικαιώματα σε συγκεκριμένες χώρες	Δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Κάλυψη με εξωτερική διασφάλιση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων. Επέκταση των αντικειμένων των στόχων 2020 με σκοπό την ενσωμάτωση όλων των

				Θεμάτων που αναγνωρίζονται ως ουσιώδη από τον Όμιλο.
Τοπικές κοινότητες και κυβερνήσεις	Ανακοινώσεις των δεσμεύσεων και των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων σε επίπεδο επιχειρηματικής μονάδας Συναντήσεις για εκπαίδευση και οικοδόμηση εμπιστοσύνης Εθελοντισμός και κοινωνικές πρωτοβουλίες και φόρουμ συμ-μετόχων Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία	Μακροπρόθεσμη	Περιβαλλοντική διαχείριση Κλιματική αλλαγή Κυκλική οικονομία Υγεία και ασφάλεια Διαχείριση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού Βιωσιμότητα τοπικών κοινοτήτων Εταιρική διακυβέρνηση, διαφάνεια και ηθική Κοινωνικοί και πολιτικοί κίνδυνοι και αστάθεια	Υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για τη Νεολαία με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας για την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση. Συμμετοχή στα τοπικά δίκτυα του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ και πρωτοβουλιών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ή Βιωσιμότητας.
ΜΚΟ	Συμμετοχή στις βιομηχανικές ενώσεις Εκστρατεία του UNGC για την καταπολέμηση της διαφθοράς Θεματικά φόρουμ συμ-μετόχων και δημόσιες εκδηλώσεις Πρωτοβουλία για Συνεργασίες με τόχο τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (LCPI)	Μακροπρόθεσμη Ετήσια	Περιβαλλοντική διαχείριση Κλιματική αλλαγή Βιωσιμότητα τοπικών κοινοτήτων Εταιρική διακυβέρνηση, διαφάνεια και ηθική Πολυμορφία Υγεία και ασφάλεια	Υποστήριξη και συντονισμός εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Υποστήριξη των Στόχων του ΟΗΕ για την ανάπτυξη της βιωσιμότητας
Ρυθμιστικές / κρατικές αρχές	Συμμετοχή στις βιομηχανικές ενώσεις Εκστρατεία του UNGC για την καταπολέμηση της διαφθοράς Θεματικά φόρουμ συμ-μετόχων και δημόσιες εκδηλώσεις Ενοποιημένος Απολογισμός και άλλες δημοσιοποιήσεις	Μακροπρόθεσμη Ετήσια/τακτική Ετήσια	Περιβαλλοντική διαχείριση Κλιματική αλλαγή Κυκλική οικονομία Υγεία και ασφάλεια Εταιρική διακυβέρνηση, διαφάνεια και ηθική Συμμόρφωση με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα	Τέταρτος Ενοποιημένος Απολογισμός κατά τα πρότυπα GRI G4 Περαιτέρω επέκταση της διαδικασίας ανεξάρτητου ελέγχου, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα υπευθυνότητας. Συμμετοχή σε διαδικασίες διαβούλευσης για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ και το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο Νεολαίας.
Μέτοχοι	Ετήσια Γενική Συνέλευση (AGM) Τριμηνιαίες εκθέσεις Ετήσιες εκθέσεις	Μακροπρόθεσμη Ετήσια/τακτική	Βελτίωση της κερδοφορίας Βελτίωση των επιδόσεων βιωσιμότητας Βελτίωση τη διαφάνειας	Ανασκοπήσεις αξιολόγησης επιδόσεων Επαλήθευση εκθέσεων
Νεολαία	Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία Προγράμματα μαθητείας ποιότητας Προγράμματα νέων δεξιοτήτων στην εργασία	Διαρκής	Ευκαιρίες απασχόλησης Επαγγελματικός προσανατολισμός Ίσες ευκαιρίες και αξιοκρατία	Πλήρως καταγεγραμμένα προγράμματα που απευθύνονται προς τις τοπικές κοινότητες. Αξιολόγηση όλων των συνεργασιών με την ακαδημαϊκή κοινότητα Νέος Οδηγός σε επίπεδο ομίλου για μαθητείες ποιότητας που ξεκίνησαν και υλοποιήθηκαν.

Πίνακας 36: Δωρεές 2017 σε ευρώ

Χώρα	Σύνολο δωρεών 2017	Δωρεές (μετρητά) 2017	Δωρεές σε είδος 2017	% επί του συνόλου	Μεταβολή 2016-2017 επί του συνόλου δωρεών	Μεταβολή 2016-2017 (δωρεές μετρητοίς)	Μεταβολή 2016-2017 (δωρεές σε είδος)
Αλβανία	€ 103.076	€ 82.038	€ 21.038	5%	103%	447%	-41%
Βουλγαρία	€ 124.675	€ 78.974	€ 45.701	6%	12%	30%	-10%
Αίγυπτος	€ 502.161	€ 391.606	€ 110.555	24%	16%	1000%	-72%
ΠΓΔΜ	€ 98.011	€ 93.884	€ 4.127	5%	-9%	20%	-86%
Ελλάδα	€ 508.535	€ 240.153	€ 268.382	24%	-22%	-35%	-4%
Κόσοβο	€ 258.256	€ 258.256	0	12%	-47%	#DIV/0!	-100%
Σερβία	€ 133.643	€ 95.338	€ 38.304	6%	-9%	71%	-58%
Τουρκία*	€ 113.126	€ 32.245	€ 80.881	5%	-73%	-92%	-
ΗΠΑ	€ 241.887	€ 225.988	€ 15.899	12%	3%	1038%	-93%
Σύνολο	€ 2.083.370	€ 1.498.483	€ 584.887	100%	-21%	42%	-63%

* Το ποσό των δωρεών στην Τουρκία έχει προσαρμοστεί σύμφωνα με την αναλογία μας στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας (50%).

Πίνακας 37: Προγράμματα πρακτικής άσκησης 2017

Χώρα	Προγράμματα Πρακτικής άσκησης	Συνεργασίες Επιχειρήσεων-Εκπαιδευτικών οργανισμών 2017	Μαθητές (άτομα που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία) 2017	Νέες θέσεις εργασίας 2017	% νέων θέσεων εργασίας στο σύνολο νέο-προσληφθέντων 2017	% νέων θέσεων εργασίας στο σύνολο των πρακτικών 2017
Αλβανία	16	10	56	1	5%	6%
Βουλγαρία	15	6	450	2	6%	13%
Αίγυπτος	610	38	724	2	8%	0%
ΠΓΔΜ	42	26	42	1	8%	2%
Ελλάδα	143	128	3.943	15	16%	10%
Κόσοβο	3	50	367	0	0%	0%
Σερβία	11	9	609	7	54%	64%
Τουρκία	36	34	537	11	27%	31%
ΗΠΑ	34	17	1.486	0	0%	0%
Σύνολο	910	318	8.214	39		4%

Πίνακας 38: Βραβεία και διακρίσεις 2017				
Χώρα	Βραβείο ή διάκριση	Ποιος βραβεύθηκε	Ονομασία του βραβείου ή της διάκρισης	Αιτιολογία
Αλβανία	Τιμητική διάκριση από την DDAER (Earth Environment)	Εργοστάσιο τσιμέντου Antea	Ευχαριστήρια επιστολή	Για την υλοποίηση του έργου "Healthy eyes for a successful education"
Αλβανία	Τιμητική διάκριση από την Liburnetika	Εργοστάσιο τσιμέντου Antea	Ευχαριστήρια επιστολή	Για την υλοποίηση του έργου "Learning computer literacy"
Αλβανία	Τιμητική διάκριση από το Παιδικό Χωριό SOS	Εργοστάσιο τσιμέντου Antea	Βραβείο	Για την διαρκή συμβολή στο έργο "Strengthening the families in Thumana"
Αλβανία	Τιμητική διάκριση από το Duarte Pajtimiri (DEP) (χέρια συμπιλώσης)	Εργοστάσιο τσιμέντου Antea	Ευχαριστήρια επιστολή	Για την υλοποίηση του έργου "Recycle our waste"
Αλβανία	Τιμητική διάκριση από την Επαγγελματική Ακαδημία Επιχειρήσεων (Professional Academy of Business)	Εργοστάσιο τσιμέντου Antea	Ευχαριστήρια επιστολή	Για τη διοργάνωση ακαδημαϊκών συνεδρίων για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Αλβανία
Αλβανία	Τιμητική διάκριση από το Γεωργικό Πανεπιστήμιο Τιράνων (Agricultural University of Tirana)	Εργοστάσιο τσιμέντου Antea	Ευχαριστήρια επιστολή	Για τη συνεργασία στην οργάνωση εκπαιδευτικών επισκέψεων και υποτροφιών για τους φοιτητές του Πανεπιστημίου
Αλβανία	Τιμητική διάκριση από την Εθνική Υπηρεσία Περιβάλλοντος	Εργοστάσιο τσιμέντου Antea	Ευχαριστήρια επιστολή	Για την συνεργασία και τη στήριξη άλλων επιχειρήσεων κατά την υλοποίηση του Μητρώου Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων για την Αλβανία
Βουλγαρία	Δεν υπήρξαν βραβεία το 2017			
Αίγυπτος	Τιμητική πλακέτα από το Κυβερνείο της Αλεξάνδρειας και την Αιγυπτιακή Υπηρεσία Περιβαλλοντικών Υποθέσεων κατά τη διάρκεια του Εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος (Ιούλιος 2017)	Ανώτερος περιβαλλοντικός υπεύθυνος του εργοστασίου τσιμέντου της Αλεξάνδρειας	Τιμητική πλακέτα για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος	Για τις προσπάθειες στο τομέα του περιβάλλοντος και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που κατέβαλλε το εργοστάσιο τσιμέντου της Αλεξάνδρειας
Αίγυπτος	Τιμητική Πλακέτα από το Δημόσιο Πανεπιστήμιο της Αλεξάνδρειας κατά τη διάρκεια Περιβαλλοντικού Φόρουμ του Τμήματος Φυσικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Αλεξάνδρειας με την ονομασία «Πράσινη Βιώσιμη Πόλη» ("Green sustainable City", Απρίλιος 017)	Ανώτερος περιβαλλοντικός υπεύθυνος του εργοστασίου τσιμέντου της Αλεξάνδρειας	Τιμητική πλακέτα Green Sustainable City	Για τις προσπάθειες στον τομέα της βιωσιμότητας που κατέβαλλε το εργοστάσιο τσιμέντου της Αλεξάνδρειας, ειδικά στη χρήση δευτερογενών καυσίμων.
Αίγυπτος	Τιμητική Πλακέτα για τις επιδόσεις στους τομείς Υγείας και Ασφάλειας από το Υπουργείο Εργασίας κατά την Παγκόσμια Ημέρα Υγείας και Ασφάλειας	Διευθυντής ασφαλείας του εργοστασίου τσιμέντου της Αλεξάνδρειας	Τιμητική πλακέτα για τις επιδόσεις στους τομείς Υγείας και Ασφάλειας	Καλύτερες βιομηχανικές επιχειρήσεις στην Αλεξάνδρεια στους τομείς Υγείας και Ασφάλειας
ΠΓΔΜ	Τιμητική διάκριση από το Κολλέγιο του Αμερικανικού Πανεπιστημίου των Σκοπίων	Εργοστάσιο τσιμέντου του Usje	USJE – μέλος του Επιχειρηματικού Συμβουλίου του Κολλεγίου του Αμερικανικού Πανεπιστημίου των Σκοπίων	Για την συνεχή στήριξη και δέσμευση στην παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης σε ταλαντούχους νέους απόφοιτους και στη δημιουργία μιας καλύτερης κοινωνίας

Πίνακας 38: Βραβεία και διακρίσεις 2017

Χώρα	Βραβείο ή διάκριση	Ποιος βραβεύθηκε	Ονομασία του βραβείου ή της διάκρισης	Αιτιολογία
ΠΓΔΜ	Βραβείο από το Εθνικό Συντονιστικό Όργανο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και το Υπουργείο Οικονομίας	Εργοστάσιο τσιμέντου Usje	Επετειακό Βραβείο Jubilee για το Usje	Για τη διαρκή συμβολή του Usje στην εταιρική κοινωνική ευθύνη και την ενεργό υλοποίηση των έργων τα δέκα προηγούμενα χρόνια
ΠΓΔΜ	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς για το Εκπαιδευτικό Κέντρο M-6	Εργοστάσιο τσιμέντου Usje	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς για τα μέλη της διοίκησης	Αναγνώρισης για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου.
ΠΓΔΜ	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς από τη Σχολή Φυσικών και Τεχνικών Επιστημών	Εργοστάσιο τσιμέντου Usje	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς στα επίσημα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου	Για την καθιέρωση επιτίμων μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο με την ευκαιρία συμπλήρωσης των 40 χρόνων λειτουργίας της Σχολής Φυσικών και Τεχνικών Επιστημών
Ελλάδα	Ο TITAN κατέλαβε την ενδέκατη θέση της λίστας «Οι πιο Αξιοθαύμαστες Εταιρείες στην Ελλάδα σύμφωνα με το Fortune» (Fortune's Most Admired Companies in Greece 2017), βάσει των εννέα κριτηρίων του Fortune.	TITAN Ελλάδα	Οι πιο Αξιοθαύμαστες Εταιρείες στην Ελλάδα	Για τις επιδόσεις του Ομίλου σύμφωνα με εννέα κριτήρια: Καινοτομία, Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού, Μακροπρόθεσμη Επενδυτική Αξία, Ποιότητα Προϊόντων και Υπηρεσιών, Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, Διαχείριση φυσικών πόρων, Χαρακτηριστικά-ποιότητας διοίκησης, Οικονομική αξιοπιστία, Εξωστρέφεια/Ανταγωνιστικότητα.
Ελλάδα	Βραβείο από το Γραφείο Εταιρικών Υποθέσεων της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως Επιχειρήσεων (Corporate Affairs Excellence Awards), Μάρτιος 2017	TITAN Ελλάδα	Βραβεία Επιχειρηματικής Αριστείας / Πρόγραμμα-Δράση EKE (Corporate Affairs Excellence Awards /CSR Action-Program	Για τη σημασία και την αξία του εθελοντισμού των εργαζομένων και την διάδοση της επιδεξιότητας και της εμπειρίας στις τοπικές κοινότητες μέσω του προγράμματος «Ασφάλεια στο σπίτι» με στόχο τη συνειδητοποίηση και την εκπαίδευση στην πρόληψη ατυχημάτων, από εθελοντές εργαζόμενους του Τιτάνα προς τους μαθητές)
Ελλάδα	Βραβείο Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος - FING (8 Μαρτίου 2017)	TITAN Ελλάδα, εργοστάσιο τσιμέντου Θεσσαλονίκης	"Greek Value" – Βόρεια Ελλάδα	Για τις συνολικές επιδόσεις στον τομέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης το 2016
Ελλάδα	Πιστοποιητικό Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδας (14 Μαΐου 2017)	Εργοστάσιο τσιμέντου Πάτρας		Για τις συνολικές επιδόσεις και δράσεις στον τομέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης το 2016
Ελλάδα	Βραβείο από τον Όμιλο ICAP Group (16 Δεκεμβρίου 2017)	TITAN Ελλάδα	True Leaders Award	Για τις συνολικές επιδόσεις του Ομίλου το 2016, με βάση τα παρακάτω κριτήρια (σύμφωνα με δημοσιευμένα αποτελέσματα): Μία από τις 500 πιο κερδοφόρες επιχειρήσεις ή τους 200 πιο κερδοφόρους ομίλους βάσει των Κερδών προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων για το 2015, μία από τις 500 εταιρείες ή τους 200 Ομίλους οι οποίοι αύξησαν επιπλέον τον αριθμό των εργαζομένων τους, ανάμεσα στις κορυφαίες εταιρείες στον συγκεκριμένο βιομηχανικό κλάδο (βάσει των εσόδων) Υψηλός δείκτης ICAP (Για αποτελέσματα επιπέδου Ομίλου, έχει αξιολογηθεί η κεντρική εταιρεία).
Ελλάδα	Βραβείο από την Active Business Publishing (20 Μαρτίου 2017)	TITAN Ελλάδα	Creative Greece	Για τη θέση του Ομίλου ανάμεσα στους κορυφαίους εξαγωγείς του βιομηχανικού τομέα

Πίνακας 38: Βραβεία και διακρίσεις 2017

Χώρα	Βραβείο ή διάκριση	Ποιος βραβεύθηκε	Ονομασία του βραβείου ή της διάκρισης	Αιτιολογία
Κόσοβο	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς από το Σωματείο Εργαζομένων του εργοστασίου τσιμέντου του Sharr	Διευθυντές των τμημάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού και υπεύθυνη θεμάτων τοπικής κοινότητας του εργοστασίου τσιμέντου του Sharr	Πιστοποιητικό Ευγνωμοσύνης	Για την υποστήριξη και το γενικό πνεύμα συνεργασίας
Κόσοβο	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης από την την Ένωση Παραπληγικών και Αναπήρων Κοσσόβου (HANDIKOS) , παράρτημα Kaqanic	Εργοστάσιο τσιμέντου Sharr	Πιστοποιητικό ευγνωμοσύνης	Για την στήριξη και τη συνεργασία
Κόσοβο	Ένωση Παραπληγικών και Αναπήρων Κοσσόβου (HANDIKOS), παράρτημα Hani I Elezit.	Εργοστάσιο τσιμέντου Sharr & υπεύθυνη θεμάτων τοπικής κοινότητας	Πιστοποιητικό ευγνωμοσύνης	Για τη συνεισφορά και τη στήριξη
Κόσοβο	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς από την Πανεπιστημιακή Κλινική του Κοσσόβου	Εργοστάσιο τσιμέντου Sharr	Πιστοποιητικό ευγνωμοσύνης	Για τη συνεισφορά του
Κόσοβο	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης Προσφοράς από το Δημόσιο Κέντρο Υγείας του Hani I Elezit	Τμήμα ΕΚΕ του εργοστασίου τσιμέντου του Sharr & υπεύθυνη θεμάτων τοπικής κοινότητας	Πιστοποιητικό ευγνωμοσύνης	Για τη συνεισφορά της
Κόσοβο	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς από το Σωματείο Εργαζομένων του εργοστασίου τσιμέντου του Sharr	Διευθυντές των τμημάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού και υπεύθυνη θεμάτων τοπικής κοινότητας του εργοστασίου τσιμέντου του Sharr	Πιστοποιητικό Ευγνωμοσύνης	Για την υποστήριξη και το γενικό πνεύμα συνεργασίας
Κόσοβο	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης από την την Ένωση Παραπληγικών και Αναπήρων Κοσσόβου (HANDIKOS) , παράρτημα Kaqanic	Εργοστάσιο τσιμέντου Sharr	Πιστοποιητικό ευγνωμοσύνης	Για την στήριξη και τη συνεργασία
Κόσοβο	Ένωση Παραπληγικών και Αναπήρων Κοσσόβου (HANDIKOS), παράρτημα Hani I Elezit.	Εργοστάσιο τσιμέντου Sharr & υπεύθυνη θεμάτων τοπικής κοινότητας	Πιστοποιητικό ευγνωμοσύνης	Για τη συνεισφορά και τη στήριξη
Κόσοβο	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς από την Πανεπιστημιακή Κλινική του Κοσσόβου	Εργοστάσιο τσιμέντου Sharr	Πιστοποιητικό ευγνωμοσύνης	Για τη συνεισφορά του
Κόσοβο	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης Προσφοράς από το Δημόσιο Κέντρο Υγείας του Hani I Elezit	Τμήμα ΕΚΕ του εργοστασίου τσιμέντου του Sharr & υπεύθυνη θεμάτων τοπικής κοινότητας	Πιστοποιητικό ευγνωμοσύνης	Για τη συνεισφορά της
Κόσοβο	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς από το Σωματείο Εργαζομένων του εργοστασίου τσιμέντου του Sharr	Διευθυντές των τμημάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	Πιστοποιητικό Ευγνωμοσύνης	Για την υποστήριξη και το γενικό πνεύμα συνεργασίας

Πίνακας 38: Βραβεία και διακρίσεις 2017

Χώρα	Βραβείο ή διάκριση	Ποιος βραβεύθηκε	Ονομασία του βραβείου ή της διάκρισης	Αιτιολογία
		και Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού και υπεύθυνη θεμάτων τοπικής κοινότητας του εργοστασίου τσιμέντου του Sharr		
Κόσοβο	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης από την την Ένωση Παραπληγικών και Αναπήρων Κοσσόβου (HANDIKOS) , παράρτημα Kacanic	Εργοστάσιο τσιμέντου Sharr	Πιστοποιητικό ευγνωμοσύνης	Για την στήριξη και τη συνεργασία
Σερβία	Αναγνώριση από το Φόρουμ Υπεύθυνων Επιχειρήσεων	Εργοστάσιο τσιμέντου του Kosjeric	Συνεισφορά στην Ανάπτυξη της δημοσίευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων στη Σερβία	Για τη δημοσίευση του ετήσιου απολογισμού εταιρικής κοινωνικής ευθύνης για το 2016 σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές αναφοράς της Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας Αναφοράς (GRI)
Τουρκία	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς από το εμπορικό και βιομηχανικό επιμελητήριο του Zile.	Εργοστάσιο τσιμέντου Adocim	Ευχαριστήρια πλακέτα	Για τη συνεισφορά του στην οικονομία του Tokat και της χώρας με όρους παραγωγής, απασχόλησης και εξαγωγών
Τουρκία	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς από τον τοπικό μουφτή της Artova	Εργοστάσιο τσιμέντου Adocim	Ευχαριστήρια πλακέτα	Για τη συμβολή της στην εβδομάδα Άγιας Γέννησης (Holy Birth Week)
Τουρκία	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας	Εργοστάσιο τσιμέντου Adocim	Εργοστάσιο τσιμέντου Adocim	Για την συμβολή του σε εκδηλώσεις για παιδιά προσχολικής ηλικίας
Τουρκία	Πιστοποιητικό αναγνώρισης προσφοράς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Αστικού Σχεδιασμού	Εργοστάσιο τσιμέντου Adocim	Εργοστάσιο τσιμέντου Adocim	Για την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη της, και τις προσπάθειες του εργοστασίου τσιμέντου Adocim για την καταπολέμηση της περιβαλλοντικής μόλυνσης
ΗΠΑ	Νέα πιστοποίησης από το Wildlife Habitat Council	Εταιρεία Τσιμέντου Roanoke (4 τερματικές τοποθεσίες)	Wildlife Habitat Conservation Certification	Για τον βέλτιστο τρόπο υλοποίησης παγκόσμια αναγνωρισμένων προγραμμάτων, προσπάθειες συντήρησης, και τη συλλογική εκμάθηση για το μέλλον της βιοποικιλότητας στις ΗΠΑ και σε ολόκληρο τον πλανήτη.
ΗΠΑ	Βραβείο από την Εθνική Ένωση Ετοιμού Σκυροδέματος (NRMCA)	TITAN ΗΠΑ, Ready Mix Division - Mid-Atlantic and Florida	NRMCA Excellence in Quality Award	Για την τήρηση και την εξαιρετική ποιότητα των αρχών διοίκησης σε ένα ευρύ φάσμα δράσεων που καλύπτουν τη δέσμευση στην ποιότητα, τη διαχείριση πρώτων υλών, τη διαχείριση των εγκαταστάσεων παραγωγής, τον έλεγχο ποιότητας και τη διατήρηση υψηλών επιπέδων ικανοποίησης των πελατών.
ΗΠΑ	Διάκριση από την Ένωση Παραγωγών Ετοιμού Σκυροδέματος της Βιρτζίνια.	TITAN ΗΠΑ, Virginia Ready-Mix	Χρυσή και αργυρή διάκριση αναγνώρισης VRMCA στον τομέα της Ασφάλειας	Για τις επιδόσεις στον τομέα της Ασφάλειας
ΗΠΑ	Πιστοποίηση από το Συμβούλιο Μηδενικής Παραγωγής Αποβλήτων των ΗΠΑ	Εργοστάσιο τσιμέντου Pennsuso	Πιστοποίηση Μηδενικής Παραγωγής Αποβλήτων	Ως μοναδική εγκατάσταση του είδους της στις ΗΠΑ που κατέκτησε το επίπεδο Μηδενικής Παραγωγής Αποβλήτων

Πίνακας 39: Συμμετοχές ως μέλος 2017		
Χώρα	Συμμετοχές ως μέλος	Ιστοσελίδες
Αλβανία	Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο	www.amcham.com.al
Αλβανία	Ολλανδική πρεσβεία	www.albania.nlembassy.org
Αλβανία	Ένωση Ξένων Επενδύσεων	www.fiaalbania.al
Αλβανία	Ελληνο-Αλβανική Ένωση Επιχειρήσεων	www.hbaa.al
Αλβανία	Ένωση Αλβανικών Τραπεζών	www.aab.al
Αλβανία	Αλβανικό Ινστιτούτο για την Εταιρική Διακυβέρνηση	www.cgi-albania.org
Βουλγαρία	Αμερικανικό Βουλγαρικό Επιμελητήριο Εμπορίου και Βιομηχανίας	www.amcham.bg
Βουλγαρία	Ένωση Παραγωγών Αδρανών Υλικών Βουλγαρίας (από το 2009)	www.bapim.org
Βουλγαρία	Ένωση Τσιμεντοβιομηχανιών Βουλγαρίας (από το 2007)	www.bacibg.org
Βουλγαρία	Βουλγαρική Ομοσπονδία Βιομηχανικών Καταναλωτών Ενέργειας (από το 2013)	www.bfiec.org
Βουλγαρία	Ελληνικό Βουλγαρικό Επιχειρηματικό Συμβούλιο (από το 2010)	www.hbcbg.com
Βουλγαρία	Βουλγαρικό Επιμελητήριο Μεταλλείων και Γεωλογίας	www.bmgk-bg.org
Βουλγαρία	Σύνδεσμος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων για τους Στόχους της Πρωτοβουλίας για τη Βουλγαρία 2030 (από το 2017)	www.edu2030.bg
Αίγυπτος	Αιγυπτιακή Αρχή Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας (EFSA)	www.efsa.gov.eg
Αίγυπτος	Αιγυπτιακό Χρηματιστήριο Αξιών (EGX)	www.egx.com.eg/arabic/homepage.aspx
Αίγυπτος	Τομέας Δημοσίων Ακινήτων και Τεκμηρίωση	-
Αίγυπτος	Κεντρική Υπηρεσία για τις Επενδύσεις και τις Ελεύθερες Οικονομικές Ζώνες (GAFI)	www.gafi.gov.eg
Αίγυπτος	Κεντρική Υπηρεσία για την Κινητικότητα και τα Στατιστικά Στοιχεία του Πληθυσμού (CAPMAS)	www.capmas.gov.eg

Πίνακας 40: Συνεργασίες 2017		
Χώρα	Συνεργασίες	Ιστοσελίδες
Αλβανία	Αλβανικό Δίκτυο ΕΚΕ	www.albaniansrnetwork.org
Αλβανία	GIZ Αλβανία	www.giz.de
Αλβανία	Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας	www.ekonomia.gov.al
Αλβανία	Υπουργείο Περιβάλλοντος	www.moe.gov.al
Αλβανία	Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και Νεολαίας	www.sociale.gov.al
Αλβανία	Λύκειο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο Borizana	n/a
Αλβανία	Λύκειο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο Thumana	n/a
Αλβανία	Λύκειο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο Fushe Mamurras	n/a
Αλβανία	Πολυτεχνείο Τιράνων	www.upf.al
Αλβανία	Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP)	www.undp.org.al
Αλβανία	Υπουργείο Γεωργίας	www.ubt.gov.al
Αλβανία	Επαγγελματική Ακαδημία Επιχειρήσεων	www.apb.edu.al
Αλβανία	Παιδικά χωριά SOS	www.soskd.org.al
Αλβανία	Ένωση Αλβανικών Δρόμων	www.aace.al
Αλβανία	Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων Αλβανίας (Junior Achievement Albania)	www.junior-albania.org/
Αλβανία	Περιφερειακή Υπηρεσία Περιβάλλοντος	www.albania.rec.org
Αλβανία	Κέντρο Άρχους	www.aic.org.al
Αλβανία	Υπουργείο Ενέργειας και Βιομηχανίας	www.energija.gov.al

Πίνακας 39: Συμμετοχές ως μέλος 2017		
Χώρα	Συμμετοχές ως μέλος	Ιστοσελίδες
Αίγυπτος	Αιγυπτιακό Συμβούλιο για τα Οικοδομικά Υλικά – Ομοσπονδία Αιγυπτιακών Βιομηχανιών	www.fei.org.eg
Αίγυπτος	Ένωση Τσιμέντου- Ομοσπονδία Αιγυπτιακών Βιομηχανιών	
Αίγυπτος	Ενεργειακή Επιτροπή- Ομοσπονδία Αιγυπτιακών Βιομηχανιών	www.fei.org.eg
Αίγυπτος	Αιγυπτιακό Δίκτυο Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ (UNGCG)	www.gcnetworkegypt.com
Αίγυπτος	Αιγυπτιακή Ένωση Επιχειρηματιών (EBA)	www.eba.org.eg
Αίγυπτος	Αιγυπτιακή Ένωση Νέων Επιχειρηματικών (EJBA)	www.ejb.org.eg
Αίγυπτος	Αιγυπτιακή Υπηρεσία Περιβαλλοντικών Υποθέσεων	www.eeaa.gove.eg
Αίγυπτος	Αμερικανικό Επιμελητήριο	www.amcham.org.eg
ΠΓΔΜ	Εμπορικό Επιμελητήριο	www.mchamber.org.mk
ΠΓΔΜ	Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο (AmCham)	www.amcham.com.mk
ΠΓΔΜ	Οργάνωση εργοδοτών	www.orm.org.mk
ΠΓΔΜ	Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ	www.unglobalcompact.org
ΠΓΔΜ	Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ – Τοπικό Δίκτυο	www.konekt.org.mk/web
ΠΓΔΜ	Ένωση Υγείας και Ασφάλειας της ΠΓΔΜ (MOSHA)	www.mzzpr.org.mk
ΠΓΔΜ	Συμβούλιο Ξένων Επενδυτών ΠΓΔΜ	www.mchamber.org.mk
ΠΓΔΜ	Ένωση στελεχών ανθρώπινου δυναμικού	www.mhra.mk

Πίνακας 40: Συνεργασίες 2017		
Χώρα	Συνεργασίες	Ιστοσελίδες
Αλβανία	Ινστιτούτο Βαθμονόμησης	www.dpm.gov.al
Αλβανία	Εθνική Υπηρεσία για τη Διαχείριση των Φυσικών Πόρων	www.akbn.gov.al
Αλβανία	Γεωλογική Σχολή	www.fgjm.edu.al
Αλβανία	Δήμος Τιράνων	www.tirana.gov.al
Αλβανία	Δήμος Kruja	www.kruja.gov.al
Αλβανία	Δήμος Kurbin	www.kurbin.gov.al
Αλβανία	DDAER	www.ddaer.com
Αλβανία	Liburnetik	www.liburnetik.org
Αλβανία	Επιθεώρηση εργασίας	www.inspektoriatiipunes.gov.al
Αίγυπτος	Κέντρο Βιωσιμότητας για την Ανάπτυξη (SCD)	-
Αίγυπτος	Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης Τσιμεντοβιομηχανιών Πόρτλαντ της Αλεξάνδρειας και Αράβων Εργολάβων	-
Αίγυπτος	Σύμφωνο Συνεργασίας με το Τεχνικό Πανεπιστήμιο Βερολίνου και το Ίδρυμα Sawiris για την Κοινωνική Ανάπτυξη, σχετικά με το πρόγραμμα Ετήσιας Χορηγίας του Τίτλανα στην Αίγυπτο για τη στήριξη των αποφοίτων των Πανεπιστημίων της Αλεξάνδρειας και του Beni Suef στις μεταπτυχιακές τους σπουδές	www.campus-elgouna.tu-berlin.de
Αίγυπτος	Επιχειρηματικό Συμβούλιο Ελλάδας-Αιγύπτου	-
Αίγυπτος	Δίκτυο ΕΚΕ της Ένωσης Επιχειρηματιών Αλεξάνδρειας.	www.aba.org.eg
ΠΓΔΜ	Κολλέγιο του Αμερικανικού Πανεπιστημίου των Σκοπίων	www.uacas.edu.mk
ΠΓΔΜ	Τμήμα Τεχνολογίας και Μεταλλουργίας	www.arh.ukim.edu.mk

Πίνακας 39: Συμμετοχές ως μέλος 2017		
Χώρα	Συμμετοχές ως μέλος	Ιστοσελίδες
ΠΓΔΜ	Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών της ΠΓΔΜ	www.aiam.orn.mk
Ελλάδα	Σύνδεσμος Ανωνύμων Εταιριών και ΕΠΕ	www.sae-epe.gr
Ελλάδα	Συμμαχία για την Ελλάδα	www.symmaxiagiatinellada.gr
Ελλάδα	Ελληνοαμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο (AMCHAM)	www.amcham.gr
Ελλάδα	Αραβοελληνικό Επιμελητήριο Εμπορίου και Ανάπτυξης	www.arabhellenicchamber.gr
Ελλάδα	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ACCI)	www.acci.gr
Ελλάδα	Βρετανικό Συμβούλιο για την Ασφάλεια	www.britsafe.org
Ελλάδα	Ελληνογαλλικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο	www.ccifhel.org.gr
Ελλάδα	Ελληνογερμανικό Εμπορικό Επιμελητήριο	www.griechenland.ahk.de/gr/
Ελλάδα	ΔΙΑΖΩΜΑ	www.diazoma.gr
Ελλάδα	Ομοσπονδία Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδας (FING)	www.sbbe.gr
Ελλάδα	Σύνδεσμος Βιομηχανιών και Επιχειρήσεων Ανακύκλωσης και Ενεργειακής Αξιοποίησης Αποβλήτων (ΣΕΠΑΝ)	www.sepan.gr
Ελλάδα	Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)	www.iobe.gr
Ελλάδα	Επιχειρηματικό Συμβούλιο Ελλάδας-Κουβέιτ	www.greecekuwaitbc.org
Ελλάδα	Επιχειρηματικό Συμβούλιο Ελλάδας-Κατάρ	www.greeceqatarbc.org
Ελλάδα	Επιχειρηματικό Συμβούλιο Ελλάδας-Σερβίας	-
Ελλάδα	Επιχειρηματικό Συμβούλιο Ελλάδας-Σαουδικής Αραβίας	www.greecesaudiarabiabc.org
Ελλάδα	Επιχειρηματικό Συμβούλιο Ελλάδας-Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων	www.greeceuaeabc.org
Ελλάδα	Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων	www.sme.gr

Πίνακας 40: Συνεργασίες 2017		
Χώρα	Συνεργασίες	Ιστοσελίδες
ΠΓΔΜ	Ένωση Ευρωπαίων Φοιτητών Τεχνολογίας-BEST	www.best.org.mk
ΠΓΔΜ	IAESTE	-
ΠΓΔΜ	Ερυθρός Σταυρός Μακεδονίας	www.ckrm.org.mk
ΠΓΔΜ	Ινστιτούτο Τυποποίησης της ΠΓΔΜ	ism.gov.mk
ΠΓΔΜ	Λέσχη Υπεύθυνης Επιχειρηματικότητας	www.konekt.org.mk/web
ΠΓΔΜ	MaSWA – Ένωση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων ΠΓΔΜ	maswa.org
ΠΓΔΜ	Βαλκανική Ένωση Περιβάλλοντος (BEnA)	benaweb.gr
ΠΓΔΜ	Ένωση Μηχανικών Εξορύξεων της ΠΓΔΜ	-
ΠΓΔΜ	Σχολή Μεταλλολόγων	-
Ελλάδα	Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία	www.ornithologiki.gr
Ελλάδα	Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης	www.eepf.gr
Ελλάδα	Κέντρο Εθελοντών Δοτών Μυελού των Οστών του Πανεπιστημίου Πατρών	www.xarisezoi.gr
Ελλάδα	Let's do it Greece	www.letsdoitgreece.org
Ελλάδα	Οργανισμός BEST- Πανεπιστήμιο Πατρών	www.bestpatras.gr
Ελλάδα	Οργανισμός BEST – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	www.best.eu.org/thessaloniki
Ελλάδα	Οργανισμός BEST – ΕΜΠ	www.best.ntua.gr
Ελλάδα	ReGeneration by Global Shapers – Αθήνα	www.regeneration.gr
Ελλάδα	Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης (MIT)	www.web.mit.edu
Ελλάδα	Σχολή Πολυτεχνείου της Λωζάνης (EPFL)	www.epfl.ch

Πίνακας 39: Συμμετοχές ως μέλος 2017		
Χώρα	Συμμετοχές ως μέλος	Ιστοσελίδες
Ελλάδα	Ελληνοτουρκικό Επιμελητήριο Βορείου Ελλάδος	www.grtrchamber.org
Ελλάδα	Ένωση Τσιμεντοβιομηχανιών Ελλάδας	www.hcia.gr
Ελλάδα	Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων	www.sev.org.gr
Ελλάδα	Σύνδεσμος Βιομηχανιών και Επιχειρήσεων Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδας	www.sevpde.gr
Ελλάδα	Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)	www.eliamep.gr
Ελλάδα	Ελληνική Εταιρία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ)	www.eede.gr/
Ελλάδα	Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	www.csrhellas.org
Ελλάδα	Αξιοποίηση Υλικών Συσκευασίας ΑΕ (HERRCo)	www.herrco.gr
Ελλάδα	Ελληνική Εταιρία Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων	www.eedsa.gr
Ελλάδα	Ένωση Βιομηχανιών Καταναλωτών Ενέργειας (EBIKEN)	www.unicen.gr
Ελλάδα	ΙΒΕΠΕ-ΣΕΒ Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης: Ινστιτούτο Βιομηχανικής και Επιχειρησιακής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης-ΣΕΒ	www.ivepe.gr
Ελλάδα	Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων	www.senja.gr
Ελλάδα	Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων	www.pse.gr
Ελλάδα	Αντιμετώπιση Παιδικού Τραύματος	www.pedtrauma.gr/el
Ελλάδα	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πειραιώς	www.pcci.gr
Ελλάδα	Επαγγελματικό Επιμελητήριο Πειραιώς	www.eep.gr
Ελλάδα	ΣΕΒ Συμβούλιο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΣΕΒΒΑ)	www.sevbcsd.org.gr
Ελλάδα	Πρωτοβουλία Sustainable Greece 2020	www.sustainablegreece2020.com
Ελλάδα	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	www.ebeth.gr

Πίνακας 40: Συνεργασίες 2017		
Χώρα	Συνεργασίες	Ιστοσελίδες
Ελλάδα	Καθολικό Πανεπιστήμιο Leuven (KULeuven)	www.kuleuven.be
Ελλάδα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	www.auth.gr
Ελλάδα	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	www.ntua.gr
Ελλάδα	Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδα	www.acg.edu
Ελλάδα	Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	www.aueb.gr
Ελλάδα	Πανεπιστήμιο Πειραιά	www.unipi.gr
Ελλάδα	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	www.uoa.gr
Ελλάδα	Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	www.uom.gr
Ελλάδα	Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος	www.ihu.edu.gr
Ελλάδα	Κολλέγιο Ανατόλια	www.anatolia.edu.gr
Ελλάδα	Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	www.duth.gr
Ελλάδα	ICBS Business College	www.icbs.gr
Ελλάδα	Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων	www.ba.aegean.gr
Ελλάδα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Τμήμα Μηχανολόγων	www.auth.gr
Ελλάδα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών	www.auth.gr
Ελλάδα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Τμήμα Χημικών Μηχανικών	www.auth.gr
Ελλάδα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Τμήμα Χημείας	www.auth.gr
Ελλάδα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Τμήμα Γεωλογίας	www.auth.gr
Ελλάδα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Τμήμα Οικονομικών	www.auth.gr

Πίνακας 39: Συμμετοχές ως μέλος 2017		
Χώρα	Συμμετοχές ως μέλος	Ιστοσελίδες
Ελλάδα	Ένωση Εισηγμένων Εταιριών	www.eneiset.gr
Όμιλος	CSR EUROPE	www.csreurope.org
Όμιλος	Ευρωπαϊκή Ένωση Τσιμεντοβιομηχανιών (Cembureau)	www.cembureau.be
Όμιλος	Ευρωπαϊκή Στρογγυλή Τράπεζα Βιομηχανών	www.ert.eu
Όμιλος	Κίνηση Πλοίων	www.marinetraffic.com/gr
Όμιλος	Παγκόσμιο Επιχειρηματικό Συμβούλιο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (WBCSD)	www.wbcd.org
Όμιλος	Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF)	www.weforum.org
Όμιλος	Οργάνωση Νέων Προέδρων (ΥΠΟ)	www.ypo.org
Κόσοβο	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Επενδύσεων (EIC)	www.eic-ks.eu
Κόσοβο	Εμπορικό Επιμελητήριο Γερμανίας-Κοσόβου	www.kdwn.eu
Κόσοβο	Εμπορικό Επιμελητήριο Κοσόβου	www.oek-kcc.org
Κόσοβο	Δίκτυο ΕΚΕ Κοσόβου	www.csrkosovo.org
Κόσοβο	Διεθνές Συμβούλιο για τα Μεγάλα Ηλεκτρικά Συστήματα (CIGRE) Κοσόβου	www.cigre.org
Σερβία	Αμερικανικό Επιμελητήριο Σερβίας	www.amcham.rs
Σερβία	Ένωση Τσιμεντοβιομηχανιών Σερβίας	www.cis.org.rs/en
Σερβία	Συμβούλιο Ξένων Επενδύσεων	www.fic.org.rs
Σερβία	Συμβούλιο Ξένων Επενδύσεων Σερβίας	www.en.hba.rs
Σερβία	Εθνική Συμμαχία για την Τοπική Οικονομική Ανάπτυξη	www.naled-serbia.org/en
Σερβία	Φόρουμ Υπεύθυνης Επιχειρηματικότητας	www.odgovornoposlovanje.rs

Πίνακας 40: Συνεργασίες 2017		
Χώρα	Συνεργασίες	Ιστοσελίδες
Ελλάδα	Σχολή Χημικών Μηχανικών Ε.Μ.Π.	www.chemeng.ntua.gr
Ελλάδα	Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων – Μεταλλουργών Ε.Μ.Π.	www.metal.ntua.gr
Ελλάδα	MBA / Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	www.mba.aueb.gr
Ελλάδα	Executive MBA / Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	www.executivemba.aueb.gr
Ελλάδα	Athens MBA / Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	www.athensmba.ntua.gr
Ελλάδα	MBA / Πανεπιστήμιο Πειραιά	www.mba.unipi.gr
Ελλάδα	MBA TQM / Πανεπιστήμιο Πειραιά	www.mbatqm.unipi.gr
Ελλάδα	ALBA Σχολή Οικονομίας και Διοίκησης Επιχειρήσεων	www.alba.edu.gr
Ελλάδα	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθήνας	www.teiath.gr
Ελλάδα	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά	www.teipir.gr
Ελλάδα	Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης	www.teithe.gr
Ελλάδα	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κεντρικής Μακεδονίας	www.teicm.gr
Ελλάδα	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Μακεδονίας	www.teiwm.gr
Ελλάδα	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	www.teikav.edu.gr
Ελλάδα	ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας	www.teiwest.gr
Ελλάδα	ΤΕΙ Κρήτης	www.teicrete.gr
Ελλάδα	Yale University	http://ocs.yale.edu/yale-college/international-internships-program
Όμιλος	Reload Greece	www.reloadgreece.com
Κόσοβο	Συνδίκато Εργοστασίου Τσιμέντου Sharr	-

Πίνακας 39: Συμμετοχές ως μέλος 2017		
Χώρα	Συμμετοχές ως μέλος	Ιστοσελίδες
Σερβία	Οικουμενικό Σύμφωνο ΟΗΕ – Τοπικό Δίκτυο	www.ungc.rs
Τουρκία	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο στην Antalya	www.atso.org.tr
Τουρκία	Ένωση Εργοδοτών Τσιμεντοβιομηχανίας	www.ceis.org.tr
Τουρκία	Εμπορικό Επιμελητήριο Κωνσταντινούπολης	www.ito.org.tr
Τουρκία	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Samsun	www.samsuntso.org.tr
Τουρκία	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Sivas	www.sivastso.org
Τουρκία	Ένωση Εξαγωγέων Κεντρικής Ανατολής	www.oaib.org.tr/en
Τουρκία	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Tokat	www.tokattso.org.tr
Τουρκία	Τουρκική Ένωση Τσιμεντοβιομηχανών	www.tcma.org.tr
Τουρκία	Τουρκική Ένωση Έτοιμου Σκυροδέματος	www.thbb.org/Default.aspx?language=EN
Τουρκία	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Zile	www.ziletso.org.tr
Τουρκία	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Corlu	www.eng.corlutso.org.tr
ΗΠΑ	Ένωση Παραγωγών Τσιμέντου Portland	www.cement.org
ΗΠΑ	Εθνική Ένωση Έτοιμου Σκυροδέματος (NRMCA)	www.nrmca.org
ΗΠΑ	Αμερικανικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτόνων	www.aia.org
ΗΠΑ	Συμβούλιο Οικοσυστημάτων Άγριας Φύσης	www.wildlifehc.org
ΗΠΑ	Ένωση Ασβεστόλιθου της Κ (FLA)	www.myflai.org
ΗΠΑ	Ένωση Κατασκευαστών Κατοικιών της Φλόριντα	www.fhba.com
ΗΠΑ	Ένωση Κατασκευαστών Κατοικιών της Βιρτζίνια	www.hbav.com
ΗΠΑ	Εθνική Ένωση Αμμόλιθου και Σκύρου	www.NSSGA.org
ΗΠΑ	Εθνική Ένωση Κατασκευαστών Τοιχοποιίας (NCMA)	www.ncma.org
ΗΠΑ	Συμμαχία για δροσερές πόλεις στο Roanoke (MKO)	www.rvccc.org
ΗΠΑ	Συμβούλιο για τα Πράσινα κτίρια Αμερικής	www.usgbc.org
ΗΠΑ	Οργανισμός Δημοσίων Σχέσεων ΗΠΑ	www.prsa.org

Πίνακας 40: Συνεργασίες 2017		
Χώρα	Συνεργασίες	Ιστοσελίδες
Κόσοβο	LAB	www.lab-ks.org
Κόσοβο	BOPAL	-
Κόσοβο	Children's Board	-
Κόσοβο	KOSHA	www.oshkosova.webs.com
Κόσοβο	Υπουργείο Υγείας	www.msh-ks.org
Κόσοβο	Handikos	www.handi-kos.org
Κόσοβο	Παιδικά Χωριά SOS	www.sos-childrensvillages.org
Κόσοβο	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού	www.mmph-rks.org
Κόσοβο	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας	mpms.rks-gov.net
Κόσοβο	Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας	www.mti.rks-gov.net
Κόσοβο	Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης	www.mzhe-ks.net
Κόσοβο	Υπουργείο Γεωργίας, Δασών και Αγροτικής Ανάπτυξης	www.mbpzhr-ks.net
Κόσοβο	Τελωνειακές αρχές	www.dogana.rks-gov.net
Κόσοβο	ERO	www.ero-ks.org
Κόσοβο	KOSTT	www.kostt.com
Κόσοβο	ICMM	www.kosovo-mining.org
Κόσοβο	Κυβέρνηση του Κοσσόβου	www.rks-gov.net
Κόσοβο	Κοινότητα του Hani i Elezit	www.kk.rks-gov.net/hanielezit
Κόσοβο	Διεύθυνση εκπαίδευσης του Hani i Elezit	-
Κόσοβο	Διεύθυνση Υποδομών του Hani i Elezit	-
Κόσοβο	Διεύθυνση Γεωργίας και Δασών του Hani i Elezit	-
Κόσοβο	Δημοτικά Σχολεία - Hani i Elezit	-
Κόσοβο	Ιδρύματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Hani i Elezit	-
Κόσοβο	Κέντρο Υγείας του Hani i Elezit	-

Πίνακας 39: Συμμετοχές ως μέλος 2017		
Χώρα	Συμμετοχές ως μέλος	Ιστοσελίδες
ΗΠΑ	International Association of Business Communicators	www.IABC.org
ΗΠΑ	Εταιρία Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού	www.shrm.org

Πίνακας 40: Συνεργασίες 2017		
Χώρα	Συνεργασίες	Ιστοσελίδες
Κόσοβο	Πυροσβεστική Υπηρεσία του Hani i Elezit	-
Κόσοβο	Αστυνομία του Hani i Elezit	-
Κόσοβο	Πανεπιστήμιο Pristina	www.fna.uni-pr.edu
Κόσοβο	Πανεπιστήμιο Mitrovica	www.umib.net
Κόσοβο	REC	www.kos.rec.org
Κόσοβο	RDA	www.arda-kosovo.eu
Κόσοβο	Γερμανική Πρεσβεία	www.pristina.diplo.de
Κόσοβο	Γραφείο Συνδέσμου της Ελληνικής Δημοκρατίας στην Pristina	www.mfa.gr
Κόσοβο	GIZ	www.giz.de
Κόσοβο	IADK	www.iadk.org
Κόσοβο	AFS	www.afs.edu.gr
Κόσοβο	UBT	www.ubt-uni.net
Κόσοβο	HELVETAS	www.easterneurope.helvetas.org
Κόσοβο	NOA KOS	www.usaid.gov
Κόσοβο	Τράπεζα Raiffeisen	www.raiffeisen-kosovo.com
Κόσοβο	Τράπεζα ProCredit	www.procreditbank-kos.com
Κόσοβο	AL TRADE	www.altrade-ks.com
Κόσοβο	Παγκόσμια Τράπεζα	www.worldbank.org
Κόσοβο	IFC	www.ifc.org
Κόσοβο	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD)	www.ebrd.com

Εταιρική διακυβέρνηση και αναθεώρηση πολιτικών του Ομίλου για τη βιωσιμότητα

Πίνακας 41: Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου ανά γένος	2017	
	Άνδρες	Γυναίκες
Ανεξάρτητα/Μη εκτελεστικά	4	3
Πρόεδρος	1	0
Διευθύνων Σύμβουλος	1	0
Εκτελεστικά	5	1
Σύνολο	11	4
	15	
% Ανεξάρτητων/Μη εκτελεστικών μελών στο σύνολο μελών του ΔΣ	36,4%	

Πίνακας 42: Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου ανά ηλικιακή ομάδα	2017		
	Κάτω των 20	30-50	Άνω των 50
% ατόμων στα διοικητικά όργανα της Εταιρίας	0%	7%	93%
Σημείωση: Στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου δεν συμμετέχουν άτομα που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες (0%)			

Πίνακας 43: Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου στη Διοίκηση της Εταιρίας	2017	
	Άνδρες	Γυναίκες
% ατόμων που είναι μέλη στα διοικητικά όργανα της Εταιρίας	73%	27%

Πίνακας 44: Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου 2017					
Ονοματεπώνυμο	Τίτλος	Εκτελεστικό, Μη εκτελεστικό Διευθυντικό στέλεχος	Ανεξάρτητο διευθυντικό στέλεχος	Συμμετοχή σε επιτροπές	Συμμετοχή σε άλλες επιτροπές
Ευστράτιος Γεώργιος (Τάκης) Αράπογλου	Πρόεδρος	Μη εκτελεστικό μέλος	ΟΧΙ	Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης	-
Ηρώ Αθανασίου	-	Μη εκτελεστικό μέλος	ΝΑΙ	Επιτροπή Αμοιβών (Πρόεδρος) Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης	-
Ευθύμιος Βιδάλης	Σύμβουλος Ομίλου επί θεμάτων Στρατηγικού Σχεδιασμού και Βιώσιμης Ανάπτυξης	Εκτελεστικό μέλος	ΟΧΙ	-	Επιτροπή Βιωσιμότητας Γνωμοδοτικό Συμβούλιο
Βασίλειος Ζαρκαλής	Διευθυντής Τομέα ΗΠΑ	Εκτελεστικό μέλος	ΟΧΙ	-	Εκτελεστική Επιτροπή
Νέλλος Κανελλόπουλος	Αντιπρόεδρος	Εκτελεστικό μέλος	ΟΧΙ	-	Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Επιτροπή Βιωσιμότητας
Τάκης-Παναγιώτης Κανελλόπουλος	-	Εκτελεστικό μέλος	ΟΧΙ	-	Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Επιτροπή Βιωσιμότητας
Μιχάλης Κολακίδης	Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου	Εκτελεστικό μέλος	ΟΧΙ	-	Εκτελεστική Επιτροπή
Δώρος Κωνσταντίνου	-	Μη εκτελεστικό μέλος	ΝΑΙ	Επιτροπή Ελέγχου (Πρόεδρος)	-
Αλέξανδρος Μακρίδης	-	Μη εκτελεστικό μέλος	ΝΑΙ	Επιτροπή Αμοιβών	-
Δόμνα Μυράσγεζη-Μπερνίτσα	-	Μη εκτελεστικό μέλος	ΝΑΙ	Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης (Πρόεδρος)	-
Δημήτρης Παπαλεξόπουλος	Διευθύνων Σύμβουλος	Εκτελεστικό μέλος	ΟΧΙ	-	Εκτελεστική Επιτροπή (Πρόεδρος) Επιτροπή Βιωσιμότητας (Πρόεδρος)

Πίνακας 44: Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου 2017

					Γνωμοδοτικό Συμβούλιο
Ιωάννα Παπαδοπούλου		Μη εκτελεστικό μέλος	ΝΑΙ	Επιτροπή Ελέγχου	
Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου-Μπενεπούλου	Διευθύντρια Στρατηγικού Σχεδιασμού Ομίλου	Εκτελεστικό μέλος	ΟΧΙ	-	Εκτελεστική Επιτροπή
Πέτρος Σαμπατακάκης	-	Μη εκτελεστικό μέλος	ΝΑΙ	Επιτροπή Αμοιβών	-
Πλούταρχος Σακελλάρης	-	Μη εκτελεστικό μέλος	ΝΑΙ	Επιτροπή Ελέγχου	-
Βασίλειος Ζαρκαλής	Διευθυντής Τομέα ΗΠΑ	Εκτελεστικό μέλος	ΟΧΙ	-	Εκτελεστική Επιτροπή

Πίνακας 45: Αναθεώρηση πολιτικών Ομίλου 2017

	Αλβανία	Βουλγαρία	Αίγυπτος	ΠΓΔΜ	Ελλάδα	Κόσσοβο	Σερβία	Τουρκία	ΗΠΑ
Πλαίσιο διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού του Ομίλου TITAN									
Πλαίσιο υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας του Ομίλου									
Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN									
Πολιτική ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Ελευθερία του συναιτερίζεσθαι, παιδική εργασία)									
Όραμα και περιβαλλοντική πολιτική									
Στρατηγική αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής									
Πολιτική καταπολέμησης της δωροδοκίας και της διαφθοράς (συμμόρφωση, επιχορηγήσεις, δωρεές και συνεισφορές)									
Πολιτική συμμόρφωσης με το καθεστώς των διεθνών κυρώσεων									
Δίκαιο προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού (συμμόρφωση, πελάτες και προμηθευτές)									

Notes: (1) Η νέα περιβαλλοντική πολιτική και η στρατηγική αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής του Ομίλου (2017) θα ανακοινωθεί σε όλες τις μονάδες μέσα στο 2018, και θα αποτελέσει τη βάση για την αναθεώρηση των τοπικών πολιτικών όπου χρειάζεται (2) Η πολιτική για τη σύγκρουση συμφερόντων θα ανακοινωθεί μέσα στο 2018.

Σήμανση

	Εγκαινιάστηκε σε επίπεδο μονάδας: Η πολιτική έχει μεταφραστεί στις τοπικές γλώσσες που μιλούν οι εργαζόμενοι στη μονάδα και επικοινωνήθηκαν μέσω εταιρικών μέσων (π.χ. εσωτερικό διαδίκτυο, ανακοινώσεις επί τοίχου ή άλλο)
	Υλοποιήθηκε σε επίπεδο μονάδας: Η υλοποίηση της πολιτικής υποστηρίχθηκε με εισαγωγικά εργαστήρια και οργανωμένη εκπαίδευση προς τη Διοίκηση και τους εργαζόμενους.
	Επαληθεύτηκε σε τοπικό επίπεδο: Η πολιτική συμπεριλήφθηκε στους τακτικούς ελέγχους είτε από τρίτους είτε από ειδικευμένα στελέχη και τα αποτελέσματα χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση της απόδοσης και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε όλη την περιοχή ή στον Όμιλο.

Ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων σύμφωνα με τα κριτήρια του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ 2017

Εφαρμογή των Δέκα Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ	
Κριτήριο 1 Η Ανασκόπηση περιγράφει την ενσωμάτωση των αρχών στις εταιρικές λειτουργίες και τις επιχειρηματικές μονάδες Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN Ιστοσελίδα TITAN: Άλλες επιτροπές	Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού TITAN 2017: Μήνυμα Διευθύνοντος Συμβούλου, Ενότητα 1: Κίνδυνοι και αβεβαιότητες, Δημιουργία αξίας, Περιβαλλοντική διαχείριση, Υγεία και ασφάλεια, Βιωσιμότητα των τοπικών κοινοτήτων, Διακυβέρνηση, διαφάνεια και ηθική, Διαχείριση της αλυσίδας αξίας Ενότητα 2: Δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, Σύγκρουση συμφερόντων, Εσωτερικός έλεγχος και εσωτερικά συστήματα ελέγχων και διαχείριση κινδύνων, Πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου Ενότητα 7: Αρχές και όρια της ανασκόπησης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων
Κριτήριο 2 Η Ανασκόπηση περιγράφει την εφαρμογή της αλυσίδας αξίας Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN γ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμηθευτές και επιχειρηματικοί εταίροι, Δικαιώματα μετόχων Ιστοσελίδα TITAN: Προμηθευτές και επιχειρηματικοί εταίροι, Δικαιώματα μετόχων	Πίνακες 10-12, 45 Σημειώσεις: - Η ανασκόπηση εταιρικής διακυβέρνησης και η διοικητική διάρθρωση του Ομίλου παρουσιάζονται λεπτομερώς στην ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης». Μαζί με τις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου (Ελέγχου, Αμοιβών και Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης), έχουμε συστήσει τις λοιπές Επιτροπές, ανάμεσα στις οποίες την Επιτροπή Βιωσιμότητας η οποία λειτουργεί στο πλαίσιο της Εκτελεστικής Επιτροπής και το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Βιωσιμότητας σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο επιδεικνύει πώς η βιωσιμότητα ενσωματώνεται στην εταιρική διακυβέρνηση και τη λήψη αποφάσεων. - Εξορύσσουμε πρώτες ύλες όπως ασβεστόλιθο, άργιλο, αδρανή υλικά, ποζολάνη και γύψο. Κατά τις διαδικασίες εξόρυξης και κατασκευής χρησιμοποιούμε θερμική και ηλεκτρική ενέργεια. Θρυμματίζουμε, αλέθουμε, θερμαίνουμε και ψυχραίνουμε πρώτες ύλες για να παράγουμε κλίνκερ, το οποίο στη συνέχεια υποβάλλουμε σε περαιτέρω επεξεργασία για να παράγουμε τσιμέντο. Συνδυάζουμε τσιμέντο, νερό και αδρανή υλικά για να παράγουμε έτοιμο σκυρόδεμα. Σε ορισμένα εργοστάσια επεξεργαζόμαστε επίσης ιπτάμενη τέφρα, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε εναλλακτική πρώτη ύλη. Η αλυσίδα προμηθειών μας αποτελείται από ένα ευρύ φάσμα επιχειρηματικών εταιρών οι οποίοι μας παρέχουν υπηρεσίες (ως εργολάβοι ή υπεργολάβοι) και προϊόντα (ως μεσάζοντες ή χονδρέμποροι). Χρησιμοποιούμε κυρίως τοπικούς εργολάβους για τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων και των επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούν δραστηριότητες υψηλής έντασης κεφαλαίου, όπως και για τις εργασίες καθαρισμού και τροφοδοσίας, οι οποίες αποτελούν δραστηριότητες έντασης εργασίας. Επίσης προμηθευόμαστε υλικά από διεθνείς προμηθευτές οι οποίοι παρέχουν αγαθά όπως καύσιμα, τεχνολογία και μηχανήματα. Τέλος, χρησιμοποιούμε υπηρεσίες εφοδιαστικής και μεταφοράς. - Οι προμηθευτές αξιολογούνται στη βάση κριτηρίων που αφορούν τις εργασιακές πρακτικές και την προστασία του περιβάλλοντος: Έχουμε θέσει ως στόχο να αξιολογήσουμε την αλυσίδα προμηθειών μας χρησιμοποιώντας εργασιακά και περιβαλλοντικά κριτήρια και να δημοσιεύσουμε τα αποτελέσματα σε σχέση με τους αντίστοιχους δείκτες μέχρι το 2020. - Ο Οδηγός Προμηθειών του Ομίλου ορίζει ότι όλοι οι εργολάβοι μας οφείλουν να παρέχουν επίσημα αποδεικτικά για τις αμοιβές και τις ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβάλλει προς τους εργαζομένους τους, ώστε να αποζημιωθούν για τις υπηρεσίες που προκύπτουν από τις συναφθείσες συμβάσεις. - Συνολικά το 2017, σημειώθηκαν εικοσιεπτά καταγγελίες σχετικές με ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος στην Αμερική, Αλβανία, την Αίγυπτο, την Ελλάδα και την Π.Γ.Δ.Μ. και το Κόσσοβο.
Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Αρχή 1η: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να υποστηρίζουν και να σέβονται την προστασία των διεθνώς διακηρυγμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων Αρχή 2η: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι δικές τους δραστηριότητες δεν εμπλέκονται σε παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.	
Κριτήριο 3 Η Ανασκόπηση περιγράφει ισχυρές δεσμεύσεις, στρατηγικές ή πολιτικές στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού TITAN 2017: Ενότητα 1: Δημιουργία αξίας, Ουσιασθή θέματα, Διαχείριση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, Βιωσιμότητα των τοπικών κοινοτήτων, Διακυβέρνηση, διαφάνεια και ηθική

Εφαρμογή των Δέκα Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ	
Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Εταιρικές αξίες του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN γ. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN δ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες ε. Πλαίσιο Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου TITAN στ. Υγεία και Ασφάλεια της Εργασίας – όραμα και πολιτική ζ. Καταστατικό του Συμβουλίου για την Υγεία και την Ασφάλεια της Εργασίας του Ομίλου TITAN η. Πολιτική για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Ομίλου TITAN θ. Πολιτική για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας και της Διαφθοράς του Ομίλου TITAN	Ενότητα 7: Αρχές και όρια της ανασκόπησης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων Πίνακες: 20-21, 22-31, 34-36, 45 Σημειώσεις: 1) Δύο περιστατικά αναφέρθηκαν στην Επιτροπή για Ίσες Ευκαιρίες στην Εργασία (ΕΕΟΚ), στην Αμερική: i) Στο Εργοστάσιο Ετοιμού Σκυροδέματος της Φλόριντα, ένας πρώην εργαζόμενος υπέβαλλε καταγγελία στην ΕΕΟΚ για μεροληπτική μεταχείριση λόγω θρησκείας. Ο Τίπνας στην Αμερική υπέβαλλε τις θέσεις του στην ΕΕΟΚ. Η ΕΕΟΚ ζήτησε περισσότερα στοιχεία, τα οποία ο TITAN παρείχε τον Νοέμβριο του 2017. Αναμένεται η απάντηση της ΕΕΟΚ. ii) Στο εργοστάσιο Ετοιμού Σκυροδέματος της Φλόριντα, απορρίφθηκε το 2017 καταγγελία για μεροληπτική μεταχείριση που υποβλήθηκε από πρώην εργαζόμενο το 2016. 2) Τα σωματεία, όπου έχουν ιδρυθεί, λειτουργούν ελεύθερα σύμφωνα με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς της κάθε χώρας. 3) Ο Οδηγός Προμηθειών του Ομίλου ορίζει ότι όλοι οι εργολάβοι μας οφείλουν να παρέχουν επίσημα αποδεικτικά για τις αμοιβές και τις ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί προς τους εργαζομένους τους ώστε να πληρωθούν. 4) Η ασφάλεια στην εργασία είναι θεμελιώδης παράγοντας για τη διασφάλιση ενός ασφαλούς και ήρεμου εργασιακού περιβάλλοντος για τους εργαζομένους μας και τους επιχειρηματικούς μας εταίρους, ενώ προστατεύει τα περιουσιακά στοιχεία και την πνευματική ιδιοκτησία. Για να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες μας, ζητάμε από όλα τα τρίτα μέρη τα οποία μας παρέχουν υπηρεσίες ασφαλείας να εξασφαλίζουν επαρκή εκπαίδευση στους εργαζομένους τους και να τηρούν τις διεθνείς προδιαγραφές και αρχές.
Κριτήριο 4 Η Ανασκόπηση περιγράφει αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης για την ενσωμάτωση των αρχών για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Πλαίσιο Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου TITAN γ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN δ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες	
Κριτήριο 5 Η Ανασκόπηση περιγράφει αποτελεσματικούς μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης της ενσωμάτωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN γ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες	
Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης της εργασίας Αρχή 3η: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι και την αποτελεσματική αναγνώριση του δικαιώματος της συλλογικής διαπραγμάτευσης Αρχή 4η: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν την εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας Αρχή 5η: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν την ουσιαστική κατάργηση της παιδικής εργασίας Αρχή 6η: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν την εξάλειψη των διακρίσεων στις προσλήψεις και την απασχόληση	
Κριτήριο 6 Η Ανασκόπηση περιγράφει ισχυρές δεσμεύσεις, στρατηγικές ή πολιτικές στον τομέα της εργασίας Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN	Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού TITAN 2017: Μήνυμα Διευθύνοντος Συμβούλου Ενότητα 1: Επιχειρηματικό μοντέλο, Ουσιώδη θέματα, Υγεία και ασφάλεια, (εκπαίδευση), Διαχείριση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, Βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών, Διακυβέρνηση, διαφάνεια και ηθική, Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Εφαρμογή των Δέκα Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ	
α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Εταιρικές αξίες του Ομίλου TITAN γ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN δ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες ε. Πλαίσιο Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου TITAN στ. Υγεία και Ασφάλεια της Εργασίας – όραμα και πολιτική του Ομίλου TITAN ζ. Καταστατικό του Συμβουλίου για την Υγεία και την Ασφάλεια της Εργασίας του Ομίλου TITAN η. Πολιτική για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Ομίλου TITAN	Ενότητα 2: Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου Ενότητα 6: Παροχές σε εργαζόμενους (σημείωση επί των οικονομικών καταστάσεων 1.16), Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών (σημείωση επί των οικονομικών καταστάσεων 25) Πίνακες: 9-11, 12-19, 21, 24-42, 34, 45 Ιστοσελίδα TITAN: Προφίλ, Επιχειρηματική δραστηριότητα Σημειώσεις: 1) Τηρούμε και σεβόμαστε τις συμφωνίες που έχουν προκύψει μέσα από τις συλλογικές διαπραγματεύσεις για όλους τους εργαζόμενους μας σε όλες τις χώρες όπου υφίστανται τέτοιες συμφωνίες. Αυτές καλύπτουν ποσοστό 62% του συνόλου των άμεσα απασχολούμενων του Ομίλου. 2) Όσον αφορά το δικαίωμα στη γονική άδεια και στην διατήρηση των θέσεων εργασίας μετά την γονική άδεια, ο Όμιλος TITAN αναγνωρίζει αυτό το δικαίωμα και εγγυάται τη διατήρηση των θέσεων εργασίας σε όλες τις χώρες, παρά τα οριζόμενα από τις κατά τόπους υπάρχουσες νομοθεσίες. Όλοι οι εργαζόμενοι δικαιούνται γονική άδεια σύμφωνα με τις κατά τόπους νομοθεσίες. Το 2017, γονική άδεια δικαιούνταν 223 εργαζόμενοι του Ομίλου (188 άνδρες και 35 γυναίκες) και 14 γυναίκες έλαβαν γονική άδεια. 3) Οι εκπρόσωποι των σωματείων έχουν τακτικές συναντήσεις με τη διοίκηση για να συζητούν τα ζητήματα των εργαζόμενων και να προτείνουν βελτιώσεις με στόχο να καλύψουν τις προσδοκίες των εργαζόμενων που μεταξύ άλλων αφορούν τους μισθούς και τα πρόσθετα επιδόματα, όπως και τις προτάσεις για τη βελτίωση των συνθηκών Υγείας και Ασφάλειας κατά την εργασία. Τα συμβούλια Υγείας και Ασφάλειας των επιχειρήσεων αποτελούνται από εκπροσώπους της διοίκησης και των εργαζόμενων και συγκροτούνται σε επίπεδο εργοστασίου για να συμβάλλουν στη συνεχή βελτίωση των συνθηκών και των επιδόσεων ασφαλείας. Όλες οι επίσημες συμφωνίες με τα σωματεία καλύπτουν επίσης ζητήματα υγείας και ασφαλείας. 4) Το 2017 εγκαινιάστηκε ένα πρόγραμμα ιατρικής παρακολούθησης των εργαζόμενων το οποίο ελέγχει τις επιπτώσεις στην υγεία από τα επίπεδα σκόνης, κρυσταλλικού πυριτίου και θορύβου. 5) Ο Όμιλος TITAN επενδύει σε σταθερές μακροχρόνιες εργασιακές σχέσεις με τους εργαζόμενους του και ενθαρρύνει την καθιέρωση της δια βίου μάθησης και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων τους, επανδρώνοντας έτσι το πνευματικό κεφάλαιο της εταιρείας σε πολλαπλά επίπεδα. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος συμμετέχει σε επιλεγμένες πρωτοβουλίες βιωσιμότητας και συνεργασίες με την ακαδημαϊκή κοινότητα, τους ειδικούς και τους βασικούς συμ-μετόχους, μεταφέροντας και αναπτύσσοντας διαρκώς τεχνογνωσία και εμπειρογνώμοσύνη. Μέσω της εισαγωγής μίας νέας διαδικασίας βαθμονόμησης στην πρόσφατα αναθεωρημένη Διαδικασία Ανάπτυξης Επιδόσεων (PDPD). Όλα τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη παρακολούθησαν ένα πρόγραμμα οκτώ ωρών το καθένα, το οποίο συνολικά κατέληξε σε 1.424 ανθρωποώρες εκπαίδευσης που απευθύνθηκαν και στα 127 ανώτερα διευθυντικά στελέχη, ενώ η εκπαίδευση επεκτάθηκε και στα υπόλοιπα διευθυντικά στελέχη, με στόχο να προετοιμαστούν κατάλληλα ώστε να αναπτύξουν και να διαχειριστούν με αποτελεσματικό τρόπο τις επιδόσεις των ανθρώπων τους. Από τις 155.587 ανθρωποώρες εκπαίδευσης που παρέχε ο Όμιλος στους 5.552 (μέσος όρος) εργαζόμενους του το 2017, ποσοστό 14% σχετίζεται με ζητήματα τα οποία αναπτύσσουν τις διευθυντικές δεξιότητες. 6) Παρέχουμε ίση αμοιβή στους άνδρες και τις γυναίκες που εκτελούν την ίδια εργασία και διασφαλίζουμε ότι δεν υπάρχει διαφορά σε παροχές σε μετρητά ή σε είδος λόγω φύλου ή τύπου σύμβασης. 7) Παρόλο που ο Όμιλος λειτουργεί σε παγκόσμια κλίμακα, ποσοστό μεγαλύτερο του 77% των εργαζόμενων μας προέρχονται από τις τοπικές κοινότητες, και οι περισσότεροι απ' αυτούς είναι πολίτες της εκάστοτε χώρας. Από αυτό εξαιρούνται τα στοιχεία από τις ΗΠΑ, καθώς τα δεδομένα δεν είναι διαθέσιμα εφόσον υπόκεινται σε περιορισμούς προσωπικού απορρήτου. Τα περισσότερα μέλη των τοπικών διευθυντικών ομάδων είναι πολίτες της εκάστοτε χώρας. Τα περισσότερα ανώτερα διευθυντικά στελέχη προσλαμβάνονται από την τοπική κοινότητα. Οι πολίτες άλλων χωρών συμβάλλουν στην ενσωμάτωση νέων εργοστασίων ή εξαγωγών στους κόλπους του Ομίλου. Το 2017, μόνο 26 ανώτερα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου ήταν πολίτες άλλων χωρών.
Κριτήριο 7 Η Ανασκόπηση περιγράφει αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης για την ενσωμάτωση των αρχών για την εργασία Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες γ. Πλαίσιο Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου TITAN δ. Υγεία και Ασφάλεια της Εργασίας – όραμα και πολιτική ε. Πλαίσιο Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας του Ομίλου TITAN	
Κριτήριο 8 Η Ανασκόπηση περιγράφει αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου και αξιολόγησης της ενσωμάτωσης των εργασιακών αρχών Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN γ. Πλαίσιο Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου TITAN δ. Καταστατικό του Συμβουλίου για την Υγεία και την Ασφάλεια της Εργασίας του Ομίλου TITAN ε. Εταιρικό καταστατικό της Πρωτοβουλίας για τη Βιωσιμότητα στον κλάδο Τσιμέντου Ιστοσελίδα TITAN: Προμηθευτές και επιχειρηματικοί εταίροι	
Πολιτικές και διαδικασίες περιβαλλοντικής διαχείρισης Αρχή 7η: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να ακολουθούν προληπτική προσέγγιση ως προς τις περιβαλλοντικές προκλήσεις Αρχή 8η: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας Αρχή 9η: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και διάδοση τεχνολογιών που είναι φιλικές προς το περιβάλλον	
Κριτήριο 9	Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού TITAN 2017:

Εφαρμογή των Δέκα Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ	
Η Ανασκόπηση περιγράφει ισχυρές δεσμεύσεις, στρατηγικές ή πολιτικές στον τομέα της ορθολογικής περιβαλλοντικής διαχείρισης Δεσμεύσεις, στρατηγικές ή πολιτικές του Ομίλου α. Εταιρικές αξίες του Ομίλου TITAN β. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN γ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN δ. Εταιρικό καταστατικό της Πρωτοβουλίας για τη Βιωσιμότητα στον κλάδο Τσιμέντου ε. Όραμα και περιβαλλοντική πολιτική του Ομίλου TITAN στ. Στρατηγική Αντιμετώπισης της Κλιματικής Αλλαγής του Ομίλου TITAN	Ενότητα 1: Ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων, Περιβαλλοντική διαχείριση, Forward looking, Στρατηγικοί και λειτουργικοί κίνδυνοι Ενότητα 7: Αρχές και όρια της ανασκόπησης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων, Δείκτες μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων σύμφωνα με το WBCSD/CSI, Δήλωση επαλήθευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων ανεξάρτητου ελεγκτή Πίνακες: 1-8, 45 Διαγράμματα: 1-9 Notes: 1) Πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται ανά βάρος και όγκο i) Παραγωγή τσιμέντου: Το 2017, χρησιμοποιήσαμε 23,9 εκατομμύρια μετρικούς τόνους (ξηρής βάσης) εξορυχθεισών και εναλλακτικών πρώτων υλών. Ο TITAN δεν χρησιμοποιεί ημικατεργασμένα μέρη ή προϊόντα για να παράγει τσιμέντο και έτσι το βάρος των ημικατεργασμένων υλικών δεν είναι διαθέσιμο. Προς το παρόν δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με υλικά παράπλευρων εργασιών ή υλικά συσκευασίας. ii) Παραγωγή έτοιμου σκυροδέματος: Το 2017, χρησιμοποιήσαμε 10,0 εκατομμύρια μετρικούς τόνους (υγρή βάση) αδρανών υλικών (εξορυχθείσες πρώτες ύλες) και 1,8 εκατομμύρια μετρικούς τόνους (υγρή βάση) τσιμέντου, ιπτάμενης τέφρας, σκωρίας και χημικών προσθέτων (ημι-κατεργασμένα υλικά). Προς το παρόν δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με υλικά παράπλευρων εργασιών ή υλικά συσκευασίας. iii) Παραγωγή τσιμεντόλιθων: Το 2017, χρησιμοποιήσαμε 750.000 μετρικούς τόνους (υγρή βάση) αδρανών υλικών (εξορυχθείσες πρώτες ύλες) και 51.000 μετρικούς τόνους (υγρή βάση) τσιμέντου, ιπτάμενης τέφρας και χημικών προσθέτων (ημι-κατεργασμένα υλικά). Προς το παρόν δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με υλικά παράπλευρων εργασιών ή υλικά συσκευασίας. iv) Παραγωγή ξηρού κονιάματος: Το 2017, χρησιμοποιήσαμε 18.235 μετρικούς τόνους (υγρή βάση) αδρανών υλικών (εξορυχθείσες πρώτες ύλες) and 2.450 μετρικούς τόνους (υγρή βάση) τσιμέντου και χημικών προσθέτων (ημι-κατεργασμένα υλικά). Προς το παρόν δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με υλικά παράπλευρων εργασιών ή υλικά συσκευασίας. 2) Ποσοστό υλικών που χρησιμοποιήθηκαν τα οποία είναι ανακυκλωμένα (εσωτερικά) απόβλητα: Από τα υλικά που χρησιμοποιούμε για την παραγωγή των προϊόντων μας, το ποσοστό των εναλλακτικών πρώτων υλών, το ποσοστό που προέρχεται από υποπροϊόντα και απόβλητα από άλλες βιομηχανίες, ήταν: i) Παραγωγή τσιμέντου 5,5% ii) Παραγωγή έτοιμου σκυροδέματος 2,2% iii) Παραγωγή τσιμεντόλιθων 0,0% iv) Παραγωγή ξηρού κονιάματος 0,0% 3) Οι αναφορές του TITAN για το νερό είναι σύμφωνες με τις προδιαγραφές που ορίζονται από το Πρωτόκολλο για τη δημοσιοποίηση επιδόσεων για το νερό της Πρωτοβουλίας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον Κλάδο Τσιμέντου (CSI). Σε επίπεδο Ομίλου, το 2017 αντλήθηκαν συνολικά 35,4 εκατομμύρια m³ νερού, 10,5 εκατομμύρια m³ καταναλώθηκαν και 24,9 εκατομμύρια m³ απορρίφθηκαν. Ο όγκος του νερού που αντλήθηκε και προέρχεται από επιφανειακούς και υπόγειους πόρους υδάτων, στις περισσότερες περιπτώσεις καταμετράται με ροόμετρα τα οποία έχουν εγκατασταθεί στα σημεία άντλησης, ενώ ο όγκος των κοινωτικών υδάτων καθορίζεται συνήθως από τα τιμολόγια ή τους λογαριασμούς των εταιρειών παροχής νερού. Στις λίγες περιπτώσεις όπου οι άμεσες μετρήσεις δεν είναι δυνατές, η άντληση νερού εκτιμάται πολλαπλασιάζοντας την αναφερόμενη ικανότητα άντλησης του κατασκευαστή της αντλίας επί τις ώρες λειτουργίας της αντλίας. 4) Σύμφωνα με τα εργαλεία αξιολόγησης που μας είναι διαθέσιμα, καμία πηγή νερού δεν επηρεάστηκε σημαντικά από τις επιχειρήσεις μας. 5) Οι ποσότητες νερού που ανακυκλώνουμε προσδιορίζονται από άμεσες μετρήσεις (με τη χρήση ροομέτρων) στις περιπτώσεις που αυτό είναι δυνατόν. Όπου δεν είναι, χρησιμοποιούνται εκτιμήσεις (πολλαπλασιάζοντας τις ώρες άντλησης επί την τιμή που ορίζει την ικανότητα άντλησης της αντλίας ή απλώς από την καταγραφή του αριθμού των βυτιοφόρων εγνωσμένης χωρητικότητας που απαιτούνται για την πλήρωση των προαυλίων και την καταστολή της σκόνης). 6) Δέκα από τα λατομεία του Ομίλου μας έχουν αναγνωριστεί ως περιοχές υψηλής αξίας βιοποικιλότητας και σε έξι από αυτά (80% επί του συνόλου) λειτουργούν Σχέδια Διαχείρισης Βιοποικιλότητας σύμφωνα με την σχετική Κατευθυντήρια Οδηγία για την Κατάρτιση Σχεδίου Βιοποικιλότητας που εκδόθηκε από το WBCSD/CSI. 7) Οι συνολικές μεικτές άμεσες εκπομπές άνθρακα από τα εργοστάσια τσιμέντου και άλεσης το 2017 ήταν 11,9 εκατομμύρια μετρικοί τόνοι. Επιπροσθέτως, εκλύθηκαν 114.695 μετρικοί τόνοι βιογενούς CO₂. Οι άμεσες εκπομπές CO₂ από τις εγκαταστάσεις του Ομίλου μας υπολογίζονται και αναφέρονται σύμφωνα με το αντίστοιχο «Πρωτόκολλο για τον υπολογισμό και τη δημοσιοποίηση των εκπομπών CO₂ και ενέργειας στη βιομηχανία τσιμέντου» της Πρωτοβουλίας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον Κλάδο Τσιμέντου (CSI) (έκδοση 3.0 Μάιος 2011). Σύμφωνα με το πρωτόκολλο, καμία άλλη εκπομπή αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου (GHG) δεν θεωρείται ουσιώδης για τις επιχειρήσεις εργοστασίων
Κριτήριο 10 Η Ανασκόπηση περιγράφει αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης για την ενσωμάτωση των αρχών προστασίας του περιβάλλοντος Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Εταιρικό καταστατικό της Πρωτοβουλίας για τη Βιωσιμότητα στον κλάδο Τσιμέντου γ. Όραμα και περιβαλλοντική πολιτική του Ομίλου δ. Στρατηγική Αντιμετώπισης της Κλιματικής Αλλαγής του Ομίλου TITAN	
Κριτήριο 11 Η Ανασκόπηση περιγράφει αποτελεσματικούς μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης για την ορθολογική περιβαλλοντική διαχείριση Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Στρατηγική Αντιμετώπισης της Κλιματικής Αλλαγής του Ομίλου TITAN β. Εταιρικό Καταστατικό της Πρωτοβουλίας για τη Βιωσιμότητα στον κλάδο Τσιμέντου	

Εφαρμογή των Δέκα Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ

- ταιμέντου. Το έτος βάσης για εκπομπές CO₂ είναι το 1990 σε ευθυγράμμιση με το Πρωτόκολλο του Κυότο.
- 8) Οι συνολικές έμμεσες εκπομπές άνθρακα από τα εργοστάσια τσιμέντου και άλεσης του Ομίλου ήταν 1,2 εκατομμύρια μετρικοί τόνοι. Οι έμμεσες εκπομπές CO₂ υπολογίζονται και αναφέρονται σύμφωνα με το αντίστοιχο «Πρωτόκολλο για τον υπολογισμό και τη δημοσιοποίηση των εκπομπών CO₂ και ενέργειας στη βιομηχανία τσιμέντου» της Πρωτοβουλίας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον Κλάδο Τσιμέντου (CSI) (έκδοση 3.0 Μάιος 2011). Οι έμμεσες εκπομπές CO₂ σχετίζονται με εκπομπές που εκλύθηκαν κατά την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώθηκε στις εγκαταστάσεις μας. Για τον υπολογισμό τους χρησιμοποιούμε τους συντελεστές εκπομπών που παρέχονται από τον πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας ή άλλα δημόσια διαθέσιμα δεδομένα. Αν δεν είναι διαθέσιμα τέτοια στοιχεία, χρησιμοποιούνται τα πιο πρόσφατα δεδομένα που παρέχονται από το CSI.
- 9) Κατά την τρέχουσα περίοδο δεν συλλέγουμε δεδομένα εκπομπών Scope 3.
- 10) Όλες οι αναφορές εκπομπών ακολουθούν την Κατευθυντήρια Οδηγία του CSI (έκδοση 2.0, Μάρτιος 2012).
- 11) Η μέθοδος απόρριψης βασίστηκε σε στοιχεία τα οποία παρείχε ο εργολάβος ο οποίος ανέλαβε τη διάθεση των αποβλήτων.
- 12) Κατά το 2017 δεν αναφέρθηκαν σημαντικές διαρροές.
- 13) Τα απόβλητα που χρησιμοποιήθηκαν ή παρήχθησαν από τις επιχειρήσεις μας δεν θεωρούνται επιβλαβή σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης της Βασιλείας.
- 14) Στόχος μας είναι να αναπτύξουμε περισσότερα βιώσιμα προϊόντα και υπηρεσίες για τους πελάτες μας ώστε να ελαχιστοποιήσουμε τις επιπτώσεις που έχουν τα προϊόντα μας στην κοινωνία και το περιβάλλον όπως δείχνει το προϊόν μας ProAsh®.
- 15) Έκταση του μετριασμού των επιπτώσεων των προϊόντων και υπηρεσιών μας στο περιβάλλον: Οι καινοτομίες στα προϊόντα μας και η συμπεριφορά μας με τοπικούς πελάτες μας βοηθούν να αποκτήσουμε μία ανταγωνιστική θέση στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούμαστε. Προωθούμε ενεργά νέα προϊόντα τα οποία βελτιώνουν την ποιότητα και την ανθεκτικότητα, όπως το ProAsh®, όπως και μεθόδους και υλικά που καθιστούν ευκολότερες τις οικοδομικές εργασίες ή συμβάλλουν στην μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον.
- 16) Δεν υπήρξαν σημαντικά πρόστιμα (άνω των €10,000) τα οποία καταβλήθηκαν από τον Όμιλο το 2017 λόγω μη συμμόρφωσης προς την νομοθεσία και τους κανονισμούς για την προστασία του περιβάλλοντος. Παρ' όλα αυτά, υπάρχει μία αγωγή αποζημίωσης της Sharr Beteiligungs GmbH Sh.P.K. (Κοσόβο) κατά της Ανεξάρτητης Επιτροπής Ορυχείων και Μεταλλευμάτων (Independent Commission for Mines and Minerals - "ICMM") για την ακύρωση της Διοικητικής Πράξης υπ' αρ. 973 με ημερομηνία 22 Απριλίου 2010, δια της οποίας ο ICMM έχει επιβάλει την καταβολή δικαιωμάτων εκμετάλλευσης στην Sharr Beteiligungs GmbH Sh.P.K. Η αγωγή έχει εγκριθεί από το Βασικό Δικαστήριο στην Πρίστινα, Διεύθυνση Διοικητικών Θεμάτων και επικυρωθεί από το Εφετείο του Κοσόβου και προς το παρόν η υπόθεση έχει παραπεμφθεί στην ICMM για επανεξέταση.
- 17) Οι επιπτώσεις στο περιβάλλον από τη μεταφορά των προϊόντων μας, των υλικών που χρησιμοποιούνται στις επιχειρήσεις μας και των εργαζομένων μας είναι κυρίως εκπομπές GHG, διάχυτη σκόνη και θόρυβος. Υλοποιούμε ενεργά προγράμματα που υιοθετούν τις βέλτιστες πρακτικές με σκοπό την μείωση αυτών των επιπτώσεων, όπως είναι η εισαγωγή φορτηγών με κινητήρες χαμηλών εκπομπών ρύπων και η πλήρωση των φορτηγών προτού αναχωρήσουν από τις εγκαταστάσεις μας με στόχο τη μείωση της διάχυτης σκόνης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα προηγούμενων μελετών, οι επιπτώσεις τέτοιων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον αξιολογήθηκαν ως μη ουσιώδεις σε σύγκριση με τις επιπτώσεις των άμεσων επιχειρήσεών μας. Κατά συνέπεια, δεν συλλέγουμε πλέον δεδομένα που αφορούν τις επιπτώσεις από τις μεταφορές.
- 18) Οι προσπάθειές μας να αντιμετωπίσουμε τις ανησυχίες μας σχετικά με το περιβάλλον όπως αυτές που αφορούν τη χρήση νερού και ενέργειας, την βιοποικιλότητα, τις εκπομπές CO₂ και την διαχείριση αποβλήτων δεν είναι δευτερευούσης σημασίας για τις δραστηριότητές μας, αλλά κατέχουν κεντρική θέση σε αυτό που κάνουμε. Στηρίζουν τόσο την επιχειρησιακή μας αποτελεσματικότητα όσο και την προσήλωσή μας στη βιωσιμότητα. Μας βοηθούν επίσης να εξασφαλίσουμε τις άδειες που χρειάζονται για τη λειτουργία των επιχειρήσεών μας.
- 19) Οι δαπάνες διαχείρισης περιβάλλοντος σε όλες τις επιχειρήσεις μας (σε αυτές συγκαταλέγονται η επεξεργασία των αερίων εκπομπών, όπως και το κόστος διαχείρισης αποβλήτων και επανόρθωσης λατομείων) το 2017 ανήλθαν σε 27,5 εκατομμύρια €.
- 20) 100% των νέων προμηθευτών μας ελέγχθηκαν σύμφωνα με τα κριτήρια συμμόρφωσης προς την νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος.

Εφαρμογή των Δέκα Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ	
Διοικητικές πολιτικές και διαδικασίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς	
Αρχή 10η: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να αντιτίθενται σε κάθε μορφής διαφθορά, συμπεριλαμβανομένου του εκβιασμού και της δωροδοκίας	
Κριτήριο 12 Η Ανασκόπηση περιγράφει ισχυρές δεσμεύσεις, στρατηγικές ή πολιτικές στον τομέα καταπολέμησης της διαφθοράς Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Εταιρικές αξίες του Ομίλου TITAN β. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN γ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN δ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες	Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού TITAN 2017: Μήνυμα Διευθύνοντος Συμβούλου Ενότητα 1: Επιχειρηματικό μοντέλο, Ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων, Κίνδυνοι και αβεβαιότητες Ενότητα 6: Οικονομικές καταστάσεις Ενότητα 7: Αρχές και όρια της ανασκόπησης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων, Δήλωση επαλήθευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων ανεξάρτητου ελεγκτή Πίνακες: 34-35, 45 Ιστοσελίδα TITAN: Προφίλ, Επιχειρηματική δραστηριότητα, Διεθνής παρουσία, Προμηθευτές και επιχειρηματικοί εταίροι Σημειώσεις: 1) 100% των επιχειρήσεών μας έχουν αξιολογηθεί για κινδύνους διαφθοράς. 2) Η εκπαίδευση μας στον Κώδικα Δεοντολογίας περιλαμβάνει τις προσδοκίες μας για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Ο Κώδικας Δεοντολογίας μεταφράζεται σε όλες τις γλώσσες που ομιλούνται από τους εργαζόμενους και τους εργολάβους του TITAN. Υπογράφεται από διευθυντές και εργαζόμενους κάθε φορά που αναθεωρείται και επικαιροποιείται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Κώδικας Συμπεριφοράς εμπεριέχει επίσης στον «προσωπικό φάκελο» που δίνεται σε κάθε νέο εργαζόμενο, ο οποίος υποχρεούται να τον διαβάσει και να τον υπογράψει μαζί με το συμβόλαιό του. Ο Κώδικας Δεοντολογίας είναι επίσης ένα σημαντικό στοιχείο των ενημερωτικών παρουσιάσεων και το τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου εφαρμόζει περιοδικά ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για διευθυντικά στελέχη σε όλες τις χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, το οποίο τα βοηθάει να εκπαιδεύσουν κατάλληλα τους εργαζόμενους και διασφαλίζει την εξοικείωσή τους με τον Κώδικα. Το 2017 δεν καταγράφηκαν περιστατικά διαφθοράς στον Όμιλο. 3) Ο Όμιλος TITAN προσδιορίζει ως σημαντικά όλα τα πρόστιμα άνω των 10.000€. 4) Δημόσια πολιτική: Συνεχίζουμε να συμπράττουμε με τι κυβερνήσεις και να λαμβάνουμε δημόσια θέση για διάφορα επιχειρηματικά ζητήματα μέσω επιχειρηματικών ενώσεων και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών όπως το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για Νεολαία (European Pact 4 Youth) που αφορά την ποιότητα εκπαίδευσης και την χορήγηση υποτροφιών με διαγωγή και υπεύθυνο τρόπο. 5) Το 2017 στον Όμιλο δεν έγιναν συνεισφορές προς πολιτικούς φορείς, είτε άμεσες είτε έμμεσες. 6) Το 2017 δεν σημειώθηκαν περιστατικά κίνησης νομικής διαδικασίας για αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά, αντισυμβαλλορικές ή μονοπωλιακές πρακτικές. 7) Παρόλο που αναφέρουμε μόνο τα σημαντικά πρόστιμα (βλ. Παραπάνω, σημείωση 4), για λόγους διαφάνειας, σημειώνουμε ότι κατά τη διάρκεια του 2017 υπήρξε μία καταγγελία εργαζομένου η οποία υποβλήθηκε σε κυβερνητική υπηρεσία και διευθετήθηκε σύμφωνα με τη νομοθεσία του ΕΕΟ με το ποσό των 4.014€. 8) Μηχανισμοί καταγγελίας για περιστατικά με κοινωνικές επιδράσεις: Όλες οι επιχειρήσεις μας διαθέτουν μηχανισμούς που επιτρέπουν στα μέλη της κοινότητας να αναφέρουν τα παράπονά τους μέσω του συστήματος διαχείρισης παραπόνων το οποίο διαθέτει πιστοποίηση σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14001. Οι τοπικές κοινότητες στις ΗΠΑ έχουν πρόσβαση στην ίδια γραμμή άμεσης επικοινωνίας (hotline) όπως και οι εργαζόμενοι μας. Το 2017, στον Όμιλο γίναμε αποδέκτες 24 γραπτών και 8 προφορικών καταγγελιών από έξι χώρες (Αλβανία, Αίγυπτο, ΠΓΔΜ, Κόσσοβο, Σερβία, Τουρκία).
Κριτήριο 13 Η Ανασκόπηση περιγράφει αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης για την ενσωμάτωση των αρχών καταπολέμησης της διαφθοράς Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες	
Κριτήριο 14 Η Ανασκόπηση περιγράφει αποτελεσματικούς μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης για την ενσωμάτωση της διαχείρισης καταπολέμησης της διαφθοράς Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες	
Δράσεις υπέρ των ευρύτερων στόχων και προβλημάτων του ΟΗΕ	
Κριτήριο 15 Η Ανασκόπηση περιγράφει βασικές επιχειρηματικές συνεισφορές στη διαχείριση των στόχων και των θεμάτων του ΟΗΕ Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN	Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού TITAN 2017: Μήνυμα Διευθύνοντος Συμβούλου Ενότητα 1: Επιχειρηματικό μοντέλο, Ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων, Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Εφαρμογή των Δέκα Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ	
α. Εταιρικές αξίες του Ομίλου TITAN β. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN γ. Εξαγγελίες και δεσμεύσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Ομίλου δ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN ε. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες	Ενότητα 6: Οικονομικές καταστάσεις Ενότητα 7: Αρχές και όρια της ανασκόπησης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων, Δήλωση επαλήθευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων ανεξάρτητου ελεγκτή, Ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων σύμφωνα με τα κριτήρια του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ (Κριτήρια 2-14) Ιστοσελίδα TITAN: Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού 2016, Ιστορία, Δεσμεύσεις σε πρότυπα και πρωτοβουλίες, Σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, Πολιτική επικοινωνίας και διαλόγου, Συνέργειες, ΕΚΕ στην πράξη, Μέριμνα για τους εργαζόμενους, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, Ανθρώπινα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες, Βιώσιμη ανάπτυξη
Κριτήριο 16 Η Ανασκόπηση περιγράφει τη διαχείριση στρατηγικών κοινωνικών επενδύσεων και φιλανθρωπικών δράσεων Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN	
Κριτήριο 17 Η Ανασκόπηση περιγράφει την δυνατότητα διαβούλευσης και δέσμευσης με τους συμ-μετόχους Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN	
Κριτήριο 18 Η Ανασκόπηση περιγράφει τη διαχείριση συνεργασιών και συλλογικών δράσεων Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Εταιρικό Καταστατικό της Πρωτοβουλίας για τη Βιωσιμότητα στον κλάδο Τσιμέντου γ. Στρατηγική Αντιμετώπισης της Κλιματικής Αλλαγής του Ομίλου TITAN δ. Πλαίσιο Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας του Ομίλου TITAN	
Εταιρική διακυβέρνηση και ηγεσία βιωσιμότητας	
Κριτήριο 19 Η Ανασκόπηση περιγράφει τις δεσμεύσεις του Διευθύνοντος Συμβούλου και την ηγεσία Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Εταιρικό καταστατικό της Πρωτοβουλίας για τη Βιωσιμότητα στον κλάδο Τσιμέντου γ. Στρατηγική Αντιμετώπισης της Κλιματικής Αλλαγής του Ομίλου TITAN δ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN	Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού TITAN 2017: Μήνυμα Διευθύνοντος Συμβούλου Ενότητα 1: Επιχειρηματικό μοντέλο, Ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων, Κίνδυνοι και αβεβαιότητες Ενότητα 2: Δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, Ενότητα 7: Δήλωση επαλήθευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων ανεξάρτητου ελεγκτή, Ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων σύμφωνα με τα κριτήρια του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ Ιστοσελίδα TITAN: Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού 2016, Ιστορία, Δεσμεύσεις σε πρότυπα και πρωτοβουλίες, Σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, Πολιτική επικοινωνίας και διαλόγου, Συνέργειες, ΕΚΕ στην πράξη, Μέριμνα για τους εργαζόμενους, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, Ανθρώπινα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες, Βιώσιμη ανάπτυξη
Κριτήριο 20	

Εφαρμογή των Δέκα Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ	
Η Ανασκόπηση περιγράφει τη διαχείριση της διαδικασίας επιλογής μελών και εποπτείας του Διοικητικού Συμβουλίου Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN	Notes Βλ. παραπάνω, Κριτήρια 1-18
Κριτήριο 21 Η Ανασκόπηση περιγράφει την διαχείριση της σύμπραξης με τους συμ-μετόχους Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN γ. Πλαίσιο Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου TITAN	
Business and peace	
Κριτήριο 22 Η Ανασκόπηση περιγράφει πολιτικές και πρακτικές που σχετίζονται με τις βασικές δραστηριότητες της εταιρίας σε περιοχές υψηλού κινδύνου που πλήττονται από συγκρούσεις Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN γ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες	Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού TITAN 2017: Μήνυμα Διευθύνοντος Συμβούλου Ενότητα 1: Επιχειρηματικό μοντέλο, Ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων, Κίνδυνοι και αβεβαιότητες Ενότητα 2: Δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, Ενότητα 7: Δήλωση επαλήθευσης μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων ανεξάρτητου ελεγκτή, Ανασκόπηση μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων σύμφωνα με τα κριτήρια του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ Ιστοσελίδα TITAN: Ενιαία Ετήσια Έκθεση Απολογισμού 2016, Ιστορία, Δεσμεύσεις σε πρότυπα και πρωτοβουλίες, Σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, Πολιτική επικοινωνίας και διαλόγου, Συνέργειες, ΕΚΕ στην πράξη, Μέριμνα για τους εργαζόμενους, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, Ανθρώπινα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες, Βιώσιμη ανάπτυξη Πίνακες: 34-35, 45
Κριτήριο 23 Η Ανασκόπηση περιγράφει τη διαχείριση πολιτικών και πρακτικών που σχετίζονται με τις σχέσεις της εταιρίας με κυβερνήσεις σε περιοχές υψηλού κινδύνου ή όπου υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN γ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες	Notes Βλ. παραπάνω, Κριτήρια 1-21
Κριτήριο 24 Η Ανασκόπηση περιγράφει τη σύμπραξη με τοπικούς συμ-μετόχους και τις δραστηριότητες στρατηγικών κοινωνικών επενδύσεων σε περιοχές υψηλού κινδύνου ή σε περιοχές όπου υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων Δεσμεύσεις του Ομίλου TITAN α. Πολιτική ΕΚΕ του Ομίλου TITAN β. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN γ. Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου TITAN για προμήθειες	

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ: 224301000 (Πρώην ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ Α.Ε.: 6013/06/Β/86/90)
Χαλκίδος 22α - 111 43 Αθήνα

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ από 1 Ιανουαρίου 2017 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2017

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ και του ΟΜΙΛΟΥ. Ο αναγνώστης που επιζητά να αντλήσει ολοκληρωμένη εικόνα της οικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων της Εταιρίας και του Ομίλου, πρέπει να ανατρέξει στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που προβλέπουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, καθώς και στην έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή. Ενδεικτικά, μπορεί να ανατρέξει στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρίας, όπου αναρτούν τα εν λόγω στοιχεία.

Αρχάδα Υπαρξίας: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Διεύθυνση Εταιριών & Γ.Ε.ΜΗ.

Διεύθυνση Διαδικτύου:

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:

Εισαγέτης: Γεώργιος Αράπογλου* - Πρόεδρος: Νέλλος Κανελλόπουλος - Αντιπρόεδρος: Δημήτρης Παπαλέξτσουλος - Διευθύνων Σύμβουλος:

Μιχαήλ Κολακίδης, Διόγος Κωνσταντίνος*, Ηρώ Αθανασίου*, Ευθύμιος Βιδάλης, Βασίλειος Ζαχαράκης, Τάκης Παναγιώτης Κανελλόπουλος, Αλέξανδρος Μακρίδης*, Δόμνα Μυράγινη-Μπεντίνη*, Ιωάννα Παπαδοπούλου*, Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου-Μπεντοπούλου, Πλούταρχος Σακελλάρης*, Πέτρος Σαμπατάκης*.

*Μη εκτελεστικό μέλος
*Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη

Ημερομηνία έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο των

ετήσιων οικονομικών καταστάσεων:

Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής:

Ελεγκτική εταιρία:

Τύπος θέσεως ελέγχου ελεγχτών:

28 Μαρτίου 2018
Κωστασίνης Μιχαήλος (ΑΜ ΣΟΕΛ 17701)
Πράξιμοι:ελεγκτικούΧάρτηΑνώτατη Ελεγκτική Εταιρεία
Με σύμφωνη γνώμη

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

ΕΠΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Ισοχρηματοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	1.466.046	1.573.235	252.944	242.777
Επενδύσεις σε ακίνητα	12.130	9.820	8.937	9.126
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	345.971	375.116	8.093	4.458
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	177.223	206.863	762.302	865.998
Αποθέματα	258.204	248.924	65.410	57.768
Απατήσεις από πελάτες	115.429	123.466	37.883	54.072
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	66.217	72.643	29.966	21.820
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	154.247	170.710	29.223	11.218
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2.595.467	2.789.777	1.214.958	1.267.237

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Μετοχικό Κεφάλαιο 84.632.528 μετοχών των € 3,00 (2016: € 4,00)

Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Διακύματα προμήθειας αγοράς μετοχών

10ες μετοχές

Λοιπά στοιχεία ιδίων Κεφαλαίων

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων Μετόχων Εταιρίας (α)

Μη ελέγχουσες συμμετοχές (β)

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (γ)=(α)+(β)

Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις

Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις

Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Σύνολο υποχρεώσεων (δ)

ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (γ)+(δ)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Κύκλος εργασιών	1.505.803	1.509.153	233.805	262.475
Κόστος πωληθέντων	-1.070.349	-1.072.139	-182.851	-199.836
Μικτά κέρδη προ αποσβέσεων και απομειώσεων	435.454	437.014	50.954	62.639
Άλλα (έξοδα)/εσοδα εκμετάλλευσης	-13.984	-14.679	8.629	10.994
Έξοδα λειτουργικής διαθεσιμότητας	-125.459	-122.108	-44.526	-43.276
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και απομειώσεων	-22.570	-21.628	-253	-271
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων/ασώματων ακινήτων/παιγνίων	273.441	278.599	14.804	30.086
Αποσβέσεις και απομειώσεις ζυγίων/επενδυτικών αποτελεσμάτων	-116.429	-127.107	-17.867	-14.753
Κέρδη(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	157.012	151.492	-3.063	15.333
Εσοδα συμμετοχών και χρηματίων	162	1.926	34.377	29.379
Εξοδα συμμετοχών και χρηματίων	-	-	-	-
Εξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	-86.460	-90.385	-19.255	-22.006
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	-7.488	492	-	-
Κέρδη προ φόρων	63.226	63.525	11.881	22.706
(Μείων)/Πλουν. Φόρος εισοδήματος	-18.929	63.805	1.510	-5.887
Κέρδη μετά από φόρους (α)	44.297	127.330	13.391	16.819

Τα καθαρά κέρδη αναλογούν σε:

Μετόχους της Εταιρίας

Μη ελέγχουσες συμμετοχές

	42.680	127.444	13.391	16.819
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	0.5292	1.5612	0.1660	0.2060
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - προσαρμοσμένα (σε €)	0.5286	1.5521	0.1649	0.2048

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Κέρδη μετά από φόρους (α)	44.297	127.330	13.391	16.819
Λοιπές αναομοιώσεις (ζημιών)/εισοδημάτων:				
Επιβάρυνση ισολογισμού από την μετατροπή οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών εταιριών σε ξένο νόμισμα	-110.229	-200.509	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές για συναλλαγές που έχουν χαρακτηριστεί ως μέρος της καθαρής επένδυσης σε θυγατρική εταιρία που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό	-8.753	-40.174	-	-
Ζυγίες από απομείωση στην εύληξη αξία των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	-577	-234	-	-139
Ανταρροπώσιμη ενσώματων ακινήτων/παιγνίων	252	577	150	-
Επανεκτίμηση ζυγίων από προγράμματα καθορισμένων παροχών	-112	-1.475	-589	-2.067
Συμμετοχή στις λοιπές συνολικές ζημιές συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	-6	-13	-	-
Φόρος εισοδήματος που αντιστοιχεί σε στοιχεία λοιπών συνολικών εισοδημάτων	1.715	9.704	127	639
Λοιπές συνολικές ζημιές μετά από φόρους (β)	-117.710	-232.124	-312	-1.567
Σύνολο συγκεντρωτικών (ζημιών)/εισοδημάτων μετά από φόρους (α)+(β)	-73.413	-104.794	13.079	15.252

Το σύνολο των συγκεντρωτικών (ζημιών)/εισοδημάτων αναλογεί σε:

Μετόχους της Εταιρίας

Μη ελέγχουσες συμμετοχές

	-70.161	-61.137	13.079	15.252
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	-3.252	-43.657	-	-

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης χρήσης (1/1/2017 και 1/1/2016 αντίστοιχα)	1.552.816	1.705.285	827.269	860.544
Σύνολο συγκεντρωτικών (ζημιών)/εισοδημάτων μετά από φόρους	-73.413	-104.794	13.079	15.252
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου	-84.633	-	-84.633	-
Διανεμηθέντα μερίσματα κανών και προνομιούχων μετοχών	-8.463	-25.390	-8.463	-25.390
Διανεμηθέντα μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	-3.867	-4.500	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	-4.951	-25.193	-4.951	-25.193
Πώληση - διδασθε ιδίων μετοχών για πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης	398	436	398	436
Ανάλωση της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής εταιρίας	807	6.695	-	-
Πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών	1.433	1.620	1.433	1.620
Αναγνώριση δικαιώματος προαίρεσης της μη ελέγχουσας συμμετοχής για πώληση μετοχών θυγατρικής	-3.296	-1.343	-	-
Εξισορρόπηση συγκεντρωτικής	-7.578	-	-	-
Έξοδα για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιριών	-481	-	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσης (31/12/2017 και 31/12/2016 αντίστοιχα)	1.389.672	1.552.816	744.132	827.269

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Κέρδη προ φόρων	63.226	63.525	11.881	22.706
Προσαρμογές των κερδών σε σχέση με τις εξής συναλλαγές:				
Αποσβέσεις	112.294	116.293	15.717	14.753
Απομειώσεις ενσώματων και άσωμων παγίων περιουσιακών στοιχείων	4.135	10.814	2.150	-
Προβλέψεις	14.274	9.939	3.753	2.374
Έσοδα συμμετοχών και χρηματίων	-	-1.580	-	-107
Έσοδα από μερίσματα	162	346	34.377	29.272
Συναλλαγματικές διαφορές	55.907	24.367	1.869	-1.021
Χρηματικό(ιστικά)/τόκα και συναφή έξοδα	63.414	64.933	15.881	22.017
Λοιπές προσαρμογές	-23.478	4.992	1.470	1.659
Προσαρμοσμένο κέρδος χρήσης πριν από τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης	289.610	292.937	18.344	33.109
(Αύξηση)/μείωση αποθεμάτων	-28.520	-5.091	-9.192	13.075
(Αύξηση)/μείωση παθητικών από πελάτες και λοιπούς λογαριασμούς	-7.037	-48.341	10.760	-5.589
Μείωση(αύξηση)/ λοιπών λειτουργικών μακροπρόθεσμων παθητικών/υποχρεώσεων	1.350	-344	-2	37
(Μείωση)/αύξηση/ τρεχουσών υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	-14.950	36.122	9.349	1.208
Εσοδα διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση	240.453	275.283	29.259	41.840
Καταβολή φόρων εισοδήματος	-14.359	-6.065	-3.422	-326
Σύνολο εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	226.094	269.218	25.837	41.514
Ταμειακές Ροές Επενδυτικών Δραστηριοτήτων				
Αγορά ενσώματων ακινήτων/παιγνίων	-119.950	-148.294	-27.924	-20.115
Αγορά ασώματων ακινήτων/παιγνίων	-2.568	-2.262	-2.930	-1.080
Εισπραχές από πωλήσεις ενσώματων/ασώματων ακινήτων/παιγνίων και επενδυτικών παγίων	1.467	1.024	95	22.279
Μερίσματα εισπραχθέντων	4.686	5.266	30.458	28.520
Απώλεια θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών	-	-11.781	-	-
Συμμετοχή σε άδεια συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	-21.106	-84.953	-	-
Μείωση(αύξηση)/ μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	-	-	84.133	-18.000
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	-28.678	-2.234	-	-
Καθαρές (πληρωμές)/εισπράξεις λόγω (αγορών)/πωλήσεων επενδυτικών τίτλων	-29	2.128	-	2.128
Τόκοι εισπραχθέντες	854	1.059	2	24
Σύνολο (εκροών)/εισροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	-165.224	-240.047	83.834	-2.244
Ταμειακές Ροές Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων				
Σύνολο ταμειακών ροών μετά από τις επενδυτικές δραστηριότητες (α)+(β)	60.770	29.171	109.671	33.270
Καθαρά (πληρωμές)/εισροές από επενδυτικές δραστηριότητες (β)				
Πληρωμές λόγω μείωσης μετοχικού κεφαλαίου Μητρικής Εταιρίας	-84.136	-	-84.136	-
Πληρωμές για την αποπληρωμή ιδίων μετοχών	-4.951	-25.193	-4.951	-25.193
Εισπραχές από την πώληση ιδίων μετοχών	398	436	398	436
Εισπραχές κρατικών επιχορηγήσεων	209	-	208	-
Χρηματικό(ιστικά) τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα	-60.183	-64.713	-22.591	-23.774
Μερίσματα και αποδομητικά πληρωθέντα σε μετόχους	-8.438	-25.243	-8.438	-25.243
Παραχωρήσεις μερισμάτων υπέρ Ελεγκτικού Διαιτητικού	-23	-24	-23	-24
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	-3.868	-5.261	-	-
Εισπραχές από εκδόσεις / αναληθέντα δάνεια	691.159	674.505	122.645	220.601
Εξοφλήσεις δανείων	-613.538	-511.820	-94.266	-177.906
Σύνολο (εκροών)/εισροών από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες (γ)	-82.564	-42.667	-91.154	-31.103
Καθαρά (μείωση)/αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α)+(β)+(γ)	-21.794	71.838	18.517	2.167
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	179.710	121.733	11.218	8.626
Επιβάρυνση συναλλαγματικών διαφορών	-3.669	-13.961	-412	425
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	154.247	179.740	29.322	11.218

ΠΡΟΣΒΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Σε έκτακτη από 17.6.2016 απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και της από 17.6.2016 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η Εταιρία προβήλθε το 2017, στην αγορά σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1 του Κ.Ν. 2190/1920, 222.356 ιδίων κανόνων μετοχών, συνολικής αξίας κτήσεως €4.563.765 και 24.959 ιδίων προνομιστικών μετοχών, συνολικής αξίας κτήσεως €386.736. Η συνολική ανασπαστική αξία των εν λόγω ιδίων μετοχών ήταν €741.945 κι αντιστοιχείται το 0,29% του καταβληθέντος μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας. Στις 31.12.2017 ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή της η Εταιρία ανέρχεται σε 4.164.719 αξίας κτήσεως €105.384,44, ποσό το οποίο μείναι τα ίδια Κεφάλαια της Εταιρίας και του Ομίλου.
- Επί των παγίων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας δεν υφίσταται εμπράγματος βάρος. Επί των παγίων περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής εταιρίας Adocim Matmarva Cement Beton Samay ve Tiscari A.Ş στην Τουρκία υπάρχει υποθήκη ύψους €4,6 εκατ. προς εξασφάλιση δανειακών γραμμών της.
- Αριθμός απασχολούμενων προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας περιόδου: Όμιλος 5.432 (2016: 5.482), Εταιρία 811 (2016: 842).
- Ο παγιοποίησης της χρήσης 2017, εξαιρουμένων των επενδύσεων για αποκτήσεις νέων εταιριών και των ασώματων ακινήτων/παιγνίων, ανέρχονται σε: Όμιλος €120,0 εκατ. (2016: €148,3 εκατ.), Εταιρία €27,9 εκατ. (2016: €20,1 εκατ.).
- Τα ποσά των πωλήσεων και των αγορών αναμεικτά από την έναρξη της διαχειριστικής χρήσης και τα υπόλοιπα των παθητικών και υποχρεώσεων της Εταιρίας στη λήξη της τρέχουσας χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές της με τα συνδεδεμένα κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24 προς απλήν μέρη, έχουν ως εξής:

Ποσά σε χιλιάδες €	Όμιλος	Εταιρία
α) Έσοδα	-	165.046
β) Έξοδα	284	34.737
γ) Απώλειες	11	27.575
δ) Υποχρεώσεις	64	396.711
ε) Αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης	7.034	7.034
στ) Υποχρεώσεις σε διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	15	15
- Οι εταιρίες του Ομίλου με τις αντίστοιχες διευθύνσεις τους, τα ποσοστά με τα οποία ο Όμιλος συμμετέχει στο μετοχικό τους κεφάλαιο καθώς και η μέθοδος ενσωμάτωσής τους στις ενσωματωμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2017, περιλαμβάνονται αναλυτικά στην σημείωση 14 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.
- Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρίας και των εταιριών του Ομίλου παρατηρούνται αναλυτικά στην σημείωση 35 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Το ποσό πρόβλεψης της θυγατρικής εταιρίας αφορά την καταβολή ποσού €2,1 εκατ.